

МОДЕРНА КЛАСИКА

Хорас Маккоу

Уморените коне ги убиват, нали?

Морето блъска под тях, танцът продължава безкрайно...
и няма друг изход освен смъртта.

ИЗДАТЕЛСКА КЪЩА БАРД

ХОРАС МАККОЙ УМОРЕНИТЕ КОНЕ ГИ УБИВАТ, НАЛИ?

Превод: София Василева

chitanka.info

Морето блъска под тях, танцът продължава безкрайно... и няма друг изход, освен смъртта.

Романът „Уморените коне ги убиват, нали?“ е филмиран от режисьора Сидни Полак и получава девет номинации за Оскар и наградата Златен Глобус.

В нашия свят на риалити телевизии и мимолетна слава този рязък, настойчив роман е по-уместен от всякога.
Гардиън

Докъде може да стигне човек, за да остане жив? Това е въпросът в безмилостния разказ на Маккой за Америка по време на Голямата депресия.

В този жесток свят оцеляването е всичко. Бунтарката Глория е избягало от „ужасно място“ и не може да реши дали иска да стане звезда, или да се самоубие. За да оцелеят, тя и Робърт трябва да продават душите си, като участват в убийствен танцов маратон. Ще имат храна и подслон, само ако никога не спират.

Хорас Маккой е роден в Тенеси през 1897 г. Напуска училище на шестнайсет години. През Първата световна война служи като пилот на бомбардировач във Франция, където е ранен и получава орден. През 20-те години е спортен репортер в Далас и се движи сред висшето общество; продава и първия си роман. След два провалени брака затъва в дългове и живее в мизерен пансион, пълен с бохеми и пропаднали артисти, където пише криминалета за долнопробни списания. През Голямата депресия води скитнически живот — спи в изоставени коли и бере плодове и зеленчуци. Впоследствие започва работа като охрана на един танцов маратон в Санта Моника. Участва в литературната група „Черната маска“ заедно с Реймънд Чандлър и Дашиъл Хамет. Става сценарист в Холивуд, а книгите му го превръщат в идол за френските екзистенциалисти, но въпреки това е разорен.

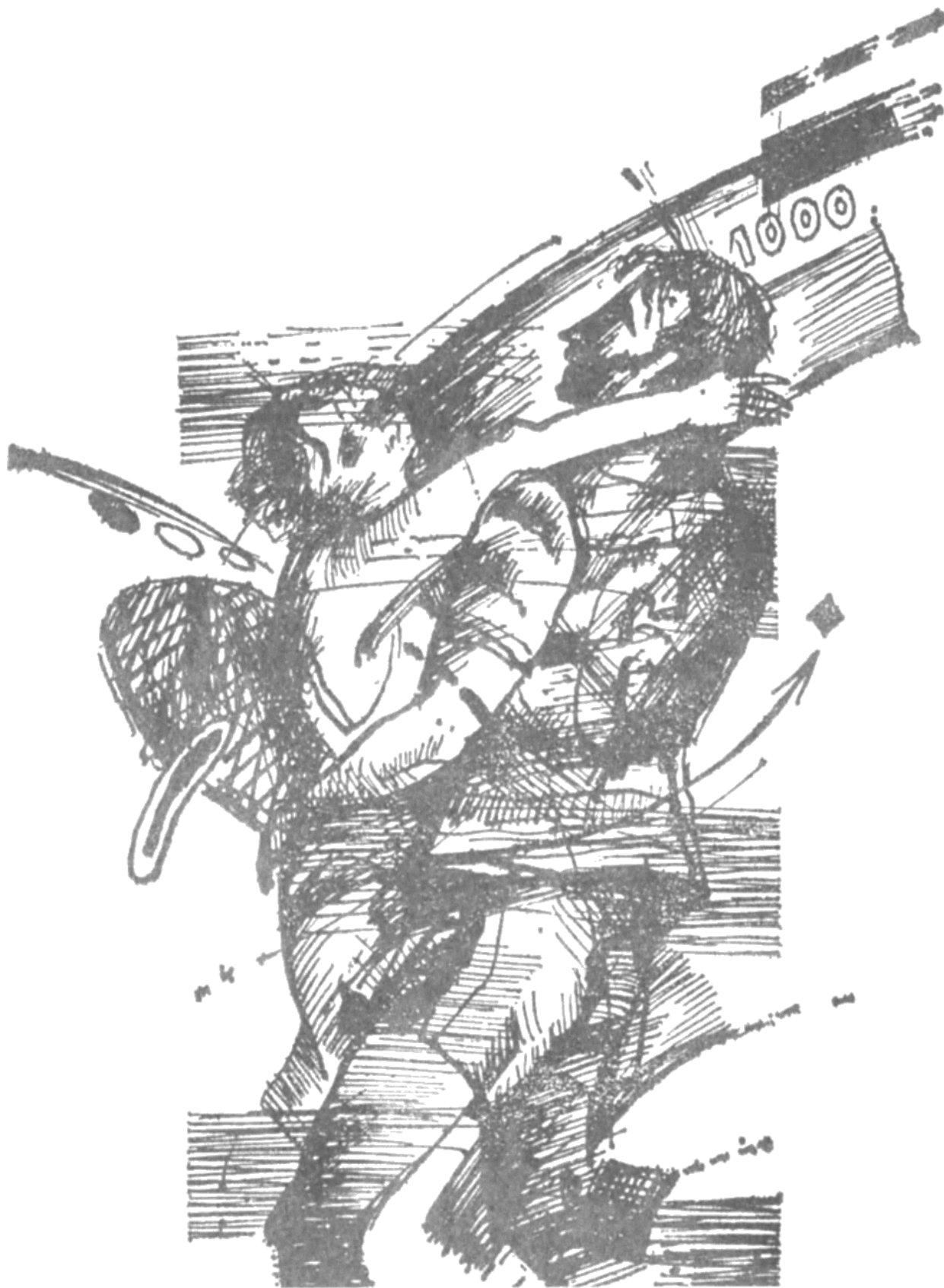
През 1955 г. умира и третата му съпруга е принудена да продаде колекцията му от книги и плочи, за да плати за погребението.

През 1969 г. по романа „Уморените коне ги убиват, нали?“ е заснет едноименният филм на Сидни Полак, който се превръща в класика.

Романът „Уморените коне ги убиват, нали?“ (1935) е първото и може би най-известно произведение на американския писател Хорас Маккой (1897–1955). Без съмнение за популярността на тази творба допринася и заснетият по нея филм с участието на Джейн Фонда в главната роля. Но още далеч преди създаването на филма, още преди в САЩ да забележат оригиналния белетристичен талант на Хорас Маккой, във Франция писатели като Андре Малро, Жан-Пол Сартр и Андре Жид, поразени от художествените достойнства на тази творба, я провъзгласяват за първото произведение на американския екзистенциализъм.

Както в „Уморените коне ги убиват, нали?“, така и в другите два романа — „Прости се с утрешния ден“ и „Саванът няма джобове“, включени в тома — Хорас Маккой фокусира вниманието си върху човешкото страдание, върху духовното самоунищожение, причинено от обективните реалности. Би могло да се каже, че творчеството на този американски писател е един съвременен вариант на творчеството на големия майстор на руската проза Достоевски — съвременен, защото освен сближаващите двамата автори дълбоко съчувствие към човешката съдба, драматизъм на композицията, строгост на изложението, у Маккой ще намерим още изключителна напрегнатост на действието и засилен интерес към криминалната интрига.

УМОРЕНИТЕ КОНЕ ГИ УБИВАТ, НАЛИ?

I

*Арестуваният трябва да бъде изправен
пред съда...*

Изправих се. За миг отново видях пред очите си Глория седнала на пейката на кея. Куршумът тъкмо бе пронизал слепоочието ѝ, дори кръвта още не бе бликнала. Светкавицата от пистолета все още озаряваше лицето ѝ. Всичко беше ясно като бял ден. Тя се отпусна напълно, успокоена. От силата на изстрела главата ѝ се бе извърнала малко от мен, не виждах целия ѝ профил, но виждах достатъчно от лицето и устните ѝ, за да съм сигурен, че се усмихва. Прокурорът не беше прав, като каза на съдебните заседатели, че била умряла в страдания, изоставена, сама с жестокия убиец в тъмната нощ на брега на Тихия океан. Съвършено невярно. Тя не страда в момента на смъртта си. Беше отпусната и успокоена и се усмихваше. Тогава за пръв път видях да се усмихва. Как може да е страдала? Пък и не беше изоставена.

Аз бях най-добрият ѝ приятел. Аз бях единственият ѝ приятел. Тогава как може да е била изоставена?

II

*... Има ли някакво законно основание,
поради което да не може да се произнесе
присъда?*

Какво можех да кажа?... Всичките тези хора знаеха, че съм я убил. Единственият човек, който можеше да ми помогне по някакъв начин, също не беше между живите. Изправих се пред съдията, погледнах го и поклатих глава. На нищо не можех да се позова.

— Помолете съда за снизходителност — подсказа ми Епстейн, служебният ми защитник.

— Какво става там? — попита съдията.

— Разчитаме на снизхождението на почитаемия съд — обади се Епстейн. — Младежът признава, че е убил девойката, но го е направил по нейно лично желание...

Съдията ме погледна и удари по масата.

III

*Тъй като не се посочи законно основание,
поради което да не може да се произнесе
присъда...*

Странно беше как се запознах с Глория. Тя също се опитвала да пробие в киното, но аз разбрах това по-късно. Един ден вървах по Мелроуз, връщах се от студията на „Парамаунт“, когато някой извика: „Ей! Ей!“ Обърнах се и я видях да тича към мен и да ми маха. Спрях и също ѝ магнах. Задъхана и възбудена, стигна до мен и тогава разбрах, че не я познавам.

— По дяволите този автобус! — каза тя.

Погледнах зад себе си и видях автобуса на половината път до следващата пресечка по посока на Уестърн.

— О, помислих, че махате на мен.

— Защо пък да ви махам?

Засмях се, попитах:

— Знам ли? В една посока ли сме?

— Мога и да повървя към Уестърн — каза тя и тръгнахме заедно.

Така започна всичко, и сега ми изглежда много необикновено. Нищо не мога да разбера. Мисля и премислям и пак не мога да разбера. Това не беше убийство. Опитах се да услужа, а стигнах дотам мен да убият. *Те ще ме убият. Знам точно какво ще каже съдията. Като го гледам, знам, че ще го каже с удоволствие, а усещам, че и тия хора зад мен ще останат доволни, като го чуят.*

Да вземем например оная сутрин, когато срещнах Глория. Не бях оздравял напълно, не ми беше много добре, но отидох до „Парамаунт“, защото Фон Стърнбърг снимаше филм — действието се развиваше в Русия — и си помислих, че мога да получа работа. Все се питах какво ли може да е по-хубаво от това да се снимам във филм на Фон Стърнбърг, на Мамулян или на Болеславски, да ми плащат за това, че

ги гледам как режисират, да се уча на композиция, темпо, зрителни ъгли... та тъй отидох до „Парамаунт“.

Не ме пуснаха да вляза, но се въртях отпред до обяд, когато един от асистентите му излезе да хапне. Настигнах го и попитах има ли шанс да глътна малко атмосфера.

— Няма начин — отговори той и ми обясни, че Фон Стърнбърг много внимавал около него да няма хора, които да глътат атмосфера.

Отвратително беше от негова страна да ми говори така, но ми стана ясно, че според него дрехите ми не са като за пред хората. Попитах:

— Статистите не са ли в костюми?

— Всичките ни статисти се набират от Централната агенция — отговори той и си тръгна.

Движех се без посока — просто се возех в моя ролс-ройс, а хората ме сочеха като най-големия режисьор на света, — когато Глория се развика. Нали знаете как стават тези неща?

И така, повървахме по Мелроуз до Уестърн и през целия път все се запознавахме — когато стигнахме, вече ми беше известно, че се казва Глория Бийти, че е статистка, макар и да не успява да се вреди, а това беше и моето положение, пък и тя понаучи нещичко за мен. Много ми хареса.

Живееше на квартира в една стаичка у някакви хора близо до Бевърли Хилс, а аз се бях уредил на няколко пресечки оттам, така че се видяхме отново още същата вечер. Тази първа среща беше причината за всичко, но дори и сега не мога да кажа с ръка на сърцето, че съжалявам, задето ѝ се обадох. Имах към седем долара, бях ги спечелил, като наливах газирана вода в една закусвалня (замествах един приятел, беше вкарал в беля някакво момиче и трябваше да го заведе в Санта Барбара при познат лекар), та я попитах какво предпочита: да отидем на кино или да поседим в градинката.

— Каква градинка?

— Тук наблизко, малко по-нататък.

— Хубаво. И без това ми е писнало от филми. Готова съм да си отрежа главата, че съм по-добра от повечето актриси, дето ги гледаме. Да вървим — ще поседим, ще поизлеем малко жлъч върху тоя, оня...

Доволен бях, че поиска да отидем в градинката. Там винаги е приятно. Хубаво е да поседиш там. Много е малка — квадрат между

две пресечки, но има гъсти храсти, много е тъмно и много тихо. По краищата растат палми по петнайсет-двайсет метра високи, а се разперват изведнъж на върха. Щом влезеш в градинката, обзема те усещане за сигурност. Често си представях, че палмите със смешните си шлемове стоят на стража — моя собствена стража, охрана на моя собствен остров...

Хубаво беше да поседиш в градинката. Между палмите се виждаха много сгради — масивни правоъгълни блокове с червени надписи по покривите, от които червенееше и небето отгоре, и хората отдолу, и всичко останало. Но стига да поискаш, можеше да се освободиш от тези неща, само трябваше да седнеш, да се вторачиш в тях... и те започваха да се оттеглят. Така можеш да ги отдалечиш, на каквото разстояние поискаш...

— Никога досега не съм обръщала внимание на това място — каза Глория.

— На мен ми харесва. — Свалих сакото си и го проснах на тревата, за да седне. — Идвам по три-четири пъти в седмицата.

— Значи наистина ти харесва — отбеляза тя и седна.

— Откога си в Холивуд?

— Почти цяла година. Играла съм в четири филма. Щяха да са повече, но не мога да уредя да ме запишат в Централната агенция.

— И аз не мога.

Ако не си записан в Централната агенция за наемане на актьори, нямаш почти никакъв шанс. Големите студии се обаждат в агенцията и дават поръчка за четирима шведи или шестима гърци, или двама чешки селяни, или шест херцогини и агенцията поема грижата да ги намери. Ясно ми беше защо от агенцията не са искали да запишат Глория. Беше прекалено руса, прекалено слаба и имаше състарен вид. Ако носеше скъпи дрехи, щеше да изглежда привлекателна, но дори тогава не бих казал, че е красива.

— Не познаваш ли някой, който да ти помогне?

— Откъде да знаеш кой може да ти помогне в тая работа? Днес си електротехник, утре ставаш продуцент. Единственият начин да се добера до някоя от големите клечки е да скоча на стъпалото на автомобила му, когато минава край мен. И освен това не знам дали звездите мъже могат да ми помогнат толкова, колкото жените. От това,

което виждам напоследък, се уверих, че съм грешала, когато съм избираща кой да ми помага...

— Как стана така, че дойде в Холивуд?

— Ами не знам — отговори тя след малко. — Но каквото и да бях направила, все щеше да е по-добре от живота у дома.

Попитах я къде е това „у дома“.

— Тексас. Западната част на Тексас. Бил ли си някога там?

— Не. Аз съм от Арканзас.

— Западната част на Тексас е ужасно място, да го знаеш. Живеех там с леля ми и чичо ми. Той работеше като спирач на една железопътна линия. Слава богу, виждах го веднъж, два пъти в седмицата...

Не довърши, млъкна и се загледа в червеното прозрачно зарево над блоковете.

— Поне си имала дом...

— Ти си мислиш така. Мен ако питаш, иначе трябва да се нарича. Когато чичо ми си беше вкъщи, непрекъснато ме задиряше, а когато беше на работа, само се карахме с леля ми. Страхуваше се, че ще я одумвам...

„Мили хорица“ — си казах.

— Та накрая избягах в Далас. Бил ли си там?

— Изобщо не съм ходил в Тексас.

— Нищо не си изпуснал. Не можах да си намеря работа и реших да открадна нещо. От някой магазин, та ченгетата да се погрижат за мен.

— Хубава идея.

— Идеята беше фантастична, но нищо не излезе от нея. Че ме арестуваха, арестуваха ме, но детективите ме съжалиха и ме пуснаха. За да не умра от глад, се хванах с един сириец, който държеше закусвалня до общинската палата... Непрекъснато дъвчеше тютюн. Спал ли си някога с мъж, който дъвче тютюн?

— Е, не съм.

— И това щях да изтърпя, но той поиска да го прави на кухненската маса, докато изчаква следващия клиент, и тогава вече се предадох. Два дена след това пих отрова.

„Боже мой“ — си казах.

— Не съм изпила достатъчно. Само ми стана зле. Още усещам вкуса ѝ. Държаха ме в болницата една седмица. Там ми хрумна да дойда в Холивуд.

— Там ли?

— От филмовите списания. Като ме изписаха, тръгнах на автостоп. Не е ли весело...

— Много е весело — рекох и се опитах да се развеселя. — Нямах ли родители?

— Вече не. Баща ми го убиха във Франция по време на войната. Да можеше и мен да ме убият на война.

— Защо не зарежеш киното?

— Защо? Могла да стана звезда като едното нищо. Спомни си за Хепбърн, за Маргарет Съливан и Джоузефин Хъчинсън... но да ти кажа ли какво щях да направя, ако имах смелост — щях да скоча от прозореца или да се хвърля под някоя кола.

— Знам какво чувстваш, знам точно какво чувстваш.

— Чудно ми е, че всички обръщат толкова много внимание на това как се живее и толкова малко на това как се умира. Защо тия всезнаещи учени само въртят, сучат и се стараят да удължат живота, вместо да измислят начин приятно да му сложат край? Сигурно по света има хиляди хора като мен — искат да умрат, но не им достига смелост...

— Знам какво искаш да кажеш, знам точно какво искаш да кажеш.

Миг-два никой от нас не проговори.

— Една приятелка ме убеждава да участвам в танцов маратон някъде надолу по крайбрежието. Безплатна храна и легло, докато трае маратонът, и хиляда долара, ако спечелиш.

— Това за безплатната храна ми харесва — казах аз.

— Не то е важното. Много от продуцентите и режисьорите ходят на тия танцови маратони. Винаги съществува възможност да те забележат и да ти дадат роля в някой филм... Какво ще кажеш?

— Аз ли?... Ами аз не танцувам много добре...

— Не е необходимо. Само трябва непрекъснато да се движиш.

— Най-добре да не се опитвам. Бях много болен. Толкова бях зле, че трябваше да лазя до клозета на четири крака. Най-добре да не се опитвам — казах аз и поклатих глава.

- Кога е било това?
- Преди седмица.
- Сега си добре — увери ме тя.
- Според мен не съм оздравял напълно. Най-хубаво да не се опитвам. Може да ме повтори.
- За това не се притеснявай.
- Но след една седмица...
- Тогава ще е късно. Ти и сега си добре — рече тя.

IV

... съдът разгледа делото и постанови...

Маратонът се провеждаше на увеселителния кей в една стара сграда на брега, която някога е била танцувален салон. Издигаше се на пилони направо от водата и ден и нощ океанът се блъскаше отдолу, под нозете ни. С възглавничките на стъпалата си го усещах като с лекарски слушалки как се надига.

В залата имаше дансинг за състезателите, широк десет метра, дълъг шейсет, от трите страни го обкръжаваха ложи, а зад тях амфитеатрално бяха разположени обикновените места. На четвъртата страна се издигаше естрадата за оркестъра. Оркестърът свиреше само вечер, пък и не беше добър. През деня музиката беше от радиото, но използваша усилватели. През повечето време я пускаха прекалено високо и залата се изпълваше с шум. На естрадата стоеше и конферансието, чието задължение беше да забавлява посетителите; имаше двама съдии, които през цялото време се разхождаха по дансинга сред състезателите, за да следят дали всичко е наред, плюс лекар за спешни случаи, две медицински сестри и двама санитарии. Лекарят никак не приличаше на лекар. Беше прекалено млад.

В маратона се включиха сто четиресет и четири двойки, но шейсет и една отпаднаха още през първата седмица. Според регламента се танцуваше час и петдесет минути, после даваха десет минути почивка, през които можеше да поспиш, ако искаш. Но в тези десет минути трябваше и да се изкъпеш, и да се обръснеш, и да ти масажират краката, или каквото друго ти е необходимо.

Първата седмица беше най-трудната. На всички краката и стъпалата се подуха, а отдолу океанът се блъскаше ли, блъскаше в пилоните. Преди да се включа в този танцов маратон, обичах Тихия океан — харесваше ми името му, широтата, цветът, мирисът му; седях с часове да го гледам и да си мисля за корабите, които са плавали по

него и никога не са се върнали, за Китай и Южните морета, мислех си за какви ли не неща... Но вече не мисля. Стига ми толкова. Все ми е едно дали ще го видя отново, или не. *Вероятно няма. Съдията ще се погрижи за това.*

Някои от ветераните бяха споделили с мен и с Глория, че за да успееш в танцов маратон, трябва да усъвършенстваш системата за десетминутните почивки: да се научиш да ядеш сандвич, докато се бръснеш, да се храниш, докато си в клозета или докато ти масажират краката; да се научиш на дансинга да четеш вестник, да спиш на рамото на партньора си, но всичко това бяха професионални тънкости, за които трябваше да се упражняваш. В началото беше много трудно за мен и за Глория.

Разбрах, че почти половината от състезателите са професионалисти. Преживявали от участия в маратони из цялата страна, а някои дори пътували от град на град на автостоп. Останалите бяха просто млади хора като мен и Глория.

Двойка номер 13 бяха най-добрите ни приятели на дансинга. Казваха се Джеймс и Руби Бейтс от някакво градче в Северна Пенсилвания. За осми път участваха в маратон; бяха спечелили награда от 1500 долара в Оклахома след 1253 часа непрекъснато движение. Имаше още няколко двойки, които твърдяха, че са излизали първи един или друг път, но аз бях сигурен, че Джеймс и Руби ще стигнат до финала. При положение че бебето на Руби не се появи преди това. Чакаха го след четири месеца.

— Какво й става на Глория? — ме попита Джеймс един ден, като се връщахме на дансинга след почивката.

— Нищо. Какво имаш предвид? — попитах аз, но знаех какво има предвид. Глория пак беше кисела и си пееше познатата песен.

— Непрекъснато разправя на Руби каква глупачка щяла да бъде, ако роди бебето. Глория я кара да го махне.

— Не мога да разбера защо ще приказва такива неща — опитах се да загладя нещата.

— Кажй й да не закача Руби.

Когато свирката даде сигнал за започването на 216-ия час, предадох на Глория заръката на Джеймс.

— Да си гледа работата. Много ги разбира той тия работи.

— Не виждам защо да си нямат дете, щом искат. То си е тяхна работа. Не искам Джеймс да ни се разсърди. Участвал е в много такива танцови маратони и досега ни е давал полезни съвети. Какво ще правим, ако ни се разсърди?

— Грехота е това момиче да роди — отговори Глория. — Какъв е смисълът да раждаш деца, като нямаш достатъчно пари да се грижиш за тях?

— Откъде знаеш, че те нямат?

— Ако имат, какво търсят тук?... Това е бедата сега. Всички раждат деца...

— Е, не всички.

— Много ги разбираш тия неща. Къде по-добре щеше да ти бъде, ако изобщо не се беше раждал.

— А може би нямаше да ми бъде по-добре. Ти как си? — попитах, за да я отвлека от тия мисли.

— Аз винаги съм скапана. Боже мой, стрелката на часовника се движи толкова бавно.

На естрадата имаше голямо парче брезент, върху което бе нарисован часовник с означени часове до 2500. Над него бе изписано:

ИЗМИНАЛИ ЧАСОВЕ — 216.

ОСТАВАЩИ ДВОЙКИ — 83.

— Как си с краката?

— Още се чувствам слаб. Тоя грип ме съсипа.

— Според някои от момичетата ще трябва да се издържи до две хиляди часа за победа.

— Надявам се да не е така. Не мисля, че ще мога да издържа толкова време.

— Обувките ми започнаха да се изтъркват — оплака се Глория. — Ако скоро не се намери някой да ни вземе под опеката си, ще тръгна боса. — Имаше различни компании и фирми, които поемаха известни грижи към някои от състезателите: даваха ти да носиш фланелки с надписи на гърба за реклама на фирмата или на някоя тяхна стока, но пък те снабдяваха с необходими неща.

Джеймс и Руби се приближиха. Той погледна към мен. Попита:
— Каза ли й?

Кимнах му.

— Я чакай малко — усети се Глория, щом те започнаха да се отдалечават. — Какво си въобразяваш, като разговаряш зад гърба ми?

— Кажи на тая смахнатата да не ме предизвиква. — Джеймс продължи да говори само на мен.

Глория щеше да каже нещо, но докато си отвори устата, я отдалечих с танцова стъпка. Не ми се искаше да стават сцени.

— Копелето му с копеле — не се стърпя тя.

— Той се разсърди. Сега какво ще правим?

— Ще види той, ще му кажа аз на него как се предизвиква, да го...

— Глория, ако обичаш, недей да се бъркаш.

— Вие тук, я по-леко с ругатните — разнесе се глас. Обърнах се. Беше Роло Питърс, съдията на дансинга.

— Гледай си работата — сопна му се Глория. С пръстите си усещах как потръпват мускулите на гърба й, също както усещах надигането на океана с възглавничките на стъпалата си.

— По-тихо. Чуват ви от ложите. Къде се намирате, да не сте на пазара?

— А това да не би да не е пазар? — отговори му Глория.

— Добре, добре — обадох се аз.

— Вече съм ви направил една забележка за ругатните — продължи Роло. — Предупреждавам ви да не се повтаря повече. Такива работи не се харесват на публиката.

— На публиката ли? Че къде е тази публика?

— Ти не бери грижа за това, то е наша работа — отвърна й Роло, но впи ядосания си поглед в мен.

— Добре, добре.

Той свирна и всички спряха да се движат. Някои всъщност едва-едва се поместваха, колкото да не ги дисквалифицират.

— Хайде сега, младежи — подкани Роло, — един малък спринт.

— Един малък спринт — обяви по микрофона и конферансието Роки Грейво. През усилвателите гласът му изпълни залата и заглуши плискането на океана. — Хайде по-живо, един малък спринт. Почвайте

— даде той знак на оркестъра и оркестърът засвири. Състезателите затанцуваха малко по-живо.

Спринтът продължи към две минути, накрая Роки даде тон за аплодисменти и заговори по микрофона:

— Погледнете тези младежи, дами и господа, след 216 часа в танцовия маратон за световния шампионат — състезание на издръжливост и майсторство — те са свежи като кукуряк. Те се хранят по седем пъти на ден — освен блюда за трите основни хранения получават и четири леки закуски. Някои дори са напълнили по време на състезанието, а тук сме осигурили постоянните грижи на лекари и медицински сестри, за да бъдат те в най-добро физическо състояние. Сега ще поканя двойка номер 4 — Марио Петроне и Джаки Милър, които ще ни покажат своя специален номер. Заповядайте, двойка номер 4, ето вижте ги, дами и господа, те са си лика-прилика.

Марио Петроне — здравеняк италианец — и Джаки Милър — дребничка блондинка — се качиха на естрадата. Изръкопляскаха им вяло. Размениха няколко думи с Роки и затанцуваха степ. Бяха много слаби. Май нито Марио, нито Джаки си даваха сметка, че са толкова зле. Накрая някои хора от публиката хвърлиха монети на дансинга.

— Давайте, давайте — извика Роки. — Да завали сребърен дъжд. Давайте.

Още монети заваляха по пода. Марио и Джаки ги засъбираха и така стигнаха до нас.

— Колко? — попита ги Глория.

— Има-няма един долар — отвърна Джаки.

— Откъде си, малката?

— От Алабама.

— Така си и мислех.

— И ние двамата ще трябва да научим някой специален номер — подхвърлих на Глория.

— Така сте си по-добре — обади се Марио. — Инак само се потиш и краката ти стават на нищо.

— Вие чухте ли за дербито? — попита Джаки.

— Какво значи това?

— Някакво състезание. Сигурно ще ни обяснят през следващата почивка.

— Работата се запича — каза Глория.

V

... за извършеното престъпление предумишлено убийство

В съблекалнята Роки Грейво ни представи Винсънт (или Сокс) Доналд — един от организаторите.

— Чуйте сега, младежи — рече Сокс, — не се отчайвайте, че хората не идват да гледат танцовия маратон. Хубавите неща не стават бързо, затова решихме да въведем една новост, която гарантира, че публиката ще започне да се стича на тълпи. И така, ето какво ще направим. Всяка вечер ще имаме дерби. На дансинга ще се очертае една пътека — нещо като елипса — и всяка вечер по петнайсет минути всички ще се надпреварват по тази пътека, а последната двойка ще се дисквалифицира. Гарантирам ви, че така публиката ще започне да идва на тълпи.

— Ще започне да идва и погребалният агент.

— От вътрешната страна на пътеката, по средата на елипсата ще поставим легла — каза организаторът, — там ще стоят лекарят и медицинските лица, за да са винаги налице по време на дербито. Когато някой от състезателите прекъсне временно обиколките, трябва да влезе в елипсата, а партньорът му ще прави по две обиколки за компенсация. Това ще се хареса и на вас, младежи, тъй като ще имате повече публика. Ами да, когато една след друга започнат да идват компании от Холивуд, ще ги накараме да стават на крака... Е, как е храната? Някакви оплаквания? Чудесно, младежи, всичко е идеално. Вие се трудите за нас, ние се трудим за вас.

Излязохме на дансинга. Никой от състезателите нямаше какво да каже по въпроса за дербитата. Всичко им изглеждаше добре, само да се напълни залата. Роло дойде при мен до парапета, където бях седнал. Имах още две минути почивка преди следващите два изтощителни часа.

— Не ме разбирай криво — подхвана той — за онова, което ти казах преди малко. Не ставаше въпрос за теб, а за Глория.

— Знам. Тя е добро момиче. Сърдита е на света, това е.

— Гледай да я усмиряваш.

— Това не е лесна работа, но ще направя каквото мога.

След миг погледнах към входа на дамската съблекалня и останах изненадан, като видях, че Глория и Руби излизат на дансинга заедно. Отидох да пресрещна Глория.

— Какво ще кажеш за дербитата?

— Чудесен начин да ни уморят — отвърна Глория.

Свирката даде сигнал за започване.

— Надали има и сто души тази вечер — заговорих аз. Ние с Глория не танцувахме. Бях я прегърнал през раменете, тя бе сложила ръка на кръста ми и вървахме. Това беше разрешено. През първата седмица трябваше да се танцува, но след това не беше задължително. Видях, че Джеймс и Руби са се запътили към нас и по израза на лицата им разбрах, че нещо не е наред. Щеше ми се да се измъкна, но нямаше къде.

— Аз не те ли предупредих да не закачаш жена ми? — започна Джеймс.

— Върви по дяволите, маймуна такава — отвърна му Глория.

— Чакайте, чакайте — намесих се и аз. — Какво има?

— Тя продължава да преследва Руби. Обърна ли си гърба, и тя започва да й говори.

— Остави тази работа, Джим — опита се Руби да го успокои.

— Не, няма да я оставя. Не ти ли казах да си затваряш устата? — продължи той да говори на Глория.

— Върви на...

Глория не успя да си довърши думите, защото той ѝ зашлеви такава плесница, че главата ѝ се удари в рамото ми. Здравата я удари. Не можех да стоя така. Забих му един в зъбите. Той ме цапна в челюстта с лявата си ръка и за малко щях да падна, но като политнах назад, се блъснах в някого от състезателите. Той се нахвърли върху мен, а аз се заизвивах, за да го препъна или да го ударя с коляно между краката, защото иначе изобщо не можех да го надвия. В ушите ми гръмна свирка, някой ни сграбчи и двамата. Беше Роло Питърс. Той ни разблъска и ни раздели.

— Я стига. Какво става тук?

— Нищо — отговорих.

— Нищо — каза и Руби.

Роло вдигна ръка и даде знак на Роки, който стоеше на естрадата.

— Давайте — извика той и оркестърът засвири.

— Махайте се! — нареди Роло на останалите състезатели и те започнаха да се разпръсват. — По-живо, по-живо — поведе ги той по дансинга.

— Следващия път ще ти откъсна главата — закани се Джеймс на Глория.

— Що не си... — отвърна му тя.

— Недей така — опитах се да я успокоя.

Отдалечихме се в едно ъгълче и там съвсем забавихме темпото, едва-едва се поклацахме.

— Какво ти е станало? Защо не оставиш Руби на мира?

— Не се притеснявай, повече няма да си хабя думите за нея. Щом иска да роди недъгаво дете, няма да ѝ преча.

— Здравей, Глория — дочу се непознат глас.

Огледахме се. Беше я заговорила една възрастна жена от ложите зад парапета. Не ѝ знаех името, но беше голям образ. Идваше всяка вечер, носеше си одеяло и сандвич. Веднъж се уви в одеялото и остана цялата нощ. Беше към шейсет и пет годишна.

— Здравсти — отвърна Глория.

— Какво става с вас?

— Нищо. Караме се.

— Как се чувствате?

— Нормално.

— Казвам се мисис Лейдън — представи се възрастната жена. — Вие сте любимата ми двойка.

— Ами благодарим — рекох.

— И аз исках да участвам, но не ме допуснаха. Била съм много възрастна, пък съм само на шейсет.

— Е, нищо — измърморих, колкото да поддържам разговора.

С Глория бяхме спрели на едно място и пристъпвахме от крак на крак полупрегърнати. Трябваше да се движим непрекъснато. Двама мъже влязоха в ложата и седнаха зад жената. И двамата дъвчеха незапалени пури.

— Тия са ченгета — ми пошушна Глория.

— Харесва ли ви състезанието? — попитах мисис Лейдън.

— Доставя ми голямо удоволствие. Много ми харесва, има такива хубави млади хора...

— Движение, младежи — ни подкани Роло, докато минаваше край нас.

Кимнах на мисис Лейдън и се отдалечихме малко по-енергично.

— Това умът ми не го побира. Та тя би трябвало да си стои вкъщи и да подменя пеленките на внучето си. Боже мой, дано никога да не доживея до тия години.

— Откъде знаеш, че тия типове са ченгета?

— Имам шесто чувство. Господи, можеш ли да я проумееш тази жена. Изкукуригала е на тема танцови маратони. Трябва да ѝ поискат наем като за квартира. — Глория поклати глава и повтори: — Дано да не доживея до тия години.

Срещата с възрастната жена ѝ подеждва много потискащо. Каза ми, че покрай нея се сетила за жените от онова градче в Западен Тексас, където бе живяла.

— Току-що влезе Алис Фей — обяви едно от момичетата. — Виждате ли я? Седнала е ей там.

Наистина беше Алис Фей с двама мъже, но тях не ги познавах.

— Видя ли я? — попитах Глория.

— Не ща да я гледам.

— Дами и господа — заговори Роки по микрофона, — тази вечер имаме честта да ни гостува красивата и пленителна кинозвезда мис Алис Фей. Бурни аплодисменти за мис Фей, дами и господа.

Всички заръкопляскаха, а мис Фей закима усмихната. Сокс Доналд седеше в ложата до оркестъра и също се усмихваше. Бяха започнали да идват компаниите от Холивуд.

— Давай, ръкопляскай — подхвърлих на Глория.

— Защо да ѝ ръкопляскам? Какво повече има тя от мен...

— Завиждаш ѝ.

— Нямаш представа колко си прав. Аз пропадам във всичко, затова завиждам на тези, които имат успех. А ти не завиждаш ли?

— Не, не завиждам.

— Глупак.

Двете ченгета бяха излезли от ложата, където седеше мисис Лейдън, и се бяха преместили при Сокс Доналд. Свели глави един към друг, разглеждаха някакъв лист, който единият от тях държеше.

— Браво, младежи — заговори отново Роки по микрофона. — Сега един малък спринт преди почивката... Давайте — обърна се той към оркестъра и започна да пляска с ръце и да тактува с крак по естрадата. След миг публиката също започна да пляска и да тропа с крака.

Всички се въртахме в центъра на дансинга и само гледахме стрелката на часовника, когато изведнъж Кид Кам от двойка номер 18 започна да удря плесници на партньорката си. Крепеше я изправена с лявата си ръка, а с дясната я пляскаше и тя залиташе ту напред, ту назад, без да реагира на ударите. За нея светът не съществуваше. Изхъхри един-два пъти и се свлече на земята в безсъзнание. Съдията на дансинга изсвири и цялата публика възбудено скочи на крака. Публиката на танцови маратони няма нужда предварително да се настройва за вълнението, което ще изпита. Щом се случи нещо, веднага се възбужда. В това отношение танцовият маратон прилича на борбата с бикове.

Съдията на дансинга и двете медицински сестри вдигнаха момичето и го понесоха към дамската съблекалня така, че пръстите на краката му се влачеха по земята.

— Мати Барнс от двойка номер 18 изгуби съзнание — съобщи Роки на публиката. — Пренесена е в съблекалнята, където ще получи квалифицирана медицинска помощ. Няма нищо страшно, дами и господа, нищо страшно. Това е само още едно потвърждение, че на танцовия маратон за световния шампионат винаги става нещо.

— Преди последната почивка тя си призна, че не й е добре...

— Какво й е?

— Неразположена е. И трябва да ти кажа, че няма да може да се върне на дансинга. Такива като нея трябва да лежат по три-четири дни, когато им дойде.

— Ама как пък си ги избирам! — оплака се Кид Кам и поклати глава с отвращение. — Абе аз съм урочасан. Участвал съм в девет маратона и не съм завършил нито един. Винаги партньорката ми сдава багажа.

— Ще се оправи, не се бой — опитах се да го окуража.

— Няма начин, дотука беше. Сега вече може да се върне във фермата.

Свирката даде сигнал, че поредният тур е завършил. Всички се втурнаха към съблекалните. Изсулих обувките си и се строполих на леглото. Усетих как океанът се надига, но това беше само веднъж. После заспах.

Събудих се — носът ми беше пълен с амоняк. Един от тренъорите размахваше шишенце с амоняк над брадичката ми, така че миризмата ме удари право в носа. (Това бил най-добрият начин да ни будят, когато сме заспали дълбоко, ми обясни докторчето после. „Ако се бяха опитали да те събудят с разтърсване, никога нямаше да успеят“.)

— Добре де, събудих се — казах на тренъора.

Седнах на леглото, за да се обуя. Едва тогава видях, че двете ченгета и Сокс Доналд са застанали над леглото на Марио. Чакаха другият тренъор да го събуди. Най-сетне Марио се обърна и ги видя.

— Здравсти, мой човек — поде едното ченге. — Знаеш ли кой е този? — И му подаде лист хартия. Бях достатъчно близо и надникнах. Беше страница със снимки от някакво тяхно детективско списание.

Марио я погледна, после върна листа.

— Да, знам — рече той и седна.

— Не си се променил много — подхвърли другото ченге.

— Абе, макаронаджия такъв — сви юмруци Сокс, — ти какъв номер щеше да ми погодиш!

— Кротко, Сокс — спря го първото ченге. После заговори на Марио: — Хайде, Джузепе, събирай си багажа.

Марио започна да си връзва обувките.

— Нямам нищо, само едно сако и четката ми за зъби. Но искам да се сбoguвам с партньорката ми.

— Мръсен макаронаджия — развика се Сокс. — Заради теб хубаво ще ни издокарат във вестниците.

— Забрави за партньорката си, Джузепе — обади се второто ченге. — Хей, момче — обърна се той към мен, — ти кажи сбoгом на партньорката на Джузепе от негово име. Хайде, Джузепе.

— Изведете този макаронаджия през задния вход, момчета — предупреди Сокс Доналд.

— Всички на дансинга! — изрева съдията. — Всички на дансинга.

— До скоро, Марио — пожелах му аз.

Той не отвърна. Всичко мина много тихо, много делово. Ченгетата действаха така, сякаш подобни неща се случват всеки ден...

VI

*... както е приело и постановило журито
от съдебни заседатели...*

И така Марио отиде в затвора, а Мати се върна във фермата. *Не мога да забравя колко се изненадах, когато арестуваха Марио за убийство. Не можех да повярвам. Той беше едно от най-добрите момчета, които познавах. Едно време беше, дето не можех да повярвам. Сега вече знам, че може да си добър човек и в същото време да си убиец. Не знам кой би се държал по-добре с Глория, но настъпи един момент, когато я застрелях. Така че виждате, да си добър още нищо не значи...*

Мати беше дисквалифицирана автоматично, когато лекарят не ѝ разреши да се състезава повече. Казал, че ако продължи да танцува, ще си увреди някои органи и няма да има деца. Тя се развивала, нарекла докторчето какво ли не — това ми го разказа Глория — и категорично отказала да напусне състезанието. Но го напусна. Нямаше как. У тях беше и хлябът, и ножът.

Така нейният партньор Кид Кам се събра с Джаки. Според правилата това беше допустимо. Можеше да останеш соло двацет и четири часа и ако след това все още си без партньор, те дисквалифицират. И Кид, и Джаки изглеждаха доволни от новото си положение. Джаки не можеше да се радва, че е загубила Марио. И все пак партньорът си беше партньор. Кид обаче не успяваше да си събере усмивката. Май си мислеше, че урочасването му се е разминало.

— Тия ще спечелят като нищо — рече Глория. — Здрави са като коне. В Алабама нея са я тъпкали с царевица. Погледни как се е ухилила. Хващам се на бас, че могат да изкарат и шест месеца.

— Аз съм за Джеймс и Руби.

— След като се държаха така лошо с нас?

— Какво общо имат двете неща? И освен това какво ни има на нас? Нали и ние имаме шанс да победим?

— Така ли?

— Ти си мисли както искаш.

Тя поклати глава, но не ми отговори, само каза:

— Все повече и повече, и повече ми се ще да не съм жива.

Пак започваше. Каквото и да приказвах, тя едно си знаеше.

— Мога ли да кажа нещо, без то да ти напомни, че не искаш да си жива?

— Такова нещо няма.

— Вдигам ръце от теб.

На естрадата някой намали радиото. Сега музиката започна да звучи като музика. (Когато нямаше оркестър, свиреше радио. Беше следобед. Оркестърът идваше само вечер.)

— Дами и господа — заговори Роки по микрофона, — имам честта да обявя, че две фирми вземат под опеката си две от състезаващите се двойки. Козметичният салон „Помпадур“ на авеню Б 415 поема грижата за двойка номер 13 — Джеймс и Руби Бейтс. Бурни ръкопляскания за козметичния салон „Помпадур“, който се намира на авеню Б 415. Ръкопляскайте, дами и господа, и вие, младежи...

Всички заръкопляскаха.

— Втората двойка, която получава лична подкрепа, е номер 34 — Педро Ортега и Лилиан Бейкън. Те се радват на специалното внимание на сервиз „Океан“. И така, бурни аплодисменти за сервиз „Океан“, който се намира на Оушън Уокуей в Санта Моника.

Всички заръкопляскаха отново.

— Дами и господа — продължи Роки, — трябва да се намерят повече хора, които да подкрепят тези прекрасни младежи. Кажете и на вашите приятели и нека да обърнем специално внимание на всички младежи. Погледнете ги, дами и господа, след 242 часа непрекъснато движение, те са свежи като кукуряк... Бурни аплодисменти за тези прекрасни младежи, дами и господа. — Отново прозвучаха ръкопляскания. — И не забравяйте, дами и господа, можете да се възползвате от Палмовата градина в дъното на залата, където ще намерите вкусни напитки, всички видове бира и сандвичи. Посетете Палмовата градина, дами и господа... Давайте — обърна се той към радиото, завъртя копчето и отново изпълни залата с шум.

Двамата с Глория отидохме до Педро и Лилиан. Педро понакуцваше, единият му крак беше нещо пострадал. Разправяха, че се било случило на борби с бикове в Мексико Сити. Лилиан беше с кестенява коса. Тя също се опитвала да пробие в киното, когато чула за танцовия маратон. Поздравих ги.

— Това показва, че поне има някой, който иска да спечелим...

— Щом не става въпрос за Метро Голдуин Майер, все ми е едно дали е автомобилен сервиз или нещо друго — каза Лилиан. — Само дето ми изглежда странно, че автомобилният сервиз ще ми подарява бельо.

— Защо си мислиш, че ще ти дадат бельо? — намеси се Глория. — Бельо не ти дават. Ще получиш фланелка с името на сервиза, изписано на гърба.

— На мен ще ми дадат и бельо.

— Хей, Лилиан — обади се Роло, съдията на дансинга, — жената от сервиз „Океан“ иска да поговори с теб.

— Кой?...

— От вашата фирма, мисис Иърган...

— На ти сега — извика Лилиан. — Педро, май ти ще получиш бельото.

Преместихме се с Глория встрани от естрадата. През двойния прозорец над бара в Палмовата градина минаваше голям триъгълник слънчева светлина. Задържах се само десетина минути, но през тези десет минути аз се движех съвсем бавно (трябваше да се движа, за да не ме дисквалифицират) и се оставих да потъна в нея. За първи път оценявах истински слънцето. Казвах си: „Веднъж да свърши този маратон, ще прекарам остатъка от живота си на слънце. Изгарям от нетърпение да замина за пустинята Сахара да снимам филм“. *Сега, разбира се, това никога няма да се случи.*

Гледах как триъгълникът на пода все повече се смалява.

После вече не можеше да стига до земята и започна да пълзи нагоре по краката ми. Движеше се като живо същество. Когато стигна до брадичката ми, се изправих на пръсти, за да огрява главата ми колкото е възможно по-дълго. Не си затворих очите. Държах ги широко отворени и гледах право в слънцето. Изобщо не ме заслепяваше. След миг изчезна.

Огледах се да видя къде е Глория. Беше застанала до естрадата, поклащаше се и говореше с Роки, който беше клекнал. Роки също се поклащаше. (Всички служители — лекарят, сестрите, съдиите на дансинга, конферансието и дори момчетата, които продаваха газирани напитки, трябваше да се движат непрестанно, ако говорят със състезателите — така им беше наредено. Управата много държеше на това.)

— Изглеждаше много смешен, както се беше изправил на пръсти — каза Глория. — Приличаше на балетист.

— Поупражнявай се и ще ти дам възможност за солово изпълнение — изсмя се Роки.

Глория продължи:

— Ами да. Как беше слънцето днес?

— Не се оставяй да те пързаят — предупреди ме Мак Астън от двойка номер 5.

— Роки — извика някой. Беше Сокс Доналд. Роки слезе от естрадата и отиде при него.

Казах на Глория:

— Защо ми се подиграваш? Аз никога не ти се подигравам.

— Ти къде се слагаш, че да ми се подиграваш? С мене се е заел специалист. Господ се подиграва с мене... Знаеш ли защо Сокс Доналд извика Роки? Искаш ли да узнаеш една тайна?

— Каква?

— Нали знаеш двойка номер 6 — Фреди и онова момиче, Мански му е фамилията. Майката на момичето предявява обвинение към Фреди и към Сокс. То избягало от къщи.

— Не виждам какво общо има едното с другото.

— Заради малката ще го тикнат в затвора. Тя е само на петнайсет години. Боже мой, като ги знае човек какви са, все трябва да има малко разум.

— Защо обвиняват Фреди? Може да не е негова вината.

— Според закона е негова. Само това има значение.

Поведох обратно Глория към мястото, където стояха Сокс и Роки, и се опитах да ги подслушам, но те говореха много тихо. Всъщност Сокс говореше. Роки слушаше и кимаше. Чух Сокс да казва: „Сега, веднага“. Роки кимна и се върна на дансинга, а като минаваше край нас, смигна съучастнически на Глория. Отиде при Роло Питърс, извика

го настрана и няколко минути му шепна разгорещено. После Роло си тръгна, като се оглеждаше, сякаш търси някого, а Роки се върна на естрадата.

— На младежите им остават само още няколко минути, преди да се приберат за заслужената си почивка — обяви Роки по микрофона. — И докато дансингът е свободен, дами и господа, на пода ще се очертае пътеката за дербито тази вечер. Дербито е тази вечер, дами и господа, дербито е тази вечер, не забравяйте. Сигурен съм, че не сте виждали нищо по-вълнуващо... Браво, младежи, още две минути до почивката... покажете на дамите и господата колко сте свежи... А вие, дами и господа, покажете на тези прекрасни младежи, че ги поддържате, високо, високо...

Той увеличи звука на радиото, започна да пляска с ръце и да тропва с крака. Публиката последва примера му. Всички запристъпихме малко по-живо, но не защото публиката ни ръкопляскаше. След минута-две щяхме да почиваме, а веднага след това щяха да ни поднесат храната.

Глория ме смушка с лакът, за да се обърне — видях, че Роло Питърс върви между Фреди и онова момиче, Мански. То плачеше. Преди да успеем да ги настигнем, сирената даде сигнал и всички се спуснаха към съблекалните.

Фреди стоеше над леглото си и пъхаше чифт чорапи в малка чанта с цип. Казах му:

— Научих вече. Много съжалявам.

— Какво да се прави? Но ако е имало някой изнасилен, не е била тя... Добре ще е, ако успея да изляза извън града, преди да ме пипнат ченгетата. Голям късмет имах, че са предупредили Сокс.

— Къде ще отидеш?

— Сигурно ще тръгна на юг. Отдавна ми се иска да отида в Мексико. До скоро...

— До скоро.

Той изчезна, преди някой да разбере. Докато излизаше през задната врата, зърнах океана, блеснал под слънцето. За миг останах така поразен, че не можах да се помръдна. Не знаей дали бях поизненадан от това, че виждах истинско слънце за пръв път от почти

три седмици, или че забелязах вратата. Тръгнах нататък, с надеждата, че слънцето няма да се скрие, докато изляза. *Такова нетърпение бях изпитал само веднъж преди това на една Коледа, когато бях малък, първата година, когато все пак бях достатъчно голям, за да разбирам, че е Коледа: та тогава влязох в гостната и видях елхата със запалените свеци.*

Отворих вратата. На другия край на света слънцето потъваше в океана. Толкова беше червено, заслепяващо и нажежено, че се изненадах защо не се издига пара. *Веднъж съм виждал пара да излиза от океана. Няколко работници правеха нещо с барут на алеята пред плажа. Изведнъж барутът избухна и те целите пламнаха. Втурнаха се към океана и се хвърлиха във водата. Тогава видях да се вдига пара.*

Слънцето беше оцветило няколко тънки облачета и сега те червенееха. Там, където залязваше слънцето, океанът беше много спокоен, направо не приличаше на океан. Беше прекрасно, прекрасно, прекрасно, прекрасно, прекрасно. На кея няколко души ловяха риба и не обръщаха никакво внимание на залеза. Глупаци. „Имате по-голяма нужда от залеза, отколкото от вашата риба“ — им казах наум.

Вратата се изтръгна от ръцете ми и се тръшна със силата на оръдеен изстрел.

— Ти да не си оглушал? — изкрещя някой в ухото ми. Беше един от треньорите. — Тази врата не бива да се отваря. Да не искаш да те дисквалифицираме?

— Гледах залеза.

— Да не си полудял? Трябва да спиш. Имаш нужда от сън.

— Нямам нужда от сън. Чувствам се добре. Никога досега не съм се чувствал по-добре.

— И така да е, имаш нужда от почивка. Остават ти само няколко минути. Трябва да полегнеш.

Той дойде с мен до леглото ми. Сега забелязах, че съблекалната мирише на лошо. Чувствителен съм към неприятни миризми и ми стана чудно как не съм обърнал внимание на тази — миризмата на много мъже в затворено пространство. Изух обувките си и легнах по гръб.

— Да ти направя ли масаж на краката?

— Така ми е добре. Нищо ми няма на краката.

Той измърмори нещо и се махна. Лежах и си представях залеза, опитвах се да си припомня цвета му. Нямам предвид червения цвят, а другите оттенъци. На няколко пъти почти успях да го възстановя — по същия начин се опитвах да си представиш някой отдавнашен познат, когото вече си забравил, спомняш си какъв ръст има, каква длъжност заема, как говори, но не можеш да събереш всичко това заедно.

По краката на леглото ми долавях как океанът се блъска в пилоните под мен. Нагоре-надолу, нагоре-надолу, напред-назад, напред-назад.

Зарадвах се, когато сирената изсвири и ни събуди, за да се върнем на дансинга.

VII

... с пълната строгост на закона

Бяха приключили с очертаването на пътеката за дербито. На дансинга дебела бяла линия описваше елипса.

— Фреди си тръгна — казах на Глория, докато вървахме към масата със сервирани сандвичи и кафе. (На това му казваха закуска. Вечерята беше по-късно — в десет часа.)

— И онова момиче го няма вече. Дойдоха двама души от някаква служба за социална помощ и го отведоха. Обзалагам се, че майката ще му загрее хубавото задниче.

— Неприятно ми е да го призная, но заминаването на Фреди беше най-светлият момент в живота ми.

— Той пък какво ти е направил?

— Не това исках да кажа. Но ако не си беше тръгнал, нямаше да стана и да видя залеза.

— Боже мой! — Глория гледаше сандвича си. — Нищо друго ли няма на тоя свят, само шунка ли?

— Ти и на това да си довольна — обади се Мак Астън, който беше зад мен на опашката. Не говореше сериозно.

— Този е със студено говеждо — предложи ѝ друг сестрата. — Предпочитате ли с говеждо?

Глория взе сандвича с говеждо, но задържа и другия.

— Сложи ми четири бучки — каза тя на Роло, който наливаше кафе. — И много сметана.

— Не знам къде отива толкова храна — пак се обади Мак Астън.

— Без сметана — казах на Роло.

Глория си взе сандвичите и кафето и отиде до естрадата, където, освен конференсието вече се бяха събрали и музикантите и настройваха инструментите си. Щом я видя, Роки Грейво скочи на

дансинга и я заговори. Там нямаше място за мен, затова тръгнах към противоположната страна.

— Здравей — рече едно от момичетата. На гърба му пишеше номер 7. Беше с черна коса и с черни очи и доста хубаво. Не знаех как се казва.

— Здравей — отговорих, докато се оглеждах да видя кой е партньорът му. Той говореше с две жени от някаква предна ложа.

— Как се справяте? — попита номер 7. Гласът ѝ звучеше като на девойка с образование. Запитах се: „Тя пък какво търси тук?“

— Горедолу добре. Само искам всичко вече да е свършило и аз да съм победител.

— Какво ще правите с парите, ако победите? — засмя се тя.

— Ще направя филм.

— С хиляда долара май няма да е кой знае какъв филм, нали? — отвърна ми тя и отхапа от сандвича си.

— Нямам предвид пълнометражен филм. Мисля си за кратко филмче. С тия пари можеш да навъртиш две ролки, най-много три.

— Много си ми интересен. Наблюдавам те от две седмици.

Изненадах се.

— Наистина ли?

— Да, гледах те как стоиш на слънце всеки следобед и всеки път по лицето ти преминаваха хиляди изражения. Понякога ми се струваше, че много те е страх.

— Сигурно се заблуждаваш. От какво да ме е страх?

— Чух какво каза на партньорката си за залеза днес следобед — усмихна ми се тя.

— Това нищо не доказва.

— Слушай... — Тя се огледа наоколо. Хвърли поглед към часовника и се намръщи. — Имаме още четири минути. Би ли направил нещо за мен?

— Ами... разбира се.

Тя ми направи знак с глава и аз я последвах зад естрадата. Подиумът беше висок към метър и двайсет, отпред го прикриваше нагънат и разкрасен брезент, който стигаше до земята. Стояхме сами в нещо като пещера, образувана от задната част на подиума и някакви табла с надписи. Имах чувството, че двамата с нея сме единствените

оцелели хора на земята, но шумът ни преследваше. И двамата бяхме развълнувани.

— Ела. — Тя се наведе, повдигна брезента и пропълзя под подиума. Сърцето ми тупкаше бързо, кръвта се дръпна от лицето ми. С възглавничките на стъпалата си усещах как океанът се блъска в пилоните под нас.

— Ела — прошепна тя и ме дръпна за глезена. Изведнъж разбрах какво е намислила *В живота не се случва нищо ново. Може да стане нещо, за което си мислиш, че никога не е било, а се оказва, че грешиш. Само след като видиш или помиришеш нещо, като го чуеш или докоснеш, откриваш, че новото се е случвало и преди. Когато тя ме дръпна за глезена, за да ме накара да се пхна под подиума, си спомних, че едно друго момиче беше направило съвсем същото. Само че тогава нямаше естрада, а веранда. Бях тринайсет-четиринайсетгодишен и момичето беше колкото мен. Казваше се Мейбъл и живееше в съседната къща. След училище често играехме под верандата — представяхме си, че сме разбойници и пленници. По-късно играехме на майка и баща и си представяхме, че това е къща. Но през онзи ден, за който разказвам, стоях пред верандата и не си мислех нито за Мейбъл, нито за някакви игри — изведнъж нещо ме дръпна за глезена. Погледнах надолу и видях Мейбъл. „Ела“ — каза тя.*

Под подиума беше много тъмно, стоях на четири крака и се опитвах да се огледам, когато номер 7 изведнъж ме прегърна силно през врата.

— По-бързо... — прошепна тя.

— Какво става там? — изръмжа мъжки глас. Беше толкова наблизко, че усетих дъха му в косата си. — Кой е тук?

Познах гласа. Беше Роки Грейво. Стомахът ми се сви. Номер 7 ме пусна и се измъкна. Боях се, че ако се опитам да се извиня или да кажа нещо, Роки ще ме познае по гласа, затова бързо се промуших през брезента. Номер 7 вече се беше изправила и се отдалечаваше, но ме погледна през рамо. Лицето ѝ беше бяло като платно. Никой от нас не проговори. Върнахме се на дансинга и се опитахме да изглеждаме много невинни. Една от сестрите събираше мръсните чаши в кошче за смет. В този момент видях, че ръцете и дрехите ми са целите в прах. Оставах още две минути до сирената, затова побързах да вляза в съблекалнята да се измия. След това се почувствувах по-добре.

Помислих си: „Размина ни се на косъм. Никога вече няма да правя такива неща“.

Върнах се на дансинга точно когато се разнесе сирената и оркестърът засвири. Не беше много добър оркестър, но беше приятно да слушаш него, отколкото радиото с рекламите и разните говорители, които все молеха или настояваха да купиш нещо. Откакто дойдох тук, се наслушах на радио за цял живот. *И сега някъде е пуснато радио, в някоя от сградите срещу съдебната палата. Чува се съвсем ясно. „Имате ли нужда от пари? Имате ли проблеми?...“*

— Къде беше? — попита Глория и ме хвана като за танц.

— Никъде не съм бил. Танцува ли ти се?

— Ами добре. — Завъртяхме се веднъж по дансинга и спряхме. Глория рече: — Все пак е по задължение.

Като си дръпнах ръката от кръста ѝ, забелязах, че пръстите ми отново са мръсни. Помислих си: „Чудна работа. Нали си измих ръцете преди малко“. Казах на Глория:

— Обърни се.

— Какво има?

— Обърни се.

Тя се поколеба, прехапа устни, но аз минах зад гърба ѝ. Носеше бяла вълнена пола и тънък бял пуловер. Гърбът ѝ беше покрит с дебел слой прах и аз знаех откъде е попаднал там.

— Какво има?

— Стой мирно — казах. С ръка изтупах праха от пуловера и полата ѝ. Известно време тя изобщо не проговори, а накрая взе да обяснява:

— Сигурно съм се изцапала, като се сборичкахме с Лилиан в съблекалнята.

Помислих си: „Не съм чак толкова загубен, колкото тя ме мисли“, но казах:

— Може и от това да е.

Роло Питърс се изравни с нас, докато вървахме по дансинга. Посочих към двойка номер 7 и попитах:

— Кое е това момиче?

— Партньорката на Гай Дюк. Казва се Розмари Лофтърс.

— Нямах никакъв вкус — заяви Глория.

— Просто попитах коя е. Не съм си загубил ума по нея.

— Само това оставаше. Обясни му бе, Роло.

— Мен не ме забърквай — поклати глава Роло. — Аз нищо не знам за нея.

— Какво има да се знае за нея? — попитах Глория, след като Роло се отдалечи и отиде при Джеймс и Руби Бейтс.

— Наистина ли си толкова зелен? Ама наистина ли? — Тя разтърси глава и се разсмя. — Голям чудак си ти.

— Е, добре, не ми казвай.

— Ами че голям зор ще видиш, за да намериш друга като нея в целия район на запад от Мисисипи. Уличница е, ама с образование, та когато попаднеш на такава уличница, значи си се насадил на уличница от най-долните. Те, жените, се чудят къде да се дянат, щом се появи, пък той...

— Хей, Глория, здравей — извика мисис Лейдън. Седеше на обичайното си място в ложата в дъното на залата, по-далеч от естрадата. Приблжихме се до парапета... — Как се чувства любимата ми двойка?

— Добре — отвърнах, — а вие как сте, мисис Лейдън?

— И аз съм добре. Тази вечер ще остана до късно. Виждате ли ги? — Тя посочи към одеялото и кошничката със закуски на стола до нея. — Ще остана тук, за да ви окуражавам.

— Ще имаме нужда — обади се Глория.

Попитах:

— Защо не си запазите лежа в другия край на залата, по-далеч от Палмовата градина? Какви ли не типове се събират по-късно на бара и като започнат да пият, вдигат толкова шум...

— Тук ми е добре — усмихна се тя. — Предпочитам да седя тук заради дербито. Искам да гледам как вземат завоя. Искате ли да хвърлите едно око на следобедния вестник? — Тя го измъкна изпод одеялото.

— Благодаря. Ще ми се да науча какво става по света. Какво е времето навън. Светът много ли се е променил?

— Вие май се подигравате с мен.

— Не ви се подигравам... просто имам чувството, че съм в тази зала от милион години... Благодаря ви за вестника, мисис Лейдън...

Разгърнах вестника, докато се отдалечавахме. Едро, черно заглавие грабна погледа ми.

АРЕСТ НА УБИЕЦ — УЧАСТНИК

В ТАНЦОВ МАРАТОН

ПРЕСТЪПНИКЪТ — ИЗБЯГАЛ

ОТ ЗАТВОРА МЛАДЕЖ —

УЧАСТВАЛ В СЪСТЕЗАНИЕ

ПО ТАНЦИ

Вчера двама детективи са арестували убиец, състезател от танцовия маратон на увеселителния кей в Санта Моника. Той се казва Джузепе Лоди, двадесет и шест годишен италианец, избягал преди осем месеца от Илинойския щатски затвор в Джолиет, след като излежал четири години от петдесетгодишната си присъда за убийството на един възрастен собственик на дрогерия при обир в Чикаго.

Лоди се записал за участие в танцовия маратон под името Марио Петроне и не оказал съпротива при ареста от детективите Блис и Войт от отдел „Обири“. Дватамата посетили маратона, за да се поразвлекат в свободното си от задължения време, както споделиха с нас, и разпознали Лоди по снимка от рубриката „Търси се“ на едно популярно детективско списание, където се поместват снимки и физически данни за опасни престъпници...

— Можеш ли да проумееш това? Точно до него бях, когато стана. Сега ми е жал за Марио.

— Защо? — попита Глория. — Каква е разликата между него и нас?

Педро Ортега, Мак Астън и още няколко души се събраха наоколо и заговориха оживено. Дадох вестника на Глория и се отдалечих.

„Това е ужасно — си помислих. — Петдесет години! Горкият Марио...”

А когото Марио научи новината за мен, ако изобщо някога я научи, и той ще си помисли за мен: „Горкият, мен съжаляваше, а сега него ще окачат на въжето...”

За следващата почивка Сокс Доналд ни бе приготвил изненада. Раздаде екипите, които трябваше да носим на дербито: кецове, бели шорти, бели тениски. На мъжете се полагаха дебели кожени колани с по две дръжки от двете страни, подобни на тези в някои автобуси или на куфарите, които се влачат. Партньорките ни щяха да се държат за тях на завоите. Тогава ми се стори много глупаво, но после си дадох сметка, че Сокс Доналд си знае работата.

— Слушайте, младежи — рече Сокс, — тази вечер ще има много хора. За дербито ще дойдат един куп кинозвезди, а тълпите ще се помъкнат подир тях. Тази вечер ще отпадне една двойка — всяка вечер ще отпада по някоя двойка. Не искам да се хленчи по този въпрос, защото всичко е честно и почтено. Всички имат еднакви шансове. Ще ви дадем допълнително време, за да си облечете и съблечете екипите. И нещо друго, днес следобед разговарях с Марио Петроне. Каза ми да предам много поздрави на всичките му приятели. И така, публиката си плаща, не го забравяйте, дайте каквото можете за дербито, младежи.

Изненадах се, че спомена Марио, защото предната вечер, когато го арестуваха, той щеше да се нахвърли да го бие. Казах на Роло:

— Мислех, че е много сърдит на Марио.

Вече не е. Това беше най-доброто, което можеше да се случи. Ако не беше станало така, никой нямаше да разбере, че има танцов маратон. Рекламата във вестниците ни дойде точно като по поръчка. Цял следобед не са спрели да правят резервации.

VIII

... Робърт Сивъртън ще бъде предаден...

Същата вечер за първи път, откакто беше започнало състезанието, залата беше пълна и почти всички места бяха заети. Палмовата градина също беше пълна, на бара говореха и се смееха оживено. „Прав е Роло — си казах. — Каква по-добра реклама за Сокс от арестуването на Марио?“ (И все пак не всички бяха привлечени от написаното във вестниците, по-късно разбрах, че Сокс е разпратил съобщения за нас и до няколко радиостанции.)

Ходехме напред-назад, облечени в спортните екипи, докато треньорите и сестрите подготвят дансинга за дербито. Казах на Глория:

— Имам чувството, че съм гол.

— Ами то си е така. Трябваше да ти дадат бандаж.

— Да, ама не ми дадоха. Много ли личи?

— Това, както и да е, но може да пострадаш. Накарай Роло да ти купи. Има три размера. На теб ти трябва най-малкият.

Огледах и другите младежи.

— Не само аз съм така.

— Те искат да се покажат.

Повечето от състезателите изглеждаха много смешни в екипите си. Никога през живота си не бях виждал такова странно разнообразие от ръце и крака.

Глория ми направи знак с глава към Джеймс и Руби Бейтс.

— Погледни. Това как ти се вижда?

Съвсем ясно си личеше, че Руби е бременна. Все едно че си беше напъхала възглавница под тениската.

— Да, вижда се. Но ти не се бъркай, където не ти е работа.

— Дами и господа — заговори Роки по микрофона, — преди да започне нашето сензационно дерби, искам да ви припомня правилата.

Поради големия брой на двойките дербито ще се провежда в две серии, по четиресет двойки във всяка серия. Втората серия ще се провежда само няколко минути след първата, а двойките ще бъдат разпределени по жребий.

Дербито ще се провежда на серии в продължение на една седмица и двойките, които направят най-малко обиколки в серията си, ще бъдат елиминирани. След първата седмица ще остане само една серия. Двойките ще се състезават петнайсет минути, младежите са задължени да обикалят само със спортно ходене, а девойките могат да подтичват или да вървят бързо, както предпочитат. Победителите не получават награди, но ако вие, дами и господа, пожелаете да дадете известни суми, за да окуражите младежите, сигурен съм, че те ще ги приемат с благодарност.

Не може да не сте забелязали леглата в средата на дансинга, както и медицинските сестри и треньорите, застанали там с резенчета портокал, мокри кърпи и амоняк, а също и лекаря, който ще се грижи за това никой от тези младежи да не продължи състезанието, ако не е в добро физическо състояние.

Младото докторче, със стетоскоп на врата, беше застанало по средата на дансинга и се правеше на много важно.

— Момент, дами и господа, още един момент — продължи Роки. — В ръката си държа десетдоларова банкнота, предназначена за победителя в дербито тази вечер от една прекрасна и изящна кинозвезда, самата мис Руби Кийлър. Аплодисменти за мис Кийлър, дами и господа.

Руби Кийлър се изправи и благодари с поклон за аплодисментите.

— Продължавайте в същия дух, дами и господа — не млъкваше Роки. — А сега ни трябва съдии, които да следят колко обиколки прави всяка двойка. — Той спря, за да избърше потта от лицето си. — И така, дами и господа, искам тези съдии да излязат от публиката... четиресет души. Насам, насам, не се бойте...

Известно време никой от публиката не се помръдна, а после мисис Лейдън се промуши под парапета и прекоси дансинга. Когато мина покрай нас с Глория, тя се усмихна и ни смигна.

— Може и да има полза от нея — рече Глория.

Скоро и други последваха мисис Лейдън и накрая местата за съдии бяха попълнени. Роло им даде по един картон и молив и ги настани на столове пред естрадата, на самия дансинг.

— И така, дами и господа, вече имаме достатъчно съдии. Сега ще се тегли жребий за първа серия на дербито. В тази шапка има осемдесет номера, от тях ще изтеглим четиресет. Останалите двойки ще се състезават във втора серия. А сега някой трябва да изтегли номерата. Бихте ли желали вие, мадам? — попита той мисис Лейдън и ѝ подаде шапката. Мисис Лейдън се усмихна и кимна.

— Това ще е незабравим момент в живота ѝ — рече Глория със сарказъм.

— Според мен тя е една симпатична възрастна жена.

— Глупости.

Мисис Лейдън започна да вади номерата, подаваше ги на Роки, а той ги обявяваше по микрофона.

— Първият изтеглен номер е 105. Минете насам, младежи, всички двойки, чиито номера са вече изтеглени, минавайте от тази страна на подиума.

Веднага щом мисис Лейдън извадеше номерчето, Роки го съобщаваше и предаваше двойката на някой от съдиите. Съответно този човек щеше да я следи и да брои обиколките, които прави.

— Двойка номер 22 — обяви Роки и подаде картончето на едни млад човек с очила.

— Хайде — подканих Глория. Това беше нашият номер.

— Аз искам да съм съдия на тази двойка — чух мисис Лейдън да казва на Роки. — Те са ми любимците.

— Съжалявам, мадам. Редът трябва да се спазва.

Тегленето на жребия приключи и всички застанахме до старта. Роки пак заговори:

— И така, да започваме, дами и господа. Вие, състезатели, не забравяйте — спортно ходене. Ако на някого му се наложи да мине зад очертаната линия и да прекрати временно участието си по каквато и да било причина, партньорът му трябва да прави по две обиколки, които ще се броят за една. Ще бъдете ли така добра да дадете старт, мис Кийлър?

Тя кимна, Роки подаде пистолета на Роло. Той го занесе в ложата — мис Кийлър беше заела една от предните ложи с някакво момиче,

което не можах да позная. Джолсън не беше с тях.

— И така, дами и господа, не дишайте. Хайде, мис Кийлър... — Той ѝ направи знак с ръка.

Ние с Глория се промъкнахме покрай естрадата, за да сме по-напред до стартовата линия — щом мис Кийлър натисна спусък, отскачихме настрани и си пробихме път с блъскане и бутане. Глория ме държеше над лакътя.

— Хвани се за колана — изкрещях, докато се мъчех да изляза от блъсканицата. Всички се препъваха един в друг, за да излязат напред, но след минута вече се бяхме разгърнали и се носехме по пътеката. Правех такива големи крачки, че Глория трябваше да подтичва, за да не изостане.

— Хей, ти, нали казахме спортно ходене! — извика ми Роло. — Какво си се разтичал?

— Така мога.

— Спортно ходене. Ей така...

Той мина пред мен, за да ми покаже. Не ми беше трудно да се науча. Трябваше да налучкаш ритъма на ръцете и раменете, това беше номерът. Лесно го усетих. Получи се естествено. Беше съвсем просто. За миг ми се стори, че и преди трябва да съм се занимавал със спортно ходене. Не си спомнях такова нещо, значи явно не е било тъй. Имам страхотна памет.

Бяха минали към пет минути и заемахме доста предна позиция, когато усетих, че Глория вече не се движи сама, тоест не се премества със собствени сили. Аз я влачех. Имах чувството, че коланът ще ми пререже стомаха. Позабавих темпото и попитах:

— Много ли ти е бързо?

— Да. — Тя едва си поемаше дъх.

Една от сестрите ми метна мокра хавлиена кърпа около врата и за малко да изгубя равновесие.

— Намокри си лицето — казах на Глория. Точно в този миг двойка номер 35 мина пред нас, за да се опита да ни изпревари на завоя. Спринтът се оказа не по силите на момичето. То започна да залита и отпусна ръка от колана.

— Идете при двойка номер 35 — изкрещя Роки Грейво, но преди сестра или треньор да стигне до нас, момичето падна по очи, а краката му препречиха пътя. Ако бях сам, щях да го заобиколя, но Глория беше

увиснала на мен и се уплаших, че като свия рязко встрани, тя ще изгуби равновесие. (Никак не беше лесно да правиш завой с увиснало на теб момиче.)

Извиках: „Внимавай!“ — но предупреждението дойде много късно за Глория. Тя се препъна и ме повлече със себе си, а докато се усетя, четири-пет двойки се бяха строполили една върху друга на земята и се опитваха да станат. Роки каза нещо по микрофона и публиката затаи дъх.

Изправих се. Нищо ми нямаше, но коленете ме смъдяха и разбрах, че са обелени. Сестрите и треньорите се спуснаха, започнаха да дърпат момичетата и отнесоха Глория и Руби на леглата в средата на залата.

— Нищо сериозно не се е случило, дами и господа — каза Роки. — Паднал — станал, няма страшно... Когато има дерби, всеки миг носи изненади... Докато състезателките останат зад чертата, партньорите им ще трябва да правят по две обиколки, които ще се броят като една за двойката. И така, състезатели, отстъпете вътрешната страна на пътеката на младежите, които продължават състезанието соло.

Започнах да ходя много бързо, за да не изгубим позицията си. След като Глория вече не висеше на колана ми, стори ми се, че съм лек като перце. Една сестра и треньорът се занимаваха с нея, а докторчето прослушваше сърцето ѝ. Сестрата ѝ даде амоняк, а треньорът масажира краката ѝ. Друга сестра и друг треньор се грижеха за Руби. Направих сам четири обиколки, преди Глория да се върне. Беше много бледа.

— Ще издържиш ли? — попитах и забавих темпото. Тя кимна утвърдително. Публиката ръкопляскаше, тропаше с крака, а Роки бръщолевеше по микрофона. Руби също се върна, но и тя не изглеждаше по-добре.

— Спокойно — чух гласа на Роло зад себе си. — За вас няма нищо страшно.

В този миг остра болка прониза левия ми крак, премина през цялото ми тяло и ме блъсна в главата, сякаш щеше да я спуга. Помислих си: „Боже мой, парализирах се“.

— Разтърси си крака, разтърси го — посъветва ме Роло.

Изобщо не можех да го сгъна. Беше като вдървен. Не ми се подчиняваше. На всяка стъпка главата ми се цепеше от болка.

— Двойка номер 22 пострада, състезателят е получил схващане на крака — съобщи Роки по микрофона. — Тренъори, бъдете готови...

— Разтърси си крака, разтърси го — повтаряше Роло.

Забих пета в пода, но ме заболя дори повече.

— Разтърси си крака, разтърси го...

— Боли ме, бе... садист такъв.

Двама от тренъорите ме грабнаха под мишниците и ми помогнаха да се добера до леглото.

— Вижте храбрата състезателка от двойка номер 22 — поде Роки, — крехката девойка Глория Бийти. Забележете колко е упорита. Продължава състезанието соло, докато партньорът ѝ е извън играта поради схващане на крака... забележете с какво темпо преодолява обиколките. Отстъпете ѝ вътрешната страна на пътеката, състезатели...

Единият от тренъорите ме държеше за раменете, а другият започна да удря мускулите на крака ми с ръба на дланта си.

— Боли — изпъшках.

— Спокойно — рече тренъорът, който ме държеше за раменете, — никога ли не ти е ставало така?

Изведнъж ми се стори, че нещо в крака ми се скъса и болката изчезна.

— Това беше — заяви тренъорът.

Станах, вече ми нямаше нищо и се върнах до чертата, за да изчакам Глория. Тя тичаше от другата страна и главата ѝ се мятеше нагоре-надолу на всяка стъпка. Трябваше да я изчакам да дойде при мен. (Такова беше правилото — влизаш от същото място, откъдето си излязъл.) Тръгнах веднага щом Глория се приближи и след миг тя се хвана за колана ми.

— Още две минути — съобщи Роки. — Да окуражим състезателите, дами и господа. Гръмнаха аплодисменти и се разнесе тропане с крака, много по-високо от преди.

Други двойки започнаха да спринтират покрай нас и аз позасилих темпото. Почти бях уверен, че не сме последни, но и двамата бяхме излизали временно от състезанието, така че не исках да допусна риска да ни елиминират. Когато пистолетът гръмна за финал,

половината от двойките се строполиха на земята. Обърнах се към Глория и забелязах, че погледът ѝ блуждае. Разбрах, че ще припадне.

— Хей... — извиках към една от сестрите, но в този момент Глория започна да се свлича, така че трябваше да я подхвана. Единственото, което можех да направя за нея, беше да я пренеса на леглото. Хей — извиках на един от треньорите. — Докторе!

Никой не ми обърна внимание. Имаха си достатъчно работа да вдигат падналите. Публиката беше станала на крака и ревеше от възторг.

Взех да бърша лицето на Глория с мокра кърпа. Изведнъж мисис Лейдън се появи до мен и взе шишенце с амоняк от масичката до леглото.

— Ти си отивай в съблекалнята — каза ми тя. — Глория ще се оправи веднага. Просто не е свикнала на физическо напрежение.

Пътувах с кораб за Порт Саид. Бях на път за Сахара, за да снимам онзи филм. Бях известен и имах много пари. Бях най-авторитетният режисьор на света. По-авторитетен от Сергей Айзенщайн. Кинокритиците от водещите списания единодушно твърдяха, че съм гений. Вървах по палубата и си мислех за танцовия маратон, в който някога бях участвал, чудех се какво ли е станало с всичките онези девойки и младежи, но изведнъж нещо ме удари по главата и изгубих съзнание. Имах чувството, че падам.

Щом цопнах във водата, започнах да размахвам ръце и крака, защото се страхувах от акули. Тялото ми се докосна до нещо и изкрещях от уплаха.

Дойдох на себе си в леденостудена вода. Веднага разбрах къде се намирам. Казах си: „Сънувал съм кошмар“. Онова, до което се бях докоснал, беше петдесеткилограмов леден блок. Плувах в голям съд с вода в съблекалнята. Все още бях облечен в спортния екип. Измъкнах се разтреперан, а един от треньорите ми подаде хавлиена кърпа.

Дойдоха двама други треньори, понесли един състезател, който беше изгубил съзнание. Беше Педро Ортега. Вдигнаха го и го потопиха във водата. Попитах:

— И с мен ли беше същото?

— Съвсем — отвърна треньорът. — Изгуби съзнание в момента, когато слезе от дансинга... — Педро простена, каза нещо на испански, взе да се мъчи да излезе и разплиска вода наоколо. Треньорът се разсмя: — Този Сокс си знае работата — добре, че донесоха водата. Студеното ги оправя на минутата. А ти сваляй тия мокри гащета и кецове.

IX

*... от шерифа на общината в Лос Анжелис
на главния надзирател на щатския затвор...*

ИЗМИНАЛИ ЧАСОВЕ — 752

ОСТАНАЛИ ДВОЙКИ — 26

Дербито се разправи с двойките една по една. Петдесетина двойки бяха елиминирани за две седмици. На два пъти за малко да приключим и ние с Глория, но със сетни усилия успяхме да се задържим. След като променихме тактиката, вече нямахме проблеми — не се опитвахме да победим, не ни интересуваше на кое място ще завършим, само гледахме да не сме последни. Намери се и кой да ни поеме под опеката си: бира „Джонатан“ — диетична. Съвсем навреме. Обувките ни се бяха изтъркали, дрехите ни заприличаха на парцали. Мисис Лейдън бе подшушнала на бира „Джонатан“ да си направи реклама чрез нас. Подшушни и на свети Петър да ме пусне в рая, мисис Лейдън. Май нататък съм се запътил. Дадоха и на мен, и на Глория по три чифта обувки, по три сиви спортни панталона и по три сиви пуловера с рекламни надписи на гърба.

От началото на състезанието бях напълнял с два килограма и половина и вече започвах да си мисля, че може би имаме шанс да спечелим наградата от хиляда долара. Но Глория беше песимистично настроена. Попита ме:

— Какво ще правиш, когато свърши всичко това?

— Защо да се притеснявам отсега? Тогава ще му мисля. Не виждам защо трябва да говориш за това. Никога не сме били по-добре, поне знаем, че след малко ще има какво да ядем.

— Ще ми се да не съм жива. Ще ми се господ да ме убие на място.

Все това повтаряше. Започваше да ми действа на нервите.

— Някой ден господ ще вземе да го направи.

— Дано да е така... Ако имах смелост, нямаше да го чакам.

— Ако спечелим, можеш да си вземеш петстотинте долара и да отидеш някъде. Можеш да се омъжиш. Има толкова мъже, готови да се женят. Никога ли не си мислила за това?

— Мислила съм, и още как, но няма начин да се омъжа за човек, какъвто аз искам. А пък тези, които биха се оженили за мен, не ги искам. Я крадци, я сводници, я нещо друго такова.

— Знам защо си толкова потисната. Ще ти мине след ден-два. Тогава ще се оправиш.

— От това мен дори глава не ме боли. Не е това причината. Всичко е като на въртележка. Когато приключим с маратона, ще бъдем точно там, откъдето тръгнахме.

— Имахме какво да ядем и къде да спим.

— Добре де, но каква полза, след като само отложихме нещо, което не може да не стане.

— Хей, бира „Джонатан“ — извика Роки Грейво. — Елате тук...

Беше застанал встрани от естрадата заедно със Сокс Доналд. Отидохме при тях.

— Какво ще кажете, младежи, за сто долара? — попита Роки.

— Срецу какво? — веднага попита Глория.

— Ами вижте какво, младежи — подхвана Сокс Доналд, — имам една страхотна идея, но не мога да я осъществя сам...

— Ето ти влиянието на Бен Бърни — подхвърли ми Глория.

— Моля? — Сокс не можа да включи.

— Нищо. Продължавай — казваше, че не можеш да я осъществиш сам...

— Да, искам вие двамата да се ожените тук. Да направим една сватба, че да се порадват хората.

— Да се оженим ли? — попитах аз.

— Чакай, чакай малко. Не е толкова лошо. Ще ви дам по петдесет долара на човек, а като свърши маратонът, можете да се разведете, ако пожелаете. Не е казано, че е завинаги. Погледнете на нещата като на шоубизнес. Какво ще кажете?

— Ще кажа, че нямаш ум в главата — рече Глория.

— Тя не искаше да каже такова нещо, мистър Доналд... — обадох се аз.

— Не съм искала, друг път. Нямам нищо против да се омъжа, но защо не докарате Гари Купър или някоя важна клечка — продуцент или режисьор? Не искам да се омъжвам за това момче. Достатъчно проблеми си имам, та и него ли да гледам...

— Не е казано, че е завинаги — повтори Роки. — Това си е шоубизнес.

— Точно така — продължи Сокс. — Естествено, церемонията трябва да си бъде редовна, дължим го на публиката. Но...

— Изобщо не ви е необходима сватба, за да привлечете публика. И без това залата вече ще се спуска по шевовете. Не ви ли стига, дето всяка вечер им показвате нещастници, които изпокапват по земята като круши?

— Ти не възприемаш нашата гледна точка.

— Че как да я възприема, след като отдавна съм те задминала.

— Нали искаш да пробиеш в киното, това е твоят шанс — каза Сокс. — Вече съм уредил с няколко големи магазина да ти предоставят булчинската рокля и обувките, а с един фризьорски салон да изпратят човек да ти направи косата... Ще има много режисьори и директори на продукции и ще гледат теб и само теб. А ти какво ще кажеш, мой човек?

— Ами аз не знам... — измърморих, за да не го ядосам. В крайна сметка той беше организаторът. Знаех, че ако го ядосам, все едно че са ни дисквалифицирали.

— Той казва „не“ — заяви Глория.

— Ето кой решава вместо него — подхвърли саркастично Роки.

— Е, добре — сви рамене Сокс, — след като сто долара са ви излишни, все ще се намери кой да ги оползотвори. — После се обърна към мен: — Най-малкото, сега поне знаеш кой от вас командва парада.

И той, и Роки се разсмяха.

— С никого ли не можеш да се държиш учтиво? — попитах Глория, когато те се отдалечиха. — Всеки миг могат да ни изхвърлят на улицата.

— Все едно дали сега или утре.

— Никога не съм срещал по-мрачен човек от теб. Понякога започва да ми се струва, че май наистина ще ти е по-добре, ако не си

жива.

— Знам.

Когато се върнахме пред естрадата, видяхме, че Сокс и Роки разговарят най-сериозно с Вий Львъл и Мери Холи, двойка номер 71.

— Май Сокс успя да я забаламоса — каза Глория, — тая кранта Холи на две магарета сено не може да раздели.

Джеймс и Руби Бейтс дойдоха при нас и четиримата тръгнахме един до друг. Откакто Глория спря да убеждава Руби да махне детето, пак се държахме като приятели. Руби попита:

— Сокс ви предложи да се ожените, нали?

— Да — отвърнах. — Откъде знаеш?

— Той на всички предлага.

— Срязахме го веднага.

— Такава сватба не е чак толкова лошо нещо — рече Руби. — И ние така се оженихме...

— Така ли? — изненадах се аз. Джеймс и Руби бяха тихи, скромни хора с достойнство и бяха толкова влюбени един в друг, че не можех да си ги представя как се женят за удоволствие на тълпата.

— Оженихме се на един танцов маратон в Оклахома — продължи тя. — Получихме подаръци за около триста долара...

— А от баща ѝ получихме по един ритник... — засмя се Джеймс.

Изведнъж зад нас се разнесе женски писък. Обърнахме се. Викаше Лилиан Бейкън, партньорката на Педро Ортега. Тя отстъпваше и се опитваше да избяга от него. Педро я настигна и я удари с юмрук по лицето. Тя седна на пода и отново започна да пици. Педро я стисна за гърлото с две ръце, започна да я души и в същото време се опитваше да я изправи. Имаше вид на побъркан. Нямахме съмнение, че се опитва да я убие.

Всички едновременно се спуснахме към него. Настъпи страхотно объркване.

Аз и Джеймс стигнахме първи, хванахме го и го принудихме да пусне Лилиан. Тя остана седнала на пода като парализирана, ръцете ѝ висяха назад, главата ѝ беше вдигната нагоре, устата ѝ отворена, сякаш я бяха сложили на зъболекарски стол.

Педро бръщолевеше нещо и май не можеше да познае никого от нас. Джеймс го избута и той се отмести, залитайки. Хванах Лилиан под мишниците и ѝ помогнах да се изправи. Трепереше като лист.

Сокс и Роки се спуснаха и хванаха Педро за ръцете.

— Какво искаше да направиш? — изрева Сокс.

Педро го погледна, устните му трепнаха, но не каза нищо. После забеляза Роки и изразът на лицето му се промени. Сега вече издаваше неприязън и ожесточение. Той се изви изведнъж, освободи ръцете си, отстъпи назад и бръкна в джоба си.

— Внимавай... — извика някой.

Педро се хвърли напред с нож в ръката. Роки се опита да се измъкне, но всичко стана толкова бързо, че той всъщност изобщо не би могъл да успее. Ножът разпори ръката му на пет сантиметра от рамото. Той изрева и побягна. Педро се обърна, за да го подгони, но преди да направи и една крачка, Сокс го цапна отзад по главата с оловна палка, обвита в кожа. Ударът се чу ясно, макар да свиреше радио. Същият звук се получава, като почукаш диня. Педро остана на място усмихнат идиотски, а Сокс още веднъж го удари с палката.

Педро отпусна ръце и ножът падна на земята. Той самият се олюля и се свлече.

— Изнесете го оттука — рече Сокс и прибра ножа.

Джеймс Бейтс, Мак Астън и Вий Лъвъл вдигнаха Педро и го отнесоха в съблекалнята.

— Останете по местата си, дами и господа — обърна се Сокс към публиката. — Моля...

Все още крепях Лилиан откъм гърба. Тя продължаваше да трепери.

— Какво стана? — попита я Сокс.

— Обвини ме, че го мамя... После ме удари и започна да ме души...

— Продължавайте, младежи — каза Сокс. — Дръжте се, сякаш нищо не се е случило. Хей, сестра, помогни на това момиче да се прибере в съблекалнята... — Сокс даде знак на Роло, който беше останал на естрадата, и сирената изсвири за почивка. Всъщност оставаха още няколко минути. Сестрата подхвана Лилиан и освободи ръцете ми, всички момичета се събраха около тях и заедно влязоха в съблекалнята.

Докато се прибирах, чух по високоговорителите, че Роки прави някакво съобщение, колкото да каже нещо.

Роки стоеше пред мивката, беше съблякъл самото и ризата си и бършеше рамото си с книжни салфетки. Кръвта се стичаше по ръката и канеше от пръстите му.

— Повикай докторчето да те види — каза му Сокс. После изрева: — Къде, по дяволите, се губи туй докторче?

— Тук съм... — обади се то. Излизаше от тоалетната.

— Един път да имаме нужда от тебе, а ти къде си се заврял — продължи да го ругае Сокс. — Виж какво му е на Роки.

Педро лежеше на пода, а Мак Астън го беше възседнал и му правеше нещо като изкуствено дишане.

— Пази се... — рече Вий Лъвъл, който беше донесъл кофа вода. Мак се дръпна и Вий лисна водата в лицето на Педро. Оказа се безполезно. Той продължи да лежи като труп.

Джеймс Бейтс донесе още една кофа вода и пак го поля. Сега вече Педро започна да дава признаци на живот. Размърда се, отвори очи.

— Идва на себе си — забеляза Вий Лъвъл.

— Ще взема да закарам Роки до болницата с моята кола — рече докторчето. — Раната е дълбока, почти до костта. Ще трябва да се зашие. Кой го направи?

— Тоя негодник... — Сокс посочи Педро с крак.

— Сигурно е имал бръснач.

— Ето с това — подаде му Сокс ножа. В другата си ръка все още държеше палката, увил ремъка ѝ около китката си.

— То е едно и също — рече докторчето и му го върна.

Педро седна все още зашеметен и взе да си търка бузата.

„Не те удариха по бузата — му казах в ума си, — удариха те отзад по главата.“

— Хайде да тръгваме най-сетне — подкани Роки докторчето. — Кръвта ми изтече. А пък ти му мисли, негоднико — обърна се той към Педро, — ще предявя частно обвинение към тебе...

Педро го изгледа на кръв, но замълча.

— Няма да се предявяват никакви обвинения — заяви Сокс. — И без това едва удържам да не забранят маратона. А ти внимавай следващия път на кого въртиш номера.

— На никого не съм въртял номера.

Сокс каза нещо съвсем нецензурно, а после се обърна към лекаря:

— Изведи го през задната врата.

— Да вървим, Роки — подкани го докторчето. Роки тръгна. Временната марлена превръзка на ръката му вече беше подгизнала. Докторчето наметна Роки с някакво сако и двамата излязоха.

— Ти какво искаше — да провалиш състезанието ли? — Сега вече Сокс реши да обърне повече внимание на Педро. — Не можеше ли да изчакаш маратонът да свърши, че тогава да си оправяш сметките с него?

— Искях да му прережа гърлото — заяви спокойно Педро с хубаво английско произношение. — Той прелъсти годеницата ми...

— За да прелъсти годеницата ти тук, той трябва да е магьосник. Къде виждаш място за прелъстяване?

Помислих си: „Аз знам едно“...

Роло Питърс влезе в съблекалнята.

— Момчета, вие трябва да поспите. — После се огледа и попита: — Къде е Роки?

— Докторчето го заведе в болницата — отговори Сокс. — Какво става навън?

— Успокоиха се. Казах им, че репетираме нов номер. Какво му е на Роки?

— Нищо му няма. Само дето за малко не му отрязаха ръката с тази играчка, нищо повече. — Той му подаде ножа на Педро. — Вземи го и направи така, че да изчезне. Ти ще конферираш, докато разберем какво става с Роки.

Педро се изправи на крака и взе да се оправдава:

— Много се извинявам, но такъв ми е характерът — избухлив.

— Можеше да бъде и по-зле — рече Сокс. — Представям си, ако беше вечерно време, когато залата е препълнена. Как ти е главата?

— Боли. Много се извинявам, че се случи така. Искях да спечеля хилядата долара.

— Все още имаш шанс — каза Сокс.

— Да не искате да кажете, че не сте ме дисквалифицирали? Прощавате ли ми?

— Прощавам ти... — рече Сокс и прибра палката в джоба си.

Х

*... като вменява в дълг на гореспоменатия
надзирател да направи необходимото за...*

ИЗМИНАЛИ ЧАСОВЕ — 783

ОСТАВАЩИ ДВОЙКИ — 26

— Дами и господа — обяви Роки, — преди да започне дербито, управата ме помоли да ви съобщя, че точно след една седмица тук, на дансинга, ще се сключи брак, истински редовен брак между състезателите от двойка 71 Вий Лъвъл и Мери Холи. Излезте напред, Вий и Мери, за да видят дамите и господата, че сте си lika-прилика.

Вий и Мери, облечени в спортни екипи, излязоха в средата на дансинга и се поклониха, а публиката заръкопляска. Залата отново беше пълна.

— ... Но това ще стане, ако не бъдат елиминирани в дербито дотогава — продължи Роки. — Все пак ние се надяваме, че няма да се получи такова нещо. Откритото за всички сватбено тържество доказва още един път, че управата се стреми да ви представи забавления от най-високо качество...

Мисис Лейдън ме дръпна отзад за фланелката.

— Какво е станало с ръката на Роки? — попита тя шепнешком. Личеше си, че е пострадал. Дясната му ръка си беше облечена в ръкава съвсем нормално, по лявата висеше на превръзка през врата и самото му беше наметнато от тази страна.

— Нещо си я е навехнал — отвърнах.

— Има някъде към девет шева — измърмори Глория.

— Значи затова го нямаше снощи. Нещо му се е случило.

— Да...

— Да не е паднал?

— Нещо такова...

— ... да ви представя красивата кинозвезда мис Мери Брайън. Ако обичате, поклон, мис Брайън.

Мис Брайън се поклони. Публиката изръкопляска.

— ... и този великолепен комик, мистър Чарли Рейс.

Разнесоха се още ръкопляскания, когато Чарли Рейс се изправи в ложата си и се поклони.

— Толкова ми е противно, когато ги представят така — рече Глория.

— Успех... — ни пожела мисис Лейдън, когато се отдалечихме към естрадата.

— До гуша ми дойде от всичко това. До гуша ми дойде да гледам разни звезди и да правя непрекъснато едно и също...

— Понякога съжалявам, че се запознах с теб. Не обичам да приказвам такива неща, но е истина. Преди да се запозная с теб, не знаех какво значи да живееш сред мрачни хора...

Застанахме на старта заедно с другите двойки.

— Омръзна ми да живея, а ме е страх да умра — каза Глория.

— Ей, това е чудесна идея за песен — отбеляза Джеймс Бейтс, който я беше чул. — Можеш да напишеш песен за стария негър, който седи на дигата и му е омръзнало да живее, но се страхува да умре. Или пък може да товари бали памук и да пее на реката, на Мисисипи. Ето ти още едно заглавие за песен, можеш да я наречеш „Бащата на реките“.

Глория го прониза с убийствен поглед и разпери подигравателно пръсти пред носа си.

— Ето ви и вас... — провикна се Роки към мисис Лейдън, която се беше появила пред естрадата. — Дами и господа — заговори той по микрофона — искам да ви представя най-голямата любителка на танцови маратони в целия свят, жената, която не е пропуснала нито една вечер, откакто е започнало нашето състезание. Това е мисис Лейдън. Управата ѝ издаде специален пропуск, който важи за целия сезон, да, за целия сезон. Аплодисменти за мисис Лейдън, дами и господа. Поклонете се, ако обичате, мисис Лейдън...

Силно смутена, мисис Лейдън се поколеба за миг — явно не знаеше как трябва да постъпи и какво да каже. Но тъй като публиката

ръкопляскаше, тя пристъпи две крачки напред и се поклони неумело. Очевидно това беше най-голямата изненада в живота ѝ.

— Вие, любители на танцовите maratони, сте я виждали тук и друг път — продължи Роки. — Всяка вечер тя е съдия на дербито, без нея дерби не може да има. Харесва ли ви танцовият maratон, мисис Лейдън? — попита той и клекна, за да ѝ подаде микрофона, така че тя да може да отговори.

— Ненавижда ги — измърмори Глория. — Пари да ѝ дават, няма да дойде на танцов maratон, глупако...

— Харесва ми. — Мисис Лейдън беше толкова смутена, че едва-едва говореше.

— Коя е любимата ви двойка, мисис Лейдън?

— Любимата ми двойка е номер 22 — Робърт Сивъртън и Глория Бийти.

— Нейната любима двойка е номер 22, дами и господа, подкрепяна от производителите на диетична бира „Джонатан“... Вие искате те да спечелят, нали, мисис Лейдън?

— Да, пък ако бях по-млада, и аз щях да взема участие в състезанието.

— Браво на вас. Благодаря много, мисис Лейдън. И така, сега имам удоволствието да ви връча пропуск за целия сезон — подарък от управата. Можете да идвате безплатно по всяко време...

Мисис Лейдън взе пропуска. Толкова беше развълнувана, така преливаше от благодарност, че едновременно се усмихваше, плачеше и кимаше.

— Още един незабравим миг — рече Глория.

— Млъкни!

— И така... съдиите готови ли са? — подхвана Роки по-делово.

— Всички сме готови — отвърна Роло и помогна на мисис Лейдън да се настани на един стол в редицата, където седяха останалите съдии.

— Дами и господа — обяви Роки, — повечето от вас вече са наясно с правилата на дербито, но за онези, които идват за пръв път на подобно състезание, ще ги обясня още веднъж, така че да знаят какво става. Състезателите се надпреварват по пътеката петнайсет минути, мъжете са длъжни да упражняват спортно ходене, а жените могат да ходят или да подтичват, както намерят за добре. Ако поради някаква

причина единият или другият излезе временно от състезанието, това става само от вътрешната страна на пътеката, където в центъра на дансинга са поставени легла, та ако по някаква причина някой от тях излезе временно от състезанието, партньорът му трябва да направи две обиколки на пистата, които се броят като една за двойката. Ясно ли е?

— Хайде, почвайте — извика някой от публиката.

— Медицинските сестри и треньорите готови ли са? Лекарят тук ли е? И така... Той подаде пистолета на Роло. — Ще бъдете ли така добра да подадете старт на състезателите, мис Делмар? Дами и господа, мис Делмар е известна холивудска писателка и сценаристка.

Роло отнесе пистолета на мис Делмар.

— Не дишайте, дами и господа — пропя Роки. — Оркестър, бъди готов. И така, мис Делмар...

Тя натисна спусъка и всички поехме.

Ние с Глория оставихме състезателните коне да определят темпото. Не положихме никакво усилие да минем напред. Системата ни беше да установим равномерен ритъм и да го поддържаме. Тази вечер нямаше парична награда за победителите, но и да имаше, на нас ни беше все едно.

Публиката ръкопляскаше и тропаше с крака в очакване на силни усещания, но тази вечер не получи нищо. Само една от жените — Руби Бейтс, излезе временно от състезанието, и то само за две обиколки. И за първи път от седмици никой не се строполи на пода в края на дербито.

Но се случи нещо, което ме изплаши — Глория натежа на колана ми повече от друг път и по-силно. През последните пет минути като че ли не й бяха останали никакви сили. Почти я бях влачил по пътеката. Имах чувството, че елиминирането едва ни се е разминало. На косъм е било. *По-късно същата вечер мисис Лейдън ми каза, че разговаряла с нашия съдия. Имали сме само две обиколки повече от последната двойка. Ужасих се. Реших, че от този момент нататък ще е най-добре да изоставя системата и да дам газ.*

Последната двойка бяха Базил Джерард и Дженива Томлин, номер 16. Дисквалифицираха ги автоматично. Дженива беше доволна, че е приключила, сигурен съм. Сега можеше да се ожени за капитана на корабчето за спортен риболов, с когото се беше запознала през първата седмица на състезанието.

Дженива се появи отново на дансинга, когато се хранехме. Беше облечена за излизане и носеше малка пътна чанта.

— Дами и господа — разнесе се гласът на Роки по микрофона, — ето я прекрасната девойка, която тази вечер беше елиминирана от състезанието. Нали е голяма сладурана? Бурни аплодисменти, дами и господа...

Публиката заръкопляска, а Дженива се кланяше на всички страни, докато вървеше към естрадата.

— Така е в спорта, дами и господа, тя и нейният партньор изгубиха в трудното дерби въпреки положените усилия, но тя се усмихва и аз ще ви кажа една малка тайна, дами и господа. — Той сведе лице по-близо до микрофона и взе да шепне високо-високо: — Тя е влюбена, тя ще се омъжва. О, да, така е, дами и господа, романтиката е останала в танцовите маратони, та Дженива ще се омъжи за човек, с когото се е запознала тук, в тази зала. Тук ли е той, Дженива? Тук ли е?

Дженива кимна усмихната.

— Къде е този щастливец? Къде е? Стани, капитане, и се поклони.

Нямаше човек от публиката, който да не се е извъртял и да не го търси с поглед.

— Ето го... — извика Роки и посочи другия край на залата. Някакъв мъж беше прескочил парапета на ложите и вървеше към Дженива. Поклащаше се с характерната походка на моряците.

— Кажете ни нещо, капитане... — Роки наклони стойката на микрофона към него.

— Влюбих се в Дженива още щом я видях — заговори капитанът към публиката, — а два дни по-късно ѝ предложих да напусне маратона и да се ожени за мен. Но тя каза „не“, не искала да постави партньора си в неудобно положение, така че не ми оставаше нищо друго, освен да чакам. Сега съм доволен, че я дисквалифицираха, и нямам търпение кога ще започне меденият ни месец...

Публиката се затресе от смях. Роки изправи стойката на микрофона:

— Сребърен дъжд за булката, дами и господа...

Капитанът грабна стойката и вдигна микрофона до устата си:

— Няма защо да се харчите, все ще мога да я издържам, че и да остане.

— Същински Попай — рече Глория.

Сребърен дъжд не заваля. Нито една монета не падна на дансинга.

— Виждате колко е скромен — рече Роки. — Но мисля, че няма нищо нередно в това да ви кажа, че той е капитан на кораба „Тихи океан“ — четиримачтовото корито, закотвено сега на три мили от кея, специално предназначено за риболов. Всеки ден дотам пътуват водни такситата, така че ако някой иска да лови дълбоководни риби, да отиде при капитана...

— Целуни я бе, дърво — провикна се някой от публиката.

Капитанът целуна Дженива и я поведе през дансинга, а публиката ревеше и ръкопляскаше.

— Това е втората сватба, която се урежда на танцовия маратон, дами и господа — обяви Роки. — Не забравяйте откритото бракосъчетание на двойка номер 71, Вай Лъвъл и Мери Холи, което ще отпразнуваме тук, те ще се оженят пред очите ви. Давайте... — подкани той оркестъра.

Базил напусна съблекалнята, облечен за излизане, и отиде до масата, за да изяде последната порция, която му се полагаше.

Роки седна на естрадата и провеси крака надолу.

— Внимавай да не ми събориш кафето — рече Глория.

— Добре де, добре. — Роки отмести чашката ѝ малко по-нататък.
— Храната как е?

— Нормално — отвърнах.

Две жени на средна възраст дойдоха при нас. Бях ги виждал вече няколко пъти в ложите. Едната го попита:

— Вие ли сте главният тук?

— Не съвсем. Заместник съм на главния. Какво обичате?

— Казвам се мисис Хигби — заговори жената. — А това е мисис Уичър. Можем ли да поговорим с вас насаме?

— По насаме от това няма къде — отвърна Роки. — Какво обичате?

— Ние сме председателката и заместник-председателката на...

— Какво става тук? — попита Сокс Доналд, който се бе появил иззад гърба ми.

— Това е главният — рече Роки с явно облекчение.

Двете жени се обърнаха към Сокс.

— Ние сме председателката и заместник-председателката на Лигата на майките за висока нравственост...

— Леле-леле — измърмори Глория.

— Да?

— Дойдохме да ви връчим една резолюция — каза мисис Хигби и пхна в ръката му сгънат лист.

— За какво става въпрос? — попита Сокс.

— За това, че нашата лига осъжда вашето състезание... — започна мисис Хигби, но Сокс я прекъсна:

— Нека да влезем в кабинета ми и да обсъдим въпроса...

Мисис Хигби погледна към мисис Уичър, която кимна.

— Добре.

— Елате и вие, младежи, и ти, Роки. Сестра, прибери чашите и чиниите... — Той се усмихна към двете жени: — Както виждате, не позволяваме на състезателите да правят каквото и да било, за да пазят силите си. Оттук, госпожи.

Той ни поведе към кабинета си, който се намираше зад естрадата. Докато вървахме. Глория се спъна на ужким, блъсна се тежко в мисис Хигби и се хвана с две ръце за главата ѝ.

— О, извинявайте... Много съжалявам... — Глория сведе очи, за да види в какво се е спънала.

Мисис Хигби не каза нищо, само я изгледа гневно и си намести шапката. Глория ме смушка с лакът и ми смигна зад гърба ѝ.

— Вие ще бъдете свидетели, младежи, не забравяйте... — прошепна ни Сокс, като влизахме в кабинета му. Той представляваше преграден коридор и беше много малък. Направи ми впечатление, че почти не се е променил от деня, когато бяхме дошли с Глория да се запишем за маратона. Единствената разлика беше, че сега Сокс бе забол на стената още два плаката с голи жени. Това бе забелязано веднага от мисис Хигби и от мисис Уичър, които си размениха многозначителни погледи.

— Седнете, госпожи — покани ги Сокс. — Кажете сега, какво има?

— Лигата на майките за висока нравственост осъжда вашето състезание — заяви мисис Хигби. — Ние смятаме, че то е

долнопробно, унижаващо човешкото достойнство и че оказва зловредно влияние в нашия град. Приехме резолюция, че то трябва да бъде закрито.

— Закрито ли?

— Незабавно. Ако откажете, ще отнесем въпроса до общината. Това състезание е долнопробно и унижаващо достойнството...

— Не сте разбрали правилно за какво става въпрос, госпожи — заговори Сокс. — В състезанието няма нищо унижително. Ами че младежите толкова се забавляват. Всички са напълнели, откакто започна...

— В него участва едно момиче, което скоро ще става майка, някоя си Руби Бейтс — прекъсна го мисис Хигби. — Престъпно е да я държите тук и да я карате да тича и да ходи по цял ден, когато тя всеки момент ще роди. Да не говорим, че е шокиращо да я види човек как се показва пред всички полуоблечена. Поне от приличие да носеше някакъв халат...

— Е, госпожи, никога не съм гледал на нещата по този начин. Струва ми се, че Руби знае какво прави, не съм забелязал корема ѝ. Но разбирам какво имате предвид. Значи искате от мен да я отстраня от състезанието, така ли?

— Най-наистина — отвърна мисис Хигби. Мисис Уичър кимна.

— Така да бъде, госпожи, както кажете. С мен лесно се споразумява човек. Дори ще платя сметката ѝ за болницата... Благодаря ви, че ми казахте. Незабавно ще се погрижа за нея.

— Но не е само това — продължи мисис Хигби. — Наистина ли се готвите да организирате открито сключване на брак другата седмица, или това е било съобщено, за да привлечете публиката?

— Никога през живота си не съм се занимавал е измама — заяви Сокс. — Сватбата си е честна и почтена. Никога не бих позволил да се лъже публиката за такива неща. Можете да попитате, когото и да било от моите делови партньори и те ще ви кажат, че не съм такъв човек.

— Ние знаем с каква репутация се ползвате — каза мисис Хигби. — И все пак аз просто не мога да повярвам, че ще съдействате за извършването на такова кощунство...

— Младите хора, които ще се женят, са много влюбени един в друг — обади се Роки.

— Ние няма да допуснем такава подигравка — рече мисис Хигби. — Настояваме състезанието да се закрие незабавно.

— А какво ще стане с всичките тези младежи, ако той се съгласи? — попита я Глория. — Ще се върнат на улицата, откъдето са дошли...

— Това не може да бъде оправдание, момиче. Състезанието е порочно. Привлича нездрави елементи. Един от участниците беше убиец, избягал от затвора — оня италианец от Чикаго...

— Естествено, не можете да държите мен отговорен за това — намеси се Сокс.

— Напротив. Дошли сме тук, защото искаме нашият град да е чист и в него да няма подобни влияния.

— Ще имате ли нещо против, ако излезем навън с моя заместник, за да обсъдим въпроса? Може би ще измислим нещо.

— Добре — съгласи се мисис Хигби.

Сокс направи знак на Роки и двамата излязоха от стаята.

— Вие имате ли деца? — попита Глория, щом вратата се затвори.

— И двете имаме големи дъщери — отвърна мисис Хигби.

— Знаете ли къде са те тази вечер и какво правят?

Нито една от двете жени не проговори.

— Мога да ви дам приблизителна представа. Докато вие тук благородно следвате дълга си, те сигурно са в квартирата на някой мъж, разсъблечени, почти пияни.

Мисис Хигби и мисис Уичър ахнаха в един глас.

— Обикновено така става с дъщерите на реформаторките на обществото. Рано или късно все се намира някой да ги оправи, а пък повечето от тях не знаят и как да не забременеят. Прогонвате ги от къщи с досадните си лекции за чистота и непорочност, пък и нали имате много работа, не можете да им кажете кое как е в живота...

— Ооо... — пламна мисис Хигби.

— Аз... — заекна мисис Уичър.

— Глория... — извиках.

— Време е някой да ви ги каже тия неща, на вас, пък и на другите — продължи тя да ги напада, но се премести пред вратата и застана с гръб към нея, сякаш не искаше да ги пусне да излязат — и точно аз съм човекът за тази работа. Вие сте от тези, дето се крият в

клозета, за да четат мръсни книги и да си разправят гадни истории, а после тръгват да развалят удоволствието на другите.

— Махни се от вратата, момиче, и ни пусни да излезем! — изкрещя мисис Хигби. — Не искам да те слушам. Аз съм почтена жена. Аз съм учителка в неделното училище...

— Няма да мръдна от тая врата, докато не свърша.

— Глория...

— Вашата лига за нравствеността и проклетите ви женски клубове — продължи тя, без да ми обръща внимание — са пълни със стари вещици, които се врат навсякъде, защото от двайсет години никой не ги е оправял. Ами идете и вие, бабишкери такива, пък си платете, за да ви оправят. Това ви липсва на вас.

Мисис Хигби тръгна към Глория с вдигната ръка, сякаш се канеше да я удари.

— Хайде, удари ме. — Глория не се помръдна. — Удари ме... Само да ме докоснеш, ще ти счупя главата с ритници.

Вратата се отвори и избута Глория. Влязоха Сокс и Роки.

— Тази... тази... — размахваше пръст мисис Хигби към Глория.

— Недей да заекваш, кажи си думата. Не я ли знаеш? Курва...

— По-спокойно! — Сокс се опита да овладее положението. — С моя заместник решихме да приемем всичките ви предложения, госпожи...

— Нашето предложение е незабавно да затворите това място! — рече мисис Хигби. — В противен случай още утре сутринта ще отидем в общината...

Тя се запъти към вратата, а мисис Уичър я последва.

— Теб, момиче — обърна се мисис Хигби към Глория, — теб трябва да те изпратят в поправителен дом.

— И там съм била. Директорката приличаше на теб. Беше лесбийка...

Мисис Хигби зяпна за последен път и излезе, сподирена от мисис Уичър.

Глория тръшна вратата след тях, хвърли се на един стол и заплака. Покри с ръце лицето си и се опита да спре, но беше безсмислено. Наклони се напред, прегъна се на две, цялата разтреперана от вълнение, сякаш не можеше повече да владее горната половина на тялото си. Известно време единственият шум в стаята

беше нейното хълцане и пляскането на океана, което се чуваше през отворения прозорец.

После Сокс отиде при нея и внимателно сложи ръка на главата ѝ.

— Нищо, нищо...

— Всичко това го забравете — каза Роки. — Не казвайте нищо на другите...

— Добре, няма. Значи ли това, че ще трябва да закриете маратона?

— Сигурно не — отвърна Сокс. — Значи, че ще трябва да пуснем нещо на някого. Утре сутринта ще говоря с адвоката си. А междувременно, Роки, намери начин да кажеш на Руби. Трябва да напусне. Много жени започнаха да протестира... — Той погледна към вратата. — Защо ли не си гледах моя бизнес? Отвратителни женоря...

XI

... екзекуция...

ИЗМИНАЛИ ЧАСОВЕ — 855
ОСТАВАЩИ ДВОЙКИ — 21

ВОЙНАТА, ПРЕДИЗВИКАНА ОТ ТАНЦОВИЯ МАРАТОН, ВСЕ ОЩЕ БУШУВА

ЛИГАТА НА МАЙКИТЕ ЗАПЛАШВА, ЧЕ ЩЕ ОРГАНИЗИРА МАСОВ МИТИНГ, АКО
ОБЩИНСКИЯТ СЪВЕТ НЕ ЗАБРАНИ СЪСТЕЗАНИЕТО

РАЗНОГЛАСИЯТА ПРОДЪЛЖАВАТ ВЕЧЕ ТРЕТИ ДЕН

Лигата на майките за висока нравственост продължава войната, обявена на танцовия маратон, с изказаната днес заплаха, че ако Общинският съвет не забрани състезанието, ще отнесе въпроса до самото гражданство. Танцовият маратон продължава вече 36 дни в един от крайбрежните увеселителни центрове.

Мисис Дж. Франклин Хигби и мисис Уилям Уолас Уичър, председателката и заместник-председателката на Лигата за висока нравственост, са се явили отново днес следобед в Общинския съвет, за да протестират срещу продължаващото състезание. Общинският съвет им е отговорил, че понастоящем главният юрисконсулт проучва какви законни стъпки могат да се предприемат.

„Не можем да предприемем никакви действия, докато не установим какво е законното положение — заяви Том Хинсдел, председател на съвета. — Дотук не сме открили конкретно

разпореждане, което да се отнася до въпросния случай, но юрисконсултът на града проучва всички правилници и наредби“.

„Щеше ли да проявява колебание Общинският съвет, ако чума застрашаваше града ни? — запита мисис Хигби. — Нямаше, нали? След като няма конкретно разпореждане за подобни случаи, тогава да се издаде по спешност. Танцовият маратон е чума, той е долнопробен и потъпква човешкото достойнство, а в същата зала се намира и заведение, което е сборище на гангстери, закононарушители и престъпници. Това не може да бъде подходяща атмосфера за млади хора...“

Върнах вестника на мисис Лейдън.

— Мистър Доналд ни каза, че според неговия адвокат общината не може да предприеме нищо.

— Това няма значение — отвърна мисис Лейдън. — Тия жени са си наумили да го закрият и ще го направят, тях не ги интересуват законни основания.

— Не виждам какво лошо има в маратона, но за заведението са прави. Виждал съм доста съмнителни типове в Палмовата градина... Според вас колко време ще им трябва, за да закрият маратона?...

— Знам ли? Но ще го забранят. Какво ще правиш тогава?

— Първото, което ще направя, е да поседя на слънце. Преди обичах дъжда и мразех слънцето, но сега стана обратното. Тук почти няма слънце...

— А след това какво ще правиш?

— Не съм мислил.

— Разбирам. А къде е Глория?

— Облича си спортния екип. Ще излезе след минута.

— Тя започна да се предава, нали? Лекарят ми каза, че се налагало да преслушва сърцето ѝ по няколко пъти на ден.

— Това нищо не значи. Той преслушва всички момичета. Глория си е добре.

Глория не беше добре и аз го знаех. Много трудно се справяхме с дербито. Не ми е ясно как ни се размина последните два пъти. За двете състезания общо Глория прекъсва временно десетина пъти. Но аз не си правех прибързани заключения от това, че лекарят преслушва сърцето

й по шест-седем пъти на ден. Знаех, че със стетоскопа не би могъл да открие къде е нейната болест.

— Наведи се към мен, Робърт — каза мисис Лейдън. За пръв път употребяваше малкото ми име и ми стана неудобно. Надвесих се над парапета, но продължих да се поклащам, така че никой да не ме обвини в нарушаване на правилата — нали трябваше да се движим непрестанно. Залата беше пълна. — Знаеш, че изпитвам приятелски чувства към теб, нали?

— Да, разбира се.

— Знаеш и това, че аз ви намерих онази фирма, която ви взе под опеката си, нали?

— Да, разбира се.

— Имаш ми доверие, нали?

— Да, разбира се, имам ви доверие.

— Робърт, Глория не е момиче за теб.

Замълчах и се зачудих какво още ще изтърси. Изобщо не бих могъл да си обясня защо мисис Лейдън ще проявява такъв интерес към мен, освен ако... Но това беше невероятно. Тя можеше да ми бъде баба.

— Тя не е хубав човек. У нея има някаква злоба и тя ще ти разбие живота. Не искаш да си провалиш живота, нали?

— Тя няма да ми провали живота.

— Обещай ми, че когато свърши това състезание, повече няма да се срещаш с нея.

— О, та аз няма да се женя за нея, нищо подобно. Не съм влюбен в нея. Тя е добро момиче. Само понякога е малко потисната.

— Не е потисната. Озлобена е. Мрази всички и всичко. Жестока е и опасна.

— Не знаех, че мислите така за нея, мисис Лейдън.

— Аз съм стара жена. Аз съм много, много... стара жена. Знам какво говоря. Когато свърши този маратон, Робърт — обърна се тя към мен изведнъж, — аз не съм бедна, както изглеждам. Ти си мислиш, че съм бедна, но не съм. Богата съм. Страшно богата. Малко съм ексцентрична. Когато се махнеш оттук...

— Здравсти... — Глория се бе появила изневиделица.

— Здравсти — отвърна мисис Лейдън.

— За какво говорехте? Прекъснах ли ви?

— Не си ни прекъснала — отвърнах аз.

Мисис Лейдън отвори вестника и се зачете. Ние с Глория се върнахме към естрадата.

— Какво ти говореше за мен?

— Нищо. Коментирахме, че ще закрият маратона...

— И за нещо друго говорехте. Защо млъкна като риба, когато се приближих?

— Въобразяваш си...

— Дами и господа... — заговори Роки по микрофона и продължи, щом публиката утихна — или след като съм чел вестниците, може би трябваше да се обърна към вас със „събратя по глупост“. — Това предизвика бурен смях, защото публиката знаеше какво има предвид. — Виждате, че продължаваме танцовия маратон за световния шампионат и ще продължим, докато остане само една двойка — победителите. Благодаря ви, че дойдохте и днес, но искам да ви напомня, че не трябва да пропускате утре вечер — това не бива да си го позволявате — нашето открито сватбено тържество, когато двойка 71, Вий Лъзъл и Мери Холи, ще сключат брак пред очите ви и церемонията ще се ръководи от един известен свещенослужител от нашия град. Ако не сте си направили резервация, побързайте още сега.

И така, преди да започне дербито, нека да ви представя някои от известните личности, които ни почетоха с присъствието си... — Той извади лист хартия. — Дами и господа, сред нас е една звезда, един красавец от екрана — самият Бил Бойд. Поклон, ако обичате, мистър Бойд...

Бил Бойд се изправи и се поклони, а публиката изръкопляска.

— Тук е и още една звезда от киното и сцената — Кен Мъри. Една изискана компания съпровожда мистър Мъри. Питам се дали няма сам да пожелае да ни я представи от естрадата...

Публиката започна да ръкопляска силно. Мъри се поколеба, но в крайна сметка прескочи перилата и се качи на подиума.

— Е, добре, щом настоявате... — взе той микрофона. — Да ви запозная най-напред с една млада актриса — мис Анита Луиз...

Мис Луиз се изправи.

— ... а сега мис Джун Клайд...

Мис Клайд се изправи.

— ... мис Сю Каръл...

Мис Каръл се изправи.

— ... Том Браун...

Том Браун се изправи.

— ... Торнтън Фриланд...

Торнтън Фриланд се изправи.

— ... и това сме всички...

Мъри стисна ръката на Роки и се върна при компанията си.

— Дами и господа... — подхвана отново Роки.

— Там е седнал един от известните режисьори, но той не го представи — казах на Глория. — Ето го, Франк Борзаж. Нека да отидем при него и да му кажем две думи.

— За какво ти е притрябвал?

— Ами нали е режисьор? Може да ти помогне да пробиеш в киното...

— По дяволите киното, ще ми се да не съм жива...

— Аз отивам.

Прекоших дансинга и отидох пред ложите, макар че се чувствах ужасно неудобно. На два-три пъти за малко да изгубя смелост и да се върна. Но си казах: „Струва си. Той е един от най-добрите режисьори на света. Някой ден, когато стана известен като него, ще му припомня този момент...“.

— Здравейте, мистър Борзаж.

— Здравей, синко. Ще победиш ли тази вечер?

— Дано... Гледах „Няма по-голяма слава“. Страхотен е според мен.

— Радвам се, че ти е харесал...

— Един ден искам да стана режисьор като вас.

— Дано успееш.

— Ами... довиждане... — казах накрая.

Върнах се към естрадата.

— Този беше Франк Борзаж — обясних на Кид Кам.

— Какво?

— Известен режисьор.

— Аха...

— И така... — разнесе се гласът на Роки. — Съдиите готови ли са? Получиха ли състезателните картони, Роло?... И така, младежи...

Придвижихме се към старта.

— Да не рискуваме тази вечер — прошепнах на Глория. — Сега вече става много сериозно...

— По местата, младежи — извика Роки. — Не се отлъчвайте, сестри и треньори... Не дишайте, дами и господа... Оркестър, пригответи се...

Той самият даде сигнал с пистолета.

Ние с Глория отскочихме напред и се провряхме на втора позиция, веднага след Кид Кам и Джаки Милър. Сега те поведоха вместо Джеймс и Руби, вече не беше както преди. На първия завой се сетих за Джеймс и Руби и се зачудих къде ли се намират в момента. Без тях дербито не приличаше на дерби.

В края на първата обиколка Мак Астън и Бес Картрайт спринтираха, изпревариха ни и заеха второто място. Ускорих крачка. Знаех, че се налага. Всички слабаки бяха вече дисквалифицирани. Останалите двойки бяха много бързи.

Задържах се на трета позиция шест-седем обиколки, но публиката започна да реве и да ни подканва да минем по-напред. Боях се да направя такъв опит. Единствено на завоите можеше да изпревариш предната двойка, но това отнемаше много сили. Досега Глория се справяше добре и не исках да я подлагам на излишно изпитание. От нея исках само да издържи докрай.

След осмата минута започна да ми става горещо. Свалих си фланелката и я метнах на единия от треньорите. И Глория направи същото. Повечето от момичетата си бяха съблекли тениските и публиката ликуваше, защото оставаха само по сутиен и когато тичаха, гърдите им подскачаха нагоре-надолу.

„Всичко е наред засега — си казах, — само някой да не се опита да ни изпревари.“

И още в същия миг дойде предизвикателството. Педро Ортега и Лириан Бейкър ни настигнаха и на завоя се опитаха да минат от вътрешната страна. Това беше всъщност единственият начин да изпревариш някоя двойка, но съвсем не беше така лесно, както изглежда. Трябваше да излезеш поне две крачки напред на правата, а после внезапно да се вклиниш, щом стигнеш завоя. Това беше намислил и Педро. На завоя се блъснаха в нас, но Глория успя да се задържи и аз я изтеглих напред, така че успяхме да задържим същия ритъм.

Публиката ахна, от което разбрах, че някой е залитнал. Веднага след това чух как някой тупна на земята. Не се обърнах, продължих да крача. Това вече не беше нещо ново за мен. Когато излязох на правата и вече можех да погледна, без да си объркам крачката, видях, че е била Мери Холи — партньорката на Вий Лъвъл. Беше на леглото, сестрите и треньорите се суетяха около нея, а лекарят я преслушваше...

— Отстъпете вътрешната страна на пътеката на състезателя, който е останал соло, младежи... — извика Роки.

Отместих се и Вий ме задмина. Сега трябваше да прави две обиколки вместо една. В движение той хвърли един поглед към леглото и лицето му се изкриви мъчително. Знаех, че не е от болка, просто той не знаеше кога партньорката му ще може да се върне на пътеката... На четвъртата му самостоятелна обиколка тя стана и двамата продължиха заедно.

Направих знак на сестрата, че искам мокра кърпа, и на следващата обиколка тя ми метна една на врата. Захапах единия ѝ край със зъби.

— Остават още четири минути... — изкрещя Роки. Това беше едно от най-напрегнатите дербита. Кид и Джаки наложиха страхотно темпо. Знаех, че за нас с Глория няма опасност, стига да успеем да задържим нашия си ритъм, но човек никога не можеше да предвиди кога ще се строполи партньорът му. След като преминеш една критична точка, започваш да се движиш като автомат и изобщо не си даваш сметка какво правиш. В един момент се носиш с най-голяма бързина, а в следващия рухваш. Ето от какво се страхувах с партньорка като Глория — да не се строполи. Вече беше започнала да натежава на колана ми.

„Не спирай“ — извиках ѝ наум и понамалих темпото, за да се съвземе. Педро и Лилиан очевидно само това бяха чакали. На завоя се стрелнаха пред нас и заеха третото място. Непосредствено зад гърба си чувах стъпките на другите, значи всички останали двойки се бяха скупчили по петите на Глория. Вече няхах никаква преднина.

Извих се малко на една страна. Това беше знак за Глория да се хване за другата страна на колана. Тя веднага смени ръката.

Слава богу. Това беше добър признак. Доказваше, че не е съвсем зле.

— Още една минута — извика Роки.

Засилих темпото. Кид Кам и Джаки бяха позабавили крачка, така че Мак и Бес, както и Педро и Лилиан се движеха по-бавно. Ние с Глория бяхме между тях и останалите. Това беше лоша позиция. Молах се дано никой зад нас да не събере сили да се впусне напред, защото ми беше ясно, че дори от най-лекото блъсване Глория ще оплете крака и ще падне. А паднеше ли някой в този момент...

Събрах всяка капчица от останалата ми издръжливост, за да излезем по-напред, пък макар и с една крачка, само да избегнем опасността, която ни дебнеше изотзад... Когато пистолетът изгърмя за финала, веднага се обърнах, за да подхвана Глория. Но тя не припадна. Направи несигурна крачка към мен, за да я прегърна. Цялата беше в пот и се задъхваше мъчително.

— Имате ли нужда от медицинска помощ? — провикна се Роки от естрадата.

— Не. Само Глория трябва да си почине малко.

Повечето от момичетата влязоха в съблекалнята с чужда помощ, но мъжете се събрахме около естрадата, за да разберем кой ще бъде дисквалифициран. Съдиите бяха предали картоните на Роло и на Роки, които ги проверяваха.

— Дами и господа — обяви Роки след минута-две, — ето резултатите от най-сензационното дерби, което сте виждали досега. На първо място — двойка номер 18, Кид Кам и Джаки Милър. На второ място — Мак Астън и Бес Картрайт. На трето място — Педро Ортега и Лилиан Бейкър. На четвърто място — Робърт Сивъртън и Глория Бийти. Дотук бяха победителите, а сега — губещите, двойката, която приключи последна, двойката, която според правилата се дисквалифицира и напуска състезанието. Това е двойка номер 11 — Джиър Флинт и Вира Розенфелд...

— Ти не си с всичкия си — изкрещя Джиър Флинт толкова високо, че дори в залата го чуа. — Това не е вярно... — продължи той и се приближи до естрадата.

— Виж сам — подаде му Роки картоните.

— Ще ми се да бяхме ние — повдигна глава Глория. — Ще ми се да ни бяха изхвърлили от състезанието...

— Шшшт.

— Пет пари не давам какво пише в тези картони. Има грешка. — Джиър ги върна на Роки. — Сигурен съм, че има грешка. От къде на

къде ще ни елиминирате, след като ние не бяхме последни?

— Можеш ли да следиш колко обиколки правиш, докато се състезаваш? — попита Роки. Опитваше се да постави Джиър на място. Съвсем ясно беше, че това не е възможно за никого.

— Не мога да следя. Но знам, че ние не сме излизали временно, а Мери излезе. В началото бяхме преди Вий и Мери и финиширахме преди тях.

— Какво ще кажете вие, господине — обърна се Роки към един човек, който стоеше наблизо. — Вие следяхте двойка номер 11...

— Заблуждавате се, приятелю — рече човекът на Джиър. — Следях ви много внимателно...

— Неприятно е, момчето ми — заговори Сокс, който се бе промъкнал между съдиите. — Нямахте късмет...

— Това няма нищо общо с късмета, вие сте го скалърпили така. Никого не можете да излъжете. Ако бяхте елиминирали Вий и Мери, щеше да се провали сватбата утре, нали?

— Е, хайде... хайде... Прибирай се в съблекалнята — подкани го Сокс.

— Тъй ли? — Джиър отиде при онзи човек, който следеше колко обиколки са направили двамата с Вира. — Сокс колко ти даде?

— Не разбирам какво искаш да кажеш...

Джиър се поотмести назад и му удари такъв юмрук в челюстта, че она падна.

Сокс се спусна към Джиър, готов за бой, изгледа го на кръв, а ръката му се протегна към задния джоб.

— Само да извадиш палката, ще ти го върна тъпкано — предупреди го Джиър. После си тръгна, прекоси целия дансинг и влезе в съблекалнята.

Публиката беше станала на крака, коментираше и се опитваше да разбере какво става.

— Да отидем да се преоблечем — казах на Глория.

XII

... на 19 септември 1925 година...

ИЗМИНАЛИ ЧАСОВЕ — 879

ОСТАВАЩИ ДВОЙКИ — 20

През целия ден Глория беше повече от потисната. Сто пъти я попитах какво има. Все ми отвърщаше: „Нищо“. Сега си давам сметка колко съм бил глупав. Трябваше да се сетя за какво си мисли. Сега, като си спомнят онази вечер, просто не мога да проумея как съм могъл да бъда толкова глупав. Но по онова време наистина си бях наивник... Съдията е седнал там горе и произнася речта, която си е подготвил, но думите му преминават през мене точно както погледът му преминава през очилата му, думи и погледи профучават, за да отворят място на следващите. Не чувам какво казва съдията с ушите и разсъдъка си, както стъклата на очилата му не могат да уловят преминаващите през тях погледи. Чувам го със стъпалата и краката си, с гърдите и ръцете си, но не и с ушите и разсъдъка си. С ушите и разсъдъка си чувам вестникарчето на улицата, което крещи нещо за крал Александър, чувам движението на трамваите по улицата, на автомобилите, предупредителните звънци на уличните семафори, в съдебната зала чувам дишането на хората и тропота на обувките им, чувам как скърца някаква пейка, чувам лекия плисък, когато някой отива до плювалника. Всичко това го чувам в ушите и разсъдъка си, но съдията го чувам единствено в тялото си. Ако някога и вие чуете това, което ми казваше съдията, и вие ще разберете за какво ви говоря.

Този ден Глория нямаше никаква причина да бъде потисната. Тълпите влизаха и излизаха от сутринта, от обяд залата беше вече пълна, а сега точно преди сватбата бяха останали съвсем малко празни

места, всъщност повечето от тях бяха запазени. Цялата зала беше украсена със знамена. От толкова червено, бяло и синьо ти се струва, че ей сега ще гръмнат ракети и оркестърът ще засвири националния химн. Имаше много вълнения през този ден: работниците украсиха залата, надойдоха хора, участвахме в репетиция за сватбата, разнесоха се слухове, че жените от Лигата за нравствеността ще дойдат да подпалят сградата и освен това получихме по един кат нови дрехи от бира „Джонатан“.

Поне в този ден Глория нямаше причина да бъде болезнено потисната, но тя беше по-кисела от всякога.

— Ей, синко... — повика ме някакъв човек от ложите. Никога не го бях виждал. Правеше ми знаци да се приближа.

„Няма да останеш дълго на това място — си помислих. — Там сяда мисис Лейдън. Щом дойде, ще трябва да се махнеш.“

— Нали ти си състезателят от двойка номер 22?

— Да, аз съм.

— А къде е партньорката ти?

— Ей я там... — посочих към естрадата, където Глория стоеше с останалите момичета.

— Доведи я. Искам да се запозная с нея.

— Добре — рекох и тръгнах да повикам Глория. Питам се: „Кой ли е този?“...

— Там има един човек, който иска да се запознае с теб.

— Не искам да се запознавам с никого.

— Този не е някой изпаднал тип. Облечен е добре. Изглежда сериозен.

— Не ме интересува как изглежда.

— Може да е продуцент. Може да си му направила впечатление. Може сега да пробиеш.

— Ще пробия, друг път.

— Хайде. Човекът чака.

В крайна сметка тя дойде с мен.

— Мръсна работа е това киното. Трябва да разговаряш с хора, които не щеш и да видиш, да се държиш прилично дори да са ти противни до мозъка на костите. Доволна съм, че приключих с всичко това.

— Ти сега започваш — опитах се да я окуража. *Тогава изобщо не обърнах внимание на това изречение, но сега си давам сметка, че никога не е казвала нещо по-важно.*

— Ето я... — казах на човека.

— Не знаете кой съм, нали?

— Не, не знаем...

— Казвам се Максвел. Менажер съм по рекламата на бира „Джонатан“.

— Приятно ми е да се запозная с вас, мистър Максвел — протегнах ръка към него. — Да ви представя моята партньорка, Глория Бийти. Искам да ви благодаря, че ни взехте под свое покровителство.

— Няма защо да благодарите на мен. Благодарете на мисис Лейдън. Тя ме накара да ви обърна внимание. Получихте ли пакетите, които ви изпратихме днес?

— Да, мистър Максвел, дойдоха тъкмо навреме. На тия танцови маратони дрехите бързо стават на парцали... Идвали ли сте тук и друг път?

— Не, а и сега нямаше да дойда, ако не беше настояла мисис Лейдън. Тя ми описа дербито. Тази вечер ще има ли дерби?

— Една сватба е нещо прекалено маловажно, че заради нея да се отложи дербито. Ще бъде веднага след церемонията.

— Ще се видим по-късно... — измърмори Глория и си тръгна.

— Да не съм я обидил с нещо? — попита ме мистър Максвел.

— Не, сър... трябва да се върне, за да им обяснят още нещо. Сватбата ще започне скоро.

Той свъси вежди и ми стана ясно, че е разбрал лъжата, с която се мъчех да прикрия грубото държане на Глория. Той я проследи с поглед, докато се отдалечаваше, и пак се обърна към мен.

— Какви са шансовете ви да спечелите дербито тази вечер?

— Добри. Но всъщност важното е не толкова да спечелиш, колкото да не загубиш. Ако приключиш последен, те дисквалифицират.

— Ако бира „Джонатан“ предложи 25 долара за победителя, мислиш ли, че имате шанс да ги спечелите?

— Ще се постарая с всички сили.

— В такъв случай... Както и да е. — Той ме изгледа от главата до петите — Мисис Лейдън ми каза, че имаш амбиции да пробиеш в киното, а?

— Да, но не като актьор, а като режисьор.

— Не ти ли се ще работа в пивоварната промишленост?

— Май не.

— Бил ли си някога режисьор?

— Не, сър, но не ме е страх да опитам. Знам, че мога да се справя. О, нямам предвид пълнометражен игрален филм като онези на Болеславски, Мамулян или Кинг Видор, а нещо съвсем друго като за начало.

— Какво например?

— Ами нещо кратичко, две-три ролки. Как минава денят на един събирач на смет или за живота на някой обикновен човек, нали разбирате, който печели по трийсет долара на седмица и с тях трябва да гледа децата си, да си купи къща, кола, радио... от тия хора, които винаги дължат пари. Нещо по-различно, камерата да разказва...

— Разбирам...

— Не исках да ви отегчавам, но рядко се намира някой да ме изслушва и така се увличам, че не мога да спра.

— Не ме отегчаваш. Всъщност ми е интересно. Но може би и аз прекалих...

— Добър вечер... — поздрави мисис Лейдън, която тъкмо влизаше в ложата. Мистър Максвел стана. — Седнал си на моето място, Джон — каза му тя. — Премести се на другия стол. — Мистър Максвел се засмя и освободи мястото й. — Ау, ау, колко добре изглеждаме — обърна се мисис Лейдън към мен. Изчервих се.

— За пръв път в живота си нося смокинг. Мистър Доналд е наел смокинги за мъжете и официални рокли за момичетата. Всички ще участват в процесията.

— Какво ще кажеш за него, Джон? — попита мисис Лейдън. — Добро момче е.

— Винаги вярвам напълно на преценките на Джон — обясни мисис Лейдън. Сега започна да ми става ясно защо мистър Максвел ми бе задавал толкова въпроси.

— Насам, младежи — извика Роки по микрофона, — насам... Дами и господа, предстои ни да присъстваме на откритата сватбена церемония между Вий Львъл и Мери Холи — двойка номер 71, но не забравяйте, че забавленията за тази вечер не свършват с

приключването на сватбеното тържество. То е само началото, само началото. След сватбата ще се проведе дербито...

Той се наведе, за да може Сокс да му прошепне нещо.

— Дами и господа, имам удоволствието да ви представя свещенослужителя, който ще извърши службата, той ви е добре познат — преподобният Оскар Гилдър. Заповядайте тук, мистър Гилдър.

Свещеникът се появи на дансинга и тръгна към естрадата, а публиката започна да ръкопляска.

— Заемете местата си — подкани ни Сокс. Бяха ни определили къде да застанем и ние веднага се насочихме натам: мъжете от едната страна на естрадата, момичетата — от другата. — Преди да започне процесията, искам да изкажа благодарност на хората, които направиха възможно това събитие. — Той погледна листчето си. — Булчинската рокля е подарък от мистър Самюелс за сметка на магазина „Бон Топ“. Моля, изправете се мистър Самюелс.

Мистър Самюелс се изправи и се поклони, а публиката го аплодира.

— Обувките на булката са подарък от луксозния магазин на главната улица. Моля, станете, мистър Дейвис.

Мистър Дейвис се изправи.

— ... чорапите и копринените... подробности са подарък от базара за дамска мода „Поли Дарлинг“. Мистър Лайтфут, тук ли сте?

Мистър Лайтфут се изправи, а публиката вече ревеше.

— ... косата ѝ е накъдрена и фризирана от дамския салон „Помпадур“. Тук ли е мис Смит?

Мис Смит се изправи.

— А облеклото на младоженеца от главата до петите е подарено от компанията „Тауър“, която произвежда готово облекло. Мистър Тауър...

Цветята, с които е украсена залата, както и цветята, с които са закичени състезателките, са дар от разсадника „Платанов хребет“. Мистър Дюпре...

Мистър Дюпре се изправи.

— А сега, дами и господа, отстъпвам микрофона на преподобния Оскар Гилдър, който ще извърши церемонията и ще свърже тези двама прекрасни младежи...

Той подаде цялата стойка с микрофона на Роло, който я закрепил на дансинга пред естрадата. Преподобният Гилдър мина зад нея, кимна към оркестъра и той засвири сватбен марш.

Шествието тръгна — мъжете от едната страна, момичетата от другата, стигна до края на залата и зави обратно към свещеника. За пръв път виждах някои от момичетата, облечени в нещо различно от панталони и спортни екипи.

Следобедът бяхме правили две репетиции за шествието, научиха ни да спираме след всяка крачка и тогава да правим следващата. Когато булката и младоженецът се появиха иззад естрадата, публиката започна да ръкопляска и да ги поздравява.

Мисис Лейдън ми кимна, когато минавахме край нея.

Заехме определените ни места пред естрадата, а Вий с Мери, както и Кид Кам с Джаки Милър — кумовете — продължиха напред, където беше застанал свещеникът. Той даде знак на оркестъра да спре и започна церемонията. През цялото време не свалях очи от Глория. Не успях да ѝ кажа колко грубо се бе държала с мистър Максуел и затова се опитвах да срещна погледа ѝ, за да разбере, че имам да говоря с нея за много неща, когато отново бъдем заедно.

— А сега ви обявявам за съпруг и съпруга... — произнесе доктор Гилдър. Той сведе глава и подхвана един псалм: „Господ е пастир мой, от нищо не ще се нуждая. Той ме настанява на златни пасбища и ме води на тихи води, подкрепя душата ми, насочва ме по пътя на правдата заради своето име. Да тръгна и по долината на смъртната сянка, няма да се уплаша от злото, защото ти си с мене; твоят жезъл и твоята палица ме успокояват. Ти пригответи пред мене трапеза пред очите на враговете ми, помаза главата ми с елей, чашата ми е препълнена. Тъй благостта и милостта ти да ме придружават през всички дни на живота ми и аз ще пребъдвам в дома господен много дни“.

Когато свещеникът приключи. Вий целуна плахо Мери по бузата и ние всички се скупчихме около тях. Залата се тресеше от ръкопляскания и виковете.

— Един момент... един момент... — крещеше Роки по микрофона. — Един момент, дами и господа...

Шумът затихна и точно в този миг от другия край на залата, откъм Палмовата градина се разнесе ясният отчетлив звън на счупено

стъкло.

— Недей... — разнесе се мъжки вик. Последваха го пет изстрела — толкова бързо един след друг, че прозвучаха като един непрекъснат гръм.

Публиката побесня.

— Останете по местата си... останете по местата си... — крещеше Роки.

Състезателите — мъже и жени — се затичаха към Палмовата градина и аз се затичах с тях. Сокс Доналд ме изпревари, вече посегнал към задния си джоб.

Скочих през перилата в една опразнена лежа и влязох в Палмовата градина веднага след Сокс. Вече се бе събрала цяла тълпа, всички стояха в кръг, гледаха надолу и коментираха. Сокс ги разбута, мина напред, а след него и аз.

На земята лежеше убит човек.

— Кой го уби? — попита Сокс.

— Един тип, ей там... — му отговори някой.

Сокс излезе от кръга, а аз пак след него. С изненада забелязах, че Глория е непосредствено зад мен.

Човекът, който беше стрелял, стоеше на бара, подпрян на лакът. По лицето му се стичаше кръв. Сокс отиде при него.

— Той започна пръв, Сокс. Искаше да ме убие с една бирена бутилка...

— Мънк, негоднико... — изрева Сокс и го удари с палката по лицето. Мънк се свлече върху бара, но не падна. Сокс продължи да го млати по лицето — удари го още веднъж, два, три пъти, изпопръска всичко и всички с кръв. Буквално го размаза от бой.

— Хей, Сокс... — извика му някой. На десетина метра по-нататък се бе събрала друга групичка — те също стояха в кръг, гледаха надолу и коментираха. Разблъскахме ги, пробихме си път... и я видяхме.

— По дяволите... — изруга Сокс.

Беше мисис Лейдън, просната на пода с една-единствена рана на челото. Джон Максуел беше коленичил до нея, за да държи главата ѝ, но после внимателно я положи на земята и стана. Главата на мисис Лейдън бавно се извърна на една страна и малкото езерце кръв, което се бе събрало в кратера на едното ѝ око, се стече на пода.

Джон Максвел ни забеляза — мен и Глория.

— Беше тръгнала да заеме съдийското си място за дербито — рече той. — Улучи я случаен куршум...

— Защо не се случи с мен... — тихо каза Глория.

— По дяволите... — повтори Сокс.

Събрахме се всички в дамската съблекалня. Вън в залата бяха останали много малко хора, само от полицията и от пресата.

— Сигурно вече се досещате защо ви повиках тук, младежи — започна Сокс, — и сигурно вече знаете какво ще ви кажа. Никой не е виновен за това, което се случи — просто в живота стават такива неща. Това е удар за вас, младежи, удар е и за мен. Тъкмо маратонът беше потръгнал...

Двамата с Роки обсъдихме въпроса и решихме да разделим наградата от хиляда долара между всички вас, а освен това и аз ще добавя още хиляда долара. При това положение всеки от вас ще получи по петдесет долара. Така честно ли е?

— Да...

— Няма ли някаква възможност да продължим? — попита Кид Кам.

— Никаква — поклати Сокс глава. — Както са ни подгонили от тая Лига за нравственост...

— Младежи — подхвана и Роки, — забавлявахме се чудесно и ми беше много приятно да работя с вас. Дано някой друг път да организираме отново танцов маратон...

— Кога ще си получим парите? — попита Вий Львъл.

Отговори Сокс:

— Сутринта. Който от вас иска да пренощува тук, може да остане както досега. Но ако искате да си тръгнете, нищо не ви задържа. Ще разполагам с пари сутринта след десет часа. А засега довиждане — трябва да отида в полицията.

XIII

... по начина, определен от законите на щата Калифорния. И...

Двамата с Глория прекосихме дансинга — токовете на обувките ми тропаха така силно, като че ли стъпвах с чужди крака. Роки стоеше на предната врата с един полицаи:

— Накъде сте тръгнали, младежи? — попита Роки.

— Малко на чист въздух — отвърна Глория.

— Ще се върнете ли?

— Да, ще се приберем — обадох се и аз. — Отиваме да глътнем малко въздух. Отдавна не сме били навън...

— Не се бавете — предупреди Роки, вперил поглед в Глория, и многозначително се облиза.

— Върви на... — изстреля Глория, преди да излезе.

Минаваше два след полунощ. Въздухът беше влажен, плътен и чист. Беше толкова плътен и чист, че усещах как дробовете ми отхапват грамадни зальци.

„Никак няма да е зле да глътнете малко такъв въздух, нали?“ — казах на дробовете си.

Обърнах се и огледах сградата.

— Значи тук сме били през цялото време — проговорих на висок глас. — Сега вече знам как се е чувствал Йона, като е гледал кита.

— Стига си приказвал — извика ми Глория.

Заобиколихме едната страна на сградата и излязохме на кея. Той излизаше напред над океана, докдето ми стигаше погледът, повдигаше се и потъваше надолу, скърцаше и стенеше под напора на вълните. Казах на Глория:

— Истинско чудо е, че вълните не са отнесли този кей.

— Ти си се побъркал на тема вълни.

— Не съм се побъркал.

— От един месец само за това говориш...

— Добре де, стой неподвижно една минута и ще разбереш какво ти говоря. Ще усетиш как се надига и спада...

— Усещам го и без да стоя неподвижно, но това не е причина да се пениш толкова. Няма да се развълнувам дори ако никога вече не го видя. Толкова океан ми е предостатъчен до края на живота ми.

Седнахме на една пейка — беше мокра от пръските. Към края на кейчето няколко души ловяха риба през парапета. Нощта беше тъмна, нямаше нито луна, нито звезди. Неравна ивица бяла пяна очертаваше брега. Отново проговорих:

— Въздухът е чудесен.

Глория замълча, вторачена в безкрая. Далеч по брега на един нос светеха лампи.

— Там е Малибу — продължих, — където живеят кинозвездите.

— Какво ще правиш сега? — попита ме тя най-сетне.

— Не знам точно. Мисля си утре да отида при мистър Максвел. Може би ще успея да го убедя да ми помогне. Според мен прояви голям интерес...

— Винаги утре. Големият шанс е винаги утре.

Край нас минаха двама мъже с въдици за дълбоководен риболов. Единият влачеше акула чук, дълга към метър и дваисет, и в момента казваше на другия: „Тая малката няма да прави повече поразии“.

— Ами ти какво ще правиш? — попитах Глория.

— Аз ще сляза от въртележката. Приключих с тази гадна история.

— Коя история?

— Живота.

— Защо не се опиташ да си помогнеш? Към всичко се отнасяш неправилно.

— Не ме поучавай.

— Не те поучавам, но ти трябва да промениш отношението си към всичко. Сериозно ти говоря. Заразяваш всички, с които имаш работа. Ето, вземи мене. Преди да се запозная с теб, през ум не ми е минавало, че мога да не успея. Никога не съм мислил, че ще се проваля. А сега...

— Кой ти внуши тези приказки? Сам не можеш да ги измислиш.

— Мога.

Тя погледна към океана и Малибу.

— О, какъв смисъл има да се заблуждавам — проговори след малко. — Знам какво представлявам.

Не казах нищо, гледах към океана, мислех за Холивуд и се чудех дали някога съм бил там, или след миг ще се събудя отново в Арканзас и ще трябва да побързам, за да разнеса вестниците, преди да се развидели.

— ... По дяволите — промърмори Глория на себе си. — Не ме гледай така — обърна се към мен. — Знам, че от мен нищо няма да излезе.

„Права е — казах си наум, — напълно е права. От нея нищо няма да излезе.“

— Защо не умрях оня път в Далас! Все си мисля, че лекарят ми спаси живота само за едно...

Не добавих нищо, гледах океана и си мислех, че Глория е съвсем права — от нея нищо нямаше да излезе, поне да беше умряла онзи път в Далас. Наистина щеше да ѝ е по-добре, ако не беше жива.

— За мен никъде няма място. На никого нищо не мога да дам — говореше тя. — Не ме гледай така.

— Изобщо не те гледам. Нито пък ти можеш да видиш лицето ми.

— Виждам го.

Лъжеше. Това беше невъзможно. Беше съвсем тъмно.

— Не е ли време да се приберем вътре? Роки искаше да говори с теб...

— Тоя... — отвърна Глория. — Друго иска той, но повече няма да го получи. Нито пък някой друг.

— Какво?

— Не знаеш ли?

— Какво да знам?

— Какво иска Роки.

— Аха... Разбира се, че знам. Сега проумях.

— Всички мъже искат едно и също, не че имам нещо против. Не отказах на Роки и не съжалявам. В крайна сметка услуга за услуга... но представи си, че бях забременяла.

— Да не би само за това да си мислиш?

— Да, точно така. Винаги съм взимала мерки, с изключение на онзи път. Представяш ли си да имам дете? Знаеш какво ще стане, като порасне, нали? Като нас. Не искам това да се случи. Както и да е, аз свършвам. Според мен светът е отвратителен и аз съм дотук. Ще ми бъде по-добре, ако не съм жива, както и на всички останали. Аз развалям всичко, до което се приближа. И ти го каза.

— Кога съм казвал такова нещо?

— Преди няколко минути. Преди да се запознаеш с мен никога не си се страхувал, че можеш да се провалиш; така каза... Е, не е моя вината. Това не зависи от мен. Веднъж вече се опитах да се убия, но не умрях, а после не успях да събера смелост да го направя отново... Искаш ли да направиш едно добро за света?

Нищо не отговорих, слушах океана как се плиска в пилоните, усещах издигането и потъването на кея и си мислех, че всяка нейна дума е чиста истина.

Глория взе да рови в дамската си чантичка. Когато извади ръката си оттам, пръстите ѝ стискаха малък пистолет. Дотогава не го бях виждал, но не се изненадах. Ни най-малко не се изненадах.

— Дръж... — подаде ми го тя.

— Не го искам. Махни го. Хайде да се прибираме вътре. Студено ми е...

— Вземи го и замести дядо господ. — Тя напъха пистолета в ръката ми. — Застреляй ме. Това е единственият начин да сложиш край на мъките ми.

Помислих си: „Прав е. Това е единственият начин да се сложи край на мъките й“. Когато бях дете, прекарвах летата във фермата на дядо ми в Арканзас. Един ден стоях до навеса, където опушваха месото, и гледах как баба ми вари сапун от луга в голям железен котел — изведнъж дядо ми прекоси двора и дойде при нас много възбуден. „Нели си счупи крака“ — каза ни той. С баба ми излязохме от двора и изтичахме в зеленчуковата градина, която дядо ми ореше. Старата Нели лежеше на земята и скимтеше, все още запрегната в ралото. Застанахме до нея и я загледахме, не откъсвахме очи от нея. Дядо ми се върна с пушката, която беше носил на Чикамога Ридж. „Стъпи в дупка“ — обясни ни той и погали Нели по главата. Баба ми ме обърна с лице на другата страна. Разплаках се. Чух изстрел. Този изстрел още го чувам. Спуснах се, хвърлих се на земята и прегърнах

Нели през шията. Обичах я тази кобила. Изпълних се с омраза към дядо ми. Изправих се, втурнах се към него и го заблъсках с юмруци... по коленете... По-късно през деня той ми обясни, че също обичал Нели, но трябвало да я застреля. „Нищо друго не можеше да се направи за нея. Вече не ставаше за нищо. Така поне ѝ спестих мъките...“

Държах пистолета в ръка.

— Добре. — Не можех да откажа на Глория. — Ти кажи кога.

— Готова съм.

— Къде...

— Тук, в слепоочието.

Кеят подскочи от удара на една голяма вълна.

— Сега ли?

— Сега.

Застрелях я.

Кеят отново се разтресе и водата отново зашумя, сякаш океанът я всмукваше обратно.

Хвърлих пистолета през перилата.

Единият от полицаите седна отзад при мен, а другият шофираше. Караше много бързо и сирената виеше. Такава сирена използваша и на танцовия маратон, за да ни будят.

— Защо я уби? — попита полицаят, който беше седнал отзад.

— Тя ме помоли.

— Чу ли го, Бен?

— Ама че е услужлив тоя синковец — рече Бен през рамо.

Полицаят от задната седалка ме попита:

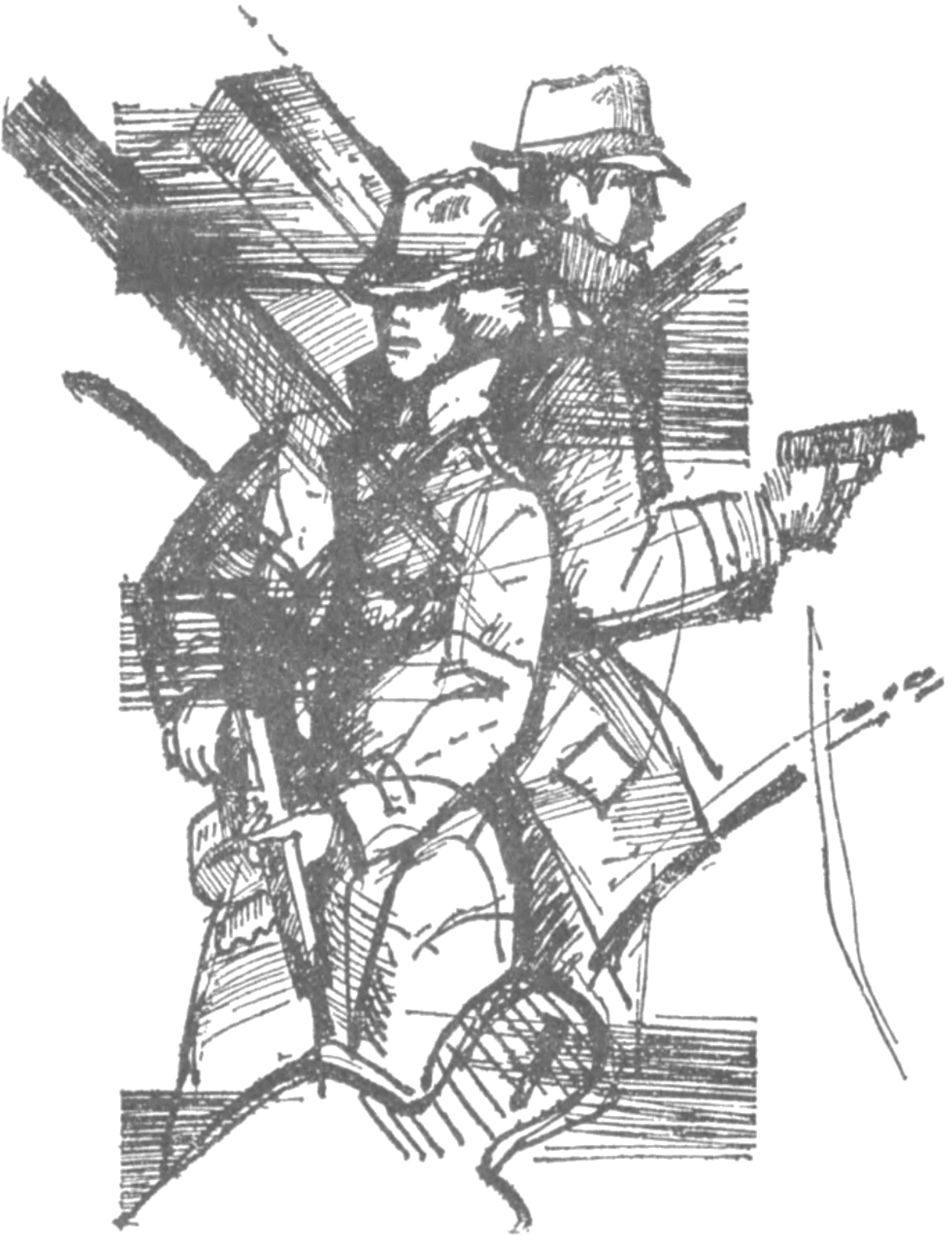
— И това ли беше единствената причина?

— Уморените коне ги убиват, нали?

... Бог да се смили над душата му...

ПРОСТИ СЕ С УТРЕШНИЯ ДЕН

ПЪРВА ЧАСТ

I

Така е, като се събуждаш в утрото на утрините, което си чакал като че ли цял живот — няма преходно състояние. Изведнъж се разбуждаш напълно, отърсваш се от съня, сякаш си прескочил всички степени на унес, и не изпитваш нищо от усещането, че душата ти се връща в тялото отнякъде, неизвестно откъде — отваряш очи и вече си съвсем буден, все едно че не си заспивал. Ето такова чувство имах. Беше сутринта, когато онова трябваше да стане, а аз лежах, разтреперан от насъбралото се вълнение, и ми се искаше то да стане веднага и да свърши още сега, в този миг, хабях психическа енергия, вместо да я запазя за кулминацията, макар да знаех много добре, че не можеше да стане по-рано от час, час и половина, не и преди пет и половина. Сега едва минаваше четири. Още беше съвсем тъмно, нищо не се виждаше, но от малкото, което можех да подуша, усещах, че едва минава четири. До мястото, където се намирах, не проникваше кой знае колко от утрото, а частичките, които все пак успяваха да стигнат, бяха доста омаломощени и нищо чудно — трябваше да си пробиват път през единствения прозорец срещу плътното като стена зловоние, устремило се в обратната посока. В затворническото помещение спяха седемдесет и двама мръсни мъже, приковани с вериги към наровите си, а когато миризмите на толкова много мръсни мъже се съберат, получава се стълб зловоние, какъвто не можете да си представите — грандиозен, несравним, трансцендентален, от първа величина.

Но това никога не успяваше да сплаши ранното утро. Несломимо, то все се връщаше и до мен все достигаше по малко от него. Винаги се събуждах, за да посрещна частичките му, да вдишам жадно оскъдната свежест, която носеха при всяко свое завръщане, вдишвах ги пестеливо, поемах ги внимателно на скъпоценни глътки, оставях ги да се вдълбаят под сводовете на паметта ми, да разкрият пластовете от ранни утринни звуци в предишния ми живот: сойки, кълвачи и безброй други птици като средновековни рицари кръстосваха дългите остри копия на песните си, кукуригаха петли, треперливо блееха прегладнели овце, проточено мучаха крави „няма

сенооо — няма млекооо“, да, така казвали според приказките на дядо ми, а той ги разбираше тия работи. Той знаеше всичко за нещата, които нямат никакво значение. Знаеше имената на всички любовници на папа Адриан и истинската причина, потулована от историците, поради която Ричард^[1] предприел Третия кръстоносен поход до Светите места, точно през коя седмица се чифтосват северните елени в Аляска и точния час на приливите в Нова Скуоша; дядо ми знаеше всичко, освен едно — как да се оправя с фермата си. Лежах в страничната спалня, потънал в пухеното легло, в което някога пренощувал Лонгстрийт^[2], гуших се под юргана, който ме скриваше от стария Джон Браун^[3] от Осауагоми, умрял и забравен от толкова години, но хората разправяха, че още бродел с тежки стъпки из подножието на Пролома, за да отвлича непослушните деца, вдъхвах мириса на утро и слушах звуците му, душех и слушах, криех се от стария Джон Браун (криех се и от още нещо, въпреки че тогава не знаех какво е то), обзет от страха на малките момчета (който — по-късно щях да разбера — не е така пагубен, както страхът на големите мъже), и чаках да се зазори...

Бавно мракът започна да избледнява зад прозореца и неколцина пробудени мъже взеха да се обръщат, подрънквайки веригите си, но този шум не бе необходим, за да усетиш движението — така и дивото животно го усеща, без да чува шума; стената многопластово зловоние сега започваше да се люци и от всекиго се отронваше по късче. Чу се кашляне, грухтене, сумтене, крачене, а после Бъдлонг — сбърканият, кльощав гадник, който спеше на съседния нар — се извърна с лице към мен и ми каза с мръснишкия си глас:

— Сладур, тая нощ пак те сънувах.

„Това ще ти е за последен път, мазнико“ — помислих си аз, а на глас го запитах:

— Хубаво ли беше?

— По-хубаво от всякога.

— Готин си ти, направо те обожавам — казах му весело и приповдигнато, защото днес беше денят, когато най-сетне щях да го убия, чаках само да се докопам до ония патлаци и щях да го убия. Дано само Холидей ги е намерила, дано са там, където трябва, дано Кобет не ни изпързала. Кобет се водеше писар в земеделското стопанство, а в неделя работеше като надзирател в помещението за свиждания; целият

му живот беше минал в охраната на затвора и земеделското стопанство, но тая работа вече не му беше по силите, от него нямаше полза, когато ни извеждаха на полето, та го бяха пенсионирали и му даваха синекурни длъжности. Беше хлътнал по Холидей още щом я зърна на първото свиждане и оттогава все по-малко ѝ обръщаше внимание колко се застоява; сега тя го беше хванала да ни помага, за да се измъкнем. Снощи трябваше да се срещне с нея, да вземе пистолетите и да ги скрие. Щяха да бъдат във вътрешна автомобилна гума, добре залепена, а той щеше да ги потопи в напоителния канал в горния край на бостана, където работехме. Трябваше да отбележи мястото с камък колкото човешка глава — да му сложи знак с бяла боя и да го постави на една линия с пистолетите, но от другата страна на канавката, където имаше по-малка вероятност да привлече погледите. От Кобет се искаше само това. Надявах се, че го е свършил. Ако го беше направил, ако пистолетите бяха оставени там, щях да убия тая свиня Бъдлонг, щях да го убия като едното нищо...

Изведнъж вратата се отвори с трясък и Харис, сержантът, се появи в полумрака — не се виждаха ни очи, ни нос, ни уста — просто едра мръвка гнусна плът застана на прага с ръка на уинчестъра и се развика, за да ни събуди. Все така заставахе и все така крещеше, а затворниците в дъното на помещението все така го ругаеха с едни и същи псувни. Аз никога не го псувах. Бях изцяло зает с радостта си, че най-сетне вратата е отворена. Лежах и чаках да дойде, за да свали веригата от крака ми, а свежото утро нахлуваше през вратата, както децата се втурват към елхата сутринта на Коледа.

Когато тръгнахме към столовата, изостанах, да ме настигне Токо. Щяхме да бягаме заедно, затова исках да знам как е изкараш нощта и дали е спал. Сигурно не беше спал. От слабоумието го делеше само толкова, колкото да лежи буден цяла нощ, а имаше въображение само колкото да се притеснява. Беше последният човек, с когото бих тръгнал да бягам — нищо и никакъв хлапак, при това щеше да му е за пръв път и един господ знаеше как ще реагира, ако нещо се закучи. Но не аз го бях избрал. Холидей искаше да го измъкне, а мен ме включи заради сигурността (ако изобщо има такова нещо), която моят опит обещава; пък какво по-хубаво от това, след като не познавах тукашните места и нямаш приятели наоколо, нито пари, за да се снабдя с приятели — от други приятели нямаш нужда. Да се бяга с Токо беше

рисковано, но така се налагаше, нямах избор и все пак — какво по-хубаво от това? Страшно голяма полза имах тук от интелекта си — затворен в един разсадник на зловония сред сбирщина отрепки, страшно голяма полза имах месец след месец да слушам какво били направили ония тарикати на дребно като Флойд, Карпис, Нелсън и Дилинджър, как си напълнили гушите, задето гръмнали един-два фишека в някоя банка, хитреци на дребно без всякакъв талант, хитреци на дребно, които нямат за две пари акъл. Какво по-хубаво от това, че ми се усмихна този шанс, независимо от риска. Господи, веднъж да изляза навън... Токо беше толкова назад, че не можех да се добера до него, без да изглежда подозрително, а сега не беше време за такива работи. Докато закусвахме, срещнах погледа му веднъж-дваж, усмихнах му се лекичко и му смигнах предпазливо, за да го окуража, да повярва, че няма страшно. Той също ми смигна — дано е разбрал какво искам да му кажа.

Почти се бе развиделило, когато излязохме от столовата. Слънцето още не се бе показало иззад планините, но един-два игриви лъча прогонваха последните оредели останки от нощта и сивкавият мрак бързо просветляваше. Харис изсвири отривисто с потъмнялата си сребърна свирка и затворниците се спуснаха към клозета.

Тринайсет нужника и... който превари, за бързите — блажено облекчаване. Който ще ходи по голяма нужда, трябва да спринтира, защото, каквото и да става, има на разположение само пет минути. Като гледах скупчените мъже да се провират през тясната врата, започвах да вярвам в историите от старите кримки за жестоки кървави разпри, които тръгвали оттука, започвах да вярвам и на някои от смешните им истории, защото в края на краищата пет минути не са кой знае колко време за подобно дело, освен ако отделителната ти система не е в отлична форма.

Запалих цигара, огледах се за Токо и видях, че идва към мен — сигурно си мислеше, че се разкарва непринудено, а по-скоро се влачеше гузно. На лицето му се четеше желание да се прикрие, но цялото му поведение го издаваше. В това утро на утрините, когато трябваше да се държим като всеки друг ден на непосилен труд, той направо демонстрираше, че има нещо особено. А и без това рискът беше голям. Прошепнах му:

— Отпусни се, чуваш ли! Спокойно. Недей да се държиш като че ли всички знаят. Никой не знае, освен мен, теб и Кобет. Запомни го.

— Ами Кобет? Можем ли да разчитаме на него?

— Та сега ли ще се притесняваш за това?

— Трябва да изляза оттук. Трябва — каза той отчаяно.

— Отпусни се. Ще излезеш. Само се отпусни.

— Мислиш ли, че може да стане фал?

— Не, ако патлаците са, където трябва да бъдат.

— Така де, ама ако са там, мислиш ли, че всичко останало ще бъде както трябва?

— От нас зависи.

— Мислиш ли, че ще се стигне до стрелба?

Щеше ми се да го попитам как ще убия Бъдлонг, без да има стрелба, но му казах:

— Спокойно. Отпусни се. Дръж се, сякаш нищо няма да се случи, ако не искаш да ни пипнат. — Той облиза устни, огледа се наоколо и въздухът просвири през ноздрите му. — Щом съм се хванал с тази работа, дявол да го вземе, ще я изкарам докрай. Нали затова Холидей искаше и аз да участвам? Нали?

— Да.

— Тогава се отпусни.

Стори ми се, че се поуспокои. Попита ме:

— Не трябваше ли да си вече в клозета?

— Знам си аз работата. А ти се отпусни. Сега отивам...

Той протегна ръка за цигарата, която пуших, оставих му я и тръгнах за тоалетната. Един от охраната — Байърс — стоеше точно пред вратата. Изпод фланелката му стърчеше голямо шкембе, а предницата на евтината му куртка беше излъскана от търкането на уинчестъра, вечно стиснат в прегръдка. Изгледа ме подигравателно като приближих.

— Пишеш се за много изфинено копеле, а? Трябва да изчакаш, та цялото заведение да ти е на разположение, тъй ли?

— Не ми е добре. Имам разстройство. Изведнъж го получих. — Разбутах другите, които излизаха, и влязох. Вътре имаше още седем-осем души — сумтяха и се кривяха, напъваха се, опитваха се да спечелят време и да изпреварят свирката, която скоро щеше да прозвучи. Отидох в края на редицата до последната непреградена

седалка, настаних се и сгърчих лице в подходящ според мен израз на страдание. Един по един другите свършиха, излязоха и аз останах сам. Последният още не беше излязъл от вратата, когато се разнесоха двата кратки сигнала от свирката на Харис.

Байърс показва глава и ми кресна:

— Хайде!

Разперих безпомощно ръце. Той се вмъкна през вратата и се дотътри до мен. Тази част от работата в охраната му допаднаше най-много. Знаех какво ще последва, но трябваше да го изтърпя, защото беше част от плана за бягството.

— Не чуваш ли? Излизай оттам!

— Лошо ми е — изпъшках и на лицето ми се изписа болка. — Много ми е лошо, мистър Байърс. Получих разстройство...

Той ме удари силно по лицето с мазолестата си длан.

— Моля ви се, мистър Байърс, лошо ми е.

Пак ме удари с опакото на ръката си, блъсна ме и ме смъкна от седалката.

— Да паднеш вътре дано — изрева над мен.

— Добре, сър, господарю, владетелю мой.

Станах от пода и тръгнах да излизам, като си оправях панталоните пътьом, а той се влачеше подир мен и на всяка крачка ме удряше по задника с пушката.

Да, точно така, си мислех, ще падне стрелба...

В строя застанах точно зад Токо, та когато Харис ни изкомандва да се обърнем надясно и тръгнахме към бостана, се намерихме един до друг. Бяхме петдесет затворници, пазеха ни шестима надзиратели на коне. Пътеката минаваше по пресъхнало речно корито, стигаше до един напоителен канал, пресичаше моста над него и продължаваше към бостана в посока на планините на север. Мястото беше само на половин километър от помещенията — кратък половин километър сутрин и много дълъг късно следобед. Но това нямаше да ми тежи повече — поне така се надявах.

Като минавах, късите клонки на любимото ми евкалиптово дръвче ми помахаха за сбогом. Помислих си: И на мен ми беше приятно, че се виждахме. Е, със здраве и всичко хубаво. Повече няма да се връщам насам — поне така се надявам. И почакай малко, недей да си пускаш децата да играят навън. Не искам да им се случи нещо

лошо. Възможно е, просто съществува една такава възможност да започне стрелба.

Изкатерихме се по брега, излязохме от коритото на реката и стигнахме до люцерната, където работехме, щом ѝ дойде сезонът. Лъснало като пиринч, слънцето изгряваше — откровено слънце — не изпращаше към нас множество прекрасни цветове да ни мамят и да си мислим, че денят също ще бъде прекрасен, а висеше безцветно, та всеки, който го погледне, да разбере, че целта му е да пече и да изгаря. Още нямаше пет и половина, но по шосе 67 се движеха много коли. Повечето от тях не се виждаха, а по-скоро се чуваха — чистият утринен въздух играеше ролята на лекарска слушалка, така че се долавяше всеки такт на двигателите им. Хората бързаха да стигнат закъдето са тръгнали, преди слънцето да се издигне — към десет и половина, единайсет долината щеше да стане като пещ.

Харис започна да изостава и разбрах, че сме приближили моста над напоителния канал. Винаги минаваше последен, защото той отговаряше за тази група.

На моста докоснах с лакът Токо и му прошепнах:

— Гледай за камъка...

Не отговори. Погледнах го с крайчеца на окото си. Горната му устна трепереше.

„Боже мой, си помислих, той ще оплеска всичко.“ Прошепнах му:

— Успокой се. Още малко и автобусът ще дойде...

Тази част от плана също беше моя идея. Нямахме часовници, а трябваше да се съобразяваме с времето до секундата и затова бях предложил да използваме като сигнал за бягството клаксона на автобуса от компанията „Грейхаунд“. Опасен завой след опасен завой — такава беше планинското шосе и шофьорът на автобуса в северната посока винаги надуваше клаксона до дупка. Автобусът се появяваше на шосето рано всяка сутрин, към седем и петнайсет, започваше да изкачва стръмнината — дизеловият му двигател виеше като тропета на Сачмо — стигаше първия остър завой — по-долния от двата, които образуваха извивка във формата на S — и тогава клаксонът ревяше два пъти с такава сила, че разтърсваше всичко живо в долината. След още няколко минути автобусът влизаше в горната част на извивката и отново даваше воля на клаксона. Това изсвирване, третото, беше

сигнал за началото. То щеше да означава, че Холидей и Джинкс ни чакат на черния път на половин миля от шосето, до евкалиптовата горичка. До това време двамата с Токо трябваше да сме взели пистолетите и при третото изсвирване да се спуснем към горичката, на стотина метра от бостана. Стигнахме ли дотам, бяхме на сигурно място, защото дърветата растяха така близо едно до друго, че охраната не можеше да се промъкне между тях с конете. Евкалиптите нямаха дебели столове, бяха от малките, със стъбла като пищялки, но толкова нагъсто, че трябваше да се провираш между тях странично.

Когато най-сетне преминахме моста и се изнизавме на север, погледът ми се плъзна по напоителния канал и трескаво затърси нашарения с боя камък, за който се бяхме уговорили с Холидей. Токо беше от лявата ми страна, между мен и канала, но от него нямаше никаква полза. Главата му беше обърната напред, погледът също. Между нас нямаше и метър разстояние, но въпреки това той беше прекалено далеч и не можех да му кажа нищо, без да ме чуят другите, не можех и да се опитам да скъся разстоянието, без да привлека вниманието им, което щеше да бъде крайно рисковано — тия копелета те продават за бучка захар и окото им не мигва, пък и аз си отварях очите, за да забележа камъка, и не можех да си губя времето в следене на погледа му. Вече наближавашме мястото, където ни разпределяха по групи за работа, а аз трябваше да открия камъка преди това. Няма ли камък, няма измъкване — всичко трябваше да започне отначало. С цялата си душа се бях подготвил да избягам оттук днес. Господи, не ми се искаше това чакане да се повтаря. Така става, щом си имаш работа с изкуфяло старче като Кобет, така става, щом нямаш пари. Господи, от това зависи всичко — пари. Плащаш си и получаваш това, което си поискал — носна кърпичка или надзирател на затворническо стопанство. Това беше обяснението за успеха на Нелсън и на всички останали тарикати на дребно — пари. Господи, ще имам ли някога пари? Нека да изляза оттук. Господи, и ще намеря пари. Ще направя дарение за църквата.

— Стой! — изкрещя Харис.

Групата спря.

— Първите осем, тръгвайте с Бъртън.

Бъртън беше единият от надзирателите. Преброи осмина от нас и ги поведе през полето.

— Ходом, марш! — изкрещя Харис на останалите.

Тръгнахме отново, погледнах към Токо и видях, че под загара лицето му е бледо, и това още повече ме разтревожи. Господи, толкова ли не можеше да разбере, че ако камъкът го няма, значи го няма и не може да се направи нищо, освен да се започне отначало. Смигнах му няколко пъти, отместих поглед... и тогава го забелязах.

Камъкът.

Беше колкото детска главичка, мацнат с бяла боя. Радост прониза всяко кътче на сърцето ми. Камъкът беше само на пет-шест метра от походната тоалетна на железни колела, придвижвана до различните парцели, на които работехме. Холидей беше сложила пистолетите възможно най-близо до тоалетната. Страшна беше тази Холидей. Страшен беше и този Кобет. Кой знае какво бе направила тя за него, но май щеше да я помни. Погледнах към Токо. Той още не го бе съзрял...

— Стой! — кресна Харис.

Групата спря.

— Следващите десет с Байърс.

Байърс се приближи както беше на коня си и отброи десетина от нас, за да го последваме през парцела.

— Ходом, марш! — кресна Харис на другите и те поеха.

Все още вървахме редом един до друг с Токо и внимателно избирахме къде да стъпваме, за да не газим по пъпешите и врежовете им. За продукцията от бостана, както и от другите парцели, на които работехме, беше сключен договор с частен предприемач, а той имал големи изисквания към качеството на пъпешите си и към състоянието на самите растения. Не бивало да се нараняват. Това се смяташе за сериозно провинение. Но доколкото ни беше известно, досега той не се бе оплаквал, че надзирателите препускат през парцела му с коне.

— Не го видях... — прошепна Токо.

— Търси ли го?

— Разбира се. Какво ли се е случило?

— Успокой се.

— Трябва да се измъкна, трябва... — заповтаря той възбудено.

— Аз го видях.

— Видя ли го?

— Отпусни се.

— Много се тревожех...

Тревогите ти далеч не са се свършили, помислих си.

---

[1] Английският крал Ричард I Лъвското сърце (1157–1199). — Б.пр. ↑

[2] Джеймс Лонгстрийт (1821–1901) — военачалник от страната на Юга по време на Гражданската война в САЩ, участвал в сраженията при Бул Рън и др. — Б.пр. ↑

[3] Джон Браун (1800–1859) — американски аболиционист, екзекутиран. — Б.пр. ↑

II

В момента работехме по средата на разстоянието между напоителния канал и евкалиптовата горичка, където трябваше да се спуснем, щом чуем сигнала. Събирахме пъпешите и ги нареждахме на купчини, така че по-късно да са готови за товарене в камиона на предприемача, а ние се придвижвахме по-нататък — към горичката. Байърс беше завързал коня си за едно младо дъбче недалеч от нас, стоеше под дръвчето на сянка и захапал лулата си от царевичен кочан, наблюдаваше поверените му затворници като падроне. С единствената разлика, че беше прегърнал пушката си.

Ние с Токо работехме близо един до друг, малко встрани от групата, сред която беше и Бъдлонг. Какво по-хубаво от това? Беше добро предзнаменование. Сега нямаше защо да се тревожа дали ще го улуча. Стоеше срещу мен като мишена.

— Май става късно, а? — продума Токо.

— Има още много време. — Вече не бях неспокоен. Бях преизпълнен с увереност. Всичко беше в мои ръце.

— На мен ми изглежда късно...

— По това време на годината слънцето може да те заблуди. Изкачва се много бързо. Още е само седем.

Взех няколко пъпеша, сложих ги на купчината и погледнах нагоре. В седем часа сутринта човек очаква слънцето едва да се е вдигнало над хоризонта, а то се бе изкачило доста нависоко. Върнах се при Токо и го предупредих:

— Отивам. А ти се отпусни най-сетне. Чуваш ли какво ти казвам?

— Отпуснал съм се.

— Така да е — отвърнах и се провикнах към Байърс. — Разрешете да прекъсна работа.

— Напускам втора група — извика Байърс на свой ред, за да предупреди надзирателя, който беше най-близо до нас, че ще отсъства за малко. Дойде при мен и спря. — Пак ли си ти, бе?

— Трябва да ида по нужда.

— Той не трябва да работи. Болен е — обади се Токо.

Байърс се ухили ехидно.

— Да си седи в кухнята, а?

— Има разстройство.

— От храната е — допълних аз.

— Добре, тръгвай... — махна Байърс с уинчестъра.

Тръгнах през бостана към походната тоалетна и внимавах да не стъпвам по врежовите на пъпешите, защото знаех, че Байърс върви на крачка след мен и ме следи.

— Моля да ме извиниш, императоре — промърморих през рамо.

— Знаеш ли какво си мисля? Според мен нямаш разстройство. Друг ти е зорът. Запек имаш, мен ако питат, ще си отрежа главата, ако нямаш запек.

Ритна ме толкова силно по задника, че щях да падна.

— Бих искал да не правиш това, повелителю.

— Това ти е зорът — продължи той. — Ами да, имаш запек. Трябва да се поразкършиш.

Ритна ме отново. Този път се блъснах във фургона.

— Хайде, бързо.

— Добре, сър, добре, мистър Байърс — издумах, преди да отметна брезента на входа и да вляза във фургона.

Събух си панталоните и седнах, а през един процеп наблюдавах Байърс. Беше застанал отстрани на пет-шест метра от фургона — сега му беше времето или никога. Станах, нахлузих си панталоните, легнах на пода и пропълзях до брезента на входа. Огледах се. Всичко беше както трябва. Изпълзях на земята и застинах неподвижно, отпуснал лице надолу, безжизнен, с притисната в пръстта буза; вдишвах силата на глинестата почва и влагата от росата, която, подгонена от слънцето, бягаше към сенчестата страна на браздата, и за миг отново се пренесох в детството, припомних си мириса на земя и на роса от някогашния ми живот, но си възстанових само отделни подробности, не можех да усетя цялото и при това спомените ми вървяха отвън навътре, а не отвътре навън... Запълзях по браздата към канала, изгубил напълно представа за движение. Разбрах, че се премествам само от съприкосновението на корема си със земята. Доближих най-сетне купа пъпешови врежове, които изскубахме с Токо преди три дни — сега безжизнено кафяви, трошливи и сухи. Скриваха ме добре и дори

можех да се понадигна и да пълзя на четири крака, вместо да се извивам като змия. Стигнах края на браздата близо до камъка, който ми бе послужил за знак, и се хвърлих към брега на канала — искаше ми се да взема пистолетите колкото е възможно по-скоро. Ровът беше широк, но не много дълбок, някъде към половин метър, колкото да се напояват зеленчуковите градини по-надолу в долината. Потопах ръце във водата, плъзнах ги по дъното, заопипвах, докоснах пистолетите и ги извадих. Бяха в червена вътрешна гума, прегъната на две и после още веднъж, а след това вулканизирана; към нея беше привързано джобно ножче. Отворих ножчето, срязях донякъде гумата и накрая я разцепих. Вътре имаше два заредени пистолета и две кутии с патрони. Бяха тридесет и осемкалиброви револвери — не са любимото ми оръжие, но за момента доста им се зарадвах. Скрих и пистолетите, и кутиите с патрони под куртката си, обърнах се и запълзях обратно.

Не знаех колко време е минало — не беше много, може би две минути, но в никакъв случай повече от три. По тази част от плана нямаше съмнения — знаех, че мога да я изпълня, но отсега нататък с всяка изминала секунда опасността се увеличаваше и нишката на риска се обтягаше все повече и повече. И въпреки това не усещах страх. Всичко беше в мои ръце, владеех се напълно. Това бях чакал. Казвал си бях хиляди пъти, че ако пистолетите са там, където трябва, повече няма да се тревожа за Токо... Пропълзях по браздата, стигнах брезента на фургона и се вмъкнах вътре, свалих си панталоните и отново седнах, за да докажа, че съм бил там през цялото време, като се постарая да произведа необходимите шумове. Погледнах към Байърс през процепа. Стоеше на същото място, но сега бе вперил нетърпеливо поглед във фургона. По вида му не личеше да е неспокоен, просто не му се чакаше. Изсумтях и изпъшках няколко пъти, после откъснах шумно парче вестник, а Байърс вече започваше да нервничи. Не изпускаше фургона от очи. Станах и си поизчистих дрехите, взех още едно парче вестник, избърсах си лактите и смъкнах част от калта по себе си, закрепих добре пистолетите и кутиите с патрони под куртката си, така че да не се виждат, закопчах панталоните си и излязох.

— Вече си мислех, че си паднал вътре — заяде се Байърс.

Помислих си: Пазач на куркащи черва! Няма бъдеще в твоето изкуство.

— От храната на вечеря ми стана. Имам деликатен стомах.

— Ти изобщо си много деликатен, нали?

И спусъка ще натисна деликатно, селяндурино, ми мина през ума.

— Моля да ме извините, милорд.

— Я стига си се лигавил. Тръгвай.

— Моля да ме извините, сър — измърморих, докато тръгвах.

Токо се беше навел над купчината стъбла и когато се върнах, ровеше сред тях. Спря, без да променя положението на тялото си, и ме погледна изпод лакътя си. Вирнах палец, за да разбере, че пистолетите са под куртката ми. Той се изправи, стиснал във всяка ръка по един пъпеш почти колкото диня.

— Ей, какви са хубави! — Направи няколко крачки и ги сложи на купа, после се върна и продължи да рови сред същите врежове. Попита ме колко са.

— Два. — За патроните нищо не казах. Ако нещо се объркаше, ако се случеше да го застрелят, и без това щеше да утежни положението на другите, та оставаше да намерят и кутия с патрони.

Къде по-лесно е да се издири произходът на една кутия с патрони, отколкото на пистолет.

Наведох се и започнах да ровя до него в купчината.

Огледах се наоколо, за да се убедя, че никой не ни следи, и му прехвърлих единия от пистолетите. Той го скри под работното си яке.

— Зареден ли е?

— Да. Ще мирясаш ли най-сетне! Всичко ни е в кърпа вързано.

На север откъм планините долетя ясната резолيراща песен на дизелов двигател. Спогледахме се.

— Виждаш ли как вървят нещата, като ги пипне майстор? Натискаш копчето и готово. Сега тръгвай да се изтегляш към евкалиптовата горичка. Колкото е по-малко разстоянието, толкова по-безопасно е за нас.

— Мислиш ли, че ще се стигне до стрелба?

Дали щяло да се стигне до стрелба?

— Това няма значение, ако не се движиш в права линия. Запомни го. Не се движи в права линия.

Той пак започна да пребледнява.

— Още малко остава. Хайде, започвай да се измъкваш. И чакай да ти дам знак.

Той тръгна напред, аз — след него, навеждахме се над стъблата и си давахме вид, че търсим пъпеша. За минута-две се доближихме до групата, в която беше Бъдлонг. Той вдигна глава и ми се ухили:

— Здравсти, сладур. — После се обърна към Токо: — Хей, Токо, да не му направиш нещо на тоя красавец. Да има и за мен — подхвърли после към другите.

Всички се разсмяха.

— Скъпи ми, Бъдлонг! — Аз също влязох в тон: — Скъпи мой Бъдлонг. О, сатир на сатирите. Вярно ли е, че ме сънуваш в самотата на нощта? Не ми го казваш просто така, нали?

Той се подсмихна, но не каза нищо, а Байърс се приближи и спря на няколко метра от нас.

— Да не сте се намерили на пазара? Я стига сте се хилили, пръсвайте се...

Бяхме тръгнали да се разпръсваме, когато се разнесоха двете последователни изсвирвания на клаксона, толкова бързо едно след друго, че почти се сляха. Това беше сигнал само да се подготвим, но Байърс беше толкова наблизо, а Токо — така разтреперан, че реших да действам моментално, без да му мисля кой е готов и кой не. Освен това като че ли и Байърс усети нещо. Отстъпи и инстинктивно насочи уинчестъра си напред, но аз веднага го прострелях в стомаха. Той държеше оръжие и аз не можех да поема риск с такъв човек. Можеш да улучиш някого в главата или в сърцето, а той да остане жив колкото да те гръмне, възможно е, но уцелиш ли го в стомаха, точно над токата на колана, парализираш го мигновено. Дори да е в съзнание, не може да направи нищо. Видях как куршумът потъна в островчето бяла риза, което се подаваше между куртката и панталоните. Пушката се изплъзна от ръцете му, той се строполи тежко на земята и остана да лежи като полуразголен снежен човек.

— Бягай! — изкрещях към Токо.

Бъдлонг стоеше като втрещен. Нито едно мускулче по него не трепна.

— А пък ето какво виждах аз, сладур, когато те сънувах... — продължих прекъснатия ни разговор.

Той не помръдна. Когато изпънах ръка напред, само се втренчи в пистолета. Нямаше и половин метър от лицето му. Натиснах спусъка и куршумът прониза лявото му око, бликна струйка слюз и клепачът

падна над дупката като транспарант над притъмнял прозорец. Кръв изобщо не потече.

Обърнах се и хукнах през браздите, прескачах неравностите, следвах Токо, криволичех, колкото е възможно по-превит, но без да намалявам скоростта си. Всички надзиратели започнаха да стрелят, чувах се едновременно изстрелите и ехото от планините, по-слабо и треперливо, но не се уплаших дори за миг, нито мисъл за страх не мина през съзнанието ми. Кой знае откога не бяха стреляли надзирателите...

Краката на Токо се движеха ритмично, видях, че се изравняваме и щом го настигнах, той рязко спря, изправи се и на лицето му се изписа израз, събрал всички кошмари, сънувани откакто свят светува.

— Страх ме е... — прошепна той.

Продължих да тичам още няколко метра, обърнах се, забавих темпото и хвърлих поглед назад. Яхнал коня си, Харис пресичаше по диагонал бостана и приближаваше към мен, но нали теренът беше неравен, конят стъпваше внимателно и залиташе. Токо беше изостанал на три метра и се намираше между мен и Харис. Прицелих се в Харис, но когато натисках спусъка, стрелях по Токо. Куршумът го улучи в слепоочието, на устните му се показва слюнка и той падна на земята.

Побягнах отново. Изстрелите продължаваха, но нито веднъж не чух да изсвисти единичен куршум, носеше се само пукотевицата от пушечна стрелба и затихващият отглас от планините. Ако можеха да те халосат с тояга или да те шибнат с възлест каиш от сурова кожа, тия копелета имаха страхотен мерник, но стигнеше ли се до стрелба...

Стигнах края на бостана, прескочих напоителния канал — този беше по-малък, допълнителен — и потънах в евкалиптовата горичка. Тук, в гъсталака, за пръв път чух отчетливия глас на куршумите. Свистяха, просъскваха в листата и клоните. Изведнъж много наблизо, високо и рязко, светкавично се разнесоха нови звуци; огледах се, стреснат и малко разтревожен, видях автомат. На две педи от цевта му излизаха пламъци като езици; държеше го някакъв мъж, когото изобщо не познавах.

Вцепених се, когато видях мъж вместо Холидей. Имах чувството, че някой ме е прострелял в корема. Мъжът носеше каскет, папийонка и син костюм, стоеше в края на горичката съвсем на открито, облегал лакът на една толкова недорасла издънка, че тя се тресеше от отката на

оръжието и ръсеше с автомата откоси наляво и надясно като човек, който спокойно полива едно ъгълче от морава. Аз се спотаих на земята.

— Мини от другата страна — извика той към мен и едва тогава проумях, че това не е мъж, а Холидей.

Скочих, минах от другата страна и погледнах към бостана. Не се виждаше нито Харис, нито конят му. Някои от затворниците се бяха проснали край напоителния канал, а надзирателите се бяха скупчили на едно място и стреляха, без да се изправят, но нищо не улучваха. Бяха на повече от двеста метра. Холидей запрати по тях още един откос и свали автомата.

— Насам! — викна ми тя и се затича през гъсталака. Надзирателите продължаваха да сипят куршуми по дърветата, но те бяха не по-опасни от пролетен дъжд за керемидите на покрива. Нова, лъскава кола ни чакаше на черния път пред нас. Двигателят работеше, а Джинкс седеше зад волана. Щом приближихме, отвори задната врата и двамата с Холидей се хвърлихме вътре. Вратата се затвори и колата се люшна. Холидей се облегна по-удобно и се зае да слага нов пълнител в автомата.

— Това, дето си го донесла, е страшна работа. Наистина е страшна работа.

— Взех го от един приятел — обясни ми тя. Погледна към мен и продума бавно: — Ченгетата убиха още един от братята ми.

— Не му провървя на Токо. Изправи се точно когато не трябваше. Казах му да не спира...

Тя кимна към две картонени кутии на пода.

— Най-добре се преоблечи. Извинявам се за обувките.

— Не намери ли?

— По-големи са.

— Няма нищо. — Взех едната от кутиите и я отворих. Вътре имаше пълен комплект — риза, чорапи, обувки, костюм. Бяха евтини и долнокачествени, но какво от това.

— Тази беше за Токо. Другата е за теб.

— Пистолетът остана у него. Нямах време да го прибера.

— Не могат да разберат откъде е взет — каза тя, опря автомата на пода и го облегна на вратата надолу с цевта.

— Това е добре.

Почти си бях свалил куртката, когато Джинкс сви, за да излезе от черния път на шосето. Изгубих равновесие от острия завой и паднах на пода в краката на Холидей. Докато сядах обратно, усетих как колата като че ли се снишава и набира скорост.

— Много съм доволен, че Кобет не се отметна — казах аз. — Това беше единственото, което ме притесняваше.

— Бях сигурна, че ще направи каквото трябва.

— Трябва да му пуснем нещо отгоре.

— Взел си е каквото му се полага, че и отгоре, а и на мен ми остана предостатъчно...

Не се и съмнявам, помислих си аз. На теб ти е останало повече, отколкото на която и да било друга жена в света.

Тя се пресегна и взе от предната седалка друга кутия с дрехи. Отвори капака и извади грижливо сгъната рокля. Свали каскета от главата си, пусна го на пода и зарови пръсти в косата си, за да бухне.

— Много добре се справи. Добре си се сетила да облечеш мъжки дрехи...

Тя ми се усмихна, разкопча токата на панталона си, но не и копчетата, просто се изхлузи от крачолите, като се облегна назад и изпъна рамене, за да се привдигне от седалката. Краката ѝ бяха бели и стройни. Видях и най-дребните белези по кожата ѝ, луничките, поричките и безбройните гънчици, които започваха над коляното ѝ и се пресичаха в сложни геометрични форми, красиви като снежни кристали. С крайчеца на окото си видях още нещо, въпреки че се стараех да не гледам натам — не защото не исках, не защото се стеснявах, но след като си чакал толкова дълго като мен да видиш нещо такова, просто ти се ще то да се разкрие пред теб бавно, бавно, *sostenuto*^[1]. Опитах се да не гледам, но погледнах и видях всичко — Атлантида, пътя към страната Шан, седемте града на Сибола^[2]...

---

[1] Сдържано, въздържано (ит.). — Б.пр. ↑

[2] Митична страна (или остров), богата на съкровища. Седем испански духовници, прогонени от маврите, основали там седем града, откъдето никой не се завръщал. — Б.пр. ↑

III

Минахме през центъра на града и стигнахме до един автомобилен сервиз в района на складовете за продажба на едро. Над вратата имаше надпис „Сервиз Мейсън“. Беше малък, на един етаж, може да се каже позанемарен, входът му беше по средата на сградата, непосредствено до тротоара. Джинкс обиколи с колата почти целия вътрешен паркинг, зави към очертаното поле между две коли и спря близо до изхода. Щом слязохме, забелязах, че към нас идват двама мъже. Единият подтичваше. Надали беше повече от двацет и три годишен, гологлав, едър, облечен в съвсем бял работен комбинезон. На капачето над левия му горен джоб беше избродирано с червен конец: НЕЛС. В едната си ръка държеше две табелки с регистрационни номера, а в другата — два малки гаечни ключа, и без да каже дума, се захвана да сваля номерата на лимузината. Вторият още се носеше към нас с полюляваща се походка и вече се убедих, че всъщност накуцва. Беше към четиресетгодишен, носеше омазнен комбинезон, на който не пишеше нищо, и черна платнена шапка с рекламен надпис на някаква смазка. Беше синеок, червендалест и изглеждаше притеснен.

— Значи на Токо не му се размина — беше първото, което чухме от него.

Спогледахме се изненадани с Холидей. Едва бяха изтекли два часа. Докато тя успее да отвори уста, той се завъртя на куция си крак и тръгна да обикаля колата, за да я огледа. Отваряше вратите, пъхаше си главата и проверяваше как е отвътре.

— Трябва да са го чули по радиото — предположи Джинкс.

— Аз не чух да съобщават — каза Холидей.

— Ти имаше друга работа — погледна той към мен.

— Кой е тоя? — попитах Холидей и кимнах по посока на куция, който все още надничаше в колата.

— Мейсън. От него взех всичко.

Мейсън се върна при нас — сякаш беше станал друг човек. Притеснението израз беше изчезнал от лицето му и държането му беше почти приятелско.

— От това, което казаха по радиото, очаквах да видя цялата кола на решето.

— След като се качихме в колата, всичко тръгна добре — обясни Холидей.

Попитах го:

— Какво казаха по радиото?

Той ме заоглежда от главата до петите.

— Запознай се с Ралф Котър — представи ме тя. — А това е Вик Мейсън...

Кимнах му, а той рече:

— Изпозастрелял си, когото ти падне, а?

— Така ли казаха по радиото?

— Да. Той се обърна към Холидей. — Трябваше да се отървеш от кутиите за дрехи и затворническата униформа. Само да ви бяха спрели ченгетата...

— Нали трябваше да върна автомата? Ако ни бяха спрели с това чудо в колата, хубаво щяхме да се подредим...

— Мислят, че сте били шестима или седмина — подхвърли Мейсън и по лицето му сякаш пробяга усмивка.

Попитах:

— Дадоха ли някакви описания?

— Обикновените глупости. Ти си бил по-голям красавец, отколкото те представиха.

— Ако пък ме видиш в дрехи по мярка...

— Ще те видя. Ти на мен ми трябваш.

— Какво иска да каже? — попитах Холидей.

Джинкс разпери ръце, за да покаже, че губи търпение. През цялото време беше стоял вторачен в мен — стоеше и ме гледаше. На моменти имах чувството, че му е интересно да разбере от чисто клинична гледна точка що за човек съм аз, а не знае как да задоволи любопитството си. Такива неща усложняват положението.

— Вижте какво, трябва да се прибера в работилницата — заяви той накрая. — Ще се видим по-късно, нали?

— Първо се обади по телефона — предупреди го Холидей.

— Естествено. Засега чао. — Той тръгна към изхода.

— Работилницата ли? Каква работилница? — попитах.

— За поправка на радиоапарати. С това си изкарва хляба — обясни ми Холидей.

— Като го гледам как кара кола, сбъркал си е занаята. Страшен е, само му дай добра машина.

— Да не мислиш, че давам зефира на всекиго, а? Джинкс е страшен шофьор. Ти го каза, Котър. — Мейсън толкова се зарадва, като видя колата си в добро състояние, че сега разбрах колко много го е изплашило съобщението на полицията по радиото с всичките приказки за престрелка. — Пак ще ти потрябва, нали? — попита той Холидей. — Скоро, а?

— Предполагам...

— Намислила ли си нещо?

— Първо да поговоря с Ралф.

— Няма какво да чакаш...

— Няма. Прибери го при теб за час-два...

— Ще го прибера. Той и без това ми трябва — отвърна й Мейсън.

Не знаех за какво говорят. Приказваха през мен, сякаш ме няма или думите им ще рикошират в раменете ми. Холидей сложи ръка на рамото ми.

— Най-добре е да не ни виждат заедно. Едва ли допускат, че ще се скрием тук, но все пак е най-добре да не ни виждат заедно. Ще ти се обадя колкото е възможно по-скоро.

— Ще се навъртам тук.

Младежът, който сменяше номерата на колата — Нелс, се присъедини към групичката ни, но остана малко встрани. От десния му показалец капеше кръв, той го тръсна и погледна към Мейсън.

— Друго има ли?

— То и това не беше нужно. Било е чиста работа. Ченгетата само се натягат, за да изглежда по-убедително.

— Да ги вземат дяволите. — Нелс лапна кокалчето на ръката си, за да оближе кръвта, и се изплю. — Ченгета! Само си чешат езиците...

Протегна ръка към Мейсън, който извади връзка ключове от джоба си и му ги подаде. Нелсън изчезна в дъното на паркинга зад колите.

Мейсън каза на Холидей:

— Аз ще се погрижа за тези неща в колата. А ти гледай да се погрижиш за Котър.

— Не си показвай рогата, Вик... Не си показвай рогата — предупреди го Холидей и ми повтори: — Ще ти се обадя колкото е възможно по-скоро.

После тръгна напред към блесналата в слънце външна врата и се отдалечи. За пръв път я виждах да върви и докато наблюдавах движението на силуета ѝ, отново се възбудих. Имаше хубави крака, съразмерна фигура и се поклащаше леко на всяка стъпка с онова естествено чувствено полюляване, което малко жени могат да придобият, колкото и упорито да се стараят. Тя си имаше тази дарба — чудесна, голяма дарба, но просто един мъж не ѝ стигаше, това ми беше известно, а знаех също така, че съм чакал много дълго...

— Чувствай се като у дома си... — прекъсна мислите ми Мейсън.

Погледнах го. Кротките му сини очи бяха широко отворени, но на устните му бе замръзнала многозначителна усмивка, от която можех да отгатна, че в главата му нещо се мъти.

— Благодаря. Впрочем ти на два пъти подхвърли нещо, което не успях да разбера. Защо не вземеш да ми обясниш?

— Не. Какво съм казал?

— На два пъти казваш, че съм ти трябвал. Какво точно означава това?

— Не знаеш ли уговорката? — В тона му прозвуча изненада.

— Нищо не знам.

— Холидей ми дължи хиляда долара за тая работа. Всичко е на кредит.

— Не си ли поел голям риск?

— На жена като нея трудно се отказва. И преди съм ѝ правил услуги. Винаги си е плащала...

— По един или друг начин, а?

— Да, по един или друг начин — отвърна той, без да се засяга. — Естествено, сега, когато ти си тук и можеш да ѝ помагаш, всичко ще е много по-лесно.

Помислих си: Така си въобразяваш ти, че съм дошъл тук, за да помагам на нея. Скоро ще разбереш кой на кого ще помага.

— Точно така — казах на глас.

— Влез в някоя кола да дремнеш. Ще те събудя, щом се обади.

— Така и ще направя. Но първо искам малко мляко.

— Мляко ли?

— Мляко. От две години не съм пил мляко.

— И аз обичам мляко.

— Добре — рекох. — Значи все пак имаме нещо общо.

Той ми смигна.

— Имаме нещо общо, но то не е млякото.

— Да, да, но не е млякото — повторих след него и излязох.

По тротоарите имаше много хора, а по платното — много камиони. Улицата беше задънена. На две пресечки по на юг стигаше до зеленчукова борса и там свършваше. На това място шум и движение се сливаха в едно. В обратната посока — на север, откъдето дойдохме, се намираше търговската част с много високи сгради. Градът беше голям и това ме радваше.

Вървах нататък и търсех магазина за хранителни стоки, който бях зърнал от колата. Приятно ми беше да съм отново на свобода сред хора, които не ми обръщат никакво внимание. Шумовете от улицата ми доставяха удоволствие, а ръмженето на камионите ми звучеше като пролетни трели. Излезе, че супермаркетът се намира след първата пряка. Имаше надпис „Хартфордс“. Беше добре поддържан, от едната страна продаваха хляб, от другата — сладолед, по средата грижливо бяха подредени плодове и зеленчуци. Минах през въртящата се емайлирана преграда встрани от касата, покрай кулите от консерви и бутилки, покрай различните видове хляб и бисквити и отидох до хладилника. Беше досущ като в страната на чудесата.

Никога не бях виждал по-голям хладилник. Заемаше цялата задна стена. Вратата му беше колкото човешки ръст, отворих я и студеният влажен въздух се завихри навън, понесъл миризмата на масло. Не видях бутилки мляко. Имаше различни опаковки сирена, каси бира и безалкохолни напитки, купища пъпеша, масло — да напълниш с него цял камион, но мляко не видях. Докато държах вратата отворена, си помислих, че винаги става така, но чух нещо да стърже зад мен, обърнах се и видях някакъв човек в бяла престилка да влачи каса с бутилки мляко. Спря до мен и щом се изправи, забелязах, че е доста стар и носи очила с метални рамки.

Казах му:

— Имам чувството, че съм потъркал вълшебната лампа на Аладин.

— Днес закъснях с млякото. В завода пак им се развалила машината за миене на бутилки.

Усмихнах се съчувствено и взех от касата две бутилки от по един литър. В тоя миг някакъв слабичък спретнат мъж с двуреден костюм спря до пътеката.

— И двамата закъсняхме тази сутрин, а, Джо? — подхвърли той на човека в бялата престилка.

— Добрутро, мистър Хартфорд. Какво да се прави, закъсняхме. Пак им се развалила машината за миене на бутилки.

Мистър Хартфорд му кимна и си тръгна. Държеше сноп банкноти, пристегнати с ластиче, и две влогови книжки. Огледах се, за да разбера откъде се е появил. Видях стълбище, което водеше към някаква канцелария точно над големия хладилник. Ето откъде беше дошъл. Да, да...

— Друг път по кое време разнасяте млякото? — попитах Джо.

— Ами... към девет и половина — отвърна ми той; започна да опразва касата и да слага бутилките на металната полица, точно отпред, като отвориш вратата.

— Вие разнасяте млякото и на другия магазин на същата улица, онзи, който е по към центъра, нали? Оня... как му беше името...

— „Номер едно“ сигурно. Първо там спирам, а после идвам в този.

— Така си и мислех — виждал съм ви в „Номер едно“. Е, със здраве...

— Със здраве.

На излизане взех и пакет бисквити със сушени смокини. Платих на касата за млякото и за бисквитите и тръгнах към сервиза — вървах бавно и продължавах да изпитвам същото усещане, че ми е приятно, зяпах като всеки друг по витрините: електроуреди, лодки, риболовни такъми, употребявани пищеци машини и касови апарати на okazjiон.

В сервиза, в най-отдалечената част на паркинга, видях един голям автомобил с вдигнат преден капак и изваден двигател, отворих вратата и влязох вътре. Оставих едната бутилка на пода, с рязко

движение разклатих другата, за да махна каймака, отворих пакета с бисквити и започнах да пирувам. Не ме беше грижа дали Холидей ще се обади. Чувствах се превъзходно — закътан в уюта на колата, в полумрака, който ми изглеждаше смътно познат, който смътно ми напомняше за нещо, отпих глътка мляко, за да го опитам, защото вкусът на нещо, за което си копнял дълго време, никога не е такъв, какъвто си го представяш, но след четвъртата или петата глътка се уверих, че млякото е истинско — прекалено добро питие за простосмъртните. Хапнах и няколко от бисквитите, но гледах да ми останат и за втората бутилка и наистина успях да си направя добре сметката.

Опънах се на седалката, извадих 38-калибровия револвер от джоба си и го сложих на пода до празните бутилки от мляко, пак се настаних удобно и се замислих за супермаркета, от който бях пазарувал. Мистър Хартфорд държеше в ръката си пачка банкноти и две влогови книжки и аз вече се бях досетил накъде е тръгнал. Подхвърли на млекаря, че и двамата са закъснели тази сутрин, а след като млекарят ми каза, че обикновено идва около девет и половина, значи мистър Хартфорд не тръгваше към банката преди девет и петнадесет. А това в ръцете му съвсем не беше плява. Ами добре, помислих си, утре между девет и пет и девет и десет ще се срещнем с млекаря в „Номер едно“. Все някога трябваше да започна.

Тъкмо се унасях, когато ми замириса на изгоряло. Не беше на плат или нещо друго познато. Изправих се бързо, огледах се и пак усетих миризмата. Все още не можех да я определя, нито пък откъде идва, но беше доста силна. Излязох от колата, огледах наоколо и под нея, но нищо. Наблизо, в един ъгъл, Нелс беше повдигнал зефира с лебедката и го смазваше. Прибрах пистолета от пода, сложих го в джоба на самото си и отидох при Нелс.

— Откъде мирише?

— Сигурно от тия работи, дето Мейсън ги гори...

— Какви работи?

— Твоите... и нейните. Затворническата униформа.

— Аха — рекох и се огледах. Все още не виждах нищо.

— Къде ги гори?

— Ей там, където зарежда акумулаторите.

Отидох до тежката метална врата отстрани на сградата. Беше откrehната. Да, миризмата идваше точно оттук. Струеше през процепа като от пожарникарски маркуч. Отворих и влязох. Попаднах в тъмно стайче с един-единствен малък прозорец към вътрешния паркинг. Отляво под прозорчето имаше дълъг тезгях, върху който бяха поставени няколко акумулатора, токоизправител и разни жици. В дъното се виждаше още един тезгях, по-дебел, а върху него бяха наредени стоманени форми за гуми, тънки тръбички и какво ли не още за вулканизиране и лепене на гуми. Отдясно имаше голяма наковалня и нещо, което приличаше на огнище. Мейсън стоеше там с очила и ръкавици, стиснал запалена ацетиленова горелка, надвесен над огнището. Стоеше с гръб към мен и от съскането на горелката не чу, че съм се приближил. Спрях и хвърлих поглед над рамото му. Занимаваше се със старите ми затворнически обувки и вече се бе образувала доста пепел, която се сипеше под решетката. Той държеше горелката над обувките, а те буквално се стопяваха под пламъка. Стопяваха се. С очите си го видях.

Мейсън се пресегна към бутилката, за да спре притока на газ, видя ме, сепна се и се дръпна назад, все още стиснал горелката, от която излизаше педя и половина оранжево-червен пламък. По лицето му премина сянка, после изключи горелката. Пламъкът угасна, съскането спря, стана невероятно тихо.

— Замириса ми още отвън. Чудех се от какво може да бъде.

Той закачи горелката над бутилката с газта и свали очилата.

— Значи вреш си носа навсякъде, така ли?

— Просто исках да знам откъде мирише.

— Откъде *миришеше* — кимна той към останките. — Не бива да гледаш към пламък с такава температура без очила. Две хиляди и триста градуса син пламък не е шега работа.

— Ще го запомня. — Обърнах се да си вървя.

— Запомни и още едно нещо. Не обичам хора, дето си завират носа навсякъде.

Малко по-късно усетих, че някой ме дърпа за рамото, събудих се и видях Мейсън.

— Холидей те търси по телефона — каза той.

Измъкнах се от колата. Той затвори вратата след мен и хвърли един поглед вътре през спуснатото стъкло.

— Виждам, че си намерил мляко. Не бива да оставяш бутилките да се търкалят, където завърнеш. Толкова ли си печен, че да не те е еня за отпечатъците?

— Започваш да ми досаждаш. Тия номера с отпечатъците са детска залъгалка. Къде е телефонът?

— В канцеларията.

Влязох в канцеларията и вдигнах слушалката от бюрото. Холидей се обаждаше от квартирата — всичко беше наред. Започна да ми обяснява как да стигна дотам, но ѝ казах да почака, докато намеря лист и молив.

— ... С автобуса за Мейуд до Монтийгъл стрийт. Блок „Маракийш“. Апартамент 114. Да, да, разбрах. Записах. Откъде да хвана автобуса?... Пресечката на Втора улица и Крайбрежна ли? Записах си всичко. Да, веднага... А, той ли? Аха, чудесно. Разбираме се чудесно. — Мейсън се появи пред канцеларията и се подпря на касата на вратата. — Не, няма го тук — избъбрих в слушалката и вперих очи право в него. — Някъде отзад е. Можеш да говориш свободно. — Продължих да го гледам и да се подсмивам. — Да, забелязах... Разбира се... е, хайде...

Затворих слушалката.

— Разбрала ти е душицата. Казва, че си бил притеснителен. Ти притеснителен ли си бе, Мейсън?

Това го раздразни. Сега вече влезе в канцеларията.

— Нафуканите копелета като теб са от ден до пладне, пък аз винаги ще съм си тук.

— Ще се видим по-късно. И не забравяй да изтриеш отпечатъците ми от бутилките за мляко. Не забравяй, че ти трябва.

IV

Купих си обедното издание на един вестник и го зачетох в автобуса. Бяхме на първа страница, въпреки че същата сутрин съобщавах и за дирижабъла „Акрон“, който вероятно се бе загубил някъде из Атлантическия океан. **„ЧЕТИРИМА УБИТИ ПРИ БЯГСТВО ОТ ЗАТВОРНИЧЕСКО СТОПАНСТВО. ДВАМА НАДЗИРАТЕЛИ, ДВАМА ЗАТВОРНИЦИ.** Подобна жестокост може да се очаква, се казваше в съобщението, щом закоравели престъпници като Токоуанда — убитият затворник — и Котър — избягалият затворник — биват извеждани за принудителен труд в открито поле и непрекъснато биват изкушавани от близостта на свободата, така че в един момент стават безразсъдни... Хора с такова престъпно минало, продължаваха да философстват в редакционната статия, трябва да се държат зад стените на щатския затвор...”

— Монтийгъл стрийт... — извика шофьорът.

Сгънах вестника и слязох от автобуса. Районът беше жилищен, но нямаше да остане такъв за дълго. Все още имаше доста стари къщи на Монтийгъл стрийт, двуетажни и триетажни, червеникавокафяви ерозирали островчета в стил рококо сред надигащия се океан от административни сгради. Автомобилното движение беше оживено, навсякъде се виждаха бензиностанции и паркинги. По-нататък по улицата, по средата на разстоянието до следващия ъгъл, имаше огромно разкопано място и от равномерно изпразващите се екскаватори долиташе непрекъсната ритмична поредица от звуци, еднакви по дължина, в една и съща гама. Блок „Маракийш“ се намираше на ъгъла, където беше спрял автобусът — двуетажна тухлена сграда, евтина и занемарена на вид, така че човек лесно можеше да се досети какво става вътре.

Влязох. Попаднах в малко фоайе с портиерна и домофон. Тръгнах по коридора, стигнах до апартамент 114 и почуках с показалец. Холидей ми отвори и влязох в квартирата й. Преди да успея да кажа нещо, преди да се огледам, все още с вестника в ръка, тя затвори вратата с ритник, увисна на врата ми, прилепи лице до моето и

разтвори устни. Целунах я, но не така силно, както тя мен, и едва тогава забелязах, че е само по една тънка хавлийка, цялата разкопчана. Стори ми се, че гърдите ѝ са малки, стегнати, твърди, но някак не на фокус; отново виждах онова Елдорадо и чувах целия Бах, гръмнал в един-единствен чуден звук. Прегърнах я силно, потреперих, а тя разтвори устни още по-широко, захапа ухото ми, задиша тежко и дъхът ѝ повя като ранния есенен вятър, който някога се спускаше от родните планини Смоуки през пролома Вон към Ноксвил, а той се намира на края на света. Наведох глава, издърпах ухото си от зъбите ѝ, като си повтарях, че сега трябва да спра, да спра, да спра и тази мисъл се бореше със стенанието на слабните ми, но всъщност само отглас от нея стигаше до съзнанието ми и заглъхваше толкова бързо, че аз не можех да направя нищо. Изведнъж усетих, че Холидей ме държи за ръката и ме дърпа към спалнята.

Спах, разбира се, но дори когато спиш, у теб бодърства някакво предплиопитекско съзнание, което ти помага да разпознаваш и много ясно да усещаш отделни неща. Знаех, че ми е топло, приятно и съм на сигурно място. На няколко пъти това чувство започваше да избледнява и вече разбирах, че скоро ще се събудя, но не можех да направя нищо, за да го предотвратя, защото напрегнех ли волята си, осъзнаването щеше да дойде още по-бързо. Можех само да се опитам да се отпусна, но и това се оказа невъзможно — до мен се промъкваха шумовете от външния свят, изпълваха бавно стаята и когато най-сетне бях в състояние да реша кои от тях са определящи, схванах, че чувам глухото изпразване на екскаваторите в долния край на улицата, отворих очи и се огледах. Транспарантите бяха спуснати, но на едно място слънчевата светлина бе намерила пролука и се бе провряла оттам — тънка златна жичка играеше с пищен блясък и придаваше на цветовете този оттенък, който е присъщ единствено на късния следобед. Значи беше късен следобед. Лежах и се вслушвах да доловя някакво движение, което да ми подсказва къде се намира Холидей, но нищо не се чуваше.

Станах, промъкнах се под игривата слънчева жичка, отворих вратата и надникнах в дневната. Беше празна, вътре имаше само евтини мебели. Отидох до вратата в другия край на дневната — беше

открехната — и я бутнах. Кухнята беше малка и също празна. Тъкмо се връщах в спалнята, когато вратата към външния коридор се отвори и Холидей се появи. Беше облечена в сива вълнена пола, бяла шемизета и зелен кариран жакет, а в ръката си държеше хартиена торба с продукти. Видя ме и се усмихна.

— Няма ли да настинеш?

Погледнах се и открих, че съм гол.

— Сега ставам, току-що. Търсех те.

— Ходих да пазарувам. Джинкс се обади по телефона. Ще дойде да вечеряме заедно. — Това беше добре, имах да говоря с него по работа. — Мислиш ли, че мога да готвя, като стоиш пред мене така? Метни си нещо.

— Добре.

Холидей влезе в кухнята, а аз отидох в спалнята, обух едни гащета и се върнах при нея. Вадеше продуктите от торбата, спря, колкото да ме огледа, и каза: „Това вече е друго“ — после продължи да си гледа работата.

— Обичаш ли супа от гъби? — попита ме тя и вдигна една консерва, за да я видя.

— Всичко обичам. Както казваше дядо ми, толкова съм гладен, че бих могъл да изям десния бут на генерал Шърман^[1] суров.

Тя се засмя, измъкна и други консерви от торбата, а после извади един хляб от книжна кесия. Взех хляба. Беше още топъл. Поглъттах мириса му на бавни дълбоки вдишвания, исках да стигне до всяко кътче на дробовете ми. Боже господи! По какъв ли странен алхимичен път тайната на хляба, който някога печеше баба ми, бе стигнала дотук? Мирисът беше същият. Формата на самуна и цветът бяха различни, но мирисът беше същият. Дребната старица, надвесена над фурната...

— Пише нещо за избягали затворници — заговори Холидей.

Огледах се. Беше разгърнала вестник на скарата за изцеждане на чинии. Оставих хляба и взех вестника. За нас все още пишеха на първа страница, но тук даваха повече информация. „Изясниха се нови факти“, гласеше съобщението. Токо изведнъж се оказа опасен престъпник, развилнял се убиец и излезе, че влизал в числото на десетте най-големи врагове на обществото. Вече нямало никакво съмнение, се твърдеше във вестника, защо се е опитал да избяга от стопанството. Двама полицейски служители, надлежно снабдени с

документи за екстрадиране, били на път да го върнат в Илинойс, за да бъде изправен пред съда по обвинение в убийство с цел грабеж на някакъв възрастен собственик на магазин, което почти сигурно означавало екзекуция.

— Токо — убиец, това нищожество — сред десетте най-големи обществени врагове, развилнял се главорез. Да се пукнеш от смях.

— Кой ги знае какво гласят, щом така са го разкрасили — рекох.
— Никога не съм чел толкова глупости на едно място.

— Токо не ти ли е казвал?

— Какво да ми е казвал?

— Че го търсят за убийство.

Сега вече наистина се изсмях.

— Кого, по дяволите, е убил?

— Той не ти ли е казвал кого, по дяволите, е убил?

— Хайде, стига. Той беше такава шубе. Свито заешко сърчице. Вдигна ръце и ме изостави. Насред бостана ме заряза. Ако ме беше следвал, както му казах, никога нямаше да го улучат. Шубе си беше. Ето затова му видяха сметката. Развилнял се убиец, виж ми окото...

— А защо тогава ще бяга, след като му оставаха само още десет месеца? Защото идваха да го приберат, разбра ли? Мислиш ли, че щях да го пусна да рискува, ако положението не беше или всичко, или нищо? Толкова загубена ли ти изглеждам?

— Добре де. Убиец беше. Известен убиец.

— Е, хайде, завиждай.

— Да завиждам? На кого? На тоя нещастник? На тоя кокошкар?

Тя пристъпи и се нахвърли срещу мен с извадени нокти. Примижах инстинктивно, дръпнах главата си назад, вдигнах коляно и я ударих в слабините. Тя изохка, но май не беше от болка, а при мисълта къде съм я ударил, стомахът ме присви и пред очите ми се спусна жълта пелена, втурнах се към банята, пуснах водата, напълних шепи и наплисках лицето си, за да отмия вкуса на онова, което бе изпълнило устата ми едновременно със спазъма... и щом се изправих, видях, че Холидей е седнала на ръба на ваната.

— Не се сърди, моля те.

Взех една хавлиена кърпа от стойката на стената, нагънах я много внимателно, намокрих я под течащата вода, изстисках я,

обърнах се и ударих с нея Холидей през лицето. Стомахът пак ме присви, но не ми призля както преди малко.

— Не се сърди, моля те — повтори тя.

Хвърлих кърпата във ваната, избърсах ръце в гашетата си и отидох в спалнята.

Холидей влезе уж безцелно и застана до леглото.

— Не се сърди, моля те.

— Прощавам ти — рекох. — Между другото, какво смяташ да правиш с тялото на Токо?

— Какво смятам да направя с тялото му ли? Какво искаш да кажеш?

— Мисля, че трябва да предявиш претенции. Ти си най-близката му роднина. Записано е колко пъти си ходила на посещение в стопанството. Ако не успеят да се свържат с теб, ще решат, че си забъркана.

— Ще решат, че съм забъркана ли? Ами че те го знаят. И то отдавна. — Холидей се обърна, излезе от стаята и след миг се върна с един от вестниците. — Най-добре прочети това — каза тя, като ми го подаваше. — Ей тука.

Взех вестника и зачетох въпросното място. „Пощенските власти са задържали Бейкън, раздавача, който обслужвал жилището на сестрата на Токоуанда. Той признал, че ѝ съобщил, когато едно писмо от брат ѝ, изпратено нелегално от затвора, било заловено от полицията“. Погледнах към нея, без да пускам вестника.

Тя ми заобяснява:

— Щом раздавачът ми каза за писмото, хванато от ченгетата, разбрах, че Токо е загубен, ако не действам бързо. Там имах един приятел, който се познаваше с Мейсън. Той му се обади по телефона и щом дойдох тук, всичко се уреди. Единственото, за което се тревожех, беше как Токо да изчезне от стопанството, преди ченгетата да се появят с документите за екстрадиране.

— Добри приятели имаш — отбелязах и хвърлих вестника на земята. — Пощалъонът, приятелчето от Чикаго, Мейсън... Да, да. На тоя свят няма да се намери един човек, който да ти мисли злото.

— Пак започваш да ревнуваш.

— Ти не си с всичкия си. Да ревнувам! Не те бях виждал допреди две седмици и след тази вечер вероятно никога повече няма да

те видя. Глупости!

Тя поприсви очи, съблече зеления кариран жакет и го метна през рамо с евтин театрален жест. С две ръце смъкна шемизетата си и я запрати в лицето ми. Долових лек мимолетен полъх на жена и когато махнах блузата от очите си, Холидей бе смъкнала ципа на полата си и я остави да падне на земята. Сутиен не носеше. Дръпна копчето на пликчетата си, а после ги ритна и те полетяха над леглото. Приблужи се на две стъпки пред мен и застана разкрячена с ръце на хълбоците.

— Я повтори. Кажи пак, че няма да ме видиш повече след тази вечер.

Изправих се бавно и я пернах през лицето. Устата ѝ зяпна, после се затвори, тя се хвърли разхълцана на леглото. Аз потреперих, после всичко стана розово, почти до червено, смъкнах се на леглото и докато се отпусках, си помислих, че тя е права, абсолютно права.

— Виж какво... — Пресегнах се, за да я накарам да се обърне. — Виж.

Тя преглътна онова, което не бе успяла да каже, залепи уста в моята, ухапа устната ми и прекара ръце по голите ми рамене. Усетих как кожата ми се събира под ноктите ѝ, а от банята се чуваше как водата тече в мивката.

---

[1] Уилям Текумсе Шърман (1820–1891) — американски военачалник от страната на Севера по време на Гражданската война в САЩ. — Б.пр. ↑

V

Автобусът беше пълен с хора, които отиваха на работа. Пуснах монета в апарата за билети и се придвижих назад, стиснал обеда си в кафява хартиена кесия, за да се вижда, че и аз съм тръгнал на работа. Забелязах, че все още пишеха за нас на първа страница, но едрите заглавия бяха посветени на нещастieto с военновъздушните сили. Дирижабълът „Акрон“ бил свален от буря край брега на Барнегат, Ню Джърси, и седемдесет и трима души загинали, включително и командирът на авиацията, контраадмирал У. А. Мофет. Всички четяха и говореха само за това. Обедът в кафявата кесия изобщо не ми беше необходим.

Слязох на един ъгъл заедно с още седем-осем души и гледах да вървя в средата на групичката им по улицата, която водеше към сервиза, сякаш ходех там от години.

Джинкс беше в канцеларията при Мейсън и двамата ме чакаха.

— Едно ти признавам — подхвана Мейсън. — Не ти трябва много време, за да се наканиш.

— Не ми е приятно Холидей да остава задължена — му отговорих. Обърнах се към Джинкс. — Взел ли си всичко?

— При мен всичко е наред, но изглежда, че Мейсън не е готов.

Погледнах към Мейсън. На лицето му беше изписана многозначителна усмивка и той демонстративно поглеждаше въображаемата си брада.

— Обръснах ги миналата седмица — рече той.

— Не те разбрах.

— Бакенбардите. Ти за кого ме вземаш — да не съм Дядо Коледа? Десет процента и веднага ти намирам кола. Да не си въобразявате, че тия работи падат от небето?

— Така ли ти каза Джинкс — десет процента? — засмях се аз. — Не ме е разбрал...

— Няма какво да не съм те разбрал — обади се Джинкс. — Каза десет процента.

— Казах двайсет и пет процента, Джинкс — смигнах му така, че Мейсън да ме види и да си помисли, че ме е изненадал. — Казах една четвърт за Мейсън за това, че ще използваме колата...

— Това е друго нещо. Я кажи сега какво не му харесваш на цвета на зефира?

— Аз и зефира не харесвам — отговорих и хвърлих пакета с обяда в кошчето за смет. — Много бие на очи. Искам черен форд лимузина с двигател „Мърмори“. Като тези на ченгетата...

— Хайде, хайде, не ти ли стига, че ще се повозиш на зефир!

— И на зефира ще се возя още веднъж, колкото за тази работа. Но само за тази работа. А ти гледай да намериш черен форд лимузина с двигател „Мърмори“. И осем или девет комплекта регистрационни номера от други щати...

— Боже мой — възкликна той и поклати глава. — Не се гледа на какъв хал е, ами приказва на едро.

Не му обърнах внимание, а попитах Джинкс:

— Какво става с pistolетите?

Той посочи Мейсън:

— У него са.

— Не си искал револвер.

— Вече знаеш какво искам. Дай ги. — Той ме изглежда подозрително, после отвори най-горното чекмедже на бюрото си и извади два автоматични колта, трийсет и осемкалиброви, от синкавосива стомана и слонова кост по дръжките. Взех ги, подържах ги в ръце, огледах ги. Размахах ги нагоре-надолу, за да преценя тежестта им, после оставих единия, освободих пружината на пълнителя на другия, извадих с нокътя на палеца си патроните и ги събрах един по един в шепата си. Искях да проверя колко е стегната пружината. Върнах обратно патроните, сложих пълнителя, после проверих и другия pistolет. Пак ги огледах и двата. Нямаха грешка, точни и безупречни в съвършенството си като окръжност.

— Господи, какъв театър разиграваш? — каза Мейсън с подчертан сарказъм.

Ритнах го с всичка сила по куция крак. Той изсумтя и се преве на две, а когато се изправи, лицето му беше сгърчено от болка.

— Друг път да не ми говориш така — предупредих го аз.

— Господи, Ралф — извика Джинкс, — какво, по дяволите...

— Разбра ли? Друг път да не ми говориш така — повторих на Мейсън.

— Изчезвай — отвърна ми Мейсън. — Изчезвай. Махай се оттук. Само го изгледах.

— Колко ще ми искаш за тези пистолети?

— Махай се — изпъшка той. — Изчезвай. Оставяй пистолетите и изчезвай.

— Колко? — попитах отново.

Той ме изгледа сърдито. Накрая каза:

— Двеста долара за двата.

— Дадено. — Знаех, че е прекалено много, но не исках да споря с него. — Хайде — обърнах се към Джинкс, — да тръгваме...

— В брой — продължи Мейсън.

— Ще имам пари в брой до един час. Тогава ще се разплатим за всичко. Включително и за форда лимузина с двигател „Мъркюри“. — Направо се усещаше как щракат колелцата в главата му. — Стига си се притеснявал. Ще се върна. Знаеш го...

Той седна на стола, хвана ударения си крак и го прегърна, сякаш държеше бебе. По физиономията му личеше, че още го боли. Кимнах на Джинкс и двамата излязохме от канцеларията му, отидохме отзад на паркинга и се качихме на зефира.

— Господи, Ралф — каза Джинкс, като излизахме с колата към улицата, — не биваше да го правиш. Та той е куц...

— Още една причина да внимава какви ми ги приказва.

Направихме завой към улицата и се включихме в потока на движение.

— Да, но той много ни помага...

— Ако той не ни помагаше, друг щеше да се намери. Единственото, от което имаме нужда, е пари. Боже мой, та погледни Карпис, Дилинджър. Пирпойнт и останалите. Ако събереш акъла на всичките заедно, няма да ти стигне, за да завършиш и началното училище. Как, по дяволите, си мислиш, че се справят? С пари, ето как. Трябва им тип като Мейсън — купуват го. Трябва им ченге или шериф — купуват го. Отговорът е един — пари...

Пътувахме към центъра сред потока от коли.

— И все пак няма защо да се хвърлят пари на вятъра. Ти имаше един трийсет и осемкалибров револвер. Защо ти беше втори пистолет?

— попита Джинкс.

— Не ща револвер, казах ти. Не ги обичам. Затова поисках автоматични пистолети. Мейсън откъде ги е взел? Чисто нови са...

— Той всичко може да ти намери, всякакво оръжие. Пистолети, пушки, автомати, газови маски за сълзлив газ...

— Как? Да се занимаваш с такива работи е по-опасно, отколкото да си играеш с динамит.

— Не и в неговия случай. Зет му отговаря за полицейската охрана на стоманолеярния завод. В завода има цели складове, пълни с такива играчки. Както във всички големи заводи наоколо.

— Хич не е лошо.

— Особено пък за нашия дребосък. — Джинкс зави към паркинга зад големия магазин за хранителни стоки „Номер едно“ и попита: — Накъде?

— Накъдето искаш. — Часовникът на арматурното табло на зефира показваше девет и пет. — Ти ли свери часовника?

— Точно в осем и половина — отговори той и спря лимузината на едно от очертаните места за паркиране. От двете ни страни имаше доста други коли. — Трябва да се появи всеки миг, ако си направил сметката правилно.

— Освен ако машината за миене на бутилки не се е развалила отново.

— Какво?

— Шегувам се — отвърнах му аз. — Взе ли лепенки?

— Да. — Той извади от джоба си две ролки и ми ги показа. Беше лейкопласт, бял, широк пет сантиметра. — Ами превръзките?

— Взел съм всичко. Също и маските. — Откопчах сакото си и го разгърнах, за да види маските, захванати с безопасна игла за ризата ми. Бяха смешни маски, каквито носят децата на празника Хелуин. Откопчах едната и му я подадох. На бузите имаше мацната черна боя, а под носа — дълги щръкнали мустаци. Другата, тази за мен, изобразяваше физиономия на мома — алени бузи, начернени мигли, голяма уста. Джинкс взе своята, без да каже нищо, и я скри под сакото си.

— Холидей ги е купила от някаква сергия — казах аз.

— Май доста е накупила. Страхотна идея, а?

— Ами да...

— Ще побъркаме ченгетата с тия маски. Няколко хубави удара и поемаме на запад.

Той ме смушка и аз се огледах. Фургонът на млекаря се приближаваше към бетонния парапет, който ограждаше задния вход на магазина, встрани от рампата за разтоварване.

— Този ли е? — попита Джинкс.

— Този е.

Джинкс се наведе напред, за да погледне през мен към млекаря. Джо беше, той самият. Вече беше излязъл от фургона и пълнеше дървената каса с бутилки мляко.

— Сигурен ли си, че ще можеш да се справиш с него сам? — попита Джинкс.

— Сигурен съм.

Някакъв младеж в сива престилка като на общ работник от магазина излезе от задната врата с голям панер и отиде до фургона.

— Здравсти, Джо... — каза той.

— Здравсти, Малкия...

Малкия се покатери на фургона и започна да пълни панера с пакети масло, сирене, картони яйца, като в същото време приказваше с Джо за някакъв отбор по хоккей на лед или нещо такова. Не чувах добре какво си приказват. Скоро напълни панера и се прибра в магазина. Джо го последва, повлякъл касата с бутилки мляко, вързана с въже през дръжката.

— Ясно ли е всичко? — попитах Джинкс.

— Цяла нощ съм го преговарял. Следвам те до супермаркета на Хартфорд. Обръщам колата и я паркирам отвън. Влизам и чакам пред хладилника, докато всичко се изясни.

— Точно така. — Отворих вратата и излязох.

— Стискам ти палци — рече той.

— Остави тая работа за друг път.

Той запали двигателя и излезе на заден ход, за да обърне колата към улицата. Тръгнах нехайно към фургона. Някаква дебела повлекана се показа от задната врата на магазина — ядеше бонбони и мъкнеше натъпкана до скъсване торба с продукти. Когато подмина, скочих във фургона и се свих зад предната седалка. Извадих пистолетите от джобовете на самото си и ги оставих на пода. После свалих шапката и самото си, свих ги и ги сложих в ъгъла под седалката. Прибрах единия

пистолет в левия си заден джоб, а втория задържах в дясната си ръка и тогава видях, че Джо се появява откъм магазина и влачи празната дървена каса. Дойде до фургона, вдигна касата и я метна над предната седалка, тя прелетя над главата ми и падна в задната част. Джо влезе вътре и тъкмо се канеше да се прехвърли над седалката, когато ме забеляза.

— Ела тук — му казах.

Лицето ми беше на половин метър от неговото. Той се уплаши. Отвори уста — бях сигурен, че ще се развика; силно замахнах с пистолета и ударът на цевта попадна точно над ухото му. Чу се звук като от смачкан пъпеш, бликна кръв. Той политна напред, подхванах го с лявата ръка, прехвърлих го през седалката отзад, за да не се вижда, но преди всичко гледах да не изцапам бялата куртка с кръв и да му я съблека по-бързо. В задната част на тясната камионетка се получи голяма бъркотия. Опитах се да му сваля куртката, а от рафтовете изпопадаха бутилки мляко, пакети масло и сирене, вдигна се такъв шум, че всеки миг очаквах някой да надникне, за да разбере какво става. Най-сетне успях да я съблека, ударих го още веднъж по главата, този път отгоре, и имах всички основания да смятам, че още дълго време няма да помръдне. Преоблякох се в неговата куртка, сложих си неговото кепе, което ме стягаше малко, седнах зад волана на фургона и го подкарах към улицата. С крайчеца на окото си видях, че Джинкс минава зад мен.

На ъгъла завих и подкарах към „Хартфордс“, спрях на самия край на алеята за колите, така че между тротоара и фургона да остане място за Джинкс да паркира и зефирът в никакъв случай да не се окаже заклещен от други коли, когато дойде време да изчезва. Изключих двигателя и останах да наблюдавам Джинкс, който зави към мен и на заден ход вкара колата на мястото, което му бях оставил. После излезе и отиде до служебния вход на супермаркета. Промъкнах се в задната част на фургона и започнах да пълня дървената каса с бутилки мляко. Кръвта на Джо течеше като от заклан шопар. Да не повярваш, че един старец има толкова кръв. Стичаше се по малко улейче в средата на металния под, та взех едно стограмово пакетче масло, за да ѝ препреча пътя. Прехвърлих се над тялото на Джо, после прескочих седалката и влязох в магазина, повлякъл касата след себе си. Никой не ми обърна внимание. Отворих вратата на хладилника и

занареждах вътре бутилките, а Джинкс дойде при мен и отвори другата врата, като че ли беше купувач.

— Отпред всичко е наред — каза той.

— Давай тогава.

Затворих вратата на хладилника, избутах празната каса настрани, към рафтовете с тестени закуски, и тръгнах нагоре по стълбата към канцеларията. Хвърлих поглед наляво. В залата имаше десетина клиенти — отвисоко магазинът изглеждаше като цветно рекламно изображение на стандартния американски супермаркет. Най-горе стълбището образуваше тясна площадка, там направих знак на Джинкс, наведохме се и надянахме маските. После отворих вратата на канцеларията, извадих пистолета и влязох вътре. Хартфорд седеше зад бюрото до вратата и редеше купчинки от чекове, монети и банкноти, а зад съседното бюро седеше жена с гръб към мен.

Хартфорд вдигна поглед, когато чу вратата да се отваря. Понечи да каже нещо, но видя пистолета в ръката ми и Джинкс зад мен, и устата му се затвори.

— Сложи си ръцете на тила — му казах.

Той се поизправи, както беше седнал, и вдигна ръце на тила си. В този момент се обърна жената, като завъртя цялото си тяло, и видях, че на бюрото ѝ има секретарска телефонна уредба.

— Излез оттам и легни на пода — наредих ѝ аз.

Тя се надигна бавно и застана до бюрото си, а на лицето ѝ се изписа колебание. Не изглеждаше ни най-малко уплашена.

— Лягай — повторих и чух зад себе си звука от отвиване на лепенка. Тя също го чу — по лицето ѝ пробягна двоумение, но аз вдигнах пистолета и тя седна на пода. Извадих две дамски превръзки от джоба си и ги подадох на Джинкс.

— Лягай долу — заповяда ѝ той и я бутна на земята. Прегъна на две превръзките, натъпка ги в устата ѝ и здраво я пристегна с лепенките.

Хартфорд обърна глава, за да го погледа как се справя, а после се изви към мен:

— Много си ми хубавичка, моме.

Наредих му:

— Лягай до нея.

Той стана от стола и легна на пода до жената, а Джинкс се зае да го обработва. След като запуши устата му с превръзки и лепенки, Джинкс го хвана за глезените и ги стегна с лепенки за китките.

— Е, сега ти си ми хубавичък — подиграх му се аз, сложих пистолета в джоба си и обрах всичките банкноти и чекове, които се виждаха наоколо, напъхах ги под ризата си, а монетите дори и не погледнах. После двамата с Джинкс излязохме, свалихме маските и тръгнахме по стълбите. В залата търговията си вървеше както обикновено...

Слязохме долу и напуснахме супермаркета. Взех си сгънатото сако и шапката от фургона на млекаря и щом влязох в зефира, Джинкс отпусна съединителя и колата потегли.

— По дяволите, ти си знаел какво приказваш — рече Джинкс тихо. — Сигурно сме свили едно двайсет бона...

— Едва ли. Но като за начало не е зле.

Бяха шест хиляди сто четиресет и два долара и очите на Мейсън щяха да изхвъркнат.

— Боже господи — възкликна той, — обрала сте зеленчуковата борса!

— Какво ти пука? — го попитах.

— Какво ми пука ли? — Той се обърна към Джинкс с помръкнало лице. — Поне ти не биваше да го правиш, глупак неден.

— Няма какво толкова да викаш — отговори му Джинкс тихо. — Не беше зеленчуковата борса.

Мейсън го изгледа сърдито, все още недоумяващ, после изведнъж се пресегна и взе няколко чека, които бях наредил на купчинка до банкнотите. Разгледа ги — бяха само два-три и устните му затрепериха сърдито.

— „Хартфордс“! „Хартфордс“! — извика той. — Все е същото. Дори по-лошо. На същата улица. Защо не ми казахте къде отивате?

— Много съжалявам, драги. Най-искрено. Твоето безпокойство много ме наскърбява. С удоволствие щях да ти кажа какво съм си наумил, само дето и през ум не ми мина, че това може да ти влиза в работата, дяволите да те вземат.

Тънкият вой на сирена откъм улицата стигна до ушите ни и Мейсън подскочи, сякаш му бяха пъхнали нагорещена медна жица в задника.

— Глупак неден! — повтори той на Джинкс. — Да оберете магазин в нашия район.

Звукът на сирената, който ставаше все по-висок и по-пронизителен, изпълни канцеларията с кратката си заплаха, докато полицейската кола профуча край сервиза. През отворената врата видях Нелс да притичва към улицата.

— Няма защо да се косиш, Мейсън. — Взех една шепа банкноти. — Една четвърт от шест хиляди сто четиресет и два долара е хиляда петстотин трийсет и пет долара. Двеста за пистолетите — стават хиляда седемстотин трийсет и пет. С хилядарката, която ти дължи Холидей, стават точно две хиляди седемстотин трийсет и пет.

— Един момент — обади се Джинкс. — Ами моят дял?

— Ще стигнем и дотам.

— Ще стигнеш, ама много късно...

— Господи! — извика Мейсън. — Трябва ли да стоим тук с всичките тези пари на открито и да спорим? Всеки миг може да нахълта някой. Нека да отидем отзад, където зареждам акумулаторите...

— Стига си се косил — му казах. — Ако влезе някой, толкова ползе за него...

Очите му пламтяха, а устните му бяха побелели.

— Тогава бързо си ги поделете, пръждосвайте се оттук и повече не искам да ви виждам. Ти си побъркан, дяволите да те вземат, побъркан си и не искам да имам нищо общо с теб. Ако знаех с какво се захващам...

— Мен не ме засяга дали Холидей дължи хиляда долара — прекъсна го Джинкс. — Отдели неговите хиляда седемстотин трийсет и пет, а останалото да си разделим. Излиза четири хиляди четиристотин и седем долара. Взимам две хиляди...

Хвърлих парите на бюрото и го изгледах.

— Раздели ги.

— Готово... — рече той, отиде до бюрото и започна да брои банкнотите.

Нелс влезе в канцеларията, но спря стъписан и се вторачи в парите.

— Това ли е станало в „Хартфордс“?

— Това е едно от нещата, които станаха — отговорих му аз. — Може би по-важно е, че ще намерят труп във фургона на млекаря зад супермаркета. Трупът е на шофьора на фургона. Наложил се да го удари няколко пъти. Беше стар човек. Сигурно съм го убил.

Мейсън не каза нищо — от притеснение вече не можеше да реагира, само хапеше горната си устна. Но Нелс също се обезпокои и погледна към зефира през вратата на канцеларията.

— Няма защо да се стряскаш — му казах. — Всичко е наред.

— Значи сега имаме и убийство — промълви бавно Мейсън.

— Много е вероятно — потвърдих предположението му.

Джинкс се обърна с по един куп банкноти във всяка ръка.

— Ето, оправяй старите си дългове.

Отброих хиляда долара и ги подадох на Мейсън, но той не прояви желание да ги поеме. Казах му:

— Хайде, твои са.

— След час тук ще почернее от ченгета — продума той, съвсем излязъл от релси, направо да го съжалиш. — Ще обърнат всичко с главата надолу.

Вдигнах парите почти до брадичката му.

— Останалите са на бюрото ти. Взимай ги...

Най-сетне ги взе.

— Има още две незначителни подробности, за които трябва да се погрижиш. Върху задната седалка на зефира ще намериш куртката на млекаря, шапката му и две маски. Най-добре е да ги изгориш. Ако бях на твоё място, щях да се отърва и от тия чекове...

— Боже господи — простена той.

Кимнах на Джинкс и двамата с него излязохме, поспряхме се за миг на тротоара и хвърлихме поглед към растящото безредие пред „Хартфордс“. От всички посоки се стичаха хора, иззад ъгъла се разнесе воят на още една сирена, която все още беше на няколко пресечки отук, но скоро стигна до нас — оказа се линейка.

— Наистина ли мислиш, че си убил оня човек? — попита ме Джинкс.

— Сигурно — отвърнах. — Черепът на един дядка не е кой знае колко здрав.

Когато се върнах в квартирата, Холидей още не беше станала. Лежеше, но не спеше. Просната бе по гръб, с ръце под главата, и щом приближих вратата на спалнята, се понадигна, изви се и отметна чаршафа, за да се видят гърдите ѝ, а когато отидох още по-близо, забелязах, че току-що се е гримирала. Усмиваше се, мълчеше и ме подмамваше с премрежения си поглед.

— Браво, точно така — трябва да изглеждаш съблазнителна — рекох. — Току-що платих хиляда долара за теб.

— Значи нямам нищо за връщане, а?

— На някои хора. — Разкопчах ризата си и извадих банкнотите, които бях скрил от Джинкс и Мейсън. Бяха към дваисет долара, не повече.

— Само това ли ти остана?

— Ти подиграваш ли се? — Извадих останалите пари от джоба си и ѝ ги показах. — Аз се трепя като вол с едничката мисъл, че когато един мъж се върне капнал от умора, вкъщи ще го чака поне нещо топло.

Тя се засмя, изрита чаршафа и извърна голото си тяло към мен.

— Ето ти нещо топло.

Надявам се, че един ден ще мога да гледам подобна картина, без да чувам прекрасна музика, това си помислих, докато тъпчех парите обратно в джобовете на панталона си.

— Причуло ти се е — отвърнах ѝ аз, свалих самото си и се мушнах в леглото с дрехите. — Не съм казвал, че съм капнал от умора.

VI

Стоях в кухнята, сърбах топло кафе, вслушвах се в шума на хидравличното устройство на екскаватора в долния край на улицата и разправях на Холидей какъв паникьор и страхливец е Мейсън — направо се чудех как може такъв нервен и мекушав човек да се захване с работа извън закона — когато на входната врата се почука — рязко и нетърпеливо. Холидей ме погледна стреснато, а и моето сърце прескочи един-два удара.

— Остани тук — казах на Холидей и влязох от кухнята във всекидневната. Чуването се повтори — силно, кошмарно силно. Направих още няколко стъпки към вратата и извадих пистолета от задния си джоб. Попитах:

— Кой е?

— Аз съм, Ралф... Мейсън. Отвори ми да вляза.

Беше гласът на Мейсън, без съмнение неговият глас. Озадачих се какво може да търси той тук, но прибрах пистолета в задния си джоб, отключих вратата, отворих я и в същия миг като на кино двама мъже се спуснаха към мен. Опитах се да затворя и да извадя пистолета си, но преди да направя каквото и да било, те ме блъснаха с рамене, събориха ме на земята, избутаха ме в стаята и се намъкнаха след мен. Бяха яки типове, средни на ръст, единият малко по-едър от другия, но и двамата с пистолети. От километър личеше, че са ченгета.

— Горے ръцете — ми изкомандва по-ниският.

Изправих се и вдигнах ръце. Второто ченге, по-едрият тип, мина зад мен, дръпна пистолета от задния ми джоб и едва тогава Мейсън, който очевидно беше наблюдавал всичко от коридора, влезе в стаята, но остана в дъното и се облегна на тапицираната каса на вратата.

Наругах го:

— Мръсен предател...

— Млъквай — ми заповяда по-ниският и се обърна към Мейсън:
— След като си влязъл, затвори вратата. — Рийс, намери мадамата — нареди той после.

— Тук няма никаква мадама — побързах да го излъжа.

— Ти ще ми кажеш... — Той махна на Рийс да се заеме с работата си. — Знаем какви сте ги свършили. Пипнахме и оня, другия нехранимайко.

— Мръсен предател — повторих на Мейсън.

— Абе ние здравата го натиснахме. — По-ниският се опита да ме заблуди, но аз веднага го усетих.

— Знам аз кой кого е натискал.

— Млъквай — повтори ми той.

— Двуличен мръсен предател — продължих да ругая Мейсън.

— Затваряй си устата! — изкрещя ченгето.

От кухнята се чу шум като от боричкане, Холидей се разписка, изкрещя нещо неразбираемо, а после Рийс я довлече в стаята, като я държеше за рамото. Още беше боса, само по кимоно, с разярена физиономия.

— Тая е същинска дива котка — каза Рийс.

Неочаквано Холидей се отскубна от него, хвърли се срещу Мейсън и замахна към лицето му, свила пръсти както граблива птица ноктите.

— Казах аз, тая е същинска дива котка.

— Я стига... — изръмжа по-ниският към Холидей. — Дръж се прилично.

— Душичката й ще извадя — заплаши Мейсън.

Холидей отново замахна към него и този път одра бузата му — появиха се три къси червени ивици. Мейсън измъкна нож, пружината му щракна, острието блесна злоецо, той замахна, но по-ниското ченге го цапна по брадичката с цевта на пистолета си — бърз, рязък удар отдолу, нанесен не със злоба, а просто от раздражение. Мейсън примигна и прокара ръка по лицето си, за да провери дали е потекла кръв.

— Накарай я да седне — посъветва Рийс по-ниското ченге.

— Казах аз, че тая е същинска дива котка.

А аз си мислех колко хубаво би било да завра оная ацетиленова горелка в гърлото на Мейсън и да прогоря в главата му такава дупка, че като го ритна, стъпалото ми да потъне в нея.

— Прибирай ножа и изчезвай. — По-ниският реши да се отърве от Мейсън. — Хайде, изпарявай се.

Мейсън прибра острието на ножа, избърса лице с ръкава на самото си, обърна се, отвори вратата и излезе. По-ниският се пресегна и блъсна вратата още веднъж, за да е сигурен, че се е затворила, и после се върна при мен.

— И аз не го обичам много-много, но едно му признавам — широка душа е. Знаеш ли какво е направил, преди да дойде тук? Взел е всичките две хиляди и седемстотин долара, които си му дал, и ги е прибавил към събраното...

— Май че той не знае за старицата — каза Рийс.

— Не знаеш ли? Не си ли разбрал за старицата? — попита ме по-ниският. — Болна е от туберкулоза.

— Каква старица?

— Тази, чийто мъж си претрепал във фургона, който разнася мляко — каза той е кротък тон. — Болна е от туберкулоза. Ще я изпратим в Аризона...

— Искаш да кажеш, че Мейсън ще я изпрати — обади се Рийс.

— Е, той не поема сам всичките разноси — каза другото ченге. — И ние ще добавим по нещичко. За колко време ще стигнат неговите две хиляди и седемстотин долара? Тя ще има нужда от лекари, от медицински сестри вероятно в продължение на години, а къде ще живее и какво ще яде? Необходими са не по-малко от шест-седем бона.

Мъглата, обхванала повърхността на съзнанието ми, се разкъса и въпросите за това откъде може да са научили подробностите и защо вече събират подписка за старата жена — вдовица едва от един час, намериха отговор: беше изнудване — сръчно и изпипано, работа на професионалисти. Стомахът ми се сгърчи в кървав спазъм, защото ченге, което те изнудва, веднага ще ти тегли куршума, след като веднъж докопа парите. Убит при опит да бъде задържан, така пише в докладите им — номерът е винаги един и същ и не се променя, защото е абсолютно свършен, няма грешка.

— Май трябва да тръгваме към управлението — каза по-ниското ченге. — Трябва ли да им сложим белезници според теб, а, Рийс?

— Мен ако питаш, не се налага. Той е чист...

— И аз съм чиста — заяви Холидей, изправи се рязко и разтвори с две ръце кимоното, за да покаже, че отдолу няма нищо. Седемте града на Сибола му подействаха като удар в лицето, той изсумтя

тихичко, почти като дете, прикова поглед, застана като хипнотизиран и съвсем се забрави...

— Вече можеш да си свалиш ръцете. — Благоволи да ми разреши по-ниското ченге и прибра пистолета в кобура отзад на хълбока си, като разигра цяла церемония — подържа го в дланта си, погледна го, после погледна мен, сви устни, сякаш преценяваше риска, и накрая го пхна в кобура.

Отпуснах ръце.

Рийс най-сетне се съвзе и каза на Холидей:

— Щом ще тръгваме към управлението, да ти помогна да се облечеш, а?

— Щом трябва. — Тя пусна краищата на кимоното, но го остави разтворено, с незавързан, увиснал колан, мина покрай мен и ми смигна лукаво, а тъпият шопар се изниза подир нея.

— И аз трябва да се облека — подхвърлих на другото ченге. Не че ревнувах, ами просто исках да си взема сакото. Беше метнато в единия край на леглото. Всичките пари бяха в джобовете му. Това ми трябваше — парите. Не исках да ги намери този питекантропус еректус. Не че ревнувах.

— ... Един по един, един по един — дочух, че ми отговаря по-ниското ченге.

— Съжалявам за старицата — произнесох гласно, а си мислех: Щом види сакото, ще го опипа, за да провери дали няма пистолет; ще намери парите и това съвсем ще ги улесни; ще си ги вземат, нас ще ни приберат, а после мога да ги обвинявам до посиняване, кой ще ми повярва...

— Болна е от туберкулоза.

— Разбрах! Трябва да отиде в Аризона. — Мъчех се да си спомня дали Холидей беше изритала чаршафите така, че да покрие сакото.

— ... страхотно място е това Аризона. Особено ако не си болен от туберкулоза. И на мен ми се ходи там някой ден. Но засега никакво пътуване. Оттук всеки ден-два или три автобуса тръгват за Аризона.

— Знам — отговорих. Рийс може и да не забележи сакото, ако поне част от него е скрита под чаршафа. Някакво си сако е последното нещо на света, което би трябвало да го интересува в такъв момент. Но аз трябва да избързам, трябва да взема сакото пръв. Намери ли той

парите, приберат ли ни след това, загубени сме, нищо не може да спаси вратовете ни от въжето. Ако успее да взема самото пръв и им платя да ни оставят, те пак може да ни убият, но все има някакъв шанс тези приказки за автобуси към Аризона да не са измама, а пък дори да не е така, много повече неща могат да се случат в тази стая, където само две ченгета имат пистолети, отколкото в предварителен затвор със стоманени решетки, или в специален затвор за осъдени на смърт, но пак със стоманени решетки, където сто ченгета ще държат сто пистолета...

— Имате ли нещо против и аз да внеса известна сума за старицата?

— Не е нужно. Ще минем и без теб...

— Но аз имам желание. Знам какво е да боледуваш от туберкулоза. И майка ми страдаше навремето. Така или иначе, ще трябва да предам парите. По-добре да ги вземе старата жена, вместо да ги връщам на супермаркета. Тя има много по-голяма нужда...

— За това спор няма. Ами добре, да речем, че ще стане. Колко имаш предвид?

— Мога да събера хиляда и четиристотин...

Това го изненада. Той вдигна глава — дясната страна на устата му беше увиснала надолу.

— Нахалството ти си го бива! Взел си шест бона, нали? Хиляда и четиристотин долара...

— Толкова останаха. Мейсън взе две хиляди и седемстотин, другият също получи два бона. Ето ги четири и отгоре дотук. Останаха хиляда и четиристотин. Това е първата работа, с която се захванахме тука; минавахме само на път за Аризона. Боже мой, та ще се стискаме ли аз за неколкостотин долара? Разбирам какъв шанс ни давате и съм ви признателен. Но това е всичко, което имаме — хиляда и четиристотин долара.

— Добре де, добре. Къде са парите?

— В другата стая, в джоба на самото ми.

— А къде ти е самото?

— На края на леглото. Може да е скрито под чаршафа. Ще го донеса.

Той направи няколко стъпки към вратата на спалнята и през цялото време не откъсваше поглед от мен.

— Хей, Рийс, Рийс... — Намери сакото на нашия човек. На края на леглото е...

Очите му не ме изпускаха, изразът на лицето му беше празен; след малко сакото ми полетя през вратата, приземи се в краката му и пистолетът издрънча на пода. Той погледна сърдито към спалнята, взе сакото, извади пистолета и го сложи в собствения си джоб. После намери парите, хвърли сакото ми на пода и го срита към кушетката.

Обадих се:

— Ще ни потрябва една стотачка, та да стигнем до Аризона.

Все едно че нищо не бях казал. Сложи парите в другия си джоб и пак погледна през вратата на спалнята.

— Хей, Рийс, доведи мадамата тука...

Това ме изплаши. Кървавият спазъм отново сви стомаха ми. Ако имаха намерение да ни оставят на мира, защо трябваше да водят Холидей тук? Щеше да ни арестува, мръсникът, ето това щеше да направи. Е, добре, жалък негоднико, обещах си наум, ще проглуша света за тези пари, пък ако ще никой да не ме слуша, пък ако ще да ме обработваш...

Рийс и Холидей излязоха от спалнята. Тя беше облечена в жакет и пола от туид, а в ръка носеше шапка и едната си обувка.

— Имате ли нещо против да се дооблека?

— Защо ти е да се обличаш? — попита по-ниското ченге. — Никъде няма да ходите...

— Няма ли да ги отведем в управлението? — попита Рийс.

— Така е по-добре...

— Ами тогава да ѝ помогна да се съблече...

По-ниският го изгледа нравоучително и каза на Холидей:

— Застани ей там, до него.

Холидей се поколеба и Рийс ѝ направи знак с пистолета, който все още държеше в ръка:

— Нали чу какво ти говорят. Застани там...

Помислих си: Това е — в крайна сметка няма да ни арестуват, ще ни убият тук. Холидей дойде до мен и аз се отдръпнах съвсем мъничко назад, така че тя да остане между мен и пистолета, очите ми не се откъсваха от ръката на Рийс. Фокусирах погледа си в показалеца му, извит около спусъка, извърнах се на една страна, наклоних глава в обратната посока, така че целта му да стане колкото е възможно по-

малка, и се приготвих щом изстреля първия куршум, да се хвърля към по-ниския...

— Слушайте ме сега — казваше в този миг по-ниският, — напускате града с различни автобуси. Повтарям: с различни автобуси. И да не сте се върнали...

— Не се тревожете. С различни автобуси — обади се Холидей като ехо. — Не се тревожете. Няма да се върнем...

— Хайде... — рече ниският на Рийс и тръгна да излиза.

Не можех да повярвам, но беше така — Рийс последва по-ниското ченге към вратата на коридора.

— Моля ви, господине — чух гласа си, — може ли да ми върнете пистолетите?

Спряха се и двамата, по-ниското ченге погледна Рийс, а той сви рамене. По-ниският извади моя пистолет от джоба си, издърпа пълнителя и изхвърли патрона от цевта. После метна пистолета върху кушетката, Рийс му подаде другия и той повтори процедурата. После двамата излязоха, без да кажат нищо, и затвориха вратата след себе си.

Още не можех да повярвам; бяха си отишли, но усещането за страх още витаеше из стаята като бетонен облак. Сякаш в лош сън си избягал от великан с десет ръце — свил си се зад някой ъгъл и си се отървал, но знаеш, че всеки миг той ще се пресегне над някоя от къщите и ще те сграбчи. Стоях така и изведнъж чух собственото си дишане, вдигнах глава към Холидей и видях, че ме наблюдава. Седнах, но нямах сили да прибера краката си и цялата им тежест се събираше в петите. Казах:

— И за един милион долара не бих искал това да се повтори, та дори за десет милиона.

— Можеше да бъде и по-зле.

— Не можеше.

— Не беше чак толкова зле...

— Да, не беше, но само за такива, които нямат ум в главата си. Теб, ако питат, не беше толкова зле. За теб беше много приятно да се показваш пред онази свиня. Щом можеш да се покажеш пред някого, ти си прекарваш много приятно...

— Ревнуваш, това е всичко...

— Глупости.

— За нищо друго ли не можеш да мислиш? За теб няма ли значение, че се отървахме така невероятно, няма ли значение, че ще се измъкнем от този град спокойно и безнаказано — изглежда, теб такива неща не те интересуват. Единственото, което те занимава, е, че съм се показала пред онова ченге. Защо не признаеш, че имахме голям късмет и всичко ни се размина?

— Аз мисля за всичко. — Най-сетне успях да прегъна краката си. Изправих се, взех самото си от пода и пистолетите от кушетката и влязох в спалнята. Облякох самото, изпод купа дамско бельо в чекмеджето на скрина извадих два пълнителя от запасите, сложих по един във всеки пистолет и вкарах по един патрон във всяка цев, за да са готови за стрелба. Пуснах ги в джобовете си, сложих шапката си и тръгнах да излизам. Холидей стоеше на вратата и ме гледаше.

— Къде отиваш?

— Ще се върна до един час.

— Забрави това, дето си го намислил! — каза тя твърдо и ми препречи пътя. — Ако се захванеш сега с Мейсън, спукана ни е работата. Не се занимавай с него...

— Изобщо не съм си помислял за него.

— А за какво мислеше? Виж какво — бързо подхвана тя, — Джинкс разполага с пари. Ако са го хванали, да се оправя сам.

— И за Джинкс не съм мислил. Нямаме пукната пара. Трябват ни пари, за да се махнем.

— Не. Много е рисковано. Все пак ми останаха малко пари, достатъчно са. Достатъчно, за да напуснем града.

— Колко имаш?

— Към двайсетина долара.

— Докъде ще стигнем с тях?

— Стигат...

— Махни се от пътя ми.

Тя ме хвана с две ръце и ме разтърси.

— Ти луд ли си? Трябва да се махнем оттук. Всеки миг могат да ни обвинят в убийство. Не бива непрекъснато да разчитаме на късмета си...

— Стига си ме дърпала...

Тя спря да ме дърпа, но продължи да ме стиска за раменете.

— Ще се справят с нас за една минута... — каза тя тихо с пресипнало гърло и в крайчеца на устата ѝ се показва слюнка.

Казах ѝ:

— Ти не си онази мадама с автомата, която видях вчера. Трябва да е била някоя друга. Била е друга мадама...

— Някой трябва да те вразуми, аматьор такъв, хапльо.

Фраснах ѝ един в стомаха, тя се удари в касата на вратата. Политна, падна и заблъска по пода с юмруци, разхълца се, разциври се.

Наведох се над нея и казах:

— Млъкни и си отваряй ушите. Млъкни, чуваш ли! Слушай какво ти говоря.

След малко спря да блъска по пода и вече щеше да вдигне глава, но преди да ме погледне, на вратата се потропа. Така се стреснах, че за миг останах като парализиран. Холидей се бе понадигнала, бе подвила крака под себе си и от нея се разнасяше дъх на страх, остър и възбуждащ като мириса на канела. Изправих се внимателно и отидох до вратата, като извадих единия пистолет от джоба си. Отново се почука и едва сега осъзнах, че всъщност беше леко барабанене с пръсти, нетърпеливо, но не властно и това наистина малко ме поуспокои; съобразих, че онези негодници не биха се върнали така кротко, не биха потропвали по вратата с един пръст, а звукът беше точно такъв... и отворих, като се прикрих веднага, за да не рискувам — този път да не се проявя като хапльо; пистолетът ми беше готов, пръстът ми бе обхванал спусъка с такова напрежение, че от цевта можеше да изригне огън дори от силата на пулса ми.

Беше Джинкс. Блъснах вратата с рамо. Забелязах, че е кисел, а очите му святкаха сърдито.

— Мейсън ни е натопил, мръсникът му с мръсник, Мейсън беше.

— Да те вземат дяволите, Джинкс, знаем кой ни е натопил — каза Холидей с разтреперан глас и тръгна към него. — Ако имаш да си разчистваш сметки с Мейсън, оправяй си ги сам и не се опитвай да въвличаш и Ралф в тази работа. Едвам се отървахме и няма да ти позволя да провалиш всичко.

— Кой се опитва да проваля нещо? — кипна той. — За бога, дошъл съм тука, за да ви направя услуга, а ти още от вратата си готова да ме изядеш с парцалите. Дошъл съм, за да ви предупредя за ченгетата, а ти се нахвърляш върху мен.

— Изпаднала е в истерия — осведомих го аз и се обърнах към нея: — Остави го на мира.

— Някой ден отново ще поема подобен риск, за да ти направя друг вид услуга — каза ѝ той, а на мен обясни: — Бях от другата страна на улицата, където са старите коли за продан. Видях го да излиза. Сбъркан, сакат мръсник. Ако имах пистолет, щях да го застрелям, както седеше в полицейската кола...

— Ако искаш да се разправяш с Мейсън, сам си разчиствай сметките. — Холидей се намеси отново. — Не се опитвай да въвличаш и Ралф. Ние трябва да се махнем оттук, трябва бързо да се махнем. И то без теб. Ти няма да дойдеш с нас. Заминавай в друга посока, чуваш ли...

Джинкс я изгледа за миг, после намръщен се обърна към мен. Попита ме:

— Какво ѝ става?

— Нали ти казах. Изпаднала е в истерия.

— Трябва да се махнем от града — пак се обади тя. — Казаха ни да се махнем от града.

— Джинкс, можеш ли да повярваш, че това е същата мадама, която познавахме вчера...

— Няма начин...

— Гледаш ли? — обърнах се към Холидей. — Успокой се за малко, ако обичаш. Не се притеснявай. Поемам нещата в свои ръце. Остави ме да се справя.

— Ти добре се справи дотук. Хапльо такъв.

— Моля ти се...

— Тоя сбъркан сакат мръсник изобщо не ме предупреди, че идват тайните ченгета. Най-спокойно ги остави да дойдат и да ме спипат. Вдигам глава и ето ги — пред мене.

— Много добре знам какво ти е. И нас ни оскубаха.

— Мен не са ме оскубали. Тогава не знаех, че са дошли да ме изнудват. Ония две ченгета не ги познавам и мислех, че са дошли да ме окошарят. Не знаех, че е изнудване. Нямаше да се ядосам толкова заради едно изнудване. То...

Прекъснах го.

— Чакай малко. Какво искаш да кажеш... не те били оскубали? Значи ли, че не си им платил?

— Не разбрах, че е изнудване. Мислех, че ще ме арестуват.

Холидей вдигна поглед към мен, а аз сведох очи към нея. И двамата си мислехме за едно и също — щом не е платил на ченгетата, значи парите са още у него.

Попитах го:

— Ами тогава как се отърва?

— Те изобщо не ме хванаха. Работя си в магазина, те идват откъм служебния вход и питат къде е Джинкс Рейнър. Казвам им, че е отпред, те отиват към предната страна, а аз свивам в задната уличка. Мислех, че ще ме арестуват. Не разбрах, че е изнудване, докато не видях Рийс и инспекторът да излизат отгук без вас. Тогава загреях.

— Инспектор ли? Тоя, по-ниският, инспектор ли е?

— Да. Инспектор Уебър.

Тъй, тъй — си помислих. Пригответи си голямата кошница, инспекторе. Пригответи си най-голямата кошница.

— Значи парите са все още у теб? — попита Холидей.

— Естествено. У мен са. Два бона. Ей ги. — Той потупа десния джоб на панталона си.

— Това е чудесно — възкликна Холидей и аз разбрах, че според нея сега можем да напуснем града и че няма да е необходимо да предприемаме друг обир.

— Това е чудесно — казах аз, като си мислех за нещо съвсем различно.

— По-скоро бих дал половината пари на тия типове, за да остана тук, отколкото да задържа всичките и да се махна. Тъкмо ми беше потръгнало в този град.

Ти изобщо не знаеш колко ти е потръгнало в този град, това ми се прииска да му кажа.

— Защо да не ти потръгне и на друго място — обади се Холидей.

— Можем да се срещнем някъде. Денвър. Далас. Канзас Сити.

— Виж я ти нея — иска да се среща с тебе. Отново си й станал симпатичен.

— Млъкни най-сетне, хапльо такъв, аматьор.

— Може и да не съм такъв хапльо и аматьор, какъвто ме смяташ. Току-виж, съм те изненадал — отвърнах на Холидей. — Може да не се наложи да напускаш града — подхвърлих на Джинкс. — Има възможност да те уредя.

— Гледай кой е седнал да говори за уреждане.

— Моля те.

— Много си бил важен. Маестро. Той знаел всичко по въпроса как да се оправяш с ченгетата. Да. Само да го беше видял как се оправя с тях. — Истериичната криза бе започнала да преминава. От друга страна, Холидей започваше да се настървява наново. Беше уверена, че ще успее да се облажи с част от двете хилядарки на Джинкс, и вече се чувстваше по-добре. — Има вероятност не той, а аз да те уредя. Накарай го да ти разкаже как успя да уреди себе си. Големият специалист. Охо, ами че той така се изплаши...

— Добре, изплаших се. Признавам. Много се изплаших. Но сега не ме е страх... Уверявам те, не ме е страх.

— Да беше го видял преди пет минути.

— Много неща могат да се случат за пет минути. И много се случиха. Сега имам идея, добра идея.

— Чувал ли си някога толкова много глупости? — попита тя Джинкс.

— Естествено е, че не можеш да ме разбереш. Това е голямата трагедия на висшия интелект — неспособността да преведе мислите си на достатъчно ниско равнище, за да го разбират слабоумните.

— Защо, за бога, не престанеш да важничиш? Защо не приемеш истината за себе си? Ти си просто един хапльо...

— Да, хапльо, но с известни различия — казах ясно, бавно и спокойно, — които включват членство в почетното общество „Фи Бета Капа“, университетска диплома и колекция от психози, за които доктор Ломброзо би дал лявата си ръка, както и снобска страст към светски дреболии като вратовръзки „Шарве“, ризи „Брукс Брадърс“ и обувки „Пийл“... — Помислих си: Глупаци, вие сте само машини за преработване на храната, но аз няма да се занимавам с вас още дълго, няма да се занимавам с вас по-дълго, отколкото е абсолютно необходимо, и в този миг внезапно като взрив, който разпиля мислите ми на морави късове, се появи образът на Холидей, гола в леглото, във ваната, под душа, на земята, в колата, навън, и от него пулсираше сладост, дошла направо от пещерите, пътят ми потръпна, сякаш ми се подиграваше, и ми стана ясно, че си мисля за глупости, истински глупости, защото за това поне тя винаги щеше да е абсолютно необходима...

— Стига си се обяснявал, хайде да се махаме оттук — говореше тя в този момент и вече тръгваше към спалнята.

Джинкс ме наблюдаваше намръщен. Казах му:

— Ако я слушаш нея, аз не мога сам и обувките да си завържа. Сигурен ли си, че тоя е инспектор?

— Да, сигурен съм.

— Рисува много с такова едно изнудване. Инспектор е, може би е възможно да се спогодим за работа. Има вероятност да те уредя. Не е зле да поостанем тук известно време. Може и да ни се размине. Такъв вариант устройва ли те?

— Разбира се. Много ще е хубаво...

— Добре, какво губим?

Холидей излезе от спалнята с шапка на главата, праметнала манто през ръката си и с голяма дамска чанта.

— Сега остава да решим накъде потегляме, за да изпратя куфарите си — каза тя.

— Остави аз да ѝ кажа — предложих на Джинкс и веднага ѝ отговорих: — Ние вече решихме накъде потегляме.

— Накъде?

— Наникъде.

Тя погледна към Джинкс, сякаш си мислеше, че се шегувам, но когато отново обърна очи към мен, се увери, че няма шега. Подадох единия пистолет на Джинкс.

— Оставаме тук — заявих. — И този път не искам никакви спорове.

— Аз няма да споря... — рече Холидей натъртено. — Повече няма да се разправам с теб. Ти си побъркан и ще гледам да се намеря колкото е възможно по-далеч от теб. — Тя погледна към Джинкс. — Ще ми дадеш ли сто долара?

— Разбира се. — Той пристъпи към мен. — Виж какво, Ралф, не можем ли да останем заедно? Защо трябва да се делим?

— Тя се дели, не аз, а тя се дели. Дай ѝ сто долара и нека да се дели. Дай ѝ ги и нека да се изнася оттук. Да се върне в Чикаго. Там ще ѝ е добре. В Чикаго тя има много влиятелни приятели. В Чикаго тя няма никакви врагове...

— О, господи... — изпъшка тя.

— Най-малкото, което можеш да направиш, е да послушаш какво имам да ти кажа. Най-малкото.

— О, господи... — повтори тя и остави мантото и чантата си.

Рано същия следобед работниците от една фирма за музикални инструменти и апаратура ни доставиха портативна уредба за запис, малък фонограф, десетина трийсетсантиметрови ацетатни плочи, няколко допълнителни игли за запис и микрофон с петнайсет метра кабел. Джинкс им плати и освен това купи от единия комплект употребявани инструменти. Едва след като си тръгнаха, Холидей излезе от спалнята, защото я бях накарал да постои там и да не им се мярка пред очите.

— Това е страхотен риск. Страхотен — заяви тя.

— Не разбирам как можеш да кажеш подобно нещо. Имаш нагледен пример отпреди малко за поведението на едно ченге, когато открие лесни пари. След като нищо не се е променило за четири или пет поколения, какво те кара да смяташ, че ще се промени за четири-пет часа?

— И все пак...

— Ако обичаш, махни се от главата ми с това ужасно съмнение, което се стича от тебе и капе по килима. Идеята ми харесва. В нея няма нищо сложно или претенциозно. Отличава се с простотата на мисленето на аматьорите и хапльовците. Иди, моля те, да си легнеш. Дремни си, почини си.

— Как си го представяш, че ще ги върнеш тук, за да направиш записа? Трябва да дойдат тук, за да направиш записа, нали? Как ще ги накараш?

— Останалите хиляда и осемстотин долара на Джинкс ще прошумолят много, много тихичко. — Тя се нацупи от недоумение. Запитах се: Такава ли ще бъде винаги съдбата ми — вечно да ги надвишавам с една глава, вечно да обяснявам дума по дума какво искам да кажа? — Звукът, който хиляда и осемстотин долара издават, щом потъркаш банкнотите една в друга, е много тих. Почти не се чува до другия край на стаята... но едно ченге може да го долови от километри разстояние. Този звук се разпространява с такава дължина на вълната, към която са настроени само ушите на ченгетата.

Тя поклати глава с недоверие, премести поглед от мен към Джинкс, който вече беше изкарал фонографа от кашона и

разопаковаше лостовете за запис и възпроизвеждане, без да ни обръща внимание. Повторих ѝ:

— Иди, моля те, да си легнеш. Дремни си, почини си. — После попитах Джинкс: — Такъв фонограф ли искаше?

— Да. Тези са най-добрите. — Отвори задния капак и извади микрофона. — Трябва да му намеря място. — Седна на кушетката, взе в скута си малкото радио от страничната масичка и го заразглежда. Обърна микрофона настрани и го прилепи към гърба на радиото, съпоставяйки размерите им. — Тук ще го монтирам. Ще извадя говорителя и ще сложа микрофона на неговото място. — Той проследи с поглед кабела на радиото и се надвеси над облегалката на кушетката, за да види къде е контактът. — Мисля, че така въпросът може да се реши.

— И аз мислех за същото. Точно зад тази стена има вграден шкаф за дрехи. Можеш да скриеш апарата в дрешника. Можеш да направиш дупка в первазчето на пода зад кушетката. Няма да се вижда. Ще остане зад кушетката. Съвсем ще се скрие.

— Виж какво... — подхвана Джинкс, — не се опитвай да мислиш вместо мен. Мисли вместо нея, но не се опитвай да мислиш вместо мен.

Веднъж да свършим с тази история, веднъж да се подсигуриим, ще ти покажа аз кой ще мисли — това ми мина през ума, но изрекох:

— Само исках да ти помогна.

— Е, това е единственото нещо, за което нямам нужда от помощ. Иди да полегнеш. Дремни си някъде.

Той се изправи, отиде в спалнята, запали лампата и се вмъкна в дрешника. Върна се след минута.

— Добре е. Върши работа.

Погледнах към Холидей.

— Нали го чу какво казва. Я гледай по-весело...

VII

Слязох от автобуса на ъгъла и ми беше приятно и малко странно, че мога да го направя естествено и привично като човек, който от години слиза от един и същ автобус на един и същ ъгъл — като ветеран; защото най-малко от всички се набива в очи майсторът — дори на най-дребното, дори на слизането от автобус. Обикновеният посетител от друг град, който отива някъде с автобус едва за втори път, дори няма да се опита да действа като майстор, вероятно изобщо няма да му дойде наум; ако не знае къде точно да слезе и от коя врата, той ще тръгне да пита, да, така би се държал обикновеният посетител от друг град, който прави всичко нормално. Но аз не правех нещата нормално. Полагах толкова усилия за тези подробности, изпълнявах ги направо свършено и самото изпълнение, което никога не биваше отразено в огледалото на средния човек, ме убеждаваше, че съдбата ме покровителства. Вървах по улицата, която водеше към центъра — към зеленчуковата борса и сервиза на Мейсън, и следвах приливите и отливите на обедната тълпа; момичета и жени с пламнали като кръв устни, оцветени в толкова оттенъци на червеното, колкото са пръстите на ръцете и на краката, устни, между които от време на време се показваха и зъби; мъже в ленени сака, в раирани сака, без сака — и те също фетишисти, налапали цигари, пури, лули, клечки за зъби, но в крайна сметка единствено фетишите им за уста се виждаха, а един господ знае колко още бяха скритите и най-порочен сред тях навярно беше посредствеността; долнопробни, прости, отворителни човеци, тези, които за щастие биват унищожавани от войните. Какво ще ви донесе съдбата в близко бъдеще, дребни хорица, които още подсмърчат и се държите за полите на майките си? Ще ви дадат два долара повишение на заплатите? Колкото за сандвич плюс нахокване?

Пред „Хартфордс“ вече нямаше суматоха. Момчето от сергията със зеленчуци миеше връзка цикория, някакъв прислужник метеше тротоара с метла с дълга дръжка. Огромният разлом, пробит в тихото всекидневие на супермаркета, беше запълнен от тежестта на повторението.

Така изглеждаше и гаражът на Мейсън, но аз знаех, че е само привидно и точно затова бях дошъл. Полицаяте бяха изпуснали Джинкс, значи досега трябваше вече да са поставили засади, а едната от тях следваше да бъде при сервиза, в случай че по една или друга причина Джинкс реши да се добере до Мейсън. Вероятно щеше да има цивилен агент до телефона в канцеларията и друг, който да се навърта край задната врата — така и беше. Действията на полицията са строго определени като в геометрична задача, а отговорът е винаги в края на учебника.

Спрях пред входа на канцеларията и агентът, застанал до телефона на бюрото, ме изгледа тъпо. Беше към петдесетгодишен, дори по-възрастен, и имаше дълъг стаж като ченге, защото на лицето му беше изписана завършена проклетия, каквато може да избуи и да върже само от дълги години нисше полицействане.

— Да? — посрещна ме той.

— Мейсън тук ли е?

— За какво го търсиш?

— За една кола.

— Така ли? Каква кола?

— Каквато и да е — стига да върви.

— Къде искаш да отидеш?

Проницателността и предпазливостта стояха пред мен в спретнат външен вид, с голямо шкембе и петдесет и втори номер обувки. Тръгнеш ли по дирите на дивеча в полето, трябва да се движиш срещу вятъра, а в гъсто залесените места бъди много внимателен, не стъпвай по клонките, не разклащай шумките и храсталаците. Не забравяй, че съществуването на животните зависи от зрението, обонянието и слуха им и ти като ловец не можеш да си сигурен до каква степен са развити инстинктите им, така че трябва да бъдеш непрекъснато нащрек, за да не подплашиш плячката. „Мейсън тук ли е?“ — „За какво го търсиш?“ — „За една кола.“ — „Така ли? Каква кола?“ — „Каквато и да е — стига да върви.“ — „Къде искаш да отидеш?“ Господин Саскуоч^[1] вървеше из гората срещу вятъра и се справяше великолепно.

— Никъде не искам да ходя. Съвсем честно, не ща. Мислех да си остана тук, но Мейсън и инспектор Уебър се намесиха. Инспекторът иска да се махна от града. Май е най-добре да извикате Мейсън...

Той ме зяпна глупашки, намръщи се и намръщеното му лице започна да се криви като от някакъв тик, предизвикан от вибрациите на сложния механизъм, който бавно се превърташе в обемистия му череп. Ни най-малко не изглеждаше изненадан, че познах какъв е. Един факт напираше да премине през съзнанието му и напредъкът му можеше да се проследи по страданието, обезобразяващо лицето му. Най-сетне проумя. Кривенето спря и кожата встрани от месестата част на ухото му се изду като козината на настръхнало куче.

— Значи инспекторът ви е открил... — продума той бавно.

— Да.

Влезе другият агент — този, който се навърташе около задната врата. Беше към трийсет годишен, прекалено млад, оня израз още не беше вързал плод на лицето му, но цветната пъпка вече се разтваряше. Попита:

— Какво става, Рей?

— Същото, дето става от години. Ние още патки пасем. Инспектор Уебър иска този тип да се махне от града. — Той прекоси стаята и дойде при мен до вратата. Провикна се навътре към самата работилница: — Мейсън!

През цялото време другото ченге не откъсваше поглед от мен. Но и двамата изглеждаха разочаровани и без настроение.

— Къде е Джинкс Рейнър?

— Не знам — отговорих.

Рей се върна при нас и подхвърли:

— Тоя сигурно иска пак да обслужи на инспектора, на него ще каже.

— Ако знаех къде е Рейнър, щях да ви съобщя. Да не мислите, че искам инспекторът да се покаже толкова алчен.

— Какво искаш? — обади се Мейсън иззад гърба ми.

— Кола искам.

— При това черен форд лимузина с двигател „Мъркюри“, нали?

Извърнах се и го изгледах. По лицето му се четеше наглост и насмешка. Присъствието на двете ченгета му вдъхваше учудваща храброст.

— Боя се, че проявих прекалени амбиции — демонстрирах разкаяние. — Черният форд лимузина с двигател „Мъркюри“ ще

трябва да почака. Сега каквато и да е кола ще ми свърши работа. Надявам се ти или Нелс да ни закарате с Холидей извън града.

— Да бяхте го чули тази сутрин — каза той на ченгетата. — Друга песен пее сега. — После продължи към мен: — Ужасно много съжалявам, Ралф, стари приятелю, ужасно съжалявам, но само за това съм си мечтал, да те закарам с мадамата ти някъде и един от двамата ви да ми тегли куршума в гърба.

— Не си ме разбрал правилно. Не ти се сърдя. Нямам ти зъб...

— Не ме търси за нищо...

— Към кого да се обърна? Нямам време за такива работи. Трябва да се махна от града. Виж — казах и извадих хубаво надиплените хиляда и осемстотин долара, — мога да си платя. Хиляда и осемстотин долара. — Всички се изненадаха. — Да не си мислите, че ще оставя инспектора да ме изнуди?

— Все ми е едно дали имаш хиляда и осемстотин долара — заяви Мейсън. — Все ми е едно дали имаш осемнайсет милиона долара. Изчезвай оттука...

Рей се обърна другарски към по-младия си колега, а в същото време душеше наоколо, за да разбере откъде духа вятърът. Хипопотамът се канеше да тръгне отново из дивите гъсталаци.

— Бен, ще трябва да проверим онзи сигнал за Джинкс Рейнър. Вярно е, че онова място по главен път номер четири е на края на света, почти до границата на щата, но пък ще можем и да закараме човека дотам...

— Не — отрязва Бен.

— Е, хайде, хайде, чакай малко — подхвана го Рей търпеливо. — Трябва да се оказва съдействие. Инспекторът иска този човек да си обере крушите. Защо да не му помогнем? Ние ще услужим на инспектора, той ще услужи на нас...

— Не — отказа пак Бен. — Има нещо гнило в тая работа. — Щеше ми се да му кажа: Можеш да бъдеш сигурен, че наистина има нещо гнило; бръкни и ти в кацата с меда, Бен. Не е толкова голяма, че да стигне за цялата ви служба, но бръкни, докато има. — Не искам да се забърквам с инспектора...

— Тоя инспектор, дявол да го вземе... — измърмори Рей.

— Махай се оттука! — Бен реши да се отърве от мен.

Махнах се. На входа откъм улицата се поизвърнах и хвърлих поглед назад през рамо. Мейсън отиваше към дъното на работилницата и накуцваше с болния си крак. Знаех накъде се е запътил. Отиваше на другия телефон. Отиваше да се обади на инспектора, дявол да го вземе.

Инспекторът, дявол да го вземе. Той е толкова високопоставен, че може да му се размине. Е, добре. Lex talionis^[2]. Голямата риба поглъща по-малката, по-малката поглъща новоизлюпените рибенца, новоизлюпените рибенца поглъщат молюските и така нататък, да почиват в мир. Ало, майко, аз съм. Тържеството по случай встъпването ми в длъжност свърши, обаждам ти се от Белия дом. Ало, инспекторе, довечера ще ми трябват двама-трима цивилни агенти, за да направя един удар.

Ако.

Но не бива да има никакви „ако“. От мен зависи да няма никакви „ако“.

Забарабаних с пръсти по вратата на квартирата, но никой не ми отвори. Допуснах, че може да съм почукал много леко, и повторих, този път по-силно. Пак никой не се обади, не се усещаше никакво движение отвътре, никакъв звук. Да. Щом си обърна гърба... Почуках два-три пъти с кокалчетата на ръката си и веднага след това вратата бавно се отвори. Изненадах се. Не бях чул приближаващи се стъпки. Джинкс се показва иззад вратата и я затвори. Нищо чудно, че не бях чул стъпки. Беше бос. Казах му:

— Виждам, че се числиш към така наречената цивилизована школа.

— Какво? — попита той смутено.

— Не можеш да го правиш, без да си свалиш обувките и чорапите. Разочароваш ме. Мислех, че си привърженик на схватките без регламент.

— Ами... — неспокойно се запъна той. — Канех се да си мия краката.

— Стига приказки — рекох, но не много ядосано, защото става ли въпрос за Холидей, не можеш да се сърдиш много на мъжа.

В този момент тя излезе от спалнята — по дрехите ѝ нямаше нито гънчица, на главата ѝ — нито едно разрошено косъмче, на лицето ѝ грееше любезна усмивка — ще речеш, съпругата на викарий, влязла да поднесе чай на гостите. Можех да ѝ прережа гърлото, но възхищението ми към нея омота това мое желание в здравите си върви, стегна го силно отвсякъде и накрая го задуши. Съвестта ѝ беше бронирана. Холидей знаеше, че аз знам, че тя току-що е станала от леглото с това нещастно глупаво копеле, но у нея нямаше и сянка от неудобство, стеснение или вина. Влезе в стаята с някакво некрофилско достойнство — съпругата на викария, дошла да поднесе чай — как да не признаеш, че е страхотна, наистина страхотия, и пъпът ми отново потръпна...

— Не се забави много — приветливо ме посрещна тя.

— Един майстор никога не се тутка — отвърнах и това беше намек, отправен и към Джинкс, а в същото време наум си повтарях, че не бива да ѝ се възхищавам повече колко е страхотна и да се захвана с работа; всеки миг тоя инспектор, дявол да го вземе, щеше да цъфне, а после щеше да има предостатъчно време да ѝ се възхищавам, предостатъчно време пъпът ми да тръпне, тогава щях да бъда в състояние да изпитвам удоволствие, тогава щях да го оставя да изскочи над токата на колана ми, ако...

Ако.

Но не бива да има никакви „ако“. Боже мой, просто не бива да има никакво „ако“.

Казах на Джинкс:

— Влизай там и нагласяй машината.

— Нагласена е и е изпробвана.

— Както и да е, влизай вътре.

— Откъде знаеш, че ще дойде? — попита той.

— По дяволите, всичко е намислено така, че да дойде. Направил съм така, че да дойде. Къде е другият пистолет?

— Там вътре... върху уредбата за запис.

— Вземи и тоя — подадох му и моя пистолет. — Нека да са у теб. Надявам се, че ще се престрашиш и ще стреляш, ако нещо се обърка.

— Как може нещо да се обърка? Нали си майстор...

— Захващай се с машинката, ако обичаш.

— Добре — съгласи се той, без да спори повече. — Само не забравяй през цялото време да го държиш пред микрофона.

— Няма да забравя. Влизай вътре...

— Мислиш ли, че имам време да си обуя обувките?

— Имаш време да спреш с приказките...

Той се ухили на Холидей и влезе в спалнята. Тя го наблюдаваше с безразличие. Казах й:

— Извини ме, моля ти се.

— За какво?

— За това, че те обезпокоих в такъв момент на екстаз. Но се опитай да прецениш положението. Стоях отвън в коридора и не можех да накарам никого да се размърда, а очаквах инспекторът да се появи всеки миг. Това щеше да провали всичко. Така че, разбираш, трябваше да вляза, просто трябваше да вляза. Аз съм последният човек на този свят, който би поискал да ти попречи на удоволствието, но този път просто няха друга възможност. Надявам се, че разбираш...

— Разбирам... — каза ми тя мило.

— Ти си страхотна. Страхотна в истинския смисъл на думата.

— Не ме иронизирай.

— Не те иронизирам. Опитвам се да бъда искрен. Ти си страхотна.

— Моля те, не се сърди.

— По дяволите, тогава стискай си краката. — Свалих самото си и отидох до кушетката. Тя се размърда, обърна се и ме изгледа, докато минавах. Хвърлих самото си на кушетката и също я изгледах. При теб няма скрито-покрито, само едно не искам от теб, и в крайна сметка точно то ще ми се случи, ако не престанеш да лягаш с всеки, с когото си на „здрости“, това исках да й кажа, но не го направих, мислех си, че Джинкс може да чуе от микрофона. Не исках да стигаме до разрыв... засега. Имах нужда от него и от неговите хиляда и осемстотин долара, които бяха в джоба ми.

— Какво стана в сервиза на Мейсън? — попита тя.

— Това, което ви казах, че ще стане. — Не може да се каже, че отговорих със задушевен тон. — Фрашкано с ченгета... и Мейсън беше там. Дадох му да зърне хиляда и осемстотинте долара и той се спусна право към телефона.

— Това е добре — каза тя и малко се поуспокои. — Притеснявах се за теб.

— Отсега нататък, когато се тревожиш за мен, не се утешавай със секс.

Очите ѝ блеснаха. Гласеше се да ми отговори, но думите не успяха да се оформят. На вратата се почука. И двамата онемяхме.

— Не забравяй какво съм ви казал. Просто следвайте моя план — казах с възможно най-тихия глас, при който думите все пак заглушаваха туптенето на сърцето ми. Аутодафе. Спокойно, сърце, по-бавно, по-бавно, започнах да си повтарям, няма нищо страшно, все едно че съм в топло пухено легло, в противен случай той нямаше да дойде, по-бавно, сърце... Минах покрай Холидей, отново ме лъхна острият мирис на канела, отидох до вратата и отворих. Инспекторът и Рийс стояха отвън, но този път видът им беше едва ли не извинителен, като че ли бяха тръгнали от къща на къща да събират абонаменти.

— Ще ни поканиш ли да влезем? — попита инспекторът.

Влязоха и аз затворих вратата след тях.

— Малко се изненадвам, че ви намирам тук — започна инспекторът. — Мислехме, че вече сте на път за Аризона...

— Опитяхме се да заминем, сър, как да не се опитахме. Ходих да търся кола.

— Всеки ден за Аризона тръгват два или три автобуса, моето момче. Казах ти го и преди...

— Да, сър, знам. — По-бавно, сърце, по-бавно. Заради теб гласът ми се променя, задъхвам се. Няма защо да се вълнувам: хванали сме го, хванали сме го здравата. Само трябва да намеря начин да го заведа до микрофона, да го накарам да застане пред него... Заговорих отново: — Не искам да си мислите, че съм някакво самонадеяно копеле, сър. Не съм от тия твърдоглави глупаци, които правят напук. — И бавно заотстъпвах назад към кушетката. — Ще направя каквото ми казахте. Ще се махна от града. Нали ще се махнем от града? — обърнах се към Холидей.

— Вярвайте ми — веднага се включи и тя, но всъщност заговори на Рийс — другото ченге; усмихваше му се, той ѝ връщаше усмивката и си мислеше все за онова... онова, което тя искаше да го накара да си мисли, дяволите да я вземат.

Най-сетне усетих с прасците си, че съм стигнал до кушетката, и седнах. Радиото, в което беше скрит микрофонът, стоеше на съседната масичка, близо до мен.

— Кога? — Инспекторът направи три-четири крачки към мен, бащински смръщил чело. — Не можеш ли да оцениш, когато някой се отнася добре с теб? Дадох ти шанс. Може би поначало сбърках...

Добре, добре, ченге такова, почакай малко и ще видиш дали си сбъркал, или не си. Това е най-голямата грешка, която някога си правил, подкупен негоднико. Туптенето на сърцето ми вече не беше така буйно и вълнението ми спадаше, започнах да овладявам положението.

— Оценявам го, как да не го оценявам, сър — отговорих му веднага. — Готов бях да се кача на автобуса за Аризона, както ми казахте. Нали така беше? — обърнах се към Холидей. — Нали искахме да се качим на автобуса за Аризона, както ни каза инспектор Уебър? — Трябваше да го назова по име, за да не може после да се измъкне, след като го чуе на записа.

— Да, искахме — отвърна тя. — Но нямахме пари.

Тя се приближи до другия край на кушетката и седна, но не според правилата на изисканите дами, а разтвори колене и полата ѝ се опъна, та Рийс наклони глава до рамото си, защото съвсем явно се опитваше да погледне колкото може по-нагоре. Нали разбирате? Не беше крив човекът...

— В това беше бедата — заобяснявах на инспектора. — Нямахме пари. Взехте ни всичко до шушка. Останаха ни само един-два долара. Трябваше да намеря човека, дето ми помогна в оная работа със супермаркета. Неговият дял беше два бона.

— Тоя, дето го чакат Прат и Дауни — каза Рийс на инспектора.

— Намери ли го? — попита инспекторът.

— Да, сър. Той ми подхвърли някоя и друга стотачка.

— Някоя и друга, а? — подметна той иронично. — Осемнайсет стотачки, нали?

Престорих се на изненадан от осведомеността му.

— Е, вече разбрах, сър, че ако искам да имам тайни от вас, трябва да стоя настрана от сервиза на Мейсън. Разбрах го... но не знаех откъде другаде мога да взема кола. Това е причината, дето... Извадих банкнотите от джоба си, разгънах ги на коляното си и ги

пригладих. — Ето ги, хиляда и осемстотин в брой. Колко мога да задържа?

— Е, да, но този път трябва да се вземат предвид и други хора — рече той бавно.

— Кои? — попита Рийс.

— Прат и Дауни...

— А защо? — отново попита Рийс.

— Не ставай глупак — грубо го сръза инспекторът. — Те са съвсем наясно. Защо си мислиш, че са оставили този тип да влиза и да излиза там, където са направили засада, и не са го прибрали? В отдела и без туй има достатъчно завистници... — Той се протегна, измъкна хиляда и осемстотинте долара изпод пръстите ми и ги разпери. Подаде ми две двайсетачки и една десетачка.

— Взимай...

— Боже мой, инспекторе. За нас само петдесет долара ли?

— Ти си виновен, кой ти е крив, нали ти се навря в този загубен сервиз и издаде всичко. Казах ти да се махнеш от града. Според тебе как се чувстват тези момчета? Навремето и за мен все не идваше ред. И аз пасях патки като тях. На кого според тебе ги е яд повече — на тебе или на мене?

Взех петдесетте долара.

— Не се сетих за това. Вижте какво, инспекторе, този човек, дето ми помогна за супермаркета на Хартфорд, той ми е приятел. Оттук е. Живее в града. Каза ми, че било детска игра да се приберат едни пари, когато ги пренасят за заплати. За Аризона, то се знае, ще заминем, но се чудех... Ако вземем да останем тук, в тази квартира, докато дойде време да направим удара, да го направим и после веднага да се чупим, какво лошо може да има в това? Тук сме в пълна безопасност, на първата работа носехме маски, никой не може да ни познае... а сумата си я бива, инспекторе...

— Нямам ти доверие — прекъсна ме той.

— Естествено — отговорих. — Но все ще се намерят хора, на които имате доверие. Ще ни трябват поне двама души. Вие ще ги изберете. Струва си, двайсет хиляди долара са това. Вие ще изберете двама души, на които имате доверие, и ще ги пратите с нас. Можете да дойдете и вие двамата с Рийс — ще ни измъкнете с колата или там каквото трябва. Ако се получи фал, ще излезете със стария номер, че

сте получили сигнал и сте дошли да ни заловите на местопрестъплението. Едип инспектор винаги може да се измъкне...

Досега само ми бе минавало през ум да използвам ченгета при обир, но никога не бях го обмислял специално, също както левият защитник в отбора по бейзбол на Далас си разсъждава за евентуално участие в световното първенство; досега това бе останало само една смътна амбиция, хрумване, което се бе породило в съзнанието ми за миг и бе отминало. Но сега имах чувството, че е изпълнимо, без да се налагат дългогодишни тренировки с отборите на горските пуцинаци. Лицето на инспектора оставаше непроменено, равнодушно, но очите му едва видимо се разшириха, той хвърли бърз поглед към Рийс, сякаш искаше да долови мислите му по телепатия, а после отново се обърна към мен. Подхвърлих му:

— Какво толкова, по дяволите, нека и ние да намажем нещо като хората.

Той поглади възела на евтината си копринена вратовръзка, като не сваляше очи от мен, вторачен напрегнато, сякаш по лицето ми можеше да предвиди успеха или провала на операцията. След минута отново погледна към Рийс и кимна по посока на спалнята. Чудесно! — помислих си веднага: — Идете, господа, в съвещателната зала и обсъдете въпроса. — Но изведнъж се сетих, че Джинкс е там, в шкафа, и инспекторът сигурно водеше Рийс вътре не за да обсъждат предложението ми, а навярно имаше подозрения и щеше да претърси стаята, навярно беше надушил нещо нечист, и защо да не се досети, та коя скитаща се отрепка като мен е в състояние да направи подобно нагло предложение на полицейски инспектор. Рекох си, боже мой, този път не си разигра картите както трябва; това не ти беше необходимо, в ръцете ти беше заради изнудването, но не, ти, с твоя талант, ти, с твоя гений, ти, с твоя садизъм трябваше да объркаш всичко, недорасъл хапльо такъв; усетих познатата тръпка да се надига в стомаха ми и — прас! — блъсна ме отведнъж, светлочервена жар обхвана червата ми и ги заусуква, както се навива ластикът на детско аеропланче. От другия край на кушетката Холидей ахна и от гласа ѝ сякаш също се стичаше страх. Дадох си сметка, че се отваря вратата на спалнята, и в целия си смут проумях — трябва да предупредя Джинкс, че не Холидей или аз отваряме вратата, а инспекторът и Рийс.

— Инспекторе, инспекторе! — Както бях седнал, само се извъртях към него. Той спря. — Ще трябва да ни извините, че спалнята е в такъв вид — изтърсих и се изсмях. — Прислужницата още не е дошла. — Те влязоха и затвориха вратата.

— Джинкс! — Холидей се сепна разтревожено и скочи на крака. Трепереше цялата. Най-енергично започнах да ѝ правя знаци да седне и си помислих: Господи, дано този глупав кучи син да ме е разбрал, дано да е затворил вратата на дрешника, както го предупредих, дано да седи тихо и неподвижно, като че ли играе на „замръзване“. Сега не можех да направя нищо, абсолютно нищо. Всичко е наред, всичко е наред, всичко е наред, отчаяно правех знаци на Холидей, за да я накарам да седне, а в това време си мислех, че ако чуя гласове, каквито и да са гласове, ще се спусна към входната врата. Джинкс имаше два пистолета точно за такива непредвидени случаи и се надявах, че ще се осмели да ги използва. Всичко е наред, всичко е наред, всичко е наред, продължих да правя знаци на Холидей да седне, дявол да го вземе, и да чака. Все още разтреперана, тя бе вторачила безумен поглед във вратата на спалнята и аз отново си зададох въпроса как е възможно човек, който стреля на месо с автомат, да се плаши така. Няма да се намери една жена на цял милион, която би могла да излезе от спалнята, след като си я сварил в подобно положение, и да се държи с такова достойнство и *savoir faire*^[3], каквото тя бе показала. Наистина беше страхотна, но не когато трябва и не където трябва. Сега беше времето и мястото да бъде страхотна, а тя изпадна в паника. И аз бях изпаднал в паника, но не чак дотам. Все още имах чувството, че червата ми се усукват, но, пази боже, не бях целият разтреперан. Дразнех се, че ми минават такива разсейващи мисли, и ми се щеше да не ме бяха спохождали: исках да се съсредоточа в страха си. Не исках нищо да ми пречи, докато се вслушвам дали няма да се разнесе шум от спалнята; не исках разсейващи мисли да ми попречат да се хвърля към вратата, когато дойде време да се спусна навън. Наведох се напред, повдигнах пети, напрегнах мускулите на краката си, готов да се понеса, и продължих да ѝ правя знаци, че всичко е наред, всичко е наред, но тя знаеше, че аз само се надявам...

— О, господи, знаех си, че няма да стане, знаех си — простена тя.

Скочих, сграбчих я, стиснах я силно и долепих устни до ухото ѝ. „По дяволите, седни!“ — прошепнах. Пуснах я, бутнах я лекичко към кушетката и седнах точно там, където бях седял преди, наклоних глава и наострих уши. Нищо. Единствените шумове в стаята бяха далечните вибрации от изпразването на екскаваторите, с които правеха изкопи на същата улица. Холидей още не беше седнала, очите ѝ бяха вперени във вратата на спалнята, а аз продължавах да ѝ правя знаци, че сега не се намираме в опасност, и да я моля с устни и с ръце да седне. Аз самият не вярвах в това, но секундите минаваха, от спалнята не се чуваше нищо и постепенно започнах да осъзнавам, че може би наистина е така. Ако трябваше да се случи нещо там вътре, то щеше да е станало вече. Ако претърсвах стаята, досега положително щяха да са открили Джинкс. Просто не беше възможно да са го открили и да не вдигнат никакъв шум. Просто не беше възможно. Червата ми започнаха да се отпускат и с всеки удар на сърцето си се чувствах все по-добре и по-добре. Усмихнах се и разперих ръце към Холидей: Виждаш ли? Сега моля те, седни.

Тя тъкмо сядаше, когато вратата се отвори и инспекторът и Рийс се върнаха във всекидневната.

— Къде ще се носят тия пари за заплати? — попита инспекторът.

Вгледах се внимателно в лицето му. Не ме питаше от подозрителност, а от жив интерес. Червата ми се разплетоха напълно, отпуснаха се блажено.

— Не знам, сър. Приятелят ми знае...

— Къде е сега твойт приятел?

— И това не знам, сър. Но мога да се свържа с него...

Рийс мина пред мен. Не беше поглеждал към Холидей, откакто излязоха от спалнята. Мозъкът му за първи път се бе съсредоточил по-горе от колана на панталоните. Попита:

— Кога се каните да го направите?

— Не сме обсъждали чак дотам — отговорих, — не аз, моят приятел беше открил тая работа. Само ми каза, че ще е като детска игра. Не се е впускарал в подробности.

Рийс погледна инспектора, а инспекторът погледна мен.

— Слушай какво ще направиш. Ще извикаш тоя твой приятел тук в девет часа, време е да се впуснем в подробности.

— Ще се постарая, сър. Наистина ще се постарая.

— Какво значи това „ще се постарая“? Нали уж си можел да се свържеш с него?

— Да, сър, но дали ще мога да го намеря тази вечер преди девет и дали той ще успее да дойде, това не знам. Покрил се е някъде. Ще трябва да му предам чрез други хора. Вие елате в девет, но недейте да ми се сърдите, ако го няма.

Той се почеса по ухото с кутрето на лявата си ръка, пъкна го навътре, задълба, заgrimасничи, а после огледа нокътя, видя какво е извадил и се избърса в панталоните си.

— Повече няма да идвам тук за тоя, дето духа. Мислиш ли, че ще можеш да го откриеш до утре?

— Сигурен съм...

— Обади ми се в управлението. Ако ме няма, кажи, че се обажда мистър Бейкър. Аз ще знам какво значи това. Мистър Бейкър.

— Да, сър, мистър Бейкър... Инспекторе, ами тия двамата агенти от сервиза, Прат и Дауни, какво ще правим с тях? Ако Мейсън вземе да ги доведе тук? Ами ако дойдат сами?

— Ти имаш грижата за едно — да накараш твоя приятел да излезе от скривалището си.

Той се обърна и тръгна да си отива, но спря, вперил недоволен поглед в Рийс. Рийс вече не следеше какво се говори. Стоеше с гръб към инспектора и гледаше Холидей: протегнал брадичка напред, красноречиво потракуваше със зъби. Дори не беше разбрал, че разговорът е свършил. Приличаше на кръгъл глупак, застанал с вирнатата си брадичка и потракувайки зъби, за да ѝ покаже какво иска да направи с нея.

— Ако нямаш повече работа, Джордж... — тихо го подкани инспекторът...

Рийс се обърна стреснат, с виновен вид.

— Да, да, разбира се. Повече нямам, нямам...

Инспекторът кимна и тръгна към входната врата, следван от Рийс. Отидоха си, без да се обръщат. Станах и излязох на пръсти в коридора. Уверих се, че езичето на бравата е щракнало, после легнах на пода, залепих ухо до пролуката между вратата и земята и се ослушах. Чух стъпките им да се отдалечават по коридора. Когато шумът стихна, станах и отидох в спалнята, като направих знак на Холидей да ме последва.

Отидох право при дрешника.

— Джинкс! Джинкс! — прошепнах.

Джинкс отвори вратата.

— Успя ли да направиш запис? Успя ли?

— Направих го, само гледай втори път да не стигаме дотам. На косъм ни се размина. Ако не ми беше дал да разбере, че идват тука...

— Нали ме познаваш — рекох весело. — За всичко мисля.

— Да... вечно мислиш. Ами каква е тая работа със задигането на пари за заплати. Не съм ти казвал такова нещо. Дори не знам къде може да се направи ударът. А още по-малко за толкова пари...

— Това беше само за да задържа интереса им към нас. Само за да ги накарам да се върнат тук. Хайде сега — искам да чуя записа.

— Не! — Холидей се намеси внезапно. — Може да се върнат.

— Спокойно — й рекох.

Тя дойде при нас. Лицето ѝ отново беше угрижено. Устните ѝ трепереха.

— Не мога да разбере що за жена си ти. В един миг няма посмела от теб на тоя свят, в следващия вече умираш от страх. В един миг стреляш с автомат на месо, в следващия трепериш като лист. Ту в едната крайност, ту в другата, ту в едната, ту в другата... Нервната система на човека е крехка. Не можеш да злоупотребяваш с нея по този начин. Няма да издържи дълго на такова напрежение. Ще получиш нервно разстройство. Успокой се.

— Боже господи... — простена тя.

— Моля ти се, Холидей — търпеливо я заувещавах. — Искам да чуя какво сме записали. Можем да влезем в шкафа и да го прослушаме. Джинкс ще го пусне тихо. Давай, моля те — подканих Джинкс.

Най-сетне тя сви рамене и тримата се вмъкнахме в тесния дрешник. Джинкс взе плочата, изгърси стружките, постави я върху диска на фонографа и включи моторчето, но не можах да чуя нищо. Казах му:

— Пусни го малко по-високо.

Той усили звука. Гласът на инспектора казваше: „... че ви намирам тук. Мислехме, че вече сте на път за Аризона“. — „Наистина се опитвам да се махна, сър — го уверяваше моят глас. — Ходих да търся кола“.

— Боже мой, това не звучи като моя глас.

— Ти си, ти си — обади се Джинкс.

— Та ние бяхме доста далеч, чак до вратата. Мислех, че трябва да си съвсем близо до микрофона...

— И аз съм изненадан — каза Джинкс.

— Върни го отначало.

Джинкс вдигна вилката и сложи иглата в началото. (Две почуквания на входната врата.) АЗ: Не забравяй какво съм ви казал. Просто следвайте моя план. (Помислих си: Това ще трябва да се заличи.) (ПАУЗА: Едно, две, три, четири, пет, шест. Отваря се врата.) ИНСПЕКТОРЪТ: Ще ни поканиш ли да влезем? АЗ: Заповядайте... разбира се, заповядайте. (Затваря се врата.) ИНСПЕКТОРЪТ: Малко се изненадвам, че ви намирам тука. Мислехме, че вече сте на път за Аризона. АЗ: Опитяхме се да заминем, сър, как да не се опитяхме. Ходих да търся кола. ИНСПЕКТОРЪТ: Всеки ден за Аризона тръгват два или три автобуса, моето момче. Казах ти го и преди. АЗ: Да, сър, знам. (ПАУЗА: Едно, две, три.) Не искам да си мислите, че съм някакво самонадеяно копеле, сър. Не съм от тия твърдоглави глупаци, които правят напук. Ще направя каквото ми казахте. Ще се махна от града. Нали ще се махнем от града? ХОЛИДЕЙ: Вярвайте ми. ИНСПЕКТОРЪТ: Кога? (ПАУЗА: Едно, две.) Не можеш ли да оцениш, когато някой се отнася добре с теб. Дадох ти шанс. Може би поначало сбърках. (ПАУЗА: Едно, две, три, четири, пет, шест.) АЗ: Оценявам го, как да не го оценявам, сър. Готов бях да се кача на автобуса за Аризона, както ми казахте. Нали така беше? Нали искахме да се качим на автобуса за Аризона, както ни каза инспектор Уебър? ХОЛИДЕЙ: Да, искахме. Но нямахме пари... АЗ: В това беше бедата. Нямахме пари. (Преизпълнен с гордост си помислих: Боже мой, това е великолепно. Чуй само как хубаво го подхващам.) Взехте ни всичко до шушка. Останаха ни само един-два долара. Трябваше да намеря човека, дето ми помогна в оная работа със супермаркета. Неговият дял беше два бона. РИЙС: Тоя, дето го чакат Прат и Дауни. ИНСПЕКТОРЪТ: Намери ли го? АЗ: Да, сър, той ми подхвърли някоя и друга стотачка. ИНСПЕКТОРЪТ: Някоя и друга, а? Осемнайсет стотачки, нали? АЗ: Е, вече разбрах, сър, че ако искам да имам тайни от вас, трябва да стоя настрана от сервиза на Мейсън. Разбрах го... но не знаех откъде другаде мога да взема кола. Това е причината, дето... (Тук му показах кацата с меда, тук извадих парите, оттук започна да се

хваща на въдицата.) Ето ги, хиляда и осемстотин в брой. Колко мога да задържа? ИНСПЕКТОРЪТ: Е, да, но този път трябва да се вземат предвид и други хора. РИЙС: Кои? ИНСПЕКТОРЪТ: Прат и Дауни. РИЙС: А защо? ИНСПЕКТОРЪТ: Не ставай глупак. Те са съвсем наясно. Защо си мислиш, че са оставили голя тип да влиза и да излиза там, където са направили засада, и не са го прибрали? В отдела и без туй има достатъчно завистници.

(ПАУЗА: Едно, две, три. Тук той се пресегна и взе парите от мен.) Взимай... АЗ: Боже мой, инспекторе. За нас само петдесет долара ли? ИНСПЕКТОРЪТ: Ти си виновен, кой ти е крив, нали ти се навря в оня загубен сервиз и издаде всичко. Казах ти да се махнеш от града. Според тебе как се чувстват тези момчета? Навремето и за мен все не идваше ред. И аз пасях патки като тях. На кого според тебе ги е яд повече — на тебе или на мене? АЗ: Не се сетих за това. Вижте какво, инспекторе, тоя човек, дето ми помогна за супермаркета на Хартфорд, той ми е приятел. Оттук е. Живее в града. Каза ми, че било детска игра да се приберат едни пари, когато ги пренасят за заплати. За Аризона, то се знае, ще заминем, но се чудех... Ако вземем да останем тук, в тази квартира, докато дойде време да направим удара, да го направим и после веднага да се чупим, какво лошо може да има в това? Тук сме в пълна безопасност, на първата работа носехме маски, никой не може да ни познае... а сумата си я бива, инспекторе. ИНСПЕКТОРЪТ: Нямам ти доверие. АЗ: Естествено. Но все ще се намерят хора, на които имате доверие. Ще ни трябват поне двама души. Вие ще ги изберете. Струва си, двайсет хиляди долара са това. Вие ще изберете двама души, на които имате доверие, и ще ги пратите с нас. Можете да дойдете и вие двамата с Рийс — ще ни измъкнете с колата или там каквото трябва. Ако се получи фал, ще излезете със стария номер, че сте получили сигнал и сте дошли да ни заловите на местопрестъплението. Един инспектор винаги може да се измъкне... (Това беше. *Audaces fortuna juvat*^[4].) (ПАУЗА: Едно, две, три, четири, пет, шест, седем, осем, девет, десет, единайсет, дванайсет, тринайсет, четиринайсет, петнайсет. Лек шум, предизвикан от стъпки: те влизат в спалнята.) Застанал там в мрака на шкафа със съзнанието, че всичко е станало както трябва, усетих как в стомаха ми се връщат страхът и болката, изпитани в мига, когато тръгнаха към спалнята усещането беше както при докосването на скоро зараснала рана. Доволен си,

щастлив си, че е заздравяла, но мястото си остава чувствително. (Шум от отваряща се врата.)

Джинкс вдигна иглата на фонографа.

— На това място влязоха. Нямах време да изключа моторчето, страх ме беше, че ще чуят щракването на ключа, затова го оставих да работи...

Моторчето работеше и сега и бръмчеше доста високо.

— Боже мой, че то се чува съвсем ясно — забелязах аз.

— Успях да метна мантото на Холидей отгоре. Ей така — показва той, като вдигна дрехата и покри апарата. Сега бръмченето от работещото моторче не беше така силно, стана по-приглушено. — И моят занаят си има тънкости — подхвърли той, от което се подразбираше: Виждаш ли, Холидей, той не е единственият, който умее бързо да съобразява.

Казах му:

— Продължавай. Пусни и останалото. Когато се върнаха.

Той сложи иглата върху плочата.

АЗ: Не знам, сър. Приятелят ми знае...

— Не е така — обадох се аз. — Нещо е изпуснато. Той ме попита къде ще се носят тия пари за заплати.

— Е, това не съм го записал — обясни Джинкс. — Докато махна мантото на Холидей, той вече по беше изрекъл.

— Пусни го отначало — казах аз.

Той го пусна отначало.

АЗ: Не знам, сър. Приятелят ми знае... ИНСПЕКТОРЪТ: Къде е сега твой приятел? АЗ: И това не знам, сър. Но мога да се свържа с него. РИИС: Кога се каните да го направите? АЗ: Не сме обсъждали чак дотам. Не аз, моят приятел беше открил тази работа. Само ми каза, че ще е като детска игра. Не се е впускарал в подробности. ИНСПЕКТОРЪТ: Слушай какво ще направиш. Ще извикаш тоя твой приятел тук в девет часа, време е да се впуснем в подробности. АЗ: Ще се постарая, сър. Наистина ще се постарая. ИНСПЕКТОРЪТ: Какво значи това „ще се постараяш“? Нали уж си можел да се свържеш с него. АЗ: Да, сър, но дали ще мога да го намеря тази вечер преди девет и той да успее да дойде, това не знам. Покрил се е някъде. Ще трябва да му предам чрез други хора. Вие елате в девет, но недейте да ми се сърдите, ако го няма. (ПАУЗА: Едно, две, три, четири, пет, шест.)

ИНСПЕКТОРЪТ: Повече няма да идвам тук за тоя, дето духа. Мислиш ли, че ще можеш да го откриеш до утре? АЗ: Сигурен съм. ИНСПЕКТОРЪТ: Обади ми се в управлението. Ако ме няма, кажи, че се обажда мистър Бейкър. Аз ще знам какво значи това. Мистър Бейкър. АЗ: Да, сър, мистър Бейкър... Инспекторе, ами тия двамата агенти от сервиза, Прат и Дауни, какво ще правим с тях? Ако Мейсън вземе да ги доведе тук? Ами ако дойдат сами? ИНСПЕКТОРЪТ: Ти имаш грижата за едно — да накараш твоя приятел да излезе от скривалището си. АЗ: Да, сър. (ПАУЗА: Едно, две, три, четири, пет, шест, седем, осем, девет, десет. Тук двамата с инспектора гледаме как Рийс се излага, като си точи зъбите за Холидей.) ИНСПЕКТОРЪТ: Ако нямаш повече работа, Джордж. РИЙС: Да, да, разбира се. Повече нямам, нямам... (ПАУЗА: Едно, две, три, четири, пет. Външната врата се отваря и затваря.)

Джинкс вдигна иглата и изключи грамофона. Казах му:

— Идеално. Всичко е записано — сричка по сричка, една от друга по-хубави.

— Само дето ми убегна оная част, когато пита къде ще се носят парите...

— Чакай да видиш какво ще стане, като чуе записа — изсмях се аз. — Това няма как да му убегне.

Холидей се измъкна от дрешника, понесла със себе си песимистичното траурно настроение, което бе останало ненакърнено по време на прослушването. Аз също излязох и се спрях при нея в спалнята, предложих ѝ цигара. Докато я палех, тя не вдигна очи, погледът ѝ беше вперен в клечката.

Казах ѝ:

— Надявах се, че записът ще ти се отрази добре. — Тя не ми отвърна. — Очевидно не ти направи особено впечатление.

— Не.

— По дяволите... Постигнахме такъв успех... Какво искаш, за да си довольна?

— Остави я тя да командва — обади се зад гърба ми Джинкс. — Това иска, за да е довольна...

Тя само го стрелна с поглед.

— Завиждаш, че идеята беше моя, това ли е?

— Не ставай глупак.

— Добре. Отсега нататък идеята е твоя. Вземи я. Чу ли, Джинкс? Отсега нататък идеята е нейна...

— Не е ли все едно? — попита Джинкс. — Нали сме се хванали заедно. Чули ли сте ме да мрънкам кое чия идея било, а при това съм вложил хиляда и осемстотин долара.

— Е, не може да се очаква една мадама да разбира от спортсменство. — Виж какво — обърнах се към Холидей, — никак не е спортсменско от твоя страна да се сърдиш за това, че идеята била моя, за това, че се случи идеята да бъде моя.

— Голям си специалист, маестро.

— Така доникъде няма да стигнем — обади се Джинкс.

— Тя не ме харесва като човек. Никога не ме е харесвала още от деня, когато ме видя за първи път. Включи ме в плана за бягството само защото нямаше никой друг подръка...

Джинкс застана между нас, поклащайки глава.

— Така доникъде няма да стигнем — повтори той.

— Как така няма да стигнем доникъде — заобиколи го тя. — Ще стигнем право в моргата, при това много бързо.

Не можах да се въздържа:

— Кой се уплаши сега? Кой намокри гащите? И при това ти си човекът, който претендира да бъде мозъкът на всички ни. Жена с такава нестабилна психика като теб да бъде мозъкът на всички ни. Ти изпадаш ту в едната крайност, ту в другата, ту в едната, ту в другата — нестихващи приливи и отливи на страх и паника... Ами да, ако искаме да се намерим в моргата, достатъчно е да те оставим ти да мислиш вместо нас...

— Нямаше нищо против моя начин на мислене, когато ставаше въпрос да те измъкна от онази смрадлива затворническа ферма — тросна ми се тя, вече доста ядосана.

— Първо на първо, не мен искаше да измъкнеш, а брат си. Заради теб го убиха. Защото беше много добре обмислено.

Тя се приближи на една ръка разстояние. Очите ѝ горяха, по лицето ѝ се четеше гняв.

— Я, слушайте... — намеси се Джинкс и сложи длан на рамото ѝ.

Тя се дръпна рязко и се освободи от ръката му.

— Ти слушай. Този кучи син е побъркан. С всичкия ви висш интелект. С членството си във „Фи Бета Капа“. С университетската си диплома. С всичко това може да има основание да ни гледа отвисоко, но нищо не му дава правото да рискува живота на всички ни с маниакалните си идеи. И ако ги възприемем, по дяволите, пада ни се да ни убият...

— Маниакални идеи ли? За какво говориш? За записа ли?

— Да, точно за него говоря...

— В това няма нищо маниакално. Има ли нещо маниакално в тази работа? — попитах Джинкс.

— Вложил съм хиляда и осемстотин долара, нали?

— В това няма нищо маниакално — повторих на Холидей. — Дори не е оригинално. Дори не е изкусно. Не може и да се говори за блестяща интелигентност. Не си подбиращ думите. Първо трябва да бъде оригинално, после да бъде изкусно, после да бъде много интелигентно и едва тогава може би ще се доближи до най-елементарните прояви на една мания. Тук няма нито един от тези белези. Всъщност то е евтино, конвенционално и мелодраматично.

— И тази твоя фалшива скромност. Кого си мислиш, че заблуждаваш?

— Нали не си мислиш наистина, че се гордея с тази идея?

— Глупости.

— Не само че не изпитвам гордост — процедих тихо и положих усилие да проличи в гласа ми колко съм ядосан, — срамувам се от нея. Това не е големият удар — а може би класическият термин звучи претенциозно по отношение на нашия случай — който би ми доставил удоволствие. За да задоволи моето колосално его, един триумф трябва да се отличава с пищна, завършена и удовлетворителна нюансировка, която да съдържа както интелектуални, така и физически компоненти. Това беше просто въпрос на целесъобразност: пикливо материално постижението. Чувствам се истински унижен, че имам нещо общо с него. Но е много лесно и удобно и не биваше да го изпускаме.

— Големи приказки, но рискът си остава риск — каза тя. — Номерът ти може да мине пред някое зелено ченге, но ти се опитваш да преметнеш инспектор.

— Инспектор, началник, кмет — в какво, по дяволите, се състои разликата? Всички те си имат цената. Кобет се разгонва два пъти в

годината, други ги купуваш с пари. Все още нямаме достатъчно пари, следователно трябва да имаме друго, с което да ги заменим. Ето го. Как, по дяволите, си мислиш, че хитреци на дребно като Карпис, Флойд и Дилинджър са стигнали до върховете? С много акъл ли?

Щеше ми се никога да не бях лягал с нея. Щеше ми се да бях издържал всичко на професионална основа. Щеше ми се никога да не бях виждал седемте града на Сибола и Елдорадо. Тогава можех да ѝ кажа да си вдигне платната и да се върне в Чикаго, където ченгетата я очакват. Или още по-добре, самият аз щях да вдигна платна. Ако не бях. Но го бях направил.

— Боже господи. Не можеш ли да схванеш, че тъкмо защото е инспектор, идеята става приложима. Каква полза имаме да държим в ръцете си някое зелено ченге? Как можеш да изнудваш човек, ако няма какво да губи? Не разбираш ли — трябва да е висш административен служител, инспектор, трябва да е нещо.

— А ти не можеш ли да проумееш, че точно поради това е толкова рисковано?

— Защо, за бога?

— Направи записа специално, за да го чуе той, нали? Той трябва да го чуе, нали така?

— Да.

— Какво според теб ще направи тогава?

— Ще следва нарежданията ни.

— Какво ще му попречи да ни убие и да вземе плочата? Инспектор е. Ще успее да се оправдае.

От почуда вперих поглед в нея. „Такава ли ще е вечно съдбата ми?“ — зададох си пак същия въпрос.

— Обясни ѝ го ти — обърнах се към Джинкс. — За бога, обясни ѝ.

— Плочата, която ще чуе, ще бъде копие. Ще направим два презаписа.

— Мислех, че си разбрала — можем да постъпим по един-единствен начин. С каква цел купихме фонографа? Да си пускаме фугите на Бах ли? Ще вземем плочата, която току-що прослуша, ще я поставим на фонографа, ще го включим, после ще сложим микрофона наблизо и ще я презапишем, а после ще повторим процедурата още веднъж...

— Хайде, спри вече да й натякваш... — прекъсна ме Джинкс.

— Досега трябваше да е научила тези неща. Това е школа за напреднали, а не детска градина.

Холидей ме прониза с поглед — в очите й гореше жлъч. После бавно и целенасочено постави цигарата си върху възглавничката на десния си палец и сви показалец зад нея, повдигна ръка на равнището на лицето ми, изпъна сухожилия и се приготви да перне угарката. Нито един мускул по мен не трепна, само я гледах. Мислех си: Ако метнеш тази цигара, ще те убия, кълна се, ще те убия, бавно ще те убивам с цялото Елдорадо, Сибола, Кохинор, с всичко...

— Свари ни по едно кафе, Холидей — кротко я помоли Джинкс.

Тя се поколеба за миг, сложи цигарата в устата си и излезе. Джинкс ме попита:

— Не е ли време да започнем с презаписите?

— Май е време.

Джинкс се пхна в дрешника, взе уредбата за запис от стола и я нагласи върху скрина в спалнята.

— Не биваше да й натякваш толкова — упрекна ме той.

— Тя не биваше да се държи като глупачка.

Той грабна фонографа, пренесе го в дрешника, остави го на стола и излезе.

— Не можем всички да членуваме във „Фи Бета Капа“.

— Нямах предвид теб. Не си ме разбрал правилно.

— Аз пък имам предвид себе си. Мога ли да задам един въпрос, без да излезе, че се държа като глупак?

— Недей да говориш дивотии, Джинкс...

— Защо каза на Уебър, че не знаеш кога ще можеш да се свържеш с мен?

— Трябваше да спечеля време, за да изпратя копия от записа на подходящи хора, ето затова. Не ми се иска да блъфирам, когато кучият му син ще го е прослушал, и му кажа, че някои подходящи хора съхраняват копие от него, така че да не се опитва да играе нечестно с мен. Искам да го заявя с убедителност. И той да повярва в това, което му казвам.

— Как ще откриеш тези подходящи хора?

— Затова шикалкавих. Трябва да ги намерим. Мислех, че ти ще можеш да помогнеш. Имаш връзки в този град. Все трябва да

познаваш някого. Не си ли имал работа с адвокат? Това ни трябва — адвокат. Много добър адвокат.

— Нямам такива познати, Мейсън може да има.

— Да, но него не можем да го попитаме, не е за неговите уши. Ти не ми ли каза, че веднъж си карал с колата Нелсън Хлапака, за да му зашият веждата?

— Не съм го карал при адвокат. Водих го на лекар. При доктор Грийн. Той не е адвокат.

— А къде живее?

— На другия край на града.

— Какъв му е адресът?

— Не го знам.

— А къщата помниш ли?

— Мисля, че я помня. Защо?

— Отиваме там.

— Той не е адвокат. Лекар е.

— И все пак имам идея.

Лицето му помръкна, той повдигна леко глава и носът му се набръчка. Не започна да души като куче, но беше готов да го направи.

— Какво има? — попитах. — Трябва ли да започна да се притеснявам, че сега ти ще изпаднеш в паника?

— Доктор Грийн ще те издаде на минутата. И познатите му ще са като него, ще те издадат на минутата. Той е побъркан.

— Но не е издал Нелсън Хлапака. Хлапака не го е смятал за толкова побъркан. Хлапакът му е имал доверие.

— То беше по-различно.

— Кое му беше по-различното?

— Ами...

— Не го увъртай, дявол да те вземе, казвай. Страхувал се е да издаде Хлапака, това ли имаш предвид? Хлапакът беше едра риба, това ли ми намекваш?

— Искам да кажа, че Хлапака имаше много пари — каза той, увъртайки. — Това искам да кажа. Имаше много пари.

— В скоро време и ние ще имаме много пари.

— Не искам да споря с теб, но едно ще ти повторя — рече той с категоричен тон. — Доктор Грийн е побъркан. Смахнат. Нямам му

доверие, нямам доверие и на неговите познати. И няма да ти позволя да му се довериш.

— Моля те, Джинкс. Достатъчно обиди бяха отправени към моята интелигентност за един ден. Мислиш ли, че ще проявя такава глупост и ще се опитам да разиграя картите, които са ни се паднали, ако не мога да извадя асо накрая. На доктор Грийн няма да се доверя прекалено много. Има само едно човешко същество, на което имам истинско доверие, единственият честен човек на лицето на земята — брат ми. Ще му изпратя един презапис в Ню Йорк и ще го предупредя, че не бива да го отваря, докато не му кажа. Това е застраховката, от която имам нужда. Но в същото време ни трябва някой тук в този град, който да познава положението, пък ако ще да е смахнат.

— Местният ти брат знае ли с какво се занимаваш?

— За това се погрижих много отдавна. Ралф Котър не е истинското ми име.

— Как е истинското ти име?

Изсмях се.

— Направо ще умреш, като научиш.

---

[1] Във фолклора: човекоподобно същество, косматото, с големи стъпала, обитаващо Тихоокеанското крайбрежие на САЩ и Канада. — Б.пр. ↑

[2] Закон за равното възмездие, основан на принципа око за око, зъб за зъб (лат.). — Б.пр. ↑

[3] Умение да се направи най-подходящото за даден случай (фр.). — Б.пр. ↑

[4] Всеки храбрец на съдбата е мил (лат.); Вергилий. Енеида. X, 284, превод Георги Батаклиев. — Б.пр. ↑

VIII

От двете страни на пътя имаше стълбове за уличното осветление, но лампите не бяха запалени и в лъчистото сияние на месечината преди пълнолуние всички спретнати къщурки между двете пресечки, нашарени от ослепителното жълто на квадратите и правоъгълниците на прозорците, бяха подредени като в кукленско градче, а по дължината на улицата бяха паркирани коли като уголемени детски автомобилиста. Къщата, която търсехме, беше по средата между двете пресечки — едноетажна, като вила. Не беше трудно да я намерим; просто нямаше начин да я пропуснем. Двете предни стаи, между които оставаше входната врата, бяха осветени, но на прозорците имаше транспаранти, а на поддържаната морава близо до тротоара се издигаше дървена табела с извита над нея лампа.

Д-Р ДАРИУС ГРИЙН

ОРИЕНТИРАНЕ ВЪВ ФИЛОСОФИЯТА

ОРГАНОН

(АРИСТОТЕЛ)

NOVUM ORGANUM

(БЕЙКЪН)

TERTUM ORGANUM

(УСПЕНСКИ)

КЛЮЧ КЪМ КОСМИЧЕСКОТО СЪЗНАНИЕ

ПРОСТРАНСТВЕНОТО СХВАЩАНЕ ЗА ВРЕМЕТО

— Нали ти казах, че е побъркан? — обади се Джинкс.

— Сигурен ли си, че къщата е точно тази?

— Абсолютно. Тази е. Името му е изписано. Доктор Грийн. Но предния път нямаше никаква табела. Това е ново.

По извитата, покрита с тухли алея стигнахме до стълбището, а оттам до сводестия вход. Едва тогава през дискретно насложените ребра на дългите щори видяхме пълна с хора стая. Имаше и мъже, и жени, но нищо повече не можеше да се различи, седяха скупчени с гръб към нас и едва сега долових монотонен глас, който бълваше поток от непонятни думи.

Джинкс погледна към мен.

— Тук е пълно с хора — прошепна той.

— В това няма нищо лошо.

— Не ми харесва...

— Нямаме избор — рекох. — Трябва да се видим с този човек. Хайде...

— Защо да не изчакаме, докато се разотидат?

— Защо да не изчакаме, докато се разотидат ли? Допускаш ли, че тези хора ще ни обърнат някакво внимание? Само трябва да отворим вратата и да влезем — посочих му друга табелка, много по-малка, закрепена зад едно от страничните стъкла на входната врата: **МОЛЯ НЕ ЗВЪНЕТЕ ПО ВРЕМЕ НА ЛЕКЦИИТЕ. ВЛИЗАЙТЕ НАПРАВО. ВСИЧКИ СА ДОБРЕ ДОШЛИ.**

— Хайде — повторих.

Пристъпих до вратата, отворих я и влязохме. Попаднахме в преддверие като кутия, без всякаква украса или мебели — имаше само втора, летяща врата към вътрешността, пред която беше поставена нова табелка, изписана със същия технически шрифт: **МОЛЯ, ВЛИЗАЙТЕ ТИХО.** Монотонното бърбене, което се чуваше още отвън, започна да се възприема като човешка реч, когато от време на време някои по-слаботелесни думички, достатъчно тънки, за да преминат през процепа на вратата, се промъкваха до нас: „Истината... не е... нас... а със...“. Бутнах вратата, за да се отвори, и се изненадах колко

леко и безшумно се разделиха крилата ѝ, влязох, задържах я, докато мине Джинкс, и после я затворих толкова внимателно, че си прищипах пръста, но не много силно, не ме заболя кой знае колко. Към двайсет и пет, трийсет души седяха във всекидневна, мебелирана само със столове, а пред масата в свързаната с нея трапезария стоеше прав слаб възрастен мъж, който можеше да бъде единствено доктор Грийн. Имаше изпито лице с дълбоки бръчки като на Линкълн, носеше тясна черна копринена вратовръзка и ленено сако и четеше доста бързичко от някакъв лист в ръката си.

— ... съзнанието следователно е единствената основа за убеденост. Разумът се потвърждава сам по себе си. Разсъдъкът открива в себе си онова, което стои над него и е негов източник, но в същото време разкрива и онова, което стои под него и същевременно се явява негова част. Различните нива на съществуването са своего рода излъчване, еманация от...

Усетих, че някой ме докосва по лакътя, и се обърнах — пред мен стоеше най-привлекателната кукла, която някога съм виждал, куклата от безброй сънища — свила устни, вдигнала строго пръст пред тях, за да ни предупреди да не вдигаме никакъв шум, ни подкани да я последваме. Думите, които произнасяше възрастният мъж, сега се превърнаха просто в някакъв шум, в жужене и до мен вече не стигаше нищо понятно. Куклата ни преведе през стаята, където седяха другите, и ни посочи няколко празни места на последния ред до прозорците. Прилепи се към стената, за да ни позволи да минем, както се прави в тесен коридор, и изведнъж аз и тя се намерихме лице срещу лице, тяло срещу тяло, докоснахме се съвсем леко и долових лек полъх от парфюма ѝ, просто полъх от полъх на полъх, който ми беше познат отнякъде, а после забелязах, че не носи никакъв грим и точно поради това лицето ѝ изглежда невероятно бяло. Забелязах, че косата ѝ е черна, синьо-черна. Господи, никога не сте виждали толкова черна коса; всъщност тогава вече разбрах, че не от липсата на грим лицето ѝ изглежда така бяло, а от натрапчивото изобилие на тази черна коса. Останахме така тяло до тяло, загледани един в друг за миг, за частица от мига, но достатъчно дълго, за да се произпълни моят свят с едно бяло лице и черна коса, о, да, достатъчно дълго. После тя се отмести, аз седнах при Джинкс и когато се огледах отново, куклата беше изчезнала. Беше излязла някъде отляво, през летящата врата, но не я

видях, защото стената я закриваше. Явно беше разпоредителка, но се чудех коя ли е, мъчех се да си припомня откъде ми е познат нейният парфюм, за какво ми напомня, питах се коя ли е, какво общо има с тази сбирка и през цялото време се оглеждах да видя дали няма да се върне.

— ... но не бива да се разгръща множественото, като се пренебрегва единното, а трябва да се понесе нагоре към божествения източник на битието, чийто поток извира от него. Вие питате: Как да познаем необозримото? Отговарям: Не чрез разума. Задачата на разума е да различава и да определя. Следователно определеното не може да бъде негов обект. Можеш да доловиш безкрайното само чрез по-висша от разсъдъка способност, чрез навлизането в такова състояние, при което преставаш да бъдеш своето определено аз и ти се разкрива божествената същност. Това е екстаз. Това е освобождаването на ума от ограниченията на съзнанието. Схождат си само подобни неща, затова, щом изгубиш собствената си определеност, ставаш едно с безкрайното. Душата ти стига до своето най-просто аз, до божествената си същност и тогава разбираш това единение... тази тъждественост.

Но това блаженство не е трайно. Много рядко можем да се радваме на извисяването над телесните и мирски ограничения. Самият аз съм го изживявал само три пъти досега, а Порфирий^[1] нито веднъж.

Всичко, що избистря и възвисява ума, ще ти помогне да го постигнеш, ще улесни приближаването и възвръщането на щастливите мигновения. Следователно има различни пътеки, по които може да се тръгне към целта. Любовта към прекрасното, която въодушевява поста, отдаването на единното и възходът към науката, които съставляват ламтежа на философа, любовта и молитвите, чрез които в нравствената си чистота ревностните и непорочни души се стремят към съвършенството — това са широките друми към висините над реалното и частното, където заставаме в непосредствена близост с безкрайното и то блясва в дълбините на душата.

Той изчете листа и го остави на масата.

— Така се говори в едно от писмата на Плотин до Флакус — бавно продума той. — Държах да чуете специално това послание, защото то съвпада, както ви е известно, с моята теория за познанието, основана върху идеята за разширяването на възприемчивостта. Нека да се съсредоточим върху тези въпроси за една-две минути.

Той сведе глава, а след него и всички останали. Джинкс ме стрелна с крайчеца на окото си, леко извърнат на една страна. Намръщих се, смигнах му и склоних поглед, за да му покажа, че и ние трябва да се държим като другите. Той се подчини. Сега вече аз повдигнах очи, за да се огледам наоколо и да се опитам да открия момичето с бялото лице и черната коса. Доктор Грийн изправи глава в очакване последователите му да направят същото и те го сториха с изненадващо единодействие, като едва сега за пръв път се чу шум от движение, движение в границите на почтителността. Лекцията беше свършила.

— А сега, приятели мои — рече възрастният човек, — на излизане ще получите от мис Добсън някои нови материали. Разучете ги и медитирайте върху тях. И още нещо, бих искал да не настоявате повече и да не оставяте средства на мис Добсън. Както неведнъж съм ви казвал, ние не събираме волни пожертвования. Ако някога дойде време да имаме нужда от пари, няма да се колебая и ще ви поискам. Единственото, което желая от вас, е да сте искрени и всеотдайни.приятели мои, сега съм уморен. Трябва да ме извините. Лека нощ, благодаря ви, че дойдохте...

Той се отдалечи от масата и излезе през страничната врата към задната част на къщата. Хората станаха и започнаха да се придвижват към изхода, някои поединично, други по двама, по трима, хора на средна възраст, но видях и две момиченца, които надали бяха повече от дванайсет-тринайсетгодишни. Все още шумът беше незначителен и никой не говореше. В стаята се чувстваше атмосфера на смиреност и уважение, дори на страхопочитание. Станах, дръпнах Джинкс да ме последва, присъединихме се към множеството и тръгнахме към преддверието. Летящата врата беше разтворена и застопорена, а куклата с бялото лице и черните коси стоеше до нея с куп брошури, които раздаваше една по една. Все още шумът беше незначителен, чуваше се само тътрене на крака и приглушени пожелания за лека нощ. Ние с Джинкс се забавихме, така че да попаднем в края на човешкия поток и да останем последни, но все пак се придвижвахме към вратата, за да не правим впечатление. Досега никой не ни бе обърнал внимание. Най-сетне стигнахме до вратата — последни.

— Лека нощ — ми пожела куклата и ми подаде една брошура. — Лека нощ — повтори тя и подаде на Джинкс още една брошура.

— Лека нощ — отвърнах и се позабавих, докато мъжът и жената пред нас излязат. Когато външната врата се затвори и тримата останахме сами, казах на куклата: — Мога ли да поговоря за малко с доктор Грийн?

— След лекция Учителя не приема никого за разговор по лични въпроси — отговори ми тя учтиво. — Винаги е много уморен.

— Естествено, разбирам. Но е много важно.

— Такива са нарежданията му. За консултация или изобщо за среща винаги можете да го намерите сутрин между десет и дванайсет.

— За съжаление нашият въпрос не търпи отлагане. Жизненоважен е, в противен случай не бих се осмелил да го безпокоя. — Бялото лице и черната коса нямаше да ме спрат, твърдо бях решил да се срещна с него. — Бихте ли го попитали?

— Той ме познава — безцеремонно се обади Джинкс. — Само му кажете, че...

— Убеден съм, няма да ви се разсърди — намесих се бързо и хвърлих предупредителен поглед към Джинкс.

Тя се поколеба, но попита:

— Бихте ли ми казали имената си?

— Казвам се Пол Мърфи — заявих аз, — а това е Джоузеф Стоктън. Но имената ни надали нещо ще му подсказат...

— Ще съобщя на Учителя — рече тя и се отдалечи, а аз отново долових парфюма ѝ, един цял микрокосмос; това не беше дори полъх, а пет пъти полъх от полъх, но все още се усещаше и този път можеше да се разпознае. Този парфюм ме бе лъхвал някога някъде... Тя беше привлекателна и в гръб: носеше мокасини от необработена кожа, дългите ѝ крака бяха боси, задникът ѝ беше малък, но закръглен, колкото да изпълни приятно шепите ти. В походката на тази кукла липсваше чувственото полюшване на Холидей, но пък тя нямаше нужда от такова нещо.

— ... това е нещо ново — казваше Джинкс. — Предния път не беше така.

Смигнах му да мълчи, а той поклати неуверено глава и ми подаде брошурата, свивайки рамене, за да ми покаже колко му е непонятно. Беше малко книжле, напечатано на циклостил, а на корицата, пак на циклостил, с главни букви беше написано следното:

ГЛАСЪТ НА КАМЪНИТЕ
КАМЪНИ ОТ ЦЪРКОВЕН ЗИД И
КАМЪНИ ОТ СТЕНА НА ЗАТВОР СА
СЪВЪРШЕНО РАЗЛИЧНИ НЕЩА.
(Интерпретация на Успенски)

СХОДСТВОТО МЕЖДУ ХРИСТИЯНСКИЯ
МИСТИЦИЗЪМ,
ВЕДАНТА И УПАНИШАДИТЕ
(Интерпретация на проф. Джеймс)

— Нали ти казах — прошепна Джинкс.

Направих му знак да мълчи, оставих брошурите на един стол и в същия миг дочух звук, огледах се — куклата водеше Учителя. Той беше свалил сакото и вратовръзката си, яката му беше разкопчана. Хвърли бърз поглед към нас, но по лицето му не пролича някога да е виждал Джинкс.

— Учителю — обърна се момичето, — това са Пол Мърфи и Джоузеф Стоктън.

— Приятно ми е — протегнах към него ръка. Той не направи никакво движение да я поеме. Не беше жест на неучтивост, а по-скоро сякаш никога не бе чувал за такъв обичай.

— Не бих желал да изглеждам нелюбезен, господа — рече той с отпаднал тон, — но съм много изморен. Въпросът ви неотложен ли е?

— Повярвайте ми, сър, ако можеше да се отложи, нямаше да ви безпокоим. Вие не ме познавате, но мисля, че сте се виждали с моя приятел...

Той погледна към Джинкс, но с нищо не издаде, че го познава.

— Не си спомням — отговори съвсем спокойно. — Е, господа, за какво става въпрос?

Попитах:

— Можем ли да се срещнем с вас насаме, сър?

— Можете да говорите спокойно. Нямам тайни от мис Добсън.

— Въпросът не е свързан с космическото съзнание, сър.

В очите му блеснаха искри, мускулите на челюстта му се свиха.

— По други въпроси не желая да давам консултации.

Куклата го погледна с неудобство и каза:

— Извинете ме, Учителю. Ще си тръгвам.

— Нямам тайни от вас, мис Добсън.

— Да, разбира се, Учителю — каза тя тихо. — Просто и аз съм изморена. Ще ме извините ли?

— Щом настоявате — официално рече той.

Тя кимна хладно към мен и към Джинкс, поклони се към Учителя и излезе, гологлава и без връхна дреха. Не погледна назад. Бях разочарован. Не можех да се надявам, че съм възбудил у нея същото чувство, което тя бе възбудила у мен, не можех да се надявам дори да предизвикам интереса ѝ към един временен последовател. Реших, че преди да приключа взаимоотношенията си с нея, ще я накарам да се заинтересува... Учителя направи две дълги крачки към летящата врата и изрита подпорката, която я държеше отворена. Крилата ѝ се люшнаха и се затвориха. Когато се обърна отново към нас, умората бе изчезнала от лицето и от тялото му, очите му бяха разширени и горяха гневно.

— Как смееете да идвате тук? Как смееете?

Така беше по-добре. Така беше по-естествено.

— Почакайте малко, докторе... — започнах аз.

— Не желая да имам нищо общо с подобни въпроси. За мен този живот е приключен. Приключен, и край. Всички го знаят... всички. Повече няма да лекувам плътта, ще лекувам само духа...

— Я стига си викал, какво се дереш толкова — прекъсна го Джинкс.

— Млък! — срязах го аз. — Виж какво, докторе, няма кого да лекуваш. Само искам да ми дадеш съвет — съвет, за който съм готов да си платя. Много ни трябва адвокат. Не знаем при кого да отидем.

— Как смееете да смущавате медитациите ми с такива детинщини? В телефонния указател на раздела „Адвокати“ е пълно с имена, хиляди имена...

— По дяволите! — викна раздражено Джинкс.

— Ще млъкнеш ли, ако обичаш! — побързах да поема нещата в свои ръце. — Виж какво, докторе, това не е начин да избереш адвокат.

— Не зная какъв адвокат ви трябва...

— Моля те, докторе, нека поговорим като разумни хора. Не си вчерашен, имал си вземане-даване с кого ли не, как да не познаваш

някого...

— Това беше преди години.

— Преди две — обади се Джинкс. — Само преди две...

— Чуй сега, докторе... — подхванах отново аз. — Нищо не ти струва. Така се случи, че ни трябва адвокат, при това незабавно. Разбирам опасенията ти при мисълта, че можеш да се забъркаш отново с тия хора, и не само ги разбирам, но и ти съчувствам. Няма да те забъркваме с нищо. Повече няма да идваме тук. — Запитах се: „Как мога да видя куклата, без да дойда тук?“ — Все трябва да си чул за някого. Не искаш да се занимаваш повече с нас, нали?

— Не.

— Тогава измисли някого.

Той се вторачи в мен, прехапал устни, после се вторачи в Джинкс. Лицето на Джинкс беше мрачно. Беше раздразнен, готов да зареже приказките и да пристъпи към нещо друго. Съвсем явно беше.

— Опитайте с Кийт Мандън — рече най-сетне докторът. — Чероки Мандън.

— Къде да го намеря?

— Има кантора в центъра на града.

— Къде в центъра?

— Не знам къде. В някоя от административните сгради.

— Дай указателя.

Той ме изгледа накриво, но прекоси преддверието и взе указателя от една масичка.

— Мандън... — произнесох и поех справочника. — Мандън, така ли е?

— Да.

Намерих буквата М — Манди, Мандлър, Мандън.

Мандън, Кийт — адвокат. Брод 424. 9491

Мандън, Кийт — дом. Айрис 608. ВА 1-9055

— Погледни — посочих му с пръст, — за този ли става въпрос?

— Да.

— Благодаря. — Върнах му указателя.

— Можете да ми изкажете благодарността си по един-единствен начин: никога повече да не стъпвате тук.

Няма, но само до утре вечер, това си помислих. Няма, ако куклата се появи отново. Обърнах се и излязох. Джинкс тръгна след

мен. Когато минавахме под свода на външната врата, угасна осветлението във всекидневната, където бяха наредени столовете, още преди да стигнем улицата, угаснаха лампите и в срещуположната стая, а когато наближихме тротоара, изгасна и светлината над табелата в двора. Свихме към центъра.

— Голям си кибритлия — казах на Джинкс. — Трябва да се научиш да общуваш с хората.

— Той е побъркан. Сега можеш да разбереш защо са го оставили на мира.

— Може да не е толкова побъркан, колкото си мислиш.

— Нямам му доверие. Нито пък ще имам доверие на този Мандън.

— Нямаме време да се назлъндисваме. Ще трябва да се задоволим с това, което имаме...

— Какво ще правим сега?

— Ще се опитаме да намерим Мандън, това ще правим.

Изведнъж той ме смушка предупредително, обърнах глава да видя какво има и посегнах към пистолета си в десния заден джоб. Един спортен автомобил, голям, мощен, с изгасени фарове, беше изникнал незабележимо отзад, движеше се бавно близо до бордюра, на метър и половина от нас, и поддържаше нашата скорост. Гюрукът беше свален. Шофираше куклата с бялото лице и черните коси. Усмихнах се вътрешно и оставих пистолета на мира. В крайна сметка не бях сбъркал по отношение на тази бамбина...

— Да ви откарам ли донякъде?

— Чудесно — отговорих и казах на Джинкс: — Хайде.

Тя спря колата, наведе се да отвори вратата и аз влязох. Джинкс се вмъкна до мен, седна и тръшна вратата. Попитах го:

— Удобно ли ти е? Имаш ли достатъчно място?

— Добре съм — отвърна той.

Куклата веднага се усети какво да каже:

— И без туй задната седалка е пълна с боклуци. — Натисна газта и включи фаровете, при което ми се усмихна гузно, защото си даде сметка, че току-що се е издала.

— Много мило от ваша страна — казах аз.

— Нищо не ми струва. Къде да ви оставя?

— При дрогерията, ако нямате нищо против, ще вземем такси...
— отговорих, като не свалях поглед от нея, но не се бях вторачил право в лицето ѝ, а към извивката на брадичката ѝ. Тя гледаше напред през стъклото, но знаеше, че я наблюдавам. Все още беше без шапка и без връхна дреха.

— Колата ви е страшна — казах.

— Харесвам си я...

— Много бърза, обзалагам се.

— Сигурно. Не съм правила експерименти.

— Колко сте вдигали най-много с нея?

— Ами сто и двацет... и трийсет километра.

— Ще вдигне и повече. Какво ще кажеш, а, Джоузеф?

— И на мен така ми се струва.

— Разбира се, че ще вдигне — казах аз. — Никога ли не носите манто? — попитах момичето.

— Понякога нося. Когато вали. — Засмя се: — Не съм използвала гюрука от месеци.

Погледнах към Джинкс. Той се взираше мрачно в мен. Ако питаха него, и тя беше побъркана.

— Какво ще кажете за лекцията на Учителя? — попита тя.

— Каква лекция?

— Тази, която прочете...

— Аха. Не знам — отвърнах. — За съжаление не съм много наясно с космическото съзнание.

— Лекцията не беше за космическото съзнание. Беше за психологията на познанието.

— Все едно...

— О, не. Съвсем не е така.

— Искях да кажа, че е еднакво трудно да се проумеят. За неподготвения...

— Да, сигурно наистина е необходима известна подготовка. Доволен ли сте от консултацията ви с Учителя?

— Много. Благодарение на вас...

Тя намали пред дрогерията и сви в крайното платно.

— Далече ли отивате?

— До другия край на града — отговорих аз.

— И аз съм нататък. Защо да не ви повозя, докато видим някое такси? Засега нищо не ми се мярка. А и сигурно няма да намерим в този район.

— Не искаме да ви притесняваме — рече Джинкс и посегна към дръжката. Колата още не беше спряла, той вече бързаше да отвори вратата.

— Не ме притеснявате.

— Е, тогава много ви благодаря — обадох се аз. — Затвори вратата — смушках Джинкс. — Той я затръшна с всичка сила. Помислих си: „Киселяк с киселяк. Копеле такова“. Куклата даде газ, излязохме отново по средата на платното и продължихме напред. Градът се простираше пред нас. От другата страна на центъра се намираха жилищният блок „Маракийш“ и Холидей.

Холидей беше страхотна. Елдорадо. Страхотна. Но се запитах: дали не мисля така, защото тя е първата след повече от две години. Не е ли дошла като че ли направо от джунглите? Ами че дори сега, в този миг, откъде знаеш дали не е с домоуправителя, пък дори и с някой хлапак от пазара за стари коли. А тази кукла до теб, тя би ли се навила? Знаеш, че няма. Тя е изискана. Тя е от каймака. Не може да я сваля всеки, на когото е казала здрасти. И няма защо да се тревожиш какво можеш да пипнеш от нея. Попитах я:

— Откога се интересувате от космическото съзнание?

— Отдавна. Вече три-четири години.

— Не искам да изглеждам като глупак, но все пак кажете ми какво е това. Религия ли е или нещо друго?

— Не. Философия е. Навлиза в четвъртото измерение. Или по-скоро навлиза в математическото понятие за четвъртото измерение.

— Това вече наистина ме обърква.

Тя се засмя.

— И все пак е много интересно. Надявам се да ви видя на някоя от медитациите на Учителя.

— Присъствието ми ще се отрази зле. Излъчването ми ще окаже лошо влияние.

— Може и да не се отрази.

— Сигурен съм, че ще бъде вредно. Не зная нищо за космическото съзнание... но зная нещичко за измеренията. И не

поддържам теорията, че четвъртото измерение е философско или математическо понятие. Мисля, че е чисто интуитивно.

Тя ме погледна изненадано.

— Не се опитвам да ви го доказвам и не искам да прозвучи претенциозно. Но аз вярвам в това.

— Никога не съм чувала за такова нещо — замислено рече тя.

— Тия дни трябва да се занимаем с този въпрос... и с още някои неща — казах аз и от погледа ѝ към мен разбрах, че е усетила за какви други неща говоря.

Джинкс се надигна и се наведе напред:

— Ето едно такси.

— Ще има и други — обади се момичето.

— Не искаме да злоупотребяваме с добрината ви — смигнах ѝ лукаво, така че Джинкс да не забележи, и се опитах да ѝ внуша, че следващия път, когато щяхме да се видим с нея, ще се постарая Джинкс да го няма.

Тя също ми смигна в отговор и спря колата до тротоара.

Джинкс отвори вратата и излезе. Бях се поизправил, за да слеза, когато отново долових онзи парфюм и сега вече го разпознах. Казваше се Huele de poche^[2].

— Имате добър вкус за парфюми.

— Моля?

— Парфюмът ви. Чудесен е.

— Парфюмът ли?

— Huele de poche. Сега вече го разпознавам. И преди ми се струваше познат, но не можех да се сетя откъде. Сега се сетих.

— Аз не употребявам парфюм — поусмихна се тя едва-едва.

— Долових го. Няколко пъти тази вечер го усещам.

— Така ви се струва. Никога през живота си не съм употребявала парфюм.

— Хайде — подкани ме Джинкс.

Свих рамене, излязох от колата и затворих вратата. На мен никак не ми пречеше, ако тя искаше да отрича, че употребява парфюм, сякаш това щеше да ѝ свали цената.

— Довиждане — обади се тя.

— Довиждане.

— Хайде — отново ме подкани Джинкс.

Кимнах ѝ, последвах Джинкс към таксито, което чакаше до бордюра, и ето — тя изчезна — две червени светлини се стопиха в далечината. Джинкс се пресегна през мен и затвори вратата, поклащайки глава.

— Никога през живота си не бях чувал толкова дивотии. Главата ти е пълна с глупости, това знаеш ли го?

— Млъкни. В момента си припомням нещо.

В момента си припомнях нещо, скоро щях да си го възстановя — нещо, за което смътно знаех, че не искам да си спомням, но не го бях забравил; дъхът на този парфюм ставаше все по-силен и по-силен, и по-силен, а после всеки нерв и всяка жилка по тялото ми започнаха да потръпват под звуците на музика от едновременно латерна, удари гръм, ослепителна светлина проряза главата ми; усещах студения вятър, който нахлуваше през тунела на много, много години, и когато затихна, на фокус остана само едно бяло-бяло лице с черна-черна коса и това беше баба ми, опъната неподвижно в ковчега си наред с гостната в старата ни къща в Пролома — виждаше се само главата ѝ и по една голяма запалена свещ в двата края на ковчега, а стаята беше изпълнена с аромата на големите храсти *Huele de poche*, избуяли около къщата...

О, боже всевишни! — опитах се да си поема дъх, след като разбрах на какво ми бе замирисало. Не беше парфюмът на онази кукла — тя беше права — така ми се струваше. Лицето ѝ беше бяло като на баба ми и косата ѝ беше черна като нейната, имаше прилика и в израза на лицето, в това беше причината, в тази прилика, в тази кошмарна близка прилика...

Не можех да се освободя от този спомен, не исках той да се връща, цял живот се мъчех да го забравя, но не можех да се освободя от него.

---

[1] Плотин (205–270 г. от н.е.) е главният изразител на неоплатонизма. Запазени са съчиненията му под заглавие „Енеади“, събрани от Порфирий (232–302 г. от н.е.), негов последовател. — Б.пр.

↑

[2] Нощна красавица — растение (исп.). — Б.пр. ↑

IX

Когато вратата се отвори и видях Кийт Мандън, Чероки Мандън, застанал зад нея (защото това сигурно беше той), си помислих: Не, не може да бъде, тази гротеска е символ на оня детински свят, който току-що напуснах, той принадлежи на оня похотлив свят на детско безсрамие, от който току-що излязох. Точно това си помислих: Не, невъзможно е да има такова нещо. Беше дребно човече, най-много метър и половина на ръст, в никакъв случай повече от метър и половина, със сплескан нос и гъсти вежди, които стърчаха като наченки на пипалца, толкова бяха дебели и гъсти, че трябваше дълго да се вглеждаш, за да се увериш, че има очи. Носеше плътен памучен халат, който стигаше почти до земята, и някакви налъми, каквито се носят в училищните съблекални.

— Какво искате? — попита той с дрезгав, заповеднически тон.

— Бих желал да поговоря с вас, мистър Мандън...

— Кантората ми не се намира тук, това е жилището ми. Елате на работното ми място.

— Моля ви, мистър Мандън. Може да стане много късно...

Той изръмжа от раздражение и щеше да затвори вратата, но аз пристъпих напред и повторих:

— Моля ви, мистър Мандън, много е спешно и много важно. Важно е и за вас...

— Е, и за какво става въпрос? — попита бавно той.

— Не бих могъл да говоря тук. Няма ли да ме поканите да вляза?

Той повдигна вежди два-три пъти и средата на челото му хлътна под тежестта им.

— Влизайте, влизайте — покани ме той с нежелание. Отстъпи назад, отвори вратата и аз влязох.

Стаята изведнъж се завъртя пред очите ми и първата ми мисъл беше, че съм все още в плен на старата халюцинация, а после предположих, че халюцинацията вероятно се е разминала и това е сън, но накрая си казах: Не, не може да бъде сън, защото е прекалено абсурдно и налудничаво, в сънищата има повече логика, в тях нещата

не са така произволни. Започнах да разсъждавам. Току-що бях говорил с тоя човек в коридора (а може би съм си въобразявал), обърнах се назад, за да се уверя, че е тук, да, ето — тук беше, с гръб към вратата, вперил безизразен поглед в мен, погледнах отново към стаята и сега вече нещата започнаха да стават по-определени. Запълваха я тежки, масивни мебели, пръснати безразборно; седем или осем килимчета бяха разхвърляни върху големия килим, по стените висяха живописни платна, графики и фотографии. До една от стените, където всъщност нямаше комин, беше залепена огромна мраморна камина, а на полицата ѝ четири различни по размери и вид часовници цъкаха един срещу друг в различни тоналности. Пред всичко това се намираше дълго канапе, тапицирано с червен плюш, толкова голямо и толкова грозно, сякаш предназначено единствено за някой скъп извънградски клуб, а пред канаето стоеше сгъваема масичка за карти, но със скъсени крака, за да се използва с холова гарнитура, макар че в случая бе поела тежестта на пълен комплект ударни инструменти: барабани — голям и малък, тимпани, чинели, триъгълник, при това върху пожълтялата кожа на големия барабан бяха изписани нечийи инициали, но не на домакина. Единствената светлина в стаята идваше от висок лампион с жълт копринен абажур. Беше поставен до нещо като дървен детски стол за хранене, но на него беше закрепена дъска с формата на бъбрек, проста нерендосана дъска, която да му служи за писалище, и сега този плот с няколко юридически книги отгоре, написани на машина документи и полусгънатата хавлиена кърпа, беше отместен встрани. В тази стая не можеше да се върви направо, човек трябваше да си избира откъде да мине. Точно това би се случило в една стая, пълна с мебели, ако след дълги години на пълно подчинение всеки предмет получи правото на едно желание. Не, не сънувах, всичко беше прекалено налудничаво, за да бъде въпрос на случайност.

Докато се провирах през боклуците, за да намеря къде да седна, си казах: Тоя тип е наредил всичко това съвсем съзнателно. Опитва се да бъде ексцентричен.

Той изчака да стигна до едно меко кресло с висока облегалка, преди да затвори.

— Е, та за какво става въпрос?

Седнах в креслото. Вместо каренце с бяла бродерия на облегалката имаше брокатна олтарна покривка.

— Имам нужда от помощ, мистър Мандън — рекох.

— Обикновено всички, които идват при мен, имат нужда от помощ, а не от желание за светски контакти. Каква помощ по-точно?

— Юридическа. Съвет...

— Съвет за нещо, което вече се е случило, или за нещо, което тепърва ще се случи?

— И двете.

— С какви пари разполагате?

— Въпросът не е с какви пари разполагам, мистър Мандън. Въпросът е колко ще имам в бъдеще.

— Аз не се занимавам с пари в бъдещето.

— Но тези пари в бъдещето не са зависими от случая. Искам да кажа, не зависят от случая така, както парите на Нелсън Хлапака едно време...

Той наклони глава на една страна, постоя вторачен в мен няколко секунди, после взе хавлиената кърпа от бюрото и шумно си издуха носа. Остави я върху грубото си бюро, взе кръгла картонена кутия от горния плот на двуетажна масичка и ми я поднесе. Видях, че вътре има дълги тънки пури и поклатих глава. Той си избра една, върна кутиятата на масичката и тогава забеляза нещо, което много го раздразни. Не можах да разбера какво е то, но той направи кисела физиономия, извади от джоба си малка сребърна свирка или нещо подобно, защото видях, че бузите му се издуват и спадат, но не се чу никакъв звук. Не разбрах какво точно става, но се понаместих, така че дясната страна на тялото ми да остане по-далеч от дръжката на креслото и нищо да не ми пречи да извадя пистолета си; чух тракането на дървени халки по корнизата на завесата, извърнах се и видях сред гънките ѝ един негър в бели памучни панталони и сиво-черно горнище на анцуг — младо и красиво черно момче, метър и осемдесет, че дори и повече.

— Изчисти тия пепелници, дявол да го вземе — нареди Мандън и младежът се пресегна зад завесата, взе една кафява хартиена кесия и дойде да изпразни пълния с изподъвки, олигавени угарки пепелник.

— Нещо за пиене? — покани ме Мандън.

— Не, благодаря.

— Направи кафе, Хайнес — нареди той на негъра.

Негърът не пророни нито дума. Не погледна нито към Мандън, нито към мен и понесъл кесията, напусна стаята през завесата. Мандън

отново наклони глава на една страна, за да ме изгледа, а после запали пурата си от пламъка на толкова голяма запалка, че трябваше да я крепи с две ръце. Седна на детския стол, завъртя плота с формата на бърбек, така че да дойде пред него и да се затвори, после остави запалката на масата.

— Та как да го разбирам това, че твоите пари в бъдещето не били като онези на Нелсън Хлапак? — попита ме той.

— Искam да кажа, че тези пари в бъдещето не са на някой глупак. Нелсън Хлапакът беше един глупак.

— Всеки, който нарушава законите, е глупак.

— Полицията влиза ли в това число?

— Всеки полицай, който нарушава закона, е два пъти по-голям глупак от другите.

— Значи има много глупаци...

— Можеш ли да посочиш поне един?

— Знам няколко.

— Можеш ли да го докажеш?

— В ръцете ми са.

— В такъв случай трябва да ги предадеш на властите — посъветва ме той много сериозно.

— За мен е много по-важно да не ги предавам на властите. Имам доказателства и възнамерявам да ги използвам по свое усмотрение. Но това е много опасно. Искam да ги предам на човек, от когото те се страхуват, на човек, за когото знаят, че ще ги извади на бял свят, ако започнат да шикалкавят.

— Какви доказателства? Под каква форма?

— Под формата на фонографен запис как двама агенти получават от мен пари, хиляда и осемстотин долара, остатъкa от обир на един магазин, при който убих човек. А в същото време се съгласяват да участват заедно с мен в друг обир, който все още не е станал.

Той запафка пурата си и се намръщи. Дебелите му вежди щръкнаха като стрехи на къща.

— Вие допускате, че аз съм лицето, на което могат да се поверят споменатите доказателства, така ли?

— Да.

— Какво имате предвид, като казвате, че ще използвате тези доказателства по ваше усмотрение? Като гаранция, че няма да ви

арестуват след извършването на други престъпления, така ли?

— Нещо такова. Все още не съм решил. Нямах време. Всичко се разигра преди малко.

— С други думи, искате да ви бъде съучастник в углавни престъпления.

— Струва си — казах. — Няма да има никаква опасност. Вижте, мистър Мандън, когато тия типове ме изнудиха, бях готов да забравя какво се е случило — две смотани ченгета, докопали някоя и друга дребна парица, и толкоз. Нямах намерение да оставам тук. Щях да организирам набързо един обир, колкото да се опарича, и да напусна града. Точно това смятах да направя. Но когато разбрах, че единият от тях е инспектор, всичко се промени. Дадох си сметка, че той е достатъчно високопоставен, за да ми бъде от полза, ако го хвана натясно...

— И значи си го хванал? — иронично ме попита той.

— Да...

— Хвана го ей така, без никакви проблеми? Все едно си натиснал копчето и си запалил лампата. Много лесно, много просто. Заекът пипнал вълка. И без съмнение си научил името му, нали?

— Уебър — отговорих и започнах да си повтарям, че сега трябва да съм спокоен, да съм спокоен, да не се ядосвам. — Инспектор Уебър.

— Чарли Уебър от отдел „Убийства“, така ли?

— Знам само, че се казва Уебър. Нисък, набит. Към четиресетте.

Той се изсмя и щеше да каже нещо, но спря, защото видя негъра — Хайнес — да влиза с кафето. Младежът крепеше подноса върху дланта на лявата си ръка, докато наливаше несръчно с дясната и после подаде по една чаша и на двама ни. Остави подноса на земята до детския стол и тръгна да излиза.

— Хайнес... — повика го Мандън. Негърът се спря и погледна назад, извъртял само главата си. — Не си лягай още. Чакай да те повикам... — Младежът не реагира, както и преди. После излезе.

Мандън изсърба две-три глътки кафе и ту гледаше към чашата си, ту към мен. Оставих чашата си върху подноса, без дори да опитам кафето.

— Да, да, само това липсваше, за да се допълни картината — каза той. — Чарли Уебър да дели пари с някакъв бандит, който се скита от място на място...

— Точно това направи. Сериозно ви говоря.

— Сега вече започна да преиграваш. Трябваше повечко да порепетираш.

— Моля?

— Чудя им се. Обикновено подготвят свидетелите си много по-добре...

— Какви свидетели? За какво говорите?

— Говоря за адвокатите, които са те изпратили.

— Какви адвокати? Никой не ме е изпрацал.

Той взе чашата си, отпи и пак я остави.

— Е, добре, млади човече, няма да накарам моя негър да те хване за ухото и да те изхвърли оттук, защото не е твоя вината. Но се върни там, откъдето си дошъл, и предай, че съм много разочарован. Очаквах нещо повече. Много повече...

— Не ви разбирам. На кого да предам?

— На адвокатите, които са те изпратили. Ако искат да ме изключат от колегията, защо не изпратят писмено оплакване до адвокатската асоциация? Кажи им да постъпят така, синко...

— Честна дума, не разбирам за какво говорите. Наистина не разбирам.

— Стига, моето момче. Не ме карай да променям решението си и да наредя да те изхвърлят навън. Капаните, които ми поставят, стават все по-мелодраматични, а правдоподобността им намалява обратнопропорционално. Чарли Уебър. Боже мой, Чарли Уебър! За какъв ме мислят... за глупак ли, дявол да го вземе?

— Не съм казал, че името му е Чарли. Казах, че фамилията му е Уебър.

— Има само един Уебър и той не е от тези, които имат вземане-даване с разни крадци и провокатори. Защо не избрах някое ченге, за което бих могъл да повярвам, че наистина те е изнудило? Боже мой, Чарли Уебър — та от него няма по-високопоставен полицай в този град...

— По дяволите, инспектор Уебър беше, и това е.

Той се изсмя високо, ръката му потъна в джоба и докато се усетя какво прави, вече беше надул свирката, която не издаваше звук.

— Промених решението си — съобщи ми той с хладен тон. — Все пак ще накарам да те изхвърлят навън...

В този миг високият красив негър вече влизаше плавно в стаята. Станах, измъкнах пистолета и го насочих малко над подгъва на сивочерния му анцуг в средата на стомаха му. Това го възпря.

— Прибери пистолета — каза Мандън.

— Кажи му на тоя да излезе оттук, по дяволите, кажи му да излезе оттук. — Негърът, дявол да го вземе, стоеше настръхнал като тигър, но сега очите му бяха приковани в Мандън и само чакаше сигнал, за да скочи. Страх ме беше от него. Много добре знаех, че винаги мога да го поваля на земята с един куршум, пределно ясно ми беше какво става, когато те прониже куршум в стомаха, и все пак ме плашеше. — Повторих още веднъж: — Кажи му да излезе оттук.

— Излез, Хайнес... — реши се Мандън.

Лицето на негъра остана безизразно. Той дори не ме погледна. Не се отпусна, само изправи глава и напусна стаята.

— Прибери пистолета — настоя Мандън.

Поизвърнах се, така че да ми е на прицел, да ми е удобно да стрелям и към него, и към дъното на стаята, откъдето беше изчезнал негърът. Почувствах се по-добре, след като той се махна.

— Я слушай, кучи сине — продължих да се занимавам с Мандън. — Я слушай и не се опитвай да ме иронизираш. Това, което ти казах, е истина. Избягах от стопанството на затвора едва оня ден, дойдох в този град само защото колата, с която се измъкнахме, е взета оттук и трябваше да я върнем. Използвах същата кола за обира на магазина, понеже имахме нужда от пари, за да се разкараме. Но преди да успеем да се махнем, собственикът на колата домъкна ченгетата в квартирата ми, лично ги доведе. Изнудиха ни. Тогава не знаех, че единият от тях е инспектор. Когато разбрах, реших да го хвана натясно. И го хванах. Но от това няма да има полза, ако не ми помогнеш. — Държах пистолета насочен право в стомаха му, точно над чашката с кафето. — Свирни на негъра. Кажи му да ти донесе дрехите. Ще дойдеш да чуеш записа, който направих.

— Може ли да си допия кафето?

— Давай.

Той допи кафето си и остави чашката в чинийката.

— След като не си оттук, откъде си чувал за мен?

— Доктор Грийн ми каза.

— Кой доктор Грийн?

— Много добре знаеш кой доктор Грийн имам предвид. Приятелят на Нелсън Хлапака.

— Как се казва собственикът на колата, с която сте избягали?

— Вик Мейсън. Куц е. Хомо.

— Няма ли забъркана някаква жена?

— Казва се Холидей Токоуанда.

— Прибери пистолета.

Сложих пистолета в задния си джоб.

Той извади свирката от джоба си, наду я и негърът изскочи иззад завесата.

— Хайнес — нареди му Мандън, — пригответи ми дрехите...

Джинкс нагласи апарата в дрешника и му пусна записа. Той се облегна на вратата и го изслуша, без да помръдне — и едно мускулче не трепна по лицето му. Когато записът свърши, отстъпи към спалнята, свали крещящото си зелено сако, върна се и отново застана до вратата на дрешника. Разхлаби възела на кафявата си вратовръзка и нави ръкавите на зелената си риза.

— Искам да го чуя още веднъж — каза той.

Джинкс пусна записа още един път, Мандън се облегна на вратата и се заслуша, но този път интересът му имаше повече клинически признаци — той вдигаше и отпускаше дебелите си вежди, кимаше, свиваше устни, прехапваше езика си и от време на време поглеждаше към Холидей, която лежеше по гръб на леглото, боса, така старателно загърната в халата си, че всички възвишения и падини на тялото ѝ се очертаваха ясно, каквато беше целта ѝ. Но и да гледаше към нея, Мандън всъщност не я виждаше. За него на света не съществуваше нищо друго, освен тихото престъргване на иглата и гласовете от записа, които се надигаха от мрака на дрешника. Найсетне замлъкнаха, Мандън се отдалечи от вратата на дрешника и се върна в стаята. Тръгнах след него, а Джинкс тръгна след мен.

— Същият Уебър ли е, за когото говореше? — попитах Мандън.

— Да. Същият. Чарли Уебър.

— Сега убеди ли се?

— Убедих се, но още съм като зашеметен. Ти си външен човек тук. Не можеш да осъзнаеш колко невероятно е това.

— Но се случи...

— И все пак е невероятно. Чарли Уебър. Не мога да ти го обясня.

— Необходимо ли е да си правиш труда и да се опитваш да ми го обясняваш? Има значение само това, че съм го хванал натясно. Просто той е поредното продажно ченге, което е попаднало в капана... Няма да споря с теб. Записът е доказателство. Оставям той да те убеди...

— Такива неща стават само в книгите и във филмите — каза той.
— Не се случват в живота...

— Случват се единствено в живота — отговорих.

Холидей спусна краката си на пода и седна.

— Нали не си го извикал, за да спориш с него — войнствено подхвана тя. Знаех защо е войнствена — никой не бе отдал дължимото на прелестите ѝ. Беше изложила на показ издатините и вдлъбнатините на тялото си и никой не ѝ бе обърнал никакво внимание, а най-малко Мандън. Ето защо беше в такова настроение.

— Добре де, добре — обърнах се към Мандън. — Опитай се да забравиш колко си изненадан от един хапльо, аматьор, дребен закононарушител, провокатор, външен човек, който случайно е открил петата на местния Ахил, и да поговорим по работа. Забрави кой е той, забрави кой съм аз и ми отговори на един въпрос. В ръцете ни ли е?

— Да.

— По дяволите, в такъв случай единственото, което искам от теб, е да кажеш „да“ или „не“. Искаш или не искаш да се включиш?

Дебелите му вежди се смъкнаха надолу и той сведе нос.

— Опитвам се само да те убедя, че не можеш да се хвърлиш с гръм и трясък в тази история. Той е голям човек. И най-дребната грешка ще ни излезе през носа...

— Глупости. Отговори на въпроса. Влизаш ли в играта, или не?

С израз на обиден той се обърна към Джинкс и към Холидей.

— Преди молеше, а сега започна да настоява...

— Криво сте го разбрали, мистър Мандън — заоправдава ме Джинкс.

— Не съм го разбрал криво — отвърна Мандън. — Той е единственото, което ми е ясно.

Не знаех какво иска да каже с това, а и не ме интересуваше. Какво, по дяволите, му ставаше на този човек? Страх ли го беше да се захване с Уебър?

— За нищо не настоявам — казах. — Но ти само се изненадваш и разправяш каква клечка бил той. Боже мой, толкова по-добре. Чу записа. В ръцете ми е...

— В ръцете ни е — поправи ме Джинкс.

— Много си важен, Маестро. Все твоето аз — заяде ме и Холидей.

— Я стига, много добре знаете кой измисли всичко. Трябваше да ви обяснявам, да ви убеждавам. Да ви го наливам в главите.

— По-спокойно. По-спокойно — намеси се Мандън. — Никой няма нищо против да ти признае заслугата, че си се сетил. Но сега идеята принадлежи на всички ни. На нея, на него, на мен. Не е ли така?

— Да. Разбира се.

— Наистина ли нямаш нищо против, че включвам и себе си?

— Що за въпрос е това? Ами нали точно това те карам да направиш.

— Ами успокой се де. Не се засягай толкова...

Сега няма да се засягам, мина ми през ума, но по-късно, след като се задвижат нещата и науча едно друго, когато ще мога да си избира какъвто искам адвокат, тогава ще започна да се засягам. Сега съм готов да се хвана и за сламка, не мога да си позволя да се засягам, но по-нататък ще стана докачлив, да, проклети измамнико, страхливецо адвокат...

— Да отидем оттатък, да поседнем и да се запознаем — започна той. — Трябва да разбере много неща за вас, преди инспекторът да дойде утре...

Х

Първо дойде Рийс. Носеше същия костюм, същата риза и вратовръзка, същите евтини обувки и бях готов да се обзаложа, че носи и същите чорапи. Единственото по-различно от вчера беше, че сега дъвчеше клечка за зъби. Влезе в стаята и погледна към Холидей, която седеше скромно на кушетката. Помислих си: Какъв смисъл има да се правиш на скромна, дяволите да го вземат, след всичко, което показва вчера на тази свиня? Рийс изчака да затвори вратата и дори да се върна до средата на стаята и едва тогава проговори.

— Шефът ще дойде след минута — съобщи ни той.

— Много добре — рекох. — Искате ли да отидете в банята и да използвате моята макаричка с конци за почистване на зъби?

— Какво?

— Конци за почистване на зъби. Нали знаете, като се опъне конецът... — изиграх пантомимата как употребявам макаричката. — Много добре почиства ония места навътре, които трудно се достигат по друг начин. В банята е. Влезте и я вземете. Това ще ви спести неудобството да употребявате клечка за зъби пред хората.

— А, на мен не ми е неудобно. Ядох шунка за закуска...

— И аз обичам шунка — продължих аз. — По нашия край правят много шунка. Опушена на дървени въглища, с нашенски подправки. Не можеш да намериш такава шунка в никой от магазините тука... Заповядай, седни... — Холидей ми хвърли убийствен поглед и аз ѝ отвърнах със същото. И тази разгонена мръсница ми беше на главата. — Наистина ли не искаш конец за почистване на зъби?

— Благодаря ти, много си услужлив. Откри ли го твоя приятел?

— Открих го.

Той се ухили и се обърна към Холидей, прехвърляйки ловко клечката в другия край на устата си.

— Ами ти как си тази сутрин?

— Добре съм, много добре — отвърна тя и му се усмихна топло.

Той издърпа един стол, завъртя го и седна срещу нея. Повтори:

— Инспекторът ще дойде след минута.

— Не се стеснявай — му рекох. — Чувствай се като у дома си. — Минах зад него и отидох до вратата на спалнята. Отворих я, направих знак на Джинкс да влезе при нас и казах: — Това е Джинкс Рейнър, мистър Рийс.

— Лейтенант Рийс... — поправи ме той.

— Моля да ме извините. Лейтенант Рийс.

Джинкс отиде до него и едва-едва му стисна ръката.

Въпреки бойките приказки, които му бях издумал предварително, беше доста неспокоен. За него това бе съвсем ново преживяване — да се срещне по светски с пазителите на закона, когато над главата му тегне извършено престъпление.

— Хубави неща съм чувал за теб, Джинкс — рече Рийс дружелюбно.

— Наистина ли, сър? — Джинкс все още беше неспокоен.

На вратата се почука, всички се спогледаха, Рийс стана от стола си.

— Аз ще отида — казах. Излязох в коридора и отворих. Беше инспектор Уебър — сюзеренът, набабът, махараджата, императорът, колосът — лично. „Не го подценявай — ме беше предупредил Мандън, — не прави тази грешка“ и, естествено, той беше прав, затова сега го погледнах с жив интерес и с искрена надежда се помъчих да усетя нещо от страхопочитанието, което Мандън изпитваше. Но... страхопочитание нямаше. За мен той беше просто поредното продажно ченге, макар и да беше с чиста риза. Е, добре, Чарли, тичай, за да не изпуснеш авантата. Ела да бръкнеш в кацата с меда. Ела и добре ще се подредиш. Ела и се опитай да вземеш от мен, каквото си наумил, чакам те...

— Съжалявам, че закъснях — рече той на влизане. — Минах през задния вход.

— Извинен си — отговорих и затворих вратата. — Джинкс, да ти представя инспектор Уебър...

Инспекторът отиде до Джинкс и го загледа, напълно пренебрегнал Холидей. Джинкс несигурно му подаде ръка, но бързо я прибра, след като инспекторът не показа с нищо, че е готов да я поеме — изобщо имаше много гузен вид.

— Той наясно ли е? — попита ме инспекторът.

— Питай го. Той разбира английски. Няма нужда от преводач.

— Знаел си как могат да се приберат някакви пари за заплати, така ли?

— Да, сър. Точно така...

— Каква сума?

— Доста голяма...

— Добре де, колко голяма?

— Доста голяма... — повтори Джинкс и погледна към мен за помощ. Беше по-неспокоен от всякога. Рийс му бе вдъхнал страхопочитание, та можете да си представите какво страхопочитание изпитваше пред инспектора. Щях да го оставя да се помъчи малко. Може би това изживяване щеше да го кали. Той имаше голяма нужда от каляване.

— Хайде, стига толкова — каза инспекторът заплашително. — Къде ще ги носят тия пари? На кое място?

— Ами... — заекна Джинкс.

Инспекторът се обърна към мен:

— Ти за тоя ли ми беше казал?

— Да, сър. За него...

— Каза ми, че той бил набелязал някакви заплати. — Той отново се обърна към Джинкс. — Разбрах, че си набелязал някакви заплати, така ли е?

— Кажи му — отчаяно ме помоли Джинкс. — Кажи му.

— Какво да ми каже? И какво, по дяволите, е това? — грубо попита инспекторът.

Горкият Джинкс. На лицето му беше изписано страдание и ми стана ясно, че ако го оставя още да се мъчи, ще изтърси нещо, дето не трябва, и може да провали всичко.

— Тук е един твой приятел, инспекторе — реших вече да се намеся. — Може би е най-добре да го оставя той да ти обясни какво е това...

— Добро утро, инспекторе... — чу се гласът на Мандън. Инспекторът и Рийс бързо се извърнаха. Мандън стоеше на прага на спалнята и се усмихваше, дебелият му вежди се бяха вдигнали нависоко, челото му се бе набърчило. Изглеждаше добре. Нямаше вид на обзет от прекалено страхопочитание. — Прибери пистолета, лейтенант — каза той тихо.

Погледнах към Рийс и видях, че наистина държи пистолет в ръката си, но много повече се изненадах, че клечката за зъби беше изчезнала.

— Какво, по дяволите, правиш тук, Чероки? — попита инспекторът. — Какво, по дяволите, е това?

— Досега беше консултация с моите клиенти, но ти я прекъсна...

— Клиенти ли?

— Клиенти — отвърна Мандън. — Но след като ти си тук, нека да поставим нещата на приятелска основа. Кажи на лейтенанта да махне пистолета... — Инспекторът кимна на Рийс, който с нежелание прибра оръжието в джоба си. Думите на Мандън прозвучаха добре. Никак не изглеждаше обзет от страхопочитание. — Понякога, инспекторе, се случва да имам консултация с клиентите си и без да посещавам затвора — продължи той и влезе в стаята. — Колкото и да е изненадващо...

— Какво, по дяволите, е това? — изръмжа инспекторът.

Я недей да ми ръмжиш отсега, крадливо копеле такова — това ми се прииска да му кажа. Още не сме те настъпили. Още не сме те започнали. Само почакай...

— Ще си спестим много търкания и време, ако седнеш и послушаш — каза Мандън.

— Мога да слушам и така — рече инспекторът. — Какво, по дяволите, е това? — повтори той и разкрачи нозе. — Хайде, почвай да говориш!

— По-късно... — ухили се Мандън. — Аз ще говоря по-късно. Първо искам да освежа паметта ти, та когато наистина дойде време за приказки, всички да говорим за едно и също...

Той отиде до масичката, където бяхме сложили фонографа, вдигна капака и завъртя копчето. Моторът зажука, дискът се завъртя и понесе със себе си плочата, която беше поставена предварително.

— Ела по-наблизо — каза Мандън и вдигна иглата, но изчака лампите на говорителя да загреят. — Няма защо да го пускаме много високо... — Казах си: На тоя човек ще взема да му изпратя букет е бележка за извинение. Той е страхотен спец. Истински професионалист: леденоспокоен, реже като бръснач. — Няма защо да стигаме дотам, че съседите да викат полиция...

Инспекторът и Рийс се спогледаха. По лицето на Рийс се четеше неразбиране, но инспекторът беше мрачен и изпълнен с решителност. Сега вече знаеше какво, по дяволите, е това. Не точно, не в подробности, но знаеше. Стрелна ме отмъстително, но този път ми беше почти приятно, този път не ме беше страх. В стомаха ми нищо червено не се усукваше и дори ми беше трудно да повярвам, че някога съм изпитвал това усещане. Опитах се да си припомня какво бях почувствал тогава, за да го сравня със сега, но не можех; така се напъваш да си припомниш усещането от миналогодишния зъбобол и не само че не можеш да си припомниш болката, но дори зъба си забравил вече.

— А сега внимавайте — казваше Мандън в този момент. Той пусна вилката върху плочата, разнесе се пращането на два празни оборота и после гласовете се чува, но бяха малко променени и той направи знак на Джинкс да се погрижи за настройката. Джинкс отиде бързо до фонографа, оправи копчетата и гласовете започнаха да излизат от говорителя ясно и естествено, само малко по-тихо от обикновено. Инспекторът погледна към Мандън, който се усмихваше кротко, после към Рийс, който беше ококорил очи от изненада, и накрая към мен. Забелязах как лицето му стана сурово и клепачите му трепкаха от насъбралата се под тях злоба. Искаше ми се да му кажа: Изслушай внимателно записа. Чуй каква реклама ми направи за Аризона. Чуй как ти броих парите, корумпиран негоднико. Чуй скриптенето, инспекторе. Знаеш от какво е, нали? Разбира се, че знаеш. Твоите кокали пращят. Тебе сме притиснали, тебе сме хванали натясно...

Изведнъж ръката му се стрелна под сакото и той измъкна служебния си револвер.

— Горе ръцете! — изръмжа той. Вдигнахме ръце. Рийс отново извади пистолета си и тръгна заднешком да ни заобиколи, та да сме му на прицел. Инспекторът се хвърли към фонографа и сграбчи вилката с лявата си ръка, за да я изтръгне, но пръстите му се плъзнаха до иглата и единствено ръката му пострада. Без да иска, той изсумтя от болка и погледна към дланта си — иглата го бе порязала като бръснач и шепата му беше пълна с кръв. С разкъраваната си ръка той грабна плочата от оста и я тресна във фонографа, за да я счупи, но после проумя, че е нечуплива, стисна я до себе си и я закрепил под колана си.

— Мръсни негодници! Рийс, претърси ги!

Рийс започна да ме претърсва. Казах му:

— Нямаме пистолети.

— Чисти са — потвърди Рийс.

— Къде са пистолетите? — попита инспекторът.

— В спалнята — отговорих. — Вече нямаме нужда от пистолети...

— Аз имам — рече той и нареди на Рийс: — Донеси ги.

Рийс ме попита:

— Къде в спалнята?

— Намери ги сам.

Той замахна към главата ми с цевта на пистолета си, но аз вдигнах ръка и поех удара с лакътя си. Болката ме прониза до петите, но въпреки това не ме беше страх, само бях побеснял от ярост.

— Остави го — обади се инспекторът. — Да не искаш при аутопсията да открият по тях следи от побой.

Рийс влезе в спалнята.

— Отивайте до стената — изкомандва инспекторът.

— Смахнат кучи син... — проплака Холидей към мен.

— Хайде! — каза инспекторът. — Още от началото трябваше да го направя.

Това вече беше прекалено. Погледнах към Мандън.

— На твоє място, Чарли, не бих постъпил така — рече той. — Записът, който взе, е само един от няколкото, поверени в ръцете на сигурни хора. Ако не им се обадим до един час, за да се убедят, че всичко е наред, дали сме им указания да пуснат плочите, за да бъдат изслушани от известни кръгове в града, на места, където ти надали ще успееш да проникнеш — в Крайбрежния клуб, Ротарианския клуб, Клуба Киуанис^[1], на Львовете, та дори и в църквите. — Долната челюст на инспектора увисна. — Виж какво, Чарли — продължи Мандън убедително, — безсмислено е да търсиш вината у нас. Карали сте си я чудесно от толкова време и нищо няма да се промени, ако проявиш здрав разум. Ние искаме само малко съдействие.

— Искаме и още нещо дребно — намесих се и аз. — Хиляда и четиристотин долара и хиляда и осемстотин правят три хиляди и двеста — така казах на инспектора. — Взел си три хиляди и двеста долара мои пари. Искам си ги.

— Боже мой, сега ли трябваше да подхванеш този въпрос? — Мандън не искаше да го прекъсвам.

— Става дума за мои пари, дявол да го вземе. Искам си ги...

Той се хвърли към мен и ме разтърси за раменете. Изрева:

— Млъкни най-сетне! Това остава за по-късно, за по-късно.

Рийс влезе, донесе двата ми автоматични пистолета и рече:

— Ето ги.

Инспекторът не го забеляза. Гледаше ръката си. Кръвта капеше по пода.

— Ще трябва да направя нещо за ръката си — обади се той. Вече не крещеше. И насъбраната в очите му злоба вече не беше толкова много. Колос, а? Но какво се получава, когато колосът се кастрира?

— Иди в банята и му донеси една хавлиена кърпа — казах на Рийс. — Както изглежда, най-напред ще се наложи да купя нов килим тук...

---

[1] Клубове само за мъже на основаната през 1915 г. в САЩ организация за поддържане на обществените връзки. — Б.пр. ↑

ВТОРА ЧАСТ

I

Седях в колата ѝ пред къщата, не точно отпред, а малко по-далеч по същата улица, под хлебното дърво, чиито клони излизаха доста над платното, слушах запис на Бериган и я чаках да излезе. Медитацията беше свършила преди около десетина минути и последователите се бяха разотишли, някои пеша, други с коли, но осветлението в къщата и над табелата в двора още не беше изгасено. Куклата с бялото лице и черната коса не се бе показала. Записът на Бериган свърши, започна друг и след изящно осемтактово въведение, което шептеше направо на паметта ми, някакъв идиот говорител се обади, че това било „Намерих си друга любов“ на Мъгси Спаниър, сякаш тези преходи на тромпета и това страхотно вибрато имаха нужда от допълнително представяне. Но защо, глупако, защо, кресливи тъпако, го наричаш хит на Мъгси, колкото и несравним да е той? Не чуваш ли фразите на Теч, които направо се хвърлят върху теб, ами гласа на безподобното банджо на Кондън, извивките на Мецовия тенор саксофон, импулсивни както винаги, и пианото на Съливан, Краля, снизходително отстъпил във фон? И кои други, кои други? Крупа беше единият и още някой, още някой — знаех го някога, но това беше отдавна, през двайсет и осма година. Пинки Лий беше открил тази плоча, Пинки Лий, който обичаше джаз и жокейски обувки от Спалдинг, а неговата стая в студентското общежитие, от задната страна на втория етаж се тресеше и се люлееше в ритъма ѝ, докато един ден, убеден във възбуждащата ѝ магия, я отмъкнах и я дадох на онова момиче, което сервираше в „Мека“, момичето от Моргантаун...

Осветлението в предната стая угасна, табелата на двора се изгуби в тъмнината. Това бях чакал досега, наведох се и спрях радиото по средата на безупречното соло на Съливан, а ехото от богатата хармония на пианото му се задържа още един кратък миг, увиснало над пода на колата. Точно тогава я видях да излиза от предната врата — затова бях дошъл, трябваше да задоволя любопитството си за онзи парфюм. Но в съзнанието ми все още се въртяха спомените за Пинки Лий и за гостите му, и за фонографа, който навивахме подред, и за

момичето от Моргантаун — по дяволите това радио, не го бях пуснал, за да изслушам нещо специално, а само да убия времето, и ето какво чух. Ето какво изрови то от миналото. Махайте се от съзнанието ми, привидения. Ще си спомня за вас по-късно... — опитах се да не мисля повече за тия неща. Тя прекоси покрития вход, слезе по стълбите, тръгна по алеята към тротоара и оттук се запъти към колата — гологлава и без връхна дреха. Излязох и застанах до отворената врата. Бледото сияние на небето проникваше през клоните и листата на хлебното дърво и открояваше добре бялото ѝ лице и черната ѝ коса, а после до мен стигна и парфюмът ѝ, мирисът на Huele de noche, който всъщност беше плод на въображението ми, халюцинация, но точно затова беше още по-реален, така че привиденията от студентството ми се сгърчиха и избледняха пред спомена, който беше по-стар и от тях...

— Мога ли да ви повозя донякъде? — чух собствения си глас.

— Не разбрах, че сте дошли — каза тя. — Защо не влязохте?

— Закъснях. Дойдох преди малко.

— Това ли е истинската причина?

— Смятате, че не е много убедителна ли?

— Ами след като имате принципни разногласия с Учителя...

— Това не би ме възпряло да вляза. Мисля, че не съм толкова тесногръд. Някоя вечер ще вляза. Имам желание да бъда убеждаван. Надявам се, че не ви попречих с идването си...

— Не ми попречихте.

— Щях да ви се обадя по телефона, но не знаех къде.

— Щях да ви кажа, но приятелят ви много държеше да ви отведе...

— Затова този път дойдох сам.

Тя се засмя и наклони глава към колата.

— Искате ли да покарате?

— Карайте си вие. — Отстъпих, тя влезе в колата и зае мястото зад кормилото. Качих се и аз, затворих вратата и тя запали двигателя.

— Къде да ви оставя тази вечер?

— Няма значение. Тази вечер няма да ходя никъде. Тази вечер съм сам. Отървах се от оня галфон — кой като мен!

Тя пак ми се усмихна, превключи на скорост и потегли.

— Той като че ли не ме хареса... — каза тя.

— Онази вечер мислеше за други неща. Причината не е у вас. Как премина медитацията ви?

— Добре. Бих искала и вие да дойдете с мен някой път. Може да се получи хубава дискусия, ако обсъдим вашата теория за четвъртото измерение.

Вдигнах очи към нея.

— Май ще трябва да ви призная нещо още отсега. Споменах го само за да става приказка. Не зная нищо за четвъртото измерение...

— Е-е... — измърмори тя, за да ми покаже, че не бива да съм толкова скромна.

— Честна дума — казах. — Просто го бях прочел някъде.

— Да, но прозвуча така, като че ли сте капацитет...

— На дядо си съм се метнал. Неговата специалност беше да бъде капацитет по въпроси, за които не знае нищо. Наследил съм неговия комплекс за малоценност. Говори на едро, дръж се, сякаш знаеш всичко... Просто се опитвах да изглеждам по-различен от средния мъж, когото срещате. Мислех, че като говоря за нещо така езотерично като четвъртото измерение, някак си ще се отлича от средния мъж.

Тя помълча умислена за момент и после попита:

— И за парфюма ли споменахте само за да става приказка?

— Да — засмях се аз. — Споменах за парфюма само за да става приказка. Не бях доловил никакъв парфюм. — Долавях го и сега.

— Вие сте страхотен актьор. Ще трябва да внимавам с вас...

— Само се опитвах да възбудя интереса ви...

— Успяхте, съвсем определено успяхте. Мислех, че всички начини на заговаряне вече са ми известни, но този беше чисто нов...

— Великолепно.

Минахме покрай дрогерията, където миналия път Джинкс пожела да слезе от колата, и едва сега, след едно тройно кръстовище, навлязохме в по-интензивно движение — повечето от колите се движеха към центъра, към пухкавите като памук облаци, чиито долни краища бяха обагрени от цветните светлини на търговската градска част точно под тях.

— Сигурна ли сте, че нямате какво да правите тази вечер?

— Сигурна съм.

— Кога трябва да се приберете?

— Отдавна мина времето, когато давах сметка за излизанията си. Вече ме смятат за голяма, имам си собствена стая и всичко останало. Къде искате да отидем?

— Аз не съм оттук. Оставям на вас.

— Добре, но какво искате да правим? Да идем на кино? Да изядем по един сандвич? Да послушаме музика? Искате ли да послушаме музика и да потанцуваме?

— Аз вече послушах малко музика. От вашето радио. Ето оттук... — посочих с пръст метрите на скалата. Хиляда и сто...

— Това е музикалната станция. Пускат плочи.

— Знам. Пуснаха една, която ми е позната. Някой ден ще отида да си направя презапис.

— Как се казва?

— Не вярвам да сте я слушали.

— Може и да я знам. Често пускам радиото...

— „Намерих си нова любов“, „Чикаго Ридъм Кингс“.

— Не съм я слушала — каза тя и спря на светофара. Погледна ме с подозрение, но ѝ беше забавно. — Това пак ли е, за да става приказка?

— Май първото ви впечатление от мен не е никак хубаво.

— Няма такава плоча, нали?

— Няма.

— И освен това не сте слушали радио, нали?

— Не, не съм го докосвал.

— Знаете ли откъде знам?

— Разбрахте що за човек съм аз.

— По друга логика, далеч по-убедителна. — Тя се засмя. — Радиото ми не е в ред. Не свири. — Тя се протегна и го включи. Клаксоните зад нас ѝ напомниха, че е светнало зелено, и тя натисна съединителя — обука беше в същите мокасини на бос крак. Лампичката от скалата на радиото светеше и се чуваше леко бръмчене, но нищо повече. Тя завъртя копчето, стрелката се плъзна по скалата, но радиото не ловеше. — Виждате ли?

— Виждам. — И аз се засмях. Беше страшно смешно. — Трябва да се погрижите да ви го поправят.

— Ще се погрижа. Вие сте изумителен. Вече не знам на какво да вярвам...

— Ами седим заедно в тази кола. На това можете да вярвате.

— Да. На това мога да вярвам.

— И гюрукът е смъкнат. На това можете да вярвате.

— Да.

— И е чудесно да се повози човек тази вечер. На това също можете да вярвате.

— Да. На това също мога да вярвам.

Свих рамене.

— Ами тогава защо да не оставите за утре всички неща, на които не можете да повярвате, да ги съберете заедно и тогава да се тревожите какво ще правите с тях?

— Това е добра идея. Да се повозим тогава. Къде...

— Не съм оттук. Оставям на вас.

— Тук има четири посоки — един вид местно явление. Изток, запад, север, юг. Имате ли предпочитания?

— Предпочитанията ми са към тази, по която няма движение.

Тя сви към дясното платно. Радиото все още бръмчеше и аз го изключих, преди да гръмне внезапно и тя да ме хване, че казвам истината. На следващия ъгъл зави надясно към тясна уличка с жилищни сгради, от двете страни, на която имаше нагъсто засадени дървета, клоните и листата им се преплитаха и създаваха усещането, че минаваш през тунел. Мяркаха се дискретно припламналите прозорци на някои къщи, а в един от дворовете беше пуснато дъждовално устройство и в светлината от предните фарове можех едва ли не да преброя капките вода, изхвърлени от единия оросител, когато стигаха върха на дъгата и започваха да падат надолу. След тях оставаха власинки влага във въздуха, които едва се усещаха, но ме накараха да си дам сметка, че освен *Nuele de noche* на света има поне още една миризма.

— Хубаво — продумах.

— Да — съгласи се тя, но не знаеше какво имам предвид.

На първото кръстовище отново зави надясно, но тази улица беше широко открита нагоре към небето и през три пресечки напред можех да видя как примигва червеното на светофара и колите тръгват. Погледнах към нея, но не казах нищо.

— Опитвам се да изляза на булеварда, където няма толкова движение.

— Аха.

Стигнахме до булеварда — беше доста просторен и приличаше на булевард, май същият, който бяхме пресекли на тройното кръстовище, но имаше голямо движение. Тя спря колата на червения сигнал, а после бързо направи ляв завой. От двете страни се виждаха магазини и бензиностанции, където можеш да заредиш по-евтино, но след още километър-два рекламните светлини свършваха и започваше неовладяната природа, отвъд нямаше нищо друго — само необятно пространство.

— Още малко, и вече няма да има движение — отново проговори тя. — Това е шосето на запад.

Шосето на запад ли?

— Оттук ли минават автобусите на компанията „Грейхаунд“? Автобусите за Аризона?

— Това е единственият път. За Аризона ли ще пътувате?

— И това ми е минавало през ума, но промених намерението си.

— Сега тук ли живеете?

— Да.

— Къде?

— В центъра.

— В центъра ли? На хотел?

— На квартира.

— С какво се занимавате?

— Ами засега с нищо. Подхванал съм няколко работи...

Тя се обърна рязко, за да ме изгледа.

— От коя част на Юга сте?

— Какво ви кара да мислите, че съм от Юга?

— Акцентът ви.

— Акцентът ми ли? Аз нямам акцент.

— Досега не го бях забелязала. Но изведнъж ми направи впечатление. Когато казахте „няколко“...

Засмях се.

— Това е една от думите, които винаги ме издават. Ще трябва да внимавам повече.

— Срам ли ви е, че сте южняк?

— Не точно...

— Тогава защо се опитвате да го скриете?

— Знам ли...

— Не бива да го криете. Южняшкият акцент е приятен.

— Заради работата. Повечето хора свързват южняшкия акцент с мързел и безотговорност. Струва ми се, че затова се опитвам да се отърва от него.

— О, аз изобщо не мисля, че има нещо вярно в това.

— Според повечето делови хора е така. Искам да преуспея някой ден. Не ми се ще да допускам случайности по пътя си.

— Гледате на нещата по странен начин.

— Да, сигурно е така. Предполагам, че е някаква фобия...

— Но вие трябва да се опитате да го разберете. Фобиите могат да бъдат разгадани. Не го ли знаете?

— Зная, че някои от тях могат — отговорих, погледнах я право в лицето и отново видях дребната старица в ковчега. — Някои могат.

Тя потръпна и погледна на другата страна, аз също извърнах очи. Шосето вървеше право на запад, сребристочерно под пълната луна, почти без никакво движение. Нощта свиреше над предното стъкло и виеше покрай калниците, колата свистеше напред, чух едно тихо „хлоп“, погледнах надолу и видях, че стъпалото ѝ притиска педала на газта към пода. Целта ѝ явно беше да го чуя, натиснала бе педала докрай, за да привлече вниманието ми към това, което прави. Воят на нощта стана по-висок, чувах как цилиндрите всмукват с всички сили, за да поемат нашествието на бензиновите пари. Знаех какво е намислила, но не знаех защо го прави. Освен ако... Но това не беше възможно. Тя не можеше да чете мисли, а по лицето ми не би могла да разбере. Но явно беше видяла или беше усетила нещо, защото продължаваше да натиска газта. Опитваше се да ме стресне. Добре бе, сестро, си помислих, давай, стряскай ме. Доста ще се озориш, докато ме стреснеш. Отпуснах се назад, сведох поглед от предното стъкло към настилка на пода и си избрах една точка, в която да се концентрирам. Номерът да не се стряскаш се състои в това да не гледаш към нищо, чрез което можеш да прецениш скоростта. Единствено воят на нощта и свистенето на цилиндрите ми служеха за мерило, но след минута-две посвиквах със стенанието на мрака, цилиндрите най-сетне успяха да се справят с притока на бензин и си казах, че стига да успея да не поглеждам към спидометъра, ще мога да се овладеея. Профучавахме покрай колите срещу нас и пред нас, разнасяше се рев, когато

попадахме в тяхната въздушна струя, лимузината потреперваше под напора на вече завихрения въздух, зад нас пропищяваха разярени клаксони. Препускахме като понесени от мълния, но тя управляваше колата сигурно, стиснала кормилото с две ръце, както забелязах с едно бързо преместване на погледа от избраната преди малко точка в настилката към ръцете ѝ, но без да го отклонявам към спидометъра. На три-четири места по предното стъкло се блъснаха насекоми и оставиха лепкави петна.

— Виж ги какви са тлъсти! — извика ми тя. — Тая година реколтата е добра.

Нищо не отговорих, само свърнах очи към точката на пода и си мислех, че се движим поне със сто и петдесет километра в час, а може би със сто и шейсет. Още нещо се размаза в предното стъкло, но този път не погледнах нагоре и тя остана разочарована. Разбрах, че е така, защото пусна чистачките и злобното им метрономно цъкане изпълни колата — правеше всичко, което можеше да измисли, за да ме накара да обърна внимание на скоростта. Все още не вдигах глава, но се борех със себе си, за да не погледна към спидометъра. Стори ми се, че за по-малко от секунда равновесието ми се нарушава и че се хлъзвам по кожената седалка към вратата. Погледнах инстинктивно нагоре. Шосето продължаваше да е абсолютно право, просто колата леко бе поднесла. Господи, помислих си, тая жена е луда. Погледнах навън. Равните угари от дясната ми страна минаваха като непрекъсната вълниста лента. Сигурно се движехме със сто и шейсет километра в час. При тази скорост всичко може да се случи. Извадих си цигара, тя пусна лявата си ръка от кормилото, най-лекомислено натисна запалката на таблото и продължи да я държи. Вледених се. Казах си: Сигурно не си с всичкия си, за да допускаш такова нещо. Вече не си студентче. Не си и изгладнялото музикантче, което беше тръгнало на безумно пътешествие от Роки Маунт до Голдсбъро с форд, модел Т, и се срамуваше да каже на оня наркоман на волана да кара по-бавно. Ти имаш бъдеще. По къде ще остане това бъдеще, ако се намериш в канавката.

Погледнах спидометъра. Стрелката беше на милиметри от сто и шейсет километра. Грабнах цигарата от устата си и я метнах през прозореца. Изкрещях ѝ:

— Много бързо караш!

— Спидометърът не показва вярно — извика ми тя в отговор. — И той е развален.

— Не ме интересува спидометърът. Прекалено бързо караш. По дяволите, наистина е прекалено бързо.

Тя постави и лявата си ръка на кормилото, поотпусна газта и скоростта на лимузината взе да намалява. Стрелката се върна бавно към сто и петдесет, сто и четиресет, сто и трийсет, сто и дваисет, сто и десет, сто, деветдесет, осемдесет километра, свиренето и воят на нощта намаляха, седемдесет...

— Знаеш ли с колко караше? Със сто и шейсет километра в час...

— Спидометърът не показва вярно. Развален е.

— Какъвто и да е спидометърът, двигателят е прекалено мощен.

Тя вдигна крак от газта и скоростта на автомобила намаля още повече.

— Защо спиращ? — попитах.

— За да си запалиш цигара — отвърна тя спокойно.

— О, господи, за това не е необходимо да спиращ.

— Сега ти покарай — каза тя.

Погледнах я.

— Какво, по дяволите, се опитваш да докажеш?

— Да докажа ли? — невинно ме попита тя. — Не се опитвам да доказвам нищо. Просто искам ти да покараш.

— Добре, ще покарам. — Пресегнах се през нея и дръпнах ръчната спирачка, колата спря, излязох, заобиколих отпред и застанах до нея. — Премести се. — Тя се плъзна на другата седалка, аз отворих вратата и се настаних зад волана.

— Сега по-добре ли ти е? — попита тя.

— Да — отговорих и затворих вратата. Освободих спирачката, включих на скорост и отново излязохме на шосето.

— Може ли една цигара?

Измъкнах пакета от джоба си и й подадох да си вземе. Запали със запалката от таблото, но усещах, че не ме изпуска от погледа си.

— Май ми е по-приятно, когато караш ти — отбеляза тя.

— И на мен ми е по-приятно.

— Винаги съм неспокойна, когато кара някой друг. Но сега не съм неспокойна.

— И аз не съм.

Изведнџж тя сложи ръка на крака ми и ме погледна с изненада с широко отворените си очи.

— Сега разбирам. Ти си помислил... — Тя не довърши изречението и се разсмя. — О, не, невъзможно! Що за идея. Значи си мислиш, че нарочно съм искала да те изплаша?

— Хубава тема за разговор предлагаш, няма що.

— Глупаво е дори да говорим за това.

Извих в някакъв страничен път, тесен, но павиран, който водеше на север. Тя изобщо не реагира на това. След минута-две спрях плавно под един дъб и изгасих фаровете. Завъртях ключа и двигателят заглъхна — изведнџж светът притихна. Погледнах я. С цигара в уста, но избутана настрани, за да не ѝ мирише, тя бе вдигнала двете си ръце нагоре и рошеше косата си, за да бухне.

— Защо го правиш?

— Кое?

— Знаеш кое.

— Че карам бързо ли?

— Да.

— Трябва ли да имам причина?

— За това, да.

— Не. Не е необходимо, ни най-малко. Често ми се иска да карам...

— Толкова бързо ли?

— Понякога и по-бързо.

— Не ми ги разправяй тия. Какво те изплаши?

— Мен да ме е изплашило? Това пък...

Взех цигарата от устата ѝ, метнах я над главата ѝ въвн от колата и доближих лице до нейното.

— Какво те изплаши? — попитах отново.

— Не ме гледай така.

Прегърнах я и я целунах по полуразтворените устни — долових горещия ѝ дъх по небцето си. Тя отново потръпна, измърмори нещо в гърлото ми, извъртя глава, но аз бях прилепил устните си към нейните и плувах в балсамово море от Huele de noche. След малко тя престана да се дърпа и да се боричка и аз отпуснах прегръдката си. Казах ѝ:

— Излез.

Тя само ме изгледа, с това нейно бяло лице. Пресегнах се и отворих вратата от нейната страна, измъкнах се покрай нея и стъпих на земята. Повторих ѝ:

— Излез.

Тя не се помръдна.

— По дяволите, излез!

Тя излезе и аз я хванах за ръка. Тръшнах вратата на автомобила и я поведох към подножието на дъба. Корените на дървото бяха оголени откъм тревистия склон, седнах върху тях и я придърпах до себе си. Все още нямаше никакъв отклик от нейна страна, никакво вълнение, никакъв страх, никакво любопитство — нищо.

— Легни по гръб.

Тя се излегна на склона и скръсти ръце на гърдите си. Разтворих ръцете ѝ и ги сложих покрай тялото ѝ.

— Затвори си очите. Не мърдай. Дори недей да дишаш.

Тя престана да диша, гръдният ѝ кош престана да се издига и потъва. Отдалечавах и приближавах глава, опитвах се в мрака да докарам на фокус белотата на лицето ѝ там, където беше най-бяло, и чернотата на косата ѝ там, където беше най-черна. Открих кое е най-подходящото разстояние и задържах главата си неподвижно, втренчил поглед в нея, отдаден напълно на стария спомен, който ме връщаше... Господи, истина беше! Това е било през цялото време. Но то беше невъзможно. Опитах се да си внуша, че това е невъзможно. Тогава не съм ги разбирал тези неща. Бил съм само на четири години...

Изведнъж около нас стана светло, тя се стресна и се изправи, напълно съживена, а аз се извъртях, както бях на колене, и видях, че към нас са насочени два фара. На шосето два мотоциклета, обърнати към нас, бръмчаха на празен ход. Тя се надигна, за да скочи на крака, но аз я хванах и издърпах надолу, шепнейки: „Шшт“. Можеха да бъдат само ченгета от пътната полиция. Лежах по очи на тревистия склон и я придържах до себе си, но усещах, че иска да стане и да избяга. Прекарах леко пръсти по лицето ѝ, за да я накарам да замълчи и да не мърда. Светлината на фаровете вече не кръжеше около нас, а се събра около колата. Чух как изключиха двигателите на мотоциклетите. Настъпи кратко затишие и разбрах, че ченгетата са застанали до колата, прекарах бавно дясната си ръка по земята към задния ми джоб, за да извадя пистолета.

Едното ченге каза:

— Тази е колата, същата е. И номерът е същият.

Второто добави:

— Радиаторът пари като огън.

— И гумите. Току-що е паркирана.

— Мислиш, че...

— Знам ли? Нека да огледаме...

— Имат късмет, че не са си счупили главите.

— Ами, ще вярваш на хорските приказки! Сто и шейсет километра в час!

Чух как се отваря вратата на колата и едното ченге подсвирна.

— Хей, Ник... — чу се гласът на второто ченге. — Виж...

Сега Ник също подсвирна.

Куклата изсумтя, скочи, преди да успее да я задържа, спусна се към колата и се разкрещя:

— Къде се намирате! Да не сте пипнали колата ми.

О, господи, помолих се наум. Извадих пистолета от джоба си, изкатерих се приведен по склона и се свих зад дъба.

— Как смеете! — продължи тя да им вика. Надзърнах иззад дървото и я видях да върви осветена от джобните им фенерчета.

— Махайте тия светлини от очите ми!

— Маргарет Добсън ли се казвате? — попита Ник.

— Покажете шофьорската си книжка — каза второто ченге и отклони лъча на фенерчето от лицето ѝ.

— Нищо няма да ви покажа — сръза ги тя. — Качвайте се на моторите и да ви няма...

— Виж какво — каза Ник, — да не се налага да те прибираме...

— Кой е номерът на служебната ти значка? — попита го тя хладно.

— Ако обичате, не по тоя начин... — Той обърна светлината към значката си. — Вижте го сама.

Тя се наведе и каза:

— Хиляда осемстотин дваайсет и две.

— Попитах ви нещо — не се отказваше Ник. — Маргарет Добсън ли се казвате?

— Това вашата кола ли е? — попита второто ченге.

— Да, точно така се казвам. Естествено, че колата е моя. Вие чия мислите, че е?

— Вижте какво, мис Добсън — рече Ник, — нямаме желание да ви прибираме. Просто проверяваме. Пет-шест човека зад вас казаха, че сте карали със сто и шейсет километра в час. Можете да се убиете при такава скорост. Никак не искаме дъщерята на Езра Добсън да се убие на нашия участък. Нали така, Деймън?

— Тъй... — потвърди Деймън.

Едва не припаднах. Ченгетата се извиняваха. Тя беше човек, от когото те се страхуваха. Сега вече разбрах защо се опитваше да стане, когато я притисках надолу да се крие.

— И още нещо, мис Добсън — продължи Ник. — Не бива да идвате на такива места нощно време. Време е да се приберате...

— Ще се прибера, когато поискам — сопнато отговори тя.

— Добре, но все пак трябва да се приберете... — настоя Ник и размахна фенерчето към дървото, за да види с кого е била. Бързо свих глава между раменете си.

— Всичко е наред, абсолютно всичко. Няма ли да си тръгнете най-после?

— Разбира се, мис Добсън, разбира се — каза Деймън. — Поздравете баща си от мен. Казвам се Стиър. Няма друг със същото име в нашата служба. А пък за номера на колегата, забравете го, ако обичате, мис Добсън.

— Колкото по-бързо се изпарите оттук, толкова по-лесно ще го забравя.

— Тръгваме си. Лека нощ — каза Ник.

Тя не отговори.

Джобните фенерчета изгаснаха, мотоциклетите бяха освободени от подпорите си, ченгетата ги яхнаха и се отдалечиха. Тя остана загледана в тях, докато свиха от павирания път и се върнаха на шосето. Явно превключиха на по-висока скорост, защото ревът от мотоциклетите им стана по-силен. Прибрах пистолета в задния си джоб и се показах иззад дървото, щом тя тръгна към мен. Казах й:

— Ако се случи пак да излизам с теб, ще си взема резервен комплект нерви.

— Извинявай.

— За какво? Беше великолепно. Точно така трябва да се държи човек с тия копелета. И все пак, коя си ти?

— Няма защо да се тревожиш за това.

— Любопитно ми е. Кой е баща ти? Да не е шеф на полицията или нещо друго такова?

— Не... — Тя погледна нагоре към склона и тръгна към старото ни място. Какво става, по дяволите, коя е тази мадама, какво означава всичко това? Обърнах се и я видях седнала отново на земята, на същото място.

Отидох при нея и седнах.

— Коя си ти?

— Не се занимавай с такива неща. Мисли за онова, за което мислеше преди малко. Виж... — Тя прилепи ръце до тялото си, затвори очи и престана да диша, съвсем неподвижна, като статуя, като...

Аз стоях и я гледах.

— Какво има? — попита ме тя тихо.

— Почакай малко, почакай. — Опитвах се да мисля за същото, за което бях мислил преди малко. Но не можех. Главата ми беше пълна с мотоциклети, ченгета от пътната полиция, фенерчета и един голям въпрос. — Почакай още съвсем малко. — С всички сили се стараех да си възстановя онзи най-стар спомен...

II

В секундата, когато започнах да се пробуждам, още преди да съм отворил очи, усетих, че нещо не е наред. Тялото до мен в леглото беше тежко и противно, а стаята беше изпълнена с горчивата утайка на спарен въздух, който е бил вдишван хиляди пъти до изчерпване. Най-сетне се събудих и видях, че прозорецът е затворен, а също и вратата към всекидневната. Надигнах се, погледнах надолу и видях, че до мен в леглото е Джинкс. Станах, отидох до прозореца, завъртях дръжката, за да влезе през мрежата свежото топло утро, съпроводено от басовия тътен на екскаватора, който все още продължаваше да копае надолу по улицата, както и от крещящия контрапункт на уличните шумове. Върнах се до леглото и отвих Джинкс. Той се размърда, но не се събуди — просто се сви в ембрионално положение. Пернах го по лицето с опакото на ръката, надвесих се над него и го разтърсих; стреснат, той повдигна глава и от ъгълчетата на устата му се стече слюнка.

— Какво има... какво... — промърмори той.

— Колко пъти трябва да ти казвам да не затваряш прозорците. — Той седна в леглото и затърка лявото си око, за да отлепи клепача.

— Беше отворен, когато си легнах. Не съм го затварял. Може да се е блъснал от вятъра.

— Може да се е блъснал от вятъра, ама друг път. Дръжката беше завъртяна. Някой го е затворил нарочно.

— И така да е, не съм аз. Сигурно Холидей го е затворила.

— Сигурно. Такива евтини дребнави номера са точно в нейния стил. Такова ѝ е мисленето. Тя ти каза да спиш тук, нали?

— Да. Точно така. Снощи много се ядоса, че никакъв те няма толкова до късно...

— Но сега вече не само тя е ядосана — казах и отидох във всекидневната.

Холидей лежеше по гръб на кушетката, покрита с одеяло, и пушеше; още като я погледнах, се зачудих какво ли я е прихванало и какво ли е намислила. Вече не беше ядосана — може да е била ядосана

предната вечер, но не и сега. Усмиваше се ехидно и си личеше, че е будна от доста време (ако изобщо е заспивала) и ме чака да открия затворения прозорец и Джинкс до мене в леглото, чакаше ме да дойда при нея, както и бях направил. Изглеждаше почти нетърпелива, почти като ловец на патици призори, това си личеше отдалеч така ясно, че не можех да не го усетя, а щом го усетих, спрях, защото не бях сигурен къде стъпвам. Такова поведение не беше характерно за нея, а внезапно ми дойде наум, че и снощното ѝ поведение не беше типично — да не ме събуди. Бях излязъл от квартирата, като им казах на двамата е Джинкс, че ще се върна след няколко минути, само ще се поразходя из околните улички, но бях отишъл до къщата на доктор Грийн, за да се срещна с онази кукла, и се появих едва след пет часа. Когато се прибрах, те не бяха тук, но не се разтревожих: легнах да спя с пълното съзнание, че когато дойде, тя ще ме събуди и ще вдигне голяма врява. Това очаквах, за това се бях приготвил и това щеше да бъде в стила ѝ. Но тя не го беше направила. Защо? Защо беше необходим този театър? Не знаех, но едно ми беше ясно, от него не можех да се отърва — тя се опитваше да ме накара да ѝ вдигна скандал. Добре, безсрамнице, казах ѝ мислено, започваме.

— Добро утро... — поздравих приветливо.

— Добро утро... — отвърна тя, но поради приветливостта в гласа ми и колебанието ми, когато бях застанал пред кушетката, тя положи усилие тонът ѝ да прозвучи неопределено, за да разбере дали жизнерадостта ми не е привидна и дали няма да се нахвърля върху нея.

— Как си? — попита ме тя със същия неопределен тон, готова за размяна на реплики.

— Отлично... — отговорих и се запитах защо е необходимо да се включвам в тази невротична игра, защо си губя времето, защо не пазя енергията си за по-важни неща, защо не я засегна там, където най-много ще я заболи, и после се изсмях вътрешно. Не се заблуждавах. Знаех защо. От перверзност. *Dégénéré supérieur*^[1], ето защо това беше обяснението. — Мисля да сваря кафе. Ти искаш ли?

По лицето ѝ премина вълна на разочарование, която отнесе ехидната усмивка, тя отметна одеялото, стъпи на земята и скромно придърпа краищата на пенъора, с който беше спала.

— Нека аз да го направя. Остави на мен.

— Мога да го приготвя. Нищо не ми струва... — Влязох в кухнята, а тя остана права, вторачена в мен и по челото ѝ се появиха бръчици на нерешителност.

Налях вода в чайника и тъкмо насипвах кафето със стъклената лъжичка, когато я чух да влиза. Обърнах се — стоеше на прага, запалила нова цигара. Разпери ръце, изви гръбнак и се протегна лениво на всички страни. Попита ме:

— Добре ли спа?

— Спах чудесно — отговорих, поставих кафеника на печката и запалих газта. — Чудесно си починах... — добавих, докато регулирах пламъка.

— Не си ли понастинал? Не те ли понаболява гърлото?

— Мен?

— Да, теб.

— Не. — Поклатих глава. — Нямам никакви признаци на настинка, никакво възпалено гърло. Трябва ли да ми има нещо?

— Надявах се да ти се размине, изглежда съм затворила прозореца точно навреме. Към два часа задуха доста силен вятър. Страх ме беше да не настинеш.

— Права си, време ми е да настина. Не ми се е случвало от десет-дванайсет години...

— Много лесно можеш да настинеш. Лесно се настива, особено когато си изморен. Снощи ти беше много изморен. Не можеш да си представиш колко изморен беше.

— Мога да си представя. Не съм ви чул, когато сте се прибрали.

Тя се изсмя, но не високо.

— Ти не чу нищо и когато Джинкс дойде при теб в леглото. Не те интересуваше нищо на света.

— Сигурно е било така, щом не съм чул нищо. Ето ти най-категоричното потвърждение до каква степен не ме интересува нищо на света.

— На, виждаш ли, точно в такова състояние човек пипва какво ли не. И ако ти не се грижиш за себе си, някой друг трябва да го направи. Ще вземеш да настинеш, настинката ще се обърне в пневмония... Не искам да се разболееш от пневмония. Какво ще правя аз, ако се разболееш от пневмония?

— О, сигурен съм, че все някак си ще се справиш...

— Аз не съм толкова сигурна... — Тя метна цигарата си в мивката и ехидната усмивка отново цъфна на лицето ѝ. — Трябва да внимаваш. И що за идея да се разхождаш по улиците пет-шест часа, след като не си свикнал на такова усилие. Изобщо нямаше да те пусна да излезеш оттук, ако знаех какво ще правиш. Каза, че ще се върнеш след няколко минути...

— Забавих се.

— И как беше? — Вече започна да показва зъбите си.

— Много добре. „Големият хотел“. Първият филм, който гледам от три години насам.

— Страшен филм. Чувам, че тя имала кадилак.

Това било! Театърът беше дотук, двусмислените приказки свършиха, глупавите преструвки и фалшивата загриженост се изпариха. Значи затова я беше прихванало — заради другата. Естествено, беше получила информацията си от Джинкс, но какво можеше да ѝ каже той, освен това, че съм се запознал с някаква кукла, която кара кадилак? Ако ѝ беше казал, че снощи съм имал среща с Маргарет Добсън, това е било само догадка. Но аз бях внимавал да не отварям дума за нея, дори не бях споменаващ името ѝ пред него, и то точно поради тази причина. Така че те нищо не можеха да докажат.

— Тя ли? Коя тя? И какъв кадилак? За какво говориш?

— За оная смахнатата, с която сте се запознали оная вечер. Нали тя има кадилак?

— Не знам каква марка е колата ѝ. Видях я един-единствен път. Нито името ѝ знам, нито къде живее, нито как да я открия, дори да искам.

— За умник като тебе няма да е кой знае колко трудно да я открие. За голям ум като твоя. Била смахната и шикозна...

— Какво Джинкс смята за смахнато и шикозно и какво смятам аз, са две напълно различни неща, уверявам те. Казах ти, че снощи съм бил на кино. Не съм имал среща с никаква жена. Влязох да гледам един филм. — Устните ѝ бяха свити подигравателно, а очите ѝ щяха да изхвъркнат от злост. — Ако си толкова откачена и не можеш да повярваш на това, вярвай, на каквото си щеш...

— Мръсник, лъжец, негодник! — разфуча се тя, хвърли се срещу мен, замахна и събори кафеника от печката. Той падна на земята и се разля по линолеума, а тя спря газта и без да си дава сметка за

сексуалния символ, който се криеше в това действие, угаси пламъка. Когато се обърна с лице към мен, устата ѝ все още беше изкривена подигравателно, а очите ѝ — присвити от злоба. — Ти да излизаш с разни мадами, а аз да седя тука и да умирам от притеснение, мръсник, фукльо, негодник... — Грабна от масата кутията с кафето и я запрати по мен, улучи ме по гърдите и целият се покрих с кафе. Сега вече скочих срещу нея, хванах я за раменете и от силата на сблъсъка тя отстъпи до страничната плоскост на мивката. Загуби равновесие. Политна върху нея, пеньоарът ѝ се разтвори и гърдите ѝ изскочиха навън. Хванах я за гърлото — двата ми палеца се събраха над адамовата ѝ ябълка — и стиснах.

— Ходих на кино, чуваш ли, ходих на кино. — Тя се давеше и се отбраняваше, но аз бях заклешил краката ѝ между моите, адамовата ѝ ябълка все още беше затисната между палците ми и тя почти не можеше да мръдне. — Ходих на кино. Повтори го. Кажи ми, че съм бил на кино. — Поотпуснах малко натиска, за да може да говори.

— Ходил си на кино... — проговори тя.

— Това е вече друго. — Пуснах я и отстъпих назад; тя се изправи, събра полите на пеньоара си, вече без подигравателна усмивка, макар и все още със злост в очите; сега вече излязох...

Джинкс се показва от банята.

— Отсега нататък затваряй голямата си уста. Казал си на Холидей, че имам среща с оная мадама от снощи.

— Нищо подобно.

— Ами откъде тогава знае за кадилака?

— Аз ѝ го казах, но нищо повече. Мандън измисли историята със срещата...

— Мандън ли? — изненадах се аз.

— Негова идея беше, не моя.

— Къде се срещнахте с Мандън?

— Тук. В квартирата.

— Какво правеше той тук?

— Тя го извика...

— Защо?

— Притесняваше се. Тревожеше се да не са те хванали...

— От това ще разбереш колко с глупава. Сега ченгетата няма да посмеят да ме пипнат.

— Да, но и Мандън се притесни. Отидохме да хапнем нещо към дванайсет часа и той каза, че ако не се появиш, преди да сме се върнали, ще тръгне да те търси. Но ти се появи...

— Естествено, че се появих. — Какво очаквахте, дявол да го вземе. — Само да си обърна гърба, и ви обзема паника. Знам какво правя, боже мой!

— Разбира се, че знаеш — каза той и излезе.

Пуснах крана за студената вода на мивката и в огледалото видях Холидей да влиза и да прави знак на Джинкс. Държеше сакото, което предната вечер бях опънал на облегалката на един стол във всекидневната, а тя го беше свалила и показваше нещо на Джинкс, без да си дава сметка, че пантомимата ѝ се вижда в огледалото. Спрях крана и отидох при тях.

— Виж... — обърна тя сакото, за да видя няколко стръка класица и суха трева, полепнали по гърба. — Страшен филм... повтори иронично.

Върнах се в банята и затръшнах вратата... Пуснах докрай двата крана на ваната и двата крана на мивката, дръпнах и сифона на тоалетната, но дори целият този шум в тясното затворено помещение не можеше да заглуши смеха ѝ — тих, но тържествуващ.

---

[1] Лице с висока интелигентност, но морално изродено (фр.). — Б.пр. ↑

III

Когато казах, че съм дошъл да се срещна с мистър Мандън, по-младата от двете блондинки ме попита как се казвам, а не дали имам уговорка или по каква работа, само как се казвам, и записа името ми в някаква папка, а до него и часа, след като погледна часовника на стената. После каза:

— Той ви очаква, мистър Мърфи. От тази врата направо.

По всичко личеше, че и тук, както в апартамента му, подредбата трябваше да създава впечатление за ексцентричност. По средата на стаята беше разположена голяма кръгла пейка от тези, които се монтират около някой стълб или колона в музей или друго обществено място, само че тази беше без стълб — по средата оставаше дупка. Към стената, която делеше стаята от преддверието, бяха долепени махагонов шкаф и етажерка встрани от него, върху нея стояха порцеланов леген и голяма порцеланова кана, украсени с цветни мотиви, а отстрани висяха хавлиени кърпи. По нашия край наричаха това приспособление тоалетна конзола — то беше задължително и нито една спалня не беше напълно обзаведена без него, а си спомням, че дядо ми го смяташе за нещо много досадно. В съседство беше изправена остъклена библиотека, пълна е всякакви боклуци и тук-там някоя юридическа книга. Отсрещната стена беше покрита с фотографии, някои с рамка, други без, но всички заедно ограждаха голяма цветна репродукция на именитата „Последна битка на Къстър“ от Анехойзер-Буш. Те заемаха цялата горна половина от стената, а долната беше закрыта от дълго старовремско наклонено писалище, пред което седеше Мандън, покачен на висок стол без облегалки — стъпалата му едва стигаха да се прехвърлят през пречките.

— Тъй... — започна той, освободи краката си, извъртя се на стола и се наклони назад, така че подпря лакти на бюрото, а след това кръстоса нозе — цялата операция трябваше да изглежда рискована като номер на въже в цирка. — Последния път, когато те видях, спеше като младенец.

— Ако знаех, че ще дойдеш с тях, щях да те изчакам.

— Не ставай заядлив.

— Ти какво искаш да чуеш — пойни птички ли? Хубаво ме насади снощи. Откъде знаеше, че имам среща с друга мадама?

— Имаше ли наистина?

— Да.

Той закима енергично:

— След като изслушах фактите, приех, че това е логично умозаклучение...

— Оттук нататък, ако нямаш нещо против, прави умозаклученията си в моя полза, а не против мен.

Той опъна крака и скочи от стола.

— Само се опитвах да успокоя Холидей, че нищо лошо не ти се е случило. Тя се опасяваше, че може да те е прибрала полицията. Прецених, че ще е по-безопасно, ако ти се ядоса, отколкото ако се тревожи и се страхува. Не си ли съгласен?

— Съгласен съм. — Трябваше да се съглася. В доводите му имаше толкова логика, колкото да прозвучат основателно. Но той не можеше да ме излъже. Накарай ги да се дърлят, накарай ги да се бият, накарай ги да се ревнуват, блъскай буталката, нагоре-надолу, имай търпение, постоянствай и много скоро ще се събере масло, толкова гъсто, че и с парализирана ръка ще можеш да го изгребеш... Гледаше ме и по лицето му играеше лукава усмивка. Дали се досещаше какво си мисля? Вероятно да. Биваше си го негодника, в това нямаше съмнение. — ... Но аз не съм дошъл за това. Дойдох, защото стана по-късно.

— По-късно ли? — намръщи се той.

— Уебър взе три хиляди и двеста долара мои пари. Опитах се да си ги прибера от него вчера, но ти каза: по-късно. Ето, сега вече е по-късно...

— Бъди така добър и ме остави аз да движа тази работа — каза той с леко огорчение в гласа.

— Давай, движи я. Аз искам едно — парите си. Трябват ми, за да се издържаме, докато организирам нещо друго.

— Помолих те да бъдеш така добър и да ме оставиш аз да движа тази работа — повтори той, но този път в тона му се прокрадна нотка на доброжелателство. Повдигна дебелиите си вежди до най-високата им

възможна точка и ме изгледа с наклонена настрани глава. — Бъди така добър...

— Казах ти: давай, движи я — отвърнах и се почудих защо изведнъж стана толкова учтив.

Той изправи глава, като не преставаше да ме гледа, сви устни, измърмори нещо, за да ми покаже, че мисли, взема решение. После се обърна към бюрото, вдигна капака с една ръка, бръкна отдолу с другата и извади широк кафяв плик.

— За един млад човек в твоето положение има неща, които са по-важни от парите, макар че ти не си даваш сметка за това. Тук е едно от тях. — Той ми подаде плика.

Изглеждаше празен, по него нямаше нищо написано, никакъв знак. Какво толкова важно би могъл да съдържа, а да не ми напомня на нищо. Издърпах тънкото кламерче, което затваряше обърнатата част, отворих плика и го видях още преди да съм го извадил. Беше картонът с пръстовите ми отпечатыци, моят картон с грозните, но традиционни фотографии в профил и анфас, размерите на главата ми, разположението на белезите ми и всички други дребни физически несъвършенства, които полицейските архиви събират с любов. Това беше оригиналният картон на полицейското досие от града, където ме бяха арестували. Много бях изненадан. Как беше попаднал тук?

— Как е попаднал тук? — попитах Мандън.

— Така е, когато аз движа нещата — каза той тържествуващо.

— Ти си магьосник. Свалям ти шапка — признах и бях напълно искрен. Без този картон в полицията нямаше нищо срещу мен. Миналото ми ставаше чисто. Вече няха минало. Е, не съвсем — съществуваше копие от този картон, потънало заедно с други пет милиона копия в картотеката на ФБР във Вашингтон, но сега не можеха да го изровят, ако не разполагат с отпечатыци от пръстите ми, а аз бях много сигурен, че вече няма да ги оставям наляво и надясно. И този картон във Вашингтон ще прибера някой ден, но това ще стане, когато порасна, когато порасна голям. — Аз все още не знам как този картон се е намерил тук. Оня град е на хиляда и петстотин километра оттук. Бързо работиш.

— Всъщност инспектор Уебър го получи още снощи. Позволих си да му кажа да забрави за трите хиляди и двеста долара, които ти спомена, и му предложих да ни снабди с този картон в замяна. За него

това не представляваше проблем — само трябваше да се обади по телефона. Може да се каже обикновена колегиална услуга. Да извършим ли ритуала?

Той извади евтина тенекиена запалка от джоба си, щракна я, запали фитила, който гореше и пушеше, като че ли ще осветява строителна площадка нощем. Поднесе пламъка към мен и аз протегнах картон с отпечатъците ми над него. Дебелият картон се изви, почерня и най-сетне се запали, огънят запълзя нагоре към „ако бъда задържан, моля да се съобщи“, към „... постъпил в щатския затвор“, към „Ралф Котър“, към fotografiaта ми в профил, към подредените отпечатъци, към номера по класификатора „9М 3 000 12“, после обърнах долния край нагоре — улових обгореното в дланта на лявата си ръка и насочих пламъка към описанието на външния ми вид и когато беше останало само ъгълчето, стиснато между пръстите ми, стрих набързо пепелта с двете си ръце и я пуснах в месинговия плювалник. Мандън не каза нищо. Отидох до тоалетната конзола, налях вода в легена и започнах да си мия ръцете.

— Мисля, че ще трябва да забравиш за трите хиляди и двеста долара — подхвърли той.

— И аз мисля така. — Доизмих ръцете си, взех кърпа от закачалката, а Мандън дойде при мен, отвори шкафа и извади отвътре едно нощно гърне с капак, украсено със същите цветни мотиви като част от комплекта, но събори на земята руло тоалетна хартия, което се търкулна и се разви, а пък аз гледах това нощно гърне и тоалетната хартия и, боже мой, изведнъж си спомних, че дядо ми наричаше досадни не шкафовете и тоалетните конзоли. Бях сгрешил. Това, което не можеше да приеме, беше нощното гърне; наричаше го дяволско изтезание и казваше, че предпочита да излезе навън и да заголи задник в пряспа сняг, отколкото да клекне над такова нещо. И никога не го използваше. Сега си спомних всичко това... Сега Мандън слагаше капака, за да прибере гърнето в шкафа. Взе от земята рулото тоалетна хартия, откъсна онази част, която се беше развила, и в парчето избърса легена, ще речеш, че подсушаваше салатиера. Процедурата изискваше внимание и той я извърши с изключителна прецизност. Постави каната в легена, както си беше преди, взе кърпата от мен и я окачи на мястото ѝ. Попита ме:

— Е, как се чувстваш сега?

— Чудесно. Чувствам се чудесно.

— Би трябвало да е така. Не всеки може да се ползва от привилегията да се прероди. Отсега нататък няма за какво да се тревожиш, стига да ме оставиш аз да движа нещата.

— Чероки, всеобземащото презрение, което блика от моята крехка плът, се отнася до целия свят, с изключение на теб. Поздравявам те като човек, който се е показал достоен да сподели моя неистов гений. Отсега нататък с уважение и преданост ще ти позволя да движиш нещата.

— Естествено, на теб ти е ясно — усмихна се той, — че всички тези приказки са куп плява.

— Естествено... — отвърнах му аз.

Общинската палата се намиреше в старата част на града, на три пресечки от кантората на Мандън, но го разбрах едва когато тръгнахме да обядваме. Из тези улички се намираха шумни зложни къщи, оказионни магазини, игрални домове, съмнителни посреднически кантори, пивници, открити сергии за сандвичи, нощни приюти, бензиностанции и тесни мръсни паркинги, грозни мръсни здания, пълни с грозни мръсни хора, каквито обикновено се срещат в районите около общинските сгради във всички населени места, особено когато и затворът се намира на същото място. Но тази Общинска палата не беше нито грозна, нито мръсна. Ослепително бяла, симетрична и величествена, разположена в квадрата, образуван от четири улички, тя се издигаше на трийсет етаж над мизерията и низостта на обкръжението си, внушителна и неопетнена, мълния в небето, символ на могъщество, по-могъщо от това на господ бог Йехова, създател на мира сего, в който се разнасяше напевен хленч из отворените порти на една близка смърдяща църква.

— Неспокоен ли си? — попита Мандън.

— Неспокоен ли? Защо да съм неспокоен?

— Я се огледай...

Огледах се и открих, че навлизаме в оживена пешеходна зона — наоколо вървяха униформени полицаи, помощник-шерифи в сиво-кафяви униформи, служители из разните канцеларии само по ризи, но с различни по големина и форма значки; всички носеха на кръста си

пистолети и ги поклащаха демонстративно, представляваха олицетворение на дързост и сред тях само тук-там се мяркаше по някой обикновен гражданин за разнообразие. За това ми беше подхвърлил Мандън преди малко. А защо трябваше да съм неспокоен според тоя дребосък? Засмях се:

— Защо трябва да съм неспокоен? Току-що се родих за втори път. Забрави ли?

— Може би неспокоен не беше най-точната дума. Рефлексите на човека се приспособяват към определени неща — като появата на полицаи например. Там, където отиваме, ще има доста ченгета.

— Когато се преродих, получих и нов комплект рефлексии. Последница от това, че те оставих да движиш нещата.

— Можеш да ме пързаяш, но само по малко.

— Изобщо не те пързаям.

Спряхме на светофара. Той ме изглежда недоверчиво, изсмя се и в същия миг светна зелено.

Като пресичахме, той ме хвана за рамото. Повечето от ченгетата се бяха събрали на улицата точно пред общината, стояха на малки групички, влизаха и излизаха от една закусвалня и едно кафене, които се намираха непосредствено едно до друго. Мандън познаваше много от тях и те също го познаваха, но от осем-девет души, които го заговориха, нито един не го нарече Мандън или Кийт, и само веднъж се чу обръщение Чероки. Останалите му викаха Шайс. Полюбопитствах:

— Какво е това Шайс?

— Прякор — рече той, но за мен това не беше достатъчно и го изгледах. Явно изразът на лицето ми беше достатъчно красноречив, защото той добави: — Съкратено от Шайстър — адвокат мошеник. — Усмихна се вяло, очевидно само за да покаже, че те не са имали предвид нищо обидно и дори не са проявили неуважение. Но това ми беше станало ясно от тона им.

— Много ченгета познаваш.

— Ами въртя се из тоя район от толкова години. Спомням си времето, когато на мястото на общината се намираха конюшни и обори. Боже, това е било деветстотин и втора, деветстотин и трета. — Той поклати глава, сякаш не можеше да повярва, че е било толкова отдавна, и все още с ръка на рамото ми ме поведе покрай група ченгета

към една закусвалня. Заведението не беше добре осветено, а ние влязохме направо от слънчевата улица, така че в началото не можех да видя нищо, но чух преплитащи се гласове и ми замириса на храна, на прясна апетитна храна и това ухание беше прекрасно...

Закусвалнята беше претъпкана — вече можех да я разгледам — представляваше тясно дълго помещение и като надникнах над главите на хората към дъното ѝ, стори ми се, че няма край. В левия ъгъл беше касата и до нея — щанд за разни дреболии, сместени колкото е възможно по-натясно, а пред стената отдясно тезгяхът заемаше половината разстояние от витрината до дъното. Закусвалнята беше на самообслужване — взимаш си чиния от купчината в единия край на тезгяха (Не, не взимай, само ще ти пречи — предупреди ме Мандън!) и се нареждаш на опашката, минаваш покрай осем души с престилки и шапки като на готвачи от кафяви хартиени кесии, които режат печено, осолено или пушено говеждо, езици, наденици, туршия с копър, самуни ръжен хляб, приемат иззад тезгяха поръчките, изпълняват ги повече или по-малко точно (но май никой не се дразнеше от това) и накрая ти подават нещо, ти се отделяш от опашката, спираш пред нисък извит бюфет за напитки, където също се самообслужваш и ето те готов да се нахраниш, стига да намериш къде да седнеш; около масите бяха наредени в два реда хора и ченгета — чакаха, смееха се, говореха, викаха, тупаха се един друг по раменете. Ще речеш, че са дошли специално като на събрание. Почти всички тук също познаваха Мандън и го наричаха Шайс.

Най-накрая той намери едно свободно местенце до стената между две маси, промъкна се натам заднешком, а аз подир него, като всеки държеше сандвича в едната ръка и бутилка бира в другата.

— Сега разбирам защо ме предупреди да не взимам чиния.

— Това е положението. Има смисъл да си вземеш чиния само ако дойдеш много рано... или пък много късно.

— А защо трябва да идваш изобщо?

— Моля?

— Питам: защо трябва да идваш изобщо? Не е необходимо да правиш впечатление на такива като мен с това колко много ченгета познаваш.

Той ме стрелна с поглед.

— Ако това те притеснява, да си вървим.

— Никак дори. Сандвичът ти хубав ли е?

— Бива го. А твоят?

— Бива го. Ако съумея да не гледам как се хранят тия лапачи, може и да си го изям...

Нещо ме докосна по тила и аз извърнах глава. До мен беше застанал белокоос мъж по риза, с черни сатенени ръкавели, който ми намигаше и ми правеше знаци да мълча. Опитваше се зад гърба ми да стигне Мандън с ръка и в същото време продължаваше да дояжда последните парчета от храната си, жвакаше с отворена уста, така че се виждаше как езикът му омесва от сдъвканото една лигава топка. Мислено си казах: да го запомня, да го запомня и да го отбележа в съзнанието си със звездичка, за да не го забравя, защото някой ден ще подмамя тази мърша, този кучи син, този дървеняк, ще го подмамя в някое закътано местенце, където никой нямаше да чуе изстрела... Значката на ризата му не беше сребърна като на останалите в закусвалнята, а златна, от което разбрах, че не е обикновено ченге. Наведох се малко напред, за да може свободно да размаха ръка, той перна Мандън по темето и бързо прибра ръката си, като се приведе зад мен, за да се скрие. Мандън се обърна, помисли си, че аз съм го пернал, но му смигнах и му дадох да разбере, че е онзи зад гърба ми. Той наведе глава, присви очи и след малко явно разбра кой си прави майтап с него. Взе да души наоколо и каза:

— Мирише ми на надзирател.

Надзирателят се изправи, показа се иззад гърба ми и се изсмя, сякаш това бе най-забавното нещо, което някога е чувал.

— Хей, Чероки, къде се губиш? — подаде му той ръка. Мандън захапа сандвича, за да освободи едната си ръка и да се здрависа. — Как я караш напоследък? — продължи надзирателят. — Да не би твоите хора да не харесват вече хотела ми?

Мандън освободи устата си от сандвича.

— Как си, Бу? Запознай се с моя помощник, Пол Мърфи. Бу Бедфорд, главен надзирател на затвора отсреща...

— Приятно ми е да се запозная с вас, мистър Бедфорд — казах, а в същото време си мислех: Здравей и прав ти път...

— В какво му помагаш?

— Ще се захване с правото — обясни веднага Мандън.

— Ще се захвана с правото — потвърдих аз.

— С баща му сме стари приятели — добави Мандън, — изпрати го при мен, за да набере практически опит.

— Е, момче, ти наистина си попаднал на подходящ човек. — Той сложи ръка на рамото ми. — Обади ми се някой път и ще ти разкрия спатиите на стария дявол. — Мислех си: Първо се научи да дъвчеш със затворена уста, прасе такова. — А пък ти, Мандън, недей да се плашиш толкова. Няма да те сложа при ония с петгодишните присъди, макар че там ти е мястото...

— Ще ти цъфна, когато най-малко ме очакваш, Бу — обеща Мандън.

— Направи го и доведи Пол със себе си. Ще му покажа какво представлява затворът отвътре...

Той ме потупа по рамото и излезе. Мандън го изпрати с поглед.

— Заради контактите, ето затова идвам тук — рече той тихичко. — Полезно е за работата. Това беше главният надзирател. Важна клечка е. Виждаш ли оня човек на средната маса? С лепеното сако? Този с черните рогови рамки на очилата...

Ставаше въпрос за леко олисyal мъж по риза, седнал с още трима цивилни. Всички превъзхождаха с нещичко останалите в помещението, макар че не беше необходимо да си кой знае какво, за да ги превъзхождаш.

— Виждам го — казах.

— Това е съдията Бърдсонг. Много добър мой приятел. Запознахме се тук... — Той ми подаде празната си бирена бутилка и се промъкна към масата им. Наведе се, съдията го забеляза, усмихна се широко и му каза нещо, което не успях да доловя. При целия този шум би трябвало да вися над главите им, за да го чуя. Мандън познаваше и другите двама от компанията и се здрависа с тях, но по ръкостискането с третия разбрах, че сега се виждат за пръв път. Никой не стана и не му предложи да седне, никой не потърси с поглед келнер, за да му донесе стол. Те просто си седяха, приказваха, дъвчеха, пиеха, докато приказваха, дъвчеха и пиеха, а въображението ми виждаше във всички уста противната топка, която бях забелязал преди това в устата на надзирателя на затвора — свини, същинска измет и заради тях не можех да си изям сандвича. Полуизвърнат към стената, се опитах да не гледам към тях и си представих колко хубаво би било да заредя малко

тротил по стените и по пода на тая закусвалня и да го възпламеня някой ден по обед, какво благодееие би било това за обществото...

— Какво става с твоя сандвич? — попита Мандън, който бе застанал до мен.

— Аа! Нищо. — Не го бях видял да се връща. — Абсолютно нищо. Просто не съм гладен.

Той ме изгледа изпитателно.

— Не се притеснявай. Давай, изяж си го.

— По дяволите, казах ти вече. Не съм гладен.

— Искаш ли да си тръгваме?

— Да.

— Хайде тогава...

Оставих сандвича и двете бутилки върху една маса наблизко точно под носа на няколко изненадани ченгета и го последвах към изхода, но не се сдържах и блъснах силно две от тия копелета, макар и да се извиних, сякаш съм го направил, без да искам. Мандън плати сметката, излязохме на слънчевата улица и тръгнахме към кръстовището. Тълпите от ченгета бяха оредели, част от тях бяха потънали из разни заведения, за да си тъпчат муцуните.

— Господи... — погледнах през рамо към закусвалнята, която току-що бяхме напуснали. — Никога не бях виждал такова нещо. Никога сред хората. Нито в ареста, нито сред черноработниците по пътищата, нито дори в затвора. Не съм виждал такова нещо от детските си години. От детските си години, когато живеех далеч оттук, в планината.

— Е, това са ченгетата. Обичат да вдигат много шум, за да се разтоварят. Няма друго време през деня, когато да могат да се отпуснат.

— Мен шумът не ме дразнеше.

— Ами кое тогава?

— Навремето нашите правеха шунка и затова отглеждахме прасета. Виждал ли си хиляда прасета да ядат едновременно?

Той не отговори, обърнах се и видях, че ме гледа намусено, а дебелиите му вежди се бяха свъсили.

— Значи това било, това било то — бавно продума той, престана да ме гледа така недоверчиво и като че ли започна нещо да разбира. Казах му:

— Много съм те изпреварил, Чероки. Не се и опитвай да ми правиш психоанализа. Мога да се справя по-добре от теб в тая област...

На кръстовището спряхме.

— Извинявай, че те подложих на такова изпитание — отговори ми той. — Но трябваше да разбера...

— Да разбереш ли? Какво да разбереш?

— Просто исках да разбера дали си хапльо с голяма уста или си човек, на когото му стиска да доведе нещата докрай.

— Как можеше да прецениш по това, което стана в закусвалнята?

— Чрез натрупване на свежи и ярки реакции. Ще се справиш, Пол...

— Това е добре. Сега вече само единият от нас таи съмнения — отговорих студено.

Той ми се усмихна невъзмутимо.

— Що се отнася до мен, ще се наложи да приемеш, че не съм страхливец и може да се разчита на думата ми.

— Така ли?

— Опасявам се, че е така — рече той приятелски. Кимна към Общинската палата от другата страна на улицата и ме попита:

— Да отидем ли да видим какво е положението?

— Защо не?

Във фоайето Мандън спря пред сергията за разни дреболии на ъгъла срещу асансьора. Продавачът беше в далечния ѝ край — връщаше пари на някаква жена, но щом се обърна и забеляза Мандън, възкликна: „Чероки!“ — и тръгна към него, за да се здрависа. Беше много мургав, с отрязана до рамото дясна ръка. „Чероки!“ — повтори той и се протегна над ментовите бонбони, цигарите и списанията.

— Здравсти, Оги — отговори Мандън и топло му стисна ръката.

— Къде се губиш? — каза Оги с лек акцент. — Извън града ли беше?

— Тук си бях. Много съм зает, Оги. Ти как си? Семейството ти добре ли е?

— Аз добре. Семейство добре. Работа — той се ухили — и тя добре. А ти добре ли?

— Добре съм. — Мандън посочи към мен. — Запознай се с помощника ми. Пол Мърфи...

Оги протегна ръката си и аз я поех.

— Здравсти, Оги.

— Тъй, тъй — зажима той. — Значи работа върви много, добре, на Чероки му трябва помощник. Много години, много прави той всичко сам.

— Вече не, Оги, вече не — каза Мандън и лениво помръдна пръсти, за да му посочи нещо на задната полица.

— Знам, знам... — Оги свали кръгла картонена кутия, каквато вече бях виждал в жилището на Мандън, и вдигна капака. Мандън се пресегна, за да си вземе няколко тънки пури, а Оги обясни: — Тези най обича... — На Мандън му стана приятно, засмя се, пхна една шепа пури във вътрешния си джоб и даде на Оги еднодоларова банкнота, като с жест отклони рестото. На тръгване му каза:

— Пак ще се видим, Оги...

— Дано скоро — отговори Оги и се обърна към мен: — Драго ми, че се запознали.

Кимнах му и последвах Мандън.

— Мислиш ли, че е разумно да ме представяш като свой помощник?

— Какво лошо има в това? Мога да наемам, когото си искам. Хората все пак трябва да знаят нещо за теб. А това ни дава възможност да се срещаме, когато си поискаме. Оттук... — кимна ми той.

Той се отби към голяма врата от матово стъкло с надпис МЪЖЕ, извади връзка ключове, намери необходимия и я отключи. В това се криеше очарователна ирония: Общинската палата беше отворена за обществеността, но не и тоалетните. Трябваше да имаш ключ, за да влезеш в някоя от тях.

Тръгнах подир него и го последвах през празния коридор към самата тоалетна. Беше излъскана, чиста, с шест кабинки, шест блестящи писоара и цял ред умивалници, в които водата се пускаше с крак, а над тях бяха поставени куп ленени кърпи — същинска операционна. Вратите на всички кабинки бяха отворени, а пред един от писоарите стоеше човек по риза с гръб към нас. Мандън се запъти нататък и след миг другият сви рамене, потръпна и се извърна на другата страна, за да вдигне ципа на панталона си. Пренебрегна хубавите, блестящи от чистота умивалници и купа ленени кърпи и излезе навън.

Мандън се обърна бързо към мен и каза:

— Дай ми пистолета!

— Гледай си работата.

— Докато стояхме пред сергията, те видях как го прехвърляш от задния джоб в джоба на самото си. Глупак, дай ми го, чуваш ли!

Свих рамене, извадих пистолета от джоба на самото си и му го подадох. Той отиде бързо до купа кърпи на полицата над умивалниците и пхна пистолета между тях, някъде по средата.

— Какво правиш, дявол да го вземе? — Тръгнах да прибера обратно пистолета си. Той ме хвана за рамото — явно беше ядосан. Не ми се щеше да го удрям, затова го блъснах назад, но преди да стигна до купчината кърпи, чух, че се отваря вратата към коридора. Хвърлих се към една от кабинките и докато затварях вратата, видях, че Мандън се връща към писоарите. Придържах вратата затворена с ръка, но не я оставях да се заключи и гледах през процепа от страната на пантите: човекът влезе в тоалетната и отиде до един от писоарите. Пуснах сифона и го заизчаквах да свърши с надеждата, че той също ще излезе направо и ще пренебрегне умивалниците и кърпите, защото не исках да рискувам да открие пистолета. Знаех си, че късметът ми ще бъде такъв — човекът щеше да има затвърдени навици за лична хигиена, така се и оказа. Когато най-сетне се обърна и тръгна към умивалниците, излязох и застанах до него. Беше набит човек, цивилен. Огледа лицето си в огледалото с почти научен интерес, като бърчеше кожата си в различни посоки, после изследва в подробности очите си и когато приключи с това, извади гребенче от задния си джоб и започна да се реши. Побързай бе, копеле, подканих го наум, но трябва да призная, че изпитвах известно възхищение пред неговата самоувереност. Създаваше впечатление на човек, който не усеща присъствието на другия до него. Как може един мъж да влезе в тоалетна и изобщо да не усеща, че има и други хора, да бъде неподатлив към въздействието на близостта им, напълно спокоен, безметежен, това не мога да го разбера, но този човек се държеше точно така. Не можех да се размотавам повече и започнах да мия ръцете си, след мен и той се зае със същото. Свърших и взех да бършавно ръцете си с една кърпа. Той насапуниса ръцете си, разтърка ги няколко пъти, почисти ноктите на всичките си пръсти с ноктите на другата ръка, после отново насапуниса ръцете си и ги изплакна.

Когато ги изтръска, за да не капе много вода от тях, аз се пресегнах и му подадох кърпа най-любезно.

— Благодаря... — рече той.

Усмихнах му се.

Той избърса грижливо ръце, пусна кърпата в белия метален съд с капак и излезе.

Зарових ръце под купа кърпи, извадих пистолета и в това време Мандън се приближи до мен.

— Дяволите да те вземат! — изруга той и протегна ръка за пистолета. Дадох му го, той го пусна в джоба си и ме изгледа сърдито. Попита ме възбудено: — Този ли използва, когато избягахте от стопанството?

— Не.

— Убил ли си някого с него?

— Не...

— Не ме лъжи за такива работи!

— Какво искаш да кажеш, по дяволите?

— Убил ли си?

— Не!

— Добре тогава. Ще го задържа временно. Не искам да разнасям пистолет, с който е извършено убийство. Не си в някое затънтено провинциално градче. Тук има лаборатория по балистика.

— Майната й на лабораторията по балистика.

Той ме изгледа сърдито и излезе в коридора.

Спря от външната страна на стъклената врата с надпис МЪЖЕ и каза тихо:

— Дотук с бабаитските истории. Ще ти осигуря разрешително да носиш това желязо и тогава няма да представлява никаква опасност.

— Ще бъде ново усещане за мен.

Той ме огледа съвсем неприкрито.

— Знаеш ли какво каза за теб Холидей снощи?

— Мога да си представя...

— Каза, че не си с всичкия си. И започвам да й вярвам. Да помъкнеш пистолет на такова място...

— Забравяш една подробност, Чероки. Когато излизах, не знаех къде отивам.

— А ако знаеше?

— Пак щях да го взема.

— Така си и мислех — отговори той и тръгна напред.

По целия коридор, където вървахме, бяха разположени канцелариите на разните отдели на полицията: администрация, транспортна полиция, дивизионна моторизирана команда, личен състав, отдел „Кражби“, отдел „Убийства“. Близо до тази врата Мандън забави ход.

— Пак ли ще ме изпитваш? — попитах.

— Не. Защо? Разтрепериха ли ти се коленете?

— Докато инспектор Уебър е на тази служба — никога.

Без да спира, той отвори вратата и влязохме вътре.

Канцеларията беше малка, но светла и проветрена, а от тавана висеше толкова грамаден месингов полилей, че краищата му почти опираха стените. Беше съвсем неподходящ за това помещение — сигурно е бил предназначен за някоя голяма зала. Вътре имаше двама служители, единият цивилен, другият в униформа, седнали на две срещуположни бюра, а две други бюра бяха свободни за момента. Зад преградата за посетители беше застанал един шкембелия с нашивки на старши полицай.

— Боже мой! Чероки Мандън! — възкликна той.

— Здравсти, Трък... — рече Мандън, отиде до преградата и му стисна ръка. — Мислех, че вече си зарязал униформата и си се прехвърлил на по-блага служба.

— И на мене ми се ще. Всеки месец подавам молба да ме преместят на детективско място и в края на всеки месец се оказвам пак тук. Смятат, че ние, старата служба, не ги усещаме новите техники.

— Няма по-добра техника от парче гумен маркуч — заяви Мандън.

— Аха. Какво те носи насам в тази горещина?

— Просто минавах отгук. Уебър в кабинета си ли е?

— Отиде да обядва. Мога ли да ти услужа с нещо?

— Не е спешно. Пак ще намина.

Старши полицаят се облегна на преградата. Изглеждаше разочарован, че Мандън не му се доверява.

— Искам да ти представя Пол Мърфи — подхвърли Мандън. — Работи при мен. Запознай се със старши полицая Сатърфийлд...

Поех лапата на старши полицаия и я стиснах, а той ми хвърли един поглед. После каза на Мандън:

— Мислиш да се пенсионираш ли?

Реших да се включа в разговора:

— Приятно ми е, старши Сатърфийлд.

— Никак не е зле да се познаваш със старшията. На практика той движи нещата... — заобяснява ми Мандън.

— Де да беше така — мрачно каза полицаят. — Къде се беше изгубил?

— Ами, знаеш...

— Всичките ти клиенти са станали почтени граждани, така ли?

— Май че е така. — Той се обърна към вратата. — Ще намина по-късно, Трък.

— Добре. Радвам се, че се запознахме, Пол...

— Благодаря, старши — отговорих и излязох с Мандън.

— Приятен човек, от старите — ми каза Мандън в коридора. — В полицията е от четиресет години. Бил е от ония ченгета с велосипедите едно време... — Върнахме се по същия коридор към изхода. Оги ни махна, когато минавахме край неговата сергия, ние също му махнахме... Тръгнахме по широкото стълбище към улицата, но изведнъж Мандън ме смушка и спря. Инспектор Уебър и Рийс се изкачваха към нас. Ние се отдръпнахме до каменните перила, за да ги изчакаме.

— Чарли... Оливър... — извика Мандън, но не много високо.

Те спряха. Рийс погледна крадешком към инспектора, който не гледаше Мандън, а мен. Очите му бяха присвити сърдито.

— Да се видим за малко, а, Чарли? — попита Мандън.

— Добре.

Усмихнах се и си казах, че точно сега е моментът да взема нещата в свои ръце. Не бях забравил какво се случи в квартирата първия път, когато се срещнах с него, онзи кървав спазъм в стомаха ми, страха, че ще ме убие, никога нямаше да го забравя, нито пък на него щях да му позволя да забрави. Отсега нататък аз щях да давам заповедите.

— В твоя кабинет — казах аз.

Стисна зъби, долната му устна щръкна войнствено, но тръгна, господи, без да каже дума, тръгна нагоре по стълбите. Рийс не се

отделяше от него, а Мандън и аз ги следвахме, като Мандън ми правеше знаци с очи да карам по-полека, пък аз се правех, че не го виждам; подминахме канцеларията на отдел „Убийства“ и инспекторът спря пред една обикновена остъклена врата. Отключи я и отстъпи настрана, за да влезем първи ние с Мандън. Казах му:

— Благодаря, инспекторе.

Това беше личният му кабинет. Имаше малко бюро с чекмеджета от двете страни, четири стола и излъскана от употреба скамейка. На пода беше проснат килим, а на стената висяха четири шарени календара от тия, полупорнографските, каквито можеш да видиш по някои гаражи. Инспекторът свали сакото си и го пусна на един стол, нито го сгъна, нито го опъна на закачалка, сложи шапката си върху него и отиде да седне зад бюрото си. Взе някакви документи и им хвърли един поглед, поел ролята на голям началник. Пусна листовете и натисна копчето на секретарската уредба.

— Моля, господин инспекторе. — Познах гласа на старши полица Сатърфийлд.

— Имаш ли нещо да ми предадеш?

— Съпругата ви се обади. Идва Чероки Мандън. Каза, че ще наmine пак. Това е...

„Какво?“ — изненадах се наум. Толкова ли няма един началник на полицията, който да ги свие за неразкритото убийство на стария млекар. Толкова ли няма един вестник, който да разтръби за нова вълна от престъпления? Толкова ли няма една важна клечка, която да се развика, че трябва да се изчисти престъпността от градовете? Това не е възможно.

Инспекторът изключи секретарската уредба, Рийс се придвижи до бюрото му и застана до него. Едва тогава Великият мъж благоволи да ме погледне. Заговорих му:

— До този момент няха възможност да ти благодаря за плика, който си предал на Чероки тази сутрин. Много съм признателен за...

— Няма защо — рязко каза той.

— Как е ръката ти? — попитах. — Надявам се, че си се погрижил да не се инфектира. По иглите на фонографите се събират толкова много боклуци...

— Нищо й няма на ръката ми. Какво си намислил?

Кимнах на Мандън да му каже.

— Искам разрешително за носене на оръжие на името Пол Мърфи.

— Кой е Пол Мърфи?

— Той — отговори Мандън и посочи с глава към мен. — Мислех, че ще е от полза, ако му променим името.

— Много услужлив си станал — каза Уебър. — Но знаеш, че нямам право да издавам разрешителни за носене на оръжие...

— Само началникът на полицията има право — обади се Рийс.

— Надявахме се, че инспекторът ще поговори с началника на полицията, за да ни послужи. — Мандън не се отказваше лесно.

— На името Пол Мърфи — добавих аз.

— Добре... Ще поговоря с него. — Инспекторът отвори средното чекмедже на бюрото си и извади напечатан формуляр. — Попълни тази молба, изпрати ми я и ще видя какво мога да направя.

— Тъй и тъй съм дошъл, защо да не почакам тук?

Той погледна към Рийс, който започна да разнищва клечката за зъби с резците си. Тоя номер беше великолепен. Поех бланката за молба, приближих стола си и се настаних пред бюрото. Взех перодръжката от поставката и попълних бланката, като използвах името Пол Мърфи, а за адрес написах хотел „Монтисело“, затова пък описанието на отличителните ми белези беше много точно. Стигнах до последната точка с три празни реда отдолу и спрях.

— Какво да посоча срещу въпроса: Причини за подаването на молба за разрешително?

— Посочи какви са причините да подадеш молба, това трябва да се напише — отговори ми Рийс.

— Аз точно това питам. Може да има какви ли не причини. Изберете една, която да напиша. — Никой не проговори. — Какво ще кажете за „Постоянно нося големи суми пари у себе си“?

— Ще свърши работа — каза Мандън.

— Да... — обади се Уебър.

Попълних и това, подписах молбата и му я подадох.

— Трябваше да напиша: „Постоянно нося *много* големи суми пари у себе си“. Но в крайна сметка това се подразбира, нали?

— Кога мислиш, че ще започнеш да носиш у себе си много големи суми пари? — попита Уебър.

— Скоро. Ще те предупредя по-отрано. Не ми ли каза, че мога да те изчакам да поговориш с началника?

Той направи гримаса и отвори отново средното чекмедже, извади кочан с дълги бланки и общински печат — не от онези големите печати, които стоят по бюрата, а малък, какъвто можеш да носиш в джоба си. Откъсна едно от разрешителните, седна и започна да преписва от молбата. Подпечата разрешителното и ми го подаде.

Видях, че е било предварително подписано от началника на полицията С. Е. Толгейт.

— Поблагодари на началника от мое име — казах, сгънах разрешителното и го сложих в джоба си. — Извини ме, че отнех от ценното му време...

През цялото време Мандън бе стоял като в небрано лозе и щом приключихме, веднага тръгна да си ходи.

— Ще поддържам връзка с теб, Чарли.

— Почакай малко, Чероки — каза Уебър, Мандън се обърна. Уебър ме попита: — Имаш ли нещо против да го почакаш отвън?

— Ни най-малко.

Рийс се размърда, за да ме изпрати, застана до вратата и задържа разцепената клечка за зъби.

— Виждам, че все още предпочиташ клечките пред макаричката за почистване на зъби.

Той ме изгледа сърдито, но не каза нищо. Излязох в коридора и се разтърках до големия прозорец в дъното. Постоях там и погледах как полицейските коли заминават и се връщат на рампата, погледах движението долу на улицата, а после Мандън ме извика. Отидох при него и тръгнахме да излизаме. Когато наближихме вратата с надпис МЪЖЕ, му направих знак с глава и казах:

— Да влезем...

Мандън отключи и отидохме до вътрешното помещение.

Беше празно. Попитах:

— Какво иска?

— Нищо...

— Кажи.

— Беше за нещо съвсем друго...

Раздразних се.

— Прекалихте с толкова двулични приказки за един ден. Първо той, сега ти. Какво ти каза?

— Каза, че си луд да идваш тук...

— Аз не съм дошъл тук сам. Ти ме доведе. Призна ли му го?

— Каза ми, че съм луд да се занимавам с тази работа, а също така ме предупреди да те държа здраво, за да не се забъркаш в нещо, което засяга федералните власти, някоя банка или нещо подобно, защото тогава ще довлекат правителствените агенти...

— Естествено, това е направо смешно. Няма да повтаряме грешките на другите.

— Доколкото зависи от мен. Той настоява, щом намислим нещо, да му съобщим на минутата, още преди да сме предприели каквато и да е стъпка. Това е всичко.

— Достатъчно е. Сега ми дай пистолета.

Той ми го върна, сложих го в джоба си и излязохме.

Върнахме се в кантората на Мандън по същия път, по който бяхме дошли — покрай същите мръсни, грозни сгради, а там ни чакаше Хайнес — цветнокожият красавец. Седеше на един стол в приемната на канцеларията от външната страна на преградата, която делеше посетителите от служителите, и беше разгърнал вестник на спортната страница, но не стана ясно дали чете, или само я гледа. Беше облечен спретнато, във всеки случай много по-добре от хората, които виждах напоследък, а на коленете му беше положена шапка. Мандън го видя като влизахме, но никой от двамата не показва с нищо, че се познават. Едната блондинка — по-младата — отсъстваше, но другата стана и подаде на Мандън едно листче.

— Няма нищо друго, мистър Мандън.

Той се спря, погледна листчето и вдигна дебелиите си вежди. Попита:

— Кога се обади?

— Скоро след като излязохте. Малко преди дванайсет...

— Каза ли да ми предадете нещо?

— Каза само името си, сър.

— Опитайте се да се свържете с него по телефона.

Той й подаде листчето и влезе в кабинета си. Нещо го бе разтревожило. Не го показваше нито с вида си, нито с държането си,

но аз разбрах, че нещо го е разтревожило. Усетих го. Почувствах го. Попитах:

— Какво се е случило?

— Нищо.

— Уебър ли се е обаждал?

— Не.

Разнесе се телефонен звън. Той отиде до дългото наклонено писалище и вдигна слушалката на голям старомоден апарат.

— Здравсти, Роумър... — каза той. Послуша за миг, после рече: — Няма смисъл да си прави човек труда. — Пак послуша и отново проговори: — Не, не съм забравил. Ти ще ходиш ли днес? — Замълча, сетне каза: — Добре, тогава ще се видим. Тъй. На бара ли? Да. — Пак послуша и рече: — Не, няма да е необходимо. Момчето е тук. То ще ме закара. — Затвори слушалката, вдигна капака на писалището си и извади дебела чекова книжка, от която откъсна два непопълнени чека. Сгъна ги и ги сложи в портфейла си. Попита ме: — Искаш ли да отидем на състезанията?

— По какво? — поисках да знам, но все още се чудех защо се бе разтревожил.

— На конните състезания.

— Казвали са ми, че не е кой знае колко интересно, когато нямаш пари.

— Ще ти дам за няколко залагания...

— Благодаря ти, но няма нужда. Ще ми се да поразуча къде мога да направя един малък удар.

Изведнъж веждите му се спуснаха надолу, той се вторачи в мен, сериозно замислен, сетне се усмихна, лицето му светна и тревогата му се стопи. Съвсем ясно можеше да се проследи как се успокоява. Представа си нямах каква беше причината за тревогата му, но и аз се почувствах по-добре. Дойде до мен и сложи ръка на рамото ми.

— До утре няма да правиш никакъв удар. Щом станеш, идваш веднага тук.

— Нямам пари — казах. — За тази вечер ще ми трябва някой и друг долар. Ще си набележа малко магазинче с един продавач. Ще внимавам...

— Ти ли ще внимаваш! — саркастично възкликна той. — Боже мой, при положение че сме организирали нещата толкова добре, почти

съвършено, ти си готов да изложиш всичко на риск за няколко пикливи долара! Какво ще правиш тази вечер, че са ти притрябвали пари?

— Не е твоя работа. Ти гледай Холидей да не те хване на телефона втори път. Ще ѝ кажа, че съм с теб...

— Значи такава била работата. Снощи не ти ли стигна?

— Никога няма да ми стигне.

— Добре, няма да отговарям на телефонните обаждания, при условие че ти няма да се захващаш с нищо.

— Така да е. Ти само недей да говориш с Холидей, друго не искам.

Той извади портфейла от джоба си и ми даде всичките банкноти.

— Ето ти четиресет долара. Трябва да ти стигнат до утре. А утре нещата ще стоят по-различно.

Взех четиресетте долага и попитах:

— Как по-различно?

— Чакай и ще видиш. Ела рано сутринта. — Потупа ме по гърба. Беше доволен. Видях, че се усмихва. Свих рамене и излязох, след като прибрах четиресетте долара в джоба си.

Още бях гладен, но вече картината на плюскащите прасета беше избледняла в съзнанието ми, та влязох в една закусвалня и си взех сандвич и чаша мляко. После реших да свърша онова, което цял ден се канех да направя, но не ми се бе открила възможност: да разбере кой е Езра Добсън. Не можех да забравя страхопочитанието и благоговението, което бяха показали двете ченгета с мотоциклетите предната вечер, щом разбраха, че Маргарет Добсън е дъщеря на Езра Добсън.

От указателя на ведомствените телефони в кабинката се спрях на вестника с най-едър шрифт, набрах номератора и поисках да ме свържат с редактора, който отговаря за местните новини.

— Препираме се с един приятел, ама вие сигурно ще можете да разрешите спора ни. Бихте ли ми казали, ако обичате, какъв е Езра Добсън?

— Заемал е много длъжности — отговори човекът, с когото ме свързаха. — Бил е кмет, губернатор, сенатор, но най-добре е да проверите в справочника „Кой, кой е“.

— Аз тия длъжности ги знам — казах с надеждата, че изненадата ми не може да се усети по телефона. — Питам какъв е в момента...

— Ами председател е на „Уатко Стийл“. За това ли питахте?

Не знаех за какво съм питал, но това ми стигаше.

— Благодаря ви.

Окачих слушалката и останах загледан в шайбата. Боже мой! Нищо чудно, че тези ченгета с мотоциклетите... Отворих указателя на „Уатко Стийл“. Половината страница беше запълнена с номерата на разните стоманолепарски цехове и административни сгради. Отворих на името Езра Добсън. Имаше два телефона, но мен ме интересуваше само този, който беше отбелязан с малко д, което означаваше домашен. Адресът беше Уилоу Крийк Драйв 4100.

Излязох, махнах на едно такси и скочих вътре.

— Знаеш ли къде се намира Уилоу Крийк Драйв?

— Естествено... — отвърна шофьорът и ме изгледа в огледалцето. — Там ли искате да отидете?

— Да. Ще ми се да се повозя, да видя някои от тия хубави къщи, за които говорят хората. Споменаха ми за Уилоу Крийк Драйв. Има ли хубави къщи там?

— Там всички къщи са хубави. Особено в северната част. За там ли сте?

— Да. Просто да се повозя.

Шофьорът беше прав, всички къщи бяха хубави в този район. Издигнати на полегати хълмчета покрай широки, чисти улици, зад стени и метални огради, различни по стил, но с богаташки вид, с поддържани зелени морави, ярки цветя и грижливо подкастрирани дървета. От днешна гледна точка това беше съответствието на едно средновековно херцогство. Уилоу Крийк Драйв 4100 — перлата на това владение — се въздигаше над всичко. Тази сива сграда в стил ренесанс с много, много стаи беше построена от дялан камък на най-високия хълм в околността и беше оградена от всички страни с триметрова стена също от дялан камък — толкова дебела, че можеше да устои на цяла армия. Близко до единия ъгъл на оградата беше входът, но големите му бронзови врати бяха затворени. Встрани от него от вътрешната страна на стената се виждаше и малка къщичка от дялан камък, предназначена за частния пазач.

— Тая къща е страхотна — казах на шофьора. — Кой живее тук?

— Не знам, но ми се ще да ми паднат парите, които дават само за поддържането ѝ.

— И аз викам същото. — Помислих си: Обзалагам се, че мога да те изненадам. Обзалагам се, че ще изскочиш през предното стъкло, ако ти кажа, че тази вечер имам среща с куклата, която живее тук. И тогава се сетих за четиресетте долара. Каква работа могат да ти свършат четиресет долара при подобна среща? Колко шампанско и черен хайвер можеш да купиш с четиресет долара? — Да тръгваме, ако си рекъл...

— Нагледахте ли се?

— Видях каквото исках. Сега съм готов да се върна при простите хора.

— Там, откъдето ви взех ли?

— В центъра. Сервизът на Мейсън...

— Къде се намира?

— В центъра. Близо до зеленчуковата борса. Ще ти покажа.

Отпуснах се назад и запалих цигара, обзет от ентузиазъм и нетърпение.

Мейсън стоеше в задната част на сервиза и говореше с един от техниците. Движението на тялото и на сянката ми, когато минах през входа, огрян от яркото слънце, наруши равновесието между осветените и тъмните места и привлече вниманието му — той погледна към мен, но видя само силует на човек и по реакцията му разбрах, че не ме е познал. Влязох в канцеларията, седнах върху бюрото му и след малко го чух да идва с характерната си поклащаща се походка. Позна ме, преди да влезе, затова остана отвън! Премигна от страх, преглътна и адамовата му ябълка заподскача нагоре-надолу. Хвърли бърз поглед през рамо към дъното на сервиза и ми мина през ума, че ще се развика. Извадих трийсет и осемкалибровия автоматичен пистолет от задния си джоб и го насочих в стомаха му.

— Влизай — казах.

— Виж какво, Ралф... — заекна той.

— Влизай.

Той влезе, очичките му примигваха.

— Виж какво, Ралф... Нека да ти обясня.

— Стига си треперил. Нищо няма да ти направя. — Прибрах пистолета в джоба си. — Виждаш ли? Нищо няма да ти направя...

Той поотвори уста, чу се въздишка и очите му престанаха да примигват.

— Знам какво си мислиш, Ралф. Опитвах се да се свържа с теб по телефона. Питай Холидей, Ралф...

— Бъркаш ме с някого другото. Аз не се казвам Ралф. Името ми е Пол Мърфи. Я погледни това... — Подадох му полицейското разрешително да нося пистолет. — Пол Мърфи — това съм аз.

Той погледна разрешителното, но все още по лицето му беше изписано съмнение. Попита ме:

— Истинско ли е?

— Разбира се. Мазилото още не е изсъхнало. От приятеля ми Чарли Уебър, инспектора от „Убийства“. Знаеш го.

Не каза нищо. Издърпах разрешителното от ръката му и го прибрах в джоба си.

— Добре постъпи. Вик, като ме свърза с инспектора. Между нас има много общи неща и чувствам, че ще станем отлични приятели. Естествено, ти не си знаел това, но след като всичко се подреди...

— Доволен съм, че стана така, Ралф. Наистина. — Вече изглеждаше къде по-спокоен. — Много любезно е от твоя страна да дойдеш дотук, за да ми го кажеш...

— Пол — прекъснах го аз.

— Пол. Извинявай за оня номер, дето ти го погодих, но като те натиснат, какво друго ти остава, освен...

— Знам, Вик. Забрави за това. В крайна сметка всичко се оправи. Аз не гоня гарез. Мир?

— Разбира се.

Подадохме си ръце. Той се засмя, явно се развесели.

— Да отидем да го полеем някъде наблизо?

— За мене е малко рано, Вик. Бил съм на сух режим прекалено дълго. Но ще ти кажа какво можеш да направиш за мен...

— Каквото поискаш, Ралф. Зефира ли искаш?

— Пол.

— Искях да кажа Пол...

— Останал съм без пари до утре. Не знам дали...

— Колко искаш?

— Ами два стотака. До утре. Имаме нещо предвид за тогава...

— О, разбира се, разбира се — рече той хрисимо, макар и да не му беше много приятно, и извади куп банкноти. Отброи четирите, които бяха най-отгоре, и ми ги подаде.

— Благодаря, Вик. Тия пари тъкмо ще ни стигнат, за да си купим едно друго от бакалницата...

— На твое разположение съм, Пол. Мислиш ли, че зефирът ще ти потрябва утре?

— Не знам отсега — отвърнах и прибрах четирите банкноти от по петдесет долара в джоба си. — Не зная как ще се развият нещата. Възможно е. Ще ти се обадя.

— Аз ще приготвя колата за всеки случай.

— Добре. Вик, нямаш представа колко съм ти задължен за заема.

— Е! — скромно ми отвърна той и ме прегърна през рамото. — Изобщо недей да се притесняваш. При мен винаги имаш сигурен кредит.

— Благодаря... — рекох и тръгнах към вратата, а той все още не ме пускаше.

— Ако ти доскучае да стоиш в оная квартира довечера, обади ми се. Ще остана тук до късно. Може да ти намеря нещо, за да се поразнообразиш.

Довечера няма да ми доскучае, драги, довечера няма да стоя в оная квартира, това ми се прииска да му отговоря. Точно тази вечер няма да ми доскучае.

— Добре, ще гледам да ти се обадя. — Измъкнах се изпод ръката му и тръгнах към улицата.

Щом отворих вратата на квартирата, Холидей стана от кушетката и тръгна към мен с ръце на кръста, а лицето ѝ беше почервенияло от гняв, явно насъбран от доста време.

— Значи се прибра най-сетне!

— По-спокойно.

Тя сграбчи раменете ми, стисна подплънките на самото ми и направо завря лицето си в моето.

— Защо идваш? Нямаше ли къде другаде да отидеш?

— Моля ти се... За един ден толкова мелодрама ми стига.

— Аз да седя в тая загубена квартира цял ден...

— Моля ти се. Капнал съм.

— Охо, той бил капнал. А от какво си капнал? Защото си се въргаль в леглото с оная мръсница целия следобед, от това ли?

— Моля ти се. Горещо ми е, вир-вода съм и нямам никакво желание да се разправам. — Опитах се да смъкна ръцете ѝ от раменете си, но тя ме държеше здраво. Стискаше зъби, а очите ѝ се бяха разширили от бяс. — Не съм бил с никаква мръсница. Излязохме с Мандън. Ти си единствената мръсница, с която съм се виждал днес. Честна дума.

Тя изсумтя и без предупреждение замахна да ми издере лицето. Хванах я за китката, издърпах и другата ѝ ръка от рамото си и я ударих по лицето. Но тя продължи да налита на бой. Разфуча се, заплю ме и вдигна нагоре двете си ръце, за да ме докопа за врата, но аз я цапнах по слепоочието и я смъкнах на земята. Наведох се, вдигнах роклята ѝ и я задърпах с две ръце, докато накрая успях да откъсна едно парче. Тя лежеше по гръб и ме гледаше — не беше изгубила съзнание — гледаше ме със злоба в очите. С парчето от роклята избърсах слюнките ѝ от лицето си, хвърлих парцала по нея, влязох в спалнята и затворих вратата.

Никак не ми се занимаваше с такива неща, дявол да го вземе, но опитите да ме издере трябваше да престанат, а това беше единственият начин да я отуча, единственият. Тая мадама си е дивачка, абсолютно първобитна, как иначе можеш да я научиш на нещо, ако не ѝ зашиеш такъв плесник, че да се просне. Абе тя си намери майстора... Разделих парите, оставих върху скрина трийсетината долара, които бяха останали от парите на Мандън, но четирите банкноти по петдесет от Мейсън нагънах и напъхах в джобчето за часовник на панталона си. Извадих пистолета и щях да го сложа върху скрина, когато си помислих: Не, ще бъде крайно неразумно от моя страна да я изкушавам по този начин, ако отново я хванат бесовете и види пистолет подръка, но после се сетих, че такива разсъждения са глупави, защото не можех непрекъснато да крия пистолета си от нея; щом ѝ се прииска да има пистолет на всяка цена, тя ще си намери, така че промених решението си и оставих пистолета върху скрина до парите — на видно място. Съблякох се, отидох в банята и започнах да пълня ваната. Разбълних водата и се потопих. Трябваше да се изкъпя и да се лъсна за Маргарет Добсън, дъщеря на Езра Добсън, живеещ на Уилоу Крийк Драйв номер 4100, бивш кмет, бивш губернатор, бивш сенатор, председател на управителния съвет на „Уатко Стийл“, от

чието име дребните хорица се попикаваха, а може би и едрите риби, но дребните хорица със сигурност напълваха гащите.

Бях се излегнал във ваната, когато Холидей дойде при мен. Беше само по копринени гащички, с чорапи и обувки и носеше в ръка разкъсаната си рокля. Застана на вратата и ме изгледа почти спокойно. Най-свирепият пристъп на урагана беше отминал, сигурно вече беше достигнал бреговете на Северна Каролина и в очите ѝ нямаше злоба. Надвеси се над мен, пусна роклята във ваната и каза:

— Ето ти, старче.

— Следващия път, когато се изплюеш в лицето ми, ще ти откъсна ръката, та да можеш и нея да я пуснеш във ваната. Не го казвам просто така. Това плюене не ми харесва. Сега каквото било — било, простил съм ти. Забрави за тази рокля. Ще ти купим още десетина. Още двайсетина. Колкото искаш.

Тя отстъпи назад и затвори вратата след себе си, без да каже нищо. Изстисках роклята, сложих я върху полицата на ваната зад гърба ми и си довърших къпането. Увих се с хавлиена кърпа и отидох в спалнята.

Тя се беше изправила пред скрина и гледаше парите и пистолета. Трябваше само да вземе пистолета в ръка, за да стане неин, но не изпитвах страх, защото, напук на всичките ми опасения, тя го гледаше, сякаш е акварел. Попитах я:

— Къде е Джинкс?

— Излезе.

— Къде?

— Не каза...

— И ти трябваше да направиш същото — да излезеш.

— Все трябва да остане някой нормален. Това какво е?

— На какво ти прилича? Пистолет.

— Нямам предвид пистолета, а парите. Откъде дойдоха?

Приготвих се да ѝ кажа, че по времето, когато според нея съм се въргялял в леглото с някаква друга мадама, аз съм се трепал за нея, за да спечеля колкото за насыщния и така да я подкарам, че тя да се почувства виновна, задето ме е обвинявала неоснователно, но после реших — да върви по дяволите.

— Взех назаем от Мандън. До утре ще ни стигнат.

— Защо до утре? Какво ще стане утре?

— Не знам точно. Намислил е нещо, нещо голямо. — Отметнах чаршафа и одеялото и се опънах на леглото. — Има няколко възможности. Тази вечер ще се спрем на една от тях.

— С кого?

— С Мандън...

— Къде?

— Не знам. Нали досега това ти говоря.

— Той нищо ли не ти подхвърли?

— Каза да обмислим нещата, и толкова. Повече не знам.

— Да обмислите нещата! Че това нищо не означава.

— Да, но той каза така. Да обмислим нещата.

— Кога ще дойде да те вземе?

Въпросите й не свършваха. Е, в края на краищата цял следобед бе седяла тук да си гризе ноктите и да си въобразява какво ли не, затова сега трябваше да зададе всичките си въпроси. Беше напълно естествено и тъй като исках довечера да се разделя с нея мирно и тихо, а това щеше да е невъзможно, ако един от двамата ни избухне отново, роших да се държа малко по-мило, всъщност доста по-мило. Казах й:

— Ела да седнеш при мен.

Тя се приближи и приседна на ръба на леглото.

— Той няма да дойде да ме вземе. Аз ще отида да се срещна с него...

Стрелна ме с поглед и усетих как подозрителността нахлува в очите й, а в същото време видях на слепоочието й подутина колкото яйце, на мястото, където я бях ударил. За малко да се изправя, да огледам отока, да я целуна, да й се извиня, да я накарам да полегне, да донеса мокра кърпа, за да й сложа компрес, но после се усетих, че това би било преиграване, че подозрителността на тази мадама не може да се приспи чрез покаяние.

— Виж какво, Холидей, това е делови въпрос — казах с нормален тон. Точно така трябваше да се държа, открито и вежливо. — Ще изляза да се видя с Мандън по работа. Трябва да се сдобием с някакви пари. Ти имаш нужда от дрехи, аз имам нужда от дрехи, трябва да намерим по-голямо жилище. Ако ми имаш доверие и проявиш малко търпение, няма и да разбереш как ще си заживеем царски. Няма начин да не стане. Работата е опечена. Дилинджър, Нелсън, Ъндърхил, Флойд и Баркър ще изглеждат като

прощъпалничета в сравнение с нас. Досега в световната история никога не е имало такъв план...

Погледът ѝ се отмести от мен, тя стана и се запъти бавно към всекидневната. О, господи, си помислих, няма да успея да се отърва от нея, без да се караме. Говоря ѝ напълно приемливи неща, а тя...

— Цял следобед съм разсъждавала — обърна се тя. — Разправяш ми какъв страхотен план сте намислили. Не си ли си задавал въпроса колко лесно стана всичко?

— Лесно ли? Не те разбирам.

— Беше прекалено лесно. Всичко. По дяволите. Всичко беше прекалено лесно.

Разсмях се вътрешно и се почувствах по-добре. Значи за това се беше загрижила, а не че има друга жена, съмняваше се дали планът ни е добър. Станах от леглото и отидох при нея. Сега всичко ставаше по-просто, по-просто бе, защото тя грешеше, аз бях сигурен в това и можех да го докажа — веднъж завинаги. Вчера може би се бях поизсилил малко, но не и днес. Днес вече знаех нещата с факти, бях ги научил от лични наблюдения и опит, вече не се съмнявах и във фактите, които подкрепяха безпогрешността на инстинктите ми.

— Какво според теб е било прекалено лесно?

— Всичко. Начинът, по който се случи. Не разбираш ли?

— Не, не разбирам. Тръгваш от грешна предпоставка, това те обърква. Нищо не се е случило просто ей така. Случи се, защото ние го предизвикахме. И се потихме като хамали, за да го предизвикаме. — Тя поклати глава не за да спори, а защото първоначалното съмнение не я беше напуснало. Как можех да ѝ обясня, че това не е непредвидена случайност, не е съвпадение, а проява на целенасочената воля и използването на някои златни възможности на тази целенасочена воля. — Боже мой, знаеш го много добре. Знаеш какъв риск поехме, за да се случи всичко това...

— Цял следобед стоях тук и разсъждавах. Цял следобед...

— Ако ще се занимаваш с това всеки път, щом си обърна гърба, ако ще продължаваш да стоиш така и да се притесняваш, ще стигнеш до лудницата. Опасното беше дотук. Опасното беше, когато ченгетата ни изнудваха и когато им пусках въдицата, за да се върнат и да чуят записа. Сега вече няма страшно. Разбери го. Няма защо да седиш тук като в клетка. Не се страхувай. Излез, иди някъде. Знаеш ли къде бях

днес? В полицейското управление. Да, да, в полицейското управление, право в кабинета на инспектор Уебър. Отидохме двамата с Мандън. А какво ще кажеш за Мандън? Той глупак ли е? Тръгна ли с нас, или не? Ето ти отговора. Той си знае интереса. Може ли и през ум да ти мине, че той би се захванал с тази работа, ако беше опасно? За нищо на света. Има какво да загуби, и то немалко. Преди да се присъедини към нас, той провери всички варианти, всички...

— Този мръсник ли? Ще ни предаде и няма да му мигне окото...

Права беше, разбира се, но в този момент тя не мислеше за неговата етичност. Мислеше за първия път, когато го видя, когато му бе показала тялото си по женски — кокетно и със стръв, а той я беше пренебрегнал, не беше проявил никакъв интерес към издатините, вдлъбнатините и извивките му... Това я беше жегнало, щеше да я пари винаги и дори да го превърнеше някой ден в роб на сексуалните си желания, то пак щеше да я преследва.

— Ох, стига вече, естествено, че ще ни предаде и няма да му мигне окото, но само ако има полза от това. Лоялността е въпрос на удобство и изгода и докато му подсигуряваме тези две неща, той ще е на наша страна. Той ни е полезен, ние сме му полезни, следователно този град е в ръцете ни. Повярвай, че е така.

Тя престана да поклаща глава, но по съмнението, което личеше на лицето ѝ, ми стана ясно, че не се е почувствала по-уверена от моите приказки. Не знаех какво още да добавя. Тя стоеше изправена...

Да, ето я, стои изправена...

Отидох при нея, прегърнах я, тя отвори уста и между зъбите ѝ рязко просвири вдишваният въздух.

IV

Отпред на радиатора пишеше „Делаж“, автомобилът беше дълъг, нисък, черен, с червени дискове на колелата, тапициран с червена кожа на баклавички и беше паркиран пред къщата на доктор Дариус Грийн в редицата стари и евтини невзрачни коли, така че елегантността и достойнствата му изпъкваха дори на мъждивата светлина от уличните лампи. Знаех, че е неин, още преди да прочета регистрационното удостоверение, закрепено на кормилото: Маргарет Добсън, Уилоу Крийк Драйв 4100. Боже господи, си помислих, тая мадама е тъпкана с пари, направо тъпкана. Машината беше страхотна. Беше с десен волан, с две отделни седалки, отпред толкова ниски, че почти се сливаха с пода, а таблото беше цялото в скали, стрелки и лостчета, обозначени на френски. Ключът беше оставен на таблото.

Прехвърлих се отпред, като се промуших между двете седалки, настаних се зад волана и извадих ключа. Доста хора не прибират ключовете от колите си. Повечето просто забравят, но има и други, които го правят от чиста наглост — в нейния случай беше от чиста наглост. Майната му, си мислят, и хич не им пука: колата е застрахована и ако им я откраднат, няма да имат никакви неприятности, просто ще изпратят момчето да извади друга от гаража и да им я докара. Широкият край на ключа беше от злато, с дълбоко изрязани инициали М. Д. и заедно с други ключове, пак златни, беше захванат на голяма златна безопасна игла като ключодържател. На този ключодържател имаше и два предмета, които не бяха ключове. Единият беше златен медальон с образа на свети Христофор и името на собственицата, гравирано от обратната страна, а вторият беше някаква дрънкулка, каквато още не бях виждал. Беше малко по-голяма от еднодоларова монета и в крайна сметка разбрах, че е сгъваемо увеличително стъкло. Разтворих го и погледнах с него ключовете: злато, 14 карата. Бяха солидна изработка, както и голямата безопасна игла: на долното ѝ лостче с много дребни буквички беше поставена Марката: Картие. Да, да, всичко беше издържано...

Мушнах ключа, завъртях го и се чу леко щракване. Въртнах го обратно и погледнах към къщата на доктор Грийн. Последователите му бяха още вътре и се опитваха слепешком да достигнат космическото съзнание. Трябваше вече да излизат, минаваше девет и половина по часовника на таблото, а тя ми беше казала да дойда по това време. Но по нищо не личеше, че сбирката е към края си. Не се чуваше никакъв шум, вътре всичко беше притихнало тайнствено. Може би имаше време да направя едно кръгче из квартала. Защо не, дявол да го вземе, си помислих и завъртях ключа. Проверих скоростите, издърпах смукача и натиснах газта. Двигателят веднага запали, толкова бързо, че ауспухът изрева и затреця, преди да съм се опомнил. Стреснат, разтреперан, изгасих бързо двигателя, изскочих от колата и тръгнах по улицата. Повървах трийсетина метра и се ослушах внимателно, за да доловя признаците на тревога и суматоха, които очаквах да последват предизвикания от мен шум, но не се чу никакъв звук, като изключим собствените ми стъпки. Спрях, прикрих се зад едно дърво и погледнах назад. Всичко беше мирно и тихо, опустяло и изведнъж си дадох сметка, че Мандън беше прав: рефлексите на човека се нагаждат към условията. Моите бяха изострени от почти идентична ситуация, която се бе случила много отдавна — само че тогава автомобилът не беше делаж и ме бяха заловили (това се случи, преди да се усъвършенствам в тайните на моето изкуство). Глупаво беше да се реагира така, подобна реакция е характерна за нисшите животни, а след като го знаех и можех да си го обясня, се зарекох никога вече да не се държа по същия начин.

Тръгнах към колата, решен да я покарам малко из квартала, колкото и шум да вдига, сега дори ми се искаше да реве десет пъти по-силно.

Тъкмо стигнах до нея, когато вратата на къщата на доктор Грийн се отвори и последователите му започнаха да излизат. Е, нямаше значение, не беше необходимо да доказвам каквото и да било... Някои от последователите влязоха в скромните си автомобили и потеглиха, други тръгнаха пеш и улицата се изпълни със звуците на меланхолично или с тежест произнесено „лека нощ“ и превключване на скорости, след което утихна отново, и тогава Маргарет Добсън се появи на вратата и тръгна към мен по моравата, полюляващият ѝ се силует се открие върху светлия фон на къщата, но едва когато се

изправи пред мен и видях бялото ѝ лице, все още така бяло, и черната ѝ коса, все още така черна, болката в гърдите ми ме накара да осъзная, че съм затаил дъх.

— Е, какво има? Пак ли долови оня парфюм? — попита ме тя.

— Жестоко е от твоя страна — казах и вдишах дълбоко.

Тя се засмя:

— Или пък те е страх колата ми да не те ухапе? Защо изключи двигателя толкова бързо?

— Чула си...

— Дали съм го чула? Няма човек на километри оттук, който да не го е чул. Поначало доста шум вдига. Да си кажа правичката, никога не я използвам нощно време, освен ако искам да подразня някои хора, които не са ми симпатични. Карам по тяхната улица нагоре-надолу и давам газ...

— Тази вечер това ли ще правиш — ще дразниш приятелите си, така ли?

Вече го направих.

— Това е страхотна кола — продължих да говоря на същата тема, докато ѝ помагах да седне на предната седалка. — Много ли вдига?

— Много...

— Няма да я имаш дълго, ако не внимаваеш къде си оставяш ключа. — Затворих вратата ѝ. Заобиколих отзад, влязох, седнах до нея, затворих и моята врата. — Точно хора като теб създават работа на крадците на коли...

— Аз нищо не заключвам...

— А как я караш — сменяш колите всеки ден, така ли?

— Горедолу... — Завъртя ключа, запали мотора и ауспухът отново изрева. Тя ме погледна усмихната, превключи на скорост и потеглихме. Никога не бях чувал такъв ауспух — в движение вдигаше такъв грохот, какъвто и при потеглянето. Напрано от цилиндрите да излизаше, пак нямаше да е по-силен.

— Как мина сбирката ви?

— Както обикновено. А твоята среща?

— Беше много полезна. Не се каза нищо определено, но има големи перспективи.

— Радвам се за теб.

— Благодаря ти — отговорих и се наведох към нея — опитах се да доловя Huele de noche, но този път не успях. Вгледах се в профила на бялото ѝ лице, в черната ѝ коса и се опитах да накарам познатия аромат да се появи, но той просто не идваше. Не можех да си обясня защо е така...

Тя извъртя глава, хвана ме, че съм я зяпнал, и се позасмя.

— Не мога да си обясня... Защо не носиш грим?

— Защото не обичам. Всъщност ти имаш ли някакви планове за тази вечер?

— Само да съм с теб.

— Искам да отидем някъде и просто да си поговорим. Има много неща, за които искам да си поговорим. Много. Къде да отидем?

— Където и да е. Само да не е извън града.

— Мислех си, че обичаш природата.

— Така беше до снощи, когато погледнах дрехите си. Доста време изгубих, докато ги изчистя...

Тя намали скоростта, спря на светофар и ме погледна дяволито.

— Следващия път ще нося одеяло...

Всичко стана толкова бързо, че нямаше време да задам и един въпрос. Както покрай богаташките къщи на улица със сравнително по-слабо движение, и аз се бях отпуснал върху червената седалка на баклавички и си мислех колко далеч назад са останали планините Смоуки и колко по-далеч щях да стигна, преди да спра, изведнъж колата зави и през тротоара се спусна надолу към някакъв подземен гараж. Сърцето ми се преобърна. Помислих си, че това е пътят към подземието на Общинската палата, където бях видял полицейските коли, и че тя ми е скроила някакъв номер, но предницата на делажа се наклони още повече и се видяха две редици скъпи коли, от което разбрах, че това не може да бъде гараж на полицията, невъзможно е, след като вътре има такива големи, луксозни автомобили. Двама униформени служители се спуснаха да ни посрещнат и тя спря колата помежду им.

— Добър вечер, сър — каза този отляво. — Добър вечер, мис Добсън — поздрави другият отдясно.

— Добър вечер — отговори мис Добсън с подобаващо безразличие в гласа.

Служителят откъм нейната страна ѝ отвори вратата, тя излезе и той бързо се придвижи да извика асансьора, но този откъм моята, чието задължение явно беше да прибере колата на мястото ѝ, остана неподвижен, с ръка на отворената врата, и се опули срещу мен, а след като се изправих в цял ръст, така че да може да ме огледа добре, на лицето му се изписа почуда. Стори ми се, че ме е познал и затова се изненадва, но после проследих погледа му, вторачен в дрехите ми, сетих се изведнъж колко са евтини и компрометиращи (защо и точно с какво не си спомнях, но бяха евтини и компрометиращи) и едва тогава проумях, че на лицето му не се бе изписала почуда, а шок при вида на дрипльо като мен на такова място с такова момиче. Целият пламнах, изтръпнах и тръгнах към асансьора, като внимавах да не срещна очите на момчето, което го обслужваше, но знаех, че то не сваля поглед от мен. Външните врати на асансьора се отвориха, после се разделиха и вътрешните и ние влязохме.

— Лека нощ, мис Добсън — пожела ѝ момчето от гаража.

— Добър вечер, мис Добсън — поздрави пиколото от асансьора и когато вратите се затваряха, аз се осмелих да вдигна очи, за да зърна лицето и на второто момче от гаража — уверих се, че и на него е изписана почуда.

Минах напред и се опитах да застана зад гърба на пиколото, да се скрия от погледа му, защото усетих, че се набивам в очи. Всъщност той беше на средна възраст и носеше бяла униформа; стори ми се, че и подовата настилка е бяла, че и стените на асансьора също са бели... Тя не му каза нищо, но той натисна копчето на петия етаж, отвори вратите и когато тя тръгна да излиза, каза:

— Лека нощ, мис Добсън.

— Лека нощ — отвърна тя, а аз излязох подир нея бързо, за да не му дам възможност да изживее същия шок, чух как вратите се затвориха, асансьорът тръгна надолу към гаража, където тримата лакеи щяха да клюкарстват за дрипльото, домъкнат от щерката на Добсънови...

Вече беше излишно да задавам въпроси. Знаех къде сме дошли — тя живееше тук. Казах ѝ:

— Мислех, че живееш на Уилоу Крийк Драйв 4100.

— Какво те кара да мислиш така?

— Регистрационното удостоверение на колата ти. Прочетох го, докато те чаках.

— Аа... Ами понякога живея там, понякога живея тук.

— Тук е хубаво. Много е изискано. Винаги мога да преценя дали едно място е изискано по степента на изненада по лицата на лакеите, когато ме видят да влизам. Колкото по-изискано е мястото, толкова са по-изненадани.

Тя се засмя весело и спря пред една врата.

Завъртя топката и влязохме. Попаднахме в антре с боядисани в тъмнозелено стени.

— Остави шапката си тук...

Положих шапката си на масичката под пищно орнаментираното огледало, което висеше на стената, и се огледах, за да се убедя с какво точно и до каква степен дрехите ми изглеждаха евтини и компрометиращи — костюмът ми беше от оказионен магазин, негладен и не по мярка, бялата ми памучна риза беше почти мръсна, краищата на яката ѝ се подвиваха неколосани, евтината вратовръзка, на която не можеше да се направи приличен възел, вече се бе изпомачкала от няколко връзвания. Трябваше да се подстрижа, лицето ми беше измършавяло като на човек, който не си дояжда. Нищо чудно, че лакеите се бяха учудили. Аз самият бях потресен. Изглеждах като дрипльо, а на това място, на това изискано място, изглеждах десет пъти по-жалък. Не можех да повярвам, че момиче, израснало в такава среда, няма да го забележи. Какво ставаше, дявол да го вземе?

На пода във всекидневната имаше бял килим от шенил, стените бяха в зелено, завесите бяха бели с червени ресни и бяха спуснати. Слава богу, съседите не можеха да ме видят. Всички мебели бяха покрити с памучна дамаска в червено и зелено, върху полицата над камината имаше медна съдина, от която пропълзяваше някакъв вид бръшлян, по масичките стояха зелени вази, приспособени за лампиони с големи абажури. Всичко беше луксозно и в приглушени тонове, блестеше от чистота и се връзваше добре с коли като делаж и кадилак, със златни ключове и ключодържатели от Картие и лакейско раболепие. Единственото, което не се връзваше с тях, бях аз...

— За мен най-хубавото на този апартамент е това, че е много удобен. В центъра е. Другата къща е извън града.

— Хубав е. Много изискан.

— Мис Добсън... — чу се женски глас.

Тя се обърна, аз също се обърнах малко стреснат. Една жена на около трийсет и пет, четиресет години беше застанала пред вратата, която водеше към останалите помещения, симпатична на вид жена, в черна рокля и бяла престилка като на прислужница.

— Обади се баща ви.

— Благодаря, Джулия. Има ли приготвен лед на бара?

— Да, мис Добсън. Поръча вие да му позвъните, ако обичате.

— Добре, Джулия. За тази вечер няма нищо друго...

— Добре, мис Добсън. Лека нощ — пожела Джулия и сега, когато нямаше какво повече да предава, можеше да ме огледа, и тя го направи. Нямаше къде да се скрия и се бях подготвил за това. Изразът, който се появи на лицето ѝ, беше точно такъв, какъвто бях очаквал; тя се обърна и излезе.

— Искаш ли нещо за пиене?

— А ти?

— Да, ще ми се. Нека да отидем на бара.

Барът беше до дневната — малко помещение със стени в същия зелен цвят. Мебелите, високите столчета и самият бар бяха тапицирани с червена кожа. Зад плота имаше четири полици с бутилки, отразяващи се в огледала. Тя ми обясни:

— Това беше килер. Аз го направих на барче. — Вдигна подвижния плот и мина зад него. Засмя се: — Остава само да подновя разрешителното си за продажба на алкохол. Уиски?

— Коняк...

— Имаш ли предпочитания?

— Ами...

— Разполагам с пет-шест вида. Кой е любимият ти?

— Обикновено пия „Деламен“.

— „Деламен“ ли? — Тя огледа полиците. — Няма „Деламен“.

— Тогава „Реми Мартен“.

Тя пак огледа полиците.

— И „Реми Мартен“ няма...

— Тогава какъвто и да е. Без значение — казах с безразличие.

— „Отар“?

— „Отар“ ли? Чудесно.

Тя остави бутилка „Отар“ и чаша за коняк на бара и аз си налях, докато тя приготвяше питие за себе си.

— Аз пък обичам „Къти Сарк“. — Тя пусна кубчета лед в чашата си и я вдигна. — За какво да пием?

— За лакеите.

— Добре, за лакеите — съгласи се тя.

Отпихме, тя излезе иззад бара и отиде да седне в срещуположния край на стаята, а аз се извъртях така, че да я гледам. Пиеше на малки глътчици и ме изучаваше с поглед над ръба на чашата си. Направо се беше вторачила в мен. Зазяпах се в стените и отпих отново от коняка си, за да ѝ дам възможност да отмести вперения си в мен поглед и да го замени с по-възпитан, но когато очите ми се спряха отново върху нея, опуленият ѝ израз не се бе променил. Подхвърлих ѝ:

— Е, струва ми се, че това място ще ти липсва.

— Ще ми липсва ли?

— Когато се изнесеш...

— Че аз няма да се изнасям...

— Още не го знаеш, миличка, но ще се изнесеш. Може да не е за дълго, но ще се изнесеш. Тя ще ти го съобщи утре.

— Тя ли? Коя „тя“ ще ми съобщи?

— Онази жена, прислужницата, Джулия. Не забеляза ли израза на лицето ѝ, когато ме видя. Първата ѝ работа утре сутринта ще бъде да дезинфектира апартамента. Може да изгори и всичките ти дрехи.

Тя се разсмя и пак отпи.

— Имаш странно чувство за хумор.

— Нали? — Глътнах малко коняк и я погледнах. — Това какво беше — социален експеримент ли? Или нещо, свързано с космическото съзнание?

— За какво говориш?

— За нас двамата говоря. Защо трябваше да водиш такъв смачкан тип като мен на такова място?

— Аз живея тук. Искях да дойдеш при мен — отвърна разпалено тя.

— Не те ли интересува какво ще си помислят твоите лакси за гостите, които водиш?

— Разбира се, че не. Гостите са мои...

— Е, предполагам, че съм спечелил първото място. Убеден съм, че не си канила гост с по-дискредитираща външност.

— Какво ти има на външността?

— Би трябвало да знаеш. Седиш насреща ми и си ме зяпнала...

— Зяпнала ли бях?

— Спокойно можеш да продължиш. Давай, зяпай. И учените наблюдават така своите опитни зверчета. Нали са за това. Не се смята за невъзпитано.

Тя стана и се приближи до мен.

— Не съм искала да те притеснявам. Извинявай, ако съм те обидила. Просто те гледах. Не разбираш ли, че сега за пръв път имам възможност да те видя като хората. След всичко, което се случи между нас, не смяташ ли, че имам право да зная как изглеждаш?

— Боже мой, досега трябваше да сте го узнали — и ти, и твоите лакеи. Само под микроскоп не сте ме сложили.

Тя стисна устни.

— Прекалено много мислиш за впечатлението, което оставяш у другите.

— Снощи ти го обясних. Това е комплекс за малоценност. Виждаш го в действие. — Отпих от коняка. — Ужасно нещо...

— След като знаеш каква е причината, би трябвало да го преодолееш.

— Ще го преодолеея, когато махна тези дрипи. Евтини долнокачествени дрехи за евтини долнокачествени хора. Типични за Америка. Обувки за два долара и деветдесет и осем цента и костюми фабрично производство. Ще го преодолеея, когато започна да пазарувам от „Пийл“, „Айзодс“, „Милбанк“ и „Хаус“. Когато си купя пардесю от „Мийд“, летен костюм от „Джон Харди“, бельо от „Годшо“.

— И коняк „Деламен“... — тихичко се обади тя.

— И коняк „Деламен“. И знаеш ли какво ще ти кажа — вече бях ядосан, но се овладях, — можеш да събереш всички големи познавачи, за които си чувала, които уважаваш, но познавачи не е най-точната дума, липсва един малък нюанс, по-правилно е да се каже дегустатори, събери ги всичките някоя вечер, завържи ни очите и сложи пред нас десет вида коняк, тогава ще разбереш кой се изхвърля...

— Не съм казала, че се изхвърляш.

— На мадами като теб не им стиска да казват каквото мислят. Мадами като теб се задоволяват с по-малко — само дават да се разбере какво мислят.

— Започваш да се държиш по доста неприятен начин. — Тя се отдръпна малко от мен. — Не можем ли просто да си поговорим и да се държим като приятели? Искам да разговарям с теб за толкова много неща. Трябва да разговарям с теб. Ако престанеш да се държиш така грубо, можем да си изясним защо ти харесва да предизвикваш неприязън у хората.

— Глупости. — Обърнах се на другата страна, за да не я гледам, и пак отпих от коняка.

— Неудобно ли се чувстваш? — попита тя.

— Аха.

— Искаш ли да си отидеш веднага?

— Да, искам да си отида веднага. — Оставих чашата и слязох от столчето.

— Извинявай...

— Няма защо...

— Съжалявам, че не се получи като снощи.

— И аз...

— Всъщност пределно ясно е, че не би могло да бъде като снощи — каза тя тихо. — Такъв екстаз може да дойде само от Браманада, Браманада зависи от Съдбата. Снощи Съдбата направи всичко. Тази вечер аз — едно нищожество — се опитах да направя същото. — Тя са засмя невесело. — Обред като този не може да се извършва от нищожества, от любители, от дилетанти. Ето това съм аз — една дилетантка. — Тя вдигна чашата си. — Последният тост е за мен. За чирака на магьосника...

Когато заговори така, най-напред си помислих, че декламира същите глупости като другите кукли със свободно време в излишък, които висяха преди и след репетиции по полуосветените сцени на любителските театри, пиеха долнопробен джин и размишляваха що е късмет и що е съдба, и още какъв е истинският смисъл на Леопардовия живот без любов, какво е значението на Карл Ван Вехтен и какво е заслуженото място на Е. Петит в американската литература; кукли, които не представляваха проблем за отракани момчета като мен — изобщо прозвуча ми много познато. Но преди да свърши, си дадох

сметка, че това няма нищо общо с познатия номер. Беше неподправено. Тя беше съвършено искрена. Предната вечер на тревистия склон под дъба ми се бе подчинила не от страст, а защото в очевидно странното ми поведение бе видяла някакво тотемно значение. Онова, което последва, за нея не беше физическо, а интелектуално изживяване, кабалистично приключение. Тя беше дилетантка, дилетантка в езотеричната философия на доктор Грийн и един господ знае чия още, а такива хора веднъж топнат ли се в дълбокото, колко му е да преплуват (ако изобщо могат да плуват) до окултното, до черната магия и диаволизма... Изчезвай оттук, нещастнико, си казах, изчезвай бързо, и точно в този миг си дадох сметка за нещо друго — бях се разтреперил. Треперех, но не от страх, треперех, защото внезапно бях проумял, че снощното преживяване и за мен се бе оказало интелектуално, и за мен то бе представлявало ритуал, бе приело формата на обред...

Отидох до стената, изключих осветлението и се върнах на мястото си. От дневната се отразяваше достатъчно светлина, така че виждах очертанията на тялото ѝ и чашата с уиски, която бе поставила на бара. Приближих се. Очите ѝ бяха затворени, тя стоеше неподвижно почти като в каталепсия, със стиснати юмруци и без да диша — точно в позата, която я бях помолил да заеме предния път, и отчаяно се опитваше да извика отново от своя собствен безкрай онова, което се бе появило снощи и я бе подготвило за екстаз.

Бяло-бялото ѝ лице и черно-черната ѝ коса изпълваха очите ми, после ме обляха талазите на Huele de noche.

Завладяваше ме едно старо усещане, останало от миоцена, онова безпогрешно усещане, което служи за оцеляването на човека, и започнах бързо да се разбудям. Долових враждебна миризма, движение на тела и още преди да отворя очи, вече блъсках главата си, за да се ориентирам къде в чуждата тъмна стая се намира столът с моето сако, метнато върху облегалката — в джоба на сакото беше пистолетът ми; лампата на по-далечното нощно шкафче светна и до нея видях изправен един мъж. Беше едър, плешив, с аристократичен вид, около шейсетгодишен, носеше син костюм с папийонка и разтърсваше Маргарет, за да я събуди, а на мен не ми обръщаше

никакво внимание. Сърцето ми прескочи, червеният пламък ме блъсна в стомаха, съзрях сакото си, метнато на гърба на един стол, и измъкнах крака изпод чаршафа, за да взема пистолета от джоба му.

— Чакай, синко — чух някакъв глас, но това не беше гласът на едрия мъж, не идеше от същото място.

Други двама мъже стояха до вратата — и двамата не бяха свалили шапките си и не прекрачваха по-навътре. Във вида им нямаше нищо аристократично. Бяха ченгета. Носеха цивилно облекло, но познах, че са ченгета. Стояха почти неподвижни.

— Мидж, мила, Мидж, мила... — повтаряше плешивият и изведнъж се досетих, че това може да бъде само баща й. — Мидж, мила...

Маргарет промърмори нещо неразбираемо в просъница, после очите й се отвориха и тя го видя. Изправи се бързо в леглото, като крепеше чаршафа под мишниците си, за да прикрие голотата си, и ме изгледа като полудяла. Но умопомрачението, което прозираше на лицето й, трая само миг, после тя дойде на себе си.

— Не бива да правиш такива неща, татко... — рече тя.

— Помислих си, че това може да е причината да не се обадиш, след като те потърсих — заговори той напрегнато. Вдигна пенъора й от земята с намерението да й го подаде, но остана да го държи като параван пред нея.

Каза й: — Облечи го. — После нареди на ченгетата: — Изведете този човек оттук.

Те тръгнаха към мен.

— Недей, татко — обади се тя спокойно.

Те продължиха да се приближават, но предпазливо погледнаха към възрастния мъж.

— Изведете този човек оттук — повтори той.

Те спряха до мен. Започнах да се измъквам от леглото.

— Чакайте малко! — каза Маргарет на ченгетата. — Това е смешно! Татко — обърна се тя към възрастния мъж, — запознай се със съпруга ми, Пол Мърфи. Това е баща ми, Пол...

Боже мой, помислих си, свети боже!

Челюстта на Езра Добсън увисна и той ме изгледа с присвити очи.

— Съпруг ли? Омъжила ли си се? Омъжила ли си се! Кога? — попита той възмутен.

— Тази вечер, по-рано... — отговори му тя. — Щяхме да ти кажем на закуска, но...

— О, господи. Господи — измърмори унило възрастният мъж, явно сломен и отчаян, а на мен ми стана ясно, че тя го е възпряла. Почувствах се по-добре. Оттук нататък не знаех как ще се оправяме, но поне ми беше дала време да помисля.

— Ще бъдеш ли така добър да кажеш на частните си полицаи да си вървят? — попита го тя.

Той погледна към тях и им махна да излязат. Ченгетата свиха рамене и тръгнаха към вратата.

— Ех, и ти, татко — продължи Маргарет. — Понякога създаваш толкова неудобни положения. Пол има да се чуди що за семейство е това, в което е попаднал...

Тя ми се усмихна със съзнанието, че той я гледа, сякаш това беше един вид извинение за поведението му. Страхотна беше. Тази мадама не се предаваше току-тъй, мислеше бързо, а освен това знаеше къде да нанесе удар, за да заболи. Беше го нанесла точно навреме. Ченгетата имаха вид на здравеняци и макар да не знаех какво точно са ми намислили, бях много доволен, че ми се размина, не защото се страхувах какво могат да ми направят, а защото се опасявах какво мога аз да им направя. Сега не беше моментът да се убиват ченгета — мястото беше пренаселено, а общинската палата така хубаво се бе побрала в джоба ми.

— Знам, че не постъпихме правилно — говореше в това време Маргарет. — Трябваше да изчакаме. Постъпихме, без да мислим, под влияние на първия подтик и аз много съжалявам, но колкото и да крещиш, нещата няма да се променят.

Езра Добсън бавно отпусна пенъора, с който я закриваше, и го остави да падне на леглото.

— Не мога да те разбера, не мога да те разбера. — Прегърбен, той се отдалечи към долния край на леглото и се вторачи в мен.

— Пол не е виновен. Вината с моя.

— И аз съм виновен.

— Кой друг знае какво сте направили? — попита възрастният мъж.

— Чиновникът, мировият съдия... — отвърна му тя.

— И жената на мировия съдия — включих се и аз. — Тя беше свидетелка.

— И никой друг ли?

— Никой — потвърди тя.

— Кога стана?

— Преди няколко часа.

— Къде?

— Веднага след като минеш границата на щата.

— Там разбраха ли коя си?

— Май не.

— Значи затова се подписа „М. Добсън“ — престорено се изненадах. — Не си искала да разберат коя си.

— Да...

— Позачудих се... — И аз бях страхотен, да...

Възрастният мъж отмести очи от нас, погледна към тавана и в същия миг тя ме смушка да продължа да говоря, за да ѝ помогна да се справи. Но какво още можех да кажа, по дяволите? Единственото, което можех да направя, беше да седя като глупак, да играя по нейната свирка и да се чудя за какво ми трябваше да се забърквам в тази история и да мъдрувам как да се измъкна.

— Защо беше необходимо да отивате в друг щат, за да се ожените?

— Защото не искахме да чакаме три дни, както изискват тук.

— Какво са три дни, ако ще се жените? Какво са три дни? Откога познаваш този човек?

— Моля те, татко. Поставяш Пол в неудобно положение. Казах ти, че постъпихме, без да мислим, под влияние на първия подтик, и че съжалявам. Не можем ли да говорим за това утре сутринта? Тогава ще ти обясним всичко.

Той кимна мрачно.

— Да, можем да поговорим за това сутринта. А сега-засега ти идваш вкъщи с мен. Хайде, обличай се.

— Не си познал. Няма да дойда с теб.

— Идваш с мен, та ако ще Зъмбро и Скот насила да те изнесат. Не ме карай да ги викам обратно. Хайде, обличай се!

— Съветвам те да не ги викаш. Повярвай ми, по-добре е да не ги викаш.

Погледнах я изненадан. Това беше най-лесният начин за измъкване. Не го ли разбираше? Сега ли намери да се инати? Ако сега подхванеше разправия, не се знаеше как може да свърши.

— Мисля, че баща ти е прав — казах. — Иди си вкъщи с него. Можем да обсъдим всичко утре.

Тя ме изгледа с презрение. Изобщо не ме интересува какво мислиш за мен, отговорих ѝ наум. Аз попаднах в този капан и затова искам само едно — да се измъкна. Върви по дяволите.

— Става въпрос за няколко часа, а животът е пред нас — продължих аз. — Можем да поговорим за всичко утре.

— Маргарет, ще се облечеш ли?

— Не! — почти му изкрещя тя. — Виж какво, татко, и друг път си искал да ми се налагаш, така че няма смисъл да се опитваш отново. Казах ти всичко, което смятах да ти кажа. Или прибири тия хора и си тръгни, или ги накарай да ме изнесат, но ще съжаляваш за това докато си жив. Мразиш сцените, нали, татко? Ще вдигна цялата сграда на главата си...

Очите му лъснаха, бузите му се издуха от гняв.

— Ще те чакам утре сутринта — каза той отсечено. Обърна се, тръгна към вратата, но после се спря и отново застана с лице към нас. — Ще бъдеш ли така добра да изпълниш едно дребно мое желание — да не споменаващ нищо за това, преди да сме го обсъдили? — попита той с леден тон.

— Да, татко.

Той излезе. Тя скочи от леглото, облече пенъоара си и се втурна след него. Не можах да разбера защо го прави, но не се и опитах... Станах, грабнах дрехите си, влязох в банята и заключих вратата. Започнах да се обличам светкавично и си обещах, че измъкна ли се веднъж от тази бъркотия, никога вече няма да дръзна да се заплитам с мъртвите, никога вече; след минута на вратата леко се почука.

— Вътре ли си? Всичко е наред. Тръгнаха си.

Взех останалите си дрехи, преметнах сакото през лявата си ръка, така че джобът с пистолета да е отгоре, и отворих вратата. Тя се разсмя. Бях по гащета, с два чорапа и една обувка.

— Какво си се разбързал?

— Ще се махна оттук.
— И двамата ще се махнем.
— Слава богу. По едно време стана доста напечено.
— Напечено стана само когато ти зае неговата страна. Когато предложи да се прибера с него. Това за малко да обърка всичко.
— Това ли щеше да го обърка? Откъде го измисли? Аз исках да изляза оттук без разпавии, нищо повече. Не очаквах, че ще му се наложиш.
— Аз го знаех. Не си мисли, че не умея да се оправям с баща си...
— Сега ми е ясно.
— В, започвам да се обличам. Трябва да тръгваме.

— Трябва да тръгваме ли? — Номерата й дотук ми стигаха. — Къде ще ходим?
— Да се оженим. Казах на татко, че сме се оженили. Помниш, нали?
— Да, помня. На момента го измисли.
— А сега ще се наложи да го направим.
— Какво да направим?
— Да се оженим.
Изгледах я. Беше сериозна. Съвсем сериозно го казваше.
— Ще се оженим — друг път. Единственото, което искам, е да изляза оттук. Отсега нататък гимнастиката — на чист въздух. Много обичам природата. Повече няма да се оплаквам, че дрехите ми са се изцапали.
— А какво ще стане с мен, когато се появя пред баща ми без съпруг?
— Ти му мисли. Имаш цяла нощ да прецениш положението. Пък и както бързо ги съчиняваш, ще ти остане време и да поспиш.
— Трябва да се оженим.
Засмях се.
— Извинявай — рекох, като минавах покрай нея, за да вляза в спалнята. Пуснах дрехите си на земята и седнах на един стол, за да обуя и втората си обувка.
Тя дойде при мен.

— Поне няма ли да се опиташ да разбереш за какво става въпрос?

— Говориш като побъркана. Не знаеш нищо за мен — кой съм, откъде съм, накъде съм тръгнал, с какво се занимавам, изобщо не знаеш нищо.

— Сега това не е важно за мен.

— Ще се окаже много важно за баща ти. Богатите хора са особено придирчиви към тези неща... Какво можех да отговоря на въпросите му? Не можех да му кажа истината, трябваше да си служа с лъжи. Колко време щяха да издържат лъжите? Само докато копоите му не разкрият, че са лъжи. А какво щеше да стане, когато пусне копоите си? Пак трябваше да бягам...

— Налага се — каза тя. — В противен случай той ще си помисли, че съм някаква обикновена уличница, която спи, с когото зърне. По някои въпроси на морала при него няма прошка.

— Кое прощава той и кое не прощава, не е моя грижа.

— Ще стане, ако му кажа, че си ме прелъстил, като си ми обещал да се ожениш за мен, а после си се отказал... и си ме изоставил. Току-виж откриеш, че последствията могат да се окажат далеч по-неприятни от това да се ожениш за мен, особено ако имаш намерение да останеш в този град...

Засмях се вътрешно. Защо трябваше да се изненадвам толкова? Защо бях очаквал нещо по-различно от нея? Кадилаци, делажи, златни дрънкулки от Картие — това не променяше нищо, всичко си оставаше както обикновено. Хванат ли те натясно, това е, хванат си натясно.

— Да — казах. — Предполагам, че в този град баща ти може да направи доста труден живота на човек, когото не обича.

— И твърде много хора са го изпитали на гърба си.

И така, тя ме държеше в ръцете си, независимо дали щяхме да сключим брак, или не, тя ме държеше в ръцете си — при всяко положение щяха да пуснат копоите. Стомахът ме заболя, заболя ме само при мисълта да побягна отново, но си знаех, че така ми се пада, падаше ми се, по дяволите, задето бях толкова любопитен... Ето, сега трябваше да извадя Общинската палата от джоба си, да я върна в мизерното ѝ обкръжение и да отправя прощален поглед към този блестящ небостъргач. Имаше и други градове с общински палати, всички градове имаха общински палати, които човек може да сложи в

джоба си, стига да им хване цаката. Какво толкова, по дяволите, хванах цаката на един град, ще се оправя и на друго място. Млад съм, животът е пред мен. Призори щях да бъда на път за Аризона. Дилинджър, Кларк и Макли се намираха някъде там, макар че вече го нямаше оня размах. Защо пък да не се присъединя към тях, ако успея, докато подхвана самостоятелна работа отново. Или пък да отида до Калифорния. Нелсън и Ван Мечър бяха там — отрепки, но все пак можеха да ми помогнат да установя контакт с ченгетата. Можех да използвам Холидей като примамка, тя беше чудесна примамка, всичко си имаше...

— Защо трябва да рискуваш баща ми да се настрои срещу теб? — говореше ми Маргарет. — Един брак ще реши въпроса за всички ни: и за теб, и за мен, и за татко. Той смята, че сме извършили една глупава прибързана постъпка — пийнали сме си и двамата, и толкова. Тук няма нищо неморално, просто не съм преценила правилно нещата. Това той може да прости. Ще уреди да обявят брака за недействителен, и край.

— Недействителен ли...

Тя ме изглежда.

— Ами да. За него не е проблем.

— Не ми се занимава с такива работи.

— Не си въобразявай, ако обичаш, че ще трябва да живееш с мен. Няма да ти се наложи. Татко ще уреди да обявят брака за недействителен за няколко секунди. А и ти ще имаш полза от това. Баща ми е много богат човек. Какво ли не би могъл да си купиш... Малко пари няма да ти се отразят зле, нали?

Не ми беше известно, че един брак може да се обяви за недействителен. Никога не бях обмислял възможността да се спечелят пари по този начин.

— Парите никога не са ми излишни.

— Пък и аз имам малко свои пари. Малко...

— Какво значи „малко“ за теб?

— Е, десет хиляди. Двайсет и пет хиляди от татко...

— Трийсет и пет хиляди — казах. — Можеш ли да си го позволяваш всяка вечер от седмицата?

Изведнъж тя ми зашлеви една плесница. Причерня ми, мускулите на дясната ми ръка се свиха и почти замахнах да я ударя. Но

не я ударих. Забелязах бяло-бялото ѝ лице навреме и се възпрях.

— Къде ходиш да се жениш? Далече ли е?

Тя прехапа устни.

— На около сто и двайсет километра.

— Обличай се.

V

Мандън вдигна поглед от брачното свидетелство.

— Защо се е подписала „М. Добсън“?

— Трябваше да отговаря на онова, което бях казал на баща ѝ.

Той сгъна свидетелството, както беше първоначално, и ми го подаде.

— Защо не ме оставиш да се занимавам с този въпрос? Аз съм ти адвокат. Защо не се съветваш с мен?

— Какво имаше да се съветвам? Нали досега това ти разправях — единственото, което исках, беше да се махна, да се отърва от нея.

— Бързането ти струва шейсет и пет хиляди долара. Шейсет и пет бона — точно толкова си загубил. Срещу този документ щях да получа сто хиляди долара. А ти си се съгласил на трийсет и пет. Господи. Трийсет и пет...

— Ако от това ще се почувстваш по-добре, мога да ти кажа, че и тези пари няма да ги взема.

— Моля?

— Казах, че и трийсет и петте бона няма да взема. Нека баща ѝ да си обяви брака за недействителен.

— Да си го обяви просто ей така?

— Да, без пари. Няма да взема нито един цент от него.

— Стига си ме пързаял — изръмжа той.

— Не те пързаям. Казвам го съвсем сериозно. Няма да взема нито един цент, нито един, дявол да го вземе. И ще смятам, че съм имал голям късмет, ако се измъкна така евтино.

— Евтино ли? — Дебелите му вежди бавно се издигнаха нагоре и също така бавно гняв изкриви чертите на лицето му. — Глупак! Абсолютен глупак! Ти знаеш ли кой е Езра Добсън? Та той има милиони... Хората цял живот търсят случай толкова пари да им се изпречат на пътя, а на теб ти паднаха право в ръцете, пък сега не искаш да ги вземеш. Ами че това е цяло състояние!

— Я помисли още малко — казах. — Хайде, аз ще почакам. Имам време.

— Няма какво повече да мисля. Ти имаш нещо, което той иска. Трийсет и пет хиляди долара той дава само за цигари...

— И аз си помислих същото в началото — пари, паднали от небето. Но това е, като мислиш само пет минути, колкото ти отдели за разсъждения. А аз си блъсках главата цяла нощ, по целия път до това загубено градче, където хората ходят, за да се женят, и по целия път на връщане. Разсъждавах. И ти, като помислиш повече от пет минути, ще разбереш, че тия пари съвсем не са паднали от небето.

Той разпери ръце и бавно поклати глава.

— Боже мой, ти наистина не си с всичкия си. Холидей беше права. И Уебър беше прав. Ти наистина не си с всичкия си.

— Не съм с всичкия си, откакто един път ме ужилиха здравата. Добсън е прекалено голяма риба, за да се захващам с него, това е.

— Какво има да се захващаш? Ти имаш нещо за продан, той иска да го купи. За цената сте се споразумели, при това тя е смешно ниска.

— Тя се е споразумяла, не той...

— Е, добре, каква разлика има?

— Може да няма, а може и да е голяма. Не съм в състояние да поема този риск, при положение че зад гърба си имам неща, които могат десет пъти да ме закарат на електрическия стол. Спират ме и други причини, но те са толкова абстрактни, че дори аз не мога да си ги изясня все още. Размърдай мозъка си, Чероки. Към мен не са проявили несправедливост, не съм жертва на безчовечно отношение, не се боря срещу богаташа, за да възтържествува правдата, аз съм главно действащо лице в изнудване. Той го знае, той не може да не го знае.

— Казвам ти, че ще плати.

— И какво от това? Какво ще стане после? Дотук ли ще свърши всичко? Допускаш ли, че такава едра риба като него ще се остави един нищо и никакъв дрипльо да го прави на глупак? Много добре ти е известно, че това няма да стане. Ще пусне копоите си и аз отново ще трябва да бягам. Прекарал съм по-голямата част от живота си в бягане. Омръзнало ми е да спя в пресъхнали речни корита, да пия мръсна вода, да мия зъбите си с пръст, да се обличам в дрипи, да се храня с остатъци от кофите за смет и всеки път, когато видя ченге, сърцето ми да изстива от ужас. Не, драги ми господине, това няма да го бъде в никакъв случай. Отказвам се от всичко, ще си кротувам и няма да

пипна и един цент от големите му пари. Захапал съм един кокал. Няма да се подведа по някакво си отражение във водата.

Той стана от бюрото си и отиде до скрина, до тоалетната конзола, за да пие вода направо от чучура на голямата кана с цветните мотиви. Сигурен бях, че ме смята за побъркан, но повече нямаше да споря с него. Той беше адвокат и търсеше едно — пари. За него това щеше да бъде фасулска работа, но моите уши щяха да гръмнат от лая на копоите...

— Ти си същинско торнадо — каза той. — Ти си циклон. Ти си пожар. Как в името на добрия дядо Господ си успял да се забъркаш в такава история? Нямаше ли в този град достатъчно мадами за теб, та се захвана точно с тази?

— И аз това се чудя. От доста време се чудя.

— Е, добре, отивай и се оправяй, за да не мислиш повече за тази история, и да се хващаме на работа — изръмжа той. После изведнъж ме попита: — Какво ти става? Какво си се разтреперил?

— Аз да треперя?

Наистина треперех. Не се бях усетил, но целият се тресях. Той ми подхвърли:

— Боже мой, ти май се страхуваш от Стария, а?

Стария ли?

Как можех да му обясня, как да му го представя с познати за него думи...

Голямата приемна в кантората на „Голайти и Гаскел“ беше снабдена със специална секретарска уредба. Чиновничката съобщи на някого, че съм дошъл, една врата от дебело стъкло се отвори, появи се благопристойна на вид около четиресет и пет годишна жена и ме поведе по тесния непристъпен коридор към кабинета на мистър Голайти...

Кабинетът приличаше повече на библиотека, отколкото на кантора. Мистър Голайти беше висок и слаб, носеше ленена риза с висока права якичка и имаше много антисептичен вид.

— Заповядайте, мистър Мърфи — покани ме той бодро. — Мистър Добсън и дъщеря му ще дойдат всеки момент. Пушите ли?

Той посегна към кристалната табакера на бюрото, отвори я и ми я поднесе.

— Благодаря — казах и си взех цигара.

Вдигна кристална запалка, щракна няколко пъти, но фитилът ѝ не се палеше от искрата, той се позасмя нервно, остави я и извади от джоба си златна запалка „Дънхил“, с която запали цигарата ми. В този момент вътрешната врата се отвори и влязоха Езра Добсън и Маргарет.

Езра Добсън изглеждаше много строг. Беше облечен в сив костюм със синя папийонка. Маргарет носеше костюмче, явно шито по поръчка, и ниски обувки с дупчици. Той не каза нищо. Тя ме поздрави с: „Добро утро, Пол“.

— Добро утро — отговорих стегнато и си заповтарях, че всичко ще свърши за миг, ковчегът отново ще се затвори и най-сетне ще бъда свободен.

— Ще запалите ли? — попита ги мистър Голайти.

Никой от двамата не си взе цигара. Мистър Голайти остави кристалната табакера на мястото ѝ и се обърна към мен.

— Доколкото разбрах, мистър Мърфи, вие сте изразили желание да поправите това злощастно положение.

— Да.

— И сте се съгласили да подпишете молба за обявяване на този брак за недействителен.

— Да.

— И сте готов да се закълнете, че ъ-ъ-ъ — покашля се той, — че вие и мис Добсън не сте живели заедно като мъж и жена?

Вдигнах очи към нея. Гледаше право към мен и не се опитваше да избегне погледа ми.

— Да.

Той кимна и натисна едно копче. Отвори се друга вътрешна врата и влезе благопристойната чиновничка, стиснала нещо в ръката си.

— Подпишете тук, ако обичате — продължи той работата си с мен. Побутна някакъв лист, оставен на бюрото, и ми подаде писалка. — Ето тук... — показва ми на кой ред. Подписах. Благопристойната чиновничка постави на писалището му онова, което бе държала, и сега видях, че е печат за нотариална заверка. — А сега вие, Маргарет... — подкани я той.

Маргарет дойде до бюрото, подписа се и той подаде листа на чиновничката, която се дръпна в единия край на писалището, за да не пречи, подпечата документа с гумения щемпел и също го подписа. Мистър Голайти взе един чек от бюрото си и ми го подаде.

— Мисля, че сте се споразумели за такава сума — каза той.

Беше личен чек от Езра Добсън за 35000 долара. Разгънах го. Вляво от перфорацията беше написано:

Изплатено от ЕЗРА ДОБСЪН

ВИД НА РАЗХОДИТЕ	ПО СМЕТКА	СУМА
Обявяване на брака на Маргарет Добсън за недействителен	401	35000 долара
Откъснете тази част, преди да депозирате чека.		

Мистър Голайти ми връчи чисто напечатан документ в светлосиня папка.

— Това е документът за отказ, с който заявявате, че сега и в бъдеще не предявявате и няма да предявите никакви претенции към собствеността на Езра и Маргарет Добсън. Искате ли да ви го прочета?

— Не.

— Преди да подпишете, имате законното право да се запознаете със съдържанието на този документ.

Преместих поглед от мистър Голайти към Езра Добсън. Лицето му беше помръкнало от изпитанието. Погледнах към Маргарет. Лицето ѝ не издаваше вълнение.

— Ще го подпиша.

Подписах го. Попитах:

— Това ли е всичко, което трябваше да уредим?

— Да... — отвърна мистър Голайти.

Поставих чека на бюрото и се обърнах към Езра Добсън.

— Не искам тези пари, мистър Добсън. Съжалявам не по-малко от вас и не по-малко от Маргарет. Беше неразумно и детинско от страна и на двамата ни. За себе си мога да ви кажа, че много съжалявам, и съм сигурен, че Маргарет изпитва същите чувства. Моите почитания, сър, сбогом. Маргарет.

Извадих брачното свидетелство от джоба си, сложих го върху чека и си тръгнах.

ТРЕТА ЧАСТ

I

Единият беше дребен, другите двама бяха средни на ръст и приличаха на боксьори, категория до 75 килограма. Дребният носеше чантата, когато излязоха от козметичния салон и се качиха в черния буик, паркиран през пет сгради на мястото за зареждане на магазините, дребният седна отпред при шофьора — беше ги изчакал зад волана — а двамата боксьори се настаняха отзад. Потеглиха и бавно се отдалечиха надолу по улицата.

Веднъж, два, три, четири, пет, шест пъти това се повтори в различни части на града — в един магазин за тютюн и цигари, една бирария, още четири козметични салона — и процедурата винаги беше една и съща: влизане, престой на всяко място, излизане и винаги дребният носеше чантите. Някои бяха черни, други бежови — спряха седем пъти, очевидно взеха седем чанти.

В колата на Мандън по-напред на същата улица изчакахме буикът да ни подмине, да стигне на половината път до следващото кръстовище и тогава казах на Джинкс да подкара след него.

— Преследваме го вече от два часа — възрази Джинкс, като палеше колата. — Ако продължим още малко, няма начин да не се усетят...

— Нали чу какво каза Чероки? Занимават се с тази работа толкова отдавна и досега всичко е било толкова безопасно, че са се ояли, станали са самоуверени и невнимателни. Вече не треперят за работата си. Няма да се усетят дори да караме непосредствено след тях. Мислят си, че са царе. Оядени, самонадеяни и невнимателни...

— Седем чанти, пълни с пари — обади се Мандън.

— Колко може да са според теб?

— Много. Роумър приема залагания за всички конни състезания в страната. Знаеш какви суми залагат хората на конни състезания...

— Кажки колко може да са според теб...

— Може да са петнайсет хиляди, може да са петдесет. Както виждаш, всички събирачи на облози са в ръцете му.

— И ти си в ръцете му, нали? — попитах го аз. — Колко имаш да му даваш?

— Не му дължа и десет цента. Никой няма дългове към Роумър. Затова тези чанти са толкова пълни с пари.

Знаех, че ме лъже. Дължеше му, и то не малко. Телефонното обаждане в кантората му вчера беше във връзка с това. Когато прочете името на този човек върху бележката, той се разтревожи. Беше угрижен и през цялото време, докато приказваше с него по телефона, поради простата причина че онзи го беше притиснал. Спомних си как лицето му се бе прояснило изведнъж — сигурно тогава бе измислил този вариант. Но не казах нищо. Не откъсвах поглед от черния буик и се опитвах да измисля как да се докопаме до него при такова движение. Май нямаше начин, без да привлечем прекалено много внимание върху себе си. Винаги спираха на оживена улица, никога не излизаха от многолюдните квартали.

— Какво ще кажеш, Джинкс? — попитах.

— Все едно да си сложим главата в торбата.

— И аз така мисля. И ти го разбираш, нали? — обърнах се към Мандън. — Виждаш, че е безнадеждно... но все пак защо да не хвърлим един поглед на мястото, където отиват тези пари. Може пък там да ни излезе късметът.

— Не се надявай — рече Мандън. — Там има дори повече хора, отколкото тук... Естествено, ако беше направил онова, което ти предложих по-рано тази сутрин.

— Но аз не го направих...

— За какво става въпрос? — заинтересува се Джинкс.

— За нищо. Идеята беше по-лоша и от тази — отговорих аз.

На три коли пред нас, навлизайки в търговската част към все по-натовареното движение, буикът зави зад един ъгъл.

— Отказваме ли се? — попита Джинкс.

— Хайде, край — обявих аз. — Пропиляхме, кажи-речи, целия ден, изморих се. Искам да полегна.

Джинкс продължи, подмина кръстовището и спря зад една полицейска кола от пътния контрол, която бе препречила пътя и задницата ѝ беше почти на пешеходната пътека. Някакъв автомобил беше паркиран на забранено място и едно ченге пишеше квитанция за глоба.

И аз, и Мандън забелязахме това едновременно, по усмивката му разбрах, че мислим за едно и също. Но аз го изпреварих. Казах му:

— Няма смисъл да разполагаш с нещо, ако не го използваш. Все забравям, че ченгетата са на наша страна.

— Това е решението, пред нас е.

— Това е решението. Обади се на Уебър...

— Карай към нас, Джинкс — каза той.

— Защо да се връщаме у вас? — попитах. — Отсреща има заведение. Джинкс, закарай колата на първия паркинг и ела при нас. Ще бъдем на щанда за безалкохолни напитки.

Отворих вратата и подканих Мандън.

— Хайде, слизай.

Той излезе и двамата прекосихме улицата.

— На Уебър тази работа няма да му се хареса — рече Мандън.

— Много важно какво му се харесва и какво не.

— Да не стане по-лошо...

Настоях:

— Обади му се. Веднага...

Той отиде до телефона, аз до щанда за безалкохолни напитки.

Барманът приготвяше някакво питие, когато седнах пред апарата за газирана вода. Питието ми изглеждаше познато. Попитах го:

— Какво е това?

— Черешов сок...

— Дай ми една чаша.

Боже мой, черешов сок! Първата безалкохолна напитка, която опитах навремето, беше черешов сок. Беше в Ноксвил. Дядо ми ме заведе на панаир. Пет от неговите шопари бяха допуснати до конкурса за цял Източен Тенеси. Черешов сок...

— Няма го — съобщи Мандън.

— Кога ще се върне?

— Не знаят. Поръчах да му предадат да ми се обади в кантората.

— Не можем да направим нищо, преди да се видим с него.

— Все ще се обади по някое време...

Барманът постави на тезгяха чаша черешов сок за мен.

— Ще пиеш ли нещо? — попитах Мандън.

— Ти какво пиеш?

— Нищо сериозно. Аз съм сантиментален...

— Една кола... — поръча си Мандън.

Джинкс се присъедини към нас.

— Няма го — съобщих му аз. — Чероки е предал да ни се обади.

— Мислиш ли, че ще се обади? — попита Джинкс, а аз казах на Мандън:

— Ти му отговори.

— Ще се обади — заяви Мандън.

— Ще пиеш ли нещо? — попитах Джинкс.

— Ти какво пиеш?

— Нищо сериозно. Аз съм сантиментален...

— Една кола... — поръча Джинкс на бармана.

Допих черешовия си сок. Боже мой, черешов сок!

— Имам да си свърша някои работи — казах. — Ще се върна в квартирата след един час. Ще трябва да обяснявам защо не съм се прибрал снощи. Ще трябва да измисля някаква история за това какво сме правили с теб, Чероки, така че да хване място...

— И Холидей ще трябва да измисли нещо — обади се Джинкс.

— И тя не се появи...

— Моля?

— Снощи целият апартамент беше на мое разположение.

— Тя къде беше?

— Не знам. Излезе към единайсет и не се прибра.

— С кого беше?

— Струва ми се, че с Рийс...

— Рийс, ченгето ли?

— Така ми се струва. Каза ми, че излиза да се поразходи. Отидох незабелязано до задния вход и я видях, че се качва в някаква кола на ъгъла. Стори ми се, че Рийс е вътре.

— Само това оставаше!

— Браво на нея — обади се Мандън. — Заради нея ти да си блъскаш главата снощи как да изкараш някой долар като почтен човек, а тя да те мами. Браво на нея...

През цялото време, докато пазарувах, си казвах: Да не би някой да дава пет пари, да не би на някой да му пука? Вече знаех що за мадама е тя — обърнеш ли си гърба за повече от пет минути, тя ще се катурне с някого, знаех го, очаквах го, така че защо трябваше да се правя на изненадан? Да не би някой да дава пет пари? Е, да, по едно

време смятах, че тя е нещо много важно за мен, но ако постиш толкова дълго и постите ти свършат, естествено е да си мислиш, че първата жена, която си имал, превъзхожда всички останали, и че ако шепотът ти не може да я достигне, няма живот за теб, или не дай си Боже друг мъж да я погледне. Човек има право да прояви емоционалност в такова положение. Но постепенно потокът на собствената му кръв разтваря този наркотик така, както Мисисипи поглъща Мисури, и той открива, че всички други жени имат същите неща, с които тя го е смайвала, съвсем същите, така че защо трябва да дава пет пари за която и да било от тях?

Наложи се да пусна пакетите си на пода в коридора на стълбището, за да си отключа вратата на квартирата. Отворих и чух гласа ѝ откъм банята.

— Джинкс?

— Аз съм.

„Хубаво се изтрий — щеше ми се да ѝ кажа, — много хубаво се изтрий, защото вонята на полицай не излиза лесно.“

Поздравих:

— Добър ден.

— Какво носиш?

— Разни боклуци...

— Има ли нещо за мен?

— Следващия път...

Отидох до леглото, пуснах пакетите и тъкмо щях да ги отворя, когато тя излезе от банята, без да се е избърсала. Капчици вода по тялото ѝ напомняха пролетна роса по кленов лист. Това тяло беше красиво и аз го загледах открито, без да се притеснявам, зачаках познатия трепет, стенанието на слабините ми, но нямаше никакъв трепет, никакъв стон.

— Гледам, че си се подстригал — време ти беше — каза ми тя.

— И косата ми е измита, но това не се вижда.

— Помирисвам го. Какво има в пакетите?

— Разни боклуци...

— Сигурно струват купища пари — толкова много работи. — Държеше се много дружелюбно. Тя изобщо си беше дружелюбна.

— Това е само началото.

— Откъде намери парите? Да не си направил нещо самостоятелно?

— Не.

Седна на леглото и взе една кутия, в която имаше ризи.

— Ако обичаш, недей да пръскаш вода по новите ми ризи.

Остави кутията и ме погледна.

— Моля те, недей да ми се сърдиш.

— Не ти се сърдя. Ще приготвиш ли, ако обичаш, някоя препечена филийка или супа, или каквото и да е. Гладен съм. Мляко има ли?

— Да — отговори ми тя след кратка пауза.

Отидох в кухнята, взех бутилка мляко от съда с натрошен лед и си налях една чаша. Пиех с гръб към вратата и усетих, че е влязла едва когато заговори.

— Нищо ли няма да ме попиташ?

— За кое? — попитах и се обърнах. Облеклото ѝ се състоеше от една хавлиена кърпа, завързана на кръста.

— За снощи...

Намръщих се, като че ли не знаех какво иска да каже.

— Аха, имаш предвид къде си била.

— Да.

Просто не можах да се въздържа и да не си помисля, че това е великолепно — ситуацията беше като вчерашната, но се бе обърнала, при това с такава подробност като хавлиената кърпа. Дали тя си даваше сметка, че е така? По всяка вероятност не.

— Защо да задавам въпроси? Това предполага, че проявявам интерес.

— Щеше да проявиш, ако знаеше с кого съм била...

— Знам.

— С кого?

— С Рийс.

Тя не се изненада.

— Кой ти каза? Джинкс ли?

— Да.

— Издайник на дребно — заяви тя хладно.

— Нищо подобно. Ти си решила да се поразходиш и той решил да се поразходи по същото време. Просто съвпадение. Случайно те е

видял. Още едно съвпадение. Ще приготвиш ли, ако обичаш, малко супа или нещо друго?

— Не се сърди, Ралф.

— Пол — поправих я аз.

— Не се сърди, моля ти се.

— Господи, та аз не се сърдя. Как може да се сърдя, след като не давам пет пари? При теб това е нещо като глад, а ти си мадама с голям апетит. То не зависи от теб, все едно че имаш глисти. Но не можа ли да намериш друг, ами трябваше да е ченге? И нямаше ли друго ченге, ами трябваше да е точно това...

— Трябваше да науча нещо повече, наистина трябваше да науча нещо повече — отвърна ми тя — Да разбере онова, за което говорехте вчера. Просто не можех да повярвам, че е толкова добро, колкото ти си мислеше. Че е толкова безопасно...

Как пък щеше да разбере, като излезе с този шопар?

— Че какво знае той? Той е един смотан лакей...

— Грещиш. Той е много по-умен, отколкото ти се струва...

— Знам, знам. Мандън ми разправя колко умен бил Уебър, а сега ти ми разправяш колко умен е този неосъществен клоун. Добре де, колко умен трябва да бъдеш, за да разбереш, че са те хванали натясно?

— Е, сега той го знае, а също и аз. Искам да ти кажа, че съжалявам, задето съм изпитвала съмнения към теб. Повече никога няма да се притеснявам...

— Това е много добре. А сега ще приготвиш ли нещо за ядене, ако обичаш?

— Не искам да си мислиш, че е имало нещо между нас. Нищо нямаше.

— О, разбира се...

— Честна дума. Кълна се в името на баща си, който не е между живите.

— Глупости.

Тя ме изгледа мрачно.

— Сега ми се иска да го бях направила.

— Не би могла да намериш друг мъж, който да ти подхожда повече.

Очите ѝ блеснаха.

— Ще го запомня за следващия път...

— Ще трябва да запомниш и други неща. Той дъвче клечки за зъби. Гледай да не ти извади окото с някоя от тях.

Върнах се в спалнята и разтворих всички пакети. Ризите не бяха от „Брукс Брадърс“, но бяха добра имитация (поне докато се изперат), и вратовръзките не бяха с марка „Шарве“, и саите на обувките не се припокриваха, когато се завържат връзките им (по този начин от няколко чифта се спестява кожа за още един, но повечето американци не забелязват разликата), и късите чорапи не бяха от „Сулка“ или „Соли“, и гащетата бяха долнокачествени, но всичко беше ново и чисто, поне това не можеше да се отрече. Двата готови костюма, които си купих, трябваше малко да се попреправят, но бях дал на продавача една десетдоларова банкнота и той каза, че ще ми ги изпратят следобед в квартирата, ако шивачът успее да приключи навреме, а бях дал на шивача една десетдоларова банкнота и той каза, че ще успее.

— Супата ти е готова — каза Холидей от прага на спалнята. — Тук ли ще ядеш или в кухнята?

— Искаш да кажеш, че имам избор, така ли?

— Точно така. — Тя отново проявяваше дружелюбие. — Не мислиш ли, че ти се полага малко внимание?

— Мисля, че трябваше да го получа по-рано. И точно затова ще ям в кухнята.

— Добре. Така пък ще мога да пооправя леглото, за да си дремнеш. Успя ли да поспиш тази нощ?

— Не много. Да спиш с Джинкс не е най-добрият вариант.

— Е, изяж си супата и ще се погрижа да поспиш.

— Ти си неотразима.

Тя ми направи път и ми се усмихна, когато минавах покрай нея, за да отида в кухнята.

Супата от гъби вече кипеше и по краищата на тенджерата се събираше пяна, разбърках я и загледах как се появяват нови мехурчета на същото място, разбърках я отново, после си сипах в една купичка и седнах до кухненската маса. Холидей беше наредила лъжица и нож, чинийка с няколко филии хляб и ми беше наляла чаша мляко. Започнах да гребя супата с лъжицата и се чудех какво може да ѝ е казал Рийс, за да възстанови доверието ѝ в мен, да я убеди, че държа Общинската палата в джоба си...

— ... накупил си доста хубави неща — говореше ми тя.

— Чисти са. Купих си и два костюма.

— Наистина ли?

— Кафяв и син. Ще ми ги донесат вкъщи...

— Днес ли?

— Да.

— Много бързо, а...

— Не се налагаше да ги преправят много. Готовите дрехи ми стават като по мярка.

— Сигурно ще ти е много приятно да се отървеш от дрехите, които носиш сега, нали?

— Разбира се. Ако ги захвърля в ъгъла, ще останат прави. Но само още два дни и всички ще можем да си купим каквото поискаме. Можеш да издържиш още два-три дни, нали?

— Изглежда снощи сте измислили нещо с Мандън...

— Снощи беше нещо страхотно. Но преди да се осъществи каквото сме намислили, трябва да говорим с Уебър.

— Ще ми кажеш ли за какво става въпрос?

— Първо Уебър трябва да одобри идеята ни. А дотогава няма нищо за казване.

— Ако ти поискаш, той ще трябва да я одобри, нали?

— Естествено. Но има някои страни, които трябва да обсъдя с него.

— Изглежда сериозна работа.

— Сериозна е.

— За кога сте я запланували, ако стане?

— Може би утре.

— Още мляко?

— Не, благодаря.

— Тогава гледай да поспиш малко...

— Точно за това си мечтаех — за вана и за сън.

Исправих се и отидох да издърпам стола й, когато става. Приятно беше отново да се държим прилично. Тя ми се усмихна учтиво.

— Сякаш сме отново непознати.

— Надявам се това да продължи и по-нататък.

— През цялото време ли?

— Не през цялото. Известна част.

Отстъпих й, за да влезе в спалнята пред мен.

— Искаш ли да ти приготвя ваната?

— Да, благодаря.

Тя влезе в банята и пусна водата във ваната, а аз започнах да подреждам ризите и гащетата си в едно от чекмеджетата на скрина. Бяха боклук, от тези, които ти грабват окото по цветните реклами в списанията. Както и да е, съвсем скоро...

Обърнах се, за да взема останалите си неща от леглото, и почти я блъснах с лакът; не я бях чул, че взема другите пакети оттам — вратовръзките и чорапите. Постави ги върху скрина, но задържа в ръката си една кутийка.

— Тежи като олово — каза тя.

— Интересно е, че употребяваш точно това сравнение. Наистина е олово. Патрони са. Купих ги от една заложна къща заедно с пет-шест нови пълнителя. С нови пружини.

— Пружини ли? Какви пружини?

— Не трябваше да ми задаваш този въпрос. Сега ми се открива възможност да покажа познанията си по основи на престъпното дело.

Взех пакетчето от нея, отворих го и извадих един нов пълнител.

— Виждаш ли тази издатина тук? Това е подаващата пластинка. Щом празната гилза се изхвърли, тя вкарва нов патрон в патронника на автоматичния пистолет. Сега ще ти покажа нещо. — Заредих пълнителя. — Ето, пружината е свита докрай, повече от това не може. Върху нея се упражнява голям натиск. Това ти е ясно.

— Да.

— Пъхаш този пълнител в пистолета и си готова. Така ли е?

— Да.

— Представи си, че не използваш пистолета две седмици. През цялото това време върху пружината се упражнява постоянен натиск. Така. Изведнъж ти пожелаваш да го използваш. Стреляш два-три пъти и всичко е наред, но откриваш, че два-три пъти е било недостатъчно, и трябва да стреляш още. А след третия изстрел може да се окаже, че не всичко е наред. Може пластинката да не успее да вкара патроните толкова бързо, колкото се изхвърлят гилзите. Тогава си загазила, и то само защото си държала пружината под постоянен натиск. Слаба пружина — това е достатъчно, за да засече един автоматичен пистолет. Ако ще употребяваш непрекъснато пистолета, пружините трябва да се освобождават или пък да си купуваш нови пълнители. На тоя свят

няма по-добър пистолет от автоматичния, стига да знаеш как да го използваш. А повечето хора не знаят. — Погледнах я. — Взех ли ти ума?

— Разбира се. Разбира се. Но веднъж ти ми каза, че не разбираш много от пистолети.

— Познаваш ме, аз така си приказвам.

Тя се усмихна.

Наведох се, целунах я по шията и започнах да се събличам, но първо отидох до банята, за да се уверя, че водата е както трябва — беше точно по вкуса ми и спрях крана. Върнах се в спалнята, съблякох се докрай, отидох отново в банята и се потопих във ваната.

Тя дойде при мен с панталоните ми в ръка.

— И това ли е ново? — попита, разперила на пръстите си златна верижка.

— Ново е.

— А също и медальончето.

— Това не е медальонче. Това е отличителен знак.

— Отличителен знак ли?

— Да.

— Това ли?

— Отличителният знак на „Фи Бета Капа“. Купих го от зложния магазин заедно с верижката. Накарах продавача да ми го закрепим на колана.

— Твое ли е?

— Някога имах друг знак. Но всичките са еднакви.

— Охо, значи това е отличителният знак на „Фи Бета Капа“...

— Никога ли не си го виждала?

— Може и да съм го виждала. Но не ми е направил впечатление.

Протегнах се във ваната и скромно и се усмихнах. Нямах да седна да ѝ разказвам какво се крие зад този знак, колко трябва да си способен, за да го получиш, и че беше невъзможно да не ме приемат във „Фи Бета Капа“ при такова представяне в академичните занимания като моето.

— Значи наистина си бил във „Фи Бета Капа“...

— Наистина. Не съм ти говорил празни приказки.

— Това е много представително, нали?

— Можеш да го наречеш представително, да.

— В Йейл ли си учил?

— Не.

— В Харвард?

— Не. Има членове на „Фи Бета Капа“, които не са учили нито в Йейл, нито в Харвард, но е много трудно да го внушиш на техните възпитаници...

Тя пусна капака на тоалетната чиния и седна отгоре, все още с панталона ми в ръце.

— Все повече се уверявам, че не знам нищо за теб. Къде всъщност си учил?

— Има ли значение?

— Да не би да ти е неудобно да ми кажеш?

— Колежът ми може да изпадне в неудобно положение. Кариерата ми надали ще донесе голям престиж на учебното заведение. Но тя все пак свидетелства за едно нещо — доказва, че съм дошъл в престъпния свят по свой избор, а не защото средата ми ме е принудила. Не съм израснал в бордеите с баща алкохолик и майка уличница, та затова да попадна в престъпния свят. Аз също ненавиждам обществото, но не защото то се е отнесло зле с мен и е изкривило душата ми. Всеки втори от познатите ми престъпници, от тези, които извършват тежки престъпления, е дребен страхливец, готов да обвинява обществото за пътя, по който е поел. На мен не ми трябват извинения, не търся някой кръстоносец на определена идея, който да вдигне безжизнения ми труп пред света и да изкрещи на виновните да дойдат, за да видят какво са сторили. Знаеш ли кое е едно от първите неща, които ще направя, щом се сдобия с малко пари? Ще си поръчам при Картие една плочка от масивно злато като онези за идентифициране, които носят някои военни на ръката си, ще си поръчам и златна верижка за нея и знаеш ли какво ще поискам да гравират отгоре? Само това: „Не ме използвайте, за да морализаторствате във вашата литература и във вашите филми. Всичко съм извършил съвсем сам — аз, аз и никой друг“.

— Ти май много разсъждаваш за себе си — каза тя предпазливо.

— Вярно е.

— Истинското ти име не е Ралф Котър, нали?

— Името ми е Пол Мърфи.

— Това го измисли днес.

— Вчера.
— Питам те за истинското ти име.
— Не ти ли е все едно?
— Ами близките ти? Имаш ли близки?
— Не.
— Каза, че имаш брат в Ню Йорк.
— Имам. И сестра имам.
— В Ню Йорк ли е?
— Не знам къде е. Нямам връзка с нея.
— Странно е, че си изгубил връзката със сестра си, но не и с брат си. Струва ми се, че обратното щеше да бъде по-естествено.
— Не познаваш брат ми.
— Ще ми се да се срещна с него. Да се запозная с най-честния човек на света.
— Това също не бяха празни приказки.
— Би трябвало да бъде такъв, за да му повериш запис. С какво се занимава?
— Защо искаш да знаеш?
— Просто така. От любопитство.
Тя отмести поглед от мен и се вторачи в мивката.
Поизправих се във ваната. Попитах я отново:
— За какво ти е да знаеш?
Тя се изсмя, но гласът ѝ прозвуча неестествено.
— Е, аз също имам интереси, свързани с този запис. И срещу мен могат да предявят обвинение в предумишлено убийство — да не би да си забравил какво стана в стопанството на затвора? Просто исках да знам кой е той и с какво се занимава, така че ако нещо се случи с теб, да мога да се свържа с него...
— Ако нещо се случи с мен, няма да ти се наложи да се свързваш с никого. Всичко ще върви като часовников механизъм...
— Не можеш ли да ми кажеш поне с какво се занимава?
— Много си ми сладка — ѝ казах вместо отговор. Супата в кухнята ли я искаш или в спалнята, ще се погрижа да поспиш малко, ще ти приготвя ваната, ще подредя новите ти дрехи, в кой университет си учил, как е истинското ти име, кажи нещо за близките си, за брат си, на когото изпрати запис, с какво се занимава в Ню Йорк — толкова мила, сговорчива и предразполагаща, така дяволски мило, сговорчиво

и предразполагащо, така хитро и дискретно подготвяше почвата — но всички мадами постъпват по същия начин, щом загазят или им потрябва нещо, ето ти я божествената домошарска интимност, така постъпват или навират в лицето ти крайното средство, онова, на което разчитат винаги, за да те докопат, а тя вършеше точно това, откак бях дошъл в квартирата, и кой знае откога ме чакаше във ваната, така че да я сваря случайно в естествена голота, откога? — Имаш още да се учиш, малката — казах. — Много бързаш.

— Моля?

— Изглежда новият ти приятел се опитва да разбере у кого е записът, нали?

— За какво говориш?

— За Рийс и Уебър. Снощи заедно скроихте този фарс, те двамата и ти, нали?

— Нима мислиш, че...

— Ядец.

— Как можеш да допуснеш, че бих...

— Ще ми оправиш ли леглото, ако обичаш?

— Виж какво, Ралф...

— Пол.

— Кълна ти се, Пол. В името на баща ми...

— Ще ми оправиш ли леглото, ако обичаш?

Тя стана от тоалетната чиния и пристъпи до ваната.

— Ти сериозно ли допускаш, че бих...

Издърпах една хавлиена кърпа от закачалката и я пернах с нея по лицето.

— Помолих те да оправиш леглото.

— Ох, господи, защо си толкова мнителен? — простена тя на излизане.

II

Мандън дойде да вземе мен и Джинкс от ъгъла до квартирата ни малко след осем. Седеше на предната седалка до цветнокожия красавец Хайнес, който шофираше. Колата едва беше спряла до бордюра на тротоара, и Мандън отвори широко вратата, за да се качим. Подхвърли ми:

— Не мога да те позная. С тези нови дрехи...

— Това е само началото — му отвърнах. — Как си, Хайнес? — попитах, но си мислех: Щом си шофьор на бял човек, трябва да научиш занаята. Да излизаш и да отваряш вратата.

Хайнес извърна глава, изгледа ме, сякаш не ме познава, и не ми отговори. И в очите му не се четеше нищо, но отново изпитах чувството, че е готов да ми скочи като хищно животно. Тръпки ме полазваха всеки път, щом го видя. Какво си въобразяваш, нахално копеле такова, да знаеш, че съм си избрал едно място в средата на черния ти корем, само да си се хвърлил срещу мен...

Попитах Мандън:

— Къде ще се срещнем с Уебър?

— В службата му.

— Обясни ли му каква е идеята ни?

— Не съм. Не искаше да го убеждавам по телефона. Не знам дали ще съумееш да го убедиш и когато се видим.

— Ще го убедя.

— Е, може и да склони...

— Може сам да склони, а може и друг да го склони. Както иска.

— Виж какво, недей да тръгваш с рогата напред — предупреди ме Мандън. — Карай по-спокойно. Остави ме аз да движа нещата. Чуваш ли, Джинкс? Това важи и за теб.

— Чувам.

Мандън се извърна целият назад, за да го изгледа.

— Какво ти става? — попита той.

Джинкс замълча. Намесих се:

— Нали чуваш. Питат те какво ти става.

— Нищо — отвърна Джинкс на Мандън.

— Никога не съм виждал толкова кисели физиономии на едно място — каза Мандън и ме попита: — Какво го е прихванало?

— Нали чуваш. Питат те какво те е прихванало.

Джинкс погледна навън, а аз обясних:

— Завижда за подновения ми гардероб.

— Какво му пречи и той да поднови гардероба си? — рече Мандън. — Не може ли да почака? Точно тази вечер ли трябва да го направи?

— Питат те дали не можеш да почакаш.

— По дяволите. Да си купува колкото ката дрехи иска, но със собствени средства. Парите, с които заложи капана за Уебър и оня тип, бяха мои. Искam си моя дял, щом има пари.

Наведох се напред към Мандън.

— Опитах се да му обясня, че парите, с които съм купил тези дрехи, не са част от общата печалба. Взех ги назаем. Не са от моите.

— Точно така е, Джинкс — потвърди Мандън.

— Джоузеф — поправих го аз.

— Аз му дадох парите назаем, Джоузеф... — Мандън погледна към мен и веднага ми стана ясно, че все още не се е досетил колко струват покупките ми, а това беше повече от четиресетте долара, които ми беше дал. Купих дрехите с двестата долара, взети от Вик Мейсън, двестата долара, които си бях осигурил, за да отида на среща с Маргарет Добсън, но щеше да е чиста загуба на време да се опитвам да им го обясня. От това на Джинкс нямаше да му олекне, а пък и на мен ми беше все едно какво е настроението му. Да върви по дяволите... Нямаше да го мъкна на гърба си още дълго...

— Това ли е пътят за Общинската палата? — попитах.

— Няма да ходим в Общинската палата — отвърна Мандън.

— Нали каза, че отиваме в службата му.

— Така и правим, отиваме към една от службите му.

— А колко служби има той?

— Няколко — отвърна Мандън.

Кабинетът му се намираше на третия етаж на осеметажна сграда. Качихме се, без да използваме асансьора, по съвета на Мандън, но бях

сигурен, че всъщност той само се съобразява с предупреждението на Уебър. Сградата беше стара, стълбището — ухабено и мръсно. Няколко кантори бяха осветени, Мандън ни поведе по един коридор и накрая ни посочи с палец някаква врата, на която пишеше „Кооперативно кредитно дружество. Заеми“, смигна ни, дебелият му вежди се вдигнаха нагоре и всичко това явно трябваше да ни подсказва къде отиваме. Спря пред следващата врата, на която пишеше „Кооперативно кредитно дружество. Заеми. Служебен вход. Стая 306“. Почука съвсем нормално, без никакъв код, по най-простия начин, Рийс отвори и ние влязохме.

Рийс се усмихна, но не проговори, само затвори вратата. Беше облечен в бял костюм с петна от пот под мишниците и в устата му нямаше клечка за зъби. Уебър седеше зад обикновено бюро. Носеше раиран летен костюм и пушеше цигара. Около бюрото имаше няколко стола, на тавана бавно се въртеше вентилатор.

— Дано да не съм ви затруднил — каза той.

— Не, никак — отвърна Мандън.

Рийс се отдалечи от вратата и дойде при нас до бюрото. Покани ни:

— Сядайте.

Самият той се разположи на един обикновен канцеларски стол, аз се настаних на някакъв стол с дръжки.

— Сядай — рекох на Джинкс.

Той седна до мен.

— Мисля, че е по-добре да разговаряме тук — подхвана Уебър.

— Каква е тази страхотна идея, Чероки, за която не можеше да ми кажеш по телефона?

— Аз можех да ти я кажа по телефона — кротко му отговори Мандън. — Ти не искаше да разговаряме по този въпрос.

— Добре де, какво имаше предвид?

— Преди да ти обясня, Чарли, искам да те уверя, че ние не сме се захванали да правим нещо, без да го обмислим. Опасно е, но можем да се справим.

— Ако се кооперираме с инспектора — обадох се аз.

Той ме изгледа, но не разбра играта на думи. Обърна се към Мандън и попита:

— Обир ли е?

— Да — отвърна Мандън.
— На какво?
— На автомобила, който събира парите на Роумър.
— На автомобила на Роумър ли? — Той потърси погледа на Рийс.
— Защо се спряхте на него?
Мандън вдигна рамене.
— С него пренасят много пари...
— С него пренасят адски много пари... — уточних аз.
— С него пренасят адски много пари — съгласи се Уебър, — но досега никога не са ги обирали. Нима не знаете защо е така? Не можете да ги вземете, без да играе оръжие, а дори и да играе, пак не съм сигурен в изгледите за успех.
— Вие да не си мислите, че сте първите, които са се сетили за това? — попита Рийс.
— Ние сме първите, които ще го направят — заявих аз.
— Откажете се от тази мисъл — посъветва ни Уебър. — Само се опитайте да ги нападнете, и целият град ще гръмне от пукотевицата.
Усмихнах се на Мандън.
— Май ще трябва да кажеш на господина как смятаме да избегнем това.
— Ти му кажи.
— Пукотевица няма да има... в смисъл на престрелка.
Гарантирам ти.
— И как ще стане тази работа... ще ги хипнотизираш ли?
— Ето в кое трябва да се кооперираме, инспекторе. С ваша помощ можем да ги хипнотизираме.
— Каква помощ?
— С помощта на полицейски униформи и полицейска кола, кола от пътния патрул...
Уебър издуха пепелта от цигарата си на пода.
— Ще се преоблечете като ченгета, така ли?
— Да.
Той погледна към Мандън.
— Тоя е голям симпатяга.
— Гарантирам ти, че няма да има престрелка — уверих го още веднъж. — По този начин ще ги пипнем без съпротива.
— Виж ти. Наистина е голям симпатяга — продължи Уебър.

— Трябва ни кола от пътния патрул, няколко униформи и две ченгета да ни помагат, истински ченгета — заявих с равен глас.

— За бога, Чероки, стига, знаеш, че имам споразумение с Роумър — сърдито каза Уебър.

Намесих се:

— Ако ще поставяш нещата на такава основа, инспекторе, ще видим зор, докато намерим обект. Не искаш да припарваме до банка или федерална институция, а с всички останали ти имаш споразумения. На какво да се спрем?

— С Роумър имам споразумение — повтори Уебър. — Какво ще стане, когато неговите хора му кажат, че са ги нападнали ченгета? До кого ще се отнесе той според вас? Няма да миряса, докато не му строя за разпознаване и последния полицаи на служба тук. Господи, Чероки, може би очаквам прекалено много, като се надявам новият да мисли с главата си, но за теб няма никакво извинение, че не употребяваш своята...

— Инспекторе, какво те кара да смяташ, че неговите хора ще му кажат нещо? — попитах аз.

Той и това не можа да схване.

— Естествено, че ще му кажат. Все ще трябва да му обяснят нещо. Можеш да подкупиш един човек, можеш да заплашиш двама, но не и четирима.

— Има начин да млъкнат и без да ги заплашваме.

Сега вече всички проумяха за какво става дума. Уебър и Рийс се спогледаха и за момент настъпи тишина.

— А това как може да се уреди? — заинтересува се Уебър.

— Много просто. Трудното е друго — да се измисли какво да направим, за да не намерят и идентифицират четирите трупа и колата. Това ще трябва да се обмисли, но до утре ще дам отговор и на този въпрос. — Чух Рийс да въздиша тежко, но наблюдавах Уебър. На устата му се появи нещо бяло. — Обещавам ти, инспекторе, ако не може да стане чисто, така че дори ехо да не се чуе, ще се откажа на минутата.

— Четирима души да изчезнат просто ей така. Според мен не може да не се чуе.

— Ехото — обади се Мандън — не е доказателство.

Рийс каза:

— Ако наистина е така чисто, инспекторе, никой не може да докаже нищо.

Погледнах го и му кимнах одобрително, макар и изненадан. Бях започнал да мисля, че няма собствено мнение. Уебър беше забил поглед в бюрото.

— Напълно ми е ясно, инспекторе, че в този случай подозрение към теб с равнозначно на доказателство срещу теб. Но никой нищо няма да заподозре. Те просто ще изчезнат. Що се отнася до Роумър, пред него ще поддържаш версията, че са отмъкнали парите и са избягали.

— Той никога няма да повярва на такава версия...

— Защо да не повярва? И друг път се е случвало, а вероятно и на него самия. Кой е той, че да не му отмъкнат парите? Свети Франциск Асизки ли?

— Според теб колко пари пренасят?

— Мандън знае повече от мен по този въпрос.

— Не по-малко от петнайсет бона.

— Боже мой — възкликна Уебър, — четирима души за петнайсет бона...

— Ако така ще оценяваш нещата, не пропускай буика — казах малко раздразнено. — И той трябва да изчезне. Дори един употребяван буик в днешно време струва повече от тия четири мутри. — Уебър погледна към Мандън, доста разтреперан. — Ти за каква работа мислиш, че сме дошли да говорим с теб? За кварталната дрогерия ли? Или за бензиностанцията? Или как да отмъкнем дамската чантичка на някоя баба?

— Това повече ще подхожда на теб — сръза ме той. — Самонадеян непрокопсаник, само за убиване на хора знаеш да приказваш...

— Ти пък откога имаш толкова много скрупули?

Джинкс ни зауспокоява:

— По-кратко...

— Е, хайде, хайде — обади се и Мандън.

— Вие да мълчите! Бил съм самонадеян непрокопсаник, така ли? — обърнах се към Уебър. — Ти май на нищо не щеш да се научиш, а? От самото начало в това ти е грешката — че ме взе за такъв. И затова се хвана в канапа. Аз не съм смотан дилетант, който си играе в

покрайнините на престъпния свят и събира емоции, като гледа какво правят другите; и аз съм професионалист като тебе. Какво значат тези мутри за мен? Нямам скрупули спрямо тях, както и ти не се смущаваш да изнудваш, а после да стреляш в гръб, за да не би някой да пропее...

Уебър побесня — личеше си по целия му вид и по израза на лицето му. Рийс също го забеляза, отстъпи назад и посегна към задния си джоб.

Джинкс се измъкна от стола, на който седеше, и се сниши встрани от бюрото, а Мандън се втрещи от изненада.

Обърнах се към Рийс и се изсмях.

— Стига си разигравал театър, глупак такъв. Шефът ти те видя. Ти си герой...

— Разкарай тоя дивак оттука, Чероки — проговори Уебър. — Вразуми го.

Мандън ме подкани нервно:

— Хайде, Ралф.

— Пол — поправих го аз.

— Добре. Пол. Хайде, по дяволите...

— Чакай малко. Вече можеш да се покажеш, Джоузеф — обърнах се към Джинкс. Той се върна крадешком на стола си. — Седни, Чероки, и ти, инспекторе, се успокой. Защо е необходимо да се крещи, да се вика и да се нанасят обиди всеки път, когато се срещнем? Ясно е, че ме ненавиждаш от все сърце, но не бива да се държиш така...

— Засега така ще я караме — отговори той.

— Е, и аз не мога да те гледам — защитих самолюбието си, — но това не би следвало да представлява кой знае какъв товар за когото и да било от нас, защото нашите приятелски взаимоотношения не са светски, а професионални. Съвсем спокойно можем да се понасяме един друг, при положение че става дума за печалба. Естествено, при твоите разнообразни интереси печалбата не е толкова силен подтик, колкото при мен. Вследствие на това за мен тя е по-важна, отколкото за теб. Ако се опиташ да разбереш това, ще ти стане ясно и поведението ми, за което се извинявам. — Зяпаше ме, без да мигне. Ръката на Рийс вече не стоеше на кръста му. Продължих: — Не искам да подлагам на риск споразумението ти с Роумър. Знам приказката за гъската, която

снасяла златни яйца, не по-зле от теб. Тази работа беше предложена, при положение че се осигури безследно и безвъзвратно изчезване...

— В нашия град цари доволство. Всички се разбираме: прокурорът, моите хора, всички. Вестниците не ни тормозят, нямаме подбудители към реформи и искаме положението да не се променя. Не искаме никой да предизвиква подозрения. Не искате нашите хора да започнат да си прерязват гърлата...

— Моля ти се, инспекторе — прекъснах го аз. — Подобна лоялност е много трогателна, но ти всъщност се тревожиш за друго — как да изчезнат безследно хората на Роумър и автомобилът му. Не е ли така?

— Все някой някога ще ги намери. Все нещо ще се намери.

— Ако има и най-малката вероятност за това, няма да предприемаме нищо. Дори най-малката вероятност. Ти сам ще прецениш и никой няма да ти се меси.

— Как ще го направиш? — попита Рийс.

— Още не съм го измислил. Дайте ми време до утре. Полага ми се, нали? — Погледнах към Уебър. — Полага ми се, нали?

— Така да е. И гледай да не пропуснеш да ми се обадиш по-напред.

— Ще ти се обадя.

— Ти имаш грижата за това, Чероки — обърна се той към Мандън.

— Ще се погрижа.

Станах и си запалих цигара. Пожелах им лека нощ.

Рийс се запъти към изхода, за да ни изпрати.

— Снощи добре ли прекарахте с Холидей? — попитах на вратата. Той не отговори. — Трябва да й се обадиш. Искат да ти съобщат нещо. Имена, адреси, такива работи...

Излязохме и тръгнахме по коридора. Мандън като че ли искаше да ме заговори на няколко пъти, но не го направи. Слязохме пеша по стълбите, минахме през фойето и излязохме на улицата.

Хайнес ни чакаше в колата, видя ни, че приближаваме, но не се и помръдна, за да отвори, макар и отвътре.

— Защо не научиш това момче да излиза и да отваря вратата? — подхвърлих на Мандън.

— Ох, за бога, защо не спреш да ораторстваш? — отвърна ми той. Отвори сам вратата, при което ние с Джинкс се настанихме на задната седалка, а този път и той седна при нас. Хайнес се обърна към него, за да получи нареждания. Мандън ме попита:

— Къде искаш да отидем?

— Да се върнем до квартирата, за да вземем Холидей.

— Холидей ли? За какво ти е?

— За да отпразнуваме. С музика. Да почетем нейната вяност. Нейната голяма вяност...

— Карай обратно там, откъдето ги взехме — нареди Мандън на Хайнес.

Черният му шофьор запали колата и потеглихме.

— Не би следвало да губиш времето си във веселби — провокира ме със сарказъм Мандън. — Имаш да мислиш.

— Студена пот ме облива, като се сетя за това. Лошо ми стана от притеснение. Какво, какво, какво да направя?

— Искаш ли да ти кажа нещо, приятелю! Уебър не е от хората, с които можеш да се разпореждаш...

— Кастрираният колос.

— Някой ден съвсем ще прекалиш.

— Така ли? Не се умърлушвай — обърнах се към Джинкс, който гледаше през прозореца. — Нямаше как да знаеш, че оня няма да стреля.

— Кучи син... — процеди той в отговор.

Засмях се. Казах му:

— Някой ден съвсем ще прекалиш.

— Така ли?

Свиреше оркестърът на Хенри Холстед. Изпълняваха сладникава музика, не по вкуса ми, но ритъмът беше подходящ за танцуване. Беше танцов ресторантски оркестър, но след като изслушах осем такта, разбрах, че е по-добър от повечето подобни състави. Хармонираше добре и следваше подходящ за движението на тялото ритъм. Когато влизахме, свиреше „Танцувам със сълзи в очите“, дансингът беше препълнен, залата — полутъмна. Салонният управител ни заведе на една маса до естрадата. Беше прекалено близо. Попитах:

— Нямате ли друга маса, по-далеч от оркестъра?

— Не, сър — отвърна той. — Много се извинявам. Може би по-късно...

— А в сепаретата там горе? Няма ли маса в галерията?

— Съжалявам, сър.

— И тук е добре — обади се Мандън.

Салонният управител издърпа стола на Холидей, за да седне, ние с Мандън също се настанихме, управителят постави пред всеки от нас по един огромен лист с менюто, а помощник-сервитьорът незабележимо започна да подрежда масата.

— Вечеряли сме — казах на салонния управител.

Помощник-сервитьорът започна да прибира салфетките.

— Оставете салфетките — казах аз.

Той погледна към салонния управител, който му кимна, помощник-сервитьорът ги постави на мястото им и започна да налива вода. Салонният управител повика със знак един сервитьор и се оттегли.

— Аз искам сандвич на етажи — каза Холидей.

— За дамата сандвич на етажи — поръчах на сервитьора.

— ... и уиски с кока-кола — добави тя.

— Уиски с кока-кола ли? — попитах. — Няма по-извратено питие от това...

— Аз това искам.

— Тази вечер ще го получиш. Уиски с кока-кола за дамата — поръчах на сервитьора.

— А за вас, сър? — попита ме той.

— Коняк. Искаш ли нещо за ядене? — обърнах се към Мандън.

— Кафе.

Сервитьорът кимна.

— Гледайте конякът да е „Деламен“ — обадих се аз.

— Да, сър, „Деламен“.

Мандън се огледа.

— Музиката е добра — отбеляза той.

— И Чероки е музикант — казах на Холидей.

— Наистина ли? — попита го тя.

— Не съвсем...

Аз продължих:

— Музикант е, музикант е. Барабанист. Само да видиш какъв комплект барабани има в стаята си.

— Това беше хонорар — засмя се Мандън. — Един човек ми ги даде вместо хонорар...

Погледнах Холидей. В сиянието на малката настолна лампа лицето ѝ изглеждаше приятно по особен начин, приятно в смисъла, който свързваме с карираните памучни престилки, кошниците за пазаруване, универсалните магазини, улиците с брястове по тротоарите; лице на душичка, на момиче, което се влюбва веднъж в живота си. Е... Маргарет Добсън се намираше вече далеч в миналото — рана в паметта ми — и само Холидей беше останала, Холидей Вярната, най-малкото, когато не я изпускаш от погледа си...

Попитах я:

— Искаш ли да потанцуваме?

Тя кимна.

— Ще ни извиниш ли, Чероки?

— Отивайте.

Станах, издърпах стола ѝ и я последвах към дансинга. Започнахме да танцуваме в края, близо до първите маси. Тя умееше да танцува. Усещаше движенията ми. Казах ѝ:

— Много добре танцуваш.

— Благодаря за комплимента — отвърна тя доволно. — И ти танцуваш добре.

— Някога и аз... — Изпуснах се, но се усетих и млъкнах.

Тя отдръпна глава от рамото ми и ме погледна.

— Какво си правил някога?

— Някога и аз ходех често на танцови забави.

— Нима? Аз също.

Танцувахме все в края на пълния дансинг. Тя беше повече от добра. Беше отлична танцьорка.

— Много е гот — каза тя.

— Това е само началото.

— Жалко, че Джинкс не дойде.

— Защо да е жалко?

— Ами остана в онази квартира. Знам какво значи...

— Сам си е виновен. Недей да хабиш съчувствието си за него.

— Не го хабя.

— Добре де, не се тревожи за него.

— Не се тревожа.

Но аз се тревожа за него, мина ми през ума. И за теб се тревожа. Реших да ѝ обясня:

— Още е кисел заради парите, които похарчих за дрехи. Мисли, че съм ги скрил от него. Той е киселяк. Не разваляй вечерта с приказки за него...

— Какво стана с Уебър? Всичко наред ли е?

— След като аз съм се заел с него ли? Не ставай глупава.

„Танцувам със сълзи в очите“ свърши с неколнократно повторение на една фраза, последваха ръкопляскания, оркестърът приключи за момента и танцуващите се разотидоха към масите си.

Хванах Холидей и я преведох между хората. Беше весела и щастлива. Смееше се мило и ме галеше по ръката, с която я придържах. Усмихнах ѝ се, погладих рамото ѝ. Но този път не можеше да ме излъже...

Питиетата бяха на масата. Мандън вече бе отпил от кафето си. Казах му:

— Радвам се, че не си оставил кафето ти да изстине. Студеното кафе нищо не струва...

— Не знаех колко ще се забавите — отговори ми той и не си направи труда да стане и да дръпне стола на Холидей, дори през ум не му мина. Как можех да очаквам черният му прислужник да има прилични обноски, след като работодателят не можеше да се похвали с такова нещо.

Помогнах на Холидей да седне на мястото си, аз също се настаних и вдигнах чашата си с коняк.

— За успеха...

Мандън само кимна кисело, но Холидей се чукна с мен. Отпих от коняка, огледах се къде е сервитьорът и му направих знак да дойде.

— Не е ли от желаната година? — попита Мандън.

— Дори не е желаният коняк.

— Заповядайте, сър — застана до мен сервитьорът.

— Поръчах коняк „Деламен“.

— Това е „Деламен“, сър...

— Това е „Мартел“. Донесете ми „Деламен“.

— Моля за извинение, сър, но...

— Ако обичате, да не спорим...

— Добре, сър, ще го сменя... — каза той тихо и се отдалечи с чашата.

Мандън ме изглежда подигравателно и с чувство на превъзходство. Вече не се дразнеше, забавляваше се.

— Виж ги ти... — възмутих се аз. — Лъснал съм се, дошъл съм в първокласно заведение. Защо не ми сервират това, за което си плащам?

— Ти сигурен ли си, че знаеш какво искаш?

— Да, съвсем съм сигурен. Как е твоето фантастично питие? — запитах Холидей.

— Хубаво е. Опитай го...

Опитах го. Приличаше на петмез, направо да ти се повдигне.

— Кошмарно е. Къде си се научила да го пиеш?

— В Тексас. Живях там две години. Пиехме го, като ходехме да гледаме бейзбол. Изливахме бутилки кока-кола до половината, допълвахме ги с уиски и ги носехме със себе си на състезанията. На шестата част вече не знаехме къде се намираме...

— Нищо чудно. Как си се намерила в Тексас?

— Влюбих се в един спортен журналист. Заминах при него, за да се оженим.

— Не знаех, че си била женена.

— Не съм била женена. От работа и от сваляне с всяка жена в града не му остана време да се ожени за мен. Използваше ме, за да попива с мен сълзите си, сякаш бях носна кърпичка. Особен тип беше, но... чудесен. Гений.

— Какво стана с него?

— Замина за Холивуд. Станал е статист или нещо подобно.

— Това досажда ли ти? — попитах Мандън.

— Слушам с голям интерес.

Сервитьорът дойде с нова чаша коняк.

— Извинявам се, сър. Предишната чаша наистина беше „Мартел“. — Сега се държеше по-почтително. Промяната в поведението му беше очебийна. — Това е „Деламен“, сър.

Погледнах към Мандън и се усмихнах, вдъхвайки аромата на коняка. Отпих. Беше „Деламен“.

— Сега добре ли е, сър? — попита сервитьорът.

— Повече от добре. Превъзходно е. Благодаря.

— Аз ви благодаря, сър — каза той и се отдалечи.

— Прощавай за тази проява на самолюбие — рекох на Мандън.

— Тъй... Значи освен всичко друго ти си и познавач...

— Моля те, Чероки. Старая се с всички сили да се държа скромно. Не започвай да ме ласкаеш. Ще разцъфна като майска роза.

Той изсумтя и отпи от кафето си, аз също отпих от коняка си и се усмихнах на Холидей, която отпиваше от уискито с кока-кола, и точно в този миг идеята се пръкна в главата ми, появи се от нищото, прелетя над главите на хората по масите, удари ме по челото и изведнъж осъзнах, че въпросът какво да направим с четирите трупа и буика е решен. Казах:

— Моля да ме извините. — Оставих чашата си и станах.

Холидей и Мандън толкова се изненадаха, че не проговориха.

Излязох във фойето и попитах пиколото къде е телефонът. Той ми посочи, взех пет монети по пет цента от администратора, влязох в кабината и потърсих в указателя номера на сервиза на Мейсън.

— Няма го — отговориха ми от другия край на линията. Попитах:

— Знаете ли къде е?

— Не. Кой се обажда?

— На телефона е Пол Мърфи. Кой е там? Ти ли си, Нелс?

— Да, тук е Нелс.

— Нелс, аз бях взел зефира, спомняш ли си?

— Спомням си.

— Нямах ли представа къде може да бъде Мейсън?

— Не...

— Можеш ли да ми дадеш домашния му телефон?

— Да. АР 6–1812.

— АР 6–1812.

— Точно така...

— Благодаря ти, Нелс...

Затворих и набрах АР 6–1812. Никой не се обади. Изчаках да звънне седем-осем пъти, но пак не ми отговориха.

Затворих и отново се обадох в сервиза. Нелс вдигна слушалката.

— Нелс, у Мейсън никой не отговаря. Нямах ли представа къде може да бъде.

— Не, нямам.

— Вечер не ти ли се обажда понякога?

— Не. Много рядко. Можеш да го потърсиш в едно заведение. „Персийската котка“. Може да е там...

— Благодаря.

Затворих, намерих в указателя номера на „Персийската котка“ и го набрах. Веднага вдигнаха слушалката, чу се женски глас, музика, говор.

— Вик Мейсън там ли е?

— Кой?

— Мистър Вик Мейсън. Не го ли познавате? Накуцва...

— Да, познавам го, но не мога да ви кажа дали е тук, или не...

— Бихте ли попитали управителя?

— Нямаме управител...

— Имате ли портиер?

— Да.

— Бихте ли го попитали?

— Почакайте малко така... — каза жената отегчено. Чух я, че говори с някого, и след минута се обади мъжки глас:

— Ало, да? Портиерът е на телефона...

— Опитвам се да открия Вик Мейсън. Познавате ли го?

— Да, познавам го.

— Там ли е?

— Не съм го виждал днес...

— Обикновено там ли прекарва вечерта?

— Да, доста често...

— Мислите ли, че ще дойде тази вечер?

— Не знам...

— Е, благодаря.

Затворих и се върнах на масата. Холидей и Чероки ги нямаше. Оркестърът се беше върнал на естрадата и изпълняваше „Душа и тяло“, дансингът отново се беше изпълнил. Казах си, че сигурно и те танцуват, и изобщо не се замислих повече, седнах, взех коняка си и ги зачаках да се върнат, за да тръгнем към „Персийската котка“.

Сервитьорът протегна ръка над рамото ми и постави сметката на масата пред мен.

— Дамата и господинът казаха да я дам на вас, сър...

— Те къде са?

- Отидоха си, сър.
- Къде отидоха?
- Не ми казаха, сър...
- Искаш да кажеш, че няма да се върнат?
- С такова впечатление останах. Тръгнаха си доста набързо...
- Да вървят на...
- Казаха, че за вас ще е удоволствие да платите сметката...
- Няма да е удоволствие, но ще я платя.

Извадих десетдоларова банкнота от джоба си и я поставих върху сметката.

- Достатъчно ли е?
- О, да, сър. Благодаря ви много.

Изпих наведнъж останалия коняк, станах и напуснах заведението, минах през фойето на хотела, излязох на тротоара и отидох при портиера, облечен в ливрея — човека, който си изкарваше хляба, като отваряше врати.

— Излязоха ли току-що мъж на средна възраст и хубаво момиче? Мъжът е нисък, с дебели вежди. Колата им е зелен крайслер с цветнокож шофьор.

- Компанията, с която дойдохте ли?
- Да.
- Тръгнаха си преди няколко минути.
- Разбра ли накъде отиват?
- Не, сър.
- Повикай ми такси.

Той наду свирка, която наистина свиреше, размахна облечената си в бяла ръкавица китка — едно такси бавно приближи и спря пред сенника на входа.

Портиерът ми отвори вратата и след като се качих в таксито, му подадох четвърт долар. Мислех си: Да вървят по дяволите и Холидей, и Чероки...

- Накъде, сър? — попита ме шофьорът на таксито.
- Към „Персийската котка“.

Той се обърна и ме изгледа. Стори ми се, че не ме е разбрал. Попитах го:

- Знаеш ли къде се намира „Персийската котка“?
- Да.

Оказа се, че „Персийската котка“ се намира близо до складовете за продажба на едро (на няколко пресечки от сервиза на Мейсън, както щях да разбера по-късно), притисната между халетата и големите неизмазани сгради, потънали в мрак. Съвсем пуста, улицата също тънеше в мрак и когато шумът от далечното автомобилно движение на няколко пъти успяваше най-сетне да стигне дотук и да се промъкне през отворените прозорци на таксито, той прозвучаваше самотно, вяло и неомощно, сякаш бе преминал през огромни пространства.

Шофьорът на таксито отвори широко вратата, излязох, минах отпред, платих му и след малко единствените шумове, които долавях, бяха от веселбата в „Персийската котка“; прекосих тротоара и влязох в малко фоайе, което приличаше на театрална ложа с моравочервени завеси и цветни фотографии на две голи жени в естествена големина — едната права, другата полегнала. Сега ми стана ясно защо шофьорът ме беше изгледал така — „Персийската котка“ беше свърталище на хомосексуалисти. Прекосих фоайето към входа на самото заведение, където беше прехвърлена верига, покрита донякъде с моравочервено кадифе.

Вътре беше тъмно, задушно, носеше се воня, сякаш е пълно с пълзящи насекоми и влечуги. Някъде в сумрака оркестър от три-четири инструмента произвеждаше музика, помещението беше препълнено и шумно. Постоях така за миг, за да реша дали да вляза, но Мейсън ми беше много нужен и накрая си казах, че ако не вляза и не уредя въпроса, ще се притеснявам цялата нощ, затова се пресегнах да откача кадифения шнур; в същото време някакъв мъж, облечен в шалвари и със силно гримирани очи, протегна ръка към веригата и проговори иззад яшмака си:

— Сам ли сте?

Познах гласа. Беше портиерът, с когото бях говорил по телефона преди малко, но тогава гласът му не ми се стори като на сбъркан.

— Сам ли сте?

И сега отново ми прозвуча нормално.

— Сам съм.

Той вдигна веригата, за да вляза.

— Чакайте да си помисля... — рече той и подпря брадичка върху пръстите на дясната си ръка, като че ли разсъждаваше къде да ми

намери място, но аз знаех, че ме преценява — приятел или враг, случаен гастролъор или местен талант, чешит или изследовател...

— Мисля, че с вас говорих по телефона преди малко. Търсех Вик Мейсън. Той дойде ли вече?

— А, значи вие бяхте. Приятел ли сте на Вик?

— Познаваме се покрай работата. Той тук ли е?

— Да, тук е — усмихна ми се той и откачи кадифената верига. — Последвайте ме...

Последвах го. Никога не бях виждал закуп толкова много сбъркани от двата пола. Това си беше тяхно свърталище и те изпълваха всяко кътче — надвесени над масите, облеgnати на масите, насядали по масите, препречили пътеката между тях, завзели тесния дансинг; от тях се разнасяха различни парфюми и се събираха в една лъстива сладникава топка, която отскачаше ту от стените, ту от тавана, ту от пода. Това си беше тяхно свърталище и тук те можеха да се отпуснат без задръжки. Тук не ги преследваха враждебните лица на света денем, нямаше ги презрителните погледи на света денем, нямаше го безмилостното неразбиране на света денем... Това си беше тяхно свърталище и чрез него вътре в него те си бяха изградили естествената защита, която природата дава на своите слаби създания — откъснатост и непроницаемост. Пробивах си път през тази смееща се, викаща тълпа, в която сега бях единственият човек със задръжки, нещастното съставче продължаваше да се старее да надвие над шума с музиката си, портиерът в шалвари продължаваше да ме води напред и изведнъж направих едно необикновено откритие. Преди малко почувствах някаква погнуса, някаква отврат, но сега те бяха изчезнали, собствената ми сила и мъжественост, с които бях толкова горд на влизане, с които можех да докажа отликата си от тях, сега подчертаваха единствено приликата между нас. Всеки има в душата си по някое сумрачно петънце, у всеки мъж има хомосексуални наклонности, това е неизбежно, не може да се промени, единственото, което се променя, е силата на тези наклонности, но у мен те не бяха възбудени, нито дори лекичко, съществуваха и все пак нищо тук не ги подклаждаше. Не. Приликата произлизаше от общочовешкото, от душата, от... Те също бяха бунтари, но насочваха бунта си навътре, а моят изригваше навън; тяхната сила не беше разрушителна, а моята убиваше...

— Я виж ти — разпознах гласа на Мейсън. — Кой бил тука...

Беше се настанил в едно ъглово сепаре заедно с още пет човека, а мястото беше само за четири. От гърлото на бутилка за вино в плетена кошничка стърчеше запалена свещ, а на голата маса забелязах пълни чаши.

— Мога ли да те видя за малко, Вик?

— Mais oui, mais oui — засмя се той, вдигна глава и се провикна с „Хей, Лорейн!“ към портиера в шалварите, който ме беше превел до неговата маса.

— Седни да пийнеш едно — покани ме той и се попремести на седалката, като се опита да избута другите, за да ми направи място.

— Важно е, Вик — казах.

— Хайде де, седни, за бога! — зафъфли той престорено. — Хей — обърна се той към другите на масата, — това е Пол Мърфи.

— Приятно ми е — казах, те се усмихнаха и ми кимнаха доста въздържано. Тримата младежи, които седяха заедно от едната страна на сепарето, бяха просташки женствени, носеха крещящи вратовръзки с големи двойни възли, яките на ризите им бяха с четири номера пошироки, отколкото трябваше, лицата им бяха излети по сладникавия, приповдигнат естетически калъп, налаган от снизходителните любещи майки, ще речеш, че са взели занаята на Челини. От страната на Мейсън до него седеше жена — около трийсетгодишна, с изсечени, мъжки черти, а в ъгъла — един мъж. Мъжът беше Рей Прат — агентът, едното от ченгетата, които съвсем наскоро причакваха Джинкс в сервиза на Мейсън.

— Какво искаш? — попита Лорейн.

— Искаме чаша за моя приятел — отвърна Мейсън.

— Какви са тия викове... — замърмори портиерът. — Аз да не съм келнер, моята работа не е да сервирам. Като искаш чаша, повикай келнер.

— Тогава бъди така добър да изпратиш някой келнер.

Лорейн изфуча навън.

— Недей, Вик, благодаря ти. Неприятно ми е, че ти се натрапвам по този начин, но става въпрос за нещо важно. Нека да поговорим за минутка, ако обичаш.

— Добре... — надигна се той от мястото си.

— Довиждане... — обърнах се към компанията около масата.

Пробих си обратно път към фоайето и се спрях пред едната от фотографиите — тази с полегналата гола жена.

Мейсън дойде при мен. Заговорих тихичко:

— Вик, захванали сме се с една работа. Нещо голямо.

— Кои сте вие?

— Знаеш кои. Искам да разбера едно нещо. Мислиш ли, че ще можеш да наемеш един автомобилотовоз за ден-два?

— Автомобилотовоз ли? За какво ти е автомобилотовоз?

— Трябва ми. Можеш ли да наемеш отнякъде един автомобилотовоз?

— Вероятно ще...

— Но без шофьор. Само автомобилотовоз. Шофьор не ни трябва. Сами ще си го караме.

— Ще се захванете с пренос-превоз на автомобили, така ли?

— На един автомобил. Само на един. Твоето не се губи, аз съм насреща. Мислиш ли, че ще можеш да го уредиш?

— Предполагам, че ще мога.

— Каква е вероятността?

— Предполагам, че ще го уредя. Но ще разбера утре сутрин.

— По кое време сутринта? Кога най-рано ще можеш да разбереш?

— Много си се разпъргавил за тази работа, а?

— Да, разпъргавил съм се. Ще спя по-добре, ако знам, че можеш да уредиш нещо.

— Сигурно ще успея да уредя. Но не мога да се обадя преди осем и половина сутринта.

— Значи си сигурен, че ще ти го дадат, а?

— Да.

Потупах го по гърба.

— Благодаря, Вик. Много ти благодаря. Олекна ми.

— Ела да изпием по едно.

— Трябва да поспя малко, Вик. Не знам откога не съм спал, не знам откога не съм се отпускарал и дано тази вечер да ми се отдаде такава възможност. Ще ти се обадя сутринта.

Потупах го отново по гърба и излязох на тъмната улица; тръгнах към отразените в небето светлини, които сочеха центъра на града, а

пипалата на веселието от „Персийската котка“ все още се протягаха към мен...

В хотел „Сейнт Чолет“, където все още свиреше оркестърът на Холстед, си наех стая, платих предварително и бях поведен по коридорите от пиколо с много младежки вид.

Той отключи вратата, запали осветлението, отиде до банята, запали осветлението и там, върна се, притвори прозореца, издърпа хубаво транспаранта, а после разгърна завивките на леглото. Опъна ги и застана мирно.

— Това ли е всичко, сър?

— Да, благодаря. — Извадих половин долар.

Той пристъпи напред и взе парите.

— Наистина ли сте сигурен, че това е всичко? — попита ме отново.

— Да, сигурен съм.

Сега вече ми смигна недвусмислено. Рекох му:

— Не тази вечер, синко.

Пиколото си излезе. Не знаеше, че за пръв път от години имах пълната свобода да спя в самостоятелна стая, че точно тази нощ нямам нужда от никаква мадама.

Влязох в банята, пуснах водата във ваната, излязох и вдигнах слушалката на телефона.

— Моля да ме събудите в седем и половина.

— В седем и половина. Добре, сър.

Затворих телефона и започнах да се събличам. Не мислех нито за Холидей, нито за Чероки. Да вървят по дяволите. Мислех си за утрешния ден.

III

Малко преди осем вече бях в сервиза на Мейсън.

— Провери ли за автомобиловоза?

— Свързах се, но не го дават под наем само за един ден. Можеш да го задържиш и един ден, но ще трябва да платиш наема за три.

— Ами шофьорът? Ще трябва ли да наемем и шофьора?

— Без шофьор.

— Това е чудесно. Господи, чудесно е.

Той ме изгледа с много сериозен вид.

— Искате да задигнете нещо ли?

— Ти за какъв ме мислиш — аз с такива глупости ли ще се занимавам? Кога можем да го вземем?

— Не съм ги питал кога. Питам ги дали изобщо можем да го вземем.

— Боже мой. Вик, нали ти казах, че е важно.

— Изобщо не си ми казвал кога. Попита ме мога ли...

— Добре. Сега можеш ли да се обадиш отново? Ще го наема от днес. Още сега.

Той взе слушалката и набра някакъв номер.

— Ало. Може ли да ме свържете с Рафърти? — Почака половин минута и отново заговори: — Рафърти, пак се обажда Вик Мейсън. За автомобиловоза. Кога можеш да ми го дадеш? — Послуша за миг, после попита:

— Тази сутрин ли? Много добре. Докарай го тук. — Отново послуша и рече: — Да, разбрах за цената. Седемдесет и пет за три дни, три дни минимум. — Каза „дочуване“ и затвори.

— Това ме устройва — обадох се веднага.

— Ще ми кажеш ли за какво става въпрос?

— Първо трябва да се уточнят някои подробности и тогава ще ти кажа.

— И от мен можеш да наемеш някои неща, знаеш го, нали?

— Знам го. Искам да наема зефира. Тук ли е?

— А къде искаш да е? Да измъква някого от стопанството на затвора ли?

Засмях се. Казах му:

— Пригответи ми го.

Той излезе.

Намерих в указателя домашния телефонен номер на Мандън — ВА 1-9055, и го набрах. Иззвъня няколко пъти, преди да се обади дрезгав глас.

— Ало! Чероки?

— Кой е?

— Пол се обажда.

— Пол... Пол... — несигурно повтори той.

— Същият, когото зарязахте снощи. Същият, който плати сметката...

— Аха, познавачът. Ти къде се изгуби?

— Това е дълга и омайваща история. Сега слушай. Чероки. Започваме. Всичко е обсъдено, но трябва да действаме бързо. Искam да се срещнем в кабинета на Уебър в девет и половина.

— Чакай малко — прекъсна ме той. — Не знам Уебър по кое време ходи на работа. Може да не е там в девет и половина...

— Твоята задача е да уредиш да бъде там.

— Да, добре — съгласи се той с нежелание. — Ще направя каквото мога.

Проверих какъв е номераторът на жилищния блок „Маракийш“ — УЕ 4-6247, набрах го и поисках да ме свържат с апартамент 114. Обади се Джинкс.

— Как си, синко?

— Откъде, по дяволите, се обаждаш?

— От центъра. Холидей там ли е?

— Спи.

— Остави я да спи. Чакай ме пред блока след петнайсет минути.

— Какво става?

— Ще ти обясня като дойда. И да се пооблечеш. Опитай се да излезеш, без да будиш Холидей — добавих, преди да сложа слушалката на мястото ѝ.

Влязох в самия сервиз. Мейсън беше застанал до зефира.

— Колата е наред — рече той и ме изгледа. — Снощи ти пожъна голям успех. Две от момчетата много те харесаха.

— Много са млади за мен.

— Млади да са, че да ги научиш, това е моят девиз.

Недей да му се ядосваш сега, си казах. Не забравяй, че и той е бунтар. От една порода сте, психиката ви е една и съща. Сега това ти е ясно. Отговорих му само:

— Ще се видим тия дни.

Бях тръгнал да заобиколя зефира, за да се кача, когато от съседната кола излезе някакъв човек и тръгна към Мейсън:

— Само това беше, Вик. Запушила се хранващата тръба.

Познах единия от полицаите на Езра Добсън, едното от ченгетата, които ме бяха сгащили в онази спалня.

Той се вторачи в мен. Изтръпнах, макар и не много силно. Мейсън забеляза, че сме се втренчили един в друг.

— Пол, ръкувай се с моя зет — Тео Зъмбро. Запознай се с Пол Мърфи, Тео... — представи ни той един на друг.

— Приятно ми е — рече Зъмбро.

— На мен също. — Стиснахме си ръцете.

— И да му кажеш „мерси“. Че ако не беше той, сега нямаше да си тука.

Започнах да включвам за какво говори. Зетят, Зъмбро беше дал автомата, който послужи на Холидей в стопанството на затвора.

— Това е Ралф Котър — обясни му Мейсън.

— Аха! — изненада се Зъмбро.

Запитах се защо, по дяволите, продължавам да треперя. Пред мен стоеше просто поредното продажно ченге. Зъмбро се опитваше да направи връзка между затворническото стопанство, онази спалня, Маргарет Добсън и мен, но не успяваше. Опита се да завърже разговор:

— Е... значи вече си тук, а?

— Появявам се там, където най-малко ме очакват. Ще се видим пак.

Качих се в зефира, запалих и тръгнах на заден ход. Когато се приближих до изхода, смених скоростите и им махнах.

Те също ми махнаха. Зъмбро не сваляше поглед от мен.

Почудих се: докъде, по дяволите, ще доведе това.

Джинкс ме чакаше пред жилищния блок, пременен в най-хубавите си дрехи.

Прехвърлих се на другата седалка.

— Ти карай.

— Какво става? — попита ме той, докато се настаняваше зад волана.

— Започваме. Приключихме с подготовката. — Затворих вратата и той подкара бавно зефира. — Успя ли да се измъкнеш, без да те усети Холидей?

— Да.

— Това е добре. Още една разправия с нея, и ще ми сложат усмирителна риза. Снощи разбрах какво не ѝ е наред.

— Какво е то?

— Бяла е влюбена в спортен журналист.

— Какво общо имат двете неща?

— Една мадама никога не може да превъзмогне любовта си към спортен журналист. Не може да се освободи от спомена. Остава ѝ белег за цял живот. Карай към Общинската палата, ако обичаш.

— Към Общинската палата ли?

— Към кабинета на Уебър. Към неприкосновената килия на самия Далай Лама.

— Значи най-сетне си измислил нещо?

— Познаваш ме, Джинкс.

— Какво си измислил?

— Ще научиш след малко. Ще ти подсказва едно нещо, за което можеш да помислиш и ти. Опитай се да се сетиш за някое място тук наблизо, където да скрием буика за шест-седем часа, така че да няма риск някой да го види, да няма абсолютно никакъв риск някой да го види.

IV

Не спрях пред вратата с надпис „Отдел «Убийства»“. Продължих по коридора към следващата — вратата към личния кабинет на инспектор Уебър — и почуках.

— Влез — чух гласа му.

Отворих и влязохме заедно с Джинкс.

Уебър седеше зад бюрото си, кисел както винаги. Мандън беше заел стола встрани от него. Рийс стоеше прав с гръб към прозореца и със скръстени ръце.

— Добро утро — поздравих тихо, за да не прозвучи нахално или предизвикателно — защо, по дяволите, да ги дразня, но от това Далай Лама като че ли стана още по-кисел.

Погледнах към Мандън и по очите му разбрах, че вече са го смъмрили и сега се опитва да ми каже безмълвно: „Надявам се, че сме на прав път“. Усмяхнах му се окуражително и прекосих стаята до бюрото.

— Сега вече успокои ли се, инспекторе?

— Май ти съвсем си се успокоил. — За миг той не успя да сдържи грубостта си.

— Да. — Надвесих се над бюрото. — Намерих му цаката. Накарах Мейсън да наеме автомобилотовоз. Ще го имаме още днес — тази сутрин.

— Какво е това автомобилотовоз? — попита Уебър.

— Автомобилотовоз е камион, който вози леки автомобили. Виждал си ги. На самия камион могат да се натоварят три автомобиля, а има и платформа, която излиза малко над кабината на шофьора и върху нея се товарят още коли. Подкарват се нагоре по една желязна рампа, а накрая платформата се отделя от рампата и си готов за тръгване. Виждал си ги.

Той погледна към Рийс, а Мандън се наведе целият напред и ми стана ясно, че са разбрали идеята ми.

— Взимаме буика и го скриваме някъде до вечерта, а после към полунощ, когато няма много движение, го качваме на автомобилотова

и тръгваме.

— Тръгваме, ама накъде? — попита Рийс и се приближи.

— Към някой от мостовете на реката, този, който е най-вероятно да е безлюден. Може да се наложи да го блокираме от двете страни за няколко минути, но това е подробност. Обръщаме автомобиловоза със задницата към перилата и катурваме буика наред реката. Чисто и свършено...

Уебър сведе поглед към бюрото, после отново вдигна очи.

— Ами ония четиримата? — попита той.

— Мислех, че снощи приключихме с този въпрос.

— И все пак...

— За равновесието в природата няма място за чувства — казах аз. — Не си ли виждал например как кръжи ястреб и как се спуска над яребица?

Те се спогледаха, но никой не проговори. Уебър се извърна, но не напусна мястото си зад бюрото. Заявих им:

— Не искам да излезе, че се изтъквам, но според мен това е страхотна идея.

Уебър каза дълбокомъдрено:

— Това означава, че ще трябва да застреляте ония четиримата веднага след обира.

— Естествено.

— Кога ще стане това? По кое време?

— Към три и половина, четири часа. Трябва да ги оставя да си свършат работата. Инак няма смисъл.

— И смяташ да се отървеш от буика към полунощ, така ли?

— Да.

— Значи цели осем или девет часа ще имаме на главата си автомобил, пълен с трупове. Къде ще скриеш колата?

— Ще решим с Джинкс, след като си тръгнем оттук. Той познава района, нали го познаваш? — Джинкс кимна. Продължих: — Не е проблем да се намери къде да скрием колата. Проблемът е да се намерят полицейски униформи, които да са ни по мярка, на мен и на Джинкс. Това е проблемът.

— Идеята ти не ми харесва. Не можеш да закараш автомобил, пълен с трупове, на някой паркинг и да си спокоен след това — каза

Уебър. — Четиримата ще изчезнат към четири часа, значи до пет вече ще се е вдигнала тревога, дявол да го вземе.

— Защо ще се е вдигнала? Роумър ще дойде най-напред при теб. Кой те кара да вдигаш тревога, дявол да го вземе.

Това не му беше минало през ума, боже мой, не му беше минало през ума. По тъпия израз на лицето му разбрах, че не му беше минало през ума. О, господи, докога ще трябва да мисля вместо всички?

— Хей, чакайте! — обади се Рийс. — Защо трябва да се притесняваме къде ще скрием колата или да я обръщаме през моста? На стария път към горичката има една изоставена кариера, дълбока е сто метра. Защо да не я използваме?

— Какво да я правим тази стара изоставена кариера?

— Ами вътре има вода, както и в реката — отвърна ми той. — При това е по-дълбоко. Къде по-безопасно е, отколкото да разкарваме из града автомобил, пълен с трупове, и после да го прекатурваме през моста.

Май Холидей беше права, може би той беше по-хитър, отколкото го мислех. Това беше хубаво. Ухилих му се. Направеше ли още едно подобно предложение, щях да го сложа на мястото на Уебър.

Погледнах към Уебър. За пръв път, откакто го познавах, го видях да пуска усмивка.

V

В три и двайсет и пет Прат бавно вмъкна синьо-бялата кола на пътния патрул — форд лимузина с двигател „Мъркюри“ — между паркираните по улицата автомобили преди козметичния салон „Харолдс“. Дауни се беше настанил до него на предната седалка, а Джинкс и аз седяхме отзад. Всички носехме полицейски униформи. От долната страна на покрива над главата на Дауни беше закрепен автомат „Томпсън“, а над нашите глави се намираха още един автомат „Томпсън“ и автоматична пушка. На пода между моите крака и краката на Джинкс беше закрепен куфар с цивилните ни дрехи. Щяхме да ги облечем, след като свършим работата си, и тогава куфарът щеше да влезе в употреба, за да поеме съдържанието на кожените чанти — не по-малко от петнайсет хиляди долара. Щяхме да потопим кожените чанти заедно с преносителите им и буика.

Никой не говореше. Прат запали цигара и ме погледна един-два пъти, явно все още озадачен от срещата ни предната вечер. Още от гаража на полицията, щом влязох в колата, той се бе почувствал неудобно пред мен, но аз внимавах да не кажа или да не направя нещо, с което да му дам нов повод за неудобство. Дауни се извърна от предната седалка, за да ме погледне.

— Ами ако решат да променят маршрута си? Ами ако не спрат тук, когато свършат на другите места?

— Тогава не мога да направя нищо и ще трябва да опитаме втори път. Но според мен няма да го изменят. Защо да го изменят? Те не очакват да ги нападнат, ни най-малко не очакват да ти нападнат. От толкова дълго време всичко им е вървяло по мед и масло, че са се ояли, станали са самонадеяни и невнимателни. На това разчитаме, за да се изпълни планът ни без грешка — на това, че са се ояли, станали са самонадеяни и невнимателни. Хайде сега да видим дали сме запомнили всичко. Аз и Джинкс отиваме да им наложим глоба за неправилно паркиране. Ако не паркират на мястото за зареждане на магазини, ще измисля някакво друго нарушение. Ще последва кратък спор и ще трябва да им смачкаме фасона.

— Те не са тръгнали да крадат ябълки — каза Прат. — Може да налетят на бой.

— Говориш като Уебър. Знам колко налитат на бой такива като тях. Когато се качим с Джинкс в колата им и потеглим, вие ще ни следвате. Ще ги накарам да тръгнат към кариерата, по същия път, по който минахме сега.

— Веднага ще разберат, че нещо не е наред, щом им кажеш да карат в посока, която ги отдалечава от Общинската палата.

— Аз ще се справя с това. Вие само карайте непосредствено след нас. Ако нещо се обърка, най-напред ще оправя шофьора. Буикът ще стане неуправляем, ние ще скочим в суматохата, а вие ще ни настигнете и ще вкарате в употреба автоматите. Ясно ли е?

Те кимнаха.

— Чухте какво ви нареди Уебър. Всичко трябва да бъде абсолютно чисто. Ако се наложи да стреляте, трябва да очистите всички.

Погледнах към Джинкс. Лицето му беше напрегнато. Смигнах му и му предложих цигара.

— Не се притеснявай — му казах, докато я палех. — Отпусни се. Така е в групата на професионалистите...

Не се тревожех особено за него, защото не очаквах играта да загубее от тяхна страна, от страна на хората на Роумър. Той щеше да дойде с мен за представителност и за да се създаде необходимата атмосфера.

Джинкс дръпна няколко пъти от цигарата, после ме докосна по коляното. Погледнах през прозореца. Черният буик минаваше покрай нас, четиримата бяха вътре, колата вече намаляваше, но аз не откъснах очи от нея, докато не спря на мястото за зареждане на магазините, малко по-надолу от „Харолдс“. Същите трима мъже, дребният и двамата средни на ръст, слязоха и се върнаха назад към козметичния салон.

Дауни се пресегна, свали автомата и го сложи на земята между краката си. Това ми хареса. Започваше да се съсредоточава. Прат запали двигателя.

— Хайде, тръгваме — казах на Джинкс.

Слязох от колата подир него, а Дауни затвори вратата. Предупредих Джинкс:

— И не забравяй: трябва да се държиш като че ли си ченге отскоро, съвсем зелен.

— Аха. Той пусна цигарата си на земята.

Хвърлих още един бърз поглед към него. Той също ме наблюдаваше. На лицето му беше изписано напрежение, но инак всичко беше наред.

Стигнахме до буика. Джинкс остана назад, а аз се приближих до прозореца на шофьора. Шофьорът беше около четиресетте, с деформирано от бой ухо, счупен нос и подпухнали бузи. Погледът му се блъсна в мен, но в него нямаше подозрение. Попитах го:

— Не знаете ли, че това е място за товарене и разтоварване?

— Е, та...

— Паркирането в зоната за товарене и разтоварване е нарушение на правилника за движение.

— Е, та...

Направих още една крачка, за да видя какво има в колата. Отпред на пода бяха оставени шест кожени чанти. Сърцето ми прескочи един-два удара, като ги видях — това бяха не по-малко от петнайсет хилядарки, но се зачудих що за мислене има този Роумър — да създаде подобна организация, а да остави само един мърляв шофьор, дето който знае колко са го блъскали по главата, да пази шест чанти, при положение че в същото време двамина пазят човека, който носи само една чанта. Ояли са се, станали са самонадеяни и невнимателни...

Извадих от джоба си кочана с квитанциите за глоби и молив.

— Покажете ми шофьорската си книжка.

— Нямам книжка.

— Още едно нарушение. И това ли не знаете?

Другите трима се върнаха при буика. Дребният с чантата влезе през предната врата, но ме забеляза едва когато седна. Беше трийсетинагодишен, с черни очи, които веднага заискриха от раздразнение.

— Какво искаш?

— Искам този човек да си каже името, за да му напиша квитанцията за глобата.

— Я изчезвай, ченге такова.

Другите двама бяха заели местата си на задната седалка. Единият смъкна прозореца надолу.

— Какво се разправяте?

— Паркирал е в зоната за зареждане на магазините, няма шофьорска книжка...

— Стига глупости, бе — каза дребният.

— Ние паркираме тук всеки божи ден — каза онзи, който беше смъкнал прозореца.

— Това е нарушение на наредбата за движението по пътищата.

— Добре де, разбрахме — обади се пак дребният.

— На служба сме при Роумър, мой човек — каза вторият от задната седалка с помирителен тон.

— Не го знам този Роумър. Отскоро съм на тази работа. Но и да го знам, и да не го знам, все тая.

— Виж какво бе, човек — подхвана помирителят от задната седалка, — ти харесваш ли си работата? Не искаш ли да си я запазиш? Тогава да те няма...

Джинкс се приближи бавно до мен. Казах му:

— Тия момчета нещо се опъват.

— Ами нали си спомняш какво каза Шефа? Опъва ли се някой, окошарваш го, и толкова...

— Слушай, дяволите да те вземат — заговори този от предната седалка, — недей да се правиш на глупак. Хайде, омитайте се...

— Давай да ги приберем — предложих аз.

— Готово — съгласи се Джинкс.

— Майната му! — изруга онзи от предната седалка.

— Дръж си езика, Сид — рече помирителят. — Слушай бе, приятел — обърна се той към мен, — за какво ти е да го правиш? Веднага ще ни пуснат, а пък на тебе ще ти трият сол...

Засмях се към Джинкс:

— И Шефа ни предупреди, че всички казват така, нали? Мини да седнеш отпред — изкомандвах на помирителя. — Ако Шефа реши да ви пусне, то си е негова работа.

— Само си усложняваш живота — каза помирителят.

— Само си гледам работата — му отвърнах. — Мини отпред.

— Боже мой! — рече той. — Новоизлюпено ченге...

— Мамка им... — не се въздържа Сид. — Тръгвай, Ръши.

Ръши завъртя ключа. Това беше първата проява на интерес от негова страна, откакто тримата бяха влезли в колата.

— Я спри! — показах си зъбите. — Минавай отпред, да, ти, ти...
Сид излая нещо, което не можах да разбера, но помирителят не му позволи да се изкаже:

— Сид, не си търси белята заради някаква глоба...

После излезе от колата и седна отпред.

Ние с Джинкс се настанихме отзад от двете страни на останалия боксьор средна категория, като аз му се падах отляво. Беше побойник средна ръка, към трийсет и пет годишен.

— Знаеш ли къде се намира полицейското управление? — попитах аз.

— Върви по дяволите, знаем — отвърна ми Сид.

— Там отиваме.

— Тръгвай, Ръши — каза помирителят.

Ръши запали двигателя, включи на скорост и потеглихме. Поех риска да хвърля един поглед назад. Колата на Прат и Дауни се бе отделила от бордюра на тротоара...

— Вие, момчета, много се вживявате във вашата работа — рече помирителят.

— Заповедта си е заповед, господине.

— Друга заповед ще получиш ти — излая ми Сид.

— Ако сте приятели на Шефа, много хубаво.

— Ако сте приятели на Шефа! Ще пукна от смях — не млъкваше Сид. — Ние не си губим времето с дребни началници като твоя шеф. Роумър строява и самия Уебър...

— Затваряй си устата, Сид — каза помирителят.

— Заповедта си е заповед — повторих аз.

Ръши караше колата по същата улица както обикновено и зави на същото място. И тук движението беше много оживено. Стигнахме до следващото кръстовище и завихме наляво. По средата на разстоянието до следващата пресечка на другото платно между линията на трамвая и бордюра на тротоара бяха поставени големи табели с надпис:

ВНИМАНИЕ! ПЪТЯТ В РЕМОНТ!

ВНИМАНИЕ! СТРОИТЕЛЕН ОБЕКТ!

И зад тях работници разкъртваха настилка с пневматични чукове, които вдигаха такъв шум, че нищо друго не се чуваше. Погледнах мълчаливеца, който седеше до мен, мълчаливеца, който проговори само веднъж в началото. Очите му се бяха разширили, устата му беше полуотворена и по гръбнака ми запълзяха мравки, като си помислих какво означава това. Не беше сигурен, но вече си задаваше въпроси... Поизвъртях се, извадих пистолета от джоба си, допрях го до стомаха му и стрелях. Устните му трепнаха и той се свлече към мен, стрелях още веднъж в стомаха му, но малко по-нагоре.

Пневматичните чукове вдигаха толкова шум, че за момент тримата на предната седалка не можаха да отделят техните звуци от гърма на пистолета.

После Сид се обърна. Беше слисан, като човек, който е примигнал и при отварянето на очите си е открил, че планината пред него е изчезнала.

— Това е, копелета. Вдигнете ръцете си отзад на врата.

Помирителят бавно вдигна ръце зад врата си, но Сид се опита да се размърда и разбрах, че посяга към оръжието си.

Ударих го с пистолета си по темето.

— Вдигни ръцете си на врата.

Той простена и вдигна ръце.

— Не пускай волана — нареди Джинкс на шофьора.

С лявата си ръка избутах този, когото бях застрелял. Той се плъзна от коленете ми и се прекатури на пода. Пневматичните чукове продължаваха да вдигат шум до бога. Прострелях го още веднъж, този път в лявото слепоочие, и го извъртях с крак, така че да е с лице към предната седалка, за да не ми се изцапат обувките с кръв.

— Такова нещо не може да ви се размине — заплашваше ни в това време Сид.

— Знам я тази песен. — Извадих пълнителя от пистолета си и заредих нов.

Бутнахме буика с труповете и празните кожени чанти над ръба на изсечените шиши, бронята му отпред се удари в някакъв издатък и той се преобърна, така че стигна до водата с горната си част надолу и под него се образува гладка вдлъбнатина, като в отгребано с лъжица желе.

Няколко секунди колата се задържа в тази вдлъбнатина — обърнато по гръб чудовище с четири въртящи се, обезсилени лапи — колела, с оголен уродлив търбух, търбух и вътрешности, изработени с точност до една стотинка от сантиметъра; после вдлъбнатината се запълни, колата се прекатури бавно на една страна и потъна.

Не останаха ни следи от гуми, ни петна от кръв, ни свидетели, освен нас.

Чиста работа като снеговете на Еверест, абсолютно свършена като окръжност.

Отвъд тополовата горичка, в другия край на равнината, беше градът, където, бяла и озарена от слънцето, се въздигаше Общинската палата като величествен символ.

Единственият шум на този свят беше предизвикан от повръщането на Прат...

VI

Бяхме взели 51304 долара. Преброихме ги зад заключените врати на кабинета на Уебър в Общинската палата: Уебър, Рийс, Прат, Дауни, Джинкс и аз — всички брояхме. Петдесет и една хиляди триста и четири долара.

Разделихме ги на три части — една за Уебър, който щеше да се погрижи за неговите си хора, една за мен, а аз щях да се погрижа за моите си хора, и една за Мандън, по седемнайсет хиляди и сто долара всяка част.

— Е, момчета — обърнах се към Прат и Дауни, — май най-сетне и за вас дойде ред да се облажите.

От моя пай отделих пет стодоларови банкноти за Мейсън и ги подадох на Джинкс, който ги прибра в куфара ми, после завих във вестник дела на Мандън и го взех под мишница.

— Закарай ме до кантората на Мандън и отнеси останалото вкъщи — казах на Джинкс.

Той взе куфара, а аз се приготвих да си тръгна.

— Господа — обърнах се към останалите, — не си мислете, че за мен не беше удоволствие...

Само едната от блондинките — по-младата — беше в кантората на Мандън.

— Той ви очаква, мистър Мърфи — каза ми тя. — Влизайте направо...

Преминах в служебната част на приемната, заставах пред вратата на личния му кабинет и почуках.

Той ми отвори. Дъвчеше незапалена дълга тънка пура. Видя пакета под мишницата ми и хвърли нервно поглед към блондинката, която не ни обръщаше внимание, а аз минах покрай него навътре. Казах му:

— Успокой се.

Той затвори и дойде при мен.

— Добре ли мина всичко?

— Разбира се. Чудесно. — Потупах пакета. — Опитай се да познаеш...

— Не мога. Двайсет хиляди.

Засмях се.

— Само твоят дял е горе-долу толкова. Малко повече от петдесет хилядарки.

— Боже мой! — възкликна той.

— Седемнайсет хиляди плюс няколко дребни банкноти, за да имаш за бакшиш — обявих аз и му подадох пакета.

— Това е невероятно!

— Това е само началото.

Той разтвори пакета и погледна парите.

— За твоє сведение разпределянето на парите беше проведено под много добър надзор. Уебър, Рийс, Джинкс и аз, всички участвахме в преброяването.

— Имам ти доверие — потупа ме той по рамото.

— Знам...

— И никакви фалове, а? — засмя се той. Беше се успокоил.

— Беше добре планирано, добре проведено, а освен това имахме късмет. — Имах предвид пневматичните чукове и мълчаливеца на задната седалка. Нямах начин той да не направи нещо. Спрях го тъкмо навреме. — Обади ли се на Мейсън за автомобиловоза?

— Да. Накарах го да откаже поръчката.

— Ядоса ли се?

— Не, след като му казах, че ще си платим. Но щеше да се пръсне от любопитство.

— Той е голяма клюкарка. Но пък идеята на Рийс за кариерата никак не беше лоша. Може да съм го подценил. Май ще трябва да го сложа на мястото на Уебър, за да ми е мирна главата.

— Защо не изчакаш известно време? Тази работа мина успешно...

— О, аз не разсъждавам за близкото бъдеще. Просто не искам да се разправам с Уебър, да споря с него всеки път, когато замислям нещо. Видя го как се държи.

— Е, сега, след като му показва на какво си способен, сигурен съм, че ще бъде по-сговорчив.

— Ще видим. Искаш ли да дойдеш до квартирата ни? Като известна компенсация за снощи. Обещах на Холидей да отпразнуваме, ако всичко мине добре. Ще отворим бутилка „Лакрима Кристи“.

— Шампанско ли?

— Шампанско. Виното, с което се полива успехът.

— Заслужил си го, напълно си го заслужил — каза ми той сърдечно. — Но тази вечер не ме търсете. Ще се видим утре.

— За утре не знам. Утре трябва да отида да ми вземат мярка, за да си уший някои дрехи, трябва да потърся и апартамент, хубав апартамент, където да имам свобода и да не се съобразявам с никого, пък и да се подреда по мой вкус.

— Още два такива удара и ще можеш да си купиш собствен апартамент.

— И това имам предвид, но за по-нататък.

Той закима енергично.

— Добър екип сме ние двамата с тебе.

— Макар че ти се дърпаше и трябваше да те убеждавам с пистолет.

Той се разсмя, потупа ме по рамото и тръгна с мен към вратата. Казах му:

— Ще се видим тия дни, Шайс.

Май му стана много приятно, че употребявам прякора му. Просто засия.

Усмигнах му се и си тръгнах.

Мейсън ме видя още като слизах от таксито пред входа на сервиза и преди да стигна до канцеларията му, той доуцука чак от задния двор. Носеше ръкавици, а на врата му висяха тъмни очила — явно беше използвал горелката.

— Какво стана, че не се наложи да използвате автомобиловоза?

— Възникна една дребна пречка. Отложихме работата.

— Отложихте ли я? Мандън ми каза, че сте се отказали.

— Е, така да е, отказали сме се. Временно. Някой ден ще използваме автомобиловоза...

— Тук има нещо, което не мога да разбера. Ти толкова се беше запалил да ти намеря автомобиловоз, че направо се изненадах. После

изведнъж не го искаш.

— Един от симптомите, характерни за суперегото на психопата, е непредсказуемостта на поведението. Казах ти. Възникна дребна пречка...

Той ме изгледа многозначително.

— Абе я ми кажи какво стана в действителност.

Извадих петстотинте долара.

— Заповядай. Връщам дълга си и ти плащам наема за автомобилото, за който толкова се бях запалил, а после не използвах, понеже възникна една дребна пречка, за автомобилото, от който се отказах, но все пак някой ден ще го използвам. Ако дължим по-малко за наема, прехвърли остатъка по сметката за зефира. Ще го използвам още няколко дни...

Той свали ръкавиците, взе парите и ми смигна.

— Значи все пак сте направили удара.

— Уф, стига! Взех парите назаем. Да не мислиш, че си единственият ми приятел, който може да ми даде пари назаем?

— Назаем, ама да не вярваш. Какъв беше ударът?

Захилих се.

— Същинска клюкарка си. Тази вечер ще ходиш ли в „Персийската котка“?

— Вероятно...

— Ще изведе Холидей някъде. Може да се видим там.

Имаше много „Лакрима Кристи“ в магазините за спиртни напитки — половинлитрови малки бутилки, обикновени бутилки, бутилки от два литра и половина, но нямаше от шестлитровите. Аз исках шестлитрова бутилка.

В третия магазин за спиртни напитки — „Епигурмей“ открих една. Накарах продавача да ми я увие в бяла хартия и да я завърже с червена панделка, купих три чаши със столче и поисках да ми ги увият по същия начин; когато се върнах в таксито, на шофьора му стана забавно. Доста се бях нагребил.

— Какво си помъкнал?

— Купих си подарък. Жена ми роди току-що.

— Подарък за тебе ли? Тя е родила, а купуваш подарък за себе си, тъй ли?

— Всеки път, когато жена ми ражда, си купувам подарък.

— Виж ти, май не си глупав.

Никак не бях глупав, но той не го знаеше. Бях щастлив. Почти сияех в очакване да се срещна с Холидей. Призраците бяха изчезнали веднъж завинаги, далечните спомени бяха върнати в клетката, живата рана заздравяваше, представата за бяло-бялото лице и черно-черната коса сега вече беше само една частица от скрит кошмар, прокуден отвъд нечестивите идоли към безкрайната бездна на вчера... Бях щастлив човек.

Прибрах се в квартирата със същото такси в приятен топъл здрач. Лампите в някои магазини бяха запалени рано, по логиката на този тип хора, които ходят на гарата един час преди влака, понеже не могат да се доверят изцяло на разписанието. Трамваите и автобусите бяха пълни с дребни хорица, които след работа се прибираха вкъщи. Някои от тях също носеха пакети. Какво ли празнуваха те?

Когато отворих вратата и влязох, Холидей и Джинкс бяха седнали на кушетката, а парите бяха натрупани помежду им. Тя скочи на крака и дойде при мен, широко усмихната.

— Какво има в пакета?

— Шампанско.

— Никога не съм виждала толкова голяма бутилка.

— Шестлитрова е. Има и по-големи.

Оставих бутилката на масата, сложих и чашите до нея.

— Ами това какво е?

— Чаши със столче. Чаши. За виното...

— Не беше необходимо да купуваш специални чаши. В кухнята имаме чаши за вода.

Това е то Холидей. Не беше естет. Животно, и нищо повече, слава богу.

— Шампанско не се пие с водни чаши. Не познавам по-нецивилизован пияч от теб — отвърнах ѝ аз, без да развалям доброто си настроение. Това е то Холидей. Нямаше стремеж към метафизиката. Животно, и нищо повече, слава богу.

Прегърнах я и я целунах по устата, тя ми отвърна, притисната плътно до самото ми. Джинкс ме наблюдаваше с унил, мътен поглед. Зад ухото си беше затыкнал молив, а на коляното му имаше лист хартия.

— Нямам нищо против да седя в квартирата и да ви чакам, щом ми носите такива неща с Джинкс — каза тя. — Разпределихме банкнотите...

Все още прегърнати, отидохме до кушетката. Парите бяха наредени на купчинки по 100, 50, 20, 10, 5 и 1 долара. На листа върху коляното на Джинкс беше записана общата сума на банкнотите от всяка стойност. Попитах:

— Излязоха ли ти сметките?

— Не можеш ли веднъж да си отвориш устата, без да се заяждаш?

— Да се заяждам ли? Аз ли се заяждам?

— Непрекъснато се заяждаш и се чудиш как да раздухваш разпавии.

— Божичко, чуй само кой го казва — обърнах се към Холидей, а после попитах Джинкс: — Какво ти става?

— Имам право да си преброя парите.

— Разбира се, че имаш право да си преброиш парите. Само те попитах дали са излезли сметките.

— Знам аз какво имаш предвид.

— Ха сега де. Прибирам се вкъщи щастлив като птичка, за да отпразнуваме случая, и какво виждам — някакъв киселяк, който ми се зъби и се заяжда... Вдигам ръце от теб.

Холидей ме хвана за раменете, накара ме да се обърна и ме прегърна.

— Знаеш ли колко имаме?

— Приблизително.

— Приблизително ли? Ехе! Знае ги до последния цент.

— Пет хиляди и седемстотин на човек — каза Холидей.

— Не ме закачай, ако обичаш — отговорих на Джинкс и се обърнах към Холидей: — Това е само началото. — Отново я целунах много демонстративно специално заради Джинкс. Това му беше проблемът. Когато аз я целувах, правех го открито. Когато той я целуваше, трябваше да се крие. — Какво ще правим шампанското? Джинкс, знаеш ли къде наблизко продават лед?

— Знам къде има хладилник. Това решава ли въпроса?

— Не, хладилник не ни върши работа. Трябва ни много лед. Да напълним цялата мивка. Поне двајсет кила. Ще започнем

празненството тук, но не се знае къде ще приключим.

— Аз мога да ти кажа къде ще го приключа — заяви Джинкс. — У дома.

— Ще донесеш ли лед преди това, ако обичаш? — помоли го Холидей.

Той я изгледа с израз на отегчение. Обадох се:

— Да върви по дяволите. Аз ще намеря лед.

Освободих се от прегръдката на Холидей и вдигнах слушалката на телефона.

— Ало — свързах се с телефонистката. — Можете ли да ми кажете дали някъде наблизко продават лед?

— Можем да ви изпратим малко лед, сър.

— Двайсет кила?

Тя се засмя.

— О, не, сър, не толкова много. Но лед на блокове се продава до пресечката на Труъкс стрийт и Уидърс.

— Далече ли е?

— През две-три пресечки, сър.

— Благодаря — казах и затворих телефона.

През цялото това време Джинкс беше броил парите си. Видя, че съм спрял поглед върху него, и каза:

— Взимам си моя дял още сега.

— Виждам.

— Имаш ли нещо против?

— Действай.

Застанах срещу него, за да го наблюдавам. Зад мен Холидей разкъсваше хартията, с която беше увита шестлитровата бутилка. Джинкс нареди парите си на три купчета — банкноти от по 100, 50 и 20 долара, преброяваше ги и поглеждаше листчето хартия, където по-рано бе записал общите суми. Взе купчето стотачки в лявата си ръка и ми каза:

— Трийсет парчета. — После взе купчето петдесетачки в дясната: — Четиресет парчета. — Остави двете купчета и взе дваисетачките: — Трийсет и пет парчета. Пет хиляди и седемстотин долара. Искаш ли да ги преброиш?

— А, не, не, за бога... Не искам да ги броя.

Той се изправи и с две ръце напъха парите в джобовете си.

— Сега отивам да донеса лед.

— Не си прави труд.

Холидей се беше разтопила от удоволствие — мина покрай мен, понесла шестлитровата бутилка, и я подпря в ъгъла на кушетката като кукла.

— Имаме шампанско за цял месец.

— Ще се изненадаш колко бързо върви, само да почнем веднъж.

— Двайсет килограма, така ли? — попита ме Джинкс.

— Не си прави труд — му отговорих и продължих да обяснявам на Холидей: — Това шампанско не е сухо. Малко сладни, но е подходящо за теб. Повечето жени не обичат съвсем сухото шампанско.

Тръгнах към вратата. Джинкс ме хвана за рамото, за да ме задържи.

— Аз ще отида.

Ако не беше такъв случаят, щях да му дам да разбере. Сега не исках да го удрям. Не исках да се разправяме. Исках всичко да е хубаво и приятно. Беше празненство не само в чест на великолепно направения удар, но и на още нещо — нещо, далеч по-важно за мен.

— Махни си ръката.

Той пусна рамото ми.

— Е, добре, щом си се настроил така.

— Точно така съм се настроил, копеле — му отговорих и излязох.

Пуснах в отворчето една монета от десет цента и една от пет и по улея веднага се плъзна блок лед, увит стегнато в пергаментова хартия. Пуснах още една монета от десет цента и още една от пет, получих втори блок лед, после и двата ги натоварих на зефира.

Вече беше привечер, стъмваше се, всички светлини бяха запалени. Трамваите и автобусите вече не бяха толкова препълнени. Повечето от хората, които работеха дневно време, се бяха прибрали вкъщи. Но на мен ми беше известно, че четирима души, които работеха дневно време, не се бяха прибрали. Роумър — кой ли беше и къде ли се намираше? — сега се чудеше какво им се е случило. Дали вече беше отишъл при Уебър? Надявам се, че Уебър ще съумее да се справи с него...

Ритнах по вратата на апартамента и Холидей ми отвори.

— Дай да ти помогна.

— Аз съм го хванал хубаво. Джинкс отиде ли си?

— Да.

— Чудесно. Великолепно. Фантастично. Само аз и ти.

Отнесох леда в кухнята и го пуснах в мивката. Разкъсах хартията, запуших дупката и едва тогава се сетих, че съм забравил да взема още нещо.

— Боже мой, за всичко се погрижих, само това забравих — няма с какво да начупя леда.

— Вземи нож.

— Така ще се наложи.

Започнах да троша леда с кухненския нож. Оказа се пипкава работа. Този проклет нож непрекъснато се огъваше. Опитвах се да го държа така, че да не се счупи.

— За колко време ще се изстуди шампанското? — попита Холидей.

— Може би за около час... Но има ли значение? Нека да направим всичко както трябва. — Прекъснах работата си, изтърсих парченцата лед, които се бяха полепили по ръцете ми, и я прегърнах. — Точно тази вечер всичко трябва да бъде без грешка. Бавно, спокойно, с удоволствие, без да се пропуска и най-прозаичната подробност — например ако ще се къса парче тоалетна хартия, да се отдели така точно по перфорацията, че да не липсва и да не се издава нито една нишка. Съвършено, дори това трябва да бъде съвършено.

Целунах я леко, едва-едва, само да усети, че съм докоснал устните ѝ, усмихнах се и продължих да разтрошавам бавно леда с кухненския нож. Продължих да ѝ говоря:

— Ето това ми дай на мене. Лошо ли ще ни бъде да започваме всяка вечер с бутилка шампанско и да приключваме с бутилка коняк?

— Защо не, може пък и да стане.

— Сигурен съм, че ще успеем. Вече ни провървя. Утре ще купим по една каса и от едното, и от другото. Утре ще си купим нови дрехи и ще си потърсим нови жилища... може би ще успеем да наемем апартаменти в една и съща сграда. Нещо по-хубаво.

— Отделни апартаменти, това ли имаш предвид?

— Да.

Лицето ѝ помръкна, тя се нацупи.

— Значи това било. А пък аз се чудех защо се държиш така странно...

— Странно ли?

— Цуни-гуни и какво ли не още. Искал всичко да е свършено. Трябваше да се досетя, че това е старият номер, когато някой се готви да те зареже.

— Защо говориш такива неща?

— Нали искаш отделни апартаменти...

— Боже мой, какво толкова е станало, че да се мусиш? Съществува понятието самостоятелност, това ще ти кажа аз.

— Че тук не си ли самостоятелен?

— Ох, хайде, недей. Не ставай докачлива.

— Не съм докачлива.

— Добре, не си. Не съм искал да те засегна. Но имаме само едно легло, само една баня. Ще ми се, когато поискам, да вляза в банята, без да заключвам вратата, това е.

— Не е необходимо да заключваш вратата. Случвало ли се е да ти преча, когато си бил в банята?

— Не става въпрос за това. И ти се намираш в същия апартамент. Това ми стига.

— Искаш да ме разкараш, така ли?

— О, боже...

— Измъквам те от стопанството на затвора, ти докопваш някоя пара и ме разкарваш на минутата.

— Съжалявам, че изобщо споменах за това. Забрави го. Все едно че никога не съм го казвал.

— Ти вече си каза какво искаш и ще си го получиш.

Холидей изхвърча от кухнята.

Хвърлих ножа в мивката и тръгнах след нея. Тя отиде до кушетката, застана с гръб към мен, взе един куп пари и започна да брой банкнотите.

— Какво правиш, по дяволите?

Изобщо не ме погледна.

— Пет хиляди и седемстотин долара от тези пари са мои. Толкова взимам.

Минах пред нея и сложих ръце на раменете ѝ.

— Какво ти става?

— Взимам това, което ми принадлежи, и си отивам.

— Ох, не ставай толкова докачлива. Аз се мислех за невротичен тип, но като ви гледам двамата с Джинкс, аз съм повече от нормален. Тази вечер имаме празненство, забрави ли? Хей! Сега се сетих и за още нещо...

Отидох до телефона и вдигнах слушалката.

— Пак съм аз — казах на телефонистката. — Можете ли да ме свържете с хотел „Сейнт Чолет“.

Холидей продължаваше да брои парите си с гръб към мен. Закрих слушалката с ръка и й казах:

— Няма да ти потребват такива суми за тази вечер. Обещавам да не ям и да не пия много.

Чу се женски глас:

— Хотел „Сейнт Чолет“.

— В кой салон свири оркестърът на Холстед?

— В „Цветната зала“, сър.

— Свържете ме, ако обичате.

Чу се мъжки глас:

— „Цветната зала“.

— Искам да говоря със салонния управител.

— Салонният управител на телефона, сър...

— Как се казваш?

— Джордж, сър.

— Джордж, името ми е Пол Мърфи. Можеш ли да ми запазиш маса за двама за вечеря, към осем и половина?

— Да, сър, мистър Мърфи.

— В онова сепаре там горе... над дансинга.

— Да, сър, мистър Мърфи. Маса за двама в галерията за осем и половина.

— И още нещо — нека поставят цветя на масата, няколко стръка.

— Да, сър, мистър Мърфи.

— Благодаря ти, Джордж. Ще те видя по-късно...

Холидей продължаваше да брои парите. Чистопробното ми изображение на светски мъж не я беше развълнувало ни най-малко. Попитах я:

— Имаш ли нещо против аз да ти избира какво да облечеш тази вечер?

Не отговори.

Започнах да си свиркам, отидох в спалнята и отворих вградения гардероб. Дрехите ѝ бяха закачени в средното крило. Никак не бяха много. Повиках я:

— Холидей!

Отговор не последва.

— Холидей!

Пак не получих отговор.

Отидох до вратата на спалнята.

— Холидей!

Тя мръдна малко, така че да бъде изцяло с гръб към мен.

Отидох при нея. Тя продължаваше да брои банкнотите. Не погледна нагоре. Казах ѝ:

— Я слушай.

— Затваряй си устата!

Хванах я за китките на двете ръце. Шепите ѝ бяха пълни с пари.

— Майната ти! — кресна тя с изкривено лице и се опита да се освободи.

Разтърсих я за китките, забих ноктите на палците си в дланите ѝ, банкнотите се изплъзнаха от пръстите ѝ и полетяха към пода.

— Я слушай. Щях да си счупя краката от бързана да се прибера вкъщи при теб тази вечер. Бях един много щастлив човек. Бях си припомнил онова, което бях забравил, но сега забравих припомненото. Едип е мъртъв, гробницата е заключена. Пътят към утробата е затворен завинаги. Трябва да изгориш отгласа от тези спомени, трябва да ме пречистиш в огнището на твоята сласт...

Всичко пред мен стана бяло, лакирано, нямаше дори движение на мисълта: не си спомням да съм я вдигал и не си спомням да съм се премествал, всичко ставаше без усилие, както се придвижва слънчевата сянка, но изведнъж тя се намери в ръцете ми, изведнъж тя се оказа над леглото.

Пуснах я върху постелята. Тя погледна нагоре към мен с лъснали очи и изведнъж като по чудо настъпи тишина; усетих, че пот се стича на струйка по корема ми и впива нокти в мене, простенах, коленичих до нея, а някъде отдалече, много отдалече, дочух безметежния звън на камбани...

— Холидей!

Отговор не последва.

— Холидей! — извиках отново.

Пак не получих отговор. Дявол да го вземе, значи цялата история започва отначало. Отидох до вратата към дневната.

Холидей беше коленичила на земята и събираше парите. Казах й:

— Ела при мен.

Тя стана, пхна парите си под мишница, взе също и моя дял — това, което беше останало на вестника върху кушетката. Попита ме:

— Какво смяташ да правиш с тях?

— Ще ги прибера.

Отидох до скрина и поставих парите в чекмеджето, където държах гащетата си, върнах се до вратата на спалнята и я видях, че слага парите си в пътна чанта.

— Както ти казах преди трийсет минути, искам да избира коя рокля да облечеш довечера. Тук не разполагаш кой знае с какво...

— Нямам нужда — прекъсна ме тя и затвори пътната чанта. Изправи се и я избута с крак навътре в гардероба.

— Утре ще ти помогна да си избереш тоалет. Нещо по фантазе. След като ще ставаме habitués^[1] на „Цветната зала“, налага се да си купиш нещо по фантазе. Коя от тези рокли ще облечеш тази вечер?

— Ей тази. — Тя влезе цялата в гардероба и ми показва една рокля на цветя. — Подходяща ли е?

— Заслужаваш нещо по-хубаво. Но утре по това време гардеробът ти ще се напълни.

Някой почука на външната врата. Предположих:

— Джинкс. Как няма да се върне...

— Ще се отървем от него. Не се ядосвай. Не започвай кавга.

— Кавга... тази вечер? Тази вечер, когато за пръв път съм напълно, всецяло свободен?

Пак се почука и аз минах през всекидневната, за да отворя. Не беше Джинкс. Беше Мандън.

— Влизай, влизай. Тъкмо щяхме да отворим бутилка.

Той влезе и аз затворих вратата.

— Защо не вдигаш телефона?

— Какъв телефон? Телефонът не е звънял.

— Не ми ги разправяй такива. Звънял е. Какво толкова правехте, че не го чувахте?

Онези камбани...

— Стига си се заяждал.

— Вземи си сакото. Искam да поговоря с теб...

— Говорете тука — обади се Холидей.

Мандън се обърна. Тя тъкмо влизаше откъм спалнята.

— Ти не се бъркай — каза ѝ той. — Тази работа не те засяга.

— Щом засяга него, засяга и мен.

— Изчезвай. Донеси му сакото.

Тя скръсти ръце и очите ѝ засвяткаха.

— Виж се каква си скарида, мошеник такъв, да не си посмял да ми говориш така.

Намесих се:

— Успокой се. За бога, недейте да проваляте тази вечер. Точно тази вечер...

— Прави каквото ти казах. Донеси му сакото — повтори ѝ той. В гласа му имаше напрежение, изразът на лицето му беше мрачен и тревожен. — Нямаме много време — обърна се той към мен. — Предупреждавам те, че нямаме много време.

— Какво се е случило?

— Много работи.

Той имаше здрави нерви, почти беше лишен от въображение и не се тревожеше за дреболии, но сега беше разтревожен. Изведнъж неговото безпокойство обезпокои и мен. Сигурно имаше връзка или с обира, или с Роумър, или с Уебър. Бяхме направили фал.

Влязох бързо в спалнята и грабнах сакото си.

— Ще се върна след малко — казах на Холидей.

Мандън отвори вратата и двамата тръгнахме да излизаме заедно, но изведнъж Холидей го сграбчи и го задържа с думите:

— Аз също идвам. Омръзна ми да вършите всичко зад гърба ми...

Мандън се освободи раздразнено от нея, блъсна я и тя падна назад, при което цялата ѝ уста се раздвижи — явно събираше слюнка, за да го заплуюе.

Хвърлих се между двамата.

— Направи го и ще ти счупя врата, само го направи, за да имам повод да счупя проклетия ти врат. Няма да ти позволя да плюеш така. — Тя затвори уста, но ме прониза с убийствен поглед. — Оставаш тук. Ще се върна след няколко минути.

Излязох след Мандън и едва не подтичвах, за да го настигна. Вратата на апартамента се затръшна. Целият етаж се разтърси.

Мандън прекоси фоайето и излезе пред колата си. Отвори рязко вратата и ми каза:

— Качвай се.

Качих се. Вмъкна се и той, след което затвори вратата. Хайнес погледна назад през рамо.

— Карай до някоя бензиностанция — нареди му Мандън и после се обърна към мен: — Ама че мръсница. Трябва да се отървеш от нея. В най-скоро време ще ми дойде до гуша.

Колата тръгна.

— Не й обръщай внимание. Ти защо си се разтревожил? Какво е станало?

Той се сви в единия ъгъл на седалката, вдигна нагоре глава, за да ме вижда, и сви дебелиите си вежди.

— Значи ти беше големият умник. Ти си членувал във „Фи Бета Капа“. Ти си многознайкото...

— Какво има? Какво се е случило?

— Ще ти кажа какво се случи. Куклата дойде при мен.

— Кукла ли? Каква кукла?

— Маргарет Добсън.

— Маргарет Добсън? Това ли е всичко?

— А малко ли е?

— Искаш да кажеш, че вдигна всичкия този шум само защото Маргарет Добсън е идвала при теб, така ли? Боже мой! Помислих си, че става въпрос за обира. Помислих си, че някъде сме направили фал. Предизвикваш кавга между мен и Холидей само защото тази мадама е идвала да те търси? Е, ще трябва да си променя мнението за теб.

— Тя търсеше теб.

— Ами нека ме търси. Пред нея съм чист. Не съм взел парите. Всичко беше напълно културно. Никакви обиди, никакви съжаления...

— Всичко с било напълно културно. Но и за двама ни щеше да се окаже къде по-добре, ако не е било така. Къде по-добре щеше да бъде,

ако беше взел парите, както те карах аз. Но не. Ти умееш да разсъждаваш. Ти знаеш повече от всички. Нека да не се занимаваме с тази работа. Не искаш копоите му да тръгнат след тебе. Всичко да е тихо и мирно. Всичко стана мирно и тихо, вярно. Но сега се случи точно това, което искаше да избегнеш, като не вземеш парите, сега се случи и самият ти го предизвика. Копоите сега преследват и двама ни.

Копоите ли? Това не го разбирах. Попитах:

— Защо?

— Тя те търси, ето защо.

— Но аз съм чист пред нея. Защо ще ме търси?

— Търси те, за да ти предложи работа. Намерила ти е работа. Нещо много добро — с бъдеще. Нали това си й казал, че търсиш? Търговска фирма с бъдеще. Не си ли й го казвал?

— Сигурно съм го казал. Звучи достатъчно мелодраматично, за да съм го казал. Но това беше най-обикновен разговор. Току-що се бяхме запознали. Трябваше да говоря нещо.

— И ти избра подходяща тема — себе си, естествено.

— Естествено...

— А сега правиш печалното откритие, което рано или късно прави всеки мъж, щом тръгне да сваля къде що види мадама — в крайна сметка някоя ще се залепи за него.

— Да се залепи за мен? Тя?

— Доколкото схванах.

— Ооох. Да ме домъкнеш дотук, за да ми говориш такива глупости? Разваляш празненството, заради тебе Холидей ми се сърди, водиш ме чак дотук, за да ми кажеш такова нещо? Защо се опитваш да изкараш всичко толкова зловещо?

Той извади малка хавлиена кърпа от джоба си и шумно издуха носа си. После я прибра, кръстоса късите си крака и се начумери, вдигна ръка пред лицето си, така че дланта закри устата му, а с палец и показалец потри ноздрите си с вид на човек, който едва се сдържа от гняв.

— Ако престанеш да се занимаваш с твоето его поне за малко, ще ти обясня не защо се опитвам да изкарам нещата толкова зловещи, а защо наистина са зловещи.

— Добре де, давай! Чакат ме мадама и шестлитрова бутилка шампанско. И шампанското ще се преохлади, и мадамата съвсем ще

охладнее към мен. Извини ме за несполучливия каламбур. Направих го съвсем спонтанно.

— Боя се, че мадамата и бутилката ще трябва да почакаат — каза той и ме изгледа. Помислих си: Но не за дълго, драги, не за дълго, и отговорих на погледа му. — След като не си взел от Езра Добсън чека за трийсет и пет хиляди долара, той бил слисан. Никога преди не му се било случвало подобно нещо. Цял живот хората все искали от него — пари, политически услуги, други неща, но това той не можел да проумее — да се откажеш от трийсет и пет хиляди долара, предложени просто като подарък. Но ето че се случило. Отказал си се. От това, което ми каза куклата, заключих, че му били необходимими няколко минути, за да дойде на себе си, а когато се опитали да те върнат, ти вече си бил изчезнал. Те обсъдили случилото се — куклата изобщо не била изненадана, че си отказал да вземеш чека. Тя ли! Тя през цялото време знаела, че си много горд човек с почтен и благороден характер. Непрекъснато му го повтаряла. Нямала избор. Нямало да остави магарето си в калта — колкото по-благороден те изкара, толкова по-незначително ставало нейното опущение. Охо, хитра е тя, и още как... Както и да е, убедила го. Наприказвала му каквото трябва. И така, сега и на двамата не им е чиста съвестта и искат да оправят сметките си с теб. Планирали са цялото ти бъдеще. Хубава, блага работа...

— Това е много мило от тяхна страна. Но на мен работа не ми трябва. Не й ли го каза?

— Казах й, че имаш няколко великолепни възможности, повече от това не можех да й кажа. Тя и без туй ми няма доверие. Не може да ме понася. Знае какво се говори за мен. Ами нали точно нейните адвокати се опитват да ме разпнат от години насам. Колкото по-малко се забърквам аз в тази история, толкова по-добре за всички. Сега ти трябва да се оправяш.

— Какво точно се иска от мен?

— Много е просто. Да се видиш с нея и да й кажеш, че не искаш тази работа.

— Не.

— Трябва.

— Няма да го направя.

— Естествено, че ще го направиш. Обещах й, че ще се обадиш до един час. И този час вече изтича, дявол да го вземе.

— Ти си полудял.
— Трябва само да се видиш с нея. Да ѝ кажеш „мерси“ и „не“.
— Не.
— Какво толкова трудно има в това?
— Не мога да го направя.
— Какво искаш да кажеш — не си *можел* да го направиш?
— Не искам да го направя.
— Нямах избор. — Той се наведе напред, все още вторачен в мен. — Какво ти става? Защо си се разтреперил?
— Нищо ми няма.
— Лошо ли ти е?
— Не.
— Тогава какво ти има? Целият си се разтреперил. Какво се е случило между теб и тази кукла?
— Нищо.
— Колкото пъти ти заговоря за нея, тръпки те побиват. От какво те е страх?
Как можех да му обясня? Как можеш да говориш за подобни неща? Повече не исках да я виждам. Пътят обратно към утробата се беше затворил завинаги. Исках да остане затворен. Той не можеше да го разбере.
— Не ща да имам нищо общо с нея.
Той изправи гръб, свъси дебелиите си вежди и зениците му почти изчезнаха под тях.
— Я слушай, дявол да те вземе — разгорещи се той. — Обещал съм на тази кукла, че ще те намеря до един час. Или сам ще отидеш, или копоите на баща ѝ ще те закарат. А копоите на баща ѝ включват и цялото полицейско управление. Само да щракне с пръсти, и ченгетата застават мирно...
— Аз ще се справя.
— Не се и опитвай. Само със самочувствието си няма да успееш. Ще получиш такъв сюрприз, какъвто изобщо не си очаквал. Знаеш ли какво се канеше да направи тя, ако не ѝ бях обещал да те намеря до един час. Щеше да разпрати ченгетата да претърсят всички апартаменти, които се дават под наем в центъра, а също и мебелираните стаи. Толкова знае за теб: живеел си някъде в центъра.

Колата навлезе в бензиностанция и спря под навеса. Продавачът се отлепи от една колона и застана пред прозореца на Хайнес.

— Догоре ли?

— Догоре — нареди Мандън. — Вдигни прозореца си, Хайнес.

Хайнес вдигна прозореца, затвори го напълно.

Мандън го изчака и отново се обърна към мен.

— Няма ли най-сетне да го проумееш? Тя си е наумила да те намери. А което е по-страшно, и Стария си е наумил същото. При това той ще успее, дори да се опиташ да избягаш. Защо трябва да подлагаш на риск чудесната ни организация, при положение че единственото, което се иска от теб, е да й кажеш едно „не“. Толкова ли не можеш да се срещнеш с нея за една минута? Боже мой, нима това е въпрос на живот и смърт? — Той извади лист хартия от джоба си и ми го подаде. — Това е номерът на личния й телефон. Искан да й се обадиш, за да ти обясни какво точно е казала на Стария. Хайде. Обади й се оттук...

Господи! Точно тази вечер, тази вечер на вечерите, както си бях въобразявал... Защо треперех? Гробницата беше затворена. Защо тогава треперех?

Грабнах листа от ръката му, слязох от колата и отидох до телефона.

---

[1] Постоянни посетители (фр.). — Б.пр. ↑

VII

Таксито спря до бронзовите порти и шофьорът се протегна, за да ми отвори вратата. Казах му:

— Почакай малко.

Трябваше да се върви ужасно дълго по нанагорницето към къщата.

Една врата в каменната къщичка до входа се отвори и оттам се показва пазач в униформа. Носеше пистолет.

Дойде до таксито. Попита ме:

— Мистър Мърфи?

— Точно така.

— Имате ли някакъв документ, с който да се идентифицирате, моля?

— Мис Добсън ме очаква. Това не е ли достатъчно?

— Нямате ли шофьорска книжка или нещо друго?

— Ами... — Не знаех какво да му отговоря, но после се сетих за разрешителното за пистолета и му го показах.

Той запали джобното си фенерче, разгледа разрешителното, кимна ми и се обърна с лице към каменната къщичка.

— Давай, Крис — извика той и едва сега видях, че на вратата стои още един униформен пазач, който натисна някакво копче в стената.

Този, който ме беше проверил, се качи в таксито при мен и бронзовите порти започнаха да се разтварят бавно.

— Карай направо — каза той на шофьора. — После завиваш надясно.

Преминахме плавно през парадния вход. Алеята беше широка и от двете ѝ страни бяха насадени кипариси. Попитах:

— Всички гости на Добсънови ли проверявате?

— Които не познаваме, да. Обикновено не ги придружаваме в колата до самата къща — тази заповед е от днес.

— Нима? Защо от днес?

— Неприятности в завода. С профсъюзите. Надясно.

Завихме надясно. Сега вече се видя и къщата на височината, цялата в светлини.

— Какви неприятности?

— Не знам нищо повече, сър.

Спряхме пред самата сграда, излязох и платих на шофьора. Пазачът остана в таксито.

— Довиждане — каза ми той.

— Довиждане.

Обърнах се и погледнах към къщата. Като архитектура тя представляваше връщане към средновековието, мрачна и потискаща, навърх хълмчето, импозантна и солидна, но повече не се замислих за нея, защото си представих с какво ще се срещна вътре. С нещо много официално и сковано, в това бях сигурен. По телефона се бях опитал да я убедя да се срещнем насаме, някъде другаде, където и да е, само не тук. Но тя беше непреклонна. Баща ѝ искал да ме види, щял да отдели време въпреки напрегнатите заседания, които бил свикал поради извънредното положение в завода. Налагало се аз да дойда тук. Е, добре, ето ме, си помислих, докато крачех под свода към входната врата. Нямаше къде да се бяга и ето — бях дошъл. Щях да проявя голямо разбиране, щях да покажа голяма признателност и да приключа с цялата история кол кого е възможно по-скоро. Това беше последната вноска по тази сметка, ей богу, последната.

Натиснах бронзовото копче на звънеца и голямата врата се разтвори. Зад нея стоеше традиционният иконом. Този беше около шейсетгодишен.

— Мистър Мърфи? — Съгласно традицията имаше английски акцент.

— Да.

— Мис Добсън ви очаква, сър.

Влязох. Салонът беше широк, в пастелни тонове, с огледала, гоблени, полилеи, а черно-белият мрамор на пода беше покрит с персийски килими. Вдясно имаше вита стълба, а срещу нея вляво се намираха няколко скупчени портрета, всеки от които се осветяваше отделно. Икономът бе затворил вратата и вече стоеше до мен, полупротегнал напред ръка.

— Не нося шапка — му казах.

— Оттук, сър — отвърна ми той невъзмутимо и тръгна към дъното на салона.

Минахме покрай приемната и изведнъж една врата в стената срещу мен се отвори и Маргарет излезе от малък асансьор. Облечена беше в пола и пуловер, а този път носеше и чорапи, и нови мокасини. Но цветът на бялото ѝ лице не се беше променил, както и цветът на черната ѝ коса...

— Пол! Толкова се радвам, че те виждам!

Казах си: дръж здраво юздите, недей да трепериш, след тази вечер кошмарният силует ще изчезне; ако трябва да се плати последната вноска, ще се плати, но това е краят.

— Здравей, Маргарет.

В присъствието на иконома само си стиснахме ръцете, а той се поклони леко и тръгна към дъното на салона.

— Ръшинг, кажи на татко, че мистър Мърфи е тук. Ще бъдем в бара.

— Да, мис Маргарет — отговори Ръшинг, върна се към нас и ни подмина.

— Добре направи, че дойде — ми каза Маргарет, хвана ме под ръка и ме поведе към дъното на салона. — Оценявам жеста ти... Нямах представа колко време ми трябваше, за да те открия. — Вече беше промушила едната си ръка под лакътя ми, сега положи другата си длан върху нея и се усмихна, сякаш ме виждаше за пръв път от дълги години, от хиляда години, накрая ме завъртя, за да вляза в някаква много голяма стая, пълна с кръчмарски маси и пейки, но и с други мебели, тапицирани в червена и зелена кожа. Огромен тезгях с размери като за пивница беше изправен пред едната стена, а зад него в бяло сако и с широка усмивка стоеше младо филипинче. Лампите тук бяха приспособени бутилки от уиски и стари мелнички за кафе, пурите се съхраняваха в тенекиени кутии от бисквити, за пепелници служеха стари черпаци и месингови тенджерки с крачета. В тази стая нищо не предизвикваше мрачно настроение или лоши предчувствия. Беше уютна и весела, миришеше на хубаво и беше напълно естествено да си помисля, че принадлежи на някое друго място, на някой друг дом; че не си е стояла вкъщи, попаднала е тук по погрешка и са я задържали.

— „Къти Сарк“ със сода, Рафаел. — Това поръча Маргарет за себе си на филипинчето. — А за теб?

— Коктейл с водка.

— Водка ли? — смръщи се тя. Погледна към филипинчето. — Имаме ли водка, Рафаел?

— Да, мис.

Тя обърна поглед към мен.

— Как точно го искаш? Знам, че имаш големи изисквания по отношение на питиетата.

— Пет към едно. Без лимон, без маслинка, без каквото и да било.

— Рафаел, мистър Мърфи желае коктейл с водка и вермут. Пет към едно. Без лимон, без маслинка, без каквото и да било...

Това не беше необходимо. Филипинчето ме бе чуло и по погледа му личеше, че е разбрало отлично как искам да приготви питието ми. Просто тя се държеше като злобна мръсница. Помислих си — злобарка такава, но ѝ отправих такава усмивка, каквато човек поднася на преливаща от любезност домакиня.

— Добре, мис — каза Рафаел.

— Заповядай, Пол, седни — покани ме тя. — Ще запалиш ли?

— Не, благодаря — отвърнах най-учтиво.

Тя седна върху ръба на малка масичка с горна част от мед, след като избута няколко списания, табакера и два пепелника, за да си направи място.

Аз се настаних на диван, тапициран със зелена кожа.

— Радвам се, че не си вече бесен — подхвана тя разговор. — По телефона се държеше много свирено. Сгреших ли, като отидох при Мандън?

— Не, естествено, че не. — Реших да проявя благоразположение.

— Не знаех какво да направя, нито къде да те намеря. Къде живееш всъщност?

— Не съм останал без покрив над главата си.

— Необходима ли е цялата тази мистериозност? Доктор Грийн не искаше да ми каже за Мандън, Мандън не искаше да ми каже за теб, ти не искаш да ми кажеш къде живееш...

— Все пак ме откри, нали? — казах примирително аз, за да я успокоя.

— Но какво ми костваше всичко това. Бях обезумяла. Мислех си, че може да си напуснал града.

— Това е едно от нещата, за които можеш да бъдеш съвсем сигурна. Няма да напусна града.

Появи се прислужница със сребърен поднос, върху който бяха наредени сандвичи и куп ленени салфетки като за коктейл. Поднесе сандвичите на Маргарет, тя си избра един и си взе салфетка. После ги поднесе на мен и аз също си взех сандвич и салфетка. Прислужницата остави подноса на масичката и излезе; дойде филипинчето с питиетата. Маргарет ми каза:

— Опитай го.

Отпих от коктейла си.

— Чудесен е. Браво, Рафаел.

Той се усмихна и се отдалечи.

Чу се лек шум откъм салона и в бара влезе един мъж. Беше на моя възраст, слаб, с хубав тен, с приятна външност и отведнъж забелязах, че има чертите на фамилията Добсън. Тръгна към нас усмихнат.

— Ела, Джона — покани го Маргарет. — Запознай се с Пол Мърфи. Това е брат ми Джона...

Изправих се.

— Здравейте — каза ми той и протегна сърдечно ръка.

— Приятно ми е. — Ръкувах се с него.

— Рафаел — извика той и направи знак с ръка. — Седнете, седнете — обърна се към мен и като ми махаше да седна, подхвърли: — Оставете това, в тази къща единствено прислугата има добро възпитание...

— Кога най-после ще пораснеш? — обади се Маргарет.

— Не се заяждай, мила. — В тона му се почувства лека хапливост. Той предложи подноса със сандвичите на Маргарет, която си взе още два, залепи ги един за друг и ги налапа. После го подаде към мен. Аз си взех само един, той остави подноса и също си взе само един.

Седнах и плъзнах поглед към него. Беше облечен с отличен вкус. Косата му беше късо подстригана, носеше сиво-бежово лятно сако от тънка шотландска вълна с три копчета и трикотажна риза от „Брукс Брадърс“, с кърпа около врата, сив панталон от фланела, сиво-бежови кашмирени чорапи и бели обувки от еленова кожа, марка „Пийл“, с червени каучукови подметки на грайфери — англичаните им казват

тениски, а един чифт струва петдесет долара. В момента беше разперил нагоре длани, сякаш се страхуваше, да не би да се докосне до нещо; Рафаел дойде веднага от бара с една кърпа и му я държа, докато се избърше. После му донесе питието и се оттегли.

Джона вдигна чашата си, каза „наздраве“ и всички отпихме. Докато той пиеше, забелязах, че има истински илици на ръкавите на самото му и че едно копче — точно колкото трябва — е разкопчано. Никога не бях виждал по-добре облечен тип. Познах и къде е учил. Личеше си. Винаги може да се отгатне. Попитах го:

— Принстън ли?

— Да.

Той не изглеждаше изненадан, че съм познал, но Маргарет се учуди.

— Откъде знаеш?

— Опитах се да отгатна.

— Седни де, Джона — подкани го тя.

— Ще седна, наистина ще седна — каза той, докато се настаняваше, — въпреки че вече съм закъснял. Но това е един от редките за нас случаи, мистър Мърфи...

— Пол — прекъснах го аз.

— Казвайте ми Джона — отговори ми той. Кимнах му с благодарност, той отпи от питието си и продължи: — Точно така е. Един от много редките случаи, когато сестра ми води вкъщи свой приятел и той може да говори на английски...

— Джона! — прекъсна го рязко тя.

Той се засмя и дори не я погледна.

— Или ще е йога, или ще е някой безбрад малаец, или ще е някой шарлатанин в бурнус, или... — Той я погледна. — Каква беше последната ти мания? Космическа философия ли се казваше?

— Космическо съзнание — отвърнах му аз с усмивка. Щом всички играеха на заяждане, защо да не се включа и аз. При това имах повече основания и от двамата, взети заедно.

— Така беше — припомни си той. После очите му се разшириха. — Боже мой! Не ми казвайте, че и вие...

— Не, нямам нищо общо с това. Просто го прочетох на един надпис, докато чаках Маргарет. И трябва да ви кажа, че споделям отношението ви по този въпрос.

Той кимна енергично и се обърна към Маргарет.

— Знаеш ли, този човек може да ти бъде от полза. — След това се обърна към мен: — Опитвам се да ѝ внуша, че от тази загубена мистика накрая съвсем ще оглупее. Така става, когато една жена има прекалено много свободно време. — Отново се обърна към нея: — Защо не излезеш сред природата, защо не се заемеш с нещо здравословно? Малко слънце да те види. Ще добиеш тен. Заприличала си на призрак.

— Имаш предвид да живея така, както живееш ти. Да се заема с нещо здравословно като тебе? Много те бива да приказваш. Страхотен режим имаш. От десет до дванайсет — голф — самостоятелна подготовка, от дванайсет до един — обяд, от един до пет — голф — самостоятелна подготовка, от пет до шест — тренировка с партньор, от шест до осем — аперитив, от осем нататък — още алкохол, гости...

— Продължавам да твърдя, че е здравословно и че съм на слънце. Пол сам да прецени. А този месец ще участвам в голям турнир.

— Това означава само, че ще похарчиш още пари — рече тя.

— Е, по-добре за това да ги давам, отколкото да ги пиляя по разни смахнати организации. Аз поне имам някакъв шанс да си ги възвърна...

Ако думите му не бяха така хапливи, човек можеше да си помисли, че си разменят духовитости. Тя също го почувства. Започна да се върти на масичката и малко се поизчерви. На него май му стана приятно, че я е засегнал. Реших да се обадя:

— Тъ, значи си много добър.

— Е, малко хора разполагат с толкова време за тренировки. Аз се занимавам сериозно, съвсем сериозно. Това се иска. Дал съм си още пет години и ако дотогава не успея да направя нещо, ще се откажа и ще отида да лея стомана...

— Той иска да спечели националното първенство за аматьори — обясни ми тя.

— Че кой не иска? — рекох аз. — Ще получи чудесно отличие. Ако не мога да спечеля Британското първенство, и аз бих искал да спечеля националното за аматьори...

— Не е лесна работа — каза той. — Тъкмо се оттегли Боб Джоунс и ето, появи се Лосън Литъл. Винаги на върха има някой

страхотен играч. Ти играеш ли?

— Не съм играл от години. Пък и когато играех, не бях кой знае колко добър. На игрището главно носех стиковете — носил съм стиковете на Джак Хъчинсън.

— Така ли? — възкликна той. — Бил е добър, нали?

— Един от най-добрите.

— Отскоро ли си в града?

— От около седмица.

— С какво се занимаваш?

— Ами още не съм се установил. Флиртувам със застрахователното дело.

Той стрелна Маргарет с поглед.

— Не взимай прибързани решения. Има и други добри възможности...

— Всяка възможност може да стане добра, стига да се постараяш — опита се да го уязви тя. Той само се подсмихна. Тя се надигна, за да направи знак на Рафаел, че всички ще искат още по едно.

— За мен не — предупреди я Джона. — За мен не — извика той и на Рафаел. Стана и допи чашата си на крак. — Обещах да взема Марта рано. Е — обърна се към мен любезно, — аз да тръгвам, преди сценката между брат и сестра да загубее. Трябва да се преоблека, за да отида да взема Марта... Всъщност вие няма да вечеряте тук, нали? — попита я той.

— Не.

— Така и предполагам. Защо не дойдете с нас в клуба? Сигурно ще ти е от полза да се видиш с нормални хора.

— Ти нормални хора ли наричаш твоите пияници?

— Ела да ги видиш, преди да се напият. Пък и те веднъж да те видят с човек, който говори английски и си подстригва косата... — Той ми подаде ръка. — Нямам повече време, но се радвам, че се запознахме, Пол, и сигурно ще се видим по-късно. Заповядай да обядваме заедно някой път.

— Дори ако се заема със застрахователно дело?

— Дори да се заемеш със застрахователно дело.

— Благодаря, Джона.

Той отстъпи и спря до Маргарет.

— Няма да е зле наистина да дойдете.

Той ѝ отправи усмивка с почти хипнотично въздействие и излезе.
— Не знаех, че имаш брат.
— Няма да тръгна да се хваля точно с него.
— Изглежда много симпатичен.
— Да, симпатичен е. Малко едноизмерен, но е симпатичен.
— Не бих имал нищо против и аз да съм едноизмерен, стига да умея да се нося така добре.
Тя ме огледа, огледа дрехите ми.
— И така си добре. — Стана от масичката, заобиколи я и седна на зеленото канапе. Потърси погледа ми. — Разкажи ми за Мандън. Откога се познавате с него?
— С Мандън ли? Не много отдавна...
— Откакто си тук ли?
— Точно така.
— Той ти е адвокат, нали?
Не знаех какво ѝ е казал — вероятно, че ми е адвокат, но след като обстоятелствата показваха, че между нас съществува някаква връзка, нямаше смисъл да се отрича.
— Да.
— Значи затова дойде при доктор Грийн онази вечер. Него си търсел, нали?
— Да.
— Знаеш ли какво се говори за него?
— Какво?
— Много, много лоши неща.
Отпих от коктейла си.
— Не знам какво имаш предвид под лоши. Лоши в какъв смисъл?
— Занимава се със сделки с престъпния свят...
— Кой ти го каза?
— Така е. Когато един адвокат започне да говори срещу друг адвокат, значи има нещо...
— Имаш предвид Голайти ли?
— Казвам ти го съвсем поверително...
— Естествено.
— Той самият бил едва ли не престъпен тип.
— Ти ме изненадваш!

— Истина е. Нямах да ти го кажа, ако не бях сигурна, че е истина. И още нещо. Днес следобед, като отидох при него с молба да те намери, преди да си тръгна, му предложих да си платя, ей така, за да не разправя, че не съм го направила — имах само двацет долара у себе си, но той ги взе. Представяш ли си!

Не ми беше казал за това. Десет долара от тези пари бяха мои. Виж го ти мошеника, си помислих.

— Ами сигурно ги е възприел като хонорар. Нали ги знаеш какви са адвокатите, когато става въпрос за хонорари...

— Не искам да имаш вземане-даване с него отсега нататък. Ако се наложи да уреждаш някакви юридически въпроси, отнеси се до Фред Голайти. Вече така трябва да постъпваш.

— Вече ли?

— След като ще работиш при баща ми.

— Казах ти съвсем ясно по телефона, че не искам да работя за него.

Тя се понацупи.

— Не ни лишавай от възможността да ти се отблагодарим.

— Няма за какво да ми се отблагодарявате.

Тя продължи да се цупи.

— Не са много хората, които ще откажат работа при баща ми.

— Знам.

— А в твоя случай не става въпрос за каква да е работа. Той те харесва. Направил си му силно впечатление...

— Напълно естествено.

— Той проявява личен интерес към теб. Постъпиш ли веднъж в компанията, много бързо ще те повиши.

— Виж какво, Маргарет. Знам, че го правиш от добро чувство, и съм ти благодарен, но защо не се откажеш от това? Не искам да работя в тази компания. Не искам неговата помощ. Имам си други планове...

— Но каквото и да си започнал, татко може да ти помогне. Самият факт, че той проявява личен интерес към теб, ти стига. Той е много влиятелна личност тук. В целия щат. И не само в щата...

О, да, естествено. Титанът.

— Знам...

— Защо толкова се дразниш, като ти спомена за него? И защо да не се държиш прилично с него и да го изслушаш? Защо да не се

опиташ да овладееш комплексите си за няколко минути? И той има не по-малко комплекси от твоите и е много лесно да се счепкате, а сега е може би още по-опасно при това напрежение за него, което продължава цял следобед. Моля те, бъди по-внимателен...

Естествено, прииска ми се да ѝ отговоря. След като човекът е бил под напрежение, ще бъда извънредно внимателен. Той е единственият човек на този свят, който е бил под напрежение днес следобед. Аз не съм бил под никакво напрежение. Аз съм прекарал един приятен, освежителен следобед, ял съм сандвич с фазаново месо и съм слушал записи на Кросби и Кълъмбо. Едва се сдържах да не се разсмея.

— Искам да се държиш добре с него — продължи тя. — Искам да се държиш много добре с него. Така добре, както аз знам, че можеш. Ще го направиш, нали? Моля те!

Ръшинг влезе, застана мирно до вратата и обяви:

— Мистър Добсън ви чака, мис Маргарет.

— Благодаря, Ръшинг. Вземи чашата си — обърна се тя към мен.

Ръшинг се поклони и излезе.

Ние взехме чашите си.

— И не забравяй — предупреди ме тя, — казала съм му, че си чудесен човек. Моля те, недей да се заяждаш с него.

— Аз не искам да се заяждам с него. Искам да ме оставите на мира.

— Добре де, поне го изслушай. Може да ти е приготвил някаква изненада.

Излязохме и тръгнахме по коридора. Когато минавахме покрай голямата трапезария, успях да ѝ хвърля един поглед. Ръшинг тъкмо затваряше вратата. Аплиците по стените бяха запалени, видях още двама лакеи, които подреждаха масата. Върху нея имаше фруктиера колкото леген, украсена с най-малко една дузина свещи. Столовете бяха тапицирани с гоблени. Помислих си колко е далеч всичко това от родните планини Смоуки... а може би не е?

Маргарет почука на една голяма дъбова врата, отвори я и влязохме. Това беше библиотека — голяма стая, пълна с книги от двете страни. В дъното зад тежко бюро с внушителни размери седеше Езра Добсън. Той стана и тръгна към нас. Носеше измачкан двуреден син костюм, бяла риза и папийонка на сини и жълти фигурки.

— Е, виждам, че си го открила — каза той на Маргарет. Протегна ми ръката си. — И така, Мърфи, ето че се виждаме отново...

— Не е моя заслугата — отвърнах и стиснах ръката му небрежно.

Маргарет ме стрелна веднага с поглед, но Езра Добсън не обърна внимание на забележката.

— И при далеч по-приятни обстоятелства — продължи той. — Извинявайте, че ви накарах да ме чакате. Мидж, скъпа, предпочитам да разговарям с Мърфи насаме.

— Но, татко — капризно възрази тя, — аз не съм малка.

— Миличка — в гласа му прозвуча известна умора, — искам да поговоря с Пол.

Значи сега вече бях Пол...

— Татко.

— Мила — почти ѝ се примоли той.

Ето, с това „мила“ си изпуснал дъщеря си, помислих си аз, затова ти се изплъзва... Тя ме изгледа печално. Не искаше да ме остави насаме с него. Тревожеше се за моите комплекси.

— Не настоявай — казах ѝ доста рязко, за да се покажа пред него. — Направи каквото иска баща ти. Всичко е наред.

— Добре, Пол — подчини се тя. — Ще се преоблека и ще те изчакам в бара.

Точно така направи, ѝ казах наум. Вземи си и спален чувал, за да ти е по-удобно в бара. Ще има да ме чакаш дълго време...

Тя тръгна към вратата.

— Скъпа, кажи на момчето да приготви един шейкър с питието на Пол и да го донесе.

— Добре, татко.

Тя излезе и затвори вратата.

— Умееш да се справяш с Мидж — каза ми той.

— Моля?

— Аз ѝ казвам да излезе, а тя спори. Ти ѝ казваш да излезе и тя излиза.

— Ами...

— Сядай, сядай. Извинявай, че те накарах да чакаш, но днес си имам неприятности. Мръсниците в моето предприятие са започнали стачка.

— Това е много лошо.

— Много е лошо, но за тях. След една седмица ще се редят на опашка за помощи. Имам на разположение един цял отдел в полицията, специално обучен да разпръсква стачниците, и националната гвардия, обучена да се справя с останалите. А също и няколко патриотични организации, за да развяват байраци, докато те се занимават с тези неща...

Гръм и мълнии. О, да, велики хане, усещам как земята трепери под нозете ти. Щом разкриеш сърцето си, о, владетелю на Поднебесната империя, дъжд започва да риде по покривите на десет хиляди къщи. От твоята копринена шатра сред персийските равнини, о, Великолепни, със сокол на китката и обсипан със скъпоценни камъни двустър нож на кръста, ти съзерцаваш сините палати на Самарканд, който скоро ще падне...

— Ти имаш ли опит с профсъюзите? — попита ме той.

— Не.

— На колко си години?

— На трийсет.

— Колкото Джона. Той също няма опит с профсъюзите. Запознахте ли се с него?

— Пихме по едно питие.

— Това не е никак трудно, поне що се отнася до Джона... — изсмя се рязко той.

Остави чашата си на сребърния поднос върху бюрото и си наля още уиски от кристална гарафа.

— Извинете, мога ли да я погледна?

— Разбира се — отвърна ми той.

Гарафата беше от прозрачен кристал, тежка, с петнайсетсантиметрова запушалка и когато я завъртях в ръката си, канелюрите и по-плитките резки пречупиха светлината и тя заблестя като купчина диаманти. Една от най-красивите вещи, които бях виждал някога.

— Това е една от най-красивите вещи, които съм виждал някога — казах и я върнах върху подноса.

— Наистина ли? Не всеки ще я забележи.

— Великолепна е. Прилича ми на направа от Стайгел.

Той ме изгледа със зяпнала уста и питието му увисна във въздуха, преди да стигне до нея.

— Откъде знаеш? Досега никой не е познавал. Имаш ли нещо общо със стъкларската промишленост?

— Не. Някога имахме подобна къщи. На нея също личеше такъв дълбок белег от понтила... О, не, за бога, нашата съвсем не беше такава — сепнах се изведнъж. — Нашето беше шишенце за оцет. В къщата на баба ми го слагаха на масата в подносче с останалите подправки. Един ден го изпуснах и го счупих...

— ... и се намери затворен в бараката за дърва.

— Така щеше да стане, ако не беше баба.

Той се засмя, като че ли тази представа беше предизвикала у него приятна носталгия.

— Ами каква им е работата на бабите — да си защитават внуците. Аз моята не я помня. Късметлия си — помниш баба си...

Отместих поглед от гарафата и от безбройните отражения, които пронизваха паметта ми.

— Ще се погрижа да ти я изпратят. Искам да ти я подаря.

— Не! — извиках и когато той изведнъж обърна глава към мен, за да ме погледне с явна изненада, си дадох сметка, че съм проговорил неволно. Съжалих, че бях забелязал гарафата, съжалих, че го споменах, съжалих, че я бях взел в ръцете си. Не се бях усетил. Заради тази кукла беше, тази проклетата кукла с бялото лице и черната коса, тя бе нахлула отново в моето убежище и бе извадила на бял свят и други фетиши. На това трябваше да се сложи край. Не ми беше нужна проклетата гарафа. Съжалих, че изобщо съм я забелязал. Трябваше да се махна оттук на всяка цена. — Благодаря. Не мога да я взема.

На вратата се почука само веднъж, след което тя се отвори без покана от Езра Добсън и в стаята влезе Ръшинг с чаша и съд за коктейл върху нов сребърен поднос.

— Остави го тук — рече Езра Добсън.

Ръшинг постави подноса на бюрото и разбърка коктейла със стъклена лъжичка, а в това време Езра Добсън ме изучаваше внимателно, после Ръшинг ми наля и аз се пресегнах за питието си. Той прибра полупразната ми чаша и излезе.

Вдигна пълната си чаша към Езра Добсън, той също вдигна чашата си към мен, отпихме и той продължи:

— Не беше никак лесно да те открием...

— С удоволствие щях да ви помогна, стига да знаех, че ме търсите. Мислех, че всичко с приключено.

— Аз също. Почти не се надявах вече, че Мидж някога ще намери мъж, който да я заинтересува.

— Уверявам ви, че не съм направил нищо, за да я насърча.

Той отпи от питието си и отправи към мен бащински поглед.

— Дори да се беше опитал, надали щеше да измислиш по-добър начин от това — да покажеш пълното си пренебрежение към парите. До този момент, честно казано, не мислех, че тя е много увлечена по теб.

— И двамата не сте ме разбрали — процедих тихичко. — Аз не показвам пренебрежение към парите изобщо. Показвам пренебрежение към вашите пари.

— Добра тактика — кимна той. — Много добра...

Ама че мръсник...

— Това е очевидната тактика по отношение на дъщерята на човек с вашето богатство. — Глътнах още малко от коктейла си и се изправих. — За нещастие, изглежда, не мога да ви убедя, че не притежавате нищо, което да желая — дъщеря, пари, служба. Имам много работа, мистър Добсън. Затова, ако ме извините...

Оставих чашата си на подноса, кимнах за довиждане и се обърнах, за да напусна стаята.

— Недей да припираш толкова. Имам не по-малко работа от теб.

— Сигурно имате повече. А вие сте и много по-важен. Когато вие накарате някого да ви чака, той се чувства поласкан. Когато аз накарам някого да ме чака, той изпада в гняв. И в този момент мене ме чакат.

— Обясни, че си бил при мен.

Що за надменност, що за царствено високомерие доказваше този мръсник.

— И мислите ли, че това ще уреди въпроса?

— Сигурен съм. Виж какво, Мърфи, накарах те да дойдеш тук, защото исках да поговоря с теб за Мидж. Не искам да ти се налагам, но бих желал да ме изслушаш. Това са единствените ми свободни минути един господ знае докога... пък и сега нямам много време. Чакам хора, които вече са тръгнали насам. Затънал съм до гуша заради тази стачка — голяма стачка... — Той си доля, постави чашата си върху голям

кафяв търговски тефтер и седна. Опря длани върху солидните облегалки на креслото си и се отпусна бавно, като че ли полага тежък товар и ръцете му поеха цялата тежест на тялото. Сега вече бе изоставил ролята на Завоевателя. Бе изключил гърма и мълнията, двуострият нож със скъпоценните камъни и соколът бяха прибрани. Вече беше само един изморен възрастен човек... — И освен това имам дъщеря, която държа да спася. Мислех си, че не аз ще нося отговорността за нея и досега, мислех си, че някой от десетките мъже, които познава, ще я поеме. Но те искат да поемат отговорността единствено за парите, а не и за жената. Това ги прави раболепни. А с Мидж не можеш да се държиш така. В мига, в който ти се наложи, си свършен. Тя трябва да си намери мъж, когото да уважава...

— Млада е, не е късно.

Той отпи и поклати бавно глава, облегна се назад и продължи да държи чашата си с две ръце.

— Аз не мога да чакам. Не мога да поема този риск. Тя вече не е много добре психически. Това трябва да ти е известно.

— Кое да ми е известно?

— Ти си се срещал с нея всяка вечер в продължение на две седмици. Знаеш за какво става въпрос. За манията ѝ да се занимава с факири, особняци, нови форми на религиозната мисъл и откровение и всички останали подобни глупости. Това ще ѝ опропасти живота, ако вече не го е опропастило. Продължи ли да живее така, ще стигне до лудницата. Мислиш ли, че ще го допусна? Аз не съм в състояние да я откъсна от тези работи, психиатрите не успяват, защото тя не желае да им съдейства... но според мен ти би могъл. Мисля, че ти би могъл да ѝ вдъхнеш живец...

Боже господи, си помислих, боже господи... Все пак успях да попитам:

— Предлагате да предадете Маргарет в моите ръце, така ли?

— Да. Точно така.

— Не мислите ли, че и тя може да поиска думата по този въпрос?

— Тя каза каквото имаше за казване. И затова си тук сега...

— Но вие не знаете нищо за мен. Аз съм един напълно непознат човек за вас. Може вече да съм женен. Може да съм крадец. Може да съм измамник. Може да съм престъпник. Може да съм убиец...

— Когато един удавник посегне към някое плаващо дърво, той не се замисля дали няма да му се забият тресчици в ръката. Не ме интересува нито кой си, нито какъв си бил. Това мога да го проверя и по-късно. И освен това не се интересувам особено какви са чувствата ти към Мидж. Интересува ме единствено какви са нейните чувства към теб...

— Поласкан съм. Но не мисля, че мога да ви помогна.

Той отпи.

— Не обичам да си придавам важности, Мърфи, но нека ти кажа, че семейна връзка с мен може да създаде известни предимства за един човек с амбиции.

— Убеден съм, че е така...

— В такъв случай трябва също да знаеш, че аз мога не само да помагам, но и да преча...

— И в това съм убеден. — Опитвах се да не дам израз на обзелия ме гняв нито с мимиката си, нито с гласа си, но беше безпредметно. Този мръсник... — По дяволите, с какво право се вмъквате в личната ми съдба? От вас искам само едно — да ме оставите на мира!

— Ти се ожени веднъж за нея.

— Бяхме пияни. Дори не знаех коя е.

— Е, сега знаеш...

— Не притежавате нищо, което да ме интересува. Оставете ме на мира.

Той запремята чашата в дланта си, без да се усеща, че го прави.

— Докъде точно стига пренебрежението ти към моите пари? Стига ли до един милион долара?

Подпрях ръце на гърба на креслото и го изгледах с невярващи очи. Бях го чул, но не можех да повярвам.

— Един милион долара като начало — каза той. — На минутата. Един милион долара. Никакви условия, никакви сметки, никакви въпроси. Искam само да ми дадеш мъжката си дума, че ще направиш всичко, което е по силите ти, за да върнеш Маргарет към нормален, здрав психически и физически живот. И ако успееш...

Това не беше реално. Това не можеше да бъде реално. Това беше гласно четене на новооткрит ръкопис на комична опера от Гилбърт и Съливан.

— Един милион долара в брой... — повтори той.

Чувствах се като зашеметен. Един милион долара!

Какво не бих могъл да направя с един милион долара и неговото влияние... но трябваше да взема и Маргарет, Маргарет — символа, моста към миналото, Маргарет, която непрекъснато щеше да разпалва онези спомени, щях да се връщам все по-назад и по-назад, докато, докато...

— Не — отвърнах. — Много ви благодаря, но моят отговор е „не“. А сега трябва да ви пожелаая лека нощ...

Кимнах му най-възпитано и го изчаках да отговори или да каже „лека нощ“, но той продължи да ме гледа мълчешком, така че се обърнах и тръгнах към вратата.

— Преди да си тръгнеш — проговори ми той, — мисля, че трябва да видиш това...

Спрях и се обърнах. Той изваждаше нещо от чекмеджето на бюрото си. Помислих, че е чек, но после видях, че е някакъв документ. Върнах се. Той ми го подаде.

Беше молбата за анулиране на брака, която бях подписал.

— Когато разбрах какви са чувствата на Мидж към теб, реших, че е по-добре да не ѝ давам ход. Така че, както виждаш, още си женен.

Бърз порив на студен нощен вятър премина през лицето ми, лъхна ме уханието на Huele de noche, отново видях разветите завеси над леко притворените прозорци в онази стара гостна и изпуснах молбата, облегнах се на бюрото, за да не падна, със смътното усещане, че той ме гледа, и с доста по-ясното съзнание, че показвам пред него фатална слабост, но не бях в състояние да я скрия...

— Премисли още веднъж — говореше ми той. — Съобщи ми решението си утре.

Цветните отражения от гарафата ме бомбардираха, връщаха ме назад... краката ми започнаха да се местят като чужди.

По коридора откъм входната врата идваха трима души. Когато се приближиха, видях, че Ръшинг придружава двама мъже в сини униформи — после забелязах, че униформите са полицейски, и едва тогава познах мъжете в тях. Бяха Уебър и Рийс.

Дръпнах се встрани от вратата на библиотеката, за да им отстъпя място да влязат. Единственият признак, че Уебър ме е познал, беше присвиването на очите му, но Рийс много се изненада. Не реагирах на

появата им, както не бях реагирал и на униформите им, макар че не ги бях виждал в униформа по-рано.

— Мистър Джона би искал да ви види, сър — предаде ми Ръшинг. — Ако обичате, изчакайте един миг...

Той почука на вратата на библиотеката, отвори я и каза на Езра Добсън:

— Наредихте веднага щом дойдат от полицията, сър...

— Покани ги да влязат — чу се гласът на Езра Добсън.

Все още, без да откъсват поглед от мен, Уебър и Рийс влязоха в библиотеката и дочух гласа на Езра Добсън: „Здрасти, Чарли“, после Ръшинг затвори тежката врата и ме подкани: „Оттук, сър“.

Всичко това, неговите думи към мен, неговите думи към Езра Добсън, думите на Езра Добсън, движението, униформите се наслаждавах пред погледа и слуха ми като барелеф; чувах, виждах и разбирах, но рефлексите ми бяха все още затормозени — изкачих стълбите подир високия, надут иконом, последвах го по коридора с толкова усилие на волята, колкото влага едно конче от детска въртележка, за да не изостава от предното, и накрая стигнахме до една врата, която той отвори, за да вляза.

— Ръшинг? — попита гласът на Джона.

— Да, сър.

— Мистър Мърфи дойде ли?

— Да, сър.

— Пол... ела насам...

Съжалявам, че избягах от стопанството на затвора, помислих си аз. Онова също беше изтезание, но изтезание от друг вид, по-леко, можеше да се изтърпи. Докато бях в стопанството на затвора, поне спомените от някогашния ми живот бяха приятни, не както сега. Никога ли нямаше да бъде изкупено това коварно минало?

— Пол!

Не трябва да допусна той да ме види в това състояние. Трябва да дойда на себе си. Отидох пред отворения прозорец в другия край на стаята, опрях нос на мрежата и вдишах дълбоко тежкия нощен въздух. Беше свеж и чист и не носеше дъх на смърт, а само ухаеше на листа:

— Да?

Огледах се и разбрах, че съм попаднал във всекидневната му, пълна с книги, фотографии, десетки сребърни и златни купи и други

трофеи — виждах ги реални, а не разкривени. Вдишах още веднъж нощния въздух и се отдръпнах от прозореца. Започнах да чувствам краката си, макар и не съвсем като свои.

— Ела насам... — извика ми той.

— Възхищавам се на трофеите ти.

— О! Е, чувствай се като у дома си...

Боже мой, мина ми през ума, сега, когато можех да освободя съзнанието си от всички фантасмагории, сега, когато действително можех да използвам разума си, що за идиотщина беше това — да съм принуден да взема дъщерята на това чудовище? Сигурно ми се е счуло. Отраженията от тази проклетата гарафа бяха върнали паметта ми назад и докато спомените ми се рееха над Пролома, той беше подметнал нещо за един милион долара, но мисловните ми процеси бяха така объркани в онзи миг от виденията, които не исках да виждам, борех се така отчаяно да не видя онова, което щеше да ме погълне и унищожи, че не можех да си възстановя точните му думи...

— Ела насам при мен — каза ми Джона.

Стоеше на прага по гащета и кашмирени чорапи в лимонов цвят.

— Да, да, разбира се...

Той протегна врат напред, за да ме види по-хубаво.

— Добре ли си?

— Разбира се, добре съм.

— Защо трепериш тогава? Искаш ли едно питие?

— Не, благодаря.

— Родни — извика той. — Донеси бензедрин.

Отведе ме до спалнята си — огромна стая с камина и легло с необичайни размери, а Родни се появи откъм банята с шишенце таблетки и чаша вода.

— Вземи две — рече Джона. — Ще се дооблека сам, Родни.

Родни се поклони и излезе.

— Тези хапчета ще те оправят — каза Джона.

Глътнах две таблетки бензедрин с половината вода, той взе шишенцето и чашата и се засмя.

— Седни.

Седнах на тапицираното с брокат кресло.

— Страхотен шок, а? — подхвърли ми той. Отново се засмя. — Един милион долара в брой.

Пак чувах същите думи. Само от споменаването им онези отразени светлини отново пламнаха и заиграха в главата ми. Проклетата гарафа. Попитах го:

— Значи правилно съм чул?

— Да.

— Ти знаеше ли за това?

— Дали съм знаел ли? Аз го предложих...

Той влезе в тоалетната си стая и донесе синя трикотажна риза от „Брукс Брадърс“ и чифт черни обувки. Пусна обувките на килима и намъкна ризата през главата си.

— Ти ли си го предложил?

— Милдред настояваше за половин милион, а аз за един.

— Милдред ли?

— Маргарет. Мидж. Името ѝ всъщност е Милдред. Тя си го смени. Заради нумерологията. Една от ранните фази на мистичния ѝ живот.

— Това не го знаех.

— Нашето семейство винаги ще има с какво да те изненада. Той седна на леглото и извади калъпите от обувките си. Бяха марка „Пийл“ с дупчици отпред на върховете. — Но сигурно не е необходимо да ти го казвам.

— Не мога да го проумея — казах. — Не мога да го проумея.

— Защо? Какво е за него един милион? Та той има сто милиона, че и повече, а тя му е най-скъпа на сърцето. — Той остави обувките си незавързани и черните връзки от китова кожа увиснаха, погледна към мен и със сериозен тон заяви: — Това се отнася и до мен, макар че понякога се джафкаме. На нея трябва да ѝ се помогне, и то веднага. Може би ти ще успееш да го направиш. Поне се надявам.

Поклатих глава.

— Никога не съм чувал нищо по-безумно. Що за хора сте вие? Не знаете нищичко за мен и въпреки това ми предлагате един милион долара, за да се погрижа за нея. Как да го разбирам? Подобни неща просто не се случват...

— Е, оказа се, че може да се случат. Мидж те иска. По дяволите... опитали сме всичко друго. — Той завърза обувките си, взе от леглото син панталон от фланела и го обу. — Колкото и да е странно, имам чувството, че вие двамата ще се разберете. Но когато

обсъждахме въпроса днес следобед, аз естествено приказвах наслуки. Дори не те бях виждал. Но сега, след като се запознахме, мисля, че тя сигурно е права. Ти не можа да поговориш дълго със Стария, нали?

— И това ми стигна. После дойдоха едни полицейски шефове.

— Да. Заради стачката. Е, той ще ти обясни. Тя не знае, че от теб се иска да я откъснеш от тези истории. Трябва да приложиш хитрост — да я отведеш някъде на пътешествие. Но тя не бива да знае...

— Цялата тази история е шантава. Идиотска.

— Няма нищо идиотско в един милион долара...

— Аз съм като зашеметен.

— Има още нещо, което е много по-важно. Ти създаваш у Маргарет физическо равновесие, каквото тя не е изпитвала с никой друг мъж.

Изгледах го.

— Трябва ли да обяснявам по-картинно? — попита ме той.

— Не. Но това откъде го знаеш?

— Тя го каза. Каза го на Стария. Той не е знаел как да ти го поднесе. Сега разбра ли какво е това нещо, което ти имаш и ние искаме да получим от теб?

Да. Сега разбрах. Станах.

— Предполагам, че ще мога да получа нещо за пиене.

— Според мен имаш нужда. От същото ли?

— Този път чисто.

Той се ухили.

— Заповядай в кабинета ми.

Тръгнах подир него и влязох в банята. Беше почти толкова голяма, колкото и спалнята. Лампи за ултравиолетово и инфрачервено осветление висяха над маса за масаж, облицована с плочки, а в една ниша срещу стъклената кабинка на душа се намираше барчето с напитки. Той взе бутилка джин „Хаус ъф Лордс“ и понечи да ми налее една доза.

— Джин не — казах аз.

— Мислех, че пиеш коктейл...

— Коктейл пия, но с водка.

— Водка! Ей богу, тук се изложих. — Той остави бутилката. — Ще трябва да позвъня на бара...

— И така е добре. Ще пия джин...

— Ще поръчам водка. Ще отнеме само минутка.

— Не. И джин може. — Е...

— Наистина.

Той наля джин в мярката, наля вода от сребърна кана в една чаша и ми ги подаде.

Гаврътнах и двете.

— Водка, а? Това май добре ти дойде.

Джинът премина през вътрешностите ми като жив въглен.

— Много странно нещо — рекох. — Досега никой не ме е питал какво мисля за Маргарет. Или това няма значение?

— Ти какво мислиш?

— Сигурно не...

— Още едно?

— Не, благодаря.

— Тогава ще се дооблека.

Той се върна в тоалетната си стая. Отидох с него. От дълга закачалка с много вратовръзки, марка „Шарве“ и „Сулка“, избра плетена вратовръзка с лимонов цвят, завърза я на голям, стегнат двоен възел и закопча яката си. Вратата на шкафа му за обувки стоеше отворена и се виждаха не по-малко от петдесет чифта обувки, наредени върху полици от пода до тавана, а на отделни рафтове с вградена стълбичка се намираха боти, високи ботуши, ниски ботуши — всичките от качествена английска кожа, всичките намазани с вакса, но не излъскани. На тоалетката му беше отворена бижутиера, пълна със златни копчета за яка и щипки за закрепване на банкноти, а в друга държеше половин дузина златни часовници, джобни и ръчни.

— Имаш страхотен гардероб — казах му аз.

— Рай за молците, така му викам.

Свали от една закачалка синьо сако от фланела и го облече; едва сега видях, че на панталона му липсват гайките за колан, но пък има капачета на задните джобове. Той закопча сакото си и от чекмеджето за носни кърпи извади една от най-тънък лен с монограм Д. Д. от най-обикновени печатни букви, едната синя, другата жълта, разгъна кърпата, заби показалец, за да я хване по средата, размаха я, събра я в дланта на другата си ръка и я напъха в горното си джобче. После отвори голяма златна кутия с принадлежности за пушене, подплатена с мораво кадифе, и избра една от седем или осем златни запалки, щракна

я, за да види дали пали — палеше, — взе също и златна табакера, кажи-речи, колкото дипломатическо куфарче. Отвори я. Побираше шейсет цигари и беше пълна.

— Много пуша — заобяснява той почти с неудобство.

— Виждам.

Никога в живота си не бях виждал нещо, което да може да се мери е неговия гардероб. Не бях и сънувал подобно изобилие. Тук беше насъбрано най-доброто от съответния вид, онова, което е *plus ultra*^[1], и всичко му подходеше идеално. Той, разбира се, знаеше, че го наблюдавам и не мога да откъсна очи, сигурно е разбрал колко съм се прехласнал, но не се фукаше, не се държеше неестествено, а съвсем нормално, дори с известно стеснение, но и това беше напълно в реда на нещата...

Извиних му се:

— Заяпах се несъзнателно.

— Няма нищо...

— Много са хубави, всичките.

Стана му приятно. Попита ме:

— Държиш ли на хубавите дрехи?

— Да. Но никога не съм имал възможност да си позволя нещо от такава класа.

— Е, сега вече можеш. Разполагаш с един милион долара.

Един милион долара... Превъзбуден, разгонвах спомените и се питах: ще мога ли? Ще мога ли? Ще мога ли да се измъкна от този капан? Поднасят ми всичко, за което винаги съм мечтал, а сега то е специално създадено за мен и се предлага на мен и само на мен, никога не би могло да бъде предложено на другото, това вече ще е прекалено нереалистично, предложено е на мен — целият този свят — защото оста, на която се крепи, е символ на моята вина и божеството — изкусител ме предизвиква да го приема, а това ще бъде най-краткият път към унищожението ми. Но защо да бъде така? Мит и памет отстъпват пред разсъдъка...

— Знаеш ли — продължи той, — едва сега забелязвам, че сме почти еднакви на ръст. Ако косата ми беше малко по-тъмна, щяхме да си приличаме като близнаци...

— И на мен ми направи впечатление.

— Утре, ако искаш, ще те заведе при Пигът. Пристигнал е.

— Пигът ли?
— Представителят на „Пийл“ от Лондон.
— О! Имаш предвид фирмата за обувки...
— Да. Той идва тук един-два пъти в годината.
— Ще ми се да дойда.
— Добре тогава. Нека да видим дали Мидж се е приготвила. Ще излезем заедно.
— Къде ще ходим?
— В клуба. Мидж каза, че иска да дойде. За нея ще е полезно. А и ти можеш да се запознаеш с някои от приятелите ми. Той свъси вежди: — Бил си свободен тази вечер, поне така ми каза тя...
— Свободен съм. Свободен като птичка...

---

[1] В случая: най-добро, най-качествено(лат.). — Б.пр. ↑

VIII

Клубът беше само на няколко пресечки от къщата на Добсънови — почти никъде ненакърнен правоъгълник от светлина се открояваше в тъмното на гъстите борове. Жуженето от триенето на гумите премина в друга тоналност, щом колата на Джона сви от павираната улица по алеята към клуба — път с чакълена настилка и пирамидални тополи от двете страни, през които отразената светлина очертаваше игрището за голф и призрачните фонтани от дъждовалните апарати по моравите; пръските им имаха своеобразен мирис — оня дъх на шума и влажна трева, който се долавя след вечерното поливане; а после през смъкнатите прозорци откъм моята страна на колата долетя глъчка, събрана от фунията на тополите: говор и музика, най-различни звуци, весели, прекрасни, празнични... Такава глъчка се разнасяше някога от стария ни клуб събота вечер есенно време след победа на отбора ни по ръгби, всъщност след всеки мач, а една година — последната за мен в колежа, когато вече нямаше победи за отпразнуване, пирувахме за всяка отбелязана точка, а веднъж и за един пас. Това беше най-хубавото от всички празненства, да, това... Душата ми литна с въздигащата се музика на въодушевлението, духът ми се въззе почти до висините, където човек изпада в екстаз, докосна се в тях леко, в полет, както крилцата на синьото рибарче бръсват водата на някое далечно езеро — едно мигновено, мимолетно извисяване, оцветено в небесносиньо. Това е само за мен — мина ми през ума, — дявол да го вземе, това е само за мен. Ще се възползвам от положението, може да съм в ръцете му, но ще се възползвам от положението. Мит и памет отстъпват пред разсъдъка. Едип е мъртъв...

Спряхме пред фасадата до бял сенник, върху който изпъкваше червеното на клубния герб (спомних си, че вече съм го виждал на много от трофеите на Джона), и веднага един прислужник в бяла ливрея с червени галони и със същия червен герб над сърцето дойде да поеме колата, а един възрастен портиер в подобна ливрея отвори със замах леката врата.

— Добър вечер, мис Добсън, добър вечер, мистър Добсън. Мис Уест ви чака в салона с грила.

— Благодаря, Уилям — отвърна Джона. — По всичко личи, че кръчмата е пълна...

— Има доста хора, сър. Никога не съм чувал такава веселба. Радвам се, че ви виждам отново, мис Добсън...

— Благодаря, Уилям — отвърна му тя едва ли не с упрек.

Хванах я под ръка и тръгнах на половин крачка след Джона, който ни поведе покрай гардероба и надолу по каменните стъпала към салона с грила, откъдето шум и музика се издигаха нагоре като вихрушка.

Салонът с грила беше като във всеки извънградски клуб, е, може би по-голям, по стените му имаше накачени шаржове на някои членове, препарирани риби, рога и други ловни трофеи. Беше пълно, хората изглеждаха прекрасно, бяха весели, а още преди да стигнем най-долното стъпало, едно момиче ни забеляза и тръгна през навалищата към нас, като ни махаше с ръка. Беше високо, с дълги крака, не носеше шапка и русата му коса, пусната свободно, падаше до раменете. Явно бе ни очаквало, затова ни забеляза още от входа. В ръката си държеше чаша с коктейл.

— Здравей, Маргарет — проговори момичето.

— Здравей, Марта.

— Браво на теб — рече Джона. — Аз отивам у вас да те взема, както се полага, а теб никаква те няма. Я ела тук... — Той я подхвана нежно за рамото и ми каза: — Искам да те запозная с Марта Уест...

— Приятно ми е — обърна се тя към мен.

— На мен също.

Тя се усмихна към Джона.

— Дано не съм те ядосала. Изобщо не съм се прибирала, дори не съм се преоблякла. Хванахме се да играем бридж и уж да изравня резултата...

— Успя ли?

— Не.

— При това положение ще ти се ядосам. — Той докосна чашата с коктейла. — Колко ще ни трябват, за да те настигнем?

— Два... само два.

— На бара ли ще я настигахме, или ще седнем? — попита Джона.

— Запазих маса. Или поне бях запазила маса...

Джона не пусна рамото ѝ, но ни поведе през навалищата, която се разбиваше в бара като вълни в скалист нос. Мъже и жени, всички го познаваха и го поздравяваха сърдечно, без официалности, много от тях познаваха и Маргарет и също я поздравяваха, но не така сърдечно, всъщност без каквато и да е сърдечност, а с известна студенина, така че едва сега разбрах думите на Джона, когато ми обясни, че тя рядко идвала в клуба. От начина, по който я гледаха и се държаха с нея, личеше, че я възприемат не само като външен човек, но и като особнячка. Тя показва раздразнението си с гримаса към мен. Попитах я:

— Толкова ли ти е неприятно?

— Неприятно е меко казано — отвърна ми тя на доста висок глас.

Усмихнах ѝ се окуражително и си казах, че ще имам много работа с нея, но ще си я свърша, да, по дяволите, това беше само за мен. Искях да си мисля за единия милион долара, но не смеех, пък после си казах: че какво толкова, дяволите да го вземат, мога да подхвана нещата още отсега, изисква се такава наглост, че ми харесва, съзнанието ми бавно се придвижи към мисълта за един милион долара, прокрадна се предпазливо, колкото да обхване едно крайче от нея, а когато видях едното крайче, нещо ме преряза, но не ме заболя много и си казах: Видя ли? Мит и памет отстъпват пред разсъдъка...

Марта ни покани на кръгла масичка в ъгъла, седнахме и всички, освен Маргарет си поръчахме коктейли. Тя поиска лимонада с джинджифил. Тук се чуваше повече музика, отколкото шум, тъй като седяхме до задната стена, а срещу нас се намираше широкият коридор към балната зала с оркестъра, където се танцуваше. За провинциален оркестър този не беше лош, но му липсваше истински талант.

— Е, Маргарет — заговори Марта, — добре е, че пак се видяхме.

Маргарет се приготви да ѝ отговори, думите бяха на върха на езика ѝ, а по очите ѝ познах, че ще каже нещо язвително, затова я стрелнах с ледена усмивка и тя промени решението си:

— Трябва да призная, че тук всичко е постарому.

И Марта, и Джона забелязаха как я погледнах и сега Джона ми кимна в знак на благодарност. Марта сигурно беше усетила, че хапливата забележка ѝ се бе разминала на косъм, макар че в думите ѝ

нямаше предизвикателство, сигурен съм в това, защото тя се обърна към Джона и каза малко смутено:

— Като се заговори за положението в клуба, да те попитам, що за петиция се опитваш да прокараш?

— Е, нищо особено.

— Клубът не се ли ръководи добре?

— Според мен досегашният управителен съвет не е единственият, който може да върши тази работа. Омръзна ми да идвам тук на годишните събрания и всеки път да ми дават листче с девет имена и да ми казват да гласувам за девет души. Защо да не напишем двайсет и едно имена, или пък четиринайсет и да гласуваме за девет? Знаеш ли откога е този управителен съвет? От десет години. Допотопни изкопаеми, които само пъшкат и охкат, но никога не стъпват на игрището за голф. Да се оттеглят някъде и да си измрат. Тук трябва да се влее млада кръв.

Един сервитър донесе питиетата ни. Не поглеждах към Маргарет. Знаех какво ще видя изписано на лицето ѝ. Но и Джона знаеше, че ако спре да говори, Маргарет може да оплеска всичко.

— Аз няма да се кандидатирам, имайте го предвид — засмя се той. Вдигна чашата си без официалности. — Наздраве...

— И за нов управителен съвет — пожела Марта.

— И за нов управителен съвет — повтори Джона.

Всички пихме за това, а после някакъв човек в ленено сако и сив панталон от фланела, около трийсет и пет годишен, загорял, тупна Джона по гърба, протегна ръка към него и каза с веселяшки тон:

— Давай! Пусни една петдесетарка и не се помайвай...

— Здравсти, Джак. Познаваш се с всички, с...

— Разбира се. Здравсти.

— Запознай се и с Пол Мърфи. А това е Джак Кейси. Опасен е на билиард.

— Приятно ми е — обърна се Кейси към мен, за да се ръкуваме. После продължи да говори на Джона. — Петдесетарка. Днес никакъв те нямаше. — На нас обясни: — Оставям вие да прецените. Поел съм го срещу петдесетарка на ден. Днес никакъв го нямаше. Дължи ли ми я, или не?

Джона пак се засмя.

— Днес бях много зает. Имах разговор със Стария...

— Боже мой — извика Кейси. — Да не би да постъпваш на работа?

— За друго ставаше въпрос...

— Слава богу... На теб разчитам, за да плащам на бавачката и на градинаря. И още нещо, за да докажа, че не те обичам само заради парите ти. — Той извади циклостилно копие от петицията: — Дотук шейсет подписа...

— Това е чудесно, Джак. — Джона взе листа и го погледна. — Надявам се, че си обяснявал на всички тези хора какво означава подписът им тук — автоматично влизат в черния списък.

— И само това ли? Един от нашите ревматични управители мина покрай мен в съблекалнята. Беше поел по единствения маршрут, който предприемат нашите директори — от игралната зала до... тъъ, онова място, клозета. Изобщо не ми проговори.

— Разтревожихме ги...

— Така е. Казаха ми, че Рейвънсуд щял да си подаде оставката.

— Недей да разчиташ на това. Когато някое нищожество получи власт, никога не я отстъпва, докато не му я вземат. — Джона сгъна листа и му го подаде. — Не изоставяй доброто дело...

Кейси прибра листа в джоба си и каза на Джона:

— Пак ще се видим. — После повтори и към нас: — Пак ще се видим.

— Дано да не е много скоро — тихо си пожела Марта.

— Точно така — присъедини се към нея Маргарет. — Това ли е най-подходящото време и място да си провеждате сбирките на комисията, Джона.

— Извинявайте. Затова и не го поканих да пийне с нас. Опитах се да го разкарам...

— Видях колко се опита — продължи Маргарет. Измърмори още нещо, за да покаже раздразнението си, а Джона впери неподвижно очи в нея, после погледна Марта: — Защо не отидете да потанцувате с Пол?

Марта схвана какво се иска от нея и му кимна. Попита ме:

— Искаш ли?

— С най-голямо удоволствие.

Станах веднага, издърпах стола ѝ и тръгнахме по коридора.

— Съученик ли си на Джона?

— Не, приятел съм на Маргарет.

— О!

— Знам. Но ти направи каквото можа...

— Благодаря!

Започнахме да танцуваме. Свиреха „Обгърни в мечти своите тревоги“. Припевът се изпълняваше от някакъв тенор, който се стараеше да имитира Мортън Дауни. Марта не танцуваше добре, като всички спортистки не можеше да се отпусне на дансинга, но беше мила и приятна, дрехите ѝ стояха чудесно, познаваше всички танцуващи, а това също допринасяше за моето спокойствие.

— Танцуваш прекрасно — каза ми тя.

— Едно време беше. Занимавах се с танци, както Джона се занимава с голф.

— А ти знаеш ли как Джона се занимава с голф?

Усмихнах се:

— Е, може би аз не бях така упорит, но се занимавах.

— Личи си. Маргарет те е поканила да отседнеш у тях ли?

— Нещо такова. Моят баща и нейният баща са били приятели... навремето.

— Тук или във Вашингтон?

— Във Вашингтон.

Рано или късно трябваше да си измисля някаква нова биография.

— Дълго ли ще останеш?

— Завинаги, бих казал...

Тя вдигна поглед нагоре и се засмя. Беше пийнала, колкото да ѝ се зачервят бузите и да има самочувствие, че гърдите ѝ наистина са хубави.

— Това е добре. Значи ще се виждаме отсега нататък. Във Вашингтон ли живееше досега?

— В Мериленд.

— Разбрах, че си някъде от Юга...

— Този мой акцент...

— Много е приятен.

— Наистина ли мислиш така?

— Да.

Ето, това е за теб, негоднико, си помислих. Весели хора, възпитани, приятелски настроени, очарователни — този свят е за мен.

Едип е мъртъв. Като зет на Езра Добсън ще се сдобия мигновено с престиж, без да водя отегчителна борба, за да се издигна над посредствеността, изведнъж ще стана някой. Какво от това, че хората смятат Маргарет за особнячка? На това може да се намери лек. В какво се състоеше рискът тогава? Като неин съпруг, щяха да ме снимат по вестниците, да пишат за мен, но с едни мустаци и Езра Добсън за тъст, нямаше никаква опасност да ме разпознаят. Какъв скок щеше да бъде това! О, никой в историята на човечеството не е правил такъв скок...

— ... стига си мислил — чух гласа на Марта.

— Извинявай. Тази песен ми напомни за...

— Една жена, която ти е разбила сърцето, така ли?

— Нямах предвид нищо чак толкова романтично. Напомня ми за Мисисипи.

— За Мисисипи ли? Че къде се намира Мисисипи?

Много добре знам къде се намира. Мога да намеря тази река и насън да ме бутнат. Прекарах цяло едно лято там на строителството на...

Някой ме докосна по рамото. Беше Джона. Спряхме да танцуваме.

— Мислех, че ще мога да я вразумя. Най-добре ти иди да поговориш с нея.

— Нещо сериозно ли е?

— Отегчава се, това е. Иска да си върви.

— Но нали ми каза, че тя е поискала да дойдем тук.

— Така беше, но сега иска да си ходи. Поговори с нея.

— Може би е по-добре аз да отида — предложи Марта.

— Не — настоя Джона. — Остави на Пол.

— Разбира се... — съгласих се аз.

Върнах се на масата. Маргарет не ме погледна. Седнах до нея. Предложих:

— Да пийнем по нещо.

— Не се опитвай да ме баламосваш.

— Не се опитвам да те баламосвам. Искам да ти предлага антидот, тъй като явно тук ти е скучно. Защо не пийнеш нещо...

— Не.

— Добре, тогава да потанцуваме. Тук не е лошо, отпусни се. Я чуи... — Оркестърът тъкмо беше подхванал „Предавам се, любов

моя“. — „Предавам се, любов моя“. Хубава песен. Ела...

Станах и лекичко издърпах стола ѝ, съвсем лекичко, колкото да я накарам да се надигне и накрая тя стана, хванах я за ръката и отидохме да танцуваме.

— Даваш ли си сметка, че не сме оставали насаме нито за миг, откакто излязохме от къщи? — попита ме тя.

— Знам, че е така. Но нямаме бърза работа. Отсега нататък пред нас са всички мигове до свършека на света...

Тя ме погледна с очакване.

— Точно за това искам да говорим. Какво ти каза баща ми?

— Сега не можем да проведем подобен разговор. По-късно...

Прегърнах я, завъртяхме се и останах много изненадан, тази изненада можех да я сложа най-отгоре в дългия списък от изненади, които ми бе поднесъл животът. Тя танцуваше великолепно, никога не съм имал по-добра партньорка. Усещах как ритъмът се излъчва от нея, дори този ритъм на музика, свирена без вдъхновение; бях слисан от деликатната ѝ пластичност. Никога не бях допускал, че тя може да има някакво отношение към танца... Попитах я:

— Играла ли си някога балет?

— Малко...

— Личи си. Сега занимаваш ли се?

— Не.

— Трябва да започнеш отново.

Не казах нищо повече. Не исках да ѝ призная, че е толкова добра, а и тя нямаше да повярва в искреността ми.

— Какво ти каза баща ми?

— Не тук.

Пред една отворена стъклена врата тя забави темпото и съвсем изостави ритъма.

— О, нека да потанцуваме. Беше толкова хубаво...

— Искам да поговорим.

— Но ти танцуваш толкова хубаво. Не ти говоря глупости. Умееш да танцуваш.

— Оркестърът ще свири цялата вечер.

Бутнах мрежестата врата и зад нея се видя небето. Някъде далеч се мерзелееха светлините на града, далеч, далеч... и още по-далеч, и за миг се сетих, че Холидей и другите ме чакат... Щях да се

възползвам от положението. Щеше да се наложи да убия Холидей и Джинкс, за да не се изложат на опасността да ме изнудват, а може би и Мейсън, и зет му. С Мандън щях да се оправя. Уебър и Рийс бяха в ръцете ми. Ако пък някой от тях поискаше да се прави на палав, онази омайваща ацетиленова горелка винаги можеше да влезе в действие със синия си две хиляди и триста градусов пламък, който можеше да те стопи на малко мазно петно. Така е, винаги остава смет, когато се местиш в нова къща...

Слязохме по каменни стъпала, прекосихме осветената с прожектори тренировъчна площадка за голф, където няколко души упражняваха различни удари, минахме по посипана с камъчета алея с насадени от двете ѝ страни цинии, прекосихме и площадката за първия тур. Там имаше пейка. Показах ѝ я:

— Там има пейка. Можем да седнем и да поговорим.

— Знам едно по-подходящо място.

— Преди вечеря ли?

— Студен бюфет е. И храната ще остане сервирана цялата вечер...

Алеята свиваше надолу веднага след площадката, там свършваха циниите и започваше жив плет от саркофай, така надвиснал над пътеката, че трябваше да повдигаме ластарите. Живият плет очевидно се нуждаеше от подрязване, но в тукашния клуб заместник-председателят по озеленяването, подобно на колегите си от почти всички останали голф клубове, сигурно разбираше повече от продажбата на цимент, отколкото от поддръжката на игрището за голф.

— Къде е това по-подходящо място?

— Ей там. Няма защо да бързаме...

Помислих си: Е...

Тя ме прегърна през кръста и продължихме, пресякохме един тревист склон, който бързо се изравняваше, оттам ме поведе през тясно мостче към друга алея, успоредна на първата, но отделена от нея с малък пресъхнал ров. Помислих си: Значи това е водното препятствие. Можеш да се справиш с един наказателен удар. Колкото повече се отдалечавахме от сиянието, от музиката, от веселата глъчка, толкова по-тъмно ставаше и до нас достигаше по-малко шум.

Продължихме да вървим.

Сега вече не беше останало почти нищо от сиянието и дочувах глъчката само когато звуковата вълна се пречупваше поради някаква причина. Доста се бяхме отдалечили. Каква ли категория играч се изискваше за нашето състезание? Може би едно време... Долових шума на дъждовално устройство някъде пред нас, проточеното „бъззз“ на струята под налягане и рязкото пляскане на месинговия фланец, който перкаше струята и я разбиваше на ситни капчици — много хитроумно приспособление — но после бавно ме обзе смътното усещане, че нещо не е наред, а след още няколко крачки разбрах каква е причината: не миришеше на влага. Трябваше да мирише на мокро, а аз не долавях нищо. Казах си, че това е невъзможно, че противоречи на естествените закони, как няма да мирише на мокро, по-скоро аз — избирателно — не съм обърнал внимание. Казах си, че май само търся от какво да се изплаша, за да се върнем, и съм намерил тази причина. Но защо беше необходимо да се плаша, за да се върна? Що за разсъдък беше този, на който разчитах?

Но тук не миришеше на мокро. Не се поддавах на самовнушение. Не се опитвах сам себе си да плаша, дявол да го вземе, просто никак не миришеше на мокро.

Спрях.

— Хайде да се върнем.

— Точно пред нас има езеро... и един голям дъб.

— Нека да не изпадаме в мрачни настроения тази вечер.

— Страх ли те е?

— Да ме е страх ли? Не.

— Ами тогава защо носиш този пистолет? Това е пистолет, нали? Тя докосна с ръка пистолета в задния ми джоб.

— Да. Пистолет е.

— Защо го носиш?

— Не е незаконно. Имам разрешително.

— Но защо?

— За защита.

— От какво?

— Да не ме ограбят. Обикновено нося много пари у себе си.

— Това не е единствената причина, нали?

— Естествено, че е единствената причина.

— Откога носиш пистолет със себе си?

— От няколко дни само.

Това беше лъжа... и ме разтърси. Не лъжата, а смисълът ѝ. Не смисълът ѝ, а фактът. Носех пистолети от най-различен вид още от ученик и сега за пръв път осъзнах защо. Значи... ето защо било. Лесно се стигаше до това умозаклучение, но то вече не означаваше нищо. Беше се изпарило при горенето и сега оставаше само шлаката.

Тя се обърна към мен и аз видях очите и устните ѝ, белотата на лицето ѝ, чернотата на косите ѝ, всичко това, което не бях забелязал вътре на светлото, но сега тук, на тъмното, ги виждах ясно, и не само тях, а и други неща. Още откакто се срещнах с нея за пръв път, виждах не само това, а и други неща, откривах ги едно по едно всеки път, когато се замислех за нея; отново ме лъхна на Huele de poche и сега разбрах защо не ми е замирисало на мокро, след като беше мокро... защо не ми миришеше на нищо: къщата се подготвяше за нови обитатели... дълбаех, дълбаех, непрекъснато дълбаех, докъде можеш да дълбаеш, преди да се наложи да спреш? Какво още щях да разкрия?

Тя ме хвана за ръката, поведе ме към тъмното, към сомнамбулно тъмното и навлязохме в букова горичка; и друг път бях вървял така, дребната старица ме държеше за ръката, пък аз треперех на всяка стъпка от смешните страхове на всяко малко дете, минахме покрай ябълката, която във вихрушката на зимната нощ се поклащаше като движещ се слон, а зад нея се виждаше жълто-зеленото бурно небе; минахме покрай пристройката, където опушваха месото, от нейния покрив брат ми се подхлъзна, падна и се уби (дали се подхлъзна, сега и това не си спомням много добре, играехме на наклонения покрив, играехме...); минахме покрай курника, откъдето се разнасяше страховито пляскане с крила, и накрая стигнахме до малкия нужник със зейналата врата, в която бяха изрязани три звезди, и точно в този миг го видях, изникна зловещо пред мен посред тази букова горичка — нужникът с отворената врата и трите звездички, сърцето ми се люшна като копринено платно по време на ураган, така че дробовете ми щяха да се пръснат от изгонения въздух, но разсъдъкът и логиката ми ме убеждаваха, че такова нещо е невъзможно, че прилича на водата преди малко, която се плискаше, а не миришеше на мокро, че той не съществува, а аз го виждам. Беше халюцинация, зародишът на една голяма заблуда, чувствителността ми се бе изострила прекалено много тази вечер, съзнателното и безсъзнателното вървяха прекалено

успоредно, също като двете алеи, но нищо не ги пресичаше, нищо не се връзваше едновременно и в двете; това беше символ, фантазии, съновидения — протегнах ръка, за да го докосна, и пипнах дърво, *ето откъде бе започнало всичко, от нужника*. Бях на година и половина, най-много на две, и бяхме отишли там с баба ми, само че тогава си мислех, че ми е майка, още не знаех какво се е случило с майка ми и баща ми. Баба ми винаги носеше дълга, надиплена черна пола и подгъвът ѝ се влачеше по земята (пола е най-ранният ми спомен), а онази нощ, докато я чаках пред нужника, от конюшните се разнесе тропот, цвилене и рев, после се чу как се разцепва дърво и аз изпищях, хвърлих се на земята и следващото, което си спомням, е как дългата надиплена пола ме е покрила изцяло — баба ми ме бе затулила с нея... Всичко започна най-невинно, но после стана наша игра и започнах да разчитам на нея, за да се крия от дядо ми, когато искаше да ме напердаши, защото той никога не би ме потърсил там, никога не би допуснал, че тя може да ме прикрива, а аз непрекъснато растях и вече започвах да си задавам някои въпроси, но не бях разбрал как стават нещата, защо понякога животните цвият, реват и разбиват оградите, докато веднъж — бях на шест или седем години — не видях как дядо ми и ветеринарният лекар кастрират един овен... тогава започнах да забелязвам и други неща, а после дойде онзи ден, онзи ужасен ден, когато баба ми ме качи на коня си от другата страна на дамското седло и ме заведе на пикник, а после, подир закуската, щом тя стана и отиде до извора, аз се престорих, че съм се уплашил, и започнах да пищя. Залазих към нея на четири крака и не спирах да пищя, тя се спусна назад, а аз се мушнах под полата ѝ, скрих се и най-сетне успях да пипна краката ѝ, тя издърпа бързо полата си и ме заплаши разярено: „Дядо ти ще те накаже, ще те напердаши и ще ти направи същото, каквото направи на овена“. Сега вече се ужасих наистина и когато тя продължи да сипе, аз я блъснах и тя падна, а когато ми изкреця, че ще си получа заслуженото, грабнах един голям камък и го хвърлих по нея, не исках да я убия, само исках да я спра, исках да не каже на дядо, да не го накара да ми направи каквото беше направил на овена... Тичах по целия път до въщи. „Тя умря, казах, тя умря. Падна от коня, казах, падна от коня. Конят се стресна и тя падна“. Това казах и го повтарях всеки път,

когато ме питаха. Никоой никога не разбра, само аз знаех, прокарах ръка, уверих се, че е дърво и е съвсем истинско.

И нужникът беше истински, така и трябваше да бъде, както неизбежно трябваше да има *αναούκη*^[1], нищо повече не ми оставаше да разкрия, тази млада жена, този призрак Алект^[2], неумолимата преследвачка, родена от една-единствена капка божествена кръв, пролята от Уран върху земята, бе оголила паметта ми от всичките й обвивки, свалила ги бе една след друга, бавно, една след друга и сега нямаше нищо, абсолютно нищо между очите ми и въртопа на ужаса, който се завихряше все по-бързо и по-бързо, заля стените на черепа ми и ме погълна; извиках от страх, причерня ми и паднах на земята, запълзах към нея и се опитах да се промъкна под роклята й...

— ... е се плаши — дочух гласа й.

— Бях близо до конюшната. Конете. Подивели са. Разбиха оградата. Уплаших се, че ще ме прегазят.

— Каква конюшня? Какви коне?

Едва сега видях, че до мен е коленичила Маргарет и придържа главата ми. Обърнах се, за да погледна към нужника, и сега ми стана ясно, че не е нужник, а барака за градинските сечива.

Маргарет ми обясни:

— Беше изгубил съзнание, уплаши се от нещо.

— Да.

Тя ми помогна да се изправя.

— Сега съм добре. Извинявай за виковете.

— Какви виковете?

— Нали изкрещях? Не е много мъжествено да крещиш. Поднасям извиненията си.

— Не си крещял. Само протегна ръка към онази колибка и падна...

Тя ме държеше здраво за ръката.

— Пейката е ей там. До езерцето. Виждаш ли я?

— Да. Виждам я.

— Можеш ли да вървиш? Добре ли си?

— Мога. Добре съм.

— Сигурен ли си?

— Чувствам се нормално.

— Значи това няма да ти трябва повече.

Тя запрати нещо надалеч от себе си и след миг чух плисък във водата на езерото.

Беше моят автоматичен пистолет. Да, повече нямаше да ми трябва...

Погледнах към нея.

— Тръгвам си — казах. — Тръгвам си.

— Идвам с теб.

— Не.

— Да.

— Пусни ми ръката.

Тя стисна пръстите ми по-силно. Каза ми:

— Моля те, позволи ми да ти помогна.

— Веднъж вече те убих. Не ме карай да те убивам отново... Тя пусна ръката ми.

Аз се отдалечих и потънах в мрака...

---

[1] Нужда, необходимост, неумолима съдба (гр.). — Б.пр. ↑

[2] Най-жестоката от трите еринии (лат. фурии), но се смята за дъщеря на Нощта (или на Ефир) и Гея (Земята). — Б.пр. ↑

ЧЕТВЪРТА ЧАСТ

I

Отключих вратата на квартирата и влязох.

Всекидневната беше празна. Вратата на спалнята беше затворена. Във въздуха все още се носеше лека миризма на шампанско от счупеното шестлитрово шише.

Вратата на спалнята се отвори и оттам излезе Холидей. Беше по пеньоар. Затвори вратата след себе си.

— Е... значи се върна...

— Дойдох да прибера парите си. Оставих ги в чекмеджето. Заминавам.

— Така ли?

— Заминавам.

— Така ли? Защо заминаваш?

— Просто заминавам.

— Заедно с оная, богаташката. С нейния кадилак...

— Сам. Заминавам сам...

Влязох в спалнята. Леглото беше разтурено. Вратата на банята беше затворена и ми се стори, че чувам някого вътре. Мандън? Джинкс? Хайнес? Какъв ли щеше да бъде цветът на мазната локвичка, която можеше да остане от него? Дали и тя няма да бъде черна? Е, сега вече никога нямаше да узная... Никога нямаше да узная какво чувство бих изпитал, ако убия всичките хора, които не ми бяха симпатични.

Отидох до чекмеджето и взех парите си.

Тя влезе и отиде до горния край на леглото.

— В каква посока тръгваш?

Север, североизток, изток, югоизток, юг, югозапад, запад, северозапад, север, имаше ли значение сега?

— В коя да е.

— Вземи това за спомен.

Тя ми подхвърли нещо. Не успях да го уловя и се наведох да го вдигна. Беше куршум, изстрелян куршум. Попитах:

— Какво е това?

— Куршум.

— Куршум ли?

— Ако имаше лупа, щеше да видиш мозък по него. Ако имаше лупа, щеше да видиш мозъка на Токо по него.

Мозъка на Токо ли? Погледнах я. Тя държеше стария ми трийсет и осемкалибров пистолет и го беше насочила към мен, пистолета, с който бях застрелял брат й.

— Извадили са го от главата му, преди да го погребат — рече тя. — Така правели в такива случаи.

— За какво говориш?

— За това. Сложи ги един до друг.

Тя ми подхвърли още един куршум, но този път не се опитах да го уловя. Искях да падне на земята, така че да имам време да извадя автоматичния си пистолет. Натъпках парите в джоба си, наведох се да го вдигна и протегнах ръка към пистолета си.

Пистолетът не беше там... Алекто го беше хвърлила в езерото.

— Кобет! — извика Холидей.

Вратата на банята се отвори и оттам излезе Кобет. Носеше дълги бели гащи.

— Кажи му.

— Аз донесох куршума. Токо е бил убит с него. Изстрелян е от този пистолет.

— Тази вечер ги проверихме — добави Холидей. — Балистично...

Значи сега вече беше разбрала. Казах й:

— Беше погрешка. Случайно.

Тя вдигна пистолета.

— Върни се в банята, Кобет.

Кобет се прибра в банята.

— Тук имате чудесна организация, ти, Мандън и Джинкс. Оставям всичко на вас. Ваше е.

— Много си бил важен. „Фи Бета Капа“. Маестро.

— Знаеш как е построено всичко. Брат ми е най-влиятелният пастор в Ню Йорк. Брат ми е най-влиятелният пастор в Съединените щати. Преподобният Стивън С. Аперсън. Записът е в неговите ръце. Ако не му се обаждам всяка седмица, ще пусне плочата. Нека да си тръгна и ще му се обаждам всяка седмица. Кълна се. Ако не му се

обаждам, той ще пусне плочата. Ако той пусне плочата, всичко ще се сгромоляса. Знаеш какво ще се случи с Уебър, Мандън и другите...

Тя само се усмихваше. Тя беше Тисифона. Тисифона, Алекто... и къде беше третата? Нямах ли и трета?

Знаех, че ще стреля, и се хвърлих към нея, но пламъчето на трийсет и осемкалибровия пистолет ме пресрещна наред път.

Нищо не почувствах. Бях прострелян, но нищо не почувствах. Не ми беше останало нищо, с което да го почувствам.

Отново видях пламъчето, но и този път не го усетих. Свлякох се в долния край на леглото и започнах да падам, но ми стана смешно — това беше хубав номер за нея. Аз вече бях паднал там, в буковата горичка, до нужника, това, което сега падаше умъртвено, не бях аз, а физическият остатък от мен, едно нищо.

Отново припламна, очите ми се затвориха и вече не виждах нищо. Не виждах нищо и не усещах нищо, но с частица от съзнанието си разбирах, че свивам колене и брадичката ми се свежда към тях, че най-сетне съм на сигурно и спокойно място в мрака на утробата, от която никога не бях излизал...

САВАНЪТ НЯМА ДЖОБОВЕ

ПЪРВА ЧАСТ

I

Още щом предадох на Долан да отиде при отговорния редактор, той разбра, че ще го изхвърлят, и докато се качваше по стълбите, съжали, задето във вестниците вече няма хора, на които да не им треперят гащите. Прииска му се да живее в доброто старо време на Дейна^[1] и Грийли^[2], когато вестниците са били вестници и са наричали негодниците негодници, пък после всеки се е оправял както може. Сигурно е било чудесно да си репортер в някой от едновременните вестници. Не като сега — из цялата страна се бяха навъдили разни последователчета на Хърст^[3] и на Макфадън^[4], които само едно знаеха: да бият барабана, да развяват байраци по на цяла страница и да разправят, че Мусолини бил същински Цезар (само дето имал самолети и бойни газове), а Хитлер пък бил като Фридрих Велики (само дето имал танкове и сбъркани пиромани), да продават патриотизъм по намалени цени и да не ги интересува нищо друго, освен тиража. (Господа, много съжаляваме, до днес следобед не ще можем да ви преотстъпим нашите камиони за превозването на парите от касата на Общината, тъй като трябва да разнесем последното ни издание. Ще ви ги предоставим с най-голямо удоволствие след шест часа. Или: О, да, сър, да, мистър Деланси, напълно ни е ясно. Двете жени просто са се изпречили пред колата на сина ви. О, да, сър, ха-ха, ха-ха-ха! А миризмата на алкохол, тя идвала от костюма му, защото някой го залял с коктейл.)

„Гащите им треперят“, повтаряше си Долан, като влизаше в кабинета на Томас — отговорния редактор. Имаше предвид шефовете на вестниците.

— Откъде си измъкнал тази история? — попита го Томас, вдигнал два листа изписана на машина хартия.

— Всичко е вярно. В този конкретен случай нищо не могат да опровергават.

— Не те питам за това. Искам да знам откъде си я измъкнал.

— Имам сведенията от завчера. От заключителната среща. Защо?

— Звучи доста фантастично.

— Не само че звучи фантастично, ами си е направо фантастично. Едно бейзболно дружество, което е дори носител на награда, съвсем преднамерено организира среща в полза на няколко комарджии — ето това е фантастичното. Досещам се, че ще изхвърлиш и този материал, нали?

— Ще го изхвърля... но не те повиках само за това. Сега остави материала. От икономическия отдел...

— Чакай малко. Такова нещо не се оставя току-тъй. Не разбираш ли, в бейзболното дружество има мошеници. На всички, които гледаха мача, им стана ясно, че са се продали. Дори не си дадоха труд да го прикрият. Има и нещо друго — не сме единствените, които знаем това. Останалите вестници също получиха информация и ще я пуснат днес следобед. Трябва да защитим интересите си.

— Хайде, хайде, според мен и те няма да я използват — отвърна Томас. — А може би нещата не са толкова ужасни, колкото ти ги виждаш.

— Не са по-малко ужасни, отколкото скандалът с „Блек Сокс“ навремето. В какво положение щеше да бъде бейзболът днес, ако тогава никой не беше писал, а?

— Пък и Ландис щеше да си остане най-обикновен съдия. Виж какво, Майк — подхвана тежко Томас, — безсмислено е да водим подобни спорове всеки път, когато ти щукне да излееш личната си омраза към някого. Знаеш каква е политиката на нашия вестник...

— Да, да, да. Знам политиката на нашия вестник. Знам политиката на всеки вестник в нашия град. Знам политиката на всеки скапан вестник в страната. Не можеш да намериш и грам смелост във всичките, взети заедно.

— Защо полагаш такова старание да обиждаш хората? Защо непрекъснато се опитваш да създаваш неприятности?

— Нищо не се опитвам да създавам. Материалът, който изхвърляш, е НОВИНА. Ти винаги изхвърляш новините. Миналата седмица изхвърли съобщението за сина на Деланси... Това малко ли ти се струва? Той уби две млади жени. Напил се, минал в другото платно и ги оставил на място в зоната за пешеходци. Да, сър, какво ли не направил, само и само да предотврати станалото. Естествено, ние замазахме цялата история. Това, че получаваме купища пари от баща му за реклами, няма нищо общо с въпроса...

— Ти си същински Дон Кихот — рече Томас.

— Така ли мислиш? — Долан стисна тънките си устни. — А какво ще кажеш за ку-клукс-клан, предал съм материала преди две седмици?

— Ку-клукс-клан вече не съществува. Онова не е било тяхна работа.

— Добре, добре, нека да са кръстоносци или както там се наричат сега. Не само розата продължава да си мирише по един и същи начин, независимо как ще я наречеш. Покриват се с чаршафи, носят качулки, събират се тайно.

— И друг път съм се опитвал да ти обясня, че никой вестник в нашия град не може да споменава такива неща за кръстоносците. Все едно да си играеш с динамит. И колкото по-бързо се освободиш от тези реформаторски идеи, толкова по-добре за теб.

— Стига си ме наричал реформатор — разсърди се Долан. — Всеки може да прави каквото си иска наред улицата, мен това не ме интересува. Не е важно. Но има нещо друго и то е важно — да се пусне някоя и друга новина за терористите в политиката и за крадците на едро... защото и самият губернатор на щата е мошеник и ти го знаеш много добре. Какво стана с онзи материал от миналата година — информацията от пияния конгресмен заедно с писмената му клетвена декларация? Изхвърли ги. Както и да е, това да върви по дяволите. Но сега съм ти дал материал за едно бейзболно дружество, което се е продало, и настоявам да го пуснеш, а ти ми припомняш разни стари спорове и ме наричаш реформатор. А какво ще кажеш за стотиците хлапета, които всеки ден се тълпят в парка, за да боготворят тези мошеници и гледат на тях като на герои? Какво ще кажеш за тях?

— Това твоето е донкихотщина. Седни и се успокой.

— Няма да се успокоя. Това не с вестник. Това е един зависим парцал.

— Е, добре — започна мрачно Томас, — оставих те да се зъбиш, защото смятах, че ще ми помогнеш да взема решение за твоето бъдеще, ако ти дам шанс. Досега имах някакви надежди за теб. Понасях буйствата и ругатните ти, защото смятах, че рано или късно главата ти ще уври и ще проумееш как стоят нещата. И аз се борих не по-малко упорито от теб, но за друго — да разубедя икономическия

отдел, който настоява за уволнението ти. Поне десет пъти са искали от мен да те разкарам. Не ти се вярва, нали? Я погледни това:

— Той извади един лист от класъора за кореспонденцията си. — Прочети го...

ДЕЙЛИ ТАЙМС ГАЗЕТ

ВЪТРЕШНОВЕДОМСТВЕНА КОРЕСПОНДЕНЦИЯ

До Мистър Томас
Дата 3 октомври
От Мистър Уомък
Относно Майкъл Долан

Мистър Лъди от отдел „Реклама“ се е обадил вчера на „О’Хърн — спортни стоки“ във връзка с подновяването на техния договор. Както ви е известно, тази фирма има една от най-големите сметки при нас. О’Хърн категорично отказал да преговаря за ново споразумение, тъй като Долан дължал на фирмата 154,50 долара за закупени топки за голф, ракети за тенис, стикове за голф и др. още от миналата година. Той смята, при това с пълно право, че ако ще поддържа делови връзки с нашия вестник, то нашите служители следва да се издължават, както е редно. Моля да ме приемете по този въпрос.

— От икономическия отдел непрекъснато получавам записки за това, че дължиш суми на наши клиенти.

— В това има известна ирония — каза Долан и остави листа в класъора. — Икономическият директор иска от мен да си платя дълговете, но очевидно никога не му е минавало през ума, че и този вестник има някакъв дълг. Дълг към обществеността...

— Повече няма да се разправам с теб за едно и също — заяви Томас и в гласа му прозвуча категоричност. — Може би ние двамата с

теб просто се разминаваме в мненията си. Кой знае дали няма да ти направя услуга, ако те уволня...

— Не можеш да ме уволниш. Аз вече не работя тук...

Той си разчистваше бюрото, когато вратата се отвори и влезе Еди Бишъп. Бишъп се занимаваше с новините от полицейските участъци, имаше петнайсетгодишен стаж. Щеше да напомня на Пат О'Брайън, ако Пат О'Брайън беше репортер. Водеше със себе си някаква жена.

— Какво става, какво става? — попита Бишъп. — Чувам, че си напуснал.

— Напуснах — отвърна му Долан, но гледаше жената, застанала до него (кабинетът му беше толкова малък, че трима души го изпълваха до краен предел), и мислено си отбеляза, че устните ѝ са много силно начервени — по-червени устни не бе виждал досега.

— Запознай се с Майра Барновски — подкани го Бишъп. — Сигурно знаеш кой е Майк — лукаво смигна той към нея.

— Гледала съм ви в постановки на любителския театър — проговори Майра и протегна ръка. — Не играете лошо.

— Благодаря — отговори Долан учтиво. Когато докосна ръката ѝ, целият изтръпна и мускулите на раменете му неволно се свиха. Явно се смути, но тя като че ли не забеляза това...

— За какво се счепкахте? — попита го Бишъп.

— Оо... вечната история. По повод на поредния материал, който отказа да публикува.

— Аз пък ти завиждам за смелостта да напуснеш. Страхотно ти завиждам. Да не бяха жената и децата, още преди години щях да кажа на Томас къде да си завре шубелийския вестник...

— Не се съобразявайте с нас — обади се Майра. — Гледайте си работата.

— Кажи-речи, свърших. Само разчиствах някои боклуци...

— А сега какво ще правиш? — попита Бишъп.

— Не знам. Най-напред трябва да реша дали съм доволен, че стана така, или съжалявам.

— Внимавайте — Майра вдигна пръст пред тези свои червени, червени устни, — внимавайте да не се предадете...

— Доволен си, как да не си доволен — намеси се Бишъп, — слушай какво ти казвам. Поне си възвърна самоуважението.

— Ако ми е останало нещо от него. — Долан го погледна и се опита да се усмихне. Бишъп му беше симпатичен. И не отсега. Бишъп му беше приятел. Беше от тези приятели, при които можеш да отидеш и да попиташ как се пишат трудни имена като Ницше и Бетховен, без той да ти се присмива зад гърба. На Долан изведнъж му се прииска Бишъп да бе дошъл сам, без Майра Барновски (дори се зачуди коя ли е тя, откъде се е взела и защо той се чувства така особено в нейно присъствие), така че да седнат двамата по мъжки и той да си признае, че усмивката и безразличието му са престорени, че се чувства несигурен и безпомощен и тъй като не познава друга професия, може би ще е най-добре да се върне при Томас, да се извини и после да обещае вече да слуша и да си държи езика зад зъбите. Но Бишъп не бе дошъл сам, бе довел Майра Барновски. — Да, ако ми е останало нещо от него...

— Всичко ще се оправи. Ще се видим на обяд — каза му Бишъп и тръгна да излиза.

— Според мен не бива да го оставяме — обади се Майра. — Той е на път да отиде при шефа си, да се извини и да му се примоли да го върне на работа. По-добре да го вземем с нас, за да сме сигурни, че няма да го направи...

Долан се извърна и я изгледа изненадан.

— Не се учудвайте — заобяснява му Майра. — Не беше трудно да се досети човек. Изписано е на лицето ви. Колко странно се подреждат нещата — обърна се тя към Бишъп. — Ако бях станала една минута по-късно тази сутрин, ако се бях забавила една минута повече в тоалетната, ако бях изпуснала трамвая, с който дойдох, ако бях отишла да изпия едно кафе както обикновено... а всъщност защо не отидох — странно е, защото от години не се е случвало да не пия кафе сутринта... — ако се бях забавила само една секунда, докато правех някое от тези неща, ако бях отишла да пия кафе, нямаше да те срещна. А ако не се бях случила тук, Долан несъмнено щеше да се върне и да се примоли да го оставят на работа. И щяха да го оставят. А сега това няма да стане. Той приключва с тази история. Не мислите ли, че е странно? — попита тя Долан.

— Така изглежда... — Долан отново потрепери, докато я наблюдаваше с очите на мъж, който знае, че просто трябва да си поиска от жената насреща, знае, че когато я види просната на леглото без дрехи, тялото ѝ ще бъде красиво и ще копнее за любов, разбира също или усети (което е едно и също според философията на сексуализма), че от самия акт няма да изпита по-голямо удоволствие, отколкото ако си вземе за любовница красив труп.

Това го сепна и сега разбира защо бе потреперил, когато докосна ръката ѝ, изведнъж проумя какво се бе опитала да каже тази жена с обърканите си обяснения как е попаднала тук. И тя самата бе объркана и се бе изразила зле, но сега, само за частица от секундата, той разбира. И тя бе изпитала същото усещане. Да допуснем, че бе отишла да пие кафе...

Майра Барновски го спря на вратата.

— Хубаво се огледайте. Никога вече няма да се върнете тук...

---

[1] Чарлс Андерсън Дейна (1819–1897) — американски журналист и писател. — Б.пр. ↑

[2] Хорас Грийли (1811–1872) — американски журналист, основател на „Ню Йорк Трибюн“. — Б.пр. ↑

[3] Уилям Рандолф Хърст (1863–1951) — собственик на вестник в САЩ. — Б.пр. ↑

[4] Бернар Макфадън (1868–1955) — собственик на вестник в САЩ. — Б.пр. ↑

II

Тримата обядваха в едно заведение, подобно на немска бирария, а по-късно следобеда Долан отиде до печатница „Пенсилвания“, за да се срещне с Джордж Лорънс. Тук се печатаха рекламни издания за застраховки, железария, инструменти, автомобили...

— Ето за какво исках да се срещна с вас, мистър Лорънс — подхвана Долан. — Вие имате голяма печатница, аз пък имам голяма идея, поне така си мисля. Искам да основа списание.

— Какво не му харесвате на вестника?

— Нищо. Напуснах го. Там нямаш никаква перспектива.

— Що за списание имате предвид?

— Ами нещо малко, като „Ню Йоркър“... но може би не толкова претенциозно. За момента идеята още не се е избистрила в главата ми, но ще отделям повече място на светския живот, на културните прояви и от време на време ще помествам някоя злободневна статия, в която ще се казва истината.

— Истината за какво?

— За каквото изникне. Политика, спорт. Списанието ще следи различните събития, ще бди за интересите на хората.

— Това не е ли повече работа на вестниците?

— На теория, да. Но никой от тях не го прави. Страх ги е. Оправдават се, че било проява на дипломатичност.

— Дипломатичността не е лошо качество. В какъв тираж ще го искате? На каква хартия?

— Чакайте малко. Вие май не сте ме разбрали. Аз не искам да ви плащам, а вие да издавате списанието. Искам вие да го печатате, а аз да го редактирам и да го списвам.

— Значи наистина не сме се разбрали. — Лорънс се намръщи. — Не ми се поема отговорността за цяло списание. Това е голямо главоболие.

— Вие няма да поемате никаква отговорност. Аз ще се занимавам с това.

— Ами нали аз ще плащам. Вие това как го наричате?

— Хартията ще е от вас и вие ще го печатате, а с всичко останало ще се занимавам аз. Разпространение, реклама, авторско...

— Съжалявам, Долан, но къде ми е сметката?

— Мистър Лорънс, вие сте единственият човек в града, който разполага с машини за подобна работа. Няма да ви струва много — имате си и хартията, и машините, а списание от подобен род носи страхотно много пари. Разбира се, има и още нещо — за четиристотин хиляди души в този град ще има справедливост, но за това няма да ви говоря, защото вие сте бизнесмен и сега говорим за бизнес. Ако подкрепите моето списание, аз ще ви гарантирам тираж две хиляди за първия брой. Това е голям тираж, нали?

— И още как — призна Лорънс.

— И повече ще нарасне. Ще го разпердушиня аз този град. Не ми разправяйте, че хората няма да го четат.

— Струва ми се, че се каните да отхапете голям залък, дано не ви преседне.

— Е, все някой трябва да го отхапе — мрачно каза Долан.

— Ще си навлечете много влиятелни неприятели...

— Естествено, в реда на нещата е. Вижете, мистър Лорънс, давате ли си сметка, че има голяма вероятност подобно списание да се съхрани за поколенията в Смитсъновия институт^[1]. Ами да, в цялата страна няма нито един вестник, нито едно периодично издание, което да се отнася почтено към читателите си! Всичките се субсидират чрез договори за реклама или политически ангажimenti. Не разбирате ли, та това е най-добрата възможност, която някога ще ви се предложи! Естествено, ще си спечелим врагове. Всички крадци и мошеници ще се вдигнат срещу нас. Но свестните хора ще бъдат на наша страна.

— Свестните хора не държат властта.

— Ние пък ще им я дадем. — Като видя, че Лорънс се постресна, Долан побърза да добави малко разтревожено: — Не си мислете, че искам списанието да се занимава единствено със скандални истории. В общи линии това ще бъде светско издание по вкуса на читателската публика от Уестън Парк. Но от време на време ще запретваме ръкави и ще стигаме до дъното на нещата.

— Долан, изцяло споделям амбициите ви, но не мога да си позволя такова нещо. Просто нямам толкова пари, че да поемам рискове.

— Колко смятате, че ще струва първата книжка?
— Нямам представа.
— Съвсем грубо, колко?
— В какъв обем искате да го пуснете?
— Колкото „Ню Йоркър“. Към двайсет и четири страници.
— Чакайте да пресметна. — Лорънс се навъси и заизчислява наум. — Към хиляда и петстотин долара за две хиляди екземпляра.
— Добре, да допуснем, че събера хиляда и петстотин долара, за да платя първата книжка, и тя се посрещне добре. Това ще докаже ли нещо?
— Възможно е...
— Ако първата книжка се посрещне добре, ще проявите ли интерес?
— Възможно е...
— Тогава ще ви се обадя по-късно — рече Долан и си тръгна.

---

[1] Фондация и музей във Вашингтон, основани през 1846 година, с отдели по етнография, зоология, астрофизика. — Б.пр. ↑

III

Същата вечер, докато репетираха „Метеор“^[1], в почивката между две сцени той притисна Джони Лъндън в гримьорната. Само две поколения деляха Джони Лъндън от дървените колиби на едновременно селище, което сега се бе превърнало в могъщия град Колтън, а двайсет и две етажната сграда — негова собственост — се издигаше на същото място, където някога бе стърчала дядовата му къщурка.

— Хайде бе, Джони, какво са за теб хиляда и петстотин долара? — заубеждава го Долан. — Бълха те ухапала.

— Ти не си с всичкия си. Съвсем си изкукуригал. Аз всеки момент ще фалирам, а ти...

— Неудобно ми е да те моля за помощ... за кой ли път вече, но хиляда и петстотин долара са като капка в морето за теб, а за мен са въпрос на живот и смърт.

— Какво ще правиш с толкова пари? За какво са ти?

— Искам да основа списание. Ако ми ги дадеш, ще ти подпиша документ за петдесет на сто от печалбата.

— Хм. Досещам се що за списание ще бъде това. Ами работата ти във вестника?

— Напуснах. Тази сутрин напуснах.

— Виж го ти! Не биваше да го правиш, Майк. Тъкмо взе да ставаш известен. Целият град четеше рубриката ти... Виж, идва твоят приятел Дейвид — сниши той глас.

— Колеги, моля ви, да си нямаме неприятности — заговори Дейвид, който бе влязъл в гримьорната с енергична стъпка. — Време е за последното действие, отдавна трябваше да сте зад завесата и като всички останали да чакате реда си за излизане на сцената.

— Трябваше да поговорим нещо по работа — отвърна му Долан.

— Добре, нали вече свършихте. Ако обичате, заповядайте на сцената.

— Не сме свършили — възрази Долан.

— Идваме — обади се Джони.

— Много ви благодаря — натъртено отвърна Дейвид и излезе със същата енергична стъпка.

Долан изръмжа:

— Тоя взе да забравя, че играем в любителски състав. Забравя, че никой не ни плаща за тази работа.

— Не му обръщай внимание. Какво да прави, такъв си е.

— Това, че е педи, не ме дразни. Ядосвам се на наглостта му.

— Не го прави умишлено. Нещо повече, той се възхищава от теб. Но виж какво, наистина трябва да тръгваш. Нали си звезда, от теб се очаква да даваш пример на тези самодейци.

— А парите? Ще ми ги дадеш ли?

— Ще поговорим след репетицията.

— Това има огромно значение за мен, Джони.

— ДОЛАН! — разнесе се висок глас.

— Това е Майора. Хайде... — подкани го Джони.

— Мога ли да ти кажа нещо. Долан? — извика Майора от залата.

— Разбира се. — Долан прескочи прожекторите на рампата и отиде при Майора, който седеше до Дейвид и още двамина от тия, дето много знаят, но нищо не правят.

— Даваш ли си сметка, че ни остават още само шест дни за репетиции? — попита Майора.

— Да.

— Чака ни огромна работа, без която не можем да минем. Надявам се, че ще поемеш своята част.

— Ще я поема...

— Поставям тази пиеса специално заради теб. От два сезона ме молиш да включим „Метеор“ в репертоара, така че сега най-малкото, което можеш да направиш, е да си готов за всяко вдигане на завесата, за всяко излизане на сцената. Това е въпрос на възпитание.

— Просто трябваше да поговоря с Джони Лъндън за малко...

— Това не е извинение за обидното ти поведение.

— Не съм искал да обидя никого. Съзнанието ми е обременено с много неща.

— Добре, иди си на мястото и гледай да ангажираш съзнанието си с пиесата. — Сега вече Майора се провикна към актьорите: — Хайде. Последно действие!

Репетицията свърши малко преди полунощ.

— И така, не беше добре, но не беше и зле — обобщи Майора. — Можете да играете и по-убедително. Моля, прегледайте още веднъж ролите си. Особено ти, Ейприл. До утре вечер в седем и половина. Лека нощ на всички.

— Особено ти, Ейприл — повтори ѝ Долап, когато всички се пръснаха и започнаха да се разотиват.

— И ти не се беше вживял кой знае колко. Както се очакваше, в едната от сцените беше много добър. Едната от сцените никой не може да ти оспори. В нея си великолепен.

— Вярно е, великолепен съм. Представям се чудесно в ролята на труп. Но предпочитам да ридаеш над гърдите, а не над лицето ми, докато произнасяш сърцераздирателния си монолог. Казвал съм ти и преди, че не обичам вкуса на сълзите ти.

— Този път ще се постарая да го запомня, Майкъл — отвърна весело Ейприл.

— Гледай да не го забравиш на премиерата, защото ще те проваля — заплаши я той сериозно. — Аз ли ще те отведа в бащиния ти дом тази вечер? Искам да кажа, аз ли ще те отведа до отбивката, където можеш да слезеш от колата, без да ме види баща ти?

— Нали ти ме доведе?

— Да, но се срещнахме в дрогерията. Както и да е, не знаех дали годеникът ти със синята кръв няма да дойде да те вземе. Всъщност той приключи ли вече деловото си пътуване? Виж го ти, отрано започва да те оставя самичка. Прав е, дресировката е сигурна работа.

— Къде ще ходим тази вечер? — попита Джони, който току-що се бе присъединил към тях.

— Вкъщи — отвърна Долан. — Ейприл я боли глава.

— Така ли? — невинно се изненада Ейприл.

— Не те ли боли? — смигна ѝ Долан зад гърба на Джони.

— Да...

— Това никак не е хубаво — обърна се Джони към нея. — Да ти се случи такова нещо точно когато са ти дали свободна вечер.

— Ще ме почакаш ли малко? — помоли я Долан. — Искам да поговоря с Джони.

— Добре...

Двамата се отдалечиха към кулисите.

— Джони, какво ще ми отговориш за парите?

— Твоего приятелче идва — забеляза Джони.
— Извинявайте — прекъсна ги Дейвид. — Мога ли да ти кажа две думи, Майк?
— Разбира се, кажи му — измъкна се Джони.
— Тъж... Майк, разбрах, че търсиш пари — подхвана Дейвид. — Разбрах, че ти трябват хиляда и петстотин долара.
— Ехей — изненада се Долан. — Значи Джони само дето по радиото не го е съобщил, така ли?
— Каза само на мен. Все още ли ти трябват?
— Да, но...
— В такъв случай смятай, че си намерил. Сутринта ще ги имаш.
— Благодаря ти, Дейвид, но ме караш да се чувствам неудобно...
— Защо?
— Ние с теб не сме чак такива приятели.
— Вината е само твоя. Аз не съм лош човек, макар че някои са на друго мнение.
— Сигурно е така. Знаеш ли за какво ми трябват парите?
— Джони ми каза.
— Ще получиш половината от моята печалба.
— Не е необходимо.
— Но... виж, предпочитам да е така. Искам да имаш насреща нещо като договор. Разбира се, списанието може да се провали, но все пак съществува някакъв шанс това да не се случи.
— Ще поема същия риск, който поемаш и ти. Мини сутринта през театъра, за да ти дам чек. А може би предпочиташ сумата в брой?
— Няма значение. — Долан не можеше да преодолее изненадата си. — Виж какво, нищо на този свят не съм искал така, както тези пари. И все пак мисля, че е редно да знаеш с каква слава се ползвам...
— Допускаш ли, че не ми е известно? Има ли някой в града, на когото да не дължиш пари? А сигурно няма да събереш и десет долара от всичките си приятели, взети заедно. Надали е останал магазин в града, който да ти отпусне кредит и за пет цента. И още нещо ще ти кажа. Джони не ме е молил да ти дам парите назаем. Сподели само, че си поискал от него. Беше му много смешно, че го смяташ за толкова глупав и си въобразяваш, че ще ти услужи.
— Откъде знаеш толкова работи за мен?

— Кой не ги знае? Затова срещаш толкова трудности, когато започваш любовни романи из Уестън Парк. Богатите бащи на прекрасните тамошни дебютантки в обществото категорично им забраняват да излизат с теб. Това беше ли ти известно?

— За двама знаех...

— Ти си едновременно прочут и прословут. Ти си enfant terrible^[2]. Имаш мания да се навираш между шамарите. Непрекъснато се бунтуваш срещу нещо. И това е така, защото си амбициозен, защото искаш да надраснеш средата си.

— Я чакай малко — продума Долан слисан.

— Така е — продължи Дейвид спокойно. — А досега си успявал да изплуваш, благодарение на това че имаш индивидуалност. Колоритен тип си. Ловиш окото. Имаш тяло като на гръцки бог. Отговори ми на един въпрос: защо си започнал да играеш в нашия театър?

— Не знам...

— Аз ще ти кажа. Защото оттук има какво да вземеш. Усетил си го инстинктивно.

— Майк! — извика му Ейприл.

— Идвам! — отговори веднага Долан. — Виж какво, Дейвид, това, което ми каза, ми направи голямо впечатление...

— Може да ти е направило впечатление, но няма да му обърнеш внимание — усмихна се Дейвид. — Върви при Ейприл. Сутринта мини през театъра, за да си вземеш парите.

— Благодаря ти — протегна ръка Долан. — Много ти благодаря.

— Ще ме намериш тук по всяко време след десет часа...

— Благодаря ти. Много ти благодаря...

— Почувствах се като ментърджия, когато приех той да ми даде парите — сподели Долан в колата, когато отвеждаше Ейприл към Уестън Парк.

— Не виждам защо. Това е най-обикновен заем.

— Все пак ми е неудобно. Никога не ми е бил симпатичен. Неприятно ми е да съм му задължен.

— Защото е педи ли? Какво да прави, нещастник. Не в това е причината. Не знам как да ти го обясня. Сигурно е от изненадата, когато ми ги предложи. Той е последният човек на света, от когото бих поискал.

— Разправят, че бил много богат. Семейството му е от Роуд Айланд^[3]. Защо не поиска парите от мен?

— И без това съм ти длъжник.

— Е, все пак май аз съм единствената, която получава нещо в замяна — засмя се Ейприл.

— Май че и сега това искаш — засмя се и Долан. — Ако не ми беше дала парите за вноската на колата, кредитната компания щеше да ми я прибере. Искаш ли да хапнем по един сандвич? — изви той глава към „Хот Слот“ — павилиончето, където сервираха, без да слизаш от колата, мястото за срещи на хлапетиите в малките часове.

— Защо не — съгласи се Ейприл.

Долан изключи двигателя и попита:

— С всички възможни добавки ли?

— С всички, освен ако...

— Два хамбургера и две коли — поръча Долан на сервитьорката.

— С всички добавки ли?

— По-добре не — засмя се Долап. — Спестете лука и в двата.

— Знаеш ли — заговори Ейприл, когато сервитьорката се отдалечи, — понякога се питам защо не се ожених за теб.

— Господ ми е свидетел, че положих всички усилия, но баща ти имаше други планове. Мислех, че ще получи кръвоизлив, когато ме повика в кабинета си, за да ми чете конско. Той ли ти избра Менефи?

— Защо се заяждаш? Рой е много приятен.

— А освен това има хубава работа, от добро семейство е и е председател на хайлайфния клуб „Ааър“. А когато следвал в Йейл, благодарение на високия си успех станал член на почетното общество „Фи Бета Капа“. Всичко това го знам. Но кой го избра?

— Запознах се с него, когато учех в Ню Йорк.

— Тъж... между нас да си остане, бива ли го колкото мен?

— Какво искаш да кажеш?

— Ха сега де. Знаеш какво искам да кажа.

— Майк, ти си един ужасен негодник. Между нас да си остане — не.

— Звучи насърчително. И така, след две седмици ти ще се омъжиш, Менефи ще прегръща красивото ти тяло, а аз ще си стоя вкъщи и ще го наричам с всички мръсни думи, които успея да измисля.

— Започваш да театралничиш.

— Нищо подобно. Говоря сериозно. Щеше ми се ние двамата с теб да се бяхме разбрали някак си. Не съм влюбен в теб, Ейприл, но честна дума, мисля, че си страхотна. Жалко, че съм роден по на юг, отколкото трябва.

— Стига, Майк, това нямаше никакво значение.

— Така ли мислиш? Аз съм голтак. Баща ми е продавач в галантериен магазин. Кой, по дяволите, съм аз, че да искам богатата Ейприл Коглин? Когато баща ти ми изтърси това изречение, за малко не му забих един.

— Драматизираш нещата. Не ми е приятно, когато се държиш така. Виж — Джес и Лита!

— Къде са?

— Точно до нас... Здравейте — провикна се Ейприл.

— Как си, Лин? Как си, Алфред? — подкачи ги Лита за сценичните им изяви. Слезе от колата, а след нея и Джес. — Познавате се с мис Фонтане и мистър Лънт, нали, мистър Алън?

— Здравсти — поздрави Джес.

— Здравсти, мой човек — отвърна му Долан.

— Как вървят репетициите? — попита Лита.

— Добре — отговори ѝ Ейприл.

— Само да беше видяла Ейприл как плаче.

— Хей, Майк. — Джес направи знак на Долан да излезе от автомобила.

— Извинявай за малко. — Долан се измъкна изпод волана и отиде при Джес, който бе застанал до задницата на своята кола. Джес заговори почти шепнешком и много сериозно.

— Майк, заседанието се проведе тази вечер...

— Тази вечер ли? — изненада се Долан. — Мислех, че е утре...

— Не, тази вечер беше — бавно рече Джес.

— Е, щом клатиш така глава, няма защо да питам какво сте решили. Стегни се, Джес, стари приятелю. — В думите на Долан прозвуча сарказъм. — Не се вживявай много.

— Съжалявам, Майк...

— Няма нищо. Не ми се случва за пръв път. — Долан заговори, като че ли се обръща само към себе си. — Значи в изискания клуб „Астър“ не искат да ми видят очите!

— Трябва да ти кажа, Майк, че аз гласувах за теб. Но само един глас против е достатъчен...

— Няма нищо, Джес. Изобщо не биваше да правя опит да вляза, глупаво постъпих.

Лита се бе качила в колата и подаде глава.

— Джес, ела да поръчаш...

— Все пак благодаря ти, Джес — приключи разговора Долан.

— Ейприл ми каза, че си напуснал вестника — подхвърли Лита на Долан, когато той се върна на мястото си зад волана.

— Така е.

— Означава ли това, че вече няма да коментираш по радиото срещите по борба?

— По всяка вероятност.

— Много жалко, стоях си вкъщи само заради твоето предаване.

— Пардон. — Сервитьорката със сандвичите мина точно пред Лита.

— Какво ти пука дали ще те приемат, или няма да те приемат в този загубен клуб „Астър“? — попита Ейприл, когато минаваха под голямата каменна арка на Уестън Парк, входа към Обетованата земя. — Повечето от членовете са сноби, които дължат своя успех на бащините си постове.

— Това ми е известно. И все пак...

— Не мисли повече за това. — Ейприл хвана дясната му ръка, сложи я между коленете си и я притисна. — Не мисли повече за това.

— Добре — охотно се съгласи Долан и погали крака ѝ, — сега вече се чувствам чудесно. Просто не знам какво ще правя, когато се омъжиш.

Ейприл се засмя доволно:

— Забравяш, че съм нимфоманка.

Лежаха един до друг на брега на малка река върху старото карирано одеяло, което Долан винаги държеше в колата. Бяха разсъблечени, отпуснати, слушаха бълбукането на водата и

приглушените от десеткилометровото разстояние звуци на градското движение, мълчаха и гледаха нагоре към звездите.

— Майк.

— Какво?

— За какво си мислиш?

— За нищо...

— Не може за нищо...

— Добре, ама няма да ми се смееш.

— Няма.

— Мислех си за Езра Паунд.

— Кой е той?

— Поет. Поет, който слуша как се лее водата, а после се опитва да превърне плискането ѝ в думи.

— Оо...

Отново се умълчаха. Ейприл вдигна глава, целуна го по гърдите и замърка блажено.

— Майк...

— Какво?

— Обичаш ли ме?

— Не знам, но знам, че страшно ми харесваш.

— Добре де, не обичаш ли да се любиш с мен?

— Да...

— Не ни остават още много срещи.

— Знам.

— Какво ще стане с нас?

— Нищо няма да стане...

— Искам да кажа в бъдеще. След много години.

— Е, ти ще се омъжиш за този прекрасен човек, който е завършил Харвард, ще се устроите, ще си имаш деца. А после, когато твоите двама прекрасни синове пораснат, ще избухне война и твоите двама прекрасни синове ще загинат, отровени от бойните газове или затрупани от бомбите на врага. А аз ще лежа, както и сега на някое бойно поле в чужбина, но коремът ми ще е разкъсан от шрапнел и лешоядите ще ме ръфат.

— В действителност нали не вярваш на такива неща?

— Напротив. Точно това се готви. Една сюррия долни глупаци са ни повлекли нататък и ще ни хвърлят с главата надолу. Всичко започна

от Мусолини, после се появи и Хитлер. Мусолини каза на англичаните да си гледат работата и те преглътнаха хапа. Обществото на народите си прави пас. А пък японците дебнат иззад ъгъла с ония техните боздугани...

— Аз не мисля, че ще влезем във война. Хората не го искат.

— Няма да го искат, докато се включим. Щом засвирят химна и развоят байрака, всички изпадат в истерия.

Тя се пресегна, за да хване ръката му, и главата ѝ се приближи още малко към неговата, така че той долови мириса на балсама ѝ за коса. Долан се подпря на единия си лакът и я погледна отгоре. Тялото ѝ представляваше дълга бяла извивка върху червеното каре на тъмносин фон. Ейприл простена от пламнало наново желание. Той се наведе и я прегърна.

— Майк, ако се наложи да отидеш на фронта, има едно нещо, което никога не бива да ти се случва. Боже мой, само това не...

---

[1] Пиеса от американския писател Самюъл Натаниъл Бърман. — Б.пр. ↑

[2] Дете, което поставя родителите си в неудобно положение, пакостник; човек, който не си знае устата (фр.). — Б.пр. ↑

[3] Признак за добро потекло, тъй като това е един от най-рано заселените щати в Нова Англия. — Б.пр. ↑

IV

В десет часа на следващата сутрин Долан беше в театъра и чакаше Дейвид — седеше в приемната на горния етаж, вперил очи в едно списание и дори разгръщаше страниците, но не виждаше нищо, защото си мислеше за хиляда и петстотинте долара.

— Здравсти, здрасти — забеляза го Майора, който излезе от кабинета си. — Каква изненада. Да не би да ти има нещо, Долан?

— Чувствам се чудесно. Защо питаш?

— Ей така. Просто отдавна не си идвал насам толкова рано сутрин.

— Никой от старата компания не идва вече тук — рече Долан и остави списанието. — Знаеш защо.

— Ето каква била работата. Значи такива бръмбари са влезли в главата ти.

— Влезли са в главата и на всички останали. Прекалено гладко взеха да вървят нещата тук. Погледни тази приемна. Погледни този килим. Боже мой, та театърът е заприличал на палат. Няма нищо общо с оня хамбар, в който играехме преди.

— Това е най-добрият любителски театър в страната — заяви Майора с гордост.

— Нали точно за това говоря. Най-добрият — и в това е неговата беда. Защото не е любителски в истинския смисъл на думата. Стана професионален.

— Полупрофесионален.

— То е все едно. Знаеш ли, Майоре, нищо по-лошо не можеше да ни се случи от това, че излязохме първи на онези прегледи в Ню Йорк.

— Как така? Защо говориш такива неща? Не те ли е срам? Ти си един от организаторите на нашия любителски театър.

— Точно затова не ме е срам. Играехме в хамбар, нали? В един нищо и никакъв хамбар с пейки, вместо кресла, и без гримьорни. Поставяхме не само Достоевски и Ибсен, но и пиеси от момчета, които работят по фермите наоколо...

— Тези пиеси от местни автори бяха много слаби...

— И какво от това? Но пък какви постановки им правехме! Тогава поощрявахме авторите. Откъде знаеш, че нямаше да открием някой нов О'Нийл или Шоу? Не ни се налагаше да плащаме за поддръжка и можехме да включваме в състава обикновени хора без опит. Сред тях може би имаше нова Сара Бернар или Елеонора Дузе, или нов Хенри Тървинг.

— И сега има обикновени хора, нали?

— Има, но трупата е повече или по-малко постоянна. За да те включат в разпределението, трябва да имаш опит, а пиесите да разчитат на касов успех, защото изплащаме ипотека. И какво, по дяволите, правим, за да насърчим местните таланти? Нищо.

— Изненадан съм, че говориш така, Долан. Мислех, че поне ти ще бъдеш благодарен на Търговската камара за това, което направи.

— Благодарен ли! — Долан се изправи и закрачи из стаята. — Ни най-малко не съм им благодарен. Ненавиждам ги всичките, мръсници такива. Докато играехме в хамбара, колко пъти ходих да ги моля за средства. Не ни дадоха пукната пара. Мислеха ме за луд. Знаеш как събрах парите, за да отидем на първия преглед в Ню Йорк, нали?

— Знам, но...

— Точно така, знаеш. Обиколих целия град от Уестън Парк до реката да се моля за подкрепа: един ми даваше долар, друг — два или шепа монети. Но ние излязохме първи на тоя загубен преглед. Ходихме още два пъти и все излизахме първи. И какво стана тогава? Търговската камара реши да вложи парите си в нас. Хванаха ротарианците и останалите богаташки клубове и докато се обърнеш: ето ти театър за сто и петдесет хиляди долара, играй в него — в този величествен гръко-византийско-готическо-ацтекско-марокански храм на изкуството. Но сега това е истинска институция, която има своите разходи и те трябва да се посрещат, така през задната врата излиза всичко онова, за което се трудеше някогашната трупа, а през парадния вход нахлуват разните клубни активистки с евтините си политиканствания плюс всички сбъркани типове в града. Ето тези бръмбари са влезли в главата ми. Търговската камара!

— Съжалявам, че си се настроил така, Долан, наистина съжалявам — каза Майора и го хвана за рамото — Ти си една от водещите фигури тук. Разчитах на теб да ми помогнеш.

— Лично теб за нищо не те упреквам, Майоре. Ти нищо не можеше да направиш. Като режисьор нямаш грешка. Когато построиха този грандиозен театър, трябваше да му намерят и щатен режисьор, някой с популярно из цялата страна име. А такава длъжност не беше като за нас. Не се сърдя на теб.

— Искам да знаеш, че изпитвам най-приятелски чувства към теб...

— И аз съм ти приятел, Майоре. Ти нямаш никаква вина за това как съм настроен. Вълнувам се заради театъра. Вълнувам се заради тази Търговска камара. Защо не ни оставиха на мира?

— Недей да ги виниш, всеки постъпва както смята, че е правилно. Съжалявам, че си се настроил така, Долап, наистина съжалявам — повтори Майора. — Можеш да направиш чудеса за нас, стига да искаш. Ти си добро момче, нищо, че се правиш на толкова нахакан.

— Не започвай отново със старите приказки, Майоре. Няма смисъл!

— Добре, Долан. — В гласа му явно прозвуча обида. — Надявах се, че ще се поуспокоиш, като ти обясня някои неща.

— Добрутро — обади се Дейвид, който се качваше по стълбите. — Извинявай, че закъснях.

— Здравсти — отвърна Долан след кратка пауза, през която се питаше каква ли част от разговора е дочул Дейвид.

— Ще се видим довечера, Долан — каза в този момент Майора и веднага се прибра в кабинета си.

— Какво му става? — попита Дейвид.

— Нищо. Нали го знаеш. Пак взе да ми чете конско.

— И аз би трябвало да направя същото. — Дейвид го изглежда лукаво. — Търсих те към три часа посред нощ, а Лари ми каза, че още не си се прибрал.

— Аха. Така беше.

— Заповядай вътре.

Дейвид отвори една врата, влезе в стаята и свали шапката си.

— Твоят кабинет ми хареса повече от този на Майора.

— Много по-малък е. — Дейвид метна шапката си на канапето, отиде до бюрото си и седна.

— Точно затова ми и харесва. Боже мой, само като си помисля за оня хамбар, канцеларийката ни беше малко по-голяма от сандъците в манифактурния магазин, пък вечер я използвахме и за гримьорна.

— Много съм слушал за някогашния хамбар. Сигурно е било весело.

— Весело беше. Хей, тия работи са нещо ново, нали? — попита Долан без никаква връзка и посочи към стената.

— Да, мои са.

— Твои ли? — Долан се приближи, за да ги разгледа. — Добри са. Не знаех, че рисуваш акварели.

— И аз не знаех, че разбираш от изкуство — усмихна се Дейвид.

— Налага се, за самозащита — засмя се и Долан. — Съжителствам с четирима художници, начинаещ млад писател и един германец — пилот от войната. По цяла нощ говорят за изкуство.

— Интересна групичка.

— Не знам колко е интересна, но има доста неща, които ни свързват. Виж какво, Дейвид, не искам да ти прозвучи невъзпитано, но...

— Но си искаш чека, а?

— Ами.

— Седни, Майк...

— Надявам се, че не си променил решението си — рече Долан, седна и се зачуди какво ли ще последва.

— Не съм се отметнал. Любопитно ми е да разбера дали си даваш сметка в какво се забъркваш.

— В какво се забърквам ли?

— Снощи, докато ти репетираше, Джони ми разказа всичко. Ще ми бъде крайно неприятно, ако допуснеш фал.

— Ще ти върна парите...

— Не за това става дума. Имам предвид списанието ти. Не бих искал да науча, че си имаш неприятности.

— Няма да си имам неприятности — отрязва го Долан.

— Ще се опитваш да извадиш истината на бял свят, нали това е намерението ти?

— Няма да се опитвам, ще я изваждам.

— Ясно ли ти е какво може да се случи, ако настъпиш някои хора по мазола? Намираш се в едно отскоро замогнато провинциално градче

с тесногръди, ограничени, фанатични жители, които ще се противопоставят на всеки опит да се променят нещата. Знам много добре какво представляват подобни градчета.

— Аз също знам. Тук съм роден.

— Ще те разпънат на кръст...

— За бога, Дейвид, недей да ми четеш проповеди. Всички само това правите. Знам с какво съм се захванал — ще получа ли парите, или не? — попита той и се изправи, хапейки устни.

— Добре — съгласи се Дейвид накрая, отвори чекмеджето и извади чековата си книжка.

V

Лорънс го пресрещна от вратата на печатницата и го отведе на втория етаж в една свободна канцелария.

— Мисля, че тази стая ще те задоволи. Ще наредя да я опразнят до утре сутринта. Досега тук държахме стари оформления и авторски оригинали.

— Напълно ме устройва — каза Долан. — Трябва ми само едно бюро и пишеща машина, но ще ми дадете ли ключ от входната врата?

— Ще поръчам да ти извадят един. Искам да поговориш с мистър Екман по въпроса за рекламите. Той урежда поръчките за няколко ведомствени издания, които се печатат тук. Ще се заеме и с твоите. Чувствай се като у дома си — рече Лорънс и излезе.

— Кога мислиш да пуснеш първата книжка, Долан? — попита Екман.

— След около седмица...

— Набелязал ли си откъде може да ни падне някоя поръчка?

— Засега не. Не съм обмислил тази страна.

— А тя никак не е маловажна. Трябва да има поръчки за реклами, за да се посрещат разходите, нали знаеш...

— Знам.

— А не можеш ли да използваш приятелите си? Все ще имаш някакви връзки в по-големите магазини, та да си осигурим редовни клиенти.

— Нямам — каза Долан. — Съжалявам. Липсва ми опит в тази област, но ще се постарая да измисля нещо, за да подпомогна твоята работа.

— Добре. Междувременно аз ще започна както си знам. Решил ли си вече как ще се казва списанието ти?

— Мисля да го нарека „Космополит“.

— „Космополит“! Не е зле. Никак не е зле.

— Мислиш ли, че ще успееш да набереш поръчки за първия брой?

— Не виждам защо да не уредим поне няколко — каза Екман и тръгна към вратата. — В рекламата играта винаги е груба, това ти е известно, но нали ще е ново издание, би трябвало да падне нещо.

— Ще бъде от голяма полза.

— Ще се постарая — усмихна се Екман. — Е, довиждане...

— Довиждане — отговори му Долан и се загледа през прозореца към улицата.

— Добър ден — разнесе се гласът на Майра.

— Здравсти. — Долан се обърна изненадан, че не я е чул да влиза.

— Как сте?

— Добре съм... нормално.

Тя се усмихна.

— Е, няма ли да ме поканите да седна?

— Разбира се, извинявайте. — Долан се отърси от изненадата си и ѝ подаде стол. — Заповядайте...

— Благодаря... Какво ви е на лицето?

Той потърка наболата си брада.

— Ами днес сутринта нямах настроение да се бръсна...

— Не това имам предвид — поклати глава Майра. — За друго говоря... — Тя се наведе напред и го докосна с пръст по бузата. — За това тук.

— Синина ли имам? Сигурно съм се блъснал някъде.

— Прилича на ухапано. Да не би да ходите с жени, които ви хапят?

Долан пламна и му стана неудобно... Майра се огледа и каза:

— Добре сте се настанили тук. Това бюро за мен ли е?

— За вас ли?

— Да. Ще дойда да ви помагам, нали ви казах...

— Нямам нужда от помощ.

— Ще имате голяма нужда от помощ, за да направите каквото сте намислили — възрази тя много убедено. — Мисля, че не си давате сметка срещу какво се изправяте.

— Положението не е чак толкова страшно — усмихна ѝ се той. — Но както и да е, аз не съм в състояние да дам работа на друг човек. Казах ви го и вчера. Нямам пари. Смятам да го списвам сам.

— И да разчитате единствено на издръжливостта си?

— В известен смисъл...

— И на омразата си?

— Защо пък, аз никого не мразя...

— Това е най-хубавото нещо у вас — засмя се тя и тези нейни червени, червени устни се разтвориха. — У вас има ненавист. Пазете я. Подхранвайте я. Тя ще ви бъде от голяма полза.

— Вие коя сте? — попита Долан рязко, след като отново му се стори, че се разтреперва.

— Как коя? Аз съм Майра...

— Знам, че сте Майра. Откъде сте?

— От Ню Йорк. Тук съм от два месеца.

— Откъде се познавате с Бишъп?

— Тук се срещнахме за пръв път. Един негов приятел от Ню Йорк ми даде писмо до него. Така се запознахме. Защо проявявате такова любопитство?

— И аз не знам — отвърна Долан, все така загледан през прозореца. — Никога не съм проявявал любопитство към жени. Обикновено ги приемам каквито са и не задавам въпроси. Но сега е по-друго. Много странно се получи между нас двамата — обърна се той, за да я погледне. — Ужасно странно.

— Значи най-сетне то проумяхте.

— Разбрах го вчера, когато ви срещнах за пръв път. Знаете какво ми се върти непрекъснато из главата оттогава, нали?

— Знам, разбира се. Разсъждавали сте за кафето, което вчера не изпих, и какво отношение има този факт към нашето бъдеще.

— Познахте. — Долан вече не се изненадваше, че тя изразява с думи собствените му мисли.

— И аз си мислех нещо подобно — призна Майра. — Вчера ми се стори, че е много необикновено, но това беше, защото под първоначалното въздействие от срещата ми с вас не се задълбочих. Приемаме, че нещо е необикновено, когато не го разбираме. Вижте сега. Човек се спира, за да си купи вестник от фоайето на сградата, в която работи. Този човек никога не си е купувал вестник от това място. На път към кантората си е подминал десетки хлапета, които продават същия вестник. Тогава не си го е купил. Но във фоайето на сградата той се спира по необяснима причина. За тази една секунда изпуска асансьора. В същия асансьор се вози жената, която би могла да му стане съпруга или пък делови партньор, който би могъл да му отвори

очите за сделка на стойност един милион долара. Или пък — асансьорът се сгромолясва и всички в него загиват. Но този човек се е спрял да си купи вестник, въпреки че никога не е постъпвал така. Разбирате ли защо го е направил?

— Не — отвърна Долан. — Не съвсем.

— И все пак точно това ни се случи. Аз не отидох да пия кафе както обикновено...

— Чудя се дали това ще бъде зле за вас, добре за мен, или зле за мен, добре за вас...

— И аз се чудя... При всяко положение оставам с вас. По кое време да дойда утре сутринта?

— Но...

— По кое време ще дойдете вие?

— Към девет, но...

— И аз ще дойда тогава, Майкъл Долан — заяви тя, изправи се и излезе, без да се обръща...

VI

Долан остана да работи до късно следобед, за да планира новото си списание — да измисли заглавия на различните рубрики, да напише нещо като програмен материал, който да бъде почти еднакъв по стил със „За какво се говори в града“ на „Ню Йоркър“, но мисълта за Майра Барновски непрекъснато изникваше в съзнанието му и той не успя да прояви изобретателност, макар че се постара; току се сецаше за тия нейни червени, червени устни и допускаше някоя грешка, хвърляше се отново на пишещата машина, но после изругаваше, защото не можеше да понася нечист ръкопис, така че за една поправка изваждаше листа и започваше отначало; най-сетне късно следобед се отказа, реши да се върне на другата сутрин и да продължи работата си на отпочинала глава — щеше да се прибере вкъщи, за да дремне, защото двамата с Ейприл, разсъблечени под лъчите на луната, бяха прекарвали една страхотна нощ на брега на рекичката и той не си беше доспал.

— И това ще мине — успокои се той на път към колата си. Имаше предвид Майра. — До утре вече ще съм свикнал с тази жена и ще мога да се захвана за работа.

Той се прибра вкъщи — в големия триетажен дом, където съжителстваше с четиримата млади художници, бъдещия писател и германеца — пилот от войната, качи се на горния етаж и поспя един час. Един спокоен час, през който не сънува абсолютно нищо. Когато се събуди, беше тъмно. Запали осветлението и влезе в банята, но излезе бързо и се развика:

— Хей, Юлисис, Юлисис! Какви са тия работи!

— Да, сър, мистър Майк — обади се Юлисис и тръгна да се качва по задното стълбище. Това беше негърът, майордом на къщата.

— Какво, по дяволите, ще кажеш за това? — попита Долан и посочи тоалетната чиния — отгоре беше подпряна малка картина в рамка с надпис на опаката страна: „Повреда“.

— Мистър Елбърт го постави тук — обясни Юлисис. — Стара работа било.

— Не ме интересува платното. Имам предвид тоалетната. Защо, по дяволите, не е поправена? Защо не си се обадил на мисис Ратклиф?

— Обадих се, мистър Майк. Каза, че нямала нищо против всички ние да живеем тук и като хора на изкуството да не плащаме наем, но нямала намерение да поправа каквото и да било по канализацията, преди да ѝ издължим поне част от парите.

— Ама че работа. Ще сляза долу. Свали ми всичко необходимо за бръснене, ако обичаш.

— Да, сър, мистър Майк, а може ли да ми дадеш една от твоите вратовръзки за довечера?

— Не мога да ти откажа, Юлисис. След като не ти плащаме полагащите се двацет долара на месец, най-малкото, което можем да направим, е да ти позволим да носиш вратовръзките ни. Жалко, че си такъв дребничък и не можеш да носиш дрехите ни.

— Няма нищо, мистър Майк. Мистър Елбърт ми даде един от костюмите си, а мистър Уолтър ми позволи да взема колата му...

— Резервоарът му пак ли се е изпразнил?

— Да, сър. Обещах му да наля двацет литра.

— Юлисис, той се възползва от славата ти на голям любовник. Вързал си нещо за довечера, нали?

— Да, сър — ухили се Юлисис и извади принадлежностите му за бръснене от шкафчето над мивката.

— Вземи си, която връзка ти харесва, Казанова. И ми донеси чисти чорапи, моля ти се. Ще се изкъпя в банята на долния етаж. — Долан излезе и тръгна по стълбите.

— Юлисис горе ли е? — попита Томи Торнтън — единият от художниците — когато Долан минаваше през всекидневната.

— Да, ще слезе след малко.

— Това е то, негърска работа. Наблъскал чиниите в мивката и ги оставил така.

— Има среща.

— Той кога няма среща? По цял ден ломоти по телефона с ония негови мулатки и нищо не пипва. Вече ми е дошло до гуша да го гледам.

— Нека говори, докато не са го прекъснали. Надали ще разполагаме с телефон още дълго — рече Долан и тръгна към банята.

— Заповядай. — Уолтър го бе забелязал, докато си бършеше ръцете, и го покани.

— Банята на горния етаж е все още неизползваема — обясни му Долан. — Ратклиф не искала да я поправи, докато не платим наема.

— Юлисис ми каза.

— Не мога да се сърдя на бабето. Дотук се държа много добре.

— Може би утре ще успея да направя нещо по този въпрос. Мисля, че са продали една моя работа.

— Дано да е така, Уолтър. Прибереш ли парите за две картини, ще се превърнеш в нов човек. Остави всичко тук, Юлисис.

— Добре, сър. — Юлисис остави чорапите и принадлежностите за бръснене на един стол. — Искаш ли още нещо?

— Това е всичко...

— Лека нощ — пожела Юлисис, отстъпвайки.

— Тоя негър много си разбира от работата — отбеляза Уолтър.

— Повече от това няма накъде. В огъня ще влезе за всеки един от нас. Освен за Томи. Томи е сноб. Всъщност бива ли го като художник?

— Щеше да е добър, ако рисуваше. Но той не ще да рисува.

— Мисли си, че е гений, затова. Искан да си седи на задника, а славата да дойде и да положи глава в скута му — разфилософства се Долан, докато се събличаше.

— Ти пък се радваш на успех сред твоите мадами — подхвърли Уолтър. — Сутринта те чух да се прибираш по същото време, когато идва и млекарят.

— Така беше — потвърди Долан. — Но днес следобед се видях с най-интересната жена, която съм срещал някога...

— Къде ли бях чувал подобно изказване? — изсмя се Уолтър.

— Казвам го сериозно. Мургава, с матова кожа, черни коси, черни очи и най-червените устни, които си виждал. От онзи тип — жестоки жени. Прилича на садистка.

— Звучи загадъчно.

— Наистина е загадъчно. — Долан насапуниса лицето си. — Винаги съм си падал по тайнствените истории. Лошото е, че превръщам всичко в драма. Всичко, което се случва с мен, непременно трябва да е особено.

— Може и да си гений. Няма ли да е забавно, ако всички тук се окажем гении?

— Според мен вече сме на път. Банята тече и нямаме пари за наема. Обикновено това е една от необходимите предпоставки.

— Майк — показва глава през вратата Томи, — една дама иска да те види.

— Дама ли? — обърна се Долан. — Коя?

— Казвала се Марсдън...

— Мери Маргарет ли?

— Майка ѝ.

— Нямам време за разговори с нея — намръщи се Долан. — Трябва да се обръсна, да се изкъпя и да отида на репетиция.

— И аз така ѝ казах, но според нея „не“ изобщо не било отговор.

— Добре — съгласи се Долан с нежелание, остави четката си за бръснене и избърса пяната от лицето си.

— Мислех, че си скъсал с Мери Маргарет — отбеляза Уолтър.

— Скъсал съм. Не съм я виждал от две седмици. Като изключим онова преди няколко дни.

— Хубав пример за недоизказаност — „онова“. Нали се тръшна пред външната врата в три часа посред нощ, започна да крещи и да те вика по име.

— Пияна беше — заобяснява Долан, докато обличаше ризата си.

— Такава врява вдигна, че се чуваше чак до Уестън Парк. Какво им правиш на тия момичета бе, Майк?

— Знам ли? По-скоро на мен са ми направили някаква магия. Щом някоя жена ме хареса, значи е нимфоманка. Е, приятелю, бъди наблизко в случай на нужда — предупреди Долан и тръгна да излиза от банята.

— Майк, имаш ли да ми дадеш една петарка?

— Бих искал да ти услужа, Уолтър, но всичките ми пари са по-малко от това.

— Нищо. Нямах да ти искам, но си помислих, че си получил заплата, преди да напуснеш.

— Имах да получавам заплата само за един ден. Казах на касиера да купи на Брандън чифт нови обувки с тези пари.

— Брандън? Кой Брандън?

— Нима не познаваш Брандън? Ръководи Обществения фонд за подпомагане на благотворителните организации. И така, ако започна да

викам, тичай веднага — предупреди го Долан от вратата. — Къде се намира тя? — попита той Томи.

— На горния етаж. Желая ти успех, Казанова.

— Бъркаш ме с Юлисис — каза Майк и тръгна нагоре.

Когато Долан се яви пред мисис Марсдън, тя седеше на канапето, без да се обляга, и изучаваше с поглед фетишите от Африканския златен бряг^[1], подредени върху полицата на камината.

— Здравейте, мисис Марсдън.

— Добър вечер, мистър Долан — поздрави мисис Марсдън сдържано. — Искам да поговоря с вас за Мери Маргарет.

— Какво... за Мери Маргарет? — попита Долан и седна на канапето.

— Накарах я да замине оттук и дойдох при вас, за да ви помоля да не отговаряте на никакви нейни писма.

На Долан му олекна.

— О, да, няма да отговарям. Дори не знаех, че е заминала.

— Миналата седмица. Реших, че в крайна сметка така е най-добре. Откакто почина мистър Марсдън, единствено аз нося отговорност за Мери Маргарет, така че в крайна сметка реших да я изпратя при сестра си в Мексико Сити. Толкова е млада и невинна, нали знаете...

— Да, знам. Е, мисис Марсдън, можехте да си спестите идването дотук. Обещавам ви, че няма да отговарям на никакви нейни писма. Защо мислите, че би могла да ми пише след всичко, което се случи?

— Не подценявайте интелигентността ми. Знам, че дъщеря ми беше привързана към вас...

— Вече не е. Вие се справихте с това чувство. Бих искал да ви задам един въпрос, мисис Марсдън. Какво имате против мен?

— Първо, мистър Долан, не обичам мъже, които взимат пари от млади момичета...

— Кое ви кара да смятате, че съм взимал пари от нея?

— Видях отрязъците в чековата ѝ книжка. На стойност неколкостотин долара.

— Така е. Мислех, че не ви е известно. Но аз ѝ върнах сто долара. Ще ѝ изплатя и останалите веднага щом получа пари.

— Браво, браво. — Мисис Марсдън се понаведе към него и поклати глава. — Ах, тези млади момичета! Насъбрахте си цял букет, нали?

— Досега не ми беше минавала подобна мисъл — отвърна той и погледна към часовника си. — Е, мисис Марсдън...

— Нищо чудно, че им се завъртат главите — продължи мисис Марсдън, без да обръща внимание на намека. — Тази бохемска къща с тези стари мебели и стари картини.

— Да. Е... — Долан се изправи.

— И с тези изкусителни книги. — Тя взе от малката масичка едно томче и му го показва. — Попрелистих тази книга, докато ви чаках. Вие ли сте я написали?

— Не. — Долан не успя да възпре червенината, която плъзна по лицето му. — Не зная как е попаднала тук.

— А какви илюстрации! От години не ми е попадало еротично четиво.

— Не зная как е попаднала тук. Обикновено я държа в библиотеката в моята стая.

— Къде е вашата стая? — попита мисис Марсдън, изправи се и вдигна книгата.

— Ето там — посочи Долан. — Моята стая е там.

Мисис Марсдън тръгна нататък.

— Ще я върна обратно със собствените си ръце. Опасно е да се оставят така подобни книги.

— Извинявайте, но трябва да изляза веднага, мисис Марсдън. — Долан я последва в стаята си. — Вече съм закъснял за репетиция. — Той посегна към ключа за осветлението.

— Недей да палиш — прошепна мисис Марсдън и Долан почувства топлия ѝ дъх в ухото си. — Недей...

„Дяволите да ме вземат“ — каза си Долан.

---

[1] Старо название на държавата Гана. — Б.пр. ↑

VII

Вече минаваше осем, когато смогна да се добере до театъра и по централната пътека се запъти към сцената.

— Стоп! Изчакайте малко! — извика Майора към актьорите на сцената, прекъсна репетицията, обърна се гневно към Долан и изрева:

— Докога ще я караш по този начин?

— Съжалявам, Майоре, не успях да дойда по-рано — заизвинява се Долан.

— Да не мислиш, че ще правиш каквото си искаш в този театър?... Така ли мислиш? Отговори.

— Казах ти, че съжалявам — повтори нервно Долан с ясното съзнание, че целият състав го наблюдава от сцената.

— Това да ти е за последен път! — Майора се обърна към Дейвид и други двама от техническите лица, които седяха с него в залата: — Направо ми се иска да не бяхме обявявали тази постановка. Ако не го бяхме направили, щях да се откажа от нея. Извини се на целия състав, Долан.

— Но, Майоре...

— Изобщо не се съобразяваш с другите, държиш се грубо, неучтиво и арогантно, като че ли ти си продуцент, сценарист, режисьор и звезда на всяка постановка. Казвал съм ти го и друг път, че никой в този театър не е по-важен от останалите.

— Не съм го направил нарочно, Майоре — каза Долан сдържано. — Съжалявам, че непрекъснато идвам със закъснение. Изглежда, не съм способен да го избегна.

— Извини се!

— ... Извинявайте — обърна се най-сетне Долан и към актьорите на сцената. — Това повече няма да се повтори. Сега доволен ли си? — попита той Майора.

— Да. Тимоти беше поел твоите реплики. Достатъчно, Тимоти. Слез от сцената. Долан ще продължи.

— Стой си на мястото, Тимоти — обади се Долан. — Прекалено дълго си бил дубльор. Аз напускам — заяви той на Майора, мина по

цялата дължина на пътеката, прекоси фоайето и потъна в нощта.

— Долан! Долан! — Майора започна да го вика от площадката на стълбището и бързо слезе до колата, паркирана до тротоара. — Чакай малко...

— Няма нищо, Майоре. — Долан изключи двигателя. — Няма да се гледаме накриво...

— Но премиерата е следващата седмица...

— Възложи ролята на Тимоти. Години наред се скъсва от старание. Дай му шанс.

— Долан, не можеш да ме оставиш в такова положение...

— Ще изпаднеш в още по-лошо положение, ако остана. Нямаш полза от мен, Майоре... така е по-добре. И без това, след като започнахме репетициите, настъпиха големи промени в живота ми и няма да имам време за размотаване в театъра.

— Преди малко не исках да те злепоставя...

— Да не изпадаме и двамата в смешно положение, Майоре — каза тихо Долан. — И без друго щях да напусна. Сигурно наистина съм се държал невъзпитано. Просто никога не съм се замислял над тази страна.

— Но... ти имаш голяма нужда от театъра. Имаш нужда от това, което той може да ти даде. Моля те... заради мен, а? — Майора се наведе и провря глава в колата.

— Внимавай, Майоре, тръгвам — прозвуча дрезгаво гласът на Долан, той завъртя ключа и запали. — Ако не си тръгна сега, никога няма да го направя — добави той, отпусна съединителя и потегли.

ВТОРА ЧАСТ

I

Първият брой на „Космополит“ беше разнесен по вестникарските будки следващата сряда следобед и когато в четвъртък сутринта Долан заизкачва стълбите към редакцията си, срещна Еди Бишъп да слиза надолу.

— Виж го ти негодника — весело го закачи Бишъп и му подаде ръка. — Успя значи!

— Видя ли го? — попита Долан, докато се ръкуваха.

— Аз ли да не съм го видял? Всички, които работят във вестника, вече са го видели.

— Хайде, идвай с мен — поведе го Долан към редакцията. — Майра, ето го и нашия опасен комунист. Списанието нямаше да излезе, ако Майра не ми беше помагала.

— Привет, Ед — поздрави Майра, а после се обърна към Долан: — Обадиха се няколко души. На бюрото съм ти оставила списък.

— Рано-рано обиколих будките за вестници, за да проверя как се продава. Затова закъснях.

— Какво е положението? — попита Бишъп и седна.

— Добро. Макар че не разбирам много от тези работи. Струва ми се, че се продава добре. Кажете ми, Ед, само че откровено, как го преценяваш?

— Според мен е страхотно, Майк. Честно. Но много ми напомня за „Ню Йоркър“.

— Всяко списание от този тип ще ти напомня за „Ню Йоркър“. Само светските новини ще бъдат по-различни.

— Това е единственото, което не ми харесва. Светският раздел.

— Закъде сме без такава рубрика... и без снимки на дебютантките в обществото. И доста реклами поместихме, за това какво ще кажеш?

— Кой ги събра? Ти ли?

— Едно момче на име Екман. Работи при Лорънс. Томас видя ли материала за бейзболния отбор?

— Няма да се изненадам, ако се е докопал до първата книжка, излязла от печатницата. Към четири часа купих един брой за себе си и му го занесох, но той вече го беше прочел.

— Какво каза?

— Не се подразни толкова от разобличенията във връзка с бейзбола, колкото от уводната статия за това, че рекламните отдели запущват устата на вестниците. Направо побесня.

— Ами че това е самата истина — каза Долан.

— Разбира се, че е самата истина. На мен ли ще го обясняваш, Майк? аз ли не знам, че това е самата истина? Ти да не си единственият репортер, който се е сблъсквал с такива случаи в работата си. На всички ни е идвало до главата.

— Свобода на печата — подхвърли Долан със сарказъм. — Как да не пукнеш от смях.

— Едно ще ти кажа, моето момче — започна Бишъп. — Много се боя, че искаш да разбиеш каменна стена с главата си. Ще си спечелиш врагове, така да знаеш. Отсега нататък много хора ще те гледат с ненавист. Например Томас. Знаеш ли какво се е заел да пише в следобедното издание? Съчинява редакционна статия за спортната страница, за да отговори на твоите обвинения, че в „Таймс Газет“ — скъпия ни стар вестник — съществува цензура и потискане на истината.

— Това искам от него. Точно това искам. Хванал съм го натясно, ще го разпъна на кръст и той го знае. А на всичкото отгоре — изсмя се Долан — това ще се окаже от полза за списанието. Хората ще го разграбят като топъл хляб.

— Ще го разграбят разни загубени селяндури, които няма да ти повярват...

— Ще ги накарам да ми повярват! — заяви Долан ожесточено. — Ще им посоча дати, цифри, имена. Ще им представя писмени клетвени декларации. Разкритията на злоупотребите в бейзбола са само началото. Започвам отдолу, но ще продължа с Общинската палата, оттам ще премина към кабинета на прокурора и резиденцията на губернатора...

— Ако се задържиш дотогава...

— О, дотолкова ще се задържа.

— Бас ловя, че ако се заловиш с тая работа, до шест месеца така ще запечатат редакцията ти, че и с цял камион тротил няма да проникнеш в нея.

— Ще я запечатат само през трупа ми.

— Добре де, ще видиш. Не ме разбирай криво. Аз съм с теб. Защо, мислиш, съм дошъл да те видя?

— Защо?

— Ами... от петнайсет години се занимавам с новините от полицейските участъци и знам някои доста мръсни истории. Винаги когато поискаш да пуснеш нещо, ще го имаш. Няма да се подписвам, не мога да си го позволя, разбираш ме — заради жената и децата, но ще ти пиша материала, а пък нека да излиза анонимно.

— Благодаря ти, Ед, но аз съм приключил с анонимните писания. Всяко нещо, което излиза при мен, ще носи подпис, макар и да е опасно. Но ще ти кажа какво да направиш. От време на време можеш да ми даваш информация. Засега не разполагам с никакви средства, но все някога ще ти платя...

— Здравей, Долан — обади се провлечено някой от прага.

— О, здравейте, мистър Томас. Заповядайте — покани го Долан.

— Здравсти, Томи... — смънка Бишъп.

— Ти за кого работиш — за него или за мен? — попита Томас, който най-сетне го забеляза.

— Как — за теб, Томи. Само минавах.

— Тогава заминавай. Май хич не ти пука какво става в управлението на полицията?

— Добре. — Бишъп стана и хвърли убийствен поглед към Томас. — Ще се видим, Майк...

— Довиждане, Еди — каза Майра, без да спира да пише на машината.

— Със здраве, Майра...

— Седнете, мистър Томас — покани го Долан.

— Прав разсъждавам по-добре — отвърна троснато Томас. — Какво си наумил с тези нападки срещу мен?

— Не са срещу вас. Отправени са към всички вестници.

— Но целият град знае, че си работил в „Таймс Газет“, и всички ще решат, че си имал предвид нас.

— Е, това вече е пресилено разграничаване...

— Материалът за скандала с бейзболния отбор се разпространява и по двете информационни агенции. Ти стана причина да се разнесе страхотна воня. Вероятно ще ти се обади Ландис.

— Надявам се. Това беше целта ми.

— Както и да е. Мен ме интересува преди всичко „Таймс Газет“. Няма да ти позволя да ни нападаш със злостни редакционни статии.

— Това, от което всъщност се страхуваш, е да не разкрия какво представлявате. Не само ти, но и другите три вестника.

— Ще ти почерня живота, ако не престанеш. Предупреждавам те.

— Ами че това е само началото, уверявам ви. Веднъж потръгне ли, само стойте да видите какво ще стане. — Долан извади от вътрешния си джоб лист хартия. — Това са бележките ми от изминалите няколко дни за материалите, които предстои да напиша — материали, които вестниците трябваше да поместят преди месеци. — Той започна да чете по списъка: — Доктор Карлайл. Познаваш го, изтъкнат майстор на абортите, който е уморил вече две момичета, но все още му се позволява да се вихри на едро, защото брат му върти на пръста си Колтънската община. Карсън. Инспекторът по транспорта, който получава комисиона за всеки камион, закупен от общината. Рикарчели. Човекът, който държи игрален дом в най-големия хотел в града. Нестър. Полицейският комисар, който допреди шест години работеше по чуждите ферми, а сега кара не каква да е кола, а „Дойзенбърг“. Ето ти най-обща представа за това, което се вижда на повърхността. Един господ знае на какво ще попадна, като задълбая.

— Дотук няма нищо ново — отбеляза Томас. — Всеки град в страната трябва да се примирява с подобни неща. Това е част от общоприетата система. Трябва да си абсолютно побъркан, за да решиш да се ровиш в тях.

— Да се ровя ли? Аз се каня да ги разпердушина. Ще дам възможност на уважаемото предварително жури^[1] да свърши малко работа.

— Ще стигнеш до самоубийство, друго няма да направиш. Продължавай, щом като искаш, но запомни едно: не пускай повече злостни статии срещу „Таймс Газет“, защото лично аз ще се разправам с теб. — Томас излезе. Токовете на обувките му изтрополиха силно по пода.

— Ей, че общителен човек — отбеляза Майра и спря да пише. — Надявам се, че не е успял да те стресне.

— Уплашен съм до смърт — ухили се Долан.

— Видя ли списъка на хората, които те търсиха? Обаждали се за нещо важно — така твърдяха две от жените: мис Коглин и мисис Марсдън. Обади се и някой си мистър Куксън. Каза, че било спешно...

— Това е Майора. Режисьорът на театъра.

Телефонът иззвъня.

— Ало... — вдигна слушалката Майра. — Да, номерът ни е Бийчуд 4556... От Чикаго ли? Кой се обажда?... Добре, свържете ни...

— Кой е? — попита Долан намръщено, докато поемаше слушалката.

— Имал нещо общо с бейзбола. Ако съм чула добре, името му е Ландис.

---

[1] При правораздаването в САЩ съществува предварително жури от съдебни заседатели, което може да бъде до 23 души. То определя дали даден случай трябва да се предаде на съда. — Б.пр. ↑

II

ЛАНДИС ИЗКЛЮЧВА ШЕСТИМА СЪСТЕЗАТЕЛИ ОТ КОЛТЪН

НАКАЗАНИЯ ЗА ПРИЕМАНЕ НА ПОДКУП В СРЕЩА ОТ КРЪГ НА ШАМПИОНАТА ОТ ХЪМФРИ ПРЕСНЕЛ

Днес шестима от най-добрите състезатели в отбора по бейзбол на Колтън бяха изключени от всички форми на организиран бейзбол от председателя на Дисциплинарната комисия Кенесо Маунтин Ландис за това, че са приели подкуп и са изгубили срещата с Бентаун от шампионата за 1936 година. Комисията отдели пет дни за разглеждане на случая. Имената на състезателите са следните: Фриц Докстетър — подавач, Харолд Мълок — на втора база, Джо Трент — на външното поле, водещ батсман на лигата, Раул Дедрик — на външното поле, Мърсър Касъл — на първа база, и Адриан Потс — кечър.

Стана известно, че двама от играчите са направили пълни признания пред председателя Ландис, но не са разкрили източника на подкупа. Никой от тях не пожела да направи изявление пред „Ивнинг Куриър“. Вниманието на обществеността бе привлечено към този скандал най-напред от седмичното списание „Космополит“, което съществува едва от един месец и се издава от Майкъл Долан, доскоро редактор на спортната страница на един провинциален вестник...

— Трябва да призная, че Преснел се отнесе честно към нас — каза Долан и сгъна вестника. — На първа страница и са отделили доста място.

— Та това е сензация — заяви Майра. — Всички вестници в страната пишат за нея.

— Нямах представа колко съм доволен, че ги изхвърлиха — продължи Долап. — Мошеници. Виж, Ландис ми харесва. При него няма бюрократични хватки. Държи всичко да е начисто в бейзбола. Жалко, че сред политиците не може да се намери някой Ландис. На тях пък колко им трябва такъв човек! Ако изникне един Ландис в политиката, за страната ще има по-голяма полза, отколкото от шест върховни съдилища.

— По дяволите! — възкликна изведнъж Ед Бишъп. — Чуй редакционна статия на „Таймс Газет“: „Таймс Газет“ споделя чувствата на всички любители на честния спорт с пожеланието шестимата непочтени играчи от колтънския отбор по бейзбол да потънат скоростно в забвение...“.

— Томас го е писал — прекъсна го Долан. — „Да потънат скоростно в забвение...“ Пфу! Карай нататък...

„Те бяха идоли за младежите от нашия град, а вероятно и за други, които следят този спорт, но се оказаха недостойни за доверието им и сега завинаги са изключени от всички организирани форми на бейзбол. Чудесно. Ролята, която нашият вестник изигра в разобличаването на тези измамници, макар и малка, е само още едно доказателство, че «Таймс Газет» ще проявява нетърпимост към злоупотреби с властта, злоупотреби на длъжностни лица или... на състезатели от отбора по бейзбол“. Не е ли за смях? — ухили се той.

— Очаквах го — каза Долан. — Едно нещо ѝ трябва на тази статия, за да се превърне в идеален пример за това как не бива да се пише — да ѝ се сложи заглавие от един ред: „От престъплението полза няма“.

— То си е сложено! — извика Бишъп. — Ами да, сложено е! Погледни! „От престъплението полза няма“.

— Ха, сега вече всичко си дойде на място. — Долан погледна към вестника в ръката на Бишъп, за да се увери. — Умирам от удоволствие. Знаеш ли, Ед, много добре стана, че Томас те изхвърли. По-добре да пукна от глад, но да пиша каквото си искам, отколкото да работя за този пиклив вестник „Таймс Газет“.

— И аз тъй мисля — съгласи се Бишъп малко иронично. — Дори вече съм на път. Тъкмо ми повишиха заплатата на петдесет и пет долара, а след няколко дни Томас се появи тук и ме сгащи при теб. Сега ти ми плащаш двайсет и пет. Няма съмнение коя е истинската

причина за уволнението ми — онзи път той ме завари тук и си помисли, че му готвим нещо. Това, че другите вестници ме изпревариха за убийството на онази уличница, никак не е убедително. И без туй щяха да му отделят не повече от един абзац. Той просто го използва като претекст.

— Здравсти, Долан... Здравсти, Майра. — Лорънс влезе в редакцията с делови вид.

— Запознайте се с мистър Бишъп, мистър Лорънс. Доскоро сътрудник на небезизвестния „Таймс Газет“.

— Приятно ми е, мистър Бишъп — подаде ръка Лорънс.

— От вчера Бишъп е на работа при мен.

— Сериозно ли? — изненада се Лорънс.

— Заради мен го уволниха, така че сега аз му намерих работа. Двамата с Майра не можем да се справим с всичко. Ед е много добър професионалист. Не му треперят гащите. Какво е това в ръката ви?

— Последните данни за разпространението. Искях да ги видиш.

— Благодаря. — Долан взе листа. — Дали му е провървяло днес на Екман?

— Не се е върнал още, но мисля, че не сме зле с рекламите за този брой.

— Би трябвало да сме по-добре от „не сме зле“, след като целият град говори за „Космополит“ — каза Долан и погледна цифрите за разпространението. — Три хиляди сто и единайсет. А още е само четвъртата седмица. Сега вече трябва да ни паднат много реклами.

— Надявам се. Тираж от три хиляди при цена десет цента не носи кой знае колко пари. Тази вечер ще работите ли?

— Изчетох последната коректура, всичко е готово за отпечатване. Няма смисъл да оставаме тази вечер.

— Как вървят абонаментите, Майра?

— Прилично. Обадох се на стотина души от списъка и уредих към двайсет годишни абонамента.

— Добре, продължавай да звъниш — каза Лорънс и излезе.

— Струва ми се, че не му станах симпатичен — отбеляза Бишъп.

— Ами, няма такова нещо. Малко е стиснат, това е.

— Какво искаше да каже, когато спомена за тираж три хиляди по десет цента броят? Това не са всичките ти приходи, нали? Ами рекламите?

— Виж какво, Еди, да не навлизаме в подробности, но повечето от рекламите бяха отпечатани безплатно. Направихме този жест към магазините, за да им докажем, че сме в състояние да повлияем на продажбите.

— Ами тогава откъде ще взимаш пари, за да ми плащаш? — попита Бишъп озадачен.

— Мисля, че списанието ще започне да носи приходи, но ти не се притеснявай за това. Ако всичко друго се провали, аз имам една лично моя тайна златна мина. Нали, Майра?

— О, да, наистина. Една петдесет и пет годишна златна мина.

През отворената врата на редакцията внезапно влетя млад мъж и ги загледа втренчено. Беше към трийсетгодишен, набит, много добре облечен. Видяха го и тримата, но в продължение на две-три секунди никой не се помръдна и никой не продума.

Накрая Долан спокойно го попита:

— Какво искаш, Фриц?

— Знаеш какво искам — отговори бавно Докстетър, без да се помръдне. — Заради теб ме изритаха от Лигата по бейзбол. Много добре знаеш какво искам, мръсно копеле.

— Чакай малко, Фриц — подхвана Долан с почти приятелски тон и леко се измъкна иззад бюрото. — Аз не искам да се разправам с тебе.

— Даваш си сметка какво направи с кариерата ми, нали?

— Знам ти какво направи с нея. — Долан продължи бавно и незабележимо да напредва към него. — Знаех всичко отпреди цял месец, но във вестника отказаха да го поместят. Наложих се да напусна службата си, за да ви изоблича.

— Така ли? — Дясната ръка на Докстетър потъна в джоба на самото му.

— Пази се! — изкрещя Бишъп.

Долан се хвърли напред и замахна с левия си юмрук, удари Докстетър отстрани по главата, извади го от равновесие и го принуди да отстъпи. Докстетър също посегна с лявата си ръка, но в същото време се мъчеше неистово да измъкне дясната от джоба, както беше свита. Долан не му позволи, успя да го цапне по челюстта още няколко пъти, после му заби и един юмрук с дясната ръка и го изблъска до стената, където той се свлече на пода. Долан се спусна веднага върху

него и го хвана за дясната ръка, която все още беше в джоба му. Издърпа я и бръкна вътре.

— Така си и мислех — показа той пистолета. — Калибър 32. Усетих го, негодника, по очите го усетих, че ще се хвърли на кръв.

— Добре си служиш с юмруците, приятелче — забеляза Бишъп.

— Да му се не надяваш! — възкликна Майра. — По едно време се бях поизплашила.

— И аз още не мога да дойда на себе си — призна си Долан. — Ед, донеси малко вода. Побързай, за да го свестим. Майра, прибери пистолета в бюрото ми. Виж ти! Емоции, а?

— И това е само началото — каза Майра. — Пък веднъж като потръгне...

III

Същата вечер Долан беше поканил Майра на вечеря. Отидоха в ресторант-градина на покрива на един хотел.

— Хубаво е тук горе, нали? — отбеляза тя.

— Да, да — отвърна Долан с въздишка и се загледа надолу през прозореца към светлините на града.

— Не се поддавай на депресия — посъветва го Майра приповдигнато. — Имаш всичко на този свят, за да си щастлив. Целият град говори за теб и за списанието ти. Откакто седнахме тук, поне двайсет души се изредиха, за да те поздравят. Правиш това, което искаш. Какво още ти липсва?

— За друго мислех — отговори Долан и погледна към естрадата на оркестъра и голямата маса до нея.

— Аха! — проследи Майра погледа му. — Това било!... Е, не ми се сърди. Когато предложих да дойдем тук, не знаех, че ще има сватба. Дори не знаех, че тя се жени.

— И аз бях забравил. Сигурно си мисли, че е отвратително от моя страна да се домъкна така тук.

— Как така?

— Така. Да дойдем двамата с теб.

— Какво толкова ужасно има в това?

— Защо не се опиташ да разбереш, боже мой? Аз ходех на срещи с Ейприл. Движех се сред тези хора, които сега са поканени на масата й. Всички знаят, че бях луд по нея.

— И тя е била луда по теб...

— Както и да е, дошъл съм в същия ресторант, в който са поканени гостите на сватбата й, при това с друга жена.

— Неизвестна жена — каза Майра и облиза устни. — Никому непозната. Скитница.

— Е, защо трябва да се държиш така?

— Как иначе да се държа? Ти току-що ми обясни как бие на очи това, че си дошъл тук с жена, която не принадлежи към тази среда — тази придворна компания от така наречения каймак на обществото...

— Не съм казал такова нещо. Ти не си добре.

— Ти самият не си добре. Боже мой, какво те интересува мнението им? Защо се опитваш да пробиеш в хайлайфа? За тях ти си никой...

— Знам — съгласи се Долан трезво.

— Не те приемат в никой от градските клубове, защото си израснал от другата страна на железопътната линия. Подиграват ти се, щом ти видят гърба. Глупак си ти, Майк. Пред теб се откриват възможности, в ръцете си държиш власт... Изобщо върви ти. Звездата ти изгрява. Стига си се притеснявал от тия нищо и никакви паразити.

— Аз не се притеснявам толкова от тях, колкото от Ейприл. Тя е хубав човек.

— Светът е пълен все с хубави хора. Ти да не ревнуваш от този тип, дето се е оженил за нея... този Менефи?

— Май че не...

— Тогава недей да разиграваш трагедии. Омъжила се, какво от това? Поредната мадама, която излиза от обръщение. Като те гледа човек как си увесил нос от час и половина насам, ще си помисли, че тя е единствената жена на света, която знае как да ти бутне.

— Няма да ти позволя да говориш такива неща за Ейприл...

— О, боже — въздъхна с досада Майра и погледна към изкуствените звезди по тавана. — Моля те, не се дръж като такъв моралист. Казвам това, което мислиш и ти, чисто и просто съм откровена. Майк — тя се подпря на лакти и го загледа, — аз само те карам да забравиш тази твоя фобия за социалното ти положение. Отървеш ли се от нея, нищо не може да те спре. От тези хора няма абсолютно никаква полза. Само ходят напред-назад, никому нищо не дават, а заемат много място и изразходват много въздух, необходим на други хора.

— За това не споря. Вероятно си права. Но въпреки всичко те олицетворяват нещо, което никога не съм имал и много искам да притежавам.

— Ти си един неосъществен предводител на кадрила, това си ти. Хайде да се махаме оттук.

— Искам да потанцувам още един-два пъти.

— Имаш предвид да потанцуваш поне веднъж с Ейприл.

— Може би...

— Ами добре, отивай, покажи се като един жалък глупак. — Майра загърна рамене с наметката си. — Аз си тръгвам.

— Нали знаеш, че не е нужно...

— Знам, но смятам да проявя повече гордост от тебе. Ще се прибера у вас. Там ще те изчакам — каза тя и стана.

— Възможно е да се забавя...

— Няма нищо. Ще кажа на Юлисис да ме пусне в твоята стая. Пък и останалите момчета ще бъдат там. Може би те ще ми разнообразят вечерта.

— Гледай това да не стане в леглото ми, предупреждавам те. Ще ти откъсна ушите.

— Ами тогава недей да закъсняваш — отговори му тя и се отдалечи.

Долан стана и се провря между танцуващите двойки до масата на Ейприл. По средата ѝ се издигаше планина от цветя. Имаше няколко незаети стола.

— Здравей, къде се изгуби? — посрещна го тихо Ейприл и му подаде ръка.

— Поздравления. Също и на теб, Рой.

— Благодаря — отговори Менефи. — Познаваш се с гостите ни, нали? Хари Карлайл...

— Разбира се, познавам ги всичките. Здравейте! — извика Долан и седна до Лилиан Фрайд — блондинка, представена в обществото миналата година. — Здравей, Лилиан...

— Здравей, Майк...

— Имам да уреждам сметки с теб, Долан — пошегува се Менефи. — Дължиш ми един меден месец.

— Ами? Как така?

— Нали заради теб приеха Ейприл да играе в тази любителска театрална постановка, а сега дават представления и тя не може да напусне града.

— Аз нямам нищо общо с това, Рой. Майора си я избра. Имаш голям успех — обърна се Долан към нея. — Днес са излезли много ласкави отзиви. Как мина премиерата?

— Добре. Трябваше да дойдеш. Чакахме те зад кулисите след представлението...

— Имах много работа...

— Майк, ти си страхотен лъжец.

— Честна дума. Следващият брой излиза утре...

— Нали обеща да поместиш снимката ми? Какво става? — попита го Лилиан.

— Ще я пусна другата седмица...

— Светската страница на списанието ти хич я няма — заяви Лилиан. — Кой я списва — дамата, която беше поканил тази вечер ли?

— Не, защо?

— Нищо...

— Страхотна е — каза Ейприл. — Каква е?

— О, тя само стои до телефона, организира едно друго, пише по малко...

— Аз все пак мисля, че трябва да ме назначиш завеждащ светската страница — обади се пак Лилиан. — Участвала съм в издаването на училищния вестник...

— Не мога да ти плащам.

— Но аз не искам заплата. Ще работя, защото ми е интересно. Хари Карлайл се наведе през масата.

— Тя иска да каже, че си струва, защото така ще се навърта около тебе.

— Затваряй си устата, Хари! — сопна му се Лилиан.

— Не се обиждай — усмихна се Карлайл. — Само се пошегувах.

— Шегуваш се, ама не се шегуваш — наежи се и Долап.

— Искаш ли да потанцуваме, Майк — попита Ейприл.

— Добре. — С поглед Долан поиска разрешение от Менефи.

— Защо не? — отвърна Менефи, изправи се и помогна на Ейприл да стане от стола си.

— Благодаря — рече Долан, изправи се на свой ред и поведе Ейприл към дансинга. — Мислиш ли, че е редно? — попита я той, когато започнаха да танцуват.

— Разбира се, глупчо...

— Искам да кажа, етично ли е да танцуваш с булката веднага след като е станала булка?

— Разбира се. Вече танцувах с Рой, с Джони Лъндън, с Хари Карлайл...

— Джони тук ли беше? Не го видях.

— Ти никого не си виждал. Беше прекалено погълнат от екзотичната ти приятелка. Всъщност къде е тя?

— Ами... отиде си.

— Скарахте ли се?

— В известен смисъл...

— Така ми се стори по тона ти. Жалко. Страшно е привлекателна.

— Няма нищо сериозно. Спорехме дали да дойда на вашата маса. Тя беше на мнение, че не трябва да го правя...

— Разбирам, отново си проявил упорство. Тя защо смяташе, че не бива да идваш?

— О, нямаше причина. Но беше права. Тук всички са сноби. Повечето дори не благоволиха да ме заговорят. С изключение на Карлайл, но той пък си правеше майтап.

— Не обръщай внимание на Хари. Успехът му е завъртял главата. Тази вечер се хвалеше, че ще се мести по-нашироко...

— Има нужда. Както се е засилил...

— Солистът харесва ли ти?

— За първи път го слушам, искам да кажа — на живо. Не е зле.

— Майк, защо не идваш в театъра?

— Много работа имам.

— Преди никога не си имал толкова много работа. Заради онази история с Майора ли е, затова че те накара да се извиниш?

— Не само затова. Наистина бях зает...

— Десет пъти ти се обаждах. Съобщавах ли ти?

— Да. Но не ми беше приятно да те търся у вас, Ейприл, знаеш как реагира баща ти, пък и нали щеше да се жениш — изобщо заради всичко. Но трябваше да ме предупредиш. Щях да ти изпратя подарък или каквото се прави в такива случаи...

— Затова ти се обаждах и тази сутрин. Искан да ти го кажа...

— Боже мой, колко е хубаво — прекъсна я Долан и я прегърна по-силно. — Знаеш ли, ще ми се всичко да беше станало иначе...

— На мен също, Майк...

— Боже мой, колко е хубаво — повтори той, докато се радваше на усещането, че тялото ѝ бавно се поклаща и се докосва до неговото, а в същото време го сгръбваше споменът за многобройните прегръдки с нея.

— Ще има ли още нощи край нашата рекичка, Майк? — прошепна тя.

— Господи... да. Да...

— Извинявай — разнесе се рязко гласът на Менефи, който се изпречи изведнъж между Долан и Ейприл. — Мога ли аз да довърша танца?

— Е, добре... — Долан отпусна ръце. — Благодаря ти, Ейприл. Лека нощ...

Той се промъкна до своята маса и откри, че Карлайл е заел освободеното от Майра място.

— Жалко, че не можа да си довършиш танца — засмя се Карлайл. — Казах на Менефи да стои мирно и да не се притеснява, но той не издържа...

— Много мило от твоя страна. Разбрах какво имаш предвид.

— Виж го ти — както се държиш, човек може да си помисли, че аз съм му пуснал фитила...

— Това няма значение — прекъсна го Долан и направи знак на сервитьора да дойде.

— Тръгваш ли си? — попита Карлайл.

— Да.

— Искях да поприказвам с теб...

— Друг път... — Долан погледна сметката и подаде на сервитьора петдоларова банкнота.

— Защо имаш такова отношение към мен, Долан? Аз нямам нищо против теб. Ти защо не ме обичаш?

— Не е вярно, че нямаш нищо против мен. Не ме обичаше навремето, когато бяхме съученици, не ме обичаш и сега. Аз също не те обичам. Тогава те смятах за противен човек, както и сега. Казвам ти го, за да сме си на чисто.

— Значи затова ще поместиш нападки срещу мен в твоето списание — защото не ме обичаш, така ли?

— Какво те кара да мислиш, че ще поместя нападки срещу теб? — попита Долан и се постара в гласа му да не проличи изненада.

— Е, намират ми се познати. Просто реших да ти напомня, че в този град има хора, които не бива да закачаш, и аз съм един от тях.

— Не трябваше ли да изчакаш да публикувам каквото според теб се каня да публикувам, пък тогава да започнеш със заплахите?

— Реших да ти напомня. Предупреждавам те, за да сме си на чисто. — Карлайл изрече последното изречение с интонацията на Долан.

— Благодаря — обърна се Долан към сервитьора, прибра рестото си и му остави за почерпка. После продължи разговора си с Карлайл: — Значи имаш предвид брат си.

— Брат ми ли? Аха, ти ми говориш за Джак. Виж ти — той се престори, че се изненадва, — та това е идея. Не се бях сетил за Джак. Той има голяма власт. Може би ще ми помогне да те убедя да не ме закачаш...

— Да, да, може и да успее. Може да употреби част от същата тази власт, за да върне живота на трите момичета, които ти уби с неуспешните си аборти...

Карлайл скоча на крака.

— Виж какво, Долан, хубаво си провери фактите, преди да отпечаташ такова нещо! — В гласа му не бе останало нищо от предишния мазен тон.

— Много хубаво ще ги проверя, ти за това не бери грижа — отвърна студено Долан и излезе...

IV

Когато Долан се прибра вкъщи, приземният етаж беше осветен и през големите прозорци видя Елбърт, Томи и Ернст — бившия пилот от войната, седнали на пода заедно с Майра. Обсъждаха нещо много оживено. Долан се качи горе в стаята си и започна да се съблича. Беше по гащета, когато влезе Майра.

— Никога ли не чукаш? — попита я той.

— Ето ти — грабна тя старата му хавлия от един стол и я метна към него. — Облечи я и приличието ще се възстанови.

— Аз не говоря за приличието, имам предвид доброто възпитание. Къде, по дяволите, са пантофите ми? — огледа се той. — Този Юлисис като нищо може да ги е завлякъл долу в стаята си. Там събира всичко...

— Ако търсиш едни ужасни червени мокасини, виждам ги под бюрото ти — посочи му Майра. — Сигурно знаеш кое време стана, нали?

— Поразходих се с колата, след като излязох от ресторанта.

— Доста трябва да си се разхождал. Чакам те от два часа...

— Нима не ти беше приятно? — попита Долан и obu пантофите си. Каква тема разисквахте? „Хомосексуализмът — главна предпоставка за гениалност“?

— Този път беше за Хитлер.

— Нали и аз това казвам.

— Ернст малко откача, като заговори за чистите арийци, нали?

— Определено. Затова, щом види цветнокожо момиче, и вече е готов. Една вечер Юлисис доведе тук приятелката си и само за миг се обърна с гръб към нея, а когато погледна отново, нея я нямаше. Ернст я беше свалил на пода зад пианото. Юлисис искаше да го заколи, но ние го разубедихме. Да, без съмнение Ернст си пада само по чисти арийки. А сега, мис Барновбутински, ще бъдете ли така добра да си тръгнете, по дяволите, и да ме оставите да си легна?

— Лягай си, кой ти пречи?

— В края на краищата сега...

— Просто исках да си поговоря с теб. А ти можеш да си лежиш.

— Аз пък не искам никой да си говори с мен. Омръзнало ми е да слушам за комплексите ми, за задръжките ми и за механизмите ми. Иди си, моля те...

— Видя ли се с Ейприл?

— Да...

— Как го понася?

— Кое?

— Мъченичеството си. Това, че е женена за новия, макар че още обича стария. Това е мъченичество, да знаеш...

— Права си — отговори ѝ Долан със сарказъм.

— Успя ли да танцуваш с нея? — продължи Майра със същия спокоен тон.

— Да, около една трета от един танц. После мъжът ѝ ни прекъсна.

— Прекъсна ли ви? Това е доста странна постъпка, нали?

— Той смята, че аз съм виновен за отложения му меден месец. Според него са приели Ейприл в театъра само заради мен. Хари Карлайл му пусна фитила и той дойде да ме разкара. Когато тръгнахме с Ейприл към дансинга, видях, че Хари се премести до него. Той го е подсетил, че трябва да я ревнува от мен.

— Хващам се на бас, че Менефи не е имал голяма нужда от подсещане...

— По дяволите, всичко това е приключено. Когато се върнах на нашата маса, там заварих Карлайл. По много деликатен начин се опита да ми внуши, че не бива да публикувам нищо за него в списанието.

— Значи това е същият Карлайл!

— Същият. Известният лекар на висшето общество.

— А той откъде знае, че се каниш да поместиш нещо срещу него?

— Това искам да разбера. Никой не знаеше за това, освен ние двамата и Бишъп.

— И Томас. Не забравяй, че в яда си оня път ти му изчете списъка на хората, които се готвиш да разобличиш, за да му направиш впечатление.

— Да... и Томас. Да...

— Томас и този Карлайл приятели ли са?

— Не знам. Томас се познава с брат му — Джак. Джак Карлайл дърпа конците в цялата община...

— Дано заплахите му да не те спрат.

— Не се тревожи, няма. Специално тази работа ще ми достави голямо удоволствие. И без това него никога не съм го обичал... А сега би ли си обрала крушите?

— Нима ще допуснеш да се прибера сама до центъра на града по това време?

— По дяволите. В такъв случай ще кажа на Юлисис да те изпрати до вас с моята кола.

— Защо е необходимо? Защо да не постъпим по-просто?

— Казвал съм ти го и преди. Няма къде да спиш.

— Твоето легло ми изглежда подходящо...

— Да, но е мое.

— Знам. Не се прави на глупак.

— Не се правя на глупак. Знам и какво искаш. Знам, че не може да ми се устои. Знам, че у мен се е събрал целият сексапил на света...

— Браво. Сега вече се държиш нормално. Браво.

— ... но ти няма да спиш в моето легло. По дяволите, защо ли не си отишла да пиеш кафе онзи път!

— Чудесно. Обичам да те гледам, когато се разпалиш. Чудесен си.

— Не си ме виждала как изхвърлям оттук мадами в четири часа сутринта. Тогава ставам наистина чудесен. Сега би ли...

Някой почука на вратата.

— Влез! — извика Долан с надеждата, че е някой от съквартирантите му или Юлисис.

Вратата се отвори и влезе Ейприл Коглин Менефи.

— Не знаех, че имаш гости — каза тя, след като изгледа Майра без всякакво смущение. — Преча ли ви?

— Ами... не — отвърна Долан, който все още не бе преодолял изненадата си.

— Това е хубаво — заяви Ейприл и затвори вратата зад себе си.

Майра се изправи и звучно въздъхна.

— Не си отивайте — усмихна ѝ се Ейприл и протегна ръка. — Казвам се Ейприл Менефи. Не се виждаме за пръв път...

— Здравейте! — Майра пое ръката ѝ.

— Мис Барновски — представи я Долан, съвзел се след първоначалния шок. — Секретарката ми. Или по-скоро на списанието. Помага ми в работата. Мис Барновски.

— Разбирам — рече Ейприл. — Мис Барновски.

— Секретарката ми — повтори Долан, захилен глуповато.

— Това е хубаво. Според мен вие сте ужасно привлекателна — обърна се Ейприл към Майра.

— Благодаря.

— Толкова съжалявам, че си тръгвате. Наистина бих се радвала много да се опознаем по-добре.

— Лека нощ, мисис Менефи — каза Майра и тръгна към вратата.

— Почакай. — Долан скочи след нея. — Ще кажа на Юлисис да те закара до...

— Не си прави труда — отрязва го Майра през рамо и прекоси тъмната всекидневна, откъдето излезе на външното стълбище към улицата...

— Тя е пищна, Майк. Прилича на жените от рисунките на Бенда. Сега разбирам защо започна да пренебрегваш...

— О, боже, в главата ти нищо друго ли няма, освен секс? — прекъсна я Долан и затвори вратата.

— Аз съм патологичен случай.

— Ти не си с всичкия си. Как дойде тук?

— Недей да се мръщиш толкова. Влязох през задния вход, минах през стаята на Юлисис, а после се качих по вътрешното стълбище. Какво толкова има?

— О, боже, изобщо не мога да те разбера — поклати Долан глава. — Не съм виждал по-смахната жена от теб. Току-що си се омъжила, това е първата ти брачна нощ, а ти ми казваш: какво толкова?

— Пак те питам: какво толкова? Какво лошо има в това, че дойдох тук? „В крайна сметка няма нищо нередно и непочтено..." Не си ли спомняш речта на Линкълн?

— Предавам се — каза Долан, седна на разтегателното легло и прокара пръсти през косата си. — Предавам се, и толкоз. Целият град знае колата ти. Помисли ли си какво ще разправят хората, като я видят отвън. Всеизвестно е, че аз живея тук.

— Дойдох с такси — обясни Ейприл и свали мантото си.

— Ами Менефи?

— Нищо. Взехме да се разправяме и аз слязох от колата.

— Великолепен начин да започнете семейния си живот.

Ейприл дойде при него и седна на леглото.

— Повод за разправията беше ти. Всичко започна, когато той дойде да те избута по време на танца и оттогава не сме спирали. Рой много ревнува от теб.

— От къде на къде ще ревнува от мен?

Тя го погледна най-невинно с широко отворени очи и невъзмутимо предположи:

— Може би защото ти си далеч по-добър от него в леглото.

— Само това оставаше! — От изненада Долан не можеше да откъсне очи от нея. — Ти ли му го каза?

— Естествено.

— О, боже — простена той.

— Това не е единствената причина за посещението ми. Искам да кажа, че има и друго. Донесох ти нещо. — Тя отвори дамската си чантичка. — Сетих се, че кредитната компания сигурно вече те е притиснала... нали е време да платиш поредната вноска за колата — обясни Ейприл и остави до него чек.

Вратата внезапно се отвори и Майра нахлу в стаята.

— Току-що отпред спря кола и от нея слезе мъж — съобщи тя възбудено. — Мисля, че е съпругът ви. Пакард, двуместен.

— Точно той е, както трябваше да се очаква — рече Долан и се изправи на крака. — Излизай оттук, Ейприл... и през задното стълбище.

— Нека да дойде — заинати се Ейприл. — Все едно е дали сега ще се вдигне скандалът или по-късно.

— За бога, махай се!

— Няма да се махна — заяви спокойно Ейприл, отпусна се и се излегна на леглото.

— Побързайте! — подкани я Майра.

Долан се спусна, сграбчи Ейприл за ръката и я дръпна така, че да я изправи. Пусна я, отстъпи, прецени хубаво разстоянието и я удари по челюстта с всичка сила. Ейприл изквича като животно и се свлече в безсъзнание на леглото. Долан се наведе и я вдигна на ръце.

— Наметни я с палтото й...

— Побързай! — Майра грабна палтото и загърна Ейприл.

Долан бързо напусна стаята и се запъти към задното стълбище. В дългата всекидневна нямаше осветление, но благодарение на уличната лампа той успя да намери пътя си. От всекидневната излезе в задния коридор, а оттам се спусна бързо към вратата на Юлисис и я зарита...

— Какво е станало, мистър Майк? — попита Юлисис, щом отвори.

— Много работи станаха. — Майк положи Ейприл на леглото. — Насадих се на пачи яйца и за всичко си виновен ти, черен негоднико. Колко пъти съм ти казвал да не пускаш Ейприл през задната врата.

— Какво й е, мистър Майк?

— Халосах я, за да млъкне. Мъжът й е горе...

— Нямаше да я пусна, ама де да знам, че е женена...

— Ти си готов на всичко за пет долара, хубостнико. Слушай сега. Аз трябва да се кача горе и да се направя на много изненадан, че виждам оня тип. Покрий я и гледай да кротува, докато той си замине. Ако дойде на себе си и вземе да шава, цапни я още веднъж. Връщам се веднага щом той си тръгне.

— Хубаво, мистър Майк. — Юлисис метна един юрган върху Ейприл и цялата я покри. — Мистър Майк... аз, без да искам, ама защото...

— Няма нищо. И ти си крив, но и на мен не ми е чиста работата.

Пред вратата на стаята си Долан се спря колкото да си запали цигара и влезе. Майра лежеше в леглото, увита в чаршаф до брадичката, така че се виждаше само главата й. Рой стоеше прав пред бюрото с пишещата машина и хубавото му лице беше враждебно намусено.

— Я виж... здрасти! — Долан се престори на страшно изненадан и въпросително взе да мести поглед от Майра към Рой и обратно. — Изобщо не те очаквах. А къде е Ейприл?

— И аз се опитвам да разбера същото — отвърна Менефи.

— Мислел, че е тук — обади се Майра.

— Тук ли? Че какво ще прави тук? Да не сте ми скроили някой номер? Какво се е случило, а, Рой?

— На път за вкъщи се посдърпахме с Ейприл и тя каза, че предпочита да върви пеша, вместо да се вози с мен. Помислих си, че блъфира, затова спрях и я оставих да слезе. Реших, че ще й бъде за

урок, после направих едно кръгче с колата, като смятах да се върна и да я взема... но тя беше изчезнала.

— Явно не познаваш Ейприл достатъчно. Тя не е от тези, които блъфират.

— Сега вече ми стана ясно. Естествено, тръгнах насам...

— Защо предположи, че ще я намериш тук?

— Ами... не знам. Тя непрекъснато разправя за теб.

— Но защо не се обади по телефона?

— Искяхте да я хванете *flagrante delicto*, нали? — обади се Майра и преведе на Долан: — На латински това означава „на местопрестъплението“.

— Почти съжалявам, че те разочаровах, Рой... но тя не е тук.

— Виждам. Излишно е да ти казвам колко съжалявам, че се получи така, Долан.

— Забрави го. Сигурно е взела такси и се е прибрала вкъщи. Защо не я потърсиш там?

— Така и ще направя. Е... извинявайте, че нахлух така. — Менефи бавно се насочи към вратата. — Мога ли да поговоря за малко с теб, Долап?

— Разбира се.

Двамата излязоха във всекидневната и Долан запали лампиона до вратата на своята стая.

— Искях само да те помоля да не споменаваш нищо за това... в списанието...

— Добре, Рой, обещавам. Аз пък искам да проумееш, че между мен и Ейприл вече няма нищо. Бях луд по нея... но вече не съм. Баща ѝ се погрижи за това.

— Вярвам ти...

— И още нещо — недей да слушаш какво ти говори Хари Карлайл. На него му се иска да се хванеш на въдицата му за много неща, които не са истина.

— Вече няма да се хващам. Лека нощ, Долан. — Менефи стисна ръката му. — Извинявай за безпокойството...

— Няма нищо. — Долан тръгна да го изпрати до вратата на външното стълбище, което извеждаше право към улицата. — Лека нощ.

— Лека нощ — отвърна му Менефи, докато слизаше надолу.

Долан се премести до прозореца и го проследи с поглед — видя го как се качва в колата и потегля. После слезе в стаята на Юлисис.

— Още е в безсъзнание — посрещна го той, — сигурно си я цапнал с бухалка за бейзбол.

— Донеси вода и да я изпратим да си върви. Донеси пълна кофа.

Долан отхвърли юргана и започна да разтрива китките ѝ. Нямаше никакви признаци, че идва в съзнание. Беше отпусната като труп и на мъждивата жълтеникава светлина от нощната лампичка на Юлисис напълно приличаше на труп.

— Ето, донесох, мистър Майк. — Юлисис се бе върнал с кофа вода. — Успяхте ли да се отървете от оня тип без проблеми?

— Да... дори ми се извини за безпокойството. Хвани я за краката. Ще я проснем на земята...

Положиха я на пода, Долан взе кофата и я плисна в лицето на Ейприл. Тя потрепери под студената струя. Долан я изправи да седне и я разтърси. След миг устните ѝ се раздвижиха и тя направи гримаса, като че ли е отхапала недозряла райска ябълка, примигна няколко пъти и накрая отвори очи.

— Ейприл! Ейприл! — извика Долан в ухото ѝ.

Ейприл се усмихна и заоглежда стаята.

— Не се притеснявай, вече нищо ми няма. Голям негодник си ти, Долан — каза тя все още усмихната, — халосал си ме, без да те видя...

— Това се казва момиче! — обърна се Долан към Юлисис и неволно се разсмя. — Хайде, Ейприл, трябва да се махнеш оттук. Рой току-що си тръгна... Юлисис, обувай си обувките, слагай си шлифера да придружиш мис Ейприл през празния парцел отзад и да я качиш на такси.

— Добре, сър — отвърна Юлисис, доволен, че е главно действащо лице в една от любовните истории на мистър Майк.

— Няма да се промъквам през никакви задни парцели — заяви Ейприл. — Откъдето съм дошла, оттам ще си тръгна.

— Ще минеш по задната уличка. Не бива да се надценява доверчивостта на Менефи. Мисля, че повярва на лъжата, която му сервирах, но той ревнува, а големите ревнивци са много зорки. Може да е паркирал някъде по-надолу по улицата и да те чака да излезеш.

— И на всичкото отгоре ми е студено. Погледни какво си направил с косата ми.

— Ти пък погледни какво направи с живота ми. Хайде... — Той ѝ помогна да стане. — Тръгвай с Юлисис. Ще спрете такси на кръстовището. Имаш ли пари?

— Аз винаги имам пари, мистър Долан...

— Не знаех. Помислих си, че може да си дала всичко, което имаш, за да подкупиш Юлисис. Тръгвай вече...

— Тръгвам... но ще се върна...

— Направи го и аз ще ти прережа гърлото. Готов ли си, Юлисис?

— Да, сър.

— Поемай.

Юлисис и Ейприл излязоха през задната врата. Долан я затвори след тях и се качи на горния етаж. Изгаси лампиона, а после отиде до прозореца, който гледаше към улицата, и погледна навън. Кола нямаше. Той се усмихна и се прибра в стаята си.

Забеляза спретнато сгънатите дрехи на Майра върху един стол и обувките ѝ под бюрото и я попита:

— А при тебе как беше?

— Тя отиде ли си? — Майра се обърна на една страна и се подпря на лакът.

— Да. Ще ми се и ти да последваш примера ѝ.

— Хич не се и надявай. Впрочем виж какво ти е оставила за спомен откачената ти приятелка. — Тя му подаде чека, разписан от Ейприл.

— Благодаря — рече сдържано Долан и го пхна в джоба на хавлията си.

Майра се развесели от равнодушието му и го попита:

— Не изпитваш ли неудобство да приемаш пари от жени?

— Не, щом и те са получили нещо насреща — грубо ѝ отвърна Долан.

— Разбирам... Кажи ми, всичките ти вечери ли преминават така трескаво?

— Трескаво ли? — Долан се усмихна хладно, съблече хавлията си и седна на края на леглото. — Тази вечер не беше трескава. Беше много досадна.

— Ти си магьосник. — Майра отново облегна глава на възглавницата. — Ти си най-невероятната комбинация от чар, индивидуалност и безбожие, която съм срещала.

— Глупости — сряза я Долан и загаси лампата.

V

Няколко дни по-късно Лорънс го повика в кабинета си.

— Положението е доста напечено. Обясни му ти, Екман.

— Въпросът се свежда до едно: не получаваме поръчки за реклами в „Космополит“. Онзи ден разпродадохме петия брой, по твоя преценка колко място им бяхме отделили?

— Знам ли? Сигурно седем-осем страници...

— Пет и една четвърт. А ни платиха само за две. Всичко на всичко двеста долара.

— Пък всеки брой ни струва по хиляда и отгоре — допълни Лорънс. — Прецени сам докъде сме я докарали.

— Вижте какво, вярно е, че не разбирам много от финансовите въпроси, но така и не мога да проумея защо е необходимо всяка седмица да отделяме по три-четири страници за реклами, след като не ни плащат нищо. Защо трябва да им ги подаряваме?

— Това е въпрос на взаимност. Не можем да искаме пари за тях — обясни му Екман. — На „Куриер“ и на „Таймс Газет“ даваме по половин страница, а те от своя страна поместват реклами за списанието, макар и по-малки. Останалите две страници и четвърт предоставихме на някои големи магазини, за да им покажем какви са възможностите ни да привличаме нови клиенти...

— А не сме ли привлекли нови клиенти?

— Твърдят, че не сме. Виждаш колко трудно става за мен да им измъкна пари — продължи Екман.

— И друго нещо, през последните четири седмици Майра набра към четиристотин годишни абонамента. Това прави две хиляди долара. Те също ли се стопиха?

— Да. Искаш ли да ти покажа сметките? — попита го Лорънс.

— Не. Вярвам ти. Просто се изненадвам. Мислех, че се справяме добре...

— Справяме се добре, що се отнася до качеството на изданието — потвърди Екман. — При списването е постигнато много добро

равновесие. За всекиго по нещо. Светските новини са единственото изключение. Там се престараваме.

— Правя го нарочно. Споменавах ли ги, помествах ли снимките им, ще успееш да се справиш с тия хора. Добре ги познавам.

— Нямаме намерение да спорим с теб по този въпрос — намеси се Лорънс. — Той не е съществен. Аз съм доволен от списанието и от рекламата, която ни направи разобличаването на бейзболистите. Обществеността ни забеляза. Но каква е ползата, след като не ни плащат за реклами, та да си покрием режийните разноски?

— Просто не знам какво да ви отговоря — поклати Долан глава. — Доколкото ми стигат силите, опитвам се да издавам най-доброто списание...

— Както изглежда, това ще бъде краят — заяви Лорънс.

— Какво? Краят ли?

— Няма начин, след като отиват по хиляда долара на седмица, хиляда и отгоре...

— Няма ли да поемете риска поне за няколко седмици, мистър Лорънс? Ще пробием! Вързано е в кърпа! Недейте, не ме изоставяйте в такъв момент. Другата седмица ще пуснем най-голямата сензация за годината. Сега Бишъп работи точно това.

— Съжалявам, Долан, не мога да поемам рискове...

— Май ще е излишно да ви убеждавам в необходимостта да се изнесат фактите, които готвим за печат другата седмица...

— На мен ще ми струва хиляда долара, за да ги видя отпечатани. Не съществува такава сензация, за която аз лично да хвърля подобна сума.

— Виж, аз пък съм готов. Ако намеря пари за следващите няколко броя... както за първия, нали си спомняте, тогава?

— Ще печатаме. Стига да се посрещат разноските.

— А ти ще продължиш ли да ни търсиш реклами, а, Екман? Някой ден списанието може да се превърне в златна мина...

— Ще продължа, бъди сигурен. Дори ще положа повече усилия, ако това е възможно. Стига да зависеше от мен, всичките реклами на града щяха да са за теб. С теб съм. Възхищавам се на духа ти. Вярвам, че вършиш всичко от идеалистични подбуди...

— Благодаря ти. Ще се опитам да намеря парите днес следобед, но не забавяйте темпото, защото, ако не днес, утре ще имам парите —

обеща той на излизане и се качи в редакцията.

Майра държеше слушалката в едната си ръка, а с другата следеше докъде е стигнала в списъка на възможните абонати. Бишъл блъскаше по пишещата машина.

— Къде е Лилиан? — попита Долан.

— Отиде до Извънградския клуб, за да отрази турнира по голф за жени — обясни Майра. — Обади ли се на Лорънс? Търсеше те.

— Да. А Лилиан не можеше ли да отрази турнира, като се обади по телефона? Или да беше изчакала вестниците...

— Някой друг — да, но не и Лилиан. Взе си моливите и бележничето и излезе. Как иначе щеше да се изфука, че води светската страница на „Космополит“ — да си стои в редакцията ли?

— Върви ли ти. Еди? — спря се Долан до него.

— Върви, само недей да ми висиш над главата. Действаш ми на нервите, знаеш го. По-ужасен си и от Томас.

— Извинявай. Снощи те търсих по телефона един-два пъти...

— Нямаше ме. Имаш ли представа къде живее оная Макалистър? На края на света, че и оттатък — до сиропиталището. Почти до Колд Спрингс.

— Срещна ли се с нея?

— Да. Доста си поприказвахме. Твърди, че дъщеря ѝ умряла от тежка диспепсия. Мисис Грифит каза същото. Изглежда, старият доктор Естил не е знаел да пише друго.

— Не се ли усъмниха за какво си отишъл?

— Не, зададох въпросите си между другото. Открих още нещо в наша полза. Никоя от майките не познаваше Естил. Някой го повикал, когато Елен Грифит била вече много зле. А пък мисис Макалистър разбрала за съществуването му едва след като бил подписан смъртният акт. Всъщност, това е естествено. Фей Макалистър починала на операционната маса. Този мръсник Карлайл е масов убиец...

— Да можехме да открием мъжете, които са ги вкарали в беля...

— Можем, но с това нищо не се доказва. Изобщо не можеш да докажеш каквото и да било от тази история. Няма да проговорят дори момичетата, които са прибягнали до услугите на Карлайл, но им се е разминало. Ще предизвикаш разследване и какво от това? Щом стане дума за Карлайл, всичко ще се замаже. Дори да ексхумират двете

момичета, няма да има никаква полза. От тях вече ще са останали само кости...

— Ти пиши, Ед. Аз ще се оправя с подробностите.

— Добре. Дано да си на прав път. Когато те извикат пред предварителното жури, гледай да знаеш какво ще говориш.

— Ще знам. Майра, свържи се с мисис Марсдън.

Майра присви очи и прехапа устни.

— Кой е номерът й?

— Виж в указателя, ако обичаш. — Долан се загледа угрижено в стената.

— Това е всичко засега, Емъри — каза мисис Марсдън, след като икономът остави подноса на ниската ренесансова масичка. — Как пиете чая си, Майкъл — без нищо, със захар и сметана или с лимон?

— Със захар, сметана и лимон.

— Заедно ли?

— Ъъ... да, моля? — попита Долан, след като долови в тона й почуда. — Не е ли прието да си поискаш всичко заедно? Никога досега не съм пил чай, затова не знам.

— Не познавам по-забавен човек от вас — усмихна се мисис Марсдън. — Толкова сте наивен. Защо не опитате само със захар и сметана?

— Добре...

— С две бучки ли?

— Да, благодаря — каза той и пое чашата си. — Не исках да ви създавам безпокойство...

— Изобщо не ме безпокоите...

— Мери Маргарет обаждала ли се е скоро?

— Вчера. Влюбена е в Мексико Сити.

— Права е. И аз обичам чуждите градове. Някой ден ще отида в Мексико Сити... и из южните морета.

— Ходили ли сте из южните морета?

— Само седнал на последния ред в киното. Не е особено удовлетворително.

— Тази есен мислех да попътувам. С параход, из островите...

— Ще прекарате чудесно. Сигурен съм, че на Мери Маргарет много ще ѝ хареса. Тя обича да пътува.

— Няма да я взема със себе си. Надали ще е много весело за мен. А вие не искате ли да дойдете?

— Аз ли? О, няма да мога...

— Защо не? Можете да отидете до Лос Анжелис и ако се случи да мина оттам, ще...

— Би било чудесно, но...

— Защо не? Искате ли още чай?

— Не, благодаря. Просто няма да мога. С това списание...

— Мислите, че ще издържите дотогава, така ли?

— Надявам се... макар че както е тръгнало, надали. Затова дойдох при вас. Не знам към кого да се обърна. Чудех се дали...

— За пари ли?

— Да. Временно, разбира се. Все още нямаме установено положение, но в най-скоро време ще започнем да получаваме реклами и всичко ще се оправи. Ще можем да върнем парите на хората, които са проявили доверие към нас.

— Колко пари ще ви трябват, за да се позакрепите?

— Ами отиват около хиляда на седмица... — Да, но, разбира се, ще ви ги върна...

— Да, да, знам — прекъсна го мисис Марсдън с многозначеща усмивка и се изправи. — Ще ви напиша чек, Майкъл. Но защо да не вземете тези пари и да заминете някъде... да се позабавлявате и да забравите за списанието? Тогава поне ще има смисъл да ви ги дам...

— Списанието означава много за мен... а и градът има нужда от него. Вие знаете какво се опитвам да постигна...

— Точно поради тази причина не виждам защо да не вземете парите и да се махнете. Идете в Лос Анжелис, останете... да речем, до есента...

— Не мога...

— Е, след като илюзиите ви не са се изпарили досега, да не ви разубеждавам. Но знаете, че сте се заели с работа, която е по силите само на Херкулес, нали?

— Знам, знам...

— Чековата ми книжка е горе в спалнята ми. Качете се най-добре с мен, за да ми кажете на чие име да издам чека — предложи мисис

Марсдън и тръгна напред...

С ръст метър и осемдесет и пет, тегло деветдесет килограма и кестеняви мустаци на морж, Бъд Макгонагил, четиресет и четири годишен мъжага, изглеждаше точно така, както се очаква от един пазител на реда. Той беше шериф на община Колтън.

— Реших, че ще е най-добре да дойда дотук — каза той и заразглежда стаята на Долан. — Добре си се устроил...

— Аха, удобно ми е. Какво те води насам, Бъд?

— Нищо, Майк. Просто не можех да говоря от службата си. Човек не бива да оставя нищо на случая, затова изчаках да дойда по тъмно.

— Прав си. Сядай. Тук няма диктофони. Как я караш?

— Както обикновено. Не съм те виждал от един месец...

— Бях много зает покрай списанието...

— Добро е списанието ти, Майк. Харесва ми. Сигурно е по-различно да се занимаваш с него, а не с оня вестник.

— И сравнение не може да става. Представи си как щеше да се чувстваш, ако можеше да тръгнеш и да окошариш, когото трябва. Същото е.

— Такъв ден няма да дойде за мен, Майк. Тия, дето са дупе и гащи с големците, не могат да се изстребят. Сърбят ме ръцете, но за разлика от теб не мога да направя нищо. По дяволите, три деца имам и не съм ги изучил още...

— Как са? Какво прави Тери?

— Добре е, добре. Разбрах, че си му писал...

— Изпратих му едно писмо още преди да се махна от вестника. Голям симпатяга. Страшен е на ръгби. Следващия сезон ще го вземат в националния отбор, Бъд, помни ми думата...

— Знам ли? Пък и ти вече не си на същата работа. Преди колко много успя да направиш, уреди да пишат за него във влиятелните вестници и списания...

— Тери ще мине и без мен. Ще си влезе в националния, помни ми думата. То щеше да стане още миналата година, но рекламната кампания за Уилсън, Грейсън и Беранджър започна много рано. Знаеш как стават тия работи. Лансират ги цяла година преди селекцията...

— Дано да влезе. Може ли да запаля?

— Естествено. Хайде, Бъд, изплюй камъчето. Не те бива за актьор.

— Ами... чувам разни работи за теб, Майк — поде бавно Макгонагил.

— Какви работи?

— Някои от моите момчета чували да се говори много за теб и за списанието ти, като се въртят из Съдебната палата. Канел си се да разчистиш общината, такива работи.

— Рано или късно ще стигна и дотам, но това не бива да те тревожи. При теб няма скрито-покрито.

— Мен не ме е страх от разследвания и проверки. Като шериф съм си гледал работата. За себе си не се тревожа. Тревожа се за теб.

— За мен ли?

— Да, да. Затова исках да поговорим. Не знам дали си даваш сметка с какво си се захванал.

— Би трябвало. Все това слушам, откакто започнах да издавам списанието: знам ли с какво съм се захванал и какво може да ми се случи. Но това няма да ме спре, Бъд. Трябва да ме нарекат Мик Твърдоглавия. Заложил съм си главата. В момента имам пари да го издържам, пък ако щат да ми дават реклами, ако щат да не ми дават. Вече съм си заложил главата.

— Майк, симпатичен си ми. Направи много за мен и особено за Тери, стипендия му уреди и какво ли не още... но сега се опитваш с два чифта да излезеш срещу тройка аса. Виж какво, отдавна работя в тази община и знам кос как става.

Долан застана пред него.

— Голям жест направи, че дойде при мен, Бъд, и ти благодаря. Но аз няма да се откажа. До гуша ми е дошло да гледам как едни крадат, други си затварят очите, трети убиват. Ако сега зарежа списанието, няма да имам една спокойна нощ до края на живота си.

— Драго ми е, като те слушам — каза Макгонагил и му протегна ръка, — с теб съм. Казах му аз на Джак Карлайл, че ти няма...

— Джак Карлайл ли те изпрати?

— Помоли ме да ти се обадя. Нали знае, че сме приятели, искаше да намеря начин да те предупредя, че няма да допусне да се разпространяват в печата неудобни неща за него.

— Значи затова си дошъл?

— Не, това можех да ти го кажа и по телефона. Дойдох да ти донеса нещо... — Той бръкна в джоба си и извади някакъв документ и значка. — Това е удостоверение за помощник-шериф^[1], а ето ти и значка. Викам си, сигурно ще ти е по-спокойно, ако ги имаш.

— Аз... благодаря ти, Бъд — каза Долан със задавено гърло.

— Чакай, не съм свършил. Взимай. — Той извади от задния си джоб пистолет в кобур. — Без това каква полза от значката и от специалното удостоверение. Автоматичен, 38-калибров, дотук с четири смъртоносни попадения. На Пърси Ярд. Помниш ли го Пърси?...

— Разбира се, че го помня. Хей, Бъд, това е страхотен жест от твоя страна.

— За всеки случай на удостоверението съм сложил дата отпреди шест месеца. Пистолетът е много хубав, Майк. Надявам се да не ти се наложи да го използваш, но ако го употребиш, ще съм доволен, че е на страната на правото, а не както досега.

— Ами аз вече не знам какво да ти кажа, Бъд. Надявам се да не ми се наложи да го употребя. Ако попадна в такава ситуация, сигурно дотам ще си изгубя ума, че сам ще се прострелям с него. Струва ми се, че няма да ми потрябва...

— Както и да е, задръж го. Имаш право да го носиш. След като Джак Карлайл може да раздава специални удостоверения на своите главорези, и аз мога да издам едно, при това за приятел. Каква е тази история за брат му, която се каниш да публикуваш? За абортите ли?

— Знаеш ли нещо? — попита изненадан Бишъп.

— Туй-онуй. Познавам едно момиче, което работеше в клиниката му.

— Как се казва?

— Не си спомням в момента, но мога да проверя.

— Моля те, Бъд, провери. Не се знае дали точно това момиче няма да ми свърши работа...

— Разбира се. Ще ти се обадя по телефона. Къде да те намеря?

— В печатницата на Лорънс. Искаш ли аз да ти позвъня?

— Ще запомня... Е, Майк, ако има нещо, което мога да направя за теб... без да се споменават имена, нали знаеш, само се обади. Ясно ти е какво ми е положението, изобщо...

— Знам. Ще внимавам, Бъд. Благодаря ти още веднъж за всичко
— каза Долап, докато се ръкуваха, и тръгна да го изпрати.
— Не им се давай, Майк...

Долан изчете материала на Бишъп и погледна към Майра.

— Как ти се струва?

— Страхотен е. И ти си страхотен. За пръв път те виждам в смокинг. За къде се стягаши?

— Аз те питам за материала.

— Не съм пропуснал нито един факт — обади се Бишъп. — И все пак по мое мнение това не е достатъчно, за да притиснем Карлайл както трябва, макар че поне ще разлаем кучетата.

— Казах ти да не се тревожиш за подробностите...

— Просто не искам да се изправиш пред предварителното жури по бели гащи.

— Няма...

— После кой ще дойде на дневен ред?

— Един стар твой приятел — Нестър. Ще проучим как един полицейски комисар може да си построи голяма къща в Уестън Парк и да се вози на „Дойзенбърг“, при положение че получава четири хиляди на година...

— Това ще бъде забавно. Ще ми достави голямо удоволствие. А най-веселото ще дойде, когато ме завържат за електрическия стол или ми пръснат черепа.

— Няма да се стигне дотам — отвърна му Долан и продължи да се мъчи с вратовръзката си. — Тия типове са големи страхливци.

— Тъй ли? Надявам се да излезеш прав...

— Леле, леле — отново се намеси в разговора Майра. — Ставаш много елегантен. Искаш ли да ти помогна — да ти направя възела?

— Благодаря, ще се справя. И освен това никак не ми допада евтиният ти сарказъм.

— Хайде сега, саркастично ли прозвучаха думите ми, Бишъп? — Майра отново се обърна към Долан: — Имаше ли нещо такова? Казах, че ставаш елегантен, и ти започна да ръмжиш срещу мен. Какво ти е — нечиста съвест ли те мъчи?

— Какво те кара да предполагаш, че страдам от нечиста съвест?

— Оо... много неща. Може би си поканил Лилиан или пък...

— Лилиан ли? Откъде ти дойде наум?

— Виж какво, аз обичам логиката. Тя е хубаво момиче, поставена е много високо в обществото, баща ѝ не знае какво да прави с парите си и освен това тя е лапнала по теб до оглупяване, както се казва на прост език. В миналото тези качества са те привличали към младите момичета, затова най-естествено допуснах, че положението не се е променило.

— Виж какво, облякох смокинга си само защото стои неизползван от два месеца — заобяснява Долан, търпеливо разперил ръце. — Категорично ти заявявам, че за никъде не се глася. След малко ще намина край театъра, просто така, като че ли съм бил някъде другаде и затова съм официално облечен. Искам да хвърля един поглед на постановката, която се играе от два дни, да кажа „здрасти“ на Дейвид, комуто все още дължа хиляда и петстотин долара, да кажа „здрасти“ на малкото хора, които все още са ми приятели. Това ще задоволи ли любопитството ти, дявол да го вземе?

— Никак не беше зле, никак — коментира Майра. — Ти наистина съумя да придадеш убедителност на думите си. Жалко, че изостави кариерата си на актьор.

— За бога, Ед, ще изведеш ли тази жена оттук, преди да съм ѝ прерязал гърлото?

— Много бих искал да ти услужа, но трябва да се прибирам. Едното от децата е болно от грип. Има ли нещо, което искаш да обсъдим заедно?

— Не, имах предвид само материала за Карлайл. Благодаря ти, че го донесе.

— Добре тогава. Лека нощ. — Бишъп стана и си излезе.

— Защо не се прибереш и ти? — попита Долан и облече мушамата си.

— Нямам желание да се върна в моята стая, която прилича повече на коридор. Предпочитам да остана тук. Ще си създам уют...

— Започвам да разбирам. Мислиш, че няма да се върна сам, нали?

— Откъде ти щукна такава мисъл? Та аз имам безгранична вяра в теб, Майкъл, безгранична. Нямах представа ДОКЪДЕ ти вярвам —

докъдето мога да запратя тази библиотека, като ми вържат отзад и двете ръце.

— О, господи.

— А пък ако бях на твое място — продължи Майра, — в никакъв случай не бих довел жена със себе си. Ще бъде малко неудобно да спим и тримата в това легло... Не забрави ли нещо? — спря го тя на вратата. — Няма ли да вземеш новия си пистолет?

— Задръж го. Ще ти бъда признателен, ако захапеш предния му край и натиснеш спусъка. Но не в леглото ми. Чаршафите са съвсем чисти.

---

[1] Длъжността може да се заема и на обществени начала по усмотрение на шерифа. — Б.пр. ↑

VI

Представлението вече свършваше, когато Долан отиде направо зад кулисите — играеха четвъртото действие от „Ана Кристи“, сцената, в която Бърк казва на Ана, че се е цанил на парахода „Лъндъндери“ и заминава за Кейптаун. Долан поостана известно време, за да разбере кой от новите играе ролята на Бърк, после се запъти към задната част на сградата, отвори голямата противопожарна врата и през служебното стълбище се озова в Бамбуковия салон. Джони Лъндън, Дейвид и Ейприл се бяха разположили в плетените кресла и явно се чудеха какво да правят.

— Здравей, Ейприл...

— Здравей, Майк — отвърна тя и се изправи.

— Виж ти, косата ти вече с изсъхнала...

— Това е, защото главата ми е пламнала — сопна се тя и излезе демонстративно.

— Какво ѝ става? — зачуди се Долап.

— Сигурно е от изненадата, че те вижда в театъра — обясни Дейвид. — За къде си се издокарал така?

— Бях на гости. Как си, Джони?

— Добре. А ти си добил вид на преуспяващ човек...

— Още две вноски и колата е моя. Кой играе ролята на Бърк? Мислех, че са я дали на Пат Мичел...

— Пат се разболя от заушка. А онзи приятел се казва Уикъф — обясни Дейвид. — Научи ролята за осем часа. Как ти се стори?

— Гледах го само няколко минути. Справяше се май...

— Би трябвало. Чака за роля от години.

— А какво прави Ейприл тук? Играе ли нещо в пиесата?

— Не... кажи му го ти, Джони...

— Не е моя работа. Ако искаш, ти му кажи.

— Ейприл е хлътнала по Емил — ухили се Дейвид.

— Кой Емил, електротехникът ли?

— Точно по него.

— Откога?

— От три-четири дни. Само че този път наистина е откачила. Твърди, че не може да живее без него. Тъкмо ни разправяше за поетичната му душа, когато ти дойде...

— Значи затова излезе. А какво казва Рой Менефи по този въпрос, Джони?

— Бесен е, но може ли да направи нещо? Нещастник, жал ми е за него. Ако Ейприл беше моя жена, щях да ѝ извия врата.

— Правилно — съгласи се Долан. — Къде е Майора?

— Навярно някъде зад сцената...

— Време ми е да си тръгвам. Ще ти се обадя, Дейв, тези дни, да поприказваме като хората и да ти се отчете...

— Нямах бърза работа, Майк...

— Довиждане — рече Долан и излезе.

По стълбите срещна Тимоти Адамсън.

— Мога ли да поговоря за малко с теб, Майк?

— Разбира се, Тим. Да се качим горе...

— Добре, че се видяхме днес тук — заговори Тимоти, докато вървеше подир него в коридора. — Утре щях да идвам да те търся...

— Какво толкова има?

— Нали знаеш откога се въртя в този театър, Майк?

— Да. Вече две години...

— Кажеш-речи, три. И през тези три години нито веднъж не съм получил святна роля. Все дублирам, но не съм се оплаквал, защото допреди месец наистина нямаше нищо подходящо за мен. Спомняш ли си, когато ти се отказа от твоята роля. Дадох я на Дейвид. Сега пък Пат Мичел се разболя от заушка, но те взеха нов човек за ролята на Бърк — някакъв актьор, който не си спомня кога е играл за последен път. Не е честно.

— Прав си, Тим. Но защо не говориш с Майора?

— Говорих. Казва, че не може да ми повери главна роля, защото съм нямал опит. А как да събера опит, след като той ми няма доверие? Боже мой, за мен е по-важно да играя, отколкото да се храня. Искам да постигна нещо в театъра. Нямаше никаква причина да дадат ролята на тоя, новия. Знам я прекрасно. Как мога да стана добър актьор, ако не започна да играя?

— Прав си, Тим, абсолютно прав. Какво мога да направя?

— Можеш да поговориш с Майора...

— Безполезно е. Той не иска да ми види очите.

— Ами тогава — аз следя списанието ти и според мен това, което правиш, е страхотно. Не можеш ли да напишеш нещо за положението тук? Късат нервите на хората, без да им мигне окото. Нямаше да те моля за такова нещо, но нали играем в любителски театър, където един талантлив човек би могъл да пробие. Нали трябва да е открит за всички? Както е тръгнало, излиза, че ще е по-лесно да се вредиш в спектакъл на Бродуей.

— Напълно си прав, напълно.

— Ще напишеш ли за това в твоето списание? Ти си единственият човек в този град, който може да свърши нещо, за да се оправи положението...

— Добре, ще напиша. Обещавам.

— Нали не се сърдиш, че те помолих...

— Да се сърдя ли? Чуй какво ще ти кажа. Приемам го като жест и това е най-големият комплимент, който съм получавал.

— Благодаря ти, Майк.

— Аз ти благодаря, Тим. Виждал ли си Майора?

— От другата страна е... до разпределителното табло.

Долан кимна и тръгна по коридора, подмина гримьорните, отвори другата противопожарна врата и излезе от дясната страна на сцената. Видя няколко души, пръснати на различни места, а когато очите му свикнаха с тъмнината, забеляза Ейприл и Емил — електротехника, да се прегръщат в един ъгъл до таблото.

„Разпасана мръсница“ — си каза Долан и продължи да се взира, за да открие Майора. Най-сетне го зърна, приближи се, тупна го по рамото и му направи знак да излезе в коридора. След миг и двамата се измъкнаха на пръсти.

— Трябва да наглеждам новия — рече Майора. — Премиерни представления, нали знаеш.

— Суфлираш ли?

— Не, просто стоя там. Е, Долан, как си?

— Добре...

— В тези дрехи изглеждаш много представителен, но нали знаеш къде трябваше да си сега?

— Къде?

— Тук, на сцената, в ролята на Бърк. Пиесата е само за теб...

— И новият се справя добре. Кой е той?

— Казва се Уикъф. Научи ролята за осем часа.

— Откъде се появи? Не съм го виждал досега в театъра.

— Аз го открих... Поздравявам те за списанието. Много се говори за него.

— Надявам се, че ще има още да се говори... Разбрах, че Пат Мичел ти е изиграл хубав номер с тая заушка...

— Да. Много жалко.

— Майоре, защо не възложи ролята на Тимоти?

— Не съм очаквал това от теб, Долан. В крайна сметка аз решавам кое е най-доброто и аз трябва да мисля за касовия успех. Тимоти ли ти се оплака?

— Не съм го виждал от един месец. Знам, че се върти тук от три години и чака да му излезе късметът, затова се изненадах, като видях друг на сцената, това е...

— И на Тимоти ще му дойде времето. Но сега да говорим за теб.

— Не искам да говорим за мен. Искам да разбера какво смяташ да направиш, за да заприлича тази институция на любителски театър, в който човек може да се развива...

— Аз пък не искам да говорим за това — рязко го прекъсна Майора. — Аз отговарям за театъра и ще го ръководя както намеря за добре.

— Но ти забравяш, че той принадлежи на обществото и хората, които го поддържат, трябва да имат думата...

— Възнамеряваш ли да пишеш за това в списанието си? — попита изведнъж Майора.

— Възможно е...

— В такъв случай аз нямам какво да ти кажа.

— Добре, все пак ти давам възможност. Искаш ли Дейвид да подготви изявление от твое име, за да го включа в материала? Хубаво е да се покаже и твоята позиция.

— Не искам да имам нищо общо с тази история. Идваш тук, настроен за кавга, и само търсиш повод...

— Нищо подобно. Дойдох да кажа „здрасти“ на старите си приятели, с които не съм се срещал от дълго време. Видях нов човек на сцената и поисках да узная защо не е била дадена възможност на Тимоти...

— Не можеш да ме уплашиш...

— Не се и опитвам.

Противопожарната врата се отвори и до тях достигнаха аплодисментите от залата.

— Извинявай — каза Майора и тръгна към сцената.

Долан напусна сградата през служебния вход, прекоси вътрешния двор и излезе на уличката зад театъра, където беше паркирал колата си. Седна зад волана, запали цигара и се приготви да чака.

— Къде искаш да те заведе? — попита Долан, докато прекосяваха с колата Сикамор Парк.

— До „Хот Спот“ отвърна Лилиан. — Гладна съм.

— Не искам да ходим там...

— Защо не?

— Просто защото за пръв път през своя живот влагам малко разум в постъпките си. Ти си единственото момиче в града, чието име не е било споменавано във връзка с моето, и нямам намерение да отида в „Хот Слот“, където всичките ти приятели ще ни видят заедно. Ако вашите научат, възможно е да си имаш неприятности.

— Не ми пука дали нашите ще научат. На двайсет години съм...

— И все пак няма да отида там...

— От Майра ли се страхуваш?

— От Майра ли? Няма такова нещо. За мен тя няма никакво значение...

— Тя пък си мисли, че има. Дори ми каза да не се въртя около теб...

— Кога ти го е казала?

— Повтаря ми го от време на време. Затова дойдох на среща с теб — за да я вбеся.

— Много си смела — подметна намусено Долан.

— О, не исках да кажа точно това — Лилиан се понаведе към него. — Знаеш какви са чувствата ми към теб, Майк...

— Добре де. Ще се погрижа да не останеш гладна. — Настроението на Долан не се подобри.

Подминаха няколко кръстовища в мълчание.

— Какво точно ти каза Майра за мен? — попита той най-сетне.

— Не помня точно. Нещо, в смисъл че е най-добре да не се въртя около теб.

— Само толкова ли можеш да си спомниш?

— О, каза, че за някои неща си като дете и че си доста влюбчив, падаш си по богати момичета с обществено... абе не помня, един куп глупости, изобщо не съм я слушала...

— Значи такива работи ти е наприказвала, а? — измърмори той.

Подминаха още две пресечки в мълчание.

— Лилиан... искаш ли да се омъжиш?

— Искам.

— Имам предвид да се омъжиш за мен.

— И аз това имам предвид — отвърна тя спокойно.

— Добре... а можем ли да оставим сандвича ти за след сватбата?

— Не можеш да се жениш посред нощ.

— Не мога ли? Ще вдигна от леглото чиновника от общината, за да ни даде разрешителните, а после ще отидем при Палмър. Той е мирови съдия^[1]. Ето кой ще ни ожени...

Лилиан започна да се въодушевява:

— Ами пръстените, Майк?

— Ще вземем назаем. Палмър никога не отказва. Сигурно има някоя и друга фалшива халка под ръка. Но как ще се оправим с парите? Ти имаш ли?

— Имам. Към петнайсет долара.

— Стигат. Тръгваме. — Долан направи завой на сто и осемдесет градуса и се върна към една дрогерия, за да телефонира...

---

[1] В някои щати мировите съдии извършват и бракосъчетания.
— Б.пр. ↑

VII

В два часа сутринта мистър и мисис Долан седяха на барчето в едно малко кафене на Крайбрежната улица до Съдебната палата, то работеше денонощно. Бяха се нахранили и чакаха дъждът да се извали.

— Е, ето ни и нас... — проговори Лилиан.

— Да, ето ни и нас — засмя се Долан. — Чела ли си го този разказ?

— Кой разказ?

— Този. „Е, ето ни и нас...“.

— Да не е мръсен?

— Не, това е художествена литература. Къс разказ. От Дороти Паркър. Поместен беше в едно списание. Разказва се за двама души, които току-що са се оженили...

— И?...

— Карай, няма значение — Долан се загледа във витрината — по стъклото се стичаха дъждовни капки. — Обичаш ли дъжда?

— Не.

— А аз съм влюбен в него. Бих искал да вали непрекъснато. Напомня ми за войната.

— Как може да ти се иска такова нещо, след като са те ранили и при това тежко.

— Нямам предвид самата война, а Франция. Напомня ми за Франция.

— За Париж ли?

— За Тур. За Блоа. За замъците...

— Е, аз пък искам да спре по-бързо. Майк, къде ще отидем сега?

— Имаш предвид за през нощта ли?

— Да...

— Не знам. Май ще е най-добре ти да се прибереш вкъщи. Сутринта ще обсъдим какво да правим...

— Какво има да се обсъжда? Нали сме женени?

— Да, но трябва да се свършат много неща. Първо трябва да ти купя халка и да върна тази, която взех от съдията. После ще се наложи

да разговарям с баща ти... рано или късно...

— Той е в Сан Франциско...

— Така ли? Великолепно. Това ми дава малко време да обмисля нещата. Виж какво, много те моля, Лилиан, не казвай на никого. За известно време, а? Мнозина ще бъдат против нашия брак, така че ще имаме нужда от време, за да се подготвим.

— Но, Майк, защо да не отидем някъде тази вечер и да поговорим?

— И тук може да поговорим. Не става въпрос за това. Имам нужда от време. Трябва да обмисля...

— Преди два часа не се държеше така — упрекна го Лилиан малко нацупено.

— Не ме разбирай неправилно. Не съм от онези, които започват да се вайкат, след като всичко е свършило. Никога не съжалявам за постъпките си. Но трябва да признаеш, че всичко стана доста внезапно...

— Поне да можехме да отидем на хотел. И без това ще имам такива разпращания, поне да получа нещо от дивидентите...

— Хайде, вече не вали така силно. — Долан скочи от високото столче. — Прибираш се вкъщи.

След като я остави пред вратата на дома ѝ (без да я целуне за лека нощ), той се понесе безцелно в дъжда, опиянен както винаги от лъсналите улици, влажния дъх и свършената безлюдност на града:

бррр

бррр

бррр

бррр

бррр

В главата му се въртяха колела, съзнанието му не се занимаваше с нищо конкретно, макар че той се мъчеше да направи точно това — да се съсредоточи, да се съсредоточи като преситен, презадоволен, отвратен от секс човек, който е започнал любовна връзка с прекрасно момиче и се опитва да събере мислите си, опитва се отчаяно, а не успява, разсъждава за какво ли не, но не и за това.

В крайна сметка той се отказа и се прибра вкъщи — покатери се през един от прозорците на долния етаж и в тъмното се добра до стаята на Ернст. Запали лампата. Ернст спеше дълбоко, хъркаше, давеше се и мучеше. Долан отиде при него и го събуди, за да не се измъчва.

— Какво има? — попита успокоен Ернст с характерния си акцент и замига насреща му.

— Направи ми място — каза Долан и започна да се съблича.

— Защо не идеш в леглото си? — поинтересува се Ернст без упрек в гласа.

— Заето е. От Майра!

— Пак ли?

— Да...

— Глупак си ти, Майк. Тя е привлекателна жена.

— Знам...

— Вали ли? — попита Ернст и се надигна — едва сега бе доловил барабаненето на дъжда по покрива.

— Да...

Ернст стана от леглото си и отиде до прозореца, за да погледне навън. Не носеше пижама. След малко се върна усмихнат.

— Обичам дъжда. Напомня ми за моя край...

— За Германия ли?

— Да. — Той си легна отново.

— А на мен ми напомня за Франция.

— За войната ли?

— В известен смисъл...

— Къде се намираше в същата нощ преди деветнайсет години?

— При възвишенията Сен Мийел. А ти?

— При възвишенията Сен Мийел. Откъм Мон Сек.

— Колко странно. Аз бях в Еси. На утрешния ден преди деветнайсет години се сдобих с това. — Долан му показва белега от шрапнел на дясното си бедро, който напомняше контурите на Флорида. — Може би парчето дойде откъм вашата батарея...

— Може би...

Долан изгаси осветлението, върна се до леглото и потърси опипом завивките. Повдигна чаршафа и повтори:

— Направи ми място.

— Късмет имаш, че не си загинал...

— Така ли мислиш? — попита Долан и се обърна настрани.

Все още валеше, когато Долан стигна до редакцията. Там беше само Майра и четеше коректури.

— Добро утро — поздрави го тя и му се усмихна очарователно.

— Добро е и в буквалния смисъл, нали? — отвърна Долан и отиде да остави мушамата и шапката си в коридора. — От хоризонт до хоризонт са се разстлали прекрасни сиви облаци. Имам чувството, че целият дъжд на света се е събрал в тях...

— Майкъл Долан-Шели — подхвърли Майра, все още усмихната, но вече не така очарователно. — Ти да не си от тия, които се разхождат в дъжда?

— Имах този навик, преди да пуснат същия слух за Грета Гарбо. След това спрях. Не исках да изглежда, че ѝ подражавам. Как са?

— Коректурите ли? Идеално. Поисках да странират шпалтите и отново ги изчетох. Остава само да се подвърже.

— Благодаря ти — каза Долан и седна зад бюрото си. — Успях се днес.

— От умора или Ернст не те остави да спиш?

— Откъде знаеш, че съм спал при Ернст?

— Аз също гледах дъжда. Видях те, като се прибра с колата. Покатери се през един от прозорците на долния стаж.

— Доколкото си спомням, трябваше да съм ти сърдит, но не съм.

— Нямах причина. Нарочно си тръгнах рано тази сутрин, за да можеш да се преоблечеш, без да ти създавам неудобства с присъствието си. Майк...

— Какво? — попита Долан, без да я поглежда, вторачен в бюрото си.

— Повече няма да ти досаждам. Отсега нататък няма да идвам в стаята ти.

— Всичко е наред, Майра...

— Напротив, нищо не е наред. Държах се като глупачка. Но повярвай ми — тя стана, отиде при него и го загледа отгоре — просто исках да ти помогна.

— Да ми помогнеш ли? В какво да ми помогнеш, откъде го измисли това? — попита той, принуден най-сетне да срещне погледа ѝ.

— Виж какво, не започвай да ръмжиш и недей да се дразниш. Не мога да понасям тези твои реакции...

— Аз пък не мога да понасям тази твоя самомнителност... това твое отвратително майчинско отношение. От къде на къде ти ще ми даваш съвети?

— Все някой трябва да го направи. Имаш нужда от това, Майк — заяви тя и приседна върху бюрото му, така че единият ѝ крак да опира в пода. — Ти щеше да бъдеш голям човек... истински силен... ако умееше да приемаш съвети. Роден си за лидер, но си прекалено импулсивен, прибързан, инат...

— О, за бога, млъкни — извика Долан, блъсна с две ръце по бюрото, изправи се и я изгледа ядосано. — Чудя се защо още не съм ти зашлевил една плесница...

— Навярно защото си разбрал, че съм права — отвърна Майра, без да се стряска от заплахата му.

Долан стисна устни, обърна се рязко и отиде до бюрото ѝ. Грабна коректурите и слезе на долния етаж в производственото отделение, за да ги предаде на Къли — майстора.

— Всичко е наред, Къли, печатайте.

После отиде до входната врата и застана с лице към улицата. Откъм възвишението се зададе трамвай и Долан прикова поглед в предницата му с нездрав интерес — почуди се колко ли ще е силна болката и колко ли време минава, преди да дойде краят...

— Току-що се обади Прескот от „Куриер“ — съобщи му Майра, когато той се върна в редакцията.

— Добре. Здравей, Ед. Кога дойде?

— Преди минута. Паркирах колата на улицата. Извиках ти, когато минавах край теб...

— Така ли? — изненада се Долан.

— Аха. Ти стоеше до входната врата...

— Да, да. Какво става с децата?

— Само с едното. Добре е. Беше вдигнало температура.

Долан седна, набра номера на „Куриер“ и помоли да го свържат с Прескот. От отдела за местна информация му казаха да се обади в

стаята на журналистите в Съдебната палата. Долан затвори и набра стаята на журналистите.

— Търся Алън Прескот. Здравей, обажда се Майк Долан... Да... Чакай малко, Алън, това не бива да го публикуваш!... Да... Но не още... Не знам... Може би другата седмица, може би другия месец, може би никога. Затова, разбра ли?... Той ли? Добре, кажи на тоя негодник, че ще му го върна... О, разбира се, разбира се, разбира се, разбира се, разбира се, разбира се, публикувайте каквото си щете, дявол да го вземе... — каза Долан и тръшна слушалката.

Майра и Бишъп го гледаха. Бишъп попита:

— Какво има?

— Нищо... нищо не е станало.

— Кажи де, чух какво говориш, не съм глух. Какво иска Прескот? Какво е това, което е научил, а ти не искаш да излезе във вестника?

— Нищо. Нищо.

— Добре, щом искаш да се държиш така — твоя работа. Но мислех, че сме приятели. Грешката е моя.

Долан не отговори. Седеше, вперил поглед в тях, но не ги виждаше, тъй като очите му блуждаеха.

— Аз мога да ти кажа — обади се Майра. — Нашият откачен нещастник снощи се е оженил.

— Се е?...

— Оженил. — Майра се обърна към Долан: — И хич не ми прави тази слисана физиономия. Лилиан ми се обади сутринта по телефона и ми разказа всичко. Едва се бе сдържала до това време, но вече го е разтръбила навсякъде. При това добре украсено. Известно ми е, че сте взели халки от съдията... а също и това, че си я завел направо вкъщи...

— Да пукна, ако съм очаквал такова нещо! — извика Бишъп и седна. — Но защо Лилиан... свършиха ли се жените!

— Защо пък не? — попита Майра. — Хубава е, има обществено положение, баща ѝ е председател на една от най-големите банки по цялото тихоокеанско крайбрежие, а не бива да се забравя, че е бил и сенатор. Точно това искаше нашият откачен нещастник. Не е важно дали тя е долнопробни малка мръсница и неминуемо ще си покаже рогцата...

Долан я изглежда кръвнишки, изправи се тежко от бюрото си и тръгна към нея със свити юмруци. Бишъп го хвана и успя да го задържи.

— Успокой се... седни, Майк...

Разтреперан до последното мускулче на тялото си, Долан замръзна неподвижно в хватката на Бишъп, очите му не се откъсваха от Майра, а от омраза лицето му посивя като пепел.

— Това е истината — продължи Майра в същия язвителен тон. — Тя е една страхлива малка мръсница. Беше лапнала по тебе, но не й стигаше да преспи веднъж и да миряса. Не, тя трябваше да се омъжи за тебе. А пък ти трябваше да преспиш с нея снощи, защото днес тя сигурно ще тръгне да търси начин как да се измъкне. Майка й ще я натисне, приятелите й... да не говорим за вестниците, при това на първа страница... О, господи, какъв си ми жалък, отчаян нещастник...

Тя млъкна, обърна се, излезе бързо от стаята и се спусна към тоалетната.

— Седни, Майк — подкани го Бишъп, след като го пусна. — Седни...

Долан се върна до бюрото си и седна.

— Може би положението не е така безнадеждно, както изглежда — подхвана Бишъп и си запали цигара. — Сигурно може да се направи нещо.

— Майра ревнува... ще умре от ревност.

— Това не знам, но за някои неща е права. По-права не може и да бъде. Просто не мога да разбера как те премятат тези уличници. Кълна ти се, Майк, не мога. Тази Лилиан ти беше хвърлила око още от мига, в който се появи тук. Никак няма да се изненадам, ако се окаже, че тя сама ти е предложила да дойде да работи при теб...

— Не ви ли е минавало през ума и на двама ви, че може да съм влюбен в нея, а? — попита Долан, вече по-спокоен.

— Дрън-дрън. Да ме прощаваш за този език, ама не. Знаеш, че родата й ще побеснее. На запад от Скалистите планини не е останал човек, който да не знае, че старата Фрайд е побъркана на тема потекло. Не си ли спомняш оня анекдот за нея, който се разказваше из всичките редакции в града — че не сядала на кресло, ако на него няма герб. Боже господи, та миналата година тя помъкна Лилиан из цяла Европа,

за да ѝ търси мъж с титла. Няма ли да проумееш, че си смърт за татковците от Уестън Парк? Каква реакция очакваш от баща ѝ?

VIII

Долап изяде един сандвич, изпи чаша мляко в дрогерията близо до Уестън Парк и отиде до телефона, за да се обади отново в дома на Лилиан. Икономът му съобщи, че и мисис Фрайд, и мис Фрайд още не са се прибрали. Долан попита кога ще се върнат. Икономът каза, че не знаел. А дали му с известно къде може човек да се свърже по телефона с мис Фрайд? Не, не знаел, но сенаторът се връщал със следобедния самолет и с него било възможно да се разговаря около седем часа. Долан затръшна слушалката, излезе и се качи в колата си. Постоя вътре няколко минути, но кръвта му кипеше и той реши да отиде до дома на Лилиан.

Паркира автомобила на известно разстояние от къщата, продължи пеша по улицата и изкачи многобройните стъпала до представителния покрит вход. Позвъни и след малко се появи негър в бяло сако, който предпазливо отвори вратата само наполовина.

— Тук ли е мис Лилиан?

— Не, сър — твърдо отрече негърът.

Долан препречи с крак вратата, блъсна я и влезе в богатото преддверие. Негърът не се опита да го спре.

— Лилиан! — извика Долан към стълбите. — Лилиан!

Отговор нямаше.

— Тя не е тук, сър.

— Къде отиде?

— Не каза. Излезе рано сутринта с майка си...

— Предаде ли й, че съм се обаждал?

— Предадох на майка й. Мисис Фрайд ми поръча...

Долан кимна, излезе и се върна при колата си. Заговори сам на себе си:

— Добре поне, че още вали...

Цели два часа обикаля града с колата, след това се прибра, остави я в гаража и тръгна към стаята си. Юлисис беше в общата всекидневна и обираше водата от первазите, където беше протекло от дъжда.

— Някой да ме е търсил?

— Да, сър: мис Ейприл и някой си мистър Томас. Той каза, че било важно.

— Други? Мис Лилиан не е ли звъняла?

— Не, сър...

Долан влезе в стаята си, свали мушамата и шапката си и ги метна на бюрото. Запали цигара и седна на ръба на леглото. След малко влезе Юлисис.

— Чете ли вестниците, мистър Майк?

— Онова за мен ли?

— Да, сър. Пише, че си се оженил...

— Да, Юлисис. Рано тази сутрин.

— Мис Лилиан е идвала тук, нали, мистър Майк?

— Не, не е идвала. Руса. Едра. Хубава.

— И на мен така ми се стори. Има снимка във вестника. Много е хубава. Ще се изнесеш ли, мистър Майк?

— Не знам... седни, Юлисис.

Юлисис седна, след като просна мокрия парцал върху металното кошче за смет.

— Питам, защото, както е тръгнало, май че ще трябва всички да се изнесем, та може и да е за добро, дето си се оженил. Оня човек идва тук днес следобед...

— Кой човек?

— Абе оня, предприемач ли беше? Посредникът на мисис Ратклиф. Каза, че само да се разберат с някаква компания, щели да съборят къщата и на нейно място да вдигнат бензиностанция.

— Нищо чудно, време беше да ни изхвърлят. Не можеше да я караме вечно така, без да плащаме наем...

— Какво толкоз, съборетината едвам се крепи. Кой ще ти плаща наем за такова нещо.

— Затова и мисис Ратклиф ни остави толкова време на юнашко доверие. За другите това ще е тежък удар.

— Така си е. От всичките заедно и два долара не можеш събра. Хубаво, че ги храниш, инак отдавна да са измрели от глад.

— Човек не знае кое е по-добро, Юлисис. Ти беше ли си тук през целия ден?

— Да, сър...

— И си сигурен, че мис Лилиан не се е обаждала, така ли?
— Да, сър. Само тия двамата, дето вече ти казах за тях: мис Ейприл и тоя човек от „Таймс Газет“.
— Забърках се в голяма каша, Юлисис...
— Мене ако питаш, мистър Майк, ти си винаги забъркан в някоя каша — ухили се Юлисис.
— Момичето си го бива.
— Значи техните, а?
— Да. Нищо чудно баща й да грабне пушката...
— Ти ми кажи как изглежда, че да не го пускам, ако дойде.
— Това не ме тревожи кой знае колко, но не мога да разбера защо съм такъв глупак с жените. Защо, а, Юлисис?
— Не знам, сър. Ама ако знаех, що разпавии щях да си спестя...
— Виж какво, Юлисис, ще се опитам да поспя малко. Ако се обади мис Лилиан, събуди ме...
— Добре, сър. — Юлисис стана и прибра парцала от кошчето за смет. — Какво да направя за теб, да ти приготвя пореца вана или нещо друго?
— Не, но ще ти кажа какво можеш да направиш за себе си. Ако видиш на вратата изискан беловлас господин с картечница в ръце, надай вик и си плюй на петите...

Когато Долан се събуди, най-напред осъзна, че въвн продължава да вали и стомахът му е пълен, че нещо топло и приятно е спряло точно зад пъпа му; след малко си даде сметка, че лампата е запалена, че в стаята има някой и че току-що са го разтърсили, за да го събудят. Отвори очи и видя Бишъп, надвесен над него, а когато Бишъп го видя да отваря очи, седна на леглото.

— Майк, събуди ли се?
— Буден съм. Какво е станало?
— Аз, за списанието...
— Какво за списанието? — попита Долан, повдигна се и подпря гръб на стената, вече напълно разсънен.
— Карлайл обра всички броеве от вестникарските будки...
— Карлайл ли?

— Джак Карлайл. Предполагам, че е той. Не е останал нито един брой по павилионите из града...

— Как стана? Какво точно се случи? — заразпитва свъсен Долан и спусна краката си на пода.

— От това, което успях да разбера, в центъра на града е било истинско нападение, много добре разчетено по време. Няколко минути след разнасянето на тиража пред всички будки застанали по двама-трима мъжаги, награбили куповете списания, хвърлили ги в някаква кола и изчезнали.

— Явно наемни бабаити.

— Няколко от продавачите се развивали и се опитали да се противопоставят, но побойниците ги предупредили да си мълчат, защото инак лошо им се пише. По всичко личи почеркът на Карлайл. Искан да е сигурен, че разкритията за брат му няма да видят бял свят...

— Той няма право! — извика Долап. — Боже мой, та това става в Съединените американски щати!

— Ти като че ли не си чувал онзи виц за негъра, дето го хвърлили в затвора. Нямали право... но го затворили.

— Така... Значи са останали единствено броевете, които разпращаме по пощата, и онези по кварталните дрогерии...

— Неговият летящ отряд сигурно вече се е справил и с дрогериите. Минава девет. Никак няма да се изненадам, ако Карлайл е разровил цялата поща, за да измъкне и списанията за абонатите...

— Много се надявам да го е направил... много се надявам. Безкрайно ще съм доволен, ако се е опитал да разиграе някое държавно учреждение...

— Абе тия хора са по-други, не им пука кого разиграват... Пък теб, дяволите да те вземат — от два часа звъня по телефона, за да те накарам да станеш от леглото, а ми отговарят, че те нямамо...

— Аха — рече Долан, седна, запали цигара и прекара нокът на палеца си между предните зъби. — Значи... трябва да изкараме още един тираж, и това е. Мръсник с мръсник. За какъв се мисли, да не е Хитлер или Мусолини...

— Точно такъв е, само мащабът е по-малък. Нещо повече, у нас е пълно с такива.

Долан изпуши настървено запалената си цигара, прекара още няколко пъти нокът между зъбите си, после стана рязко и излезе във

всекидневната, за да говори по телефона. В указателя намери домашния номер на Лорънс и го набра. Отговориха му, че мистър Лорънс ще прекара вечерта извън къщи и ще се прибере едва към полунощ. Долан се върна в стаята си.

— Лорънс е отишъл на кино или кой го знае къде. Ако можех да се свържа с него, щеше да извика печатарите веднага да започнем работа. Боже мой, точно тази вечер ли намери да излезе...

— И сутринта не е късно. Ако той се съгласи...

— Какво искаш да кажеш — ако той се съгласи?

— Той е от тези, които бързо се предават, не си ли го разбрал? Зададе ли се неприятност, ще побърза да се скрие в дупката си, а това, което стана, спокойно може да се нарече неприятност. Една дума да му каже Карлайл, и Лорънс ще се свие като настъпено коте.

— Ще го накараме!

— Ако не иска, няма начин. Печатницата си е негова. Мене ако питаш, стигнали сме до задънена улица.

— Така ли мислиш?

— Да. Не ме разбирай погрешно. Не ме е страх. Но все пак трябва да погледнеш истината в очите. Карлайл все още не се е заел сериозно с нас, иначе не би се задоволил само с отмякването на тиража...

— Малко ли ти се струва?

— За него е нищо. С това той само те предупреждава. Не смятай, че всичко е приключило. Още ще има, нищо чудно да е посещение от самия Хитлер. Ако той отиде при Лорънс и му каже да си кротува, лесно можеш да си представиш какво ще стане...

Телефонът извъня. Долан се стресна.

— Обади се, моля ти се. Мен ме няма...

Бишъп вдигна слушалката. Долан чу как го извинява, а след минута Бишъп се върна и го подкачи:

— Започна много да се издигаш. Търсеше те видният бивш сенатор Марк Фрайд.

— Господи! Забравих, че съм се оженил...

— Никак не е лошо да се забравя. Твоят тъст иска да му се обадиш. Нямало значение колко късно ще се прибереш. Видях, че в следобедните вестници са ти посветили доста място...

— Не съм ги чел. Хей, Ед, хубаво се подредихме, а?

— Принуден съм да призная, че е така. Майк, ти си сладур. Най-изобретателният човек, когото съм срещал. Представа си нямаш какво ще правим сега, нали?

— Сещам се за едно нещо — ще се обадим на Бъд Макгонагил. Първата ми работа утре сутринта ще бъде да ти осигуря удостоверение за помощник-шериф и ще се хванем да изкараме нов тираж на списанието, пък ако се наложи, ще стоим на пост до машините. Дори ще докарам доброволческата милиция да пази будките...

— Чудесно. Удостоверението ще ми дойде добре, защото и без това ми се иска да застрелям един-двама негодници от нашия град. А ти не разчитай нито на доброволческата милиция, нито на градските, нито на общинските ченгета. Карлайл командва парада навсякъде. Ако успеем да изкараме броя, ще го направим със собствени сили. Моето лично мнение е, че имаме шанс колкото кучето на нивата...

— Може пък да убедя Лорънс да не се отмята. Досега съм успявал...

— Но досега не е имало опасност да хвърлят бомба в канцеларията му. А сега има. Помни ми думата, това мекотело ще се предаде, само Карлайл да му каже една дума. Единственият начин да излезем от това положение е да светим маслото на Карлайл...

— Сигурно има и друг...

— Много добре, опитай се да го откриеш.

— Това и ще направя. Е, аз излизам.

— Къде отиваш?

— Ами... ще се повозя малко. — Долан грабна мушамата и шапката си и тръгна към вратата.

— Хей, я си вземи и това — посочи му Бишъп пистолета.

Долан се замисли за миг.

— Май ще е по-добре да го взема. — Той се върна и го сложи в джоба си.

— Внимавай къде си навираш носа — предупреди го Бишъп и стана от мястото си. — Ще ми се да дойда с теб, ако си съгласен...

— Хайде, хайде. Нищо няма да ми се случи — каза Долан, изключи осветлението, излезе и облече мушамата си.

Слязоха по стълбите, без да си говорят. Колата на Бишъп беше паркирана до тротоара и под светлината на лампата от ъгъла на улицата Долан разпозна Майра, седнала вътре. За миг беше готов да се

поддаде на изкушението да продължи покрай къщата и да извади колата си от гаража, без да ѝ се обади, но после реши, че няма смисъл да създава нови поводи за търкания.

— Защо не ми каза, че тя е останала долу? — каза той на Бишъп и тръгна към колата му.

— Здравсти, Майра...

— Здравсти, Майк...

— Защо не се качи догоре?

— Ед успя да вреди само себе си — усмихна му се Майра. — Този, черничкият, ти е много верен пазач... Къде си тръгнал в този дъжд?

— Ще се поразходя малко с колата...

— Майк — обърна се към него Майра с най-сериозен тон, — нали няма да направиш някоя глупост?

— Само ще се поразходя...

— Къде ще ходи той, а, Ед? — Майра се извърна към Бишъп, който бе влязъл в колата и бе заел мястото си зад волана.

— Откъде да знам?

— Майк, нали няма да си търсиш белята? Да ходиш при Карлайл или нещо такова?

— Няма...

— Може ли да дойда с теб?

Долан не успя да се въздържи:

— Мислех, че вече си се отказала да се занимаваш с мен.

— Сега не е време да се държиш като дете — сръза го Майра. — Идвам с теб.

Тя хвана дръжката, но Долан подпря вратата с две ръце и не я пусна да излезе.

— Не, няма да дойдеш. Стига толкова — и без туй си навлякох един куп неприятности заради теб. Никога нямаше да се оженя за Лилиан, ако ти не ме беше...

— Знам. Изкара си яда за собствена сметка.

— Изпрати я, Ед. Ще се видим утре сутринта... рано. Към осем.

Той заобиколи къщата и изкара колата си от гаража. Докато излизаше бавно на заден ход, на алеята се появи Уолтър — беше минал през стаята на Юлисис.

— Един човек на име Томас поръча да му се обадиш на домашния телефон. Било много важно.

— Не се и съмнявам... — отговори Долан и продължи по пътя си.

IX

Караше съвсем безцелно в дъжда, минаваше по наводнените до тротоара улици и с усилие управляваше колата, а си мислеше колко е жалко, че дъждът утихва, и колко би било хубаво да не спира да вали, ама като из ведро; мислеше си също, че е открил защо го привличат толкова много архипелазите в южните морета — заради непрестанните дъждове; но макар изтласкани на заден план, Карлайл и „Космополит“ не излизаха от ума му и още — докъде е изпаднала страната, за да се допускат такива неща, и как във всеки град има по един Карлайл, благодарение на това че милиони и милиони хора изобщо не ги е грижа, ей така, от глупост, пък историята се повтаря навсякъде по света; милиони и милиони хора вярват, че Хитлер и Мусолини са голяма работа, а не знаят (или не ги е грижа), че това са побъркани типове, болни нещастници, които думкат барабани и водят на заколение стада от говеда (същите тези милиони и милиони глупаци) и няма начин да не въвлекат и нас в тази бъркотия (Хемингуей беше напълно прав, когато предупреждаваше, че можете да си представите що за истерия ще предизвика радиото в една следваща война); мислеше си, трябва да ги изкореним всичките тези карлайловци, хитлеровци и мусолиновци, при това още сега; о, да, всичко е само цветя и рози в нашия прекрасен, превъзходен, великолепен земен рай, наречен Съединени американски щати, единствената страна, където радиото е свободно и нецензурирано, където пресата е свободна и нецензурирана, където словото е свободно и нецензурирано... о, да, човек може да казва каквото си иска и където си иска... как да не може... само се опитай, и ще ти отмъкнат целия тираж на списанието.

Гадно

мръсно

копеле

си каза той наум — имаше предвид Карлайл (но в същото време мислеше и за Хитлер, и за Мусолини).

Минаваше през голямата каменна арка — входа към Уестън Парк — и изведнъж откри, че се вози в собствената си кола и се намира

близо до квартала, където живее Лилиан, съвсем отскоро негова съпруга, стори му се, че е женен много, много отдавна, и посегна да докосне дългата си брада, а всъщност знаеше, че е гладко обръснат. Съпругата му. Е, как сте, мисис Майкъл Долап, как сте! Виж ти, къде се срещаме! А кой е този изтънчен дялка, този, който седеше начело на масата? Не можах да чуя добре името му, о, да, разбира се, разбира се — сенатора. Помня ползотворната му служба във Вашингтон, ценния му принос за благото на избирателите. Ей, сенаторе, вярно ви казвам, добре изглеждате. Да, Долан се казвам — Майкъл Долан — нали ме помните; прародителите ми са дошли тук с кораба „Мейфлауър“, о, да, точно така, от същия род Долан — някогашните крале на великата стара Ирландия (само че сега на герба ми има кръстосани кирка и лопата, а над тях се е изправил на задните си лапи трамвай); и как ви се струва това отвратително време, а, сенаторе, стари мошенико, ами що за история разказват за вас, що за история (потупване по гърба), дали сте петдесет хиляди долара във Вашингтон, за да си възвърнете намаляващите способности (пошушване на ухо: в едно списание рекламираха някакво средство, може да ви помогне); о, здравей мила, ето те и теб, бяхме се отдали на спомени с баща ти; о, да, сенаторе, внимателно ще караме, улиците са много хлъзгави; времето наистина е ужасно и още веднъж благодаря за къщичката, която ни подарихте за сватбата, чудна е, направо чудна, обедът също беше чуден, направо чуден, а ние ще поиграем малко бридж със семейство Бърлингтън Уимзи, само няколко робера; да, ако се видим с графа, непременно ще му предам вашите най-сърдечни... Лека нощ, лека нощ!!!

Негърът иконом излезе да му отвори вратата.

— Мис Лилиан вкъщи ли е?

— Заповядайте, сър. Заповядайте — покани го любезно той и му отвори вратата.

— Ти ли ме посрещна днес сутринта? — попита го Долан и влезе вътре.

— Да, разбира се, мистър Долан. — Икономът му помогна да съблече мушамата си.

— По-различен ми се виждаш.

— Сигурно защото съм с черна ливрея. Сутринта носех бяла...

— Не е от това. Има нещо в израза ти. Самият ти ми изглеждаш по-различен.

— Вие също изглеждате по-различен — усмихна се негърът.

— О, да, давам си сметка за това. Сега вече съм в тон. Повече от час обикалях с колата си наоколо, за да го намеря... Бъди така добър да предадеш на мис Лилиан, че съм тук...

— Тя ви очаква, сър. Оттук.

Долан го последва, минаха през салона, влязоха в библиотеката и в дъното ѝ спряха пред една врата. Негърът почука леко, после подаде глава навътре.

— Мистър Долан е тук — обяви той и веднага отстъпи. — Влезте, мистър Долан...

Долан влезе и вратата се затвори зад него. Долан се огледа любопитно. Кабинетът явно принадлежеше на мъж.

— Вие ли сте Долан? — избоботи нечий глас.

— Тъъ... да. Приятно ми е. Изплашихте ме. Не ви забелязах зад този стол...

— Това беше за всеки случай. Аз съм бащата на Лилиан.

— Знам. Виждал съм снимката ви по вестниците, сенаторе. Но Лилиан ме очаквала, както ми съобщи икономът...

— Аз му наредих да ви каже така. За всеки случай. Държах да се срещна с вас, ако се появите. Седнете...

— Тя не е ли тук?

— Не мисля, че иска да се срещне с вас...

— В такъв случай няма смисъл да оставам повече — заяви Долан и се обърна, за да си тръгне.

— Седнете — повтори сенаторът и му посочи стол с пурата си.

Долан седна.

— Как се случи всичко това... този брак?

— Ами просто се случи, това е...

— Защо?

— Съвсем близко е до ума, драги ми сенаторе — защото се обичаме.

— Глупости изсумтя сенаторът и направя един полукръг, размахвайки пурата си като същински прокурор в съдебната зала. — Ще ви кажа нещо, което може да ви изненада, Долан. Чувал съм името ви и по-рано. Фред Коглин ми разказа всичко за вас. Известно ли ви е,

че когато сте поддържали връзки с дъщеря му, той е наел частен детектив да ви следи в продължение на няколко седмици?

— Не беше няколко седмици, а десетина дни — отговори Долан спокойно. — Беше доста странно. Приятелите ми взеха да ми повтарят, че някакъв тип ходел да им задава разни неудобни въпроси. И така един ден се обадох на трима-четирима от моите познати и ги предупредих, че рано или късно при тях ще се замъкне един тип и ще започне да ги разпитва за мен, та щом се появи, помолих ги да ми се обадят по телефона в службата. После отидох при инспектор Трушка, поприказвах с него и той обеща да помогне. Преди години като репортер се занимавах с полицията и от време на време правех реклама на Трушка, да си кажа правичката, на мен го дължи, че стана инспектор, и на никой друг...

— Това няма значение, Долан — прекъсна го сенаторът.

— Не искам да ви отегчавам, сенаторе, но не ви разказвам тази история просто така. Трушка обеща да даде две ченгета, които да стоят на телефона и да чакат да им се обади... Та след два дни разбрах, че онзи тип, дето разпитвал за мене, се намирал в кантората на един приятел. Обадох се по телефона на Трушка и двете ченгета дойдоха с мен до тази кантора. Прибрахме онзи тип и го отведохме в полицейския участък. Той си призна, че е частен детектив, но не искаше да каже нищо повече. Полицаяте и без това не обичат много-много частните детективи, така че свалихме нашия човек долу в мазето, в едно стайче. Звукоизолирано помещение, сенаторе, вътре по средата имаше само един стол — също като електрически — и над него прожектор, който свети в очите на тоя, дето ще го сложиш да седне там. Та вързахме нашия човек и го понасинихме, но той пак не проговори. Продължихме да го обработваме с каучуков маркуч и след два часа призна, че го е наел Фред Коглин. Прецених, че това минава всички граници, след като и самият Коглин не седи мирен, почаках две седмици, за да го издебна и да ми падне в ръцете. Ох, пропуснах да ви кажа, че по едно време много се занимавах с фотография, имах от ония малките апаратчета за любителски снимки, знаете ги, при тях всичко става много бързо и много незабелязано. И така, една вечер моите агенти ми пошушнаха в кой хотел и в коя стая се намира той с някакво младо момиче — той такива харесва, младички, ученички — качих се на етаж и постоях в офиса, докато той тръгна да си ходи. Няма да ми

повярвате, че прояви такава глупост да излезе заедно с момичето, вместо да го накара да остане след него, но той постъпи точно така и аз се сдобих с чудесна снимка на двама им, макар и със светкавица. Държа негатива в банката, в сейф. Ще ви извадя едно копие, ако проявявате интерес. И на Коглин изпратих, оттогава се държи прилично. Та това е доста дългият ми отговор на прост въпрос, но така у вас няма да останат съмнения относно частния детектив.

— Това е много интересно — отбеляза сенаторът. — Бяхте ли влюбен в дъщерята на Коглин?

— Бива ли така, драги ми сенаторе, необходимо ли е да се ровим в миналото? Засяга ни единствено настоящето...

— Вместо да разигравате театър, Долан, кажете ми какви намерения имате спрямо Лилиан...

— По-напред бих искал да обсъдя въпроса с Лилиан... Може ли да запаля?

— Пушете, пушете. Естествено, вие сте наясно, че този брак е абсолютно недопустим. Ще поправите ли положението, или ще се наложи аз да предприема необходимите действия?

— Какви действия бихте могли да предприемете, сенаторе? — попита Долан и си запали цигара. — Лилиан е моя съпруга...

— Все още не е. Мога да поискам да се анулира бракът.

— На какво основание?

— Че тя не ви е съпруга в действителност. Че никога не сте... въ... спали заедно.

— Хайде да не говорим глупости по този въпрос, сенаторе. Много добре ви е известно, че единственият начин да анулирате брака ни е аз да се съглася на това. Вие не можете да заведете дело. Аз не искам нещата да стигнат до съда.

— Както виждам, вие дори не сте влюбен в Лилиан, нали?

— Не мога да преценя. Тя е хубава, симпатична... много съм привързан към нея, но за любов... не мога да преценя.

— Естествено, бих могъл да оправя нещата и сам... — заяви сенаторът — но работата ще стане неприятна... и освен това ненавиждам насилието.

— Сега вие ще трябва да прекратите разиграването на театър, сенаторе. Бихте могли, но няма да го направите...

Сенаторът сбърчи чело и се замисли. Накрая рече:

— Вижте какво, искам да разтуря този брак и да изпратя Лилиан в Европа за година-две. Разчитам на почтеността ви да я освободите, без да се стига до разправии.

— Засегнахте слабото ми място. Винаги съм държал на почтеността, но напоследък научих, че тази дума не съществува в сияйния лексикон на успеха, да ме прощавате за клишето. В тази игра въпросът с кой кого. Би трябвало да го знаете. И вие не сте получили нищо наготово.

— С какво мога да ви убедя да я освободите?

— Струва ми се, че предварително приемате за установени доста неща. Вярно, признах ви, че не съм влюбен, но ви казах, че съм привързан към Лилиан, а вие откъде знаете, че тя не ме обича?

Сенаторът не отговори, а бързо отиде до шнура на звънеца и го дръпна, след което застана срещу вратата с такава усмивка, сякаш само това е чакал.

Влезе негърът.

— Кажете на мис Лилиан да дойде...

Усмихнат едва доловимо, икономът се оттегли, а Лилиан влезе в кабинета. Очевидно бе изчаквала в библиотеката. Долан се изненада. Запита се каква ли част от разговора е подслушала.

— Здравей, Лилиан. — Той стана и загаси цигарата си.

— Здравей, татенце, какво...

— Ако повториш на мистър Долан същото, което чух от теб тази вечер, мисля, че ще мога да уредя въпроса...

— Какво да му повторя, татко?

— Че не го обичаш.

— Оо — обърна се Лилиан към Долан. — Татко казва истината. Не те обичам...

— Кой реши, че не ме обичаш — той или ти?

— Оо, аз реших. Ти никога не си ме приемал на сериозно, нали? — попита тя най-невинно.

— Макар и за кратко, успя да ме заблудиш — засмя се Долан.

— Направих го, защото беше забавно. Не допусках, че ще ме възприемеш така сериозно...

— Това исках да чуя, Лилиан — прекъсна я сенаторът. — Можеш да си вървиш...

— Лека нощ — пожела Лилиан.

— Лека нощ — ѝ извика Долан, а след като тя излезе от стаята, се обърна към сенатора: — Това се казва чувство за хумор.

— Ето, виждате, че бях прав.

— Да, така е. Не ме обича...

— Разбира се, че не ви обича. А вие не искате да сте женен за момиче, което не ви обича, нали? Разбира се, че не! Сега ще се съгласите ли, че анулирането на брака ви е най-доброто решение?

— Категорично. Категорично.

— Чудесно! — Сенаторът потри енергично ръце и прехвърли пурата в другия край на устата си. — Познавате ли Опънхаймър? Кантората му е в същата сграда, където е банката.

— Да...

— Той е моят адвокат. Да се срещнем при него утре в десет часа сутринта, той ще е приготвил документите.

— Ще дойда. Е...

Сенаторът засия и стисна ръката на Долан.

— Моето момче, вие проявихте здрав разум. Ще дойда да ви изпратя.

— Благодаря ви, сенаторе, но все пак вие пропуснахте едно нещо.

Сенаторът се намръщи.

— Аз притежавам нещо, което вие искате, вие пък притежавате нещо, което аз искам. Това е добра основа за сделка, нали?

— Не разбирам накъде клоните...

— Трябва да ви призная, сенаторе, че имам доста голяма нужда от пари...

Всяко мускулче по тялото на Марк Фрайд се стегна и той прониза Долан с неподвижен поглед изпод гъстите си вежди.

— Парите ми трябват, за да поддържам работата, която съм започнал... И си помислих, че вие бихте могли да ми помогнете.

— Изнудване значи. Преднамерено изнудване...

— Не беше преднамерено. Тази мисъл ме споходи само преди минута. Когато Лилиан пределно ясно заяви, че не ме обича. Нали помните, тя каза, че се е омъжила, защото било забавно. Аз идвам тук, за да поправам стореното, а изведнъж откривам, че Лилиан се е забавлявала. Това ще ви струва...

— Няма да ви дам пукната пара!

— Щом няма пари, няма и анулиране на брака — отговори Долан, без да повишава тон.

— Ще ти дам да разбереш. Ще те сложа на мястото ти, проклет ирландец, изнудвач!

— Не изнудван, сенаторе, а делови човек. Аз имам нужда от пари, а вие разполагате със средства. Искam петдесет хиляди долара.

— Петдесет хи...

— Нямам намерение да споря. Петдесет бона.

— Какво, какво... — заломоти сенаторът. После отсече: — Давам двайсет и пет...

— Трийсет и седем и петсто...

— Трийсет и пет. Да или не?

— Да. Ще се срещнем утре сутрин в десет часа в кантората на Опънхаймър... Не си правете труда, сенаторе. Сам ще намеря вратата...

Х

Къли, майсторът на производственото отделение, доста се колебаеше дали да пусне още един тираж на „Космополит“. Да, знаел какво се е случило с броевете предната вечер и ако питали него, това било възмутително, но той си имал график и по него сега трябвало да се отпечата и подвърже месечното списание на онази застрахователна фирма, а това щяло да отнеме почти целия ден. Наруши ли се графикът, ще има закъснения, работниците ще трябва да останат след края на смяната и тогава Лорънс щял да побеснее.

— Аз ще поема цялата отговорност — увери го Долан.

— Знам, Майк, но все пак искам да получа съгласието на мистър Лорънс.

— Казах ти, че Лорънс не си е у дома. Отговориха ми, че е тръгнал към печатницата.

— Вече трябваше да е тук...

— Знам, че трябваше, но го няма... и може да не дойде още цял час. Не искам да губим повече време. Виж, Къли, целият набор е още на формите, нали?

— Да, на формите е.

— Тогава на работа! Качвай ги на машините и започвай. Какъв беше тиражът вчера?

— Две хиляди двеста и нещо отгоре...

— Сега пусни три хиляди и петстотин.

— Ще си наруша графика...

— Ако се наложи да останете след края на смяната заради другото списание, аз ще платя за извънредния труд. Хайде сега, започвай, моля ти се.

— Добре, Майк, но ако Лорънс нещо...

— Това е моя работа. Ти действай...

— Здравсти, Къли.

— Здравсти, Ед...

— Какво става? — обърна се Бишъп към Долан.

— Всичко е наред. Давай да излезем оттук и да оставим Къли да си гледа работата. — Двамата излязоха в коридора пред машинното отделение. — Видя ли се с Бъд?

— Да. Виж. — Бишъп показва значка за заместник-шериф. — Прилича на тенекиена. Бъд има една с диамант, подарена му е от някаква организация. Ако бях останал още десетина минути, щеше да ми я даде.

— А пистолет даде ли ти?

— Само временно. Полицейски, калибър трийсет и осем. Твърди, че го е взел от Флойд Хубавеца, когато го спипал навремето, но според мен послъгва.

— Бъд обича да се перчи, че си е имал работа с известни гангстери.

— Знам. И все пак е хубав човек...

Влязоха в редакцията.

— Даде ли ти? — попита го и Майра.

Бишъп кимна и повдигна пеша на самото си, за да се види пистолетът в задния му джоб.

— Даде ми всичко: и значка, и кобур. Познай къде положих клетва...

— Къде? — любопитства Долан.

— В тоалетната на бръснарницата срещу управлението. — Бъд каза, че трябвало да внимава. Представи си — в клозета! Показателно, нали? — засмя се Бишъп.

— Ти какво уреди с Къли? — обърна се Майра към Долан.

В същия миг се разнесе глухият грохот на печатарската преса.

— „Космополит“ ли върви?

— Да.

— Разкошно! Прекрасно! Ще му дадем да разбере на този мръсник!

— А какво ще предприемем за вестникарските будки? След като е употребил сила веднъж, Карлайл няма да се спре и сега.

— Мислиш ли? — Долан отиде до задния прозорец и ги повика. — Я погледнете...

Седем-осем мъже се навъртаха под навеса, на паркинга зад печатницата, където прибираха камионите на Лорънс.

— Главорези — обясни Долан. — Безскрупулни типове. Говорят на един и същ език с Карлайл. Знаеш ли откъде ги намерих? От картотеката на полицията. Емет ги събра, за да ми послужи.

— Кога свари да се обадиш на Емет? — изненада се Бишъп.

— Тази сутрин. В шест часа. Отидох у тях. Разказах му какво се случи, обясних му, че имам нужда от помощ и... ето ти ги. Ха сега да видя кой ще се опита да излезе със сила срещу тия юнаци.

— Ха така, а пък аз, глупакът, си мислех, че ще чакаш помощ от шефа на полицията. — Бишъп потупа Долан по гърба. — Това кога го измисли?

— Снощи, когато излязох с колата, а вие двамата не ме пускахте. И още нещо измислих...

Двамата го попитаха в един глас:

— Какво?

— Още не е сигурно, но ако се осъществи, край на проблемите.

— Пари ли намери? — попита Бишъп. — Това е. Къде?

— От Фрайд.

— Охо, ето къде си ходил снощи — обади се Майра. — И какво стана?

— Стига си ме засичала. — Долан се обърна към Бишъп и взе да му обяснява: — Снощи обикалях с колата и разсъждавах за какво ли не, а накрая се намерих у Лилиан. Не знам защо отидох там, нито как стана. Когато тръгнах, нямах намерение да ходя при нея, но — бам! — изтърсих се.

— А тя сигурно веднага се е хвърлила в прегръдките ти... — не се стърпя Майра.

— Затваряй си устата — процеди Долан през рамо. — Та в крайна сметка тя каза, че се оженила за мен само защото й било забавно и че не ме обичала...

— Баща й я е обработил, за да го каже...

— Разбира се. Той беше там, докато разговаряхме. Извика я, за да ми я представи като веществено доказателство номер едно, с което да ме убеди, че трябва да се съглася с анулирането на брака. На нея всичко й се стори страхотна шега.

— Трябва да е било много забавно — рече Бишъп. — Карай нататък...

— Това е всичко. Казах: добре, ще анулираме брака. Само че... искам петдесет хиляди долара, за да се съглася...

— Боже мой! — подсвирна Бишъп. — Петдесет хиляди! Той обеща ли да ги даде?

— Спазарих се за трийсет и пет. Тази сутрин ще се срещна с Фрайд в кантората на неговия адвокат и ще подпиша документите...

— Ехей, ама ти си направо магьосник — възхити му се Бишъп и заклати глава. — С тези трийсет и пет хиляди и четирите хиляди, които внесе на името на Майра, можем да издадем купища списания. Сигурно и аз ще мога да получа две стотачки аванс, нали знаеш, детето е болно...

— Разбира се, Ед, слушай. Цяла нощ ми беше чоглаво.

— За какво бе, човек? Ти вече нямаш проблеми. За какво ще ти е чоглаво...

— За тези пари, които Фрайд обеща. Чувствах се като мръсник...

— Чуваш ли го какво говори? — обърна се Бишъп към Майра. — Слушай, Майк. Ти имаш пълното право на тези пари. Кога най-сетне ще проумееш, че в днешно време имаш ли скрупули, загубен си. И освен всичко друго парите ще се използват с благородна цел...

— Имаш предвид списанието. Разбира се, точно затова си позволих да му предложа сделката. Ти какво ще кажеш, Майра? — Долан отиде до бюрото, където Майра стоеше права и дъвчеше края на един молив.

— Мисля, че си извадил страхотен късмет, той можеше и да ти извие врата.

— Аха, значи според теб аз съм мръсник — каза тихо Долан. — Сега трябва да ти зашия един, за, да не би да си помислиш, че съм се засегнал!

— Много добре ти е известно защо се наежи така изведнъж, нали? — отговори Майра също без да повишава тон. — Прекрасно го знаеш.

— Трябва да те цапна, хем за да ми върви, хем за да избия поне малко от тоя твой сарказъм...

— Я спирайте и двамата — извика Бишъп и застана между тях. — За пръв път виждам такова нещо. Ами ако някой ден се случи да ме няма тук, когато започнете да се заяждате, тогава? Я спирайте...

Долан изръмжа нещо, но не се разбра какво казва, а Бишъп се отмести и застана до прозореца към улицата.

— Майк — извика му той съвсем тихо...

Долан долови тревожна нотка в гласа му, отиде бързо при него и погледна навън над рамото му.

Един мъж току-що бе излязъл от канцеларията и пресичаше улицата. Беше дребен на ръст и в гръб не правеше впечатление с нищо. Останаха да го наблюдават: той пресече улицата и застана на спирката на трамвая. Когато се обърна с лице към печатницата, и Бишъп, и Долан бързо се отместиха встрани от прозореца, за да не ги види.

— Странно, не дойде при нас — отбеляза Долан.

— Няма нищо странно. Не сме достатъчно важни за него...

— Кой беше този? — попита ги Майра.

— Джак Карлайл. — Долан хапеше устни.

Майра бързо отиде до прозореца, за да погледне.

— Да не те забележи, че надничаш — предупреди я Долан.

— Няма. — Майра прилепи глава до стената встрани от прозореца и надзърна. — Не гледа насам... Значи това е местният диктатор! — Тя се отдръпна от прозореца. — След като го видях, мога сама да си отговоря на някои въпроси, които ме озадачаваха...

Глухият шум от печатарската преса, който бе звучал като фон на разговора им, изведнъж спря.

Долан и Бишъп се спогледаха.

— Ела.

Долан се спусна по стълбите, Бишъп го последва и двамата нахлуха в кабинета на Лорънс, без да чукат. Лорънс тъкмо сваляше шлифера си.

— Ти ли спря пресата? — попита го Долан.

— Да... и ще я спирам всеки път, когато някой я пусне без мое разрешение — заяви Лорънс и пристъпи напред към бюрото си. — С какво право се разпореждаш тук?

— Опитвах се да се свържа с теб, но не успях... а бързах да изкараме втори тираж на списанието. Какво има? Какво лошо има в това?

— Знаеш много добре, че по график днес трябва да печатаме списанието на застрахователната компания. Толкова отдавна имаме договор с тях, че не можем да го нарушаваме.

— Не това е причината — каза Бишъп.

— Чакай малко, Ед — продължи Долан. — Посещението на Джак Карлайл няма нищо общо със спирането на пресата, така ли?

— Карлайл... Карлайл...

— Не увъртай. Току-що го видях да пресича улицата...

— Мистър Карлайл идва при мен — призна Лорънс. — Той намекна, че може да е...

— Нищо не е намеквал. Наредил ти е. И какво? Ще му позволиш ли да те сплаши?

— Не става въпрос за сплашване... не искам да се забърквам в съдебен процес за клевета. Казах ти, че когато прочетох статията, си помислих...

— Отговори ми на един въпрос — ще отпечаташ ли списанието, или не?

— Ами, Долан, виж как стоят нещата...

— Нали ти казах, че е шубе — обади се Бишъп. — Казах ти, че ще клекне...

— Добре — рече Долан. — Ще го отпечатам на друго място. Ще взема каквото е изкарано досега и набора и ще го отпечатам на друго място. Нямах нищо против, нали?

— Разбира се, че не. — На Лорънс явно му олекна.

— Ето, в това е бедата у нас — наведе се над бюрото му Бишъп, — навъдили са се едни нищожества като теб и гащите им треперят пред...

— Остави го — рече Долан.

Двамата отидоха в машинното отделение. Пред книговезкия нож имаше куп отпечатани листове, а на масата беше сложен втори куп и работничките сгъваха и подвързваха списанието. Къли се запъти към тях явно без настроение и каза:

— Това е.

— Изнасяме се — уведоми го Долан. — След малко ще изпратя камион, за да вземем каквото е отпечатано досега, а също и набора.

— Съжалявам, че стана така, Майк. Не е лесна работа да се пребориш с Джак Карлайл...

— Така изглежда. Събери, моля те, каквото имаме за вземане, за да може да се изнесе... и извикай ония типове, които чакат в задния двор...

— Разбира се.

— Благодаря ти за всичко, Къли.

Долан и Бишъп се върнаха на горния етаж. Майра опразваше чекмеджетата на бюрото и редеше всичко на купчинки отгоре. Долан ѝ каза:

— Изнасяме се.

— Така си и помислих, когато замлъкна пресата...

Долан взе мушамата си и предупреди Бишъп:

— Недей да излизаш отгук, докато не се върна. Трябва да се срещна с онзи адвокат, а после ще намеря камион.

— Къде ще се пренесем?

— Ако не ми дадат парите, никъде няма да се пренасяме — свършено е със списанието. Ако ги взема... Ти недей да излизаш. Ще поговоря с ония типове в задния двор. Как мислиш, да им кажа ли да се качат горе?

— Защо?

— За всеки случай.

— Само ще ни пречат. Майра, моя милост и Флойд Хубавеца ще овладеем положението — увери го Бишъп и се потупа по задния джоб.

— Току-що се обади Томас — сепна се Майра.

Долан се запъти към вратата.

— Няма ли да ме остави на мира?

— Майк — извика му Майра, — внимавай...

— Добре...

С ръце в джобовете, адвокат Опънхаймър сновеше бавно напред-назад в кабинета си и ту поглеждаше към Долан, ту към прозореца.

— Дъждът почти спря — отбеляза той. — От север започна да се прояснява. Ако излезе и вятър, до утре всичко ще е изсъхнало и дори ще може да се играе голф. Играете ли голф, Долан?

— Не, така и не стигнах до него...

— А голфът е чудесен спорт.

— И други са ми го казвали.

Опънхаймър спря пред Долан и го изгледа отвисоко.

— Според мен не постъпихте много умно, Долан. Сенаторът не е от тия хора, които можете да обиждате. Познавам го. Много се

раздразни.

— И аз се раздразних...

— Трябваше да приемете чека. Вие направо го обидихте с отказа си.

— Вижте какво, мистър Опънхаймър, дойдох да подпиша декларация, че се отказвам от правата си, и ще я подпиша, щом той се върне с парите в брой. Отказах да приема чека просто защото не мога да поема риска той да спре плащането...

— Точно това го обиди. Можехте направо да му кажете, че му нямате доверие — ефектът щеше да е същият. Сенаторът е почтен човек.

— Знам, знам. Знам всичко за него. Забравяте, че няколко години съм работил като журналист...

Вратата се отвори.

— Ето ви и вас, влезте, сенаторе — покани го Опънхаймър.

— На. — Сенаторът тръсна куп банкноти върху коленете на Долан. — Седемдесет банкноти по петстотин долара. А сега, дяволите да те вземат, подписвай декларацията, че ми иде да те изхвърля през прозореца със собствените си ръце...

— Благодаря — рече Долан, стана и отиде до бюрото. — Къде трябва да се подпиша, мистър Опънхаймър?

— Ето тук... тук.

Долан се подписа и се изправи.

— Благодаря — повтори той, прибра парите във вътрешния си джоб и излезе.

XI

Секретарката провря глава през вратата.

— Извинявайте, че ви прекъсвам, мистър Бомгартън, но в одинайсет ви очакват в печатница „Пасифик“, а сега е десет и половина...

— Добре — отвърна Бомгартън. — Ще успея да отида.

Главата на секретарката изчезна и вратата се затвори.

— Монтират нови машини — обясни той на Долан. — Та какво ми обясняваше преди малко?

Долан повтори търпеливо:

— Започнах да издавам списание.

— Знам. „Космополит“. Това го знам. А какво ми говореше за печатницата?

— Нали ти си продал на Лорънс неговата преса?

— Да.

— Това исках да знам. Вече няма да печатам списанието си при него. Взел съм си набора и всичко останало за този брой, затова исках само да разбера къде другаде в града има преси като неговите.

— Значи искаш да печаташ списанието си на друго място...

— Точно така. Но искам да запазя същия формат.

— Няколко души имат същите преси като тази на Лорънс. Едната е на Грийн...

— Той не влиза в сметката. Неговият чичо издава „Куриер“, така че рано или късно... При него е изключено.

— Такава има и Грисъм, той е на две крачки оттук. По-рано печаташе разни служебни издания и брошури по минно дело и имаше много работа. Преди два месеца му продадох някои нови машини.

— Мислиш ли, че ще се наеме да печата „Космополит“?

— Не виждам защо да ти отказва. Това е най-добрата възможност за теб. Е, контактите с него няма да се отразят благоприятно на положението ти в обществото...

— Нямам избор, налага се да приема каквото ми се предложи. А защо няма да се отразят благоприятно на положението ми в

обществото?

— Той отпечата ония комунистически съчинения. Затова сега повечето служебни издания се прехвърлиха при Лорънс...

— Не съм забелязал контактите ти с него да са се отразили неблагоприятно на твоето положение в обществото. Доколкото знам, развиваш голяма дейност в Американския легион...

— Търговията си е търговия. Ангажиментите ми към легиона са само вечер.

— Значи Грисъм, а?

— На две крачки оттук. Щях да те заведа, но нямам време.

— Не се притеснявай. Благодаря ти, Хенри...

— Няма нищо, Майк. Обади ми се да знам как вървят нещата.

Грисъм се оказа на вид безобиден човек към петдесетте, съвсем побелял, със сини очи и интелигентна физиономия. Прояви голям интерес към предложението на Долан. През цялото време кимаше и се усмихваше, докато Долан му разказваше случилото се с „Космополит“, а щом стигна до това как Лорънс спрял пресата преди няколко часа, се разсмя от сърце — явно му беше много забавно.

— И така, мистър Долан, няма защо да се боите, че тази преса ще бъде спряна. Можете да ме сметнете за човек, лишен от чувство за почитителност, но държа да ви кажа, че аз ни най-малко не благоговеея пред Джак Карлайл.

— Тук имате ли някаква стая, която да ползваме за редакция?

— Ей там. Ще ви свърши ли работа?

Той посочи към дъното на помещението, където се образуваше нещо като галерия.

— Коректорите седяха там... когато при мен все още имаше коректори. Колко души сте? А може би сте сам?

— Трима сме. Аз и още двама...

— Значи няма пречка да се настаните в галерията...

— Това не е чак толкова важно. Важното е кога ще свършим с отпечатването на тиража.

— От вас зависи. Можех да пусна пресата веднага, ако разполагах с набора. Ще трябва да извикам няколко работнички, които знаят да сгъват и подвързват...

— Това и ние можем да направим... ако се налага. Заповядайте.

— Долан бръкна във вътрешния си джоб и отдели една от банкнотите.

— Ето ви петстотин долара. Да ви покажа, че при нас няма шикалкавене...

— Но защо така... не е необходимо.

— Вземете ги...

— Добре. — Грисъм прибра парите, но беше изненадан.

— Ще намеря камион и ще докарам всичко. Ще се върна до един час. Ще ми се да започнем преди обяд, ако е възможно...

— Аз ще подготвя работата — обеща Грисъм.

След половин час Долан пристигна на паркинга зад печатницата на Лорънс с камион от фирма за пренос-превоз. Наборът, отпечатаните листове и сгънатите книжни тела на списанието бяха извадени отвън, грижливо подредени върху някакъв тезгях, а здравеняците, които шефът на полицията му бе осигурил, ги пазеха.

— Товарете всичко на камиона, момчета, а после ще хапнем нещо за обяд. Ще се преместим в индустриалната зона, а по-късно следобед списанието ще е готово и ще го разнесем.

Той мина през главния вход на сградата и се качи на горния етаж. Бишъп и Майра го посрещнаха с: „Е?“.

Долан изкара парите и ги постави на бюрото.

— Трийсет и четири хиляди и петстотин. В брой.

— Направо ще се гръмна — извика Бишъп, взе банкнотите и ги разпери като ветрило. — Никога в живота си не съм виждал толкова пари накуп.

Майра попита:

— А списанието? Къде ще се местим? С тоя камион, дето си го докарал, можеш да изнесеш цялата печатница.

— Открих една печатница на Шесто авеню, почти до гарата. Собственикът се казва Грисъм.

— Грисъм ли? — изненада се Бишъп.

— Познаваш ли го?

— Знам кой е. Радикално настроен. На два пъти са го затваряли...

— На мен ми се стори съвсем беззлобен. Много симпатичен и много кротък. Не ме интересува дали е радикално настроен, или не. Има печатарска преса, нищо друго не ме засяга...

— Добре. Аз не се отказвам, но още отсега и без помощта на магическата кристална сфера мога да ти кажа какво ще се случи...

— Първото, което ще се случи, е това: ние с Майра отиваме до банката. Ти тръгваш с камиона, след като го натоварите, а ние ще дойдем в печатницата веднага щом свършим.

— Какво искаш да кажеш — че ще вложиш всичките пари на мое име, така ли? — попита Майра и взе купа пари от Бишъп.

— Не мога да ги внеса на мое име при дълговете, които съм натрупал — отговори Долан. — Някои хора само това и чакат — да научат, че имам пари в банката. Докато се обърнеш, и ще им наложат запор.

— Значи ще се видим в печатницата на Грисъм — обади се Бишъп.

— Добре. Хайде, Майра...

— Преди това се обади на Томас — напомни му Майра, докато си слагаше шапката. — На два пъти се опитва да се свърже с теб.

— Тоя човек започва да проявява нездрав интерес към мен. Хайде да тръгваме, че да не ни оберат, преди да сме внесли парите в банката.

XII

Брой пети от първата годишнина на списание „Космополит“ се появи за втори път по вестникарските будки малко след пет часа подир обед на същия ден, точно навреме, за да си го купят хората, които се прибират от работа. На големи афиши пишеше:

ТУК СЕ ПРОДАВА

„КОСМОПОЛИТ“

СПИСАНИЕТО, КОЕТО СЕ ОПИТАХА ДА ИЗЗЕМАТ

В ТОЗИ БРОЙ:

ТОВА, КОЕТО НЕ СЕ ЗНАЕ ЗА Д-Р ХАРИ КАРЛАЙЛ

„КОСМОПОЛИТ“

ИСТИНАТА, ЦЯЛАТА ИСТИНА И НИЩО ДРУГО ОСВЕН ИСТИНАТА

При седемте по-централни будки, където минаваха най-много хора, до купа списания стоеше по един от здравеняците. Всеки от тях беше получил палка, обвита в кожа, и месингов бокс (Долан ги купи от някаква заложна къща) и сега само чакаха да ги предизвикат. Бяха напълно осведомени и знаеха много добре как трябва да постъпят при евентуален опит да се действа със сила.

Долан, Бишъп и Майра минаха край всичките тези седем будки, за да проверят как вървят нещата, дадоха на всеки от здравеняците по десет долара и им обещаха още по десет, ако опазят списанията до девет часа.

— Чудесно. Списанието се харчи като топъл хляб — обобща Долан, когато си тръгнаха от последната будка. — А Карлайл никакъв не се обажда.

— Не се радвай предварително. Има достатъчно време, за да организира нещо...

— Тези типове си знаят работата. И при това много им харесва. Трима от тях са били в бандата на Бъргоф.

— Кой Бъргоф?

— Пърл Бъргоф. Как да не си чувал за него?

— Май че си спомням нещо. Не писаха ли във „Форчън“?

— Точно така...

— Майк — прекъсна ги Майра, — вземи да се обадиш на Макгонагил, за да разбереш нещо повече за момичето, което е работело при Карлайл. Ще имаш нужда от него. Абсолютно сигурно е, че сега предварителното жури ще прояви интерес, а също и Асоциацията на лекарите...

— Ще му се обадя довечера. Ще успея да докажа фактите, които сме посочили, ти не се притеснявай...

Той спря на светофара.

— Погледни — тихо привлече вниманието му Бишъп. — Колата вляво...

Долан погледна. До тях беше спряла луксозна лимузина. Караше я мъж, а до него седеше жена. Жената четеше на глас нещо от „Космополит“. Мъжът беше наклонил глава, за да чува по-добре.

— Видя ли? — попита Бишъп.

— До вечерта ще узнае целият град.

— Вече го е узнал.

Светна зелено и Долан подкара на юг, към океана. Майра ги подсети:

— Къде ще отидем да хапнем?

— Боже мой — изненада се Бишъп. — Пак ли си гладна?

— Умирам от глад.

— Искате ли да отидем в някое заведение по крайбрежието?

— Обичам яхния с миди, но досега не съм яла това ядене по крайбрежието. Много е близо до океана.

— Ами нали мидите ги вадят от океана, глупачке — заяде се Долан.

— Знам. Нали това казвам...

— Аз съм готов да ям всичко друго, но не хамбургери — заяви Бишъп. — Сега, щом имаме пари, да не видя повече хамбургери.

Долан се обърна към Майра:

— Подсети ме да занеса довечера по един чек на Дейвид и на мисис Марсдън.

— Защо бе, човек? — намеси се Бишъп. — Тези пари може да ни потрябват. Не се налага да ги връщаш още сега...

— Ще ги върна, докато имам. И ще изплатя още някои сметки. Току-що ми дойде нещо наум. — Той се засмя и натисна докрай газта — искаше да стигнат по-бързо до крайбрежието, да се навечерят и да се върнат.

Телефонът иззвъня и няколко минути по-късно Юлисис влезе в стаята му.

— Обади се мистър Макгонагил. Каза, че знаеш за какво те търси.

Долан скочи от леглото си и тръгна към вратата.

— Но той затвори — спря го Юлисис.

— Защо не ме извика? — разсърди се Долан. — Знаеш, че исках да говоря с него...

— Не, сър, не знам, каза ми, че не искаш да говориш с никого. Нали така каза, мис Майра?

— Прав си, Юлисис — потвърди тя. — Не ти е виновен той, Майк. От осем часа не може да похване друга работа — само стои до телефона.

— Извинявай, Юлисис. Ще му се обадя у тях.

Той излезе във всекидневната и позвъни на домашния телефон на Макгонагил.

— Бъд?... Обажда се Майк Долан. Търсил си ме... Браво! Как, как?... Чакай малко, ще взема молив, за да го запиша... Казвай. Джийн Кристи. Къде живее?... Жилищните блокове „Доли Мадисън“. Добре... Говорил си, така ли? Браво, Бъд... много ти благодаря. Я ми кажи, Карлайл обаждал ли ти се е?... Нищо, а? Днес следобед отпечатахме списанието... Така ли? Е, тогава какво ще кажеш?... Един път е, нали? Благодаря ти, Бъд, много ти благодаря...

Долан се върна в стаята си.

— Макгонагил е открил онова момиче, медицинската сестра. Казва се Джийн Кристи и живее в жилищните блокове „Доли Мадисън“. Нещо повече, говорил е с нея и тя го уверила, че ще свидетелства, ако я потърсим.

— Ха така, какво по-хубаво от това! — зарадва се Бишъп.

— Посъветва ме да ѝ бутнем една петдесетарка, задето ѝ губим времето. Както и да е...

Майра лежеше на леглото съвсем пребледняла и в един момент взе да си вее с една книга. Долан се разтревожи.

— Какво ти е?

— От онези миди е... стомахът ще ме скъса от болки. Знаех си аз... знаех си...

— Искаш ли нещо?

— Не, след малко ще се оправя — простена тя.

Долан се обърна към Бишъп:

— Аз ще отскоча да поговоря с тази Кристи.

— Щом искаш, тръгвай, но според мен няма смисъл. Нали Бъд е говорил с нея, няма защо да се притесняваме.

— И все пак ще съм по-спокоен, ако се срещна лично... Сигурна ли си, че нямаш нужда от нищо, Майра? Искаш ли да ти купя нещо от аптеката?

— Нищо ми няма. Само не се бави, моля ти се. Ед, не е ли по-добре и ти да отидеш с него?

— Стой си тук, Ед. Няма да се бавя...

— Простете, но не мога да ви покана в стаята си. Тук живеят само жени, а схващанията им са старомодни — обясни Джийн Кристи.

— И в общата приемна е добре — отвърна Долан. — Благодаря ви, че се съгласихте.

— Няма защо. Аз ви очаквах. Мистър Макгонагил ме предупреди, че може да ме посетите.

— Той ви е казал и какво ще искам от вас, нали?

— Да. Да ви разкажа каквото знам във връзка с материала за Хари Карлайл във вашето списание.

— Вие прочетохте ли го?

— Специално този материал го прочетох. Казвате си всичко направо, а?

— За такива неща може да се пише само по един начин — удар по муцуната. Помните ли някое от момичетата — Грифит или Макалистър?

— Помня ги и двете. Асистирах му и при двете операции. Момичето, което се казваше Макалистър, почина в ръцете ми.

— Наистина ли? — извика Долан от изненада. — Боже мой, никога не съм допускал, че ще е толкова просто да се срази Карлайл. Мис Кристи, длъжен съм да ви предупредя, че ще има разследване и не знам дали... ако...

— Дали ще повторя каквото ви казах пред предварителното жури ли?

— Ще го направите ли? Крайно ми е неприятно да ви моля за това, но ако не посочим свидетели, ще се окажем в неудобно положение.

— Ще го повторя, можете да сте съвсем сигурен, че ще го повторя — каза тя твърдо. — И това съвсем не е всичко, което ще разкрия. Той и на мен ми направи криминален аборт. Сам ме вкара в беля, после ме оперира... а след месец ме уволни.

— Имате достатъчно причини да го мразите. Дошло е време да ви се чуе думата. Но все си мислех, че е по-предпазлив човек и не би ви настроил срещу себе си.

— Всеки би помислил същото. Навярно вината е у мен, навярно аз не съм намерила най-добрия подход към него. Молах му се, пък това, разбира се, винаги кара един мъж да те презира. И нещо друго, той винаги е разчитал, че със силата на брат си може да се измъкне от всякакви каша. Беше уверен, че се е справил с мен. Повярвайте ми, мистър Долан, молах се да ми се удаде такъв случай... да се появи възможност да му го върна...

— Ето че се появи. Ще ви кажа какво предлагам. Според мен най-разумно ще бъде да отидем при някой нотариус още сега и да подпишете клетвена декларация. Познавам един, който ще ни приеме. Имате ли нещо против?

— Оставям вие да прецените. Само трябва да се прибера преди единайсет часа...

— Тогава да вървим. От това вреда не може да има, а аз ще се чувствам много по-спокоен.

— Добре. Отивам да се приготвя.

— Вземете това. — Когато тя ставаше, Долан ѝ подаде един плик — плик с петдесет долара.

— Какво е то? — попита го тя и се изчерви, защото всъщност разбра.

— Ще видите. Отворете го, след като се качите горе. Аз ще ви изчакам тук...

Тя му се усмихна и тръгна към асансьора.

XIII

От тавана с лице надолу висяха трима побойници и държаха в ръцете си дълги оловни тръби. Носеха бели маски и червени гумени ръкавици, всички гледаха надолу към Долан и си шепнеха. След миг започнаха да размахват оловните тръби към главата му, но изобщо не бяха разярени, дори се усмихваха и се кискаха като улигани в игра деца. Долан се опита да отблъсне ударите и да се изправи, но усети, че движенията му са смешно забавени, забавени. Оловните тръби го заблъскаха по главата, той си помисли: „Господи, защо не мога да се помръдна?“, и най-сетне падна от леглото, повлече се по пода, а те останаха зад него и продължиха да го налагат с тръбите. Накрая успя да се изправи, но крачките му бяха смешно забавени, забавени, той се приведе, прегъна се почти на две, дланите му опряха в земята и така запълзя на четири крака в отчаян опит да увеличи скоростта си. Тримата побойници продължаваха да го налагат с оловните тръби... той извика, надигна се и отвори очи.

— По-спокойно, по-спокойно, не се мятай — говореше му Бишъп.

За миг Долан си помисли, че се е побъркал. Слънцето грееше в прозореца, ясно се различаваше горещият му правоъгълник. Само че преди малко беше тъмно, а сега светеше.

— Легни си, легни си — казваше му Бишъп и леко го побутваше, за да се облегне на възглавницата, а той се

мъчеше

мъчеше

мъчеше

да разбере какво става, дявол да го вземе. Тилът му докосна възглавницата и той простена от болка, сякаш бяха плиснали над челото му чайник с вряла вода. Но сега главата му оставаше по-ниско от правоъгълника слънчева светлина, който го бе заслепявал, и той разбра, че се намира в стаята си. При него бяха Бишъп, явно изморен и със сенки под очите, и Майра, още по-изморена и с по-дълбоки сенки. Завладя го смътна мисъл: „Боже мой, нещо е станало с мен“ и —

ТРИАС! — стената, която препречваше съзнанието му и не му позволяваше да си спомни, се пропука и рухна: всичко се изясни — той бе изпратил Джийн Кристи до общежитието ѝ, след като получи клетвената ѝ декларация, и тъкмо излизаше от колата си в гаража, когато трима побойници...

— Господи! — извика той на глас. — Лошо ли са ме ударили?

— Можеше да е и по-зле. — Бишъп седна на леглото му и се усмихна. — Късметлия си ти, Майк... и бога ми, здрав череп имаш!

— Главата ми се пръска от болка. — Долан прекара ръка над дебелия превръзка. — Нямах никакво време. Така ме халосаха, че дори не успях да се обърна.

— Не мога да разбера защо не извика — обади се Майра, — нищо не чухме, усетихме се чак когато се вдигна шум от стъпки. Докато слезем, те вече бяха офейкали...

— Изстрелях по тях шест патрона — продължи Бишъп, — но бях толкова объркан, че не успях да се приближа достатъчно...

Долан прехапа устни.

— Карлайл, а?

— А, не, изпратил ги е някой приятел. Какво точно стана? Можеш ли да говориш?

— Нищо ми няма. Как е главата ми?

— Разцепили са ти я на две места, нищо страшно. Имаш няколко шева. А как се развиха нещата с медицинската сестра?

— Прекрасно. Карлайл оперирал и нея. С нейните свидетелски показания можем да го пратим в затвора с доживотна присъда. Тя ми даде клетвена декларация...

— Така ли? Къде е?

— Бутнах я под седалката на колата ми. Изтичай да я вземеш...

— Тичам и още как! — Бишъп бързо излезе.

— Как така не си я пхнал в джоба си? — попита Майра.

— Предчувствие... най-обикновено предчувствие.

— И добре, че си го имал. Тези негодници са ти обрели всичко. Знаели са си работата. Нямаше и две минути, откак усетихме, че нещо става, и дотичахме, а ти вече лежеше проснат на земята и джобовете ти бяха празни. Питам се дали Карлайл не е научил, че си се видял с това момиче...

— Не мисля. Тези типове не са търсили нещо конкретно. Просто за всеки случай... Много лошо ли са ме ударили? Подай ми огледало...

— Имаш само няколко шева, нищо повече...

— Надали е нещо сериозно, защото мога да разсъждавам и да говоря, а освен това помня всичко. Но пък не мога да си докосна главата от болка...

— Естествено. Не се вълнувай, Майк...

— Нищо ми няма. По дяволите, не ми даваш да говоря ли? Нищо ми няма.

— Стига си се правил на герой и стой мирно...

— Не се правя на герой, защо непрекъснато си въобразяваш, че разигравам роли? Защо непрекъснато си въобразяваш, че искам да правя подвизи? По дяволите! — Той се изправи в леглото, спусна краката си на пода и стана. — Погледни де, нали много знаеш. Изобщо не залитам.

— Давай, а като паднеш и си счупиш врата, хич не си мисли, че ще се трогна...

Долан изсумтя и отиде до огледалото над скрина. На лицето си видя дълъг белег, а на главата — дебела превръзка. Изви врат на едната страна, после на другата, огледа се и накрая се обърна усмихнал.

— Дори с тази чалма, пак съм най-хубавият мъж в града, ти какво ще кажеш?

— В тази премяна категорично не си, Майк, много те моля да си легнеш.

Той погледна към краката си и едва сега забеляза, че е облечен с горнището на пижамата си, но няма панталони.

— Кой ме е съблякъл?

— Двамата с Ед...

— И както обикновено, направили сте всичко наопаки. Аз спя само по долнището на пижамата. Запомни го за в бъдеще. Хвърли ми онази хавлия.

Майра му я подхвърли и той я облече.

— Случвало ли се е да направиш поне едно нещо както трябва? — продължи той да се заяжда.

— Какво си въобразяваш, връщай се обратно в леглото — изкомандва го възмутено Бишъп, който беше влязъл в стаята.

— Намери ли я? — попита Долан.

— Изчетох я, докато се качвах по стълбите. Ще попълниш колекцията си от еротични съчинения с един прекрасен екземпляр.

— Абсолютно всичко е вярно...

— Но това не означава, че не е еротично. Слушай, Майра...

— Няма нужда. Мога да си представя. — Тя се обърна към Майк:
— Не трябва ли да приберем декларацията на сигурно място? Не трябва ли да я съхраняваш в банковия си сейф?

— Май си права. Уф, толкова ще ми е противно да обикалям из града с такава глава. Има да ми задават идиотски въпроси...

— Не се и опитвай да го разубеждаваш, няма смисъл. За нищо на света няма да се откаже от тази възможност. Не го ли знаеш, умира да се прави на супермен...

— Какво се е случило с теб? — попита го Грисъм, когато тримата влязоха в печатницата.

— Нападнаха ме някакви типове.

— И дори са му задигнали пистолета и значката — обясни Майра.

— Карлайл ли ги е изпратил? — попита отново Грисъм, без да й обръща внимание.

— Предполагам...

— Разбира се. Кой друг? — заяви категорично Бишъп.

— Е, това са рисковете на професията — поклати глава Грисъм.
— Но ти, Долан, не им се даваш и това е...

— Хайде, Долан, недей да скромничиш. Поне веднъж — подхвана го отново Майра.

Долан я изгледа сърдито. Грисъм го попита:

— Къде те нападнаха?

— В гаража ми. Трима-четирима биячи се нахвърлиха върху мен, когато слизах от колата.

— А не е ли по-добре да си останеш вкъщи, за да се посъвземеш?

— Няма да доставя удоволствие на онзи мръсник...

— Вие изобщо не знаете с какъв герой си имате работа, мистър Грисъм — продължи Майра със същия тон.

Долап вдигна бързо крак и се опита да я ритне по задника. Размина ѝ се на сантиметри.

— А тук какво ново? — намеси се Бишъп.

— Нищо. Само от шест-седем места поръчаха да изпратим допълнителни бройки от списанието.

— Откъде?

— Дрогерии около Уестън Парк...

— Точно под носа на доктора — забеляза Долан. — Веднага ще им изпратим.

— Вече са ги получили. Отнесе ги момчето, което ми помага.

— Не биваше да го караш — упрекна го Долан. — Трябваше да изчакаш. Никак не ми се иска чиракът ти да пострада...

— Няма страшно.

— На работа тогава... — Долан тръгна по стълбището и се качи в редакцията.

— Доволна съм, че прибрахме декларацията в банковия сейф — сподели Майра. — Поне сме сигурни, че оттам не може да изчезне.

— Какво ще пуснем следващата седмица? — попита Бишъп.

— Първата ми работа трябва да бъде редакционна статия за положението в любителския театър. Вече не е любителски. Превърнал се е в професионална трупа, недостъпна за външни лица.

— И не е само това — обади се Майра, без да става от мястото си. — Няма ли да споменеш, че е свърталище на сбъркани от двата пола? Или че там са се разбили сума семейства? А колко хора са погубили здравето си заради него...

— Тук ще ти възразя. На други хора пък е помогнал. Нещата потръгнаха далеч по-добре, откакто дойде Майора.

— О, да, щом става въпрос за добрия стар любителски театър, готов си хем да критикуваш, хем да замазваш...

— Ти ли ще ми обясняваш какво става там. Аз помагах да се построи, почти осем години едва ли не съм живял там...

— Тъкмо това имам предвид. Гледаш на нещата прекалено отблизо. Заставаш по средата. Редакционната статия за любителския театър ще напиша аз...

— Добре, върви и я напиши, след като знаеш толкова много.

Намеси се и Бишъп.

— Какво толкова, никой не дава пет пари за него. На каква тема ще бъде уводната ни статия? За Карсън ли?

— Карсън е дребна риба... — отговори Долан.

— Така ли? Докарва си по петдесет хиляди на година само от камионите, закупени за общината.

— Никой не дава пет пари за него. В днешно време хората очакват общинските инспектори да са подкупни, дори ще се разочароват, ако се окаже, че не са. Не, няма да е Карсън...

— Нестър ли?

— Не знам. Той е по-голям мошеник от Карсън, защото има връзки с организираната престъпност. И видът му, и приказките му са като на фермер, нищо, че се вози на „Дойзенбург“. Изпечен хитрец е той, трудно ще го притиснеш. Чудя се как трябва да постъпим — дали да започнем отдолу и да стигнем постепенно до Мусохитлер Карлайл...

— Това вече ще е нещо. Карлайл. Ако го смъкнем от мястото му, не ни мърда „Пулицър“ за заслуги пред обществеността...

— Да, но наградата не я дават на списания. Или пък да се захванем с Карлайл още в следващия брой? Лошото е, че сме седмичник и другата седмица броят трябва да излезе. Ако бяхме месечно списание, всичко щеше да е просто. Щяхме да разполагаме с време, за да съберем факти. Не вярвам, че ще успеем да уличим Карлайл за една седмица.

— Нито пък аз — съгласи се Бишъп. — Според мен е най-добре да се заемем с Нестър. Аз съм в течение на всичко, което може да се научи за него. Мога да напиша материала и без да излизам от редакцията...

— Душа даваш за такъв материал, нали? — подхвърли му Майра.

— Виж какво, вече си започнала да се заяждаш, с когото ти падне. Мен ме остави на мира, ясно ли е?

— В такъв случай може би наистина е по-добре да се заемем с Нестър... — Долан се наведе през перилата и извика: — Хей, мистър Грисъм.

Грисъм приближи до стълбата и погледна нагоре.

— Познаваш ли някой рекламен агент, който би се — заинтересувал да работи за нашето списание?

— Не мога да ти препоръчам никого. Защо не се обадиш на Джерджис от „Куриер“? Може да се сети за някой подходящ човек...

— Така и ще направя. — Долан слезе долу, за да позвъни по телефона. — Можеш ли да ни прекараш дериват до галерията? Ние водим много телефонни разговори, такава ни е работата.

— Добре. Ще поръчам. Ще видиш номера на „Куриер“, написан върху календара...

Долан набра номера на „Куриер“, свързаха го с Джерджис и той му обясни от какво има нужда. Джерджис го увери, че все ще измисли кого да му изпрати, но му напомни за едно от условията — който и да се наемел, щял да поиска твърдо седмично възнаграждение, макар и малко, плюс процент от таксата за всяка реклама. Долан се съгласи и каза, че ще чака на адреса на Грисъм.

— Изпрати и един от твоите хора. Искам да ми отделиш половин страница в „Куриер“. За лично съобщение.

Джерджис го предупреди, че докато успее да открие някого, сигурно ще стане следобед, после поблагодари и затвори. Долан се върна при стълбището и извика:

— Хей, Ед, искаш ли да пообиколим вестникарските будки?

— Разбира се...

— Браво. — Майра показва глава над перилата. — Тръгвай, можеш ли да не преиграеш...

— А ти провери какви мероприятия имат разните женски клубове, за да ги включим в светския календар, това е единственото, което се иска от теб. Вече получаваш заплата, не го забравяй...

— Ще се върнем до един час — успокой я Бишъп.

— Ако дойде някой рекламен агент и попита за мен, кажи му да ме изчака — поръча й Долап.

— Не се пресилвай. Може да са те ударили по-лошо, отколкото си мислиш...

Долан не й отговори, а тръгна към изхода заедно с Бишъп.

— Първо искам да отскоча до телефона отсреща.

— Обади се оттук...

— Не искам да ме чуе Майра. Ще се обадя на Макгонагил за нова значка и нов пистолет. Този път ще внимавам повече...

ДОКТОР ХАРИ КАРЛАЙЛ Е НАМЕРЕН МЪРТЪВ

ТРУПЪТ НА ВИДНИЯ ЛЕКАР Е ОТКРИТ В СОБСТВЕНАТА МУ БАНЯ. А ДО РЪКАТА МУ
— ПИСТОЛЕТ

Това бяха заглавията във вестника.

— „А до ръката му — пистолет...“ — повтори Долан — Тези скапани вестници. Не им стиска дори да кажат, че се е самоубил...

— „Тази сутрин, малко след единайсет, доктор Хари Карлайл, трийсет и пет годишният хирург и водеща фигура в светския живот, е бил намерен мъртъв в банята на богатия си дом в Уестън Парк — зачете Бишъп. — Дясното му слепоочие било пронизано от един-единствен куршум. До протегнатата му дясна ръка лежал револвер. Вчера едно ново списание, издавано в Колтън, отправи ожесточени нападки срещу доктор Карлайл, но никой от близките му приятели не пожела да сподели дали той ги е прочел. Джак Карлайл, неговият брат, добре известен в местните политически среди, бе твърде разстроен от трагедията и не направи изявление за печата...“

— Всичко това един параграф ли е? — попита Долан.

— Не, няколко са. Аз го прочетох така.

— Тъкмо щях да кажа, че е много зле написано.

В пълно мълчание прекосиха едно-две кръстовища; Бишъп държеше вестника, а Долан гледаше право напред и следеше движението...

— Да вземем да се върнем в редакцията — предложи Долан.

— Май трябва...

Долан закара колата до паркинга на ъгъла и двамата с Бишъп отидоха пеша до печатницата, която се намираше през две къщи. Влязоха от предния вход и свариха Грисъм и Майра, зачетени в същия вестник. Двамата вдигнаха глави и забелязаха, че и Бишъп държи вестник. Грисъм ги посрещна с думите:

— Играта загрубява, а?

— Естествено, никога не съм допускал, че може да направи такова нещо — оправда се Долан.

— А какво очакваше да направи? — апострофира го Майра.

— Не ми казвай, че ти си го предвиждала, дявол да те вземе — грубо я срязва Долан.

— Не съм го предвиждала, не казвам такова нещо. Но можехме да предположим, ако се бяхме замислили. За него нямаше друг изход, това беше единственият начин да избегне съдебния процес...

— Добре де, да допуснем, че сме знаели как ще постъпи. Тогава какво? Това нямаше да ни спре и пак щяхме да публикуваме статията, нали?

— Сигурно нямаше да ни спре — призна Майра.

— Не съжалявам, и това е. Няма да лицемеря. Той ми е бил враг, откакто се помня. Ненавиждах го от дъното на душата си и той ми отвръщаше със същото. И освен всичко друго той беше обществен враг. Добре, че градът ни се отърва от него... Не се тревожа за тези неща. Питам се как ще се отрази на списанието...

— Не се познавах с господина — обади се Грисъм, — но ако ви интересува мнението ми, това ще се окаже най-добрата реклама за списанието. Няма значение дали читателите ще го възприемат като нещо ужасно, или не, но какво пък може да се каже за биячите, които брат му изпрати снощи срещу теб? Съвсем спокойно можеха да те убият.

— Господ ми е свидетел, че се опитах — потвърди Долан. — Не успяха само защото не познават ирландците. Ако искаш да убиеш ирландец, не започвай да го блъскаш по главата.

Бишъп се включи в разговора с по-сдържан тон:

— Аз предлагам да поприберем малко и да се подготвим за посещението на Джак Карлайл.

— Нали не очакваш да дойде тук? — Интонацията на Долан беше като че заявява някакъв факт, а не задава въпрос.

— Според мен няма начин да не дойде.

— Мисля, че няма да го направи... сега вече не. Допускам, че никога вече няма да ни проговори.

— Щеше да ми е по-добре, ако мислех като теб.

Влязоха двама мъже — двама млади мъже. Единият каза:

— Търсим мистър Долан.

— Аз съм Долан. Какво има?

— Казвам се Кук. Работя за „Куриер“. Това е мистър Гейдж. Праща ме Джерджис, искали сте да дадете някаква обява.

— Да.

— А Гейдж е дошъл да се разберете за мястото на рекламен агент. Разбрах, че сте говорили с Джерджис и за това. По-рано Гейдж работеше при нас.

— Заповядайте горе, господа — покани ги Долан и ги поведе към галерията.

— Като ви гледам, добре сте се подредили — завърза разговор Кук, докато се качваха по стълбите. — С колата ли?

— В известен смисъл. Не е толкова страшно, колкото изглежда. Сядайте...

— В днешно време колите станаха много опасно нещо — отбеляза Кук.

— Така е — съгласи се Долан. — Искам да ми пуснете обявление на половин страница в утрешния брой на „Куриер“. Да го сложите така, че хубаво да се вижда.

— Както и да го сложим, се вижда хубаво, стига да е в първата част, мистър Долан. Съжалявам, но в момента не мога да ви посоча конкретна страница, тъй като по-голямата част от мястото за реклами е обвързано с постоянните ни клиенти. Но ще ви уредя да го пуснат в първата част.

— Колко ще струва?

— Гладък текст ли е, или ще има нужда от художествено оформление?

— Гладък текст.

— Двеста долара. Ако искате да излезе в утрешния брой, трябва да получим от вас точния текст преди три часа. Написан ли е?

— Няма да ми отнеме много време. Ще ви го изпратя преди три. Ще ми дадете ли разписка? — попита той, извади куп банкноти и отброи двеста долара.

Кук написа разписката и прибра парите.

— „Тази разписка не задължава по никакъв начин вестник «Колтънски куриер» да предостави мястото за реклама, упоменато по-горе. — Долан изчете на глас текста, набран с дребен шрифт в долния край на талончето. — «Куриер» си запазва правото да отхвърли всеки текст, който противоречи на неговата политика, идеали и традиция.“

— Формалност, нали знаете — обясни Кук.

— Добре, че става въпрос за лична обява — отговори му Долан.
— Както ми се струва, могат да изникнат проблеми, ако реша да рекламирам списанието...

— За списанието няма да ви потрябва реклама. Тази сутрин навсякъде все за „Космополит“ говореха...

— Така ли? За или против?

— И за, и против. Но това няма значение, важното е да се говори... Ще се видим по-късно, Гейдж. Благодаря ви, мистър Долан — каза той и тръгна по стълбите.

Долан се обърна към Гейдж.

— Работили ли сте като рекламен агент?

— С това се занимавам, откакто съм завършил. Четири години вече. Бях на служба при Джерджис...

— И какво стана?

— Нищо. Работата взе да намалява и преди шест месеца ме изхвърлиха. Ето ви две препоръчителни писма. — Той пхна ръка в джоба си.

— Не ме интересуват. Сигурно ви е известно, че не мога да ви плащам както в „Куриер“. Там колко получавахте?

— По двайсет на седмица.

— По двайсет! Как не са се разорили! Мислех, че с вашата работа печелите по шейсет-седемдесет...

— Някои може и да печелят, но не и аз.

— Колко ще искате, за да работите при мен?

— Не знам, мистър Долан. Искам да ми гарантирате едно малко твърдо възнаграждение и процент от таксата за всяка реклама.

— Хей, Майк! — провикна се Бишъп от долния етаж. — Ще отскочим да изядем по един сандвич. Да ти вземем ли и на теб?

— Добре, само че два — надвеси се Долан над парапета.

— С какво?

— Няма значение. Е, Гейдж, мислиш ли, че ще можеш да поемеш рекламите в „Космополит“?

— Мога да опитам — засмя се Гейдж.

— Май не си много сигурен...

— Минал съм тази възраст, когато хората са много сигурни. И освен това не вярвам в онези истории от списанията за извънредно

енергичните и убедителни агенти. Вие ми плащате, аз си гледам работата както трябва, и това е...

— Надявам се, че ще е така. Обядвал ли си?

— Не, сър...

— Тук няма защо да се държиш официално. Казвай ми Майк. На теб как ти с името?

— Сесил.

— Добре, Сесил, иди да хапнеш, а после ще поговорим за таксите и ще обсъдим едно друго. Не можем да го направим сега поради една-единствена причина — аз не знам нищо по този въпрос. Никога не съм се занимавал с финансовите проблеми... но я чакай малко, не сме се разбрали за заплатата ти. В „Куриер“ си получавал по двайсет на седмица. От мен колко искаш?

— Колкото предложиш.

— Петнайсет как ти се струва?

— Добре. Надявам се, че ще мога да ти намеря клиенти...

— Аз също. Ако не успееш, работата ти ще продължи не повече от една седмица, можеш да си сигурен. Заповядай, вземи пет долара аванс...

— Благодаря — Гейдж взе парите и стана. — Ще се върна след половин час...

XIV

Същата вечер в разстояние на четиресет и пет минути Долан изгълта пет болкоуспокояващи таблетки с надеждата да спре чуковете, които се блъскаха в черепа му.

— Престани да сновеш из стаята и седни, спри да се притесняваш за неща, които не зависят от теб, за да ти мине и главоболието — посъветва го Майра. — Карлайл е мъртъв.

— Аз не се притеснявам заради него.

— Добре, а тогава какво те тревожи?

— Нищо не ме тревожи.

— Не допусках, че ще се разстроиш толкова от материала в „Ню Масис“. Показах ти какво пише, за да те убедя, че не само в нашия град стават нередни неща...

— Не се разстрои от него. Раздразних се. Всеки ден откривам, че ме дразнят все повече и повече неща... Затова искам да основа по-голямо списание — списание, което да се разпространява в цялата страна, така че да мога да се боря срещу тях. Мисля, че Дороти Шъруд е имала пълното право да убие двегодишния си син. Знаела е, че пред него няма шанс и едно на един милион да постигне самоуважение или щастие, или поне да има какво да яде... и е била права. Не е искала момчето ѝ да я проклина, когато порасне, задето го е родила, както аз проклинах майка си. И баща си. И още ги проклинам. Какво право са имали, дявол да го вземе, да ме създават в тоя свят? Не са могли да се грижат за мен, оставиха ме да науча нещата от живота иззад тарабите с афиши и по тъмните улички, проклетите да са и двамата...

— Майк! — прекъсна го рязко Майра, стана и отиде при него.

— Мислиш си, че ме е прихванало, нали? Не, скъпа, имаш грешка. Знам много добре какво приказвам. Знам много добре как се е чувствала Дороти Шъруд! Какво може да предложи тази страна на сина ѝ? Изобщо какво, по дяволите, може да предложи на чие да е дете? Да се нареди на опашката за канче супа или да получи парче шрапнел в корема? Нейна ли е вината, че го е убила? Защо, по дяволите, съдебните заседатели не са осъдили на смърт хората, които

ни докараха до това положение? В това поне щеше да има някаква логика...

— Боже мой! Каква сила и енергия има у теб — промълви Майра, загледана в него. — Майкъл Долап, един ден ти ще станеш голям човек! Толкова голям, че...

На вратата се почука.

— Влез! — извика Долан, без да се обръща.

Беше Юлисис.

— Дошъл е един човек и иска да се срещне с теб.

— По какъв повод?

— Не знам, мистър Майк. Попитах го, пък той ми рече, че било личен въпрос.

— Как изглежда?

— Един такъв особен. Бая нисичък, с мустаци. Прилича ми на чужденец...

— Значи не ти каза какво иска?

— Не, сър. Предупредих го, че сигурно те няма вкъщи. Да ида ли да му кажа, че си излязъл?

— Доведи го тук, Юлисис...

— Почакай малко, Юлисис — намеси се Майра. — Виж какво, Майк, недей така. Време е да разбереш, че си се заел с опасна работа.

— Отивай, Юлисис.

Юлисис излезе с нежелание, поклащайки глава. Майра не се стърпя:

— Много скоро ще съжаляваш, че не си ме послушал.

Долан й се усмихна, метна вратовръзката си върху библиотеката и прехвърли сакото си през облегалката на стола. Отиде до писалището, от кобура в задния джоб извади револвер (нов, получен от Макгонагил същия следобед) и го постави отгоре, но го покри с вестник. Премести стола така, че пистолетът да му е подръка... и когато Юлисис въведе непознатия, Долан бе седнал в най-естествена поза.

Човекът явно беше чужденец, с доста износени дрехи и много дребничък. Италианец, помисли си Долан. Изглеждаше смутен. Но Долан се усъмни дали не се преструва — вече бе започнал да подозира всички наред.

— Ето това е мистър Долан — обяви Юлисис не особено любезно и тръгна колебливо към вратата, сякаш се двоумеше дали да излезе, или не. Долан го подкани с глава да побърза, а непознатият поизчака да напусне стаята, преди да проговори.

— Мистър Долан, имам нужда от помощта ви.

Долан се изненада, че човекът говори на правилен английски. По вида му можеше да се очаква, че ще има ужасен акцент.

— Седнете — покани го Долан, без да откъсва очи от него.

— Казвам се Багриола — представи се човекът, но все още стоеше прав, мачкаше шапката си и поглеждаше неспокойно към Майра. — Бръснар съм...

— Това е мис Барновски. Секретарката ми. Седнете...

Багриола обърна бързо глава към нея, кимна ѝ и накрая приседна на крайчеца на стола. Майра се премести по-близо към библиотеката, така че да остане зад гърба му, облегна се на лакът и се вторачи в него, а на лицето ѝ се четеше враждебност. Багриола явно я почувства, защото се обърна един-два пъти, за да я погледне, и в очите му се появи страх.

— Не се безпокойте, мистър Багриола — продължи Долан. — Никой няма да ви направи нищо лошо. Защо поискахте да се срещнете с мен?

— Ще ви кажа. — Багриола се посъвзе, но заговори само на Долан. — Ходих в полицията, ходих по редакциите на вестниците, но никой не може да ми помогне. Днес, докато бръсних един човек, той разговаряше с някакъв друг и му обясняваше с каква смелост се борите за правдата...

— Казахте, че полицията не искала да ви помогне. В какво поточно?

— Вече на два пъти някакви хора ме хващат, водят ме до пресъхналото корито на реката и ме бият с камшик. Втория път ме завързаха за едно дърво и ме оставиха така.

— Какво говорите? Какви са тия хора?

— Не знам какви са. Носят мантии. Имат качулки. Мажат жертвите си с катран и перушина.

— Боже мой! Кръстоносците!

Багриола кимна, подсмихна се малко иронично, изправи се и свали сакото си. Смъкна вратовръзката си и започна да разкопчава

ризата си.

— Да ви покажа — обясни той и я съблече. — Вижте...

Долан се изуми.

— Боже господи! Майра, ела тук да видиш...

Гърбът на Багриола представляваше артистична плетеница от белези и рани.

— В тия две бразди ще хлътне целият ми пръст — възмути се Долан. — Никога не съм виждал подобно нещо. Истинско чудо е, че сте оживели... никога не съм виждал подобно нещо.

— Очевидно не знаеш и много други неща, които стават в твоята велика свободна страна — тихо вметна Майра, но Долан продължи да разговаря с Багриола.

— Трябва да се обърнете към лекар. Раните могат да се инфектират...

— Ходя на лекар вече няколко пъти. Само тази вечер му казах да не ме превързва, защото ще идвам да ви ги покажа — отговори спокойно Багриола и облече ризата си.

— Боже господи! — повтори Долан. — А в полицията какво ви казаха?

— Нищо. Обясниха ми, че след като не съм в състояние да посоча кои са нападателите, те не можели да направят нищо. Пък аз, естествено, не мога да ги посоча, защото ония носят маски и се движат винаги на групи. Много са смели, няма що — сви рамене Багриола и се закопча.

— Мога ли... искате ли да пийнете нещо? — предложи Долан.

— Благодаря ви, не искам — засмя се Багриола. — Искам само едно — справедливост...

— Ама че история — каза Долан като на себе си, все още под въздействието на видяното.

— Не го взимайте много навътре — продължи Багриола. — Аз съм само един от многото...

— Искате да кажете, че такива неща се случват често, така ли?

— Много често. Има десетки случаи, но никой не ги знае, защото във вестниците не пишат за тях. Точно това ме убеди, че в полицията и във вестниците има хора, които са наясно с всичко. Иначе защо щяха да прикриват фактите?

— Много добре говорите английски, не като чужденец — обади се Майра.

— Вие също — усмихна ѝ се кротко Багриола.

— Аз не съм чужденка...

— Нито пък аз. Тук ми е родината. Щом се развълнувам, понякога започвам да бъркам граматиката, но иначе говоря добре. Вижте... аз съм американец. — Той взе сакото си и обърна ревера му към тях.

На него беше забодена червено-бяло-синята лента на Ордена за особени бойни заслуги.

— Получих го при Аргон. Бях в Първа армия, при Кюнел.

— Да, американец сте, истински — съгласи се Долан. — Ако седна да напиша каквото ми разказахте, няма да ми повярват. Всички ще са убедени, че съм измислил тази подробност за ордена, за да прозвучи още по-иронично...

— Но това е истина. Сам виждаш, Майк.

— Разбира се, че е истина, просто казвам, че това е добре познатата история, в която никой не вярва вече... Извинявайте, че ви прекъснах, мистър Багриола. Продължавайте. Защо са ви бичували?

— За аморалност. Казаха... — Той млъкна и погледна с неудобство към Майра.

— Продължавайте, мистър Багриола — подкани го тя.

— Казаха, че съм спял със сестра си, с балдъзата си и с дъщерите си...

— Защо ви обвиниха точно в това?

— Близко е до ума, мистър Долан. Ние сме голямо семейство, а живеем в много малка къща. Ако имах пари, щяхме да се настаним в голяма къща и всеки щеше да си има своя стая...

— Но вие нямате неморални прояви, нали?

— Не, сър. Няма такова нещо. Повярвайте ми.

— Вярваме ви — успокои го Майра. — Как стана така, че нарочиха тъкмо вас?

— Не знам. Но вие можете да проверите що за човек съм. Пращам децата си на училище, гледам си добре работата в бръснарницата, на църква ходя... плащам си сметките. Е. не всичките, но всеки месец изплащам част от тях. Не знам защо са ме нарочили. Може би съседите.

— Да не би някой да иска да ви отмъсти?
— За какво? Не съм направил нищо лошо на никого...
— Не е необходимо да има кой знае каква причина, за да хванат някого и да го бичуват — каза Майра. — Правят го, и толкоз...
— Бичували са много хора. Има някои осакатени. Друг един човек са го бесили...
Долан ахна:
— Какво?
— Не са го оставили да умре, трябвало да му бъде за урок. Но ще остане парализиран за цял живот. Засегнали му някакъв нерв...
— Вижте какво... можете ли да ме заведете при този човек?
— Разбира се. Когато пожелаете.
— Сега. Искам да отидем още сега...
— Чакай малко, Майк. Няма защо да се действа прибързано. Светът няма да се свърши за един ден.
— Не разбираш ли, досега не съм чувал нищо по-ужасно. — Тънките устни на Долан бяха съвсем побелели. — Не ме интересува какво е направил онзи човек. Но никоя банда от бързливи негодници няма право да го окачва на въжето. Същата банда ли е била, Багриола?
— Носели са черни мантии и черни качулки. Сигурно има много банди, но принадлежат към една и съща организация...
— Досега не съм чувал нищо по-ужасно — повтори Долан и започна да си слага вратовръзката. — Ама че забавление са си измислили!
— Независимо от това много е глупаво да се палиш толкова. — Майра отиде при него. — Виж какво, Майк, видяла съм не малко неща в живота си и мога да те уверя, че това е просто един пореден пример за нравите в добрата стара Америка. В тази страна подобни истории нямат край. Боже мой, та ти не можеш да се изправиш срещу цялата система с голи ръце. Трябва да се примириш и с това, както и с всичко останало, да проявиш спокойствие и зрелост. Не бива да пилееш силите си, щом нещо те развълнува. Дръж се разумно... — Със студен поглед тя се обърна отново към Багриола: — Приемам, че ни казахте истината, нали?
— Самата истина. Знаете, че е така.
— Аз ви вярвам — Долан облече сакото си. — Бях чувал за тия хубавци, но сега за пръв път виждам как действат...

Майра отиде до бюрото и вдигна вестника, който покриваше пистолета. Багриола я наблюдаваше, но бледото му лице не трепна. Майра взе пистолета, върна се при Долан, извади празния кобур от задния му джоб, а после го пхна на мястото му заедно с пистолета. После се обърна към Багриола:

— Аз също съм склонна да ви вярвам. Но нашата работа е опасна и трябва да внимаваме. И при най-малкото съмнение, че се опитвате да му поставите капан, Долан ще ви застреля на място. Запомнете го.

— Не сме стигнали дотам, Багриола — успокои го Долан. — Да вървим.

— Преди да тръгнете, можете ли да ми оставите адреса на бръснарницата и на дома ви, мистър Багриола?

— Бръснарницата се намира на Норт Лас Крусес 1038, а къщата ми е до нея, на 1040.

— Благодаря. — Майра си записа улицата и номерата. — Майк, ако не ми се обадиш до два часа, ще извикам Макгонагил и тръгваме за този адрес. Погрижете се той да се прибере жив и здрав, мистър Багриола.

— Много те моля да не му се обаждаш и да не губиш времето на Ед. Детето му е още болно, а отсега нататък вероятно ще се наложи да работи и нощно време. Моля те да не го притесняваш.

— Точно това ще направя — отговори твърдо Майра. — Ще му се обадя по телефона, ще слеза долу, ще взема люгера на Ернст и ще чакам. Тази работа никак не ми харесва. Мисля, че ти си един твърдоглав глупак, това е мнението ми за теб...

Долан се запъти към вратата.

— Да вървим, Багриола. Тя си умира за драматични сцени...

Час и половина по-късно Долан се прибра вкъщи — Майра и Бишъп седяха и го чакаха.

— Съжалявам, че те е накарала да дойдеш, Ед — заизвинява му се той и се нахвърли върху нея: — Много знаеш, нали, но ето — върнах се. Нищо не се случи. Добре си знаех, че нищо няма да се случи.

— Радвам се. Говорех напълно сериозно, че ще се обадя на Макгонагил, за да дойдем да те търсим...

— Предполагам, че ти е разказала за Багриола.

— Всичко. Успя ли да видиш оня човек, който се е парализирал?

— Да, Багриола ме заведе и при един негър, когото са бичували жестоко. Ето в какво се изразява дейността на кръстоносците. Опитвах се да накарам Томас да пишем за тях още когато работех във вестника. Всичко това можеше да се предотврати.

— Та значи този Багриола се явява един вид посланик на онеправданите, доколкото разбирам...

— На теб може да ти изглежда забавно, Ед... но да беше видял онова, което видях аз. Ужас!

— Не се и съмнявам. Има много ужасни неща. Преживял си войната. Тя също беше нещо ужасно. Всичко е ужасно. Защо се палиш толкова от този конкретен случай? Защо не се примириш с това и всичко останало?

— Започвам да разбирам. Последната ти забележка ми разкрива всичко. Както и да постъпя, според нея е неправилно...

— Изобщо не си я разбрал.

— Непрекъснато ми се тросва, заяжда се с мен и ме засича.

— Абе, глупак такъв, та тя е влюбена в теб.

— Ед! — извика Майра.

— Разбира се, че е така — продължи спокойно Бишъп. — Време е някой да му го каже на тоя глупак...

— Както и да е — прекъсна го Долан. — Аз знам едно — тази вечер видях нещо, с което ще се опитам да се преборя на всяка цена. И няма да се откажа дори това да ми струва живота!

— Прекрасно — отговори му Бишъп. — Никой не се опитва да те спре, опитай се да се пребориш. Ние ще се стараем да ти помагаме. Ние също искаме да се преборим. Но в такива неща не можеш да се хвърлиш през глава, воден единствено от засегнатото ти чувство за справедливост. Не можеш да разчистиш целия свят за един ден.

— Така ли? И въпреки всичко ще се хвърля през глава...

— А Нестър? А Карлайл? Мислех, че ще се захванеш първо с тях.

— За тях ще има достатъчно време. Тази вечер се натъкнах на нещо голямо. Никога не сте чували за такава сензация. Слушайте, нали помните ку-клукс-клан?

— Да, разбира се. Седни. Свали си шапката.

— Аз, разбира се, не знам дали това е тяхна работа, или не. Тези типове се обличат в черно и се наричат кръстоносци. Но така или иначе, са били подбудени от ку-клукс-клан. Един господ знае колко членове наброява организацията им — сигурно хиляди. Всичко е много потайно и мистериозно... вестниците не споменават и дума за тях. Хващат те нощно време, бичуват те, мажат те с катран и перушина, също както кланът навремето... Карат те да целуваш знамето и какво ли не още... Боже мой, та те са накарали и тоя нещастник Багриола да целува знамето, след като са го нашибали, а навремето той е получил боен орден и никой от тези негодници не е по-добър американец от него. Ами оня, другият нещастник, Тробриндж, сега е проснат на легло и изобщо не може да се движи... как да не се вбесиш! Кръвта ми кипи...

Бишъп го прекъсна:

— Добре, изслушах те внимателно, а сега изслушай ме и ти. От много време се каня да ти кажа нещо. Според мен взимаш тази история много навътре и така трябва да бъде. Наистина така мисля. Също и Майра. Но това, което става в Колтън, става и във всеки друг град на Съединените щати. Подкупи и измама, лицемерие, патриотарство — всичко това процъфтява навсякъде. Колтън е типичен пример, показателен за цялата гадна гнилоч. Да допуснем, че ще успееш да ликвидираш този клан или кръстоносци, както щеш го наричай. Да допуснем, че ще ги ликвидираш в Колтън...

— Ще ги ликвидирам и още как...

— Почакай малко, стига си ме прекъсвал, дявол да го вземе. Да допуснем, че се справиш с тези издевателства в Колтън? Ами другаде? Няма никаква полза, ако не се стигне до дъното. Тук може и да ги ликвидираш, да... а след месец отново ще надигнат глава. Разбираш ли какво искам да ти обясня?

— Честно казано, не. Понятие си нямам какво искаш да ми обясниш...

— Ще ти го кажа по друг начин. Чувал ли си някога за Маркс?

— Естествено, чувал съм и за Маркс, и за Енгелс, и за Ленин. А какво от това?

— Знаеш ли нещо за тях?

— Кажи-речи, нищо. Какво общо имат те с тази история?

Бишъп се обърна към Майра:

— Не е ли удивително? Можеш ли да го повярваш?

— Трудно...

— Хей, хей, какво имате предвид? — обиди се Долап.

— Попитах те, защото би трябвало да прочетеш какво са написали — отвърна му Бишъп. — И те са се вълнували като теб. Но са те изпреварили с доста години.

— Все още не те разбирам...

— Не знам как да те накарам да разбереш. Трябва ти дисциплина. Трябва ти организация. Без тях няма начин да спечелиш играта. Без тях си оставащ една самоотвержена мравчица. Знаеш що е комунизъм, нали?

— Смътно.

— А нали непрекъснато се заяждаш с мен, че съм бил опасен комунист...

— Но аз не съм искал да те обидя, Ед, знаеш го. Казвах го просто така.

— Не се извинявай, аз се гордея с това. Но ти беше прав, че го казваш просто така. Така го повтарят повечето хора. А всъщност комунистът си ти...

— Ти не си с всичкия си. Аз не съм комунист...

— Комунист си, само че не го знаеш. Възмущаващ се от начина, по който управляват нашия град, не можеш да се помириш с начина, по който ръководят любителския театър, не можеш да понасяш нескропосните реклами по радиото, ненавиждаш разните проповедници, задето мрънкат и гледат да подлъжат хората — мразиш цялата система. Сам си ми го казвал поне сто пъти...

Най-сетне Долан свали шапката си и го прекъсна:

— Виж какво, този спор може да продължи цяла нощ. Може и да съм комунист. Ако съм, не ми е било известно. Но аз наистина мразя всичко това, което изреди, и още много неща, които не спомена, например Деня на бащата и Деня на майката с цялата тупурдия около тях... а най-силно ненавиждам ония типове с черните мантии и черните качулки, които замъкват хората до пресъхналото корито на реката, бичуват ги и какво ли не още, а после ги карат да целуват знамето. Може би наистина ми трябва дисциплина и организация и навярно някога ще потърся кой да ме научи на тия неща. Но сега нямам време да наваксам, нито мога да спра. Единственото, което има

значение в момента, е да разпердушина тия кръстоносци и ще го направя, пък ако ще да не свърша нищо повече в тоя живот...

— Така поне ще забогатееш — иронично му отговори Бишъп.

— Няма да си нося парите на оня свят я — саванът няма джобове. Никога не съм се чувствал така. Доста неща са ме дразнили и някак половинчато ми се е искало да се преборя с тях. Но разпилявах енергията си... и повечето отиваше по жени. Всички знаят, че съм тичал по хубавите момичета — в това няма нищо чудно. Но не е чудно и другото — това, че изведнъж съм се събудил. Случва се и така: лягаш си глупак вечерта, а на другата сутрин се събуждаш поумнял. Не можеш да обясниш какво е станало — само знаеш, че нещо се е променило. Така беше и с мен. Какво точно ще направя, не знам и сега, представа си нямам откъде да започна... но ще го направя. Пет пари не давам за вашия комунизъм, за вашите правила и принципи. Докато хората ме търсят, както Тим Адамсън ме помоли да му помогна за ролята в театъра, както Багриола дойде при мен тази вечер, знам, че съм на прав път. Възможно е с правила, наръчници и тактика на научна основа да се постигне успех срещу тези неща, но аз не споделям това мнение. И така, стига вече спорове, стига двусмислени съвети — отсега нататък вие ще правите това, което аз искам, и така, както аз го искам, ако не, сбогом и прав ви път. Това не са празни приказки, уверявам ви. Утре сутрин първата ни работа ще бъде да се заемем с така наречените кръстоносци и нищо друго няма да отклонява вниманието ни... а сега е моментът да решите дали оставате. Да или не?

Бишъп хапеше устни и гледаше към Майра. Не успя да прочете нищо по лицето ѝ. След малко проговори:

— Е, Майра, не е това начинът да се свърши работата, но май ще трябва да останем с него.

— Да — отвърна Майра.

— С теб сме — обърна се Бишъп към Долан. — Правиш голяма грешка, но главата ти е корава и когато си наумиш нещо, дори и господ не може да те разубеди. А ние ще останем с теб, защото и двамата те обичаме. Пък ако по някакво чудо излезем здрави и читави от тази история, дано да имам време да ти покажа колко си наивен.

— Това е добре... А сега много ви моля да се разкарате оттук и да ме оставите да си легна. Главата ми едва се крепи на раменете...

Бишъп и Майра се изправиха. Бишъп взе шапката си от писалището и бавно излезе, дори без да каже „лека нощ“. Майра отиде да вземе мантото си от библиотеката и се забави доста, докато го обличаше. Никой не проговори. Чуваше се тиктакането на малкия будилник върху нощното шкафче... Майра отиде до вратата, обърна се и изгледа Долан мълчаливо, без да се усмихва — само стоеше и го гледаше. После излезе. След миг той я чу, че слиза по стълбите подир Бишъп.

Едва след като си легна, му мина през ума, че за пръв път, откакто се познаваха, тя си бе тръгнала, без да направи какъвто и да е опит да остане. Не знаеше как да го изтълкува.

ТРЕТА ЧАСТ

I

На другата сутрин Долан бе застанал под душа в банята на долния етаж (другата все още не можеше да се използва: мисис Ратклиф — собственицата — беше неумолима), сапунисваше се и много внимаваше да не намокри бинтовете по главата си. Изведнъж вратата се отвори рязко. Долан си помисли, че е влязъл някой от съквартирантите му, но Елбърт, който се бръснеше, изкрещя от изненада.

Долан разтвори завесата, и какво да види — на прага стоеше Рой Менефи, възбуден, с пламнало лице и пистолет в ръката.

— Излез оттам — каза той на Долан.

— Излизам. — Долан спря водата, дръпна завесата на една страна, но остана във ваната. — Какво има?

— Къде е Ейприл?

— Откъде да знам. Защо питаш мен?

— Стига си ме лъгал, Долан, и ми кажи къде е.

— Казвам ти, че не знам. Не съм я виждал от няколко дни.

— Ще те убия, лъжец, мръсник...

На Долан му стана смешно. Менефи, хрисимият Менефи стоеше насреща му с пистолет, а Елбърт го гледаше с ужас и държеше бръснача до лицето си, без да спуска надолу ръка от страх да не помръдне. Напуши го смях.

— Почакай малко, Рой — каза Долан, но продължи да стои като статуя. — Не знам къде се намира жена ти. От една седмица съм страхотно зает и не съм се виждал с нея. Дори не сме се чували по телефона. Нали така, Елбърт? Кажи, идвала ли е тук?

— Не — успя да промълви той.

— Това е самата истина, Рой...

— А къде другаде може да е прекарала нощта? Не се прибра цяла нощ.

— Не знам къде е била, но тук не е идвала. Качи се горе и провери в леглото ми. Не е преспала тук. Всички ще го потвърдят.

Прибери пистолета, Рой... този път нямаш абсолютно никакво основание.

Менефи се поколеба, но свали пистолета и накрая го прибра в джоба си. Беше много напрегнат. Примигваше често-често и лицето му пламтеше. Долан разбра, че стиска устни, за да не се разплаче. Уви се с една кърпа и излезе от ваната.

— Елбърт, остави ни за малко насаме...

Елбърт кимна и излезе с бръснача в ръка.

Долан свали капака на тоалетната.

— Ела тук, Рой. Седни...

Менефи се приближи и седна, а устните му трепереха.

— Защо смяташе, че Ейприл е тук?

— Все трябва да е някъде. Очите ѝ все в тебе бяха, за всичко е виновен този театър, знам го. Месеци наред се опитвах да я откъсна от него.

— Може би вината не е само в театъра — отговори му Долан и започна да бърше краката си в кърпата. — Може би и Ейприл има известна вина. Не искам да кажа нищо лошо за нея, но тя обича да си похойква... такава си е. Знаеш го...

— Знам, че е спала с целия град. Така е. Научих го, след като се ожених за нея.

— Е...

— Не се опитвай да я оправдаеш, Долан. И ти си спал с нея. Това също ми е известно.

— Не съм спал с нея, след като се омъжи...

— Но ходеше с нея и след като беше сгодена. Има ли разлика?

— Голяма. Виж какво, Рой, не бива да се поддаваш на гнева си. Ще си докараш беля на главата с този пистолет...

— Ще убия човека, с когото е прекарала нощта — заяви той невъзмутимо.

— И какво от това? Ще се опозориш за цял живот, а може и да те обесят. Да не би да си някакъв дрипльо, ти си човек с положение. Не си струва да извършиш такова нещо за никоя жена на света.

— Не го правя заради Ейприл. Заради друго е.

— От гордост ли?

— Може би... Е, аз да си тръгвам. Ще отида до вашия любителски театър. — Менефи се изправи. — Щом не е била с теб,

била е с някой от театъра. Ще го открия — закани се той и си излезе.

Долан го изпрати с поглед, вдигна хавлията си и напъха крака в червените си пантофи. После отиде във всекидневната и от прозореца проследи как Менефи се качва в двуместния си пакард и се отдалечава с голяма скорост. Върна се до телефона и набра номера на театъра. Обади му се по апарата зад кулисите, но той помоли да го свържат с администрацията. Почака малко и чу гласа на Дейвид.

— Обажда се Майк Долан, Дейв... Да, добре... Получи ли го?... Благодаря ти за заема. Оставих чека на Арлийн, исках да ти се издължа, докато все още имам пари. Виж какво, Дейв, Рой Менефи току-що излезе оттук, гледаше на кръв. Тръгнал е да търси Ейприл и носи пистолет. Подкара към вас и ако питаш мен, трябва да предупредиш всички да си мълчат за електротехника, а на него му кажи да се маха... Не знам, снощи не се е прибираща. Менефи е способен на всичко... Добре. Да, да, ще се видим тия дни...

Едва затвори телефона и Елбърт дотича при него. Пяната беше засъхнала по лицето му.

— Размина ти се на косъм, а?

— Аха...

— Този път наистина се изплаших. Боже мой, да не знае човек кога някой откачен тип ще дойде да го изпрати на оня свят...

Долан тръгна към стълбището, без да отговори. Главата го заболя отново.

— Едва те познах с тая превръзка — посрещна го бодро Майра, когато влезе в канцеларията на печатницата. — Какво ти каза лекарят?

— Зараства. Ще мине след ден-два.

— Здравсти, Долан — поздрави го и Грисъм.

— Здравсти...

Майра му подаде някакъв списък.

— Виж, вече девет души се обадиха за годишен абонамент. По своя инициатива.

— Казвах ти, че материалът за Карлайл ще свърши добра реклама — подхвърли Грисъм.

— Обади се също и Томас, търси те два пъти по телефона. Каза да отидеш при него по обяд. За някакво важно съвещание или нещо подобно...

— Що за съвещание?

— Не ми обясни. Само ми повтори, че било наложително и ти да си там. Щяло да бъде от голяма полза за теб.

— Нямам време за губене — намръщи се Долан. — Какво, по дяволите, иска той?

— Нищо няма да ти стане, ако отидеш да разбереш...

— Може и да отида.

Долан седна до телефона и набра номера на Съдебната палата. Поиска да го свържат с кабинета на шерифа и накрая успя да открие Макгонагил. Каза му, че е много важно да се видят незабавно. Макгонагил предложи да се срещнат вечерта, тъй като не било разумно Долан да се появява там.

— Не можеш ли да отскочиш дотук за малко? — попита го Долан. — Нямахте да те занимавам с това, Бъд... но случаят не търпи отлагане. Ще ти отнема само пет минути...

Макгонагил се съгласи.

— Редакцията е на Шесто авеню, до последната спирка. В печатницата на Грисъм... Благодаря ти, Бъд.

Долан остави слушалката на мястото ѝ и се изправи.

— Това за абонаментите е чудесно, Майра — подхвърли ѝ той. — Здравсти, Ед... как е хлапето днес?

— Благодаря, по-добре...

— Браво. Аз ще отскоча да изпия едно кафе. Ще се върна, преди да е дошъл Макгонагил...

Той отиде до близката дрогерия. Стана му приятно, като забеляза на рафта десетина броя „Космополит“. Седна на бара и си поръча кафе. Изпи го бавно и се върна в канцеларията. Майра му съобщи, че абонаментите са се увеличили с още два...

След десет минути се появи Макгонагил. Грисъм го посрещна на входа и му показа къде да се качи, а сам той отиде при Майра. Двамата останаха да си говорят.

— Извинявай за безпокойството, Бъд — започна Долан, когато Макгонагил влезе при тях.

— Няма нищо, Майк — отвърна Макгонагил, но с доста кисел тон. — Какво правиш, Ед...

— Добре съм, Бъд. Сядай.

— Снощи се натъкнах на нещо и си помислих, че ти можеш да ми помогнеш — продължи Долан. — Мога да разчитам единствено на

теб и на инспектор Емет, на никой друг в този град. Все пак първо исках да поговоря с теб.

— Добре, добре. За какво става въпрос?

— Чувал ли си за кръстоносците?

— Не... не съм. Какви кръстоносци?

— Чувал си, чувал си, Бъд — тихо му каза Долан. — Както присви очи и вирна нос, веднага се издаде. Кой са те?

— Стига бе, Майк. Само за това ли ме извика?

— Само за това. Според мен никак не е малко. А ти какво мислиш?

— Не знам. Никога не съм чувал за кръстоносците...

— Те са също като лигата „Епуърт“ на методистката църква, само че малко се различават — подхвърли Бишъп със сарказъм.

— Бъд — надвеси се Долан над него, — хайде не се прави на ударен. Много добре ги знаеш. Няма начин да не си узнал...

— А ти кога узна за тях?

— Снощи. Всъщност тази сутрин.

— Е, щом си го научил тази сутрин, не допускаш ли, че е възможно и аз да не съм разбрал досега?

— Не. Снощи се запознах с един човек на име Троубридж. Жена му ме увери, че ти е разказала всичко за кръстоносците. Лично на теб.

— Троубридж ли? Не си спомням такова име.

— А би трябвало. Жената на същия онзи човек, когото са бесили и е останал парализиран...

— И все пак не се сещам — поклати глава Макгонагил. — Може да съм се срещнал с нея, но не я помня. Нали знаеш, с хора работя, толкова народ се изрежда...

— Не ме прави на глупак, Бъд. Знам, че знаеш кои са кръстоносците... пък и ти си съвсем наясно, че аз знам. Какво те притеснява толкова, че не искаш да ми кажеш?

— Заблуждаваш се, Майк. Нищо не ме притеснява. Щях да ти кажа, ако знаех...

— Ще ми кажеш, изобщо не си въобразявай, че ще те оставя...

— Я стига, Майк. — Макгонагил се навъси и стана. — Прекаляваш. Не си лош човек и си ми симпатичен, но няма да ти позволя да ме разиграваш...

— Наистина ще започна да те разигравам, ако не ми кажеш. Няма да ме стреснеш нито със свирепия си поглед, нито с резките по пистолета си. Пред мен не можеш да се правиш на много важен. Познавам доста хора, които само чакат да те стиснат за гърлото. Ако не ми кажеш, ще ги пусна по дирите ти и тогава да му мислиш. Сериозно ти го казвам.

Макгонагил огледа галерията, надвеси се над перилата, помълча известно време, после каза:

— Да слезем долу.

— Това вече е друго — отбеляза Долан и тръгна пръв.

Щом слязоха, Долан го поведе покрай тоалетната към задната врата.

— Не мога да ти кажа кой знае колко, защото и аз самият не съм съвсем наясно — започна Макгонагил. — Между нас да си остане, надявам се, че ще успееш да направиш нещо. Още месец и ще завземат страната. По-опасни са от ку-клукс-клан.

— Нима е възможно да са по-опасни? Ти член ли си?

— Глупости. Кой ще ме покани?

— Знаеш ли някой, който да е?

— Почти съм сигурен за Сам Рен. Единият от заместниците ми. Мисля, че и Креншо е техничар. Дори мисля, че е някакъв главатар.

— Марвин Креншо ли?

— Да...

— Ха, та той е заместник-председател на колтънския клон на Националната банка. Големец. Председател на Търговската камара...

— И все пак Марвин Креншо е един от главатарите им. Трябва да ти е ясно едно — нищо от това, което ти казвам, не е информация от първа ръка. Каквото съм чул оттук-оттам...

— Ясно. Не се притеснявай, този път по изключение няма да действам необмислено. А каквото и да се случи, ще внимавам и няма да те забъркам.

— Трябва много да внимаваш. Всичко друго е детска игра в сравнение с тази работа. Затова и аз не съм се занимавал с оплакванията. Не мога да си го позволя...

— И още нещо, Бъд... Ако го изпълниш, никога вече няма да искам услуги от теб. Моля те да разбереш от Рен кога и къде ще се състои следващото им голямо събиране...

— Не мога да го направя, Майк. Това е тайна организация, няма шега. Може да събудя подозрения у Сам...

— Ти си знаеш работата. Имаш достатъчно опит и ще се справиш. В крайна сметка нали си му началник.

— Това не се знае. Напоследък е станал толкова противен. Разпорежда се с всички...

— Значи не се отнася с уважение към теб. Сигурно иска да заеме мястото ти.

— Иска...

— Ето ти още една причина да ми помогнеш. Разбери кога и къде ще се съберат и ще ги смачкам. Обещавам ти.

— Добре. Ще се постарая. Но за бога...

— Ще те пазя, Бъд. Благодаря ти, че дойде.

Макгонагил му кимна и си тръгна. Долан се качи в галерията.

— Защо трябваше да увърта толкова? — попита го Бишъп.

— Според мен и той не знае много...

— Ами, не знае. И той е един от тях...

— Не вярвам. Обеща да помогне колкото може...

— Така ли? Страхливец е той. Много е наперен, когато трябва да стреля по хората, но го е шубе, щом се стигне до нещо такова. Толкова го е шубе, че и собственото си семейство няма да защити...

— Отивам при Томас — прекъсна го Долан и тръгна надолу по стълбите.

— Искаш ли да обядваш после с нас? — попита го Майра.

— Не знам колко ще се забавя. Отивам при Томас...

II

Долан влезе в кабинета, но секретарката му каза, че Томас е в заседателната зала на втория етаж. Поръчал, ако Долан се появи, да отиде направо там. Долан се върна в помещението, където се списваше местната хроника, и се спря пред старата пощенска кутия, обзет от лека носталгия. Ушите му гърмяха от страхотен шум, той се обърна — всичко си беше както преди, телетипът си тракаше, пишещите машини чаткаха, хората сновяха и се промушваха между бюрата — след малко си даде сметка, че шумът не се е променил, но сега му се струва оглушителен само защото е отсъствал вече седмици...

Леката носталгия, която бе почувствал преди миг, изчезна, той постоя с надеждата, че ще го споходи отново, с надеждата, че тя ще дойде като могъщ съкрушителен прилив на скъп спомен, който ще погълне сърцето и душата му, ще залее ушите му и ще възбуди у него желанието да работи пак на същото място. Много пъти бе чувал максимата, че „който е бил веднъж репортер, остава репортер за цял живот“, и други изтъркани фрази за „миризмата на мастило“, „тръпката, когато списваш новината“ и още подобни, но сега проумя — това са празни приказки. Остана разочарован от откритието си. Тази максима беше едно от първите неща, които бе научил, а сега излизаше, че и тя е глупост. Няколко от репортерите го гледаха, а също и двама от старците иззад преградата на машинописното отделение, но никой не го заговори и не показва, че го е забелязал дори само с кимване или помахване.

Долан излезе от редакцията, тръгна надолу по стълбите към заседателната зала и в душата си усещаше, че прекосява мост и никога вече няма да мине по същия път... вървеше към библиотеката и си мислеше

добре
зле
добре
зле
добре

зле добре зле добре зле добре зле добре зле добре зле добре зле
добре зле добрезледобрезледобрезледобрезледобрезледобрезле

но всъщност не можа да реши кое е вярното.

Отвори вратата на заседателната зала и влезе. Шестимата мъже, които седяха около масата, млъкнаха и обърнаха погледи към него. Долан познаваше и шестимата: Томас — на председателското място, Мастънбом — собственика на „Индекс“, утринния вестник с най-голям тираж, Хаветри — собственика на „Куриер“, Ридъл — икономическия директор на „Стар“ — следобедния вестник с най-малък тираж, Сандридж — отговорния му редактор, и Бариджър — завеждащ местната хроника на „Таймс Газет“.

— Заповядай, Долан — покани го Томас и му посочи място до себе си — тапициран с кожа стол. — Радваме се, че дойде. Познаваш се с господата, нали?

— Да. Добър ден — кимна към тях Долан.

— Седни. Какво ти има на главата?

— Нищо... пострадах малко...

— Много неприятно. Седни — повтори Томас и се обърна към останалите. — Аз ли да съобщя на Долан защо сме се събрали?

Чуха се две изсумтявания.

— Долан — започна Томас, — тази среща е нещо необичайно, ние нямаме такава практика. Всички вестници са изпратили тук свой представител в защита на обща цел. Държа да знаеш, че ние сме решени да отстояваме правата си. С това искам да кажа, че няма да позволим да се подлага на риск тиражът ни. Поканихме те тук, за да ти направим едно предложение...

Долан го изчака да продължи, без да каже нищо.

— Споразумяхме се да ти дадем по две хиляди и петстотин долара — общо десет хиляди — и да ти намерим редакторско място, в който вестник пожелаеш, в който град пожелаеш, стига този град да е на не по-малко от хиляда и петстотин километра от Колтън, при условие че се откажеш от списанието си и подпишеш документ, че няма да основеш ново в нашия град.

— Защо ми правите това предложение? — попита Долан.

— Ще бъдем откровени с теб. Има много теми, които ти можеш да засягаш в твоето списание, а ние във вестниците, поради безкрайни ограничения, дори не можем да споменем, камо ли да ги разнищим.

Тези теми са интересни като четиво, защото имат разрушителна сила... Ето ти конкретния пример със самоубийството на доктор Хари Карлайл...

— Това самоубийство ли беше?

— Разбира се!

— Не знаех. Трябваше да гадая по това, което прочетох във вестниците. В никой от тях не се казваше, че е самоубийство. Пишеше, че е намерен мъртъв, а до него имало пистолет.

— Не се заяждай, Долан. Не сме се събрали да спорим как и какво трябва да се пише във вестниците и в какъв стил. Фактът си е факт — „Космополит“ е причината за смъртта на Карлайл, а това непременно ще направи впечатление на една категория читатели — навярно умствено недоразвити — и те ще го сметнат за много смело списание.

— Господа — усмихнато заговори Долан на цялата група, — давате ли си сметка, че по този начин се признавате за победени? Не разбирате ли — вие признавате, че ако някой вестник или списание от нашия град едва-едва мине покрай истината, ще има успех!

— Това няма връзка с въпроса, който обсъждаме — отговори Томас. — Ние ти направихме много великодушно предложение. Разбира се, ако искаш да своеволничиш, има и други начини да се справим с положението...

— Навярно трябва да приема последните ти думи в такъв смисъл: ако не взема парите и не замина за Ню Йорк, ще ме сполети същото, което се случи на Уитълси. Той основа тук илюстриран вестник, закрепил го три месеца... а после го принуди да напусне по бързата процедура. Това ли искаше да ми кажеш?

— Не се дръж като глупак — раздразнено му отвърна Томас. — Десет хиляди долара и служба, където пожелаеш. Ще си изплатиш всичките дългове, пък и ще ти останат за харчлък...

— Аз си имам достатъчно. Нещо повече, пуснал съм съобщение в следобедното издание на „Куриер“ точно в такъв смисъл...

— Значи отказваш?

— Да... но не съжалявам, че дойдох. Вие надали ще го признаете, но за мен това е голяма победа...

— Добре, нарадвай й се, защото сигурно ще е последна... — пророкува Томас.

От другата страна на масата се обади Мастънбом:

— Може би ще можем да увеличим малко вноските си...

— Откажете се, мистър Мастънбом — прекъсна го Томас. — Много добре го познавам. Няма смисъл...

Всички го загледаха втренчено и в крайна сметка Долан разбра, че те нямат повече какво да му кажат, че — солидни и важни — са се събрали само за да го стреснат с внушителния си общ фронт.

— Сбогом, господа. — Той стана и си излезе.

Отиде до дъното на коридора и зачака асансьора.

Изад мрежата на асансьорната шахта се видя как някой бяга надолу по стълбите. Беше Басет, един от редакторите. Той свитичешком покрай ъгъла и се спусна по коридора към заседателната зала. Томас и другите шефове на вестници го пресрещнаха насред път и той размени с тях няколко думи в кратък, но оживен разговор. Томас и Бариджър побягнаха нагоре, прескачайки по две стъпала. Басет се хвърли в асансьора, с който и Долан слизаше надолу. Беше много възбуден.

— Какво е станало? — попита го Долан.

— Трябва да предам на отдел „Разпространение“, че ще се наложи да търсят хора за разнасяне на допълнителния тираж...

— По какъв повод?

— Страхотно убийство в Уестън Парк. Рой Менефи току-що е застрелял жена си и някакъв...

Асансьорът спря на приземния етаж. Басет изхвърча навън и се втурна през вратата на отдел „Разпространение“.

— Какво ти е на главата, мистър Майк — попита Едуард, възрастният негър, който от години обслужваше асансьора.

Отговор не получи. Той поклати озадачено глава и проследи с поглед Долан, който излезе през парадния вход и тръгна по улицата...

III

В следобедното издание на вестника имаше само две неща, които интересуваха Долан. Едното беше с едри заглавия на цяла страница:

ПОТОМЪК НА ИЗВЕСТНА ФАМИЛИЯ ОТ УЕСТЪН ПАРК УБИВА СЪПРУГАТА СИ —
ДЕБЮТАНТКА В ОБЩЕСТВОТО, И ПРИЯТЕЛЯ Й В КЪЩА С МЕБЕЛИРАНИ СТАИ В
ЦЕНТЪРА НА ГРАДА

РОЙ МЕНЕФИ Е ЗАСТРЕЛЯЛ ЕЙПРИЛ КОГЛИН-МЕНЕФИ И ЕМИЛ ВИДЕО-ЛЮБИТЕЛ
АКТЬОР

Не прочете какво са написали.

Другото, което потърси, беше предплатената обява — намираще се в долната половина на десета страница. В широка рамка с едър шрифт беше набрано:

КЪМ ВСИЧКИ МОИ КРЕДИТОРИ

Отскоро разполагам със значителна сума пари. Желая да уредя всички свои задължения без оглед на техния размер и откога са открити. Затова, ако ви дължа пари за закупени стоки или като лични заеми, заповядайте на Шесто авеню номер 812 утре в 15:00 часа, за да ви се издължа напълно.

Майкъл Долан

(бивш редактор на спортната страница на „Таймс Газет“)

Понастоящем собственик и редактор на „Космополит“

Истината, само истината и нищо друго, освен истината.

Кредиторите преследваха Долан от толкова години, че той бе мечтал за деня, когато щеше да е в състояние да даде такова обявление. Това се бе превърнало в натрапчива негова идея.

А сега му беше все едно.

IV

Следобед си даде почивка и отиде с колата на брега на океана. Прекара там цели часове, но нямаше спомен да е правил или да е видял нещо конкретно. Не си спомняше дали е обядвал, или не. Когато се прибра вкъщи, Бишъп и Майра го чакаха.

— Чакаме те от часове — упрекна го Майра.

— Извинявайте. Отидох да се поразходя с колата.

— Очевидно няма смисъл да ти казваме, че не би трябвало да правиш такива неща — рече Бишъп. — Затова изобщо няма да хабя думите си. Но все пак ни интересува какво ти каза Томас.

Долан им разказа. Бишъп никак не се изненада.

— Това е истинско признание. Случай без прецедент.

Майра отбеляза:

— Трябва само да се напише — това е готов материал.

— Все още не сме навредили на тиража им — каза Долан, — а според мен вече си дават сметка, че ние сме реална опасност.

Бишъп поклати глава.

— Не, те не се опасяват за тиражите... тревожат се за престижа си. Това не им дава мира. Не искат читателите им да разберат, че са били лъгани...

— Навярно си прав... А Менефи? Как е могъл да извърши такова ужасно нещо?

— Не знам как да си обясня защо е застрелял Ейприл. Знаеше си я каква е. Сам ми го каза тази сутрин...

— Ти си се виждал с него тази сутрин, така ли? — попита Майра.

— Идва тук да я търси. Носеше пистолет. Мислеше, че е прекарала нощта при мен.

— Не ни каза нищо...

— Забравих. По дяволите, трябва ли да ти казвам всичко, което става? Забравих.

— Добре, добре, забравил си.

— Как е могъл да извърши такова ужасно нещо? — повтори Долан като на себе си. — Този човек имаше всичко на този свят: положение, пари, известност — сега извършва нещо необмислено и всичко се сгромолясва. Старият Коглин сигурно съжалява, че не позволи на Ейприл да се омъжи за мен...

— Ти се благодари, че се отърва — подхвърли Бишъп. — От това нищо нямаше да излезе.

— И все пак щеше ми се да опитам...

— За бога, седни и спри да сновеш из стаята — каза Майра.

На вратата се почука.

— Влез — извика Долан.

Появиха се Елбърт и Ернст.

— Извинявай — започна Елбърт. — Не знаехме, че имаш гости...

— Влизайте, влизайте.

— Искахме да разберем дали си решил как да постъпим с къщата — продължи Елбърт.

— Коя къща? Тази ли? С какво как да постъпим?

— Трябва да се изнесем. Юлисис не ти ли каза?

— Не съм го виждал.

— Ние го видяхме — призна Майра. — Каза на нас. Забравих да ти предам. Изнасяте се...

— Защо?

— Мисис Ратклиф е продала имота и трябва да се махнем незабавно — рече Елбърт. — Още утре. Ще строят бензиностанция.

— Искали да събарят веднага — обясни Ернст.

Долан не се стресна.

— Могат да почнат от тази вечер. Аз нямам кой знае какво да изнасям.

— С Томи и Юлисис излязохме следобед да търсим друга къща — взе да разказва Елбърт. — Мисля, че открихме нещо подходящо на Сикамор стрийт... почти същото разположение както тук. Ако я харесаш, ще пренесем и твоя багаж. Да не си губиш времето за такива работи...

— Нямам желание да я видя. Щом всички сте я одобрили, ще я одобря и аз.

— Чудесно. Значи оставаш с нас?

— Разбира се, че оставам с вас.

— Чудесно. Това искахме да разберем. Ще поговорим по-късно... сутринта. Трябва да обсъдим още някои подробности...

— Добре...

Те кимнаха, излязоха и затвориха вратата.

— Подробности! — иронизира ги Майра. — Знаеш какво означава това, нали? С други думи, парите за наема. Защо не си отвориш очите и не изритаеш тия паразити на улицата, където им е мястото?

— Какво ѝ е лошото на улицата? — Долан се подразни от жилото в тона ѝ. — И аз съм израснал там... Защо им завиждаш толкова? Те са страхотно талантиливи. Може би гении.

— О, боже мой — сви устни Майра. — Пройдохи с претенции. А и това не умеят да правят. Играят си на бохеми. Не знаеш ли, че това вече не е на мода?

— Ще млъкнеш ли? — изръмжа Бишъп. — Долан, това момче Гейдж, дето го взе за рекламен агент, може да излезе добро. Днес следобед осигури две солидни поръчки.

— Браво. Как мислиш, дали и мен ще ме забъркат в онази история? Имам предвид дали ще трябва да се явя пред съда.

— Това ще е отвратително...

Почука се отново.

— Влез — каза Долан.

Вратата се отвори. Беше Юлисис, но не влезе. Долан отиде при него във всекидневната и затвори вратата след себе си.

— Долу пред къщата има един човек, седи в колата си, искал да те види.

— Какъв човек? Кой е той?

— Рече ми само, че се казвал Бъд, а ти ще разбереш за какво е дошъл...

— Аха... разбрах. Веднага слизам.

Долан тръгна надолу. Чу как зад него вратата се отваря.

— Майк! — извика Бишъп. — Къде отиваш?

Долан се върна.

— Слизам долу да се видя за малко с Бъд Макгонагил. Имаш ли нещо против?

— Откъде знаеш, че е той?

— Чуй какво ще ти кажа. Много те моля да поседиш тук с Майра и да ме оставите за малко сам.

Той излезе от къщата. Бъд Макгонагил седеше на тъмно в служебна кола.

— Не исках да се качвам горе — обясни му той, — отсега нататък трябва да сме много внимателни. Разбрах къде ще се съберат кръстоносците тази вечер...

— Тази вечер ли?

— Да, имат нещо по-специално. Нали знаеш къде е старото летище? Там, до резервоара?

— Знам. От другата страна на пресъхналото корито...

— Така. Събират се там в полунощ. Заповядай. — Той му подаде увит във вестник пакет. — Ще ти потрябва...

— Какво е това?

— Униформата им. Няма да успееш да припариш, ако не я облечеш.

— Откъде я намери? Нали ми каза, че не си член?

— Не съм. Тази е на Сам Рен. Днес следобед го командироввах да закара двама осъдени в затвора. После отворих служебното му шкафче с шперц и измъкнах униформата му. Върни ми я рано утре сутринта, ще я сложа на мястото ѝ и той нищо няма да разбере.

— Благодаря ти, Бъд. — Долан взе пакета. — Много ти благодаря. Ще я пазя и ще ти я върна сутринта.

— Не се занимавай с това. Ще мина оттук да я прибера, като отивам на работа. Дотолкова мога да рискувам...

— Благодаря, Бъд. Страшен си.

— Хайде, хайде. — Макгонагил запали двигателя. — Само внимавай да не я скъсаш. И още нещо, Майк... вземи си пистолета. Мисля, че с униформата ще минеш незабелязан, но по-добре го вземи...

— Благодаря ти, Бъд...

След като Макгонагил се отдалечи с колата, Долан се качи в стаята си с пакета. Бишъп полюбопитства:

— Какво е това?

— Нов костюм — отвърна Долан и започна да го разгъва.

— Откога Макгонагил се е захванал с шев и кройки? — подметна Майра.

— Да благодарим, че се е захванал. — Долан вече бе разтворил пакета. Извади отвътре черна мантия и черна качулка.

— Само това оставаше! — възкликна Бишъп.

Майра попита:

— Какво е това?

Долан разгърна мантията. Беше много дълга и много широка, с нея можеха да се обгърнат двама души. Отпред имаше бяла старинна буква „К“, пронизана от червена стрела. Качулката представляваше парче черен плат с един тегел и дупки за очите, носа и устата. На челото имаше по-малка старинна буква „К“.

— Сега разбра ли? — попита Долан.

— Значи това е униформата на кръстоносците. Какво ще правиш с нея?

— Ще я облека. Отивам на тяхното сбирание тази вечер.

— Глупак, загубен глупак — отново не се сдържа Майра.

— Погледнете този евтин плат — показва им Долан мантията. — Давате ли си сметка, че някой е забогатял от продажбата му?

— Значи все пак Макгонагил е знаел нещо? — подхвърли Бишъп.

— На наша страна е. Помага ми...

— Помага ти да си намериш белята...

Бишъп и Майра се спогледаха. Инстинктът им подсказа какво мисли другият: няма смисъл да го разубеждават да не ходи на сбиранието, той си е Мик Твърдоглавия и щом си научи нещо, ще го направи, пък каквото ще да става... а и Долан знаеше какво си мислят в момента.

— Няма смисъл. Не си хабете думите напразно. Казах ви, че ще преследвам тези негодници, твърдо съм го решил. Тръгвам...

— В такъв случай — отговори му Бишъп — на нас ни остава единствено да се надяваме, че ще се измъкнеш жив...

— Май наистина е така — съгласи се Долан.

V

По пътя нямаше много движение, поне докато не прекоси пресъхналото речно корито и на километър-два след това, когато пое по старото шосе към резервоара. Това беше тясно, разбито макадамово пътче. Използваха го само неколцина фермери, които живееха из възвишенията. Фермерите и кръстоносците.

Долан шофираше много внимателно, плътно вдясно и на голяма дистанция. Не искаше точно тук да се блъсне в друга кола. Дори такава дреболия, като чукнат калник, можеше да се окаже фатална. Не искаше да се заговаря с никого, да се среща с никого. Затова яката на мушамата му беше вдигната до шапката, а шапката му беше смъкната до очите. Не че имаше вероятност и едно на хиляда някой да го разпознае от колата си, но той не биваше да поема дори и този минимален риск. Забави ход и видя, че автомобилите пред него са задръстили пътя. Движението беше както в Аройо Секо след големи състезания. Долан караше бавно и се стараше да не отклонява вниманието си, да не мисли какво ще направи, когато стигне и където стигне. Поне това да знаеше.

Но как да не мисли за това, толкова беше тайнствено и опасно. Сърцето му биеше като лудо. Не му стигаше дъх. Вълнуваше се. Беше доволен, че зад него идеха стотици коли. Сега вече не можеше да обърне и да се откаже, дори да искаше. Не искам, помисли си той, но съм доволен, че са се наредили зад мен, защото дори и да искам, не бих могъл.

Колите напредваха все по-бавно и той вече не успяваше да се придържа плътно към дясната страна на пътя, защото започна да задминава паркирани автомобили. Изведнъж се запита (и доста се притесни, че не се е сетил по-рано за това) дали няма да му поискат карта. Вероятно това бе причината колоната да забави ход толкова много, сигурно някъде напред спираха колите и проверяваха членските карти. Колкото повече разсъждаваше, толкова повече растеше увереността му, че става точно така. Сега съжали, че не бе помолил Макгонагил за картата на Рен, но не се бе сетил. Всъщност и това

надали щеше да му помогне — проверяващият сигурно щеше да познае, че той не е Сам Рен. Ами ако Макгонагил го беше измамил и ги беше предупредил за идването му? Търсете един тип на име Майк Долан. Метър и осемдесет, черна коса, кара стар спортен шевролет. Поставил си е за цел да ви изобличи. Търсете го. Спирайте всички коли. Ами ако Макгонагил го беше издал? „О, Бъд не би направил такова нещо“ — говореше разумът му. „Не! — предупреждаваше го подсъзнанието му. — Не му се предверявай.“ — „По дяволите, той ми е приятел — настояваше разумът. — Помогнах му в изборите, помогнах на сина му да спечели стипендия за колежа, аз дадох тон на рекламната кампания, за да го лансирам в националния отбор. Пратих писма до Кристи Уолш, Грант Райе, Коръм и до кого ли не още. Бъд е честен човек. При него няма скрито-покрито.“ — „Не му се предверявай — предупреждаваше подсъзнанието. — Паркирай колата и гледай да разбереш къде се намираш.“

„Това е добра идея“ — каза си Долан.

Докато се убеждаваше, че е време да спре, пропусна две подходящи за паркиране места — докато се убеди, ги подмина. В един миг забеляза още една пролука, сви вдясно и изгаси фаровете още преди да е изключил двигателя.

Измъкна се не през своята врата, а през другата — откъм края на шосето. Далеч напред видя светлините от колите, които биваха паркирани наскре полето. Когато очите му свикнаха с тъмното (нямаше луна), забеляза, че няколко души стоят до колите си и навличат мантии. Това така го окуражи, че му се прииска да нааде вик. Значи все пак щеше да мине без членска карта. Бързо разгърна вързопчето си, облече мантията и нахлузи качулката. Остана истински изненадан, че тези две обикновени парчета плат могат да влияят на чувствата му до такава степен. Щом си ги сложи, сърцето му спря да се блъска и дишането му стана по-леко. Анонимността му осигуряваше абсолютна сигурност. Долан се усмихна доволно под качулката си. Това бе удивително. Даде си сметка, че е направил голямо откритие. Намерил бе обяснение защо някои мъже навличат мантии и обикалят с коли по нощите. Чувстват се в абсолютна сигурност.

Тръгна покрай шосето напред към светлините...

На едно широко място в равното, където нямаше растителност, се бяха насъбрали много черни мантии — неколкостотин силуета, едва различими в нощния мрак. Това беше старото военно летище, отдавна изоставената писта. Запазен бе само един голям хангар и през пролуките и пукнатините му се процеждаше светлина. Долан се запъти бавно натам.

Вратите му бяха отворени и той видя, че вътре стоят прави неколкостотин фигури в мантии. Покрай едната стена се издигаше грубо скован подиум, а върху него бяха поставени десетина-петнайсет стола, каквито нареждат в погребалните бюра.

Долан подмина вратата и излезе от другата страна. Тук в стройни редици встрани от хангара бяха паркирани трийсет-четиресет автомобили — все скъпи коли: открити, закрити, двуместни. Явно не принадлежах на случайни хора. Той мина бавно покрай тях и в края на хангара, където шосето излизаше на старата писта, му се мярнаха двама мъже също в мантии — явно бяха застанали в ролята на регулировчици, за да не допуснат редовите членове в този специален паркинг. Долан се замисли колко ирония се крие в подобно дискриминиране вътре в една организация, след като нейният пръв и основен принцип гласи „равенство“. Извади молив и сгънато на две тефтерче и се зае да записва под мантията си номерата на скъпите коли. Не виждаше какво прави, но нищо не спъваше движенията му и той внимаваше само за едно — да не сбърка.

Някъде зад него гръмна сирена и тълпата мигом се понесе към предната част на хангара. Долан погледна ръчния си часовник. Той тръгна заедно с другите, въодушевен, че е успял да запише номерата. Сега щеше да е много лесно да се открият поне някои от кръстоносците.

Хангарът бе препълнен с хора, а облечените в мантии фигури продължаваха да прииждат през големите порти. Долан се тикаше към средата на множеството, така че трибуната се оказа почти насреща му. Сега оттам гледаха надолу седем души, а още един се изкачваше по стълбичката. Осем. Носеха същите мантии и качулки като стотиците мъже, застанали на по-ниското, но отпред на техните качулки имаше други отличителни знаци, малки бели символи, привилегия на високите чинове. Приличаха на букви от гръцката азбука, но бяха толкова дребни, а Долан — толкова далеч, че не можеше да ги различи.

Главатарите на трибуната взеха да си шушукат, а подир няколко минути се разнесе второ пронизително изсвирване откъм края на тълпата. Единият от водачите махна с ръка — портите заскърцаха, заскриптяха и се затвориха. Гълчавата от стотиците разговори затихна начаса. Същият главатар, който бе дал знака, пристъпи напред, застана с лице към тълпата под него и протегна ръка по подобие на хитлеристки поздрав. Настъпи мъртва тишина. Ръката му послужи като диригентска палка — вдигна я, после я свали рязко надолу и сведе глава.

О, за тебе, моя страна,

запахна кръстоносците,

о, земя на свободата,

за тебе пея аз.

Любя твоите горди хълми,

твоите канари, поляни.

От планинските върхари кънти свободата.^[1]

Песента се разнесе екзалтирано, после секна.

Всички погледи се приковаха в мъжете на трибуната. Сега друг пристъпи напред, вдигна ръка в хитлеристки поздрав, сведе рязко глава и застина в тази поза. Долан се усети, че всички около него гледат надолу, и той направи същото, но без да се престарава, за да вижда какво става на трибуната — главатарите също бяха свели глави.

— О, господи. Отче небесен... — Явно този беше нещо като техен проповедник или капелан. — Благослови всички, които са се събрали тук тази нощ; дарувай и този път с мъдростта си новите кръстоносци, взели името на средновековните пилигрими, които пресякоха Червеното море, за да се преборят с черните неверници — осквернители на твоите храмове; дай ни сила и смелост, за да вдъхваме страх в душите на твоите врагове. Амин.

Проповедникът им, капеланът, вдигна рязко глава и отстъпи назад. Всички си поеха шумно дъх. Под качулката си Долан се подсмихна, защото си зададе въпроса колко ли от тях са разбрали, че този техен проповедник или капелан бе сварил да направи две фактически грешки. В това време първият от водачите им, който очевидно стоеше над останалите, пристъпи още по-напред, застана мирно и изчака всички да притихнат. Накрая вдигна ръка и се провикна:

— Свободно!

Командата отекна в ламаринените стени на хангара.

— Кръстоносци — започна той, — тази вечер нашата могъща организация свиква своята седма среща. Ден след ден ние се възправяме срещу явленията, които си поставихме за цел да изкореним, и ден след ден ние постигаме нови резултати. Ден след ден нашите редици набъбват с нови чистокръвни американци, които идват при нас, защото им е омръзнало безсилието на закона и защото в нашето всекидневие съществуват неща, над които законът и съдилищата нямат контрол. Америка за американците!

— АМЕРИКА ЗА АМЕРИКАНЦИТЕ! — ревна тълпата.

Водачът ѝ вдигна още веднъж ръка в хитлеристки поздрав.

Друг от предводителите на трибуната му подаде лист хартия и той го разгъна пред себе си.

— Кръстоносци, това е официалното ни известие номер седем. С настоящото се въвежда незабавен бойкот на пивоварната Зелъруайн. Причини: Когато членове на комитета за избирането на Ото Хенри за сенатор са се отнесли до мистър Зелъруайн за парична помощ и подкрепа в организирането на неговите хиляда работници, той не само отказал, но и заплашил членовете на комитета с физическа разправа. Макар и да е натурализиран американец, мистър Зелъруайн е роден в друга страна и затова няма нищо чудно, че представите му за добро обществено ръководство са по природа подривни. Също така поради напълно основателни причини трябва да бъдат бойкотирани следните търговски предприятия: Мидуей Маркет на Ендикот Булевард 1215, ресторант „Мосманс“ на Шеста улица 415, галантерийният магазин на Грейсън на Съдърн авеню...

Той замълча, защото сега пък един друг от предводителите се приближи до него и му пошепна нещо.

— Както ме уведомиха, трима наши членове работят при Грейсън. Искam от тях да представят пред комитета подробен доклад за естеството на работата си, за доходите си, за състава на семействата си и с какви спестявания разполагат за непредвидени обстоятелства. Комитетът ще се опита да им намери работа в магазини, чиито собственици имат положително отношение към делото ни. Списъкът на магазините и предприятията, които трябва да бъдат бойкотирани, ще ви бъде представен в края на събранието ни. Искam всички вие да запомните фирмите и адресите им и при никакви обстоятелства да не допускате никакви делови контакти с тях под страх от наказание. Тримата служители на Грейсън могат да продължат работата си при него до второ нареждане на комитета.

— А сега... — изджавка той и посочи с глава, — Ейбрахам Уошингтън!

В подножието на трибуната отново се понесе вълна — чуваше се как някой си тътри тежко краката, а после започна и да стене. Подир малко двама кръстоносци се заизкачваха по стълбичката, повлекли нагоре някакъв негър, на вид около петдесетгодишен. Домъкнаха го на подиума, пуснаха го и отстъпиха. Негърът погледна към стотиците фигури в мантии пред себе си и започна сам да се окайва. Изобщо не се разбираше какво говори.

Главатарят се обърна към него:

— Ейбрахам Уошингтън! Нееднократно са те чували да критикуваш на всеослушание системата за подпомагане на бедните в окръга. Ти дезорганизираш...

— Недей така бе, началство. Не съм го правил нарочно. Началство, честен кръст, не съм го правил нарочно. Само дето...

— Подбуждал си негърското население във вашия район, подстрекавал си го към протестни действия. Кръстоносците виждат всичко, знаят всичко. Ти носиш имената на двама велики безсмъртни американци и ние ще ти покажем, че трябва да ги зачиташ...

— Началство, началство...

— Черните трябва да си знаят мястото. Сега ще ти дадем един урок, макар и да не е най-тежкият, но ако не си затваряш устата, следващия път ще те обесим на ей тези трегери. Катран и перушина!

— Пада му се! — ревнаха кръстоносците и запляскаха с ръце.

Други двама кръстоносци тръгнаха по стълбичката, а след тях вървеше още един. Носеха обикновен казан, но бяха проврели дебели парчета плат под дръжките му, за да не си изгорят ръцете. Дъното на казана беше почерняло. Третият държеше чувал и баданарка. Стигнаха до средата на подиума и спряха.

— Съблечете го — нареди водещият.

Ейбрахам Уошингтън, негърът, не оказа съпротива. Само мятеше глава и стенеше.

„Ей сега да можех да ги гръмна тия мръсници — помисли си Долан и докосна пистолета си. — Шестима щях да подбера...”

Кръстоносците, които донесоха катрана и перушината, разсъблякоха негъра — оставиха само обувките и чорапите му. Долан видя как потръпват и се свиват мускулите под черната му кожа.

Главатарят отново вдигна ръка. Единият от кръстоносците потопи четката в катрана и започна да маже негъра, а той мятеше глава и стенеше, но не извика. След като го намаза, другите двама пъхнаха ръце в чувала, започнаха да вадят шепи перушина и да ги хвърлят по негъра. Перата полетяха като дъжд... Накрая черното тяло започна да се изгубва, изчезна симетрията на човешката фигура и негърът все повече заприличваше на някаква гротескна птица. Сам главатарят нанесе *le coup de grâce*^[2]. Потопи баданарката в катрана, прекара я през лицето му, взе две шепи перушина, запрати я по главата му и нареди:

— Отведете го.

Първите двама кръстоносци накараха Ейбрахам Уошингтън да се обърне и го помъкнаха надолу по стълбите, другите прибраха казана и баданарката и тръгнаха след тях. Кръстоносците, събрани в хангара, нададоха викове и отново заръкопляскаха, но скоро се умириха и настъпи тишина.

Главатарят излезе напред и поздрави:

— Америка за американците!

— АМЕРИКА ЗА АМЕРИКАНЦИТЕ! — ревнаха и те в отговор.

Долан мълчеше, стиснал здраво устни.

— Арнолд Смит! — извика главатарят.

Арнолд Смит се изкачи по стълбите, следван от трима кръстоносци — пазачи. Изглеждаше към четиресетгодишен, доста скромно облечен, хубав мъж. Гледаше смръщено.

Главатарят му нареди:

— Застани с лице към кръстоносците.

Арнолд Смит се обърна към множеството. Долан разгледа внимателно лицето му. Нямахте и следа от вълнение, виждаше се една мрачна смръщена маска.

— Три пъти вече ти се отправя предупреждение от комисията по нравствеността — започна главатарят. — Станал си прословут.

Арнолд Смит заговори спокойно към събраните кръстоносци:

— Хора, в това няма нищо вярно...

— Млък! — изджавка главатарят.

— Не зная какво се каните да ми направите — обърна се Арнолд Смит към него, все още спокоен, — но държа да ви обясня какво точно стана. Хора, признавам си, наистина вкарах в беля едно момиче. Платих каквото трябваше, за да се оправи положението. И много от вас са правили същото. Само че момичето се оказа сестра на...

Пазачите го сграбчиха и му затвориха устата с плесници. Арнолд Смит не се опита да се освободи. Този път пазачите не го пускаха.

Главатарят заговори отново:

— Този човек представлява опасност за всяко момиче в района на Бей Шор. Три пъти е бил предупреждаван да се поправи и да не закача жените. Той не обърна внимание на предупрежденията. Нашата организация, кръстоносци, е подготвена да се справи точно с такива случаи. Законът е безсилен пред този човек с цялата му разюзданост. Ние трябва да му дадем урок.

— Пада му се!

Главатарят направи знак с ръка. Двама от водачите им бързо излязоха напред. Единият държеше малка черна чанта. Отвори я, извади шишенце и маска за етер. Други двама пък изнесоха напред малка масичка. Пазачите задържаха Арнолд Смит към масичката. В един миг той разбра какво се готви, отхвърли ги от себе си със страхотна сила, освободи се и застина ужасен. Поколеба се, огледа се и скочи от подиума сред тълпата.

Пред Долан настана страхотен хаос.

— Запазете спокойствие — разпери ръце главатарят и се опита да внесе ред. — Той няма къде да отиде. Върнете го тук.

Няколко души надвиха Арнолд Смит и го понесоха по стълбата. Повалиха го върху масичката, без да го пускат, а главатарят му нахлузи

маската и започна да излива върху нея етер... След една-две минути Арнолд Смит престана да се съпротивлява. Редовите кръстоносци се оттеглиха назад и слязоха по местата си сред тълпата.

Главатарят обяви:

— Сега ще видите какво се случва на хората, които застрашават нравствеността в нашия град. Наказанието е строго, да. Но е абсолютно необходимо, за да опазим домовете си, за да опазим нашите сестри...

Той кимна към човека с чантата и всички водачи от подиума се събраха около масичката, така че я закриха от погледите на множеството. Иззад телата пред себе си Долан виждаше как се движат ръцете на този човек... а на няколко пъти зърна как се отразява в скалпела светлината от лампата на тавана...

Долан не си говореше наум, не мислеше за нищо. Мозъкът му беше студена маса от отделни клетки. Съзнаваше, че ще е нелепо да се намеси. Направо самоубийство. Започна да се придвижва към вратата, местеше се по малко, по малко, за да не привлече вниманието върху себе си. Но никой не го забеляза. Всички бяха премного заети с това, което ставаше на подиума.

---

[1] „Америка“ от Самюел Франсис Смит (1808–1895). — Б.пр. ↑

[2] Последен удар, удар за довършване на жертвата (фр.). — Б.пр.

VI

Бишъп клатеше глава и хапеше устни.

— „О, за тебе, моя страна“. Господи, това е невероятно. Не можеш да публикуваш такъв материал, Майк. Никой няма да ти повярва...

— Ще повярват, когато им доведе Арнолд Смит...

— Как ще го откриеш, ако няма телефон? Можеш да си сигурен, че няма да го настанят в болница, защо да рискуват?

— Ще го открия. Ще обходя целия район на Бей Шор от единия до другия край. Ще го открия аз...

— Господи! — повтори Бишъп, въздъхна и прекара ръка през лицето си. — Само се изненадвам, че не си ги изпозастрелял тия мръсни садисти. Ето какво прави твоят капитализъм от хората — свине. Сигурно няма да доживея до времето, когато ще рухне, но поне ще умра доволен, че нещата са тръгнали нататък...

Долан му подаде един списък.

— Това четиво ще ти достави истинско удоволствие.

Бишъп изчете няколко имена и адреси и го изгледа въпросително.

— Какви са тия?

— Главатарите на кръстоносците.

— Откъде разбра?

— Поетическата правда съществува. За тях бяха отделили специален паркинг зад хангара и като видях насъбрани много скъпи коли, взех, че си записах номерата им. Тази сутрин първата ми работа беше да отида в полицията и да проверя кои са собствениците им. И ето ти резултата...

Бишъп беше поразен.

— Опасен си.

— Давай, дочети списъка.

Бишъп изчете листа докрай със затаен дъх.

— Все едно че си взел целия списък на лицата, заемащи висши постове. Или справочника „Кой, кой е“.

— Ще изглежда прекрасно, когато се напечата, нали?

— Разбира се. Ще има не по-малко въздействие от едно въздушно нападение. Ти си имал вдъхновение свише, когато си записал тези номера.

— Късмет имах. В момента дори не обърнах особено внимание. Едва тази сутрин ми проблесна какво точно означава това. Така. А сега препиши го и го скрий някъде. Аз ще отида да потърся Арнолд Смит.

— Да дойда ли с теб?

— Не.

— Добре. Не искам да се разправяме. Но предполагам, и ти си наясно, че с всеки изминал ден развръзката приближава и ще има експлозия. Не забравяй Карлайл...

— Карлайл не ме притеснява. Вече не.

— Добре. Поддържай връзка с нас поне по телефона. Да имаме представа къде се намираш...

— Ще се обаждам. Когато дойде Майра, кажи ѝ да приготви материалите за светската страница. Можем да пуснем следващия брой един-два дена по-рано...

— Добре. Хей, какво е станало с главата ти? Къде ти е превръзката?

— Докторът ми я махна тази сутрин.

— Изглеждаш ми странно без чалмата...

— И аз се чувствам особено. Като разсъблечен. Кажи на Майра да напише и статията за театъра. Знаеш какво имам предвид...

— Да спомене ли и историята с Менефи?

— Защо не? Аз също искам да добавя нещо за Тим Адамсън. Нещастник. Изобщо поemi нещата за известно време...

— Ами кредиторите ти? Забрави ли за съобщението, което пусна вчера?

— Ще се върна. За нищо на света не бих пропуснал това преживяване...

Той слезе по стълбите и изскочи на улицата. Качваше се в колата си, когато Грисъм му извика „добрутро“. Долан му махна, без да се обръща, включи двигателя, обърна колата си на сред улицата и пое към Бей Шор.

В района на Бей Шор живеяха обикновени хорица. За прехраната си разчитаха на двете големи фабрики за мебели. Вонята от тях се

долавяше още щом прекосиш кръстовището на две нива и започнеш да слизаш по хълма към пресушените блатата.

Долан спря пред едната фабрика, влезе в помещението на портиера, представи се като репортер на „Таймс Газет“ и поиска да му дадат сведения за Арнолд Смит. Портиерът прехвърли присъствената книга и му каза, че съжaliaва, но при тях нямало никакъв Арнолд Смит не само сега, но и през последните две години.

Долан му поблагодари и отиде в другата фабрика.

Тук портиерът го осведоми, че Арнолд Смит работел при тях допреди шест месеца, но бил уволнен. Долан поиска да му го опише. Докато му обясняваше как изглежда, портиерът дъвчеше края на един молив.

— Много прилича на него — заяви Долан. — Можете ли да ми дадете адреса му?

Портиерът провери на картонa му.

— Пери стрийт 315. За какво ви е притрябвал? — прояви той любопитство.

— Паднали са му големи пари. Пери стрийт 315. Благодаря.

Долан подкара към Пери стрийт 315. Беше малка едноетажна къща. Почука на вратата, отвътре излезе около шейсетгодишна жена.

— Извинявайте, тук ли живее Арнолд Смит?

— Да, аз съм неговата майка. За какво го търсите?

— Търся един човек, който се казва Арнолд Смит, но не съм сигурен дали е точно той — отговори Долан. — Може ли да вляза за малко?

— Заповядайте. — Мисис Смит му отвори вратата.

Долан влезе в малко салонче.

— Казвам се Долан. Мога ли да се срещна с мистър Смит?

— Няма го вкъщи. За какво го търсите? — Мисис Смит явно започваше да се безпокои.

— Искah да поговоря с него. Да го попитам за някои неща...

— Вие ли щяхте да му намерите работа?

— Точно затова исках да се срещна с него. — Долан се постара гласът му да прозвучи естествено.

— Какво имате да уреждате с него? Къде е той? — попита неспокойно мисис Смит.

— Намира ли ви се негова снимка, да ми покажете...

— Господине, какво има...

— Моля ви се, не се притеснявайте, мисис Смит. — Долан показва значката си на помощник-шериф. — От полицията съм. Нямаме нищо срещу него, само искам да видя негова снимка. Може да се окаже, че не е същият Арнолд Смит, когото търся...

Възрастната жена постоя малко, изглежда го, на челото ѝ се появи дълбока бръчка, но накрая влезе в някаква стая. Долан си запали цигара и с изненада откри, че дланта му е мокра, като че ли я е топил във вода... Жената се върна и му подаде една снимка.

Долан я разгледа внимателно.

— Този ли е Арнолд Смит?

— Да, синът ми.

— Много се извинявам, че ви обезпокоих, мисис Смит — каза той и ѝ върна снимката. — Оказа се, че търся друг човек. Благодаря ви...

Долан си тръгна. По пътя не можа да си отговори дали е постъпил правилно, като излъга жената.

Върна се през същото кръстовище на две нива, влезе в някаква дрогерия, поръча си кока-кола и се обади по телефона в редакцията. От Бишъп научи, че няма нищо ново, само Окс Нелсън минал оттам и поръчал да му предадат, че иска да се срещне с него. И, о, да, получило се препоръчано писмо от мисис Марсдън с благодарност за издължаването на заема. Изпратено от Лос Анжелис.

Майра била на работа и подготвяла материалите, а той успял ли е да открие Арнолд Смит?

Долан отговори, че не, но разбрал къде живее майка му, а всичко това не може да се разкаже по телефона и ще му обясни, когато се върне. Затвори, набра номера на полицейското управление и поиска да го свържат с лейтенант Нелсън. Лейтенантът много се радвал да го чуе. Имал нещо важно да говори с него, може ли да намине веднага? Не, не, не можело да почака. В тона на лейтенанта се долавяше заповедническа нотка. Долан обеща да намине.

VII

— Виж какво, Майк, трябва да проявиш малко здрав разум, разбери го. Не си вчерашен. — Нелсън стана от бюрото си, без да откъсва поглед от Долан.

— Откъде научи всичко това?

— Откъде съм научил! Та нали това ми е работата. Ти как си мислиш, че съм научил?

— Дрън-дрън. Кой ти нареди?

— Не се опитвай да ме подлагаш на разпит. Не те засяга кой ми е наредил. И мадамата, и Бишъп — и двамата са проклети комунисти и ти се постарай да им обясниш как стоят нещата, защото в противен случай ще им предявя обвинение за неморално поведение.

— Ти ли ми казваш да проявя здрав разум? Сега пък аз ще ти кажа да проявиш здрав разум. Ед Бишъп си е един и същ човек от петнайсет години. Не се е променил от времето, когато пишеше какво става из полицейските участъци, и ти го знаеш. Защо така изведнъж реши да го разкараш от града?

— Ти пък ми отговори на един въпрос. Какво знаеш за тая Барновски? Нищо. Появява се от не знам къде, а ти я вземаш на работа при себе си. Будала си ти. В Тексас е лежала в затвора за разпространяване на подривна литература. Действа под диктовката на Москва, да го знаеш. Това не ти го е казала, нали?

— Попитах те защо реши така изведнъж да разкараш от града Ед Бишъп.

— Не съм длъжен да отговарям на глупавите ти въпроси. Казвам ти какво трябва да направиш. Виж какво, Майк, симпатичен си ми. Симпатичен си и на всичките ми момчета. А тия двамата са ти приятели. Затова говоря с теб и те оставям да им го съобщиш, а не се изтърсвам...

— Та ти си се изтърсил преди един час. Защо не им го каза тогава?

— По дяволите — ядоса се Нелсън, — нали това ти обяснявам. Приятели са ти, затова.

— Добре, Окс, ще им кажа... Мисля, че от това няма да има никаква полза, но ще им предам. А сега ще ми направиш ли една услуга? Чия е тази инициатива?

— Не мога да ти кажа, Майк. Мога само да те уверя, че идва доста от високо.

— Заповед ли е?

— Голям си бил шегаджия. Това е повече от заповед...

— От Карлайл ли е?

— Не съм казал, че...

— Добре — усмихна се Долан и започна да се изправя. Когато стана, усмивката се бе изпарила от лицето му. — Знаеш ли, Окс, през целия си живот не съм срещал по-голям мръсник от теб...

Нелсън примижа и пусна една-две криви усмивчици, с които да покаже превъзходството си. Долан продължи с леден тон:

— Честна дума, наистина си голям мръсник...

Обърна се и си тръгна.

Когато се върна в редакцията, свари Бъд Макгонагил да го чака.

— Здравсти, Бъд.

— Искам да ти кажа нещо.

— Тук или да слезем долу?

— И тук може — отвърна Макгонагил, без да усуква. — Какво си направил, да те вземат дяволите, на онази баба от Пери стрийт?

— Нищо не съм направил. Какво говориш?

— Не ми ги разправяй тия... Тя се обади в полицията и каза, че един помощник-шериф на име Долан ходил при нея. Слава богу, че на телефона се случих аз. Жената се късаше да реве, че нещо лошо се е случило със сина ѝ. От нея разбрах, че снощи някакъв човек му се обадил и му съобщил къде може да си намери работа, веднага след това той излязъл. Що за история е това, дявол да го вземе?

— Знаеш толкова, колкото и аз. Наистина ходих там и се видях с някаква мисис Смит, защото търсех сина ѝ. Показах ѝ значката си, тъй като нямаше друг начин да видя негова снимка...

— Започна ли да разбираш? — саркастично подхвърли Бишъл към Макгонагил.

Долан направи знак към него и към Майра да кротуват.

— Защо ти е притрябвало да видиш негова снимка?

— За да го идентифицирам. Искан да разбера дали съм го виждал.

— Същият ли беше?

— Да, но казах на жената, че не е, за да не се притеснява.

— Ти достатъчно си я притеснил. А какво ще ми кажеш за този човек? Кой е той? Водим го изчезнал. Трябва да го открия.

— Аз самият бих искал да го открия, но се опасявам, че ще си остане изчезнал поне докато се оправи. Снощи му направиха операция...

— Къде е той сега?

— Де да знаех.

— Каква операция са му направили?

— Ти каква мислиш?

— Сериозно!

— Кръстоносците. Тез достойни кръстоносци...

— „О, за тебе, моя страна“ — припя тихичко Бишъп.

— Да му се не види! — извика Макгонагил. — Значи те са уплашили жената. Веднага след като ти си напуснал къщата, някой ѝ се обадил по телефона и се представил като същия човек, който предната вечер съобщил на Арнолд, че му е намерил работа. Казал ѝ, че Арнолд ще замине за Южна Америка и няма да му остане време да ѝ телефонира, защото трябва да си стегне каквото му е необходимо, но ще ѝ пише от Ню Орлиънс. Явно точно от това се е разстроила. Не е можела да си обясни как така синът ѝ няма да се сбогува с нея поне по телефона.

— Не е можела да си обясни, но ние можем. Ти знаеш какво означава това, нали? Арнолд Смит е мъртъв...

— По всяка вероятност не е, но все пак си остава неприятна история. От тая работа не се умира...

— Да, невинаги, само понякога — прекъсна го Долан. — И точно такъв е случаят с Арнолд Смит, ясно е като две и две четири. Да, сър... той е мъртъв, ясно е като две и две четири...

— Какво може да се направи...

— Нищо не можеш да направиш, Бъд, кротувай си и се надявай да не е най-лошото. Излишно е да се тревожиш, докато някой не се препъне в трупа му, а това не е много вероятно. Бъд, ти се държа

страхотно почтено към мен, много съм ти благодарен и ще се постарая да не те забъркам в нищо. За себе си и аз не знам докъде ще стигна, но съм се хвърлил през глава и ще продължавам...

Макгонагил се обърна и заслиза по стълбите, без да каже дума. Долан го проследи с поглед как минава през вратата и излиза на улицата. После се надвеси над перилата.

— Грисъм, кажи на твоите хора да дойдат рано утре сутринта.

В три часа същия следобед кредиторите му се появиха по един, по двама, по трима, за да си получат дължимото. Поздравяваха го и го уверяваха, че обявлението му във вестника било много оригинална идея. Долан не изпита никакво удовлетворение. Чакал бе този момент дълги години, но нито самата церемония, нито даването на обявата предния ден, нищо не му достави удоволствие. Най-сетне всички се разотидоха.

— Не позна — каза му Майра. — Все пак останаха пет хиляди и малко отгоре...

— Знаех си го. — Той взе парите и ги напъха в джоба си. — Ела...

— Къде ще ходим! Сума ти работа трябва да свършим, ако ще печатаме списанието утре сутринта...

— Ще се върнем след половин час. Ела...

— Къде? Къде ще ходим?

— Ела. Отиваме да се оженим. Ще се женя за теб...

— Майк, ти да не си откачил? — обади се Бишъп.

— Ела... — повтори Долан на Майра.

VIII

Долан остави коректурите, които четеше, стана от леглото и отиде да отвори вратата. Беше Юлисис.

— Много се извинявам, мистър Майк, ама нали утре ще се изнасяме, та...

— Отдалече се разбира, когато ще ми поискаш пари, Юлисис. Колко?

— Ами такова, сър, човекът каза, че ще иска дващсет долара за два курса, ама мен ако питаш, ще излязат четири.

Долан извади една банкнота от петдесет долара и му я подаде.

— Това е за преместването, а не за някоя от твоите мулатки.

— Добре, сър. Хубава къща си намерихме, мистър Майк. Ама ти още не си я видял, а?

— Не съм. Ернст ми каза едва тази вечер.

— Твоята стая е най-хубавата. Аз ти я избрах. Както е тръгнало, ще трябва да се грижа за всичко вместо теб, щом като си толкоз зает...

— Да, да. Благодаря ти, Юлисис. А сега изчезвай...

— Добре, сър — рече Юлисис и тръгна да излиза. — Аз твоята стая ще ти я оправя още за утре вечер. И като си помисля, мистър Майк — застана той на вратата, — до утре вечер нищо няма да е останало от тази къща. Още днес следобед започнаха да събарят откъм задната страна.

Долан продължи да чете коректурите, но след няколко минути влязоха Бишъп и Майра. Бишъп я хвана за ръката.

— Ето, доведох я пред леглото на господаря, мисис Майкъл Долан II, здрава, читава и нахранена със сандвичи с шунка и млечен шейк... Виж го ти, какъв плутократ е станал.

Долан му показва коректурите.

— Струва ми се, че е добре. Ти какво ще кажеш?

— Статията е фантастична. Пък и на подобни материали няма какво да им се придирия дали са написани елегантно. Важно е какво казваш, оттам нататък всичко само си върви. Научи ли нещо повече от мисис Смит?

— Преди малко ѝ се обадох по телефона. Нищо не знае. Този човек не е между живите, казвам ви. След като излезе нашият материал, ще открият трупа му...

— Ако не са го кремирали — вметна Майра.

— И на мен ми мина такава мисъл, но после я забравих. Няма да посмеят. Това е чисто убийство.

— Така или инак, все е убийство.

— Е, доволен ли си, че най-сетне успяхме да хванем натясно Джак Карлайл? И Томас. За него и през ум не би ми минало.

— А какво ще кажеш за Креншо? Бивш председател на Търговската камара...

— За Карлайл съм най-доволен. Особено като имам предвид Нелсън...

— Нелсън ли? Какво Нелсън?

— Ще ви обясня. Затова поисках да дойдете тук тази вечер. Сутринта Нелсън ме повика, за да ми припомни закона за обществения ред...

— Мен ли имаше предвид? — попита Бишъп.

— И двама ви.

— Значи затова те търсеше, така ли?

— Да. Каза, че трябва да напуснете града или...

— Блъфира...

— Не, не блъфира. Някой му е наредил. Получил е заповед. От Джак Карлайл. Началото на неговото отмъщение...

— Защо не ни го каза по-рано? — попита Майра.

— Не исках да ви разстройвам. Гледах да го отложа колкото е възможно по-дълго...

— Сега си обяснявам защо се ожени за мен.

— Седни и млъкни за малко — каза ѝ Бишъп.

— Затова се ожени за мен, нали? Нали?

— Чакай...

— Това е причината, нали?

— Не бива да възприемаш нещата по този начин. — Долан търсеше подходящи думи.

— Кретен! — Майра го зашлеви силно през лицето.

Долан стисна устни, но не каза нищо, само я изгледа. Тя го удари още веднъж, по-силно. Бишъп се хвърли към нея и я сграбчи през

кръста, но от силата на скока му и двамата паднаха на леглото.

— Ще ти спукам бузите — изрева Бишъп.

Долан не се бе помръднал.

— Ед! — повика го той, без да повишава тон.

Бишъп се изправи. Изведнъж Майра се обърна по корем и се разплака.

— Ед — повтори Долан и извади купчината пари от джоба си, — ето ти пет хиляди. Взимай семейството си и се преместете някъде другаде.

Бишъп се усмихна, ухили се широко, засмя се с глас.

— Не — поклати той глава.

— Взимай ги — подаде му Долан парите.

— Не.

В един миг Долан напъха банкнотите в джоба на самото му.

— Помисли малко с тая глава.

— Оставам, Майк. — Бишъп извади парите от джоба си. — Прибери си ги или ще ги изхвърля през прозореца. Да знаеш, ще ги изхвърля.

Майра вече не плачеше и сега седна на леглото.

— Чакай малко, Ед. Те са за децата. Ще имат нужда от много неща, знам го. Парите са за тях — за лекарства, за лекари...

Ръката, с която Бишъп държеше парите, увисна покрай тялото му.

— Оставам — повтори той упорито.

— Занеси парите на жена си. Кажи й, че са за нея...

— Добре... но оставам.

— Голям глупак си ти — отговори му Долан.

Иззвъня телефонът.

— Да се обадя ли аз? — предложи Бишъп.

Долан му кимна и той излезе.

— Ставай оттам и стига с тия фасони — обърна се Долан към Майра. — Честна дума, не съм искал да те обидя. Само се опитах да ти помогна...

— Седя тук и се мъча да разбера що за човек си ти. Може ли да видя ръцете ти?

Долан отиде при нея и протегна ръце. Тя ги обърна с дланите нагоре. Усмихна се, вдигна очи и сълзите й отново започнаха да

напират.

— Какво има? — попита той в недоумение.

— Искях да видя къде са белезите ти от пироните.

Бишъп се върна възбуден.

— За малко да оплескам всичко. Казах й, че те няма. Чака те на телефона.

— Кой ме чака?

— Мисис Смит. Искан да говори с теб...

Долан излезе. Бишъп веднага упрекна Майра.

— Защо не се опиташ да се държиш с него както трябва? Цял живот ли ще си останеш глупачка? Твоят Мик е най-прекрасният мъж на света. Влюбен е в теб...

— Показва го по много особен начин.

— Важното е, че е така. Постарай се да се разбереш с него.

— Ще се опитам...

— Трябваше да блъскам главите ви една в друга.

Долан се втурна в стаята.

— Арнолд Смит се е прибрал вкъщи — съобщи той със светнал поглед. — Току-що. Само това ни оставаше, за да доведем работата докрай. Сигурен съм, че ще ни помогне. Отивам да поговоря с него...

— Всички отиваме — отвърна Бишъп. — Всички...

— Искаш ли? — Долан отправи въпроса специално към Майра.

— Разбира се. — Тя стана веднага.

— Това е нещо друго — коментира Бишъп. — Хайде.

IX

„Космополит“ разпространи новината късно следобед, помести имена и факти. Долан нарочно изчака и тиражът бе разпратен едва след четири часа, за да е сигурен, че е приключил работният ден и за редакционния, и за техническия състав на следобедните вестници. Не искаше да им даде и най-малък шанс да преработят някое от последните си издания.

ВИДНИ НАШИ СЪГРАЖДАНИ — ВОДАЧИ НА КРЪСТОНОСЦИТЕ

ДЖАК КАРЛАЙЛ И КРЕНШО — ПРЕДВОДИТЕЛИ НА ТЪЛПАТА, КОЯТО ОСАКАТИ
ЖИТЕЛ НА БЕЙ ШОР

ЗАШЕМЕТЯВАЩО РАЗОБЛИЧЕНИЕ НА ТАЙНО ОБЩЕСТВО

ПРОЧЕТЕТЕ В „КОСМОПОЛИТ“

Това беше написано на разпространените из целия град афиши. Долан се опита да откупи по пет минути от програмите на трите радиостанции, като предложи да плати тройно, но навсякъде му отказаха категорично, щом разбраха за какво се кани да говори. Той изпадна в бяс от омраза. Искаше всички в града да научат. В шест часа вечерта всички вече знаеха. Хората гъмжаха по улиците, телефоните звъняха, телетипните машини тракаха... Добър материал щеше да излезе дори ако някаква анонимна тълпа бе осакатила Арнолд Смит и не се знаеше нищо повече. Но след като водачите на тълпата се оказаха известни и имената им бяха отпечатани в две колони на цяла страница, това вече беше сензация. С един удар Долан бе обърнал града с главата надолу.

Стоеше сам на долния етаж в печатницата, когато някой почука на задната врата. Стана и отвори на Бъд Макгонагил.

— За Бога, махай се оттука — каза му той. — Идвам направо от Съдебната палата. Съдията Пентланд е свикал извънредно заседание на предварителното жури. Вече са тръгнали насам...

— Точно това исках. Ще се явя да им кажа...

— Изчакай до сутринта. Скрий се някъде. Използвай времето, за да си провериш още веднъж фактите...

— Фактите ми са проверени. Всичко е отпечатано в списанието. Освен това Смит ми е на разположение... и е на сигурно място. Готови сме...

— Майк, за бога, опитвам се да те спася. Измъкнах се, защото точно в този момент изготвят призовка за теб... а тази вечер не бива да се явяваш в съда. Не се знае какво може да се случи...

— Слушай, Бъд...

— Упорит си като муле, казвам ти, че не бива да се явяваш тази вечер. Изчакай до сутринта. Тогава ще ми се обадиш по телефона и ще дойда с още няколко души, за да те охраняваме. Ти май не можеш да разбереш — предизвикал си същинска експлозия в нашия град. Намесил си хора, за които не си и сънувал... съдии, че и един член на Конгреса... трябва веднага да се махнеш оттук...

— Добре — съгласи се Долан накрая. — Ще си тръгна, но ще се прибера у дома. Пък ако ме предизвикат, и аз ще им отвърна със същото, какво толкова. Не съм забравил как се стреля...

— Не ме интересува къде ще отидеш, само се махни оттук. Най-напред тук ще дойдат...

— Добре, Бъд. Благодаря ти. А сега най-добре тръгвай и ти.

— Обещавах ли, че няма да останеш тук?

— Само да си облека сакото...

— И да ми се обадиш утре рано сутринта!

— Обещавам...

— Хич недей да ми се хилиш. Да не си въобразяваш, че се шегувам? Не си ли даваш сметка, че на Карлайл не му пука какво пише в списанието ти, стига ти да не можеш да свидетелстваш в съда. На списанието може да се изсмее...

— Може, ама...

— Не бива да оставам повече, Майк.

— Добре, Бъд, заминавай. Не си въобразявам, че се шегуваш. Обличам си сакото и тръгвам. Трябваше да се срещна тук с Грисъм,

Бишъп и Майра в седем часа, но ще тръгна.

— Със здраве...

— Със здраве...

Долан го изчака да излезе през задната врата и се качи горе, за да вземе сакото си. Влезе в канцеларията, включи осветлението и се обади по телефона в новото си жилище. Юлиеис му каза, че мис Майра е там в момента.

— Здравей, моето момиче. Слушай, току-що оттук си тръгна Макгонагил. Доста е загрижен от това как се развиват нещата. Предварителното жури е свикано на извънредна сесия заради кръстоносците, но той не иска да се явявам тази вечер... Искан да изчакам до сутринта, за да ми осигури телохранители. Това как ти се струва? Издигам се, нали?... Боже мой, та ти си по-тежък случай и от него... Какво толкова, не ме е страх. Чаках го този момент. И така, свържи се с Бишъп и Грисъм и им кажи да не се връщат тук, а да се срещнем у дома. Какво ще кажеш за новата къща?... Това да се чува... Да, да, тръгвам си веднага. Довиждане, моето момиче...

Затвори телефона, изгаси лампата в редакцията и тръгна към пътната врата. Изгаси осветлението над входа и тръгна да излиза, но после се отказа, заключи и се върна до задната врата.

Отвори я, излезе и я тръшна след себе си. Тръгна по уличката към паркинга. В тъмното се препъна в някаква кутия, паднала встрани от купа с отпадъци зад долнопробното кафене на ъгъла. Оказа се, че се е подпрял на кофа за смет без похлупак, от която се разнасяше киселата миризма на кори от изстискани портокали и утайка от кафе.

— Дяволите да ги вземат! — извика той не защото се бе препънал, а защото го лъхна миризмата на непокрити боклуци. Утайка от кафе... „Чудна работа“ — каза си той и в един миг долови зад себе си шумолене — без каквато и да е разумна причина внезапно го обзе страх, неизпитван никога дотогава, див, животински страх. Не бе успял да се помръдне, когато усети, че някой е докоснал периферията на шапката му изотзад и разбра, че ще се случи нещо ужасно, че само едно тупкане на сърцето му го дели от смъртта. Краят на улицата и малката точка светлина, която означаваше спасение, бяха на хиляди километри разстояние. В гърлото му се зароди вик на ужас, но преди да се разнесе, тъпанчетата му гръмнаха и светлата точка от дъното на улицата се спусна към него със страховтна скорост, червена, боботеща,

неудържима. Разбра, че го убиват, но през съзнанието му премина само една мисъл: „Ами ако онзи път Майра бе отишла да пие кафе?“...

После главата му се пръсна и той падна по очи над кофата за смет, вдигнал ръка, за да стисне деликатния си нос.

Издание:

Автор: Хорас Маккой

Заглавие: Уморените коне ги убиват, нали?

Преводач: София Василева

Година на превод: 1990

Език, от който е преведено: английски (не е указано)

Издание: второ (не е указано)

Издател: ИК „Бард“ ООД

Град на издателя: София

Година на издаване: 2014

Тип: роман

Националност: американска

Печатница: „Полиграфюг“ АД — Хасково

Излязла от печат: 23.06.2014

Редактор: Елка Николова

ISBN: 978-954-655-500-7

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/7704>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.